FLG
Fundación
Lázaro Galdiano

BIBLIOTECA LAZARO
INVE 15443
MS 1 - 22

FLG
Fundación
Lázaro Galdiano

FLG
Fundación
Lázaro Galdiano

FLG
Fundación
Lázaro Galdiano

BIBL
Sacra
M.S.

Tom 2

FLG
Fundación
Lázaro Galdiano

FLG
Fundación
Lázaro Galdiano

BIBLIOTECA LAZARO
Inv.: IMOE 15443
MS - 1 - 22

FLG
Fundación
Lázaro Galdiano

✠

BIBLIA SACRA MANUSCRITA Membranacea.

Tomo II.

TESTAMENTO NUEVO

Fundación Lázaro Galdiano

De D. Juan Antonio Fernandez Archivero General del Orden de Santiago

FLG
Fundación
Lázaro Galdiano

INDICE
de lo que contiene este Tomo 2.

Evang. Math. *p.* 616.
Marc. . . . . 646.
Luc. . . . . 666.
Joan. . . . . 696.
Epist. Paul. *ad Romanos* . . . . . 718.
ad Corinth. I 727
ad Corinth. II. 738
ad Galathas . . . 746.
ad Ephesios . . . 750.
ad Philipp. . . . 754.
ad Colocenses. 757.
ad Thesalonic. 759
ad Timoth. . . . 760
ad Titum . . . 764.
ad Philemon 766.
ad Hebreos . . 767
ACT. APOSTOL. 775.
Canonic. Jacobi. 806.
Canonic. Petri. 809.
Canon. I. Joan. 814.
II. *Idem.* 817.
III. *Idem.* 817.
Canonic. Judæ. 818.
APOCALIPSIS . . 819.
Interpretationes *seu Onomastic.* 834.

Fundación Lázaro Galdiano

FLG
Fundación
Lázaro Galdiano

FLG
Fundación
Lázaro Galdiano

FLG

Fundación
Lázaro Galdiano

PROLOGVS

Matheus ex iudea sic
primus nostrae
pontifex ita euan
gelium in iudea
primus scripsit
Christus uocatio ad
dm ex publicanis
factus fuit. Nostra generatione
xpi principia pstitere: unus cum
prima carnis ratio i carne alterius
christus sedm eos electo fuit. Et uel
qs n. pstitit xpe sic ordinatio nri
meto ratione posito principi
um a credendi fide in electionis
xpe pontifex. et electione usq
in transmigrationis diem dirigens. atq a transgressionis die
in xpm diffinens decursum q
adventus dni ostendit generatio
ne. Antio scriptaens. et xpi ut
se quidem esset ostendere. edit in se
opus non scribens. Et in his quoq
genus posuit xpi quantus a pu
ero testimonium nō negare. Ut
rum ostinetum xpe ordo nris dis
posito ut nato qd fidei nec dm eos
xpe. Et qm fos est ex muliere fos
sub legem natus ex uirgine passus
in carne omia in carne fuit ut
triumphans ea in semet ipso re
surgens a corpore. et pis nom in
pis. filio. et filii nom pi restitu
ens in filius sine principio sine
fine ostendens se patri cum pie
de quinus e. In quo euangelio
uale e desiderantibus dm sic prima
ut media. ut perfecta cognosce
ret. et nocatione apli. et opus euan
gelii. et dilectione dei in carne nas
cens per uniusa legentes mel
ligant. et qd in eo impleni
si fe. et apprehendere poterint.
et cognoscant. sibis. n. hoc in stu
dio argumentum fuit. et fidem fe
ret traditio. et operantis dei mel
ligendam diligenter e dispositio
ne q ueritatis n tacere.

Incipit euangelium matheo

Matheus cum primo
predicasset euan
gelium in iudea
uolens transire
ad gentes primus
euangelium scripsit
hebraice quod fribus
quibus ibat ad me
morandum reliquit. Sed non fuit
ad affirmationem fidei euangelii pre
dicandi sic ut uerum hence scribi. Sum
autem pres euangelium scripserunt. tun
tum auctoritatis hnt testimonii
et per uniuersum mundi pres fidem nri
tanto tantum. et fe quanto uisti
in qdriga dni quae uehit eum per
predicationem euangelii et genus hu
manum qd redemptum et emptum
cum eius predicatione uniuersaliter.
Unde et alion euangelia dicuntur
nec recepti fe et eis uolebat finitu
mum cassari pp auctoritatem sanctorum
designantur. Et iam euangelistae.
uti figuris et ni sint decepti. Sic
secundum mysteria libri esaie. matheus
in hoc mysterio intelligitur. et euangelium
intrare xpi principaliter inter
matheus i leone et agit de resur
rectione. lucas i uitulo agens de sa
cerdotio. Johannes i aquila scri
bens sacramenta diuinitatis xpi
sicut qm describunt. homo fuit de
integre natus. uitulus i immola
tione. leo i resurrectione. aquila i as
censione ut in hoc humanitas.
In uitulo sacerdotii. In leone regni
ni. In aquila exprimitur diuini
tatis sacramentum.

Dum natiuitate xpi magi cum
muneribus uenissent. et ioseph
ab angelo per uisum admonitus
et puero et matre eius i egyptum fugit
Infantes mactantur. Regressio
ihu ab egypto nazareth. de baptis
mo ioh i iordane. de xpi baptismo. Ipse
post ieiunium. et diuinum. et nocturnum
tentatur a diabolo. Petrum et an
dream Jacobum et iohem piscatores

conuocat et conuenientes galileam ma
nos languentes hominum curat. Secun
dum et certa mandata. i. de homici
dio. de oblatione. de adulterio. de o
culo uel manu eruenda. uxorem
nisi ob adulterium non dimittenda
de iuramentis de oculo et dente. Ini
micos diligendos. de elemosinis
non retinendi. de thesauro celum
Lucrum cupis esse celum. et non posse
duobus dominis seruire cogitand
de eleo. et testimonio. non letitiis. et
uis agri. et sollicitudine dici. non
euidentand de festuca et trabe. i. celo
de margaritis dari porcis. petendi
quaerend. et pulsand. De pseudoprophe
tis omnis qui dicunt mihi domine
domine intrabit in regnum celorum. De do
mo edificata super petram. et sa
xum descendens demonstrat. lepsum
mundat. puer centurionis para
lyticum curat. socrum petri a febribus
liberat. de pluribus curis. et seruiendo
uenit ipse qui dicit non hic filium
hominis ubi caput reclinet. arg. alitre
uido pius corpe sociatur prepit. In
nauicula dormiente cessant dis
cipuli ab tempestate sedauit. mu
lier gerasenorum demonia eiecit. V
ut paralyticus lectum tu. Matheum
uocat. ac phariseis murmurantibus
de conuiuio publicanorum dicit
non esse sanis opus medico discipulis
ioannis interrogantibus qui non iunarent
discipuli eius. Parabolam panni et
calcare. et uinum. et uinum pontifi
cum filiam principis mortua eum
uadit suscitare. mulierem apellu
uo libat. cum oculi apuuntur. sur
dum et muti demonstrant. et
in principe demonum id facere
Dat. xii. apostolis mittit et omnem doc
trina ac dicit qui non pacem uenit
mittere in terram gladium. Iohs
de carcere ad ihm. et ipse de iohanne
ad turbas loquitur. arg. merepar
cuitas quie prisam non egere. Con
fessio ipse ad patrem. et iugum enim le

ue est. Discipuli spicas uellunt ma
nducandum sanat hominem a demo
nio aerum. et mittit cum. et in pri
cipe demonum id facit apparentes
destruit phiseis signum petentibus
tone ninuitarum signum ueri dicit
matrem et fratres ipsum sedens in
nauicula ipse uobis parabolas ex
pon. et seminante sem. c. lx. et xxx.
de zizania in tritico. de grano sy
napis de thesauro abscondito in ag
ro. et exclusit discipulis parabo
lam zizanorum. parabolas de thes
auro magno de bona margarita
de rete misso in mar. apha et pua
sua sin honore. de iohannis ca
pite decisso. de v. panibus et duobus
piscibus in v. milia uiros. qui su
per mare ambulat. et petrum
mergentem alleuat. et mera gene
sar multos languidos curat. de
manibus lauandis et dehis que
de ore exeunt et conuiuantur
id que intrant in hore. filia mu
lieris chanaanitide a demonio.
curat. et ceus in mare galilee clau
dos oculos. muutos sanat. De v.
panibus et duobus piscibus. iiii. mi
lia hominum. De signo tone pise. de
fermento phariseorum. De epatu petri
cum increpat. et dicit. Cuicum su
am crucem tollere debere. et
uelit enim sequi et dicit. Sonu
turos quosdam mortem donec u
dent filium hominis in regno suo ue
nire. in monte cum moyse. et
helia apparet. et uox de celo. ad ci
uide descendens. heliam tamque
nisse. et non esse suscepta manifestat
puerum lunaticum saluat. et de fide
et granum synapis docet. de stand
fore pueris. de humiliate prim. sup
et de manu. et pede. et oculo eruendo
et ne minimum scandalizare eum
quos angelos habent pueros in celis
uidere semper uidentur. Correp
tio fratris qd manifestari debeat al
teri usque septuagies septies.

herode ecce apparuit angelus domini in somnis
ioseph in egypto dicens. Surge
et accipe puerum et matrem eius et vade
in terram israel. Defuncti sunt enim qui
querebant animam pueri. Qui surgens
accepit puerum et matrem eius et venit
in terram israel. Audiens autem quod arche
laus regnaret in iudea pro herode
patre suo timuit illuc ire. Et admo
nitus in somnis secessit in partes
galilee. Et veniens habitavit in
ciuitate que vocatur nazareth:
vt adimpleretur quod dictum est per
prophetas quoniam nazareus vocabitur.

Diebus autem illis
venit ioannes baptista predicans in de
serto iudee dicens. Poenitentiam agite
appropinquabit enim regnum celorum. hic
est enim de quo dictum est per ysaiam prophe
tam dicentem. Vox clamantis in deserto.
parate viam domini rectas facite semitas
eius. Ipse autem ioannes habebat vestimentum
de pilis camelorum et zonam pelliceam
circa lumbos suos. Esca autem
eius erat locuste et mel syluestre. Tu
es ad eum ierosolima et omnis
iudea et omnis regio circa iordanem
et baptizabantur ab eo in iordane
confitentes peccata sua. Videns autem multos
phariseorum et sadduceorum venientes
ad baptismum suum dixit eis. Progenies
viperarum quis demonstrauit vobis fugere a ventura ira. Facite
ergo fructum dignum penitentie. Et ne
velitis dicere habemus patrem abraham. Dico enim vobis quoniam potens est
deus de lapidibus istis suscitare filios
abrahe. Iam enim securis ad radicem
arborum posita est. Omnis ergo arbor que
non facit fructum bonum abscidetur
et in ignem mittetur. Ego quidem vos
baptizo in aqua in penitentiam. Qui autem
post me venturus est fortior me est
cuius non sum dignus calceamenta
portare. Ipse vos baptizabit in
spiritu sancto et igni. Cuius ventilabrum
in manu sua et permundabit a
ream suam et congregabit tri-

ticum suum in horreum suum paleas autem
comburet igni inextinguibili. Tunc ve
nit ihesus a galilea in iordanem ad io
hannem vt baptizaretur ab eo. Ioh̄es
autem prohibebat eum dicens. Ego
a te debeo baptizari et tu venis
ad me. Respondens autem ihesus dixit ei. Sine
modo. Sic enim oportet nos implere
omnem iustitiam. Tunc permisit.
Baptizatus autem ihesus protinus ascen
dit de aqua. Et ecce aperti sunt ei cae
li et vidit spiritum dei descendentem sicut columbam venientem super eum. Et
ecce vox de celis dicens. Hic est filius
meus dilectus in quo mihi com
placui.

Tunc ihesus ductus est in desertum
a spiritu vt tentaretur a diabolo. Et cum ieiunasset quadraginta
diebus et quadraginta noctibus postea esuriit. Et acce
dens tentator dixit ei. Si filius
dei es: dic vt lapides isti panes fi
ant. Qui respondens dixit. Scriptum est.
non in solo pane viuit homo sed in
omni verbo quod procedit de ore dei. Tunc
assumpsit eum diabolus in sanctam
ciuitatem et statuit eum super pinnaculum
templi et dixit ei. Si filius dei es
mitte te deorsum. Scriptum est enim.
quia angelis suis mandauit de te et
in manibus tollent te ne forte offe
das ad lapidem pedem tuum. Ait il
li ihesus. Rursum scriptum est. Non tem
tabis dominum deum tuum. Rursum as
sumpsit eum diabolus in montem
excelsum nimis et ostendit ei omnia
regna mundi et gloriam eorum et dixit
ei. Hec omnia tibi dabo si cadens ad
oratus me. Tunc dicit ei ihesus. Vade
sathana. Scriptum est enim. Dominum de
um tuum adorabis et illi soli seruies.
Tunc reliquit eum diabolus.
Et ecce angeli accesserunt et ministrabant ei. Cum audisset autem ihesus quod
ioh̄es traditus esset secessit in ga
lileam. Et relicta ciuitate naza
reth venit habitauit in ciuitate
capharnaum maritima in finibus

zabulon et neptalim. ut adimple
retur qd dm est per ysaiam pphā.
Terra zabulon et terra neptalim.
via maris transiordanē galilee
gentium. ppls qui hbitat in tene
bris vidit lucem magnā. et se
dentibus in regione umbre mortis
lux orta est eis. Exinde cepit p
dicare et dicere. Pniam agite ap
propinquabit enim regnum celorum.
Ambulans autē ihs iuxta mare
galilee vidit duos fres simonem
qui vocatur petrus et andream
fremeius mittentes rete in mare
erant enim piscatores. et ait illis.
venite post me faciam vos fieri
piscatores hōm. At illi continuo re
linquentes retia secuti sunt eum. et pce
dens inde vidit alios duos fres
iacobum zebedei et ioānem fremeius
in navi cum zebedeo patre eorum reficien
tes retia sua et vocavit eos.
Et circuibat totam galileam docens in synago
gis eorum et predicans euangelium re
gni et sanans omnem languorem
et omnem infirmitatem in plo. et a
bit opinio eius in totam syriam
et obtulerunt eum omnes male habentes
variis languoribus et tormentis com
prehensos et qui dēmonia habebant
et lunaticos et paralyticos et cura
vit eos. et secuti sunt eum turbe
multe de galilea et decapolis et de
ierosolimis et de iudea et de trans
iordane.

Videns autē ihs turbas ascendit in
montem et cum sedisset accesse
runt ad eum discipuli eius. et aperiens
os suum docebat eos dicens. Beati
pauperes spiritu quōm iporum est regnum ce
lorum. Beati mites quōm ipi possidebi
unt terram. Beati qui lugent
quōm ipi consolabuntur. Beati qui
esuriunt et sitiunt iustitiam quōm
ipi saturabuntur. Beati misericor
des quōm ipi misericordiam consequentur.

Beati mundo corde quōm ipi dm
videbunt. Beati pacifici quōm filii
dei vocabuntur. Beati qui persecu
tionem patiuntur pp iustitiam quōm
iporum est regnum celorum. Beati estis cum
maledixerint vobis homines et persecuti
vos fuerint et dixerint omne malum
adversum vos mentientes pp me. Gau
dete in die illa et exultate quōm merces
vestra copiosa est in celis. Sic enim persecu
ti sunt pphas qui fuerunt ante vos. Vos
estis sal terre. Quod si sal evanuerit in
quo salietur. Ad nihilum valet
ultra nisi ut mittatur foras
et conculcetur ab hoibus. Vos estis lux
mundi. Non potest civitas abscondi
supra montem posita neque ac
cendunt lucernam et ponunt eam sub
modio sed super candelabrum ut luceat
omnibus qui in domo sunt. Sic lu
ceat lux vestra coram hoibus ut vi
deant bona opa vestra et glificent
patrem vestrum qui in celis est. Nolite
putare quōniam venerim solvere legem
aut pphas. Non venio solvere le
gem sed adimplere. Amen quippe
dico vobis donec transeat celum et
terra iota unum aut unus apex
non preteribit a lege donec omnia fiant.
Qui ergo solverit unum de mandatis
istis minimis et docuerit sic hoīes
minimus vocabitur in regno ce
lorum. Qui autē fecerit et docuerit
hic vocabitur magnus in regno
celorum. Dico enim vobis quōniam nisi habun
dauerit iustitia vestra plus quam scri
barum et pharisaeorum non intrabitis in reg
num celorum. Audistis quōniam dictum est
antiquis non occides. Qui autē occide
rit reus erit iudicio. Ego autē di
co vobis quōniam omnis qui irascitur fra
tri suo reus erit iudicio. Qui autē
dixerit fratri suo racha reus erit con
cilio. Qui autē dixerit fatue reus
erit gehenne ignis. Sicque si offers
munus tuum ad altare et ibi re
cordatus fueris quōniam frater tuus habet
aliquid adversum te relinque ibi

mitatis tuū. Ān altare. et uade prius reconciliari fratri tuo. et tunc ueniens offeres munus tuū. Esto consentiens aduersario tuo cito dū es in uia cū eo ne forte tradat te aduersario iudici. et iudex tradat te ministro. et in carcerem mittaris. Amen dico tibi non exies inde donec reddas nouissimum quadrantem. Audistis quia dictum est antiquis. Non mechabis. Ego autem dico uobis quia omnis qui uiderit mulierem ad concupiscendum eam. iam mechatus est eam in corde suo. Si autem oculus tuus dexter scandalizat te. erue eum. et proice abs te. Expedit enim tibi ut pereat unum membrorum tuorum. quam totum corpus tuum eat in gehennam. Et dextera manus tua scandalizat te abscide eam. et proice abs te. Expedit enim tibi ut pereat unum membrorum tuorum. quam totum corpus tuum eat in gehennam. Dictum est autem. Quicumque dimiserit uxorem suam dabit ei libellum repudii. Et quicumque dimissam duxerit adulterat. Iterum audistis quia dictum est antiquis. Non periurabis. Reddes autem domino iuramenta tua. Ego autem dico uobis non iurare omnino. neque per celum. quia thronus dei est. neque per terram. quia scabellum pedum eius est. neque per ierusolimam. quia ciuitas est magni regis. neque per caput tuum iurabis. quia non potes unum capillum album facere aut nigrum. Sit autem sermo uester. Est. est. non. non. Quod autem hisce abundantius est a malo est. Audistis quia dictum est. Oculum pro oculo. dentem pro dente. Ego autem dico uobis non resistere malo. Sed siquis te percusserit in dexteram maxillam. praebe illi et alteram. Et ei qui uult tecum iudicio contendere. et tunicam tuam tollere. dimitte ei et pallium. Et quicumque te angariauerit mille passus. uade cum illo et alia duo. Qui petit a te da ei. Et uolenti mutuare a te ne auertaris. Audistis quia dictum est. Diliges proximum tuum. et odio

det a libellum repudij. Ego autem dico uobis. quia omis qui dimiscuit uxorem suam

habebis inimicum tuum. Ego autem dico uobis. Diligite inimicos uestros. benefacite his qui oderunt uos. et orate pro persequentibus uos. et calumniantibus uos. ut sitis filii patris uestri qui in celis est. qui solem suum facit oriri super bonos et malos. et pluit super iustos et injustos. Si enim diligitis eos qui diligunt uos. quam mercedem habebitis. Nonne et publicani hoc faciunt. Et si salutaueritis fratres uestros tantum. quid amplius facitis. Nonne et ethnici hoc faciunt. Estote igitur uos perfecti sicut et pater uester celestis perfectus est.

Attendite ne iustitiam uestram faciatis coram hominibus ut uideamini ab eis. Alioquin mercedem non habebitis apud patrem uestrum qui in celis est. Cum ergo facis elemosinam noli ante te canere tuba. sicut hypocrite faciunt in synagogis et in uiis uti honorificentur ab hominibus. Amen dico uobis receperunt mercedem suam. Te autem faciente elemosinam nesciat sinistra tua quid faciat dextera tua. ut sit elemosina tua in abscondito. et pater tuus qui uidet in abscondito reddet tibi. Et cum orabis non eris sicut hypocrite qui amant in synagogis. et in angulis platearum stantes orare ut uideantur ab hominibus. Amen dico uobis receperunt mercedem suam. Tu autem cum oraueris intra in cubiculum tuum. et clauso ostio ora patrem tuum in abscondito. et pater tuus qui uidet in abscondito reddet tibi. Orantes autem nolite multum loqui sicut ethnici. Putant enim quia in multiloquio suo exaudiantur. Solite igitur assimilari eis. Scit enim pater uester quid opus sit uobis antequam petatis eum. Sic ergo uos orabitis. Pater noster qui es in celis. sanctificetur nomen tuum. adueniat regnum tuum. fiat uoluntas tua. sicut in celo et in terra panem nostrum supersubstantialem da nobis

hodie et dimitte nobis debita nra sicut
et nos dimittimus debitoribus nris
et ne nos inducas in tentationem
sed libera nos a malo amen. Si enim dimi
seritis hominibus peccata eorum dimittet et
vobis pater vester celestis delicta vestra.
Si autem non dimiseritis hominibus non pa
ter dimittet vobis peccata vestra. Cum
ieunatis nolite fieri sicut ypocri
te tristes. Exterminant enim facies
suas ut pareant hominibus ieunan
tes. Amen dico vobis receperunt mercedem
suam. Tu autem cum ieunas unge
caput tuum et faciem tuam laua. ne
videaris hominibus ieunans sed pa
tri tuo qui est in abscondito et pater tuus qui
videt in abscondito reddet tibi.
Nolite thesaurizare vobis thesau
ros super terram ubi erugo et tinea demo
liuntur et ubi fures effodiunt et fu
rantur. Thesaurizate autem vobis
thesauros in celo ubi nec erugo nec
tinea demolitur et ubi fures non
effodiunt nec furantur. Ubi enim est thesaurus tu
us ibi est et cor tuum. Lucerna corporis tui
est oculus tuus. Si fuerit oculus tuus sim
plex totum corpus tuum lucidum erit.
Si autem oculus tuus fuerit nequam
totum corpus tuum tenebrosum e
rit. Si ergo lumen quod in te est tenebre
sunt ipse tenebre quante erunt. Nemo po
test duobus dominis seruire. Aut enim unum
sustinebit et alterum contemnet. Non po
testis deo seruire et mamone. Ideo
dico vobis ne solliti sitis anime
quid manducetis neque corpori quid
induamini. Nonne anima plus est
quam esca et corpus plus est quam
uestimentum. Respicite volatilia celi quoniam
non seminant neque congregant
in horea et pater celestis pascit il
la. Nonne vos magis pluris estis illis.
Quis autem vestrum cogitans po test
diem adicere ad staturam suam cubitum
unum. Et de uestimentis quid solliti
estis. Considerate lilia agri quomo
do crescunt. Non laborant neque ne
ent. Dico autem vobis quoniam nec salomon

Alterum unum odio habet et alterum diliget

in omni gloria sua cooperuit se sicut unum
ex istis. Si autem fenum agri quod ho
die est et cras in clibanum mittitur
deus sic vestit quanto magis uos mo
dice fidei. Solite ergo solicti esse dicen
tes. Quid manducabimus aut
quid bibemus aut quo operiemur
haec enim omnia gentes inquirunt. Scit enim pa
ter quoniam horum omnium indigetis. Quaerite
ergo primum regnum dei et iustitiam eius et hec omnia adicientur vobis.
Solite ergo esse solicti in crastinum. Crastinus enim dies solicitus erit
sibi ipsi. Sufficit diei malicia sua.

Nolite iudicare VII

ut non iudicemini. In quo enim iudicio iudicabitis iudicabimi
ni et in qua mensura mensi fueritis re
metietur vobis. Quid autem vides
festucam in oculo fratris tui et trabem
in oculo tuo non vides. Aut quomodo di
ces fratri tuo. Frater sine eiciam festucam
de oculo tuo et ecce trabes est in oculo tuo. Ypo
crita eice primum trabem de oculo
tuo et tunc videbis eicere festucam de oculo
fratris tui. Nolite dare sanctum canibus neque
mittatis margaritas uestras ante
porcos ne forte conculcent eas pedi
bus suis et conuersi dilacerent uos.
Petite et dabitur vobis. Quaerite et
inuenietis. Pulsate et aperietur vobis.
Omnis enim qui petit accipit et qui
quaerit inuenit et pulsanti aperietur.
Aut quis est ex vobis homo quem
si petierit filius suus panem nu
quid lapidem porriget ei. Aut si
piscem petierit nunquid serpen
tem porriget ei. Si ergo uos cum sitis
mali nostis bona data dare filiis
uestris. quanto magis pater uester qui in celis
est dabit bona petentibus se. Omnia
ergo quecumque uultis ut faciant uo
bis homines et nos facite illis. Hec est
enim lex et prophete. Intrate per angustam
portam. Quia lata porta et spatiosa
via ducit ad perditionem et multi
sunt qui intrant per eam. Quam an
gusta porta et arta via ducit

ad uiam. et patui se qui me non
uerant. Attendite a falsis prophetis
qui uenerunt ad uos in uestimentis
ouium. intrinsecus autem sunt lupi
rapaces. A fructibus eorum cognoscetis
eos. Sic quid colligunt de spinis
uuas. aut de tribulis ficus. Sic
omnis arbor bona fructus bonos
facit. Mala autem arbor fructus ma
los facit. Non potest arbor bona fru
ctus malos facere. Nec arbor ma
la fructus bonos facere. Omnis ar
bor quæ non facit fructum bonum exci
detur et in ignem mittetur. Igitur ex fructi
bus eorum cognoscetis eos. Non omnis qui
dicit mihi domine domine intrabit in
regnum celorum. Sed qui facit uoluntatem
patris mei qui in celis est ipse intra
bit in regnum celorum. Multi dicent
mihi in illa die. Domine domine nonne in
nomine tuo prophetauimus et in nomine tuo
dæmonia eiecimus et in nomine tuo uir
tutes multas fecimus. Et tunc con
fitebor illis quia nunquam nouerim uos.
discedite a me qui operamini iniq
uitatem. Omnis igitur qui audit uerba mea hæc et
facit ea assimilabitur uiro sapi
enti qui edificauit domum suam
super petram. Et descendit pluuia
et uenerunt flumina et flauerunt uen
ti et irruerunt in domum illam et non cecidit
fundata enim erat super firmam petram.
Et omnis qui audit uerba mea hæc et
non facit ea similis erit uiro stulto qui
edificauit domum suam arenam. Et de
scendit pluuia et uenerunt flumina
et flauerunt uenti et irruerunt in domum
illam et cecidit et fuit ruina eius
magna.

VII

Et factum est cum consummasset Ihesus
omnia hæc ad audientiam plebis in
troiuit capernaum. Centurionis autem
cuiusdam seruus malus habebatur qui erat illi
honorifice. Et ait illi Ihesus. Ego ueniam et
curabo eum. Et respondens centurio ait
Domine non sum dignus ut intres sub
tectum meum. Sed tantum dic uerbo et sanabitur
puer meus. Etenim ego homo sum constitutus sub
potestate habens sub me milites. Et
dico huic uade et uadit et alio uenit
et uenit et seruo meo fac hoc et fa
cit. Audiens autem Ihesus miratus est
et sequentibus se dixit. Amen dico uobis non
inuenio tantam fidem in Israel. Dico autem
uobis quia multi ab oriente et occiden
te uenient et recumbent cum Abra
ham et Ysaac et Iacob in regno celorum.
Filii autem regni eicientur in tenebras
exteriores. Ubi erit fletus et stridor den
tium. Et dixit Ihesus centurioni. Uade et
sicut credidisti fiat tibi. Et sanatus est
puer illa hora. Et cum uenisset Ihesus
in domum petri uidit socrum eius
iacentem et febricitantem. Et tetigit ma
num eius et dimisit eam febris. Et
surgens ministrabat eis. Uespe
re autem facto obtulerunt ei multos dæmo
niacos. et eiciebat spiritus uerbo. Et omnis male habentes curauit ut
adimpleretur quod dictum est per
Ysaiam prophetam dicentem. Ipse in
firmitates nostras accepit et egrota
tiones portauit. Uidens autem Ihesus multas
circum se iussit discipulis ire
transfretare. Et accedens unus scri
ba ait illi. Magister sequar te
quocumque ieris. Et dixit ei Ihesus. Uul
pes foueas habent et uolucres celi ni
dos. filius autem hominis non habet ubi ca
put suum reclinet. Alius autem discipulus
eius ait illi. Domine permitte me prius ire et
mihi ut sepeliam patrem meum. Ihe

autem ait illi. Sequere me. et dimitte
te mortuos sepelire mortuos suos
Et ascendente eo in naviculam re
translatus est cum discipuli eius. Et ecce
motus magnus factus est in mari ita
ut navicula operiretur fluctibus. ipse
vero dormiebat. Et accesserunt ad eum
discipuli eius et suscitaverunt eum dicen
tes. Domine salva nos perimus. Et dicit
eis ihesus. quid timidi estis modice fidei.
Tunc surgens imperavit ventis et
mari. et facta est tranquillitas mag
na. Porro homines mirati sunt dicentes
Qualis est hic. Quia venti et mare o
bediunt ei. Et cum venisset ihesus trans
fretum in regionem gerasenorum occur
rerunt ei duo habentes dimonia de monu
mentis exeuntes seviis nimis ita ut
nemo posset transire per viam illam.
Et ecce clamaverunt dicentes. Quid
nobis et tibi ihesu fili dei. Venisti huc
ante tempus torquere nos. Erat autem
non longe ab illis grex porcorum mul
torum pascens. Dimones autem rogabant
eum dicentes. Si eiicis nos hinc
mittere nos in gregem porcorum. Et ai
illis ihesus. Ite. Illi exeuntes abi
erunt in porcos. Et ecce impetu magno
ceperit totus grex per preceps in
mare et mortui sunt in aquis. Pasto
res autem fugerunt. et venientes in ci
vitatem nunciaverunt omnia et de his qui
dimonia habebant. Et ecce tota civi
tas exivit obviam ihesu et viso eo roga
bant eum ut transiret de finibus
eorum.

IX

Et ascendens ihesus in naviculam
transfretavit et venit in civi
tatem suam. Et ecce offerebant ei paral
ticum in lecto iacentem. Et videns ihesus
fidem illorum dixit paralitico. Confi
de fili dimittuntur tibi peccata tua.
Et ecce quidam de scribis dixerunt in
se. Hic blasphemat. Et cum vidisset
ihesus cogitationes eorum dixit. Ut quid
cogitatis mala in cordibus vestris. Quid
est facilius dicere dimittuntur tibi pe
cccata tua an dicere surge et ambula.
Ut autem sciatis quia filius hominis ho
potestatem habet in terra dimittendi peccata
tunc ait paralitico. Surge tolle lec
tum tuum et vade in domum tuam. Et
surgens abiit in domum suam. Videns
autem turbe timuerunt et glorificaverunt
deum qui dedit potestatem talem
hominibus. Et cum transiret inde ihesus vi
dit hominem sedentem in theloneo ma
theum nomine et ait illi. Sequere me. Et
surgens secutus est eum. Et factum est
discumbente eo in domo ecce multi
publicani et peccatores venientes dis
cumbebant cum ihesu et discipulis eius
Et videntes pharisei dicebant discipu
lis eius. Quare cum publicanis
et peccatoribus manducat magister vestr
Ihesus audiens autem. non est opus
valentibus medicus sed malebabentibus
Euntes autem discite quid est misericor
diam volo et non sacrificium. Non enim veni vo
care iustos sed peccatores. Tunc accesserunt
ad eum discipuli iohis dicentes. Quare
nos et pharisei ieunamus frequenter
discipuli autem tui non ieunant. Et
ait illis ihesus. Numquid possunt filii
sponsi lugere quamdiu cum illis est sponsus
Venient autem dies cum auferetur
ab eis sponsus et tunc ieunabunt. Nemo autem
mittit commissuram panni rudis in vestimentum
vetus. Tollit enim plenitudinem eius
a vestimento et peior scissura fit.
Neque mittunt vinum novum in utres
veteres. Alioquin rumpuntur utres et vinum effundetur et utres
pereunt. Sed vinum novum in utres no
vos mittunt et ambo conservantur
Hec illo loquente ad eos ecce princeps
unus accessit et adorabat eum
dicens. Domine filia mea modo de
functa est sed veni impone manum
tuam super eam et vivet. Et surgens
ihesus sequebatur eum et discipuli eius
Et ecce mulier que sanguinis
patiebatur xii annis accessit retro tetigit fimbriam vestimenti
eius. Dicebat enim intra se. Si

ego non mundabam eos sed ma-
neo. Et ihs respiciens eam
dixit. Confide filia fides tua te sal
uam fecit. Et salua facta est mulier
ex illa hora. Et cum venisset ihs in
domum principis et vidisset tibicines
et turbam tumultuantem dicebat
Recedite non enim mortua puella
est dormit. Et deridebant eum. Et
cum eiecta esset turba intrauit et te
nuit manum eius et exiuit puella
stirge. Et exiuit puella. Et exiit
fama hec in universam terram illam
Et transeuntes ihs inde secuti sunt eum
duo cecci clamantes et dicen
tes. Miserere nri filii dauid.
Cum autem venisset domum accesserunt
ad eum ceci. Et dicit eis ihs Cre
ditis quia hoc facere possum vobis. Di
cunt ei. Vtique dne. Tunc tetigit o
culos eorum dicens. Secundum fidem v
stram fiat vobis. Et aperti sunt oculi eorum
Et comminatus est illis ihs dicens.
Videte ne quis sciat. Illi autem exeun
tes diffamauerunt eum in totam terra
illam. Egressis autem illis ecce ob
tulerunt ei hominem mutum demonium
habentem. Et eiecto demonio locutus
est mutus. Et admirate sunt tur
be dicentes. Nequaquam apparuit
sic in israel. Pharisei autem dicebant. In
principe demoniorum eiicit demo
nia. Et circuibat ihs omnes ciuita
tes et castella docens in synagogis
eorum et predicans euangelium regni
et curans omnem languorem et omnem
infirmitatem. Videns autem turbas
miseratus est eis quia erant vexati et
iacentes sicut oues habentes pastorem
Tunc dicit discipulis suis. Messis
quidem multa operarii autem pauci.
Rogate igitur dominum messis ut mittat
operarios in messem suam.

X

Et convocatis xii discipulis su
is dedit eis potestatem spiritum
immundorum ut eicerent eos et cura
rent omnem languorem et omnem infir
mitatem. Duodecim autem apostolorum

nomina sunt hec. Primus simon qui di
citur petrus et andreas frater eius. Philip
pus et bartholomeus. Iacobus alphei
et thadeus. Simon chananeus
et iudas scariothes qui et tradidit
eum. Hos xii misit ihs precipi
ens predicare eis dicens. In viam
gentium ne abieritis. Et in ciuitates sa
maritanorum ne intraueritis. Ibitis po
tius ad oues que perierunt domus israel.
Euntes autem predicate dicentes quia
appropinquauit regnum celorum. Infirmos
curate. Mortuos suscitate. Leprosos
mundate. Demones eicite. Gratis
accepistis. Gratis date. Nolite pos
sidere aurum neque argentum neque pecu
niam in zonis vestris non peram in
itinere neque duas tunicas neque calcea
menta neque virgam. Dignus enim est operario
cibo suo. In quamcumque autem ci
uitatem aut castellum intraueritis
interrogate quis in ea dignus sit et
ibi manete donec exeatis. Intrantes
autem domum salutate eam di
centes. Pax huic domui. Et si qui
dem fuerit domus illa digna ue
niet pax vestra super eam. Si autem non
fuerit digna pax vestra ad vos reue
ratur. Et quicumque non receperit vos
neque audierit sermones vestros
exeuntes foras de domo vel de ciui
tate excutite pulverem de pedibus
vestris. Amen dico vobis tolerabilius
erit terre sodomorum et gomorrhorum in
die iudicii quam illi ciuitati. Ecce
ego mitto vos sicut oues in medio
luporum. Estote igitur prudentes sicut ser
pentes et simplices sicut columbe.
Cauete autem ab hominibus. Tradent enim vos
in conciliis et in synagogis su
is flagellabunt vos et ad presides
et ad reges ducemini propter me in
testimonium illis et gentibus. Cum
autem tradent vos nolite cogitare
quomodo aut quid loquamini. Dabitur
enim vobis in illa hora quid loquamini.
Non enim vos estis qui loquimini sed
spiritus patris vestri qui loquitur in vobis.
Iacobus zebedei et iohes frater eius. Thomas et ma
theus publicanus.

Tradet autem frater in mortem et pater
filium et insurgent filii in parentes et
morte eos afficient et eritis odio
omnibus hominibus propter nomen meum. Qui autem
perseuerauerit usque in finem hic saluus
erit. Cum autem persequentur uos in
ciuitate ista fugite in aliam. Amen
dico uobis non consummabitis ciuitates
israel donec ueniat filius hominis. Non
est discipulus super magistrum nec seruus
super dominum suum. Sufficit discipulo ut
sit sicut magister eius et seruo sicut dominus
eius. Si patrem familias beelzebub
uocauerunt quanto magis domesticos eius
Ne igitur timueritis eos. Nichil enim opertum
quod non reuelabitur et occultum quod non
sciatur. Quod dico uobis in tenebris dicite
in lumine et quod in aure audistis
predicate super tecta. Et nolite timere
eos qui occidunt corpus animam autem
non possunt occidere. Sed potius timete
eum qui potest animam et corpus perdere
in gehennam. Nonne duo passeres asse
ueneunt. Et unus ex eis non ca
det super terram sine patre uestro. Uestri autem
capilli capitis omnes numerati sunt
Nolite igitur timere multis passeribus
meliores estis uos. Omnis igitur quicumque
confitebitur me coram hominibus. Confitebor
et ego eum coram patre meo qui in
celis est. Qui autem negauerit me coram
hominibus negabo et ego eum coram pate
meo qui in celis est. Nolite arbitrari
quoniam pacem mittere sum
venturus. Non pacem mittere sed gladium
Ueni enim separare hominem aduersus
patrem suum et filiam aduersus matrem
suam et nurum aduersus socrum suam. Et
inimici hominis domestici eius. Qui
amat patrem aut matrem plus quam
me non est me dignus. Et qui am
at filium aut filiam super me non est me
dignus. Et qui non accepit crucem
suam et sequitur me non est me dignus
Qui inuenerit animam suam perdet eam
et qui perdiderit animam suam propter me
inueniet eam. Qui recipit uos
me recipit. Et qui me recipit re

cipit me cum misit me. Qui recipit
prophetam in nomine prophete mercedem
prophete accipiet. Et quicumque potum
dederit uni ex istis minimis istis
calicem aque frigide tantum in nomine
discipuli amen dico uobis non perdet mer
cedem suam. Et factum est cum consummasset
ihesus precipiens duodecim discipulis suis
transiit inde ut doceret et predicaret
in ciuitatibus eorum.

Iohannes autem audiens in uin
culis opera christi mittens duos de dis
cipulis suis ait illi. Tu es qui uen
turus es an alium expectamus.
Et respondens ait illis. Euntes re
nuntiate iohanni quae audistis et
uidistis. Caeci uident claudi am
bulant leprosi mundantur surdi
audiunt mortui resurgunt
pauperes euangelizantur. Et beatus
est qui non fuerit scandalizatus in
me. Illis autem abeuntibus cepit
ihesus dicere ad turbas de iohanne. Quid
existis in desertum uidere. Arundinem
uento agitatam. Sed quid ex
istis uidere. Hominem mollibus uestitum
Ecce qui mollibus uestiuntur
in domibus regum sunt. Sed quid
existis uidere. Prophetam. Etiam
dico uobis plusquam prophetam. Hic est
de quo scriptum est. Ecce mit
to angelum meum ante faciem tuam
qui preparabit uiam tuam ante te.
Amen dico uobis non surrexit inter na
tos mulierum maior iohanne baptista.
Qui autem minor est in regno celorum
maior est illo. A diebus autem iohannis
baptiste usque nunc regnum celorum uim
patitur et uiolenti rapiunt illud
omnes enim prophete et lex usque ad iohannem
prophetauerunt. Et si uultis recipere
ipse est helias qui uenturus est. Qui
habet aures audiendi audiat. Cui
autem similem dicam hanc generationem. Similem
dicimus uobis
sedentibus in forisis. Et
planxistis. Uentum uobis non
dancistis. Uisus uobis non
ploraustis. Uenit enim iohannes non manducans
estimatur generationem istam. Similem dicimus

mum hic. Venit filius hominis man
ducans et bibens et dicunt. Ecce ho
mo vorax et potator vinum publica
nos et peccatores amicus et iustificata est
sapientia a filiis suis. Tunc cepit ex
probrare ciuitatibus in quibus facte sunt
plurime virtutes eius quia non egissent
penitentiam. Ve tibi Corozain. Ve tibi
Bethsaida quia si in tyro et sydone facte
essent virtutes que facte sunt in vobis
olim in cilicio et cinere penitentiam egis
sent. Verumtamen dico vobis tyro et sydoni
remissius erit in die iudicii quam vo
bis. Et tu capharnaum nunquid usque
ad celum exaltabis usque in infer
num descendes. Quia si in sodomis facte fu
issent virtutes que facte sunt in te forte
mansissent usque in hunc diem. Ve
rumtamen dico vobis quia terre sodomorum re
missius erit in die iudicii quam tu
bis. In illo tempore respondens ihesus dixit. Con
fiteor tibi pater domine celi et terre quia ab
scondisti hec a sapientibus et prouden
tibus et revelasti ea parvulis. Etiam pa
ter quia sic fuit placitum ante te. Omnia
mihi tradita sunt a patre meo. Et nemo
nouit filium nisi pater et quis filius
nouit nisi pater et cui voluerit filius re
velare. Venite ad me omnes
qui laboratis et onerati estis et ego
reficiam vos. Tollite iugum meum super
vos et discite a me quia mitis sum et
humilis corde et inuenietis requi
em animabus vestris. Iugum enim meum su
ave est et onus meum leue. XII
In illo tempore abiit ihesus sabbatis per sata. Di
scipuli autem eius esurientes ceperunt
vellere spicas et manducare. Pha
risei autem videntes dixerunt ei. Ecce dis
cipuli tui faciunt quod non licet facere sab
batis. At ille dixit eis. Nonne legistis
quid fecerit dauid quando esuriuit et qui
cum eo erant quomodo intrauit in domum
dei et panes propositionis comedit quos
non licebat ei edere neque his qui cum erat
nisi solis sacerdotibus. Aut non legistis
in lege quia sabbatis sacerdotes in templo
sabbatum violant et sine crimine sunt.
Dico autem vobis quia templo maior est
hic. Si autem scissetis quid est misericordiam vo
lo et non sacrificium nequaquam condem
nasseetis innocentes. Dominus enim est filius
hominis etiam sabbati. Et cum inde transisset ve
nit in synagogam eorum. Et ecce homo
manum habens aridam. Et interrogabant
eum dicentes. Si licet sabbatis curare
sabbatis vt accusarent eum. Ipse autem
dixit eis. Quis erit ex vobis homo qui
habet vnam ouem et si ceciderit hec sab
batis in foueam nonne tenebit et le
uabit eam? Quanto magis melior est
homo oue. Itaque licet sabbatis bene facere.
Tunc ait homini. Extende manum tuam.
Et extendit. Et restituta est sanitati
sicut altera. Exeuntes autem pharisei cum
fecerunt aduersum illum quomodo
eum perderent. Ihesus autem sciens reces
sit inde. Et secuti sunt eum multi. Et
curauit eos omnes. Et precepit eis ne
manifestum eum facerent vt adim
pleretur quod dictum est per ysaiam prophetam
dicentem. Ecce puer meus electus quem
elegi dilectus meus in quo bene complacuit
anime mea. Ponam spiritum meum super eum
et iudicium gentibus annunciabit. Non
contendet neque clamabit neque audiet quis in
platheis audiet vocem eius. Arundinem
quassatam non confringet et linum
fumigans non extinguet donec eiciat
ad victoriam iudicium. Et in nomine
eius gentes sperabunt. Tunc oblatus est
ei demonium habens cecus et mutus. Et
curauit eum vt loqueretur et
videret. Et stupebant omnes turbe et
dicebant. Nonne hic est filius dauid?
Pharisei autem audientes dixerunt.
Hic non eiicit demonia nisi in beelze
bub principe demoniorum. Ipse autem
sciens cogitationes earum dixit eis. Omne
regnum diuisum contra se desolabitur et
omnis ciuitas vel domus diuisa
contra se non stabit. Et si satanas sa
tanam eiicit adversus se diuisus est. Quo
modo stabit regnum eius. Et si ego
in beelzebub eiicio demonia filii vestri
in quo eiiciunt? Ideo ipsi iudices
vestri erunt. Si autem ego in spiritu dei eiicio

filium nisi pater. Neque patrem quis nouit

demones qui peruenit in nos regnum
dei. Aut quid potest quisquam intrare in
domum fortis et uasa eius diripere ni
si prius alligauerit fortem et tunc domum il
lius diripiet. Qui non est mecum contra
me est et qui non congregat mecum dispe
rgit. Ideo dico uobis omne peccatum et blas
phemia remittetur hominibus. Spiritus blas
phemie non remittetur. Et quicumque
dixerit filio hominis uerbum dixerit remit
tetur eis. Qui autem dixerit contra spiritum
sanctum uerbum non remittetur ei nec in
hoc seculo nec in futuro. Aut facite ar
borem bonam et fructum eius bonum aut
facite arborem malam et fructum
eius malum. Siquidem ex fructu ar
bor cognoscitur. Progenies uipe
rarum quomodo potestis bona loqui cum sitis
mali. Et habundantia cordis pro
ferit bonum et malus homo de
bono thesauro cordis profert bonum et malus homo
de malo thesauro profert mala. Dico
autem uobis quoniam de omni uerbo ocioso quod
locuti fuerit homines reddent rationem de eo
die iudicii. Et ubi scribis et uis uisi
fuerit. Ego uero uobis dico quia dempnabis
tunc respondens autem quidam de scribis et
pharisaeis dicentes. Magister uolumus
a te signum uidere. Qui respondens ait
illis. Generatio mala et adultera signum
quaerit et signum non dabitur ei nisi signum
ionae prophetae. Sicut enim fuit ionas in uentre
ceti tribus diebus et tribus noctibus sic erit
filius hominis in corde terre tribus diebus
et tribus noctibus. Viri ninuitae surgent in iudicio cum generatione iste
et dempnabunt eam quia penitentiam egerunt in praedicatione ionae. Et ecce plus
quam ionas hic. Regina austri surget in iudicio cum generatione ista
et dempnabit eam quia uenit a finibus terre audire sapientiam salomonis
et ecce plus quam salomon hic. Cum
autem immundus spiritus exierit ab homine
ambulat per loca arida querens re
requiem et non inuenit. Tunc dicit.
Revertar in domum meam unde exiui.
Et ueniens inuenit eam uacantem et scopis mundatam et ornatam.
Tunc uadit et assumit uii alios
spiritus secum nequiores se et ingressi habitant
ibi. Et fiunt nouissima hominis illi
perpetua priores. Sic erit et generatio
huic pessime. Adhuc loquente
eo ad turbas ecce mater eius et fratres
eius stabant foris quaerentes loqui ei. Dixit
autem quidam ei. Ecce mater tua et fratres tui
foris stant quaerentes te. At ipse re
spondens dicenti sibi ait. Quis est mater
mea et qui sunt fratres mei. Et extendens
manum in discipulos suos dixit. Ecce mater mea et fratres mei.
Quicumque enim fecerit uoluntatem
patris mei qui in celis est ipse meus frater
et soror et mater est. III
Illa die exiens ihesus de domo sedebat
secus mare. Et congregate
sunt ad eum turbae multae ita ut
in nauiculam ascendens sederet.
Et omnis turba stabat in litore.
Et locutus est eis multa in parabolis
dicens. Ecce exiit qui seminat
seminare semen suum. Et dum semina
ret quidem ceciderunt secus uiam et uenerunt
uolucres celi et comederunt illud. Alia
autem ceciderunt in petrosa ubi non
habebant terram multam et exortum est
cito quia non habebant altitudinem terre.
Sole autem orto estuauerunt et eo quod
habebant radicem aruerunt. Alia
autem ceciderunt in spinas et creuerunt
spinae et suffocauerunt ea. Alia autem
ceciderunt in terram bonam et dederunt
fructum aliud centesimum aliud sexagesimum aliud tricesimum.
Qui habet aures audiendi
audiat. Et accedentes discipuli dixerunt ei. Quare in parabolis
loquis eis. Qui respondens ait illis
quia uobis datum est nosse mysterium
regni celorum illis autem non est da
tum. Qui enim habet dabitur et ha
bundabit. Qui autem non habet id quod
uidetur habere auferetur ab eo. Ideo
in parabolis loquor eis quia uidentes
non uident et audientes non au

dunt ne intelligunt ut ad imple
tetur in eis ypha ysaie dicentis
Auditu audietis et non intelli
getis et videntes videbitis et
non videbitis Incrassatum est cor
populi huius et auribus graviter audi
erunt et oculos suos clauserunt ne quando
videant oculis et auribus audiant et cor
de intelligant et convertantur et sanem
eos Vestri autem beati oculi quia vident et
aures vestre quia audiunt Amen dico
vobis quia multi prophete et iusti
cupierunt videre quod videtis et non
viderunt audire quod audistis et
non audierunt Vos ergo audite parabolam
seminantis Omnis qui audit
verbum regni et non intelligit venit
malus et rapit quod seminatum est
in corde eius Hic est qui seminatus est
secus viam Qui autem seminatus
est super petrosa hic est qui verbum audit
et continuo cum gaudio suscipit
illud non habet autem in se radicem sed est
temporalis Fit autem tribulatione et
persecutione propter verbum continuo scandalizatur
Qui autem seminatus est in
spinis hic est qui verbum audit et
sollicitudo seculi huius et fallacia di
vitiarum suffocat verbum et sine fructu
efficitur Qui vero in terram bo
nam seminatus est hic est qui audit
verbum et intelligit et fructum affert
et facit qui quidem aliquid centesimum
et porro aliquid sexagesimum Aliam parabo
lam apposuit illis dicens Simile
est regnum celorum homini qui seminavit
bonum semen in agro suo Cum
autem dormirent homines venit inimi
cus eius et superseminavit zizania
in medio tritici et abiit Cum autem
crevisset herba et fructum fecisset
tunc apparuerunt zizania Accedentes
autem servi patris familias dixerunt
Domine nonne bonum semen quod seminasti in agro tuo Unde igitur habet zizania
Ait illis Inimicus homo
hoc fecit Servi autem dixerunt ei Vis
ut eas colligamus eas? Et ait

sion Sed forte colligentes zizania
eradicetis simul cum eis triticum
Sinite utrumque crescere usque ad messem
et in tempore messis dicam messoribus Col
ligite primum zizania et alligate eas
in fasciculos ad comburendum Tri
ticum autem congregate in horreum meum
Aliam autem parabolam apposuit eis di
cens Simile est regnum celorum grano
sinapis quod accipiens homo semi
navit in agro suo quod minimum quidem est
omnibus seminibus Cum autem crevit
maius est omnibus oleribus et fit arbor
ita ut volucres celi veniant et habi
tent in ramis eius Aliam parabo
lam locutus est eis Simile est regnum celorum
fermento quod accepta mulier abscon
dit in farine satis tribus donec fermen
tatum est totum Hec omnia locutus
est Ihesus in parabolis ad turbas et sine
parabolis non loquebatur eis ut adimple
retur quod dictum est per prophetam dicentem
Aperiam in parabolis os meum eructa
bo abscondita a constitutione mun
di Tunc dimissis turbis venit in
domum accesserunt ad eum discipuli eius
dicentes Edisere nobis parabolam zizanio
rum agri Qui respondens ait Qui semi
nat bonum semen est filius hominis
Ager autem est mundus Bonum vero se
men hii sunt filii regni Zizania autem
sunt filii nequam Inimicus autem qui
seminat ea est diabolus Messis
vero consummatio seculi est Messores autem
angeli sunt Sicut ergo colligunt
zizania et igni comburuntur sic erit in
consummatione seculi Mittet filius hominis angelos
suos et colligent de regno eius omnia
scandala et eos qui faciunt iniquitatem et mittent eos in caminum ignis
ibi erit fletus et stridor dentium Tunc
iusti fulgebunt sicut sol in regno
patris eorum Qui habet aures audiendi
audiat Simile est regnum celorum
thesauro abscondito in agro quem cum
invenerit homo abscondit et pre
gaudio illius vadit et vendit
universa quae habet et emit agrum illum

rerum simile est regnum celorum homini negotiatori quaerenti bonas margaritas inventa autem una pretiosa margarita abiit et vendidit omnia quae habuit et emit eam. Iterum simile est regnum celorum sagenae missae in mare et ex omni genere piscium congreganti. Quam cum impleta est educentes et secus litus sedentes elegerunt bonos in vasa sua. Malos autem foras miserunt. Sic erit consummatione seculi. Exibunt angeli et separabunt malos de medio iustorum et mittent eos in caminum ignis. Ibi erit fletus et stridor dentium. Intellexistis haec omnia? Dicunt ei. Etiam. Ait illis. Ideo omnis scriba doctus in regno celorum similis est homini patrifamilias qui profert de thesauro suo nova et vetera. Et factum est cum consummasset Iesus parabolas istas transiit inde. Et veniens in patriam suam docebat eos in synagogis eorum ita ut mirarentur et dicerent. Unde huic sapientia haec et virtutes? Nonne hic est faber filius? Nonne mater eius dicitur Maria et fratres eius Iacobus et Ioseph et Simon et Iudas. Et sorores eius nonne apud nos sunt omnes? Unde ergo huic omnia haec? Et scandalizabantur in eo. Iesus autem dixit eis. Non est propheta sine honore nisi in patria sua et in domo sua. Et non fecit ibi virtutes multas propter incredulitatem illorum.

XIII

In illo tempore audivit Herodes tetrarcha famam de Iesu. Et ait pueris suis. Hic est Iohannes baptista. Ipse surrexit a mortuis. Et ideo virtutes operantur in eo. Herodes enim tenuit Iohannem et alligavit eum et posuit eum in carcere propter Herodiadem uxorem fratris sui. Dixerat enim illi Iohannes. Non licet tibi habere eam. Et volens eum occidere timuit populum quia sicut prophetam eum habebant. Die autem natalis Herodis saltavit filia Herodiadis in medio et placuit Herodi. Unde cum iuramento pollicitus est ei dare quicquid postulasset ab eo. At illa premonita a matre sua da mihi hic in disco capita Iohannis baptiste. Et contristatus est rex. Propter iusiurandum et eos qui cum illo recumbebant iussit dari. Et misit et decollavit Iohannem in carcere. Et allatum est caput eius in disco et datum est puellae et tulit matri suae. Et accedentes discipuli eius tulerunt corpus eius et sepelierunt illud. Et venientes nunciaverunt Iesu. Audito autem Iesu secessit inde in navicula in locum desertum seorsum. Et cum audissent turbae secutae sunt eum pedestres de civitatibus. Et exiens vidit turbam multam et misericordia motus super eis et curavit languidos eorum. Vespere autem facto accesserunt ad eum discipuli eius dicentes. Deserta est locus et hora iam praeteriit. Dimitte turbas ut euntes in castella emant sibi cibos. Iesus autem dixit eis. Non habent necesse ire. Date illis vos manducare. Dicunt ei. Non habemus hic nisi quinque panes et duos pisces. Dixit autem eis. Afferte mihi illos hic. Et cum iussisset turbam discumbere super fenum accepit quinque panes et duos pisces aspiciens in caelum benedixit et fregit et dedit discipulis suis. Discipuli autem dederunt turbis. Et manducaverunt omnes et saturati sunt. Et tulerunt reliquias fragmentorum duodecim cophinos plenos. Hi autem qui manducaverunt fuerunt viri quasi quinque milia exceptis mulieribus et parvulis. Et statim compulit Iesus discipulos ascendere in navicula et praecedere eum trans fretum donec dimittat turbas. Et dimissis turbis ascendit in montem solus orare. Vespere autem facto solus erat ibi. Navicula autem in medio mari iactabatur fluctibus erat enim contrarius ventus. Quarta autem vigilia noctis venit ad eos ambulans super mare. Et videntes eum super mare ambulantem turbati sunt dicentes. Quia fantasma est. Et prae timore clamaverunt. Statimque locutus est

eis dicens. Habete fiduciam. Ego sum
nolite timere. Respondens autem petrus
dixit. Domine si tu es iube me ue
nire ad te super aquas. Et ipse ait. Veni.
Et descendens petrus de nauicula
ambulabat super aquas ut ueniret
ad iesum. Videns autem uentum ualidum
timuit. Et cum cepisset mergi cla
mauit dicens. Domine saluum me
fac. Et continuo iesus extendens ma
num apprehendit eum. Et ait illi. Modice
fidei quare dubitasti. Cum ascen
disset in naueam cessauit uentus
Qui autem in nauicula erant uenerunt
adorauerunt eum dicentes. Vere fi
lius dei es. Et cum transfretassent
uenerunt in terram genesar. Et cum cog
nouissent eum uiri illius loci miserunt
in uniuersam regionem illam. Et obtule
runt ei omnes male habentes. Et rogabant
eum ut uel fimbriam uestimenti
eius tangerent. Et quicumque tetigerunt
salui fuerunt.

XV

Tunc accesserunt ad eum ab iero
solimis scribe et pharisei dicentes.
Quare discipuli tui transgrediuntur
traditiones seniorum. Non enim lauant
manus suas cum panem manducant.
Ipse autem respondens ait illis. Quare et
uos transgredimini mandata dei
propter traditionem uestram. Nam deus dixit.
Honora patrem tuum et matrem tuam. Et
qui maledixerit patri uel matri morte mori
atur. Vos autem dicitis. Quicumque
dixerit patri uel matri munus quod cum
ex me tibi poterit. Et non honorificaue
rit patrem suum aut matrem suam. Et
irritum fecistis mandatum dei propter tra
ditionem uestram. Ypocrite bene prophetauit
de uobis ysaias dicens. Populus
hic labiis me honorat cor autem eorum
longe est a me. Sine causa autem colunt me
docentes doctrinas et mandata
hominum. Et conuocatis ad se turbis dixit
eis. Audite et intelligite. Non quod in
tratin os coinquinat hominem. sed quod
procedit de ore hoc coinquinat ho
minem. Tunc accedentes discipuli eius
dixerunt ei. Scis quia pharisei audito hoc u
bo scandalizati sunt. At ille respondens
ait. Omnis plantatio quam non plantauit
pater meus celestis eradicabitur. Sinite
illos. Ceci sunt duces ceci. Ce
cus autem si ceco ducatum prestet am
bo in foueam cadunt. Respondens autem
petrus dixit ei. Edisere nobis pa
bolam istam. At ille dixit. Adhuc
uos sine intellectu estis. Non in
telligitis quia omne quod in os intrat i
uentre uadit et in secessum emitti
tur. Quae autem exeunt de ore de corde
exeunt et ea coinquinant hominem.
De corde enim exeunt cogitationes male
homicidia adulteria fornicationes furti
ta falsa testimonia blasphemie.
Hec sunt quae coinquinant hominem. Non
lotis autem manibus manducare
non coinquinat hominem. Et egressus
inde ihesus secessit in partes tyri et sidonis
Et ecce mulier chananea a finibus
illis egressa clamauit dicens ei.
Miserere mei domine fili dauid filia
mea male a demonio uexatur. Qui
non respondit ei uerbum. Et accedentes disci
puli eius rogabant eum dicentes. Di
mitte eam quia clamat post nos. Ipse
autem respondens ait. Non sum missus ni
si ad oues quae perierunt domus israel. At
illa uenit et adorauit eum dicens.
Domine adiuua me. Qui respondens ait.
Non est bonum sumere panem filiorum
et mittere canibus. At illa dixit. Etiam
domine. Nam et catelli edunt de mica
que cadunt de mensa dominorum suorum. Tunc
respondens ihesus ait illi. O mulier mag
na est fides tua fiat tibi sicut uis. Et
sanata est filia eius ex illa hora. Et
cum transisset inde ihesus uenit secus
mare galilee. Et ascendens in mon
tem sedebat ibi. Et accesserunt ad eum
turbe multe habentes secum mutos
claudos ceecos. debiles et alios multi
tos. Et proiecerunt eos ad pedes eius
Et curauit eos ita ut turba mira
retur uidentes mutos loquentes
claudos ambulantes ceecos uide

res. et magnificabant deum israel. Ihe
autem vocatis discipulis suis dixit
illi eos turbe quam triduo pse
uerant mecum et non habent quid man
ducent. Et dimittere eos ieiunos
nolo ne deficiant in via. Et dicunt
ei discipuli. Unde ergo nobis in deserto pa
nes tantos ut saturemus turbam
tantam. Et ait illis Ihe. Quot panes
habetis. At illi dixerunt. Vii et paucos
pisciculos. Et precepit turbe ut dis
cumberet super terram. Et accipiens
Ihe. vii panes et pisces et gratias agens
fregit et dedit discipulis suis et dis
cipuli dederunt populo. Et comederunt
omnes et saturati sunt. Et quod superfuit de
fragmentis tulerunt. vii sportas ple
nas. Erant autem qui manducaue
runt. iiii milia hominum extra parvu
los et mulieres. Et dimissa turbaa
ascendit in naviculam et venit
in fines magedan. XVI

Et accesserunt ad eum pharisei
et sadducei tentantes et roga
uerunt eum ut signum de celo ostende
ret eis. At ille respondens ait eis. Fac
tus est sero dicitis serenum erit. rubicun
dum enim est celum. Et mane hodie
tempestas. rubicundum enim et tristis celi
faciem et celi dijudicare nostis
signa autem temporum non potestis scire
generatio mala et adultera signum
quaerit et signum non dabitur ei nisi
signum ionae prophete. Et relictis illis
abiit. Et cum venissent discipuli
eius transfretare oblitti sunt panes
accipere. Qui dixit illis Intuemini
et cauete a fermento pharisaeorum et sadduce
orum. At illi cogitabant inter se dicen
tes. Quia panes non accipiemus. Sciens
autem Ihe dixit eis. Quid cogitatis
inter uos modicae fidei quia panes non
habetis. Nondum intelligitis neque
recordamini. panis. v. milia ho
minum et quot cophinos sumpsistis
neque vii panis iiii. quatuor milia ho
minum et quot sportas sumpsistis.
Quare non intelligitis quia non de pane
dixi uobis cauere a fermento pharisae
orum et sadduceorum. Tunc intellexe
runt quia non dixerit cauendum a fermento
panis sed a doctrina pharisaeorum et sa
ducaeorum. Venit autem Ihe in partes cesa
ree philippi et interrogabat discipu
los suos dicens. Quem dicunt homines
esse filium hominis. At illi dixerunt. Alii
iohannem baptistam alii autem helyam
alii uero ieremiam aut unum ex pro
phetis. Dicit illis Ihe. Vos autem quem
me dicitis. Respondens simon petrus
dixit. Tu es xpe filius dei uiui. Re
spondens Ihe autem dixit ei. Beatus
es simon barriona quia caro et san
guis non reuelauit tibi sed pater meus qui
est in celis. Et ego dico tibi quia tu es
petrus et super hanc petram edifica
bo ecclesiam meam. Et porte inferi non
praualebunt aduersus eam. Et tibi
dabo claues regni celorum. Et quod
cumque ligaueris super terram erit liga
tum et in celis. Et quodcumque solue
ris super terram erit solutum et in celis.
Tunc precepit discipulis suis ut
nemini dicerent quia ipse est Ihe xpe.
Exinde cepit Ihe ostendere discipulis
suis quia oportet eum ire Ierosolimis
et multa pati a senioribus et scribis et pon
tificibus sacerdotum et occidi et tertia die
resurgere. Et assumens eum pe
trus cepit increpare eum dicens.
Absit a te dne non erit tibi hoc. Qui
autem dixit petro. Vade post me
satana scandalum mihi es quia non
sapis ea quae dei sunt sed ea quae hominum.
Tunc Ihe dixit discipulis suis. Si
quis uult post me uenire abne
get semetipsum et tollat crucem
suam et sequatur me. Qui enim uoluerit
animam suam saluam facere perdet eam.
Qui autem perdiderit animam suam pro
me inueniet eam. Quid enim prodest
homini si mundum uniuersum lucretur
anime autem suae detrimentum patiatur.
Aut quam dabit homo commutatio
nem pro anima sua. Filius autem hominis
ueniturus est in gloria patris sui et

angelis suis et tunc reddet unicui
que secundum opera eius. Amen dico uobis si
quidem de hic stantibus qui non
gustabunt mortem donec uideant
filium hominis uenientem in regno suo.

Et post dies sex XVII
assumpsit ihesus petrum et iacobum
et iohannem fratrem eius et duxit eos in
montem excelsum seorsum et transfi
guratus est ante eos. Et resplenduit
facies eius sicut sol uestimenta autem
eius facta sunt alba sicut nix. Et ecce ap
paruerunt eis moyses et helias cum
loquentes. Respondens autem petrus dixit
ad ihesum. Domine bonum est nos hic esse si
uis faciamus hic tria tabernacula
tibi unum et moysi unum et helie unum.
Adhuc eo loquente ecce nubes
lucida obumbrauit eos. Et ecce uox
de nube dicens. Hic est filius meus
dilectus in quo mihi complacui
ipsum audite. Et audientes discipuli
ceciderunt in faciem suam et timue
runt ualde. Et accessit ihesus tetigit
eos dixitque eis. Surgite nolite timere
Leuantes autem oculos suos neminem
uiderunt nisi solum ihesum. Et descendentibus
illis de monte precepit illis dicens
Nemini dixeritis uisionem donec
filius hominis a mortuis resurgat
Et interrogauerunt eum discipuli
eius dicentes. Quid ergo scribe dicunt
quod helyam oporteat primum uenire
Ille respondens ait eis. Helias quidem
uenturus est et restituet omnia.
Dico autem uobis quia helias iam
uenit et non cognouerunt eum sed fecerunt
in eo quecumque uoluerunt sic et filius
hominis passurus est ab eis. Tunc in
tellexerunt discipuli quia de iohanne baptista
dixisset eis. Et cum uenissent ad turbam
accessit ad eum homo genu
flexus dicens. Domine
miserere filio meo quia lunaticus
est et male patitur. Nam sepe ca
dit in ignem et crebro in aquam. Et
obtulit eum discipulis tuis et non
potuerunt curare eum. Respondens ihesus ait

O generatio incredula et prauaq
quousque ero uobiscum quousque pa
tiar uos. Afferte huc illum ad me
Et increpauit eum ihesus et exiuit ab
eo demonium. Et curatus est puer ex
illa hora. Tunc accesserunt discipuli
ad ihesum secreto et dixerunt. Quare
nos non potuimus eicere illum. Di
cit illis ihesus. Propter incredulitatem
uestram. Amen quippe dico uobis si habe
beritis fidem sicut granum sinapis
dicetis monti huic transi hinc
et transibit et nihil impossibile
erit uobis. Hoc autem genus non exit
nisi per orationem et ieiunium. Conuer
santibus autem eis in galilea dixit
illis ihesus. Filius hominis tradendus
est in manus hominum et occident eum
et tertia die resurget. Et contristati sunt
ualde. Et cum uenissent ca
pharnaum accesserunt qui didrag
ma accipiebant ad petrum et dixe
runt. Magister uester non soluit didra
gma. Ait. Etiam. Et cum intrasset
in domum preuenit eum ihesus dicens.
Quid uobis uidetur simon. Reges
terre a quibus accipiunt tributum
uel censum. A filiis suis an ab
alienis. A ille dixit. Ab alienis.
Dixit illi ihesus. Ergo liberi sunt filii
autem ne scandalizemus eos uade
ad mare et mitte hamum et eum
piscem qui primus ascenderit
tolle et aperto ore eius inuenies
statirem sumens da eis pro
me et pro te. XVIII
Illa hora accesserunt discipuli ad ie
sum dicentes. Quis putas maior
est in regno celorum. Et aduocans ihesus
dixit eis. Amen dico uobis
nisi efficiamini sicut paruuli non intrabitis in regnum
celorum. Quicumque ergo humiliauerit
se sicut paruulus iste hic maior est
in regno celorum. Et qui susceperit
unum paruulum talem in nomine meo
me suscipit. Qui autem scandalizauerit

zarit unū de pusillis istis mmmm qui
me credunt expedit eum ut suspendatur
mola asinaria in collo eius et de
mergatur in profundo maris. Ve mundo
ab scandalis. Necesse est enim ut ue
niant scandala. Verumtamen ue homini
illi per quem scandalum uenit. Si autem
manus tua uel pes tuus scandalizat te abscide eum et
proice abs te. Bonum tibi est ad uitam ingredi debilem
aut claudum quam duas manus uel
duos pedes habentem mitti in ignem
eternum. Et si oculus tuus scandalizat te eue eum et proice abs te. Bo
num est tibi cum uno oculo in uitam in
trare quam duos oculos habentem mit
ti in gehennam ignis. Videte ne contemp
natis unum ex his pusillis. Dico enim
uobis quia angeli eorum in celis semper
uident faciem patris mei qui in
celis est. Venit enim filius hominis saluare
quod perierat. Quid uobis uidetur
si fuerint alicui centum oues et erra
uerit una ex eis nonne relinquit
nonaginta nouem in deserto et ua
dit querere eam quæ errauit. Et si con
gerit ut inueniat eam amen dico uo
bis quia gaudet magis super ea quam super
nonaginta nouem que non errauerunt. Sic non est uo
luntas ante patrem uestrum qui in celis est
ut pereat unus de pusillis istis. Si
autem peccauerit in te frater tuus uade et
corripe eum inter te et ipsum solum. Si te
audierit lucratus eris fratrem tuum.
Si autem te non audierit adhibe tecum
adhuc unum uel duos. ut in ore duorum
uel trium testium stet omne uerbum. Quod
si non audierit eos dic ecclesie. Si autem
ecclesiam non audierit sit tibi sicut ethnicus et publicanus. Amen dico
uobis quecumque alligaueritis super terram
erunt soluta et in celo. Rursum dico uobis quia
si duo ex uobis consenserint super terram
de omni re quamcumque petierint fiet
eis a patre meo qui in celis est. Ubi enim
sunt duo uel tres congregati in nomine meo
ibi ego sum in medio eorum. Tunc ac
cedens petrus ad eum dixit. Domine

quotiens peccabit in me frater meus et
dimittam ei usque septies? Dicit ei
ihesus. Non dico tibi usque septies.
sed usque septuagies septies. Ideo
assimilatum est regnum celorum homini re
gi qui voluit rationem ponere cum ser
uis suis. Et cum cepisset rationem po
nere oblatus est ei unus qui debe
bat ei milia talenta. Cum autem non
haberet unde redderet iussit eum
dominus uendi et uxorem eius
et filios et omnia quæ habebat et reddi
. Procidens autem seruus ille roga
bat eum dicens. Patientiam habe
in me et omnia reddam tibi. Misertus
autem dominus seruo illius dimisit eum
et debitum dimisit ei. Egressus autem
seruus ille inuenit unum de con
seruis suis qui debebat ei centum de na
rios et tenens suffocauit eum
dicens. Redde quod debes. Et procidens
conseruus eius rogabat eum di
cens. Patientiam habe in me et omnia
reddam tibi. Ille autem noluit sed
abiit et misit eum in carcerem donec
redderet debitum. Videntes autem con
serui eius quæ fiebant contristati
sunt ualde. Et uenerunt et narrauerunt
domino suo omnia quæ facta fuerant.
Tunc uocauit illum dominus suus et
ait illi. Serue nequam omne debi
tum dimisi tibi quia rogasti me.
Nonne oportuit te misereri con
seruo tuo sicut et ego tui misertus
sum? Et iratus dominus eius tradi
dit eum tortoribus quoadusque redderet
uniuersum debitum. Sic et pater meus celes
tis faciet uobis si non dimiseritis
unusquisque fratri suo de cordibus uis
tris. Factum est cum consummasset ihesus sermo
nes istos migrauit a galilea
et uenit in fines iudee trans iordanem
et secuti sunt eum turbe multe
et curauit eos ibi.

Et accesserunt ad eum pharisei tem
tantes eum et dicentes. Si licet
homini dimittere uxorem suam quacumque
ex causa? Qui respondens ait eis. Nonne

gestis ꝓ quibus fecit hoies ab initio
masculm ⁊ feminam fecit eos ⁊ dixit
ꝓpter hec relinquet homo patrem ⁊ ma
trem ⁊ adherebit uxori suae ⁊ erunt
duo in carne una ⁊ iam non sunt
duo sed una caro. Quod ergo deus coniunxit
homo non separet. Dicunt illi. Quid ergo
moyses mandauit dare libellum
repudii ⁊ dimittere. Ait illis. Quia
moyses ad duritiam cordis uri ꝑ
misit uobis dimittere uxores uras.
Ab initio autem non fuit sic. Dico autem
uobis quia quicumque dimiserit uxorem
suam nisi ob fornicationem ⁊ aliam
duxerit moechatur. Et qui dimissam
duxerit moechatur. Dicunt ei dis
cipuli eius. Si ita est causa hois cum uxore
non expedit nubere. Qui dixit illis.
Non omnis capiunt uerbum istud
sed quibus datum est. Sunt enim eunuchi
qui de matre sic ab hoine. Et sunt eunuchi
qui castrauerunt se ipsos ꝓ regno
celorum. Qui potest capere capiat. Tunc
obtulerunt ei parauli ut manus eis
imponeret ⁊ orasset. Discipuli autem in
crepabant eos. Ihe uero ait eis. Sinite
paruulos uenire ad me ⁊ no
lite eos prohibere. Talium est enim regnum
celorum. Et cum impositisset eis ma
nus abiit inde. Ecce unus accedens bone ad
bone magister quam uitam eternam
habebo. Qui dixit ei. Quid me interrogas
de bono. Unus est bonus deus. Si autem
uis ingredi ad uitam serua man
data. Dicit illi. Quae. Ihe autem dixit.
Non homicidium facies. Non adulte
bis. Non furaberis. Non falsum testi
monium dices. Honora patrem ⁊ ma
trem ⁊ diliges proximum tuum sicut te
ipsum. Dicit ei adolescens. Omia hec
custodiui a iuuentute mea. Quid
adhuc mihi deest. Ait illi Ihe. Si
uis perfectus esse uade ⁊ uende oma
quae habes ⁊ da pauperibus ⁊ habebis thesau
rum in celo ⁊ ueni sequere me. Cum
autem audisset adolescens uerbum hoc
abiit tristis. Erat enim habens pos
sessiones multas. Ihe autem dixit

discipulis suis. Amen dico uobis quia diues diffi
cile intrabit in regnum celorum. Et iterum
dico uobis. Facilius est camelum
per foramen acus transire quam diui
tem intrare in regnum celorum. Audientes
autem hoc discipuli mirabantur ual
de dicentes. Quis ergo potest saluus
esse. Aspiciens autem Ihe dixit eis. Apud
hoies hoc impossibile est. Apud deum autem
omia possibilia sunt. Tunc respondens
petrus dixit ei. Ecce nos relinquimus
omia ⁊ secuti sumus te. Quid
ergo erit nobis. Ihe autem dixit eis. Amen
dico uobis quod uos qui secuti estis me in
regeneratione cum sederit filius hoinis
in sede maiestatis sue sedebitis et
uos super sedes. xii. iudicantes. xii.
tribus israel. Et omis qui reliquerit
domum uel fres aut sorores aut pa
trem aut matrem aut filios aut
uxorem aut agros ꝓ nomine meo
centuplum accipiet ⁊ uitam eternam
possidebit. Multi autem erunt primi no
uissimi ⁊ nouissimi primi. Simile est regnum celorum hoi pri
mo familias qui exiit primo ma
ne conducere operarios in uineam suam.
Conuentione autem facta cum operariis
ex denario diurno misit eos in ui
neam suam. Et egressus circa horam
tertiam. uidit alios stantes in fo
ro otiosos. ⁊ illis dixit. Ite uos
in uineam meam ⁊ quod iustum fuerit
dabo uobis. Illi autem abierunt. Iterum
autem exiit circa sextam ⁊ nonam hora
nam ⁊ fecit similiter. Circa undecima
uero exiit ⁊ inuenit alios stantes
⁊ dicit eis. Quid hic statis to
ta die otiosi. Dicunt ei. Quia ne
mo nos conduxit. Dicit illis. Ite ⁊
uos in uineam meam. Cum sero autem
factum esset dicit dominus uineae procurato
ri suo. Voca operarios ⁊ redde illis
mercedem suam incipiens a nouis
simis usque ad primos. Cum ue
nissent qui circa undecimam
horam uenerunt acceperunt ⁊ ꝑ
singulos denarios. Venientes au

et primi arbitrati sc̄ qd̄ plus eēt
acceptur. Acceperūt aūt et ipi sin
gulos denarios. Et accipientes mi
murabant ad ilum pr̄em famili
as dicentes. Hi nouissimi una
hora fecerūt et pares illos nob̄ fecis
ti qui portauimus pondus diei
et estus. At ille rdens unu. sōne
ex denario diuino quem misi me
ti. Tolle qd̄ tuū est et uade. Volo ā
hui nouissimo dare sic̄ et tibi.
Aut nō licet mihi quid volo fa
cere. An oculus tuus neqū est
q̄ ego bonus sum. Sic erūt nouis
simi primi et primi nouissimi.
Multi u. sūt uocati paucio aut eleci
ti. Et ascendens ihs iersolimā assu
mpsit xii discipulos suos secre
to. Ait illis. Ecce ascendimus ie
rosolimā et filius hōis tradetur
principibus sacerdotū et scribis et con
dempnabunt eū morte. Et tradet
eū gentibus ad deludendū et flagel
landū et crucifigendū. Et tertia die re
surget. Tunc accessit ad eū mr̄ filio
rum zebedei cum filiis suis. ado
rans et petens aliquid ab eo. Qui
dixit eis. Quid uis. Ait illi. Dic
ut sedeant hi duo filii mei
unus ad dexteram tuā et unus ad
sinistram. i regno tuo. Respōdens ih̄s
ait. Nescitis quid petatis.
Potestis bibere calicem q̄m ego
bibiturus sum. Dicunt ei. Pos
sumus. Ait illis. Calicem quidē
meū bibetis. Sedere aūt ad dex
teram meā uel ad sinistram nō est
meū dare uob̄. sed quibus paratū
est a pr̄e meo. Et audientes decem
indignati sūt de duobus frib̄. Qui
ait uocauit eos ad se. Ait. Scitis
quia principes gentium dominan
tur eorū et qui maiores sūt potestate
tenent eos. Non ita erit inter uos
Sed quicūq; uoluerit inter uos ma
ior fieri. sit uē minister. Quod
si qui uoluerit inter uos primus esse
erit uē seruus. Sicut filius hōis

non uenit ministrari. sed ministra
re et dare aīam suam redemptio
nē pro multis. Et egredientibus
illis ab iericho. secuta est eum tur
ba multa. Et ecce duo ceci sedentes
secus uiam audierūt q̄ ih̄s tran
sire. et clamauerūt dicentes. Do
mine miserere nr̄i. filii dauid.
Turba aūt increpabat eos ut
tacerent. At illi magis et magis
clamabant dicentes. Miserere
nr̄i filii dauid. Et stetit ihs
et uocauit eos. Ait. Quid uis
ut faciam uob̄. Dicunt illi.
Domine ut aperiantur oculi nr̄i. Mi
seritus autē eorū ihs tetigit oculos
eorū. Et continuo uiderūt et secuti
sūt eum.

Et cum appropinquasset ierosolimis
et uenisset bethphage
ad montem oliueti. tunc ihs mi
sit duos discipulos suos dicens
eis. Ite in castellum quod contra uos
est et statim inuenietis asinam
alligatam et pullum cū ea. Solui
te et adducite mihi. Et si quis
uob̄ aliquid dixerit. dicite q̄ dōs
his opus h̄t. et continuo dimit
tet eos. Hoc autē totum factum est
ut adimpleretur scriptura q̄
dicit per ysaiam dicentem. Dicite
filie syon. Ecce rex tuus uenit
tibi mansuetus. sedens super asi
nam et pullum filium subiugalis.
Euntes autē discipuli fecerūt sicut
precepit illis ihs. Et adduxerūt
asinam et pullum. et imposuerūt
super eis uestimenta sua. et illi
tum desuper sedere fecerunt. Plu
ima autē turba stramenta uesti
menta sua sua. Alii autē cedebant
ramos de arboribus et sternebant
sua. Turbe autē que precedebant
et q̄ sequebantur clamabant di
centes. Osanna filio dauid. be
nedictus qui uenit in nomine dni. o
sanna in altissimis. Et cum
intrasset ierosolimam commota est

unuisa cuuctas dicens. Quis est hi.
Popli autem dicebant. Hic est ihe
sus a nazareth galilee et intra
uit ihe in templum dei. et eiciebat
omnes uendentes et ementes in
templo et mensas nummulari
orum et cathedras uendentium et co
lumbas eiecit et dixit eis. Scrip
tum est quia domus mea domus o
rationis uocabitur. Vos autem fecis
tis illam spelunca latronum. et
accesserunt ad eum ceci et claudi in
templo. et sanauit eos. Videntes
autem principes sacerdotum et scribe
mirabilia quae fecit ihe et puros cla
mantes in templo et dicentes osan
na filio dauid. indignati sunt et
dixerunt ei. audis quid dicunt. Ihe
autem dixit eis. Vtique audio. Nun quam
legistis quia ex ore infantium et lactantium
uum perfecisti laudem. et relictis il
lis abiit foras extra ciuitatem in
bethaniam ibique mansit. et docebat
eos de regno dei. Mane autem reti
tens in ciuitatem esuriit. et uidens
ficu arborem unam secus uiam ue
nit ad eam et nihil inuenit in ea
nisi folia tantum. et ait illi. Nunquam
ex te fructus nascatur in sem
piternum. et uidentes discipuli mirati sunt
dicentes. quomodo extemplo arruit. Re
spondens ihe ait eis. Amen dico uobis
si habueritis fidem et non hesitaueritis non
solum de ficulnea facietis sed et
si montibus huic dixeritis tollere et
iacta te in mare fiet. et omnia
quecumque petieritis in oratione
credentes accipietis. et cum ue
nisset in templum accesserunt ad eum
docentem principes sacerdotum et se
niores populi dicentes. In qua po
testate hec facis. et quis dedit te
hanc potestatem. Respondens ihe ait il
lis. Interrogo uos et ego unum sermo
nem quem si dixeritis mihi et ego uobis
dicam in qua potestate hec facio
Baptismum iohis unde erat ex
io an ex hominibus. et illi cogita
bant in se dicentes. Si dixerimus
de celo dicet nobis. Quare ergo non credi
distis illi. Si autem dixerimus ex hominibus
timemus turbam. Omnes enim habe
bant iohem sicut prophetam. et respondentes
ihu dicerunt. Nescimus. Ait illis et
ipse. Nec ego dico uobis in qua potesta
te hec facio. Quid autem uobis uidetur.
Homo quidam habebat duos filios et
accedens ad primum dixit. Fili uade
hodie operare in uinea mea. Ille autem
respondens ait. Nolo. Postea autem pni
tentia motus abiit. Et accedens ad
alterum dixit similiter. At ille
respondens ait. Eo domine et non iuit. Quis
ex duobus uoluntatem patris fecit. Di
cunt ei. Primus dicit illis ihesus. Amen
dico uobis quia publicani et meretri
ces precedunt uos in regno dei. Venit
enim ad uos iohes in uia iustitie et non
credidistis ei. Publicani autem et
meretrices crediderunt ei. Vos autem uidentes
nec pnitentiam habuistis postea
ut crederetis ei. Aliam parabolam
audite. Homo erat paterfamilias qui
plantauit uineam et sepem circum
dedit ei. et fodit in ea torcular et
edificauit turrim et locauit eam agricolis et peregre
profectus est. Cum autem tempus fruc
tuum appropinquasset misit seruos
ad agricolas ut acciperent fructus
uineae. et agricole apprehensis ser
uis eius. alium ceciderunt alium occide
runt alium uero lapidauerunt. Rursum mi
sit alios seruos plures priores
et fecerunt illis similiter. Nouissime
autem misit ad eos filium suum dicens
Forsitan uerebuntur filium meum.
Agricole autem uidentes filium eius
dixerunt inter se. Hic est heres. Venite
occidamus eum et habebimus hereditatem
eius. et apprehensum eum
eiecerunt extra uineam et occiderunt.
Cum ergo uenerit dominus uineae quid
faciet agricolis illis. Aiunt illi.
Malos male perdet et uineam suam

locabitur altis agricolis · qui reddent
ei fructum temporibus suis · Dicit illi
ihe · Numquam legistis in scripturis
lapidem quem reprobauerunt edifican-
tes hic factus est in caput anguli · A
domino factum est istud · et mirabile in
oculis nostris · Ideo dico uobis · quia auferetur a uobis regnum dei · et dabitur
genti facienti fructus eius · Et
qui ceciderit super lapidem istum
confringetur · Super quem uero ceciderit · con-
teret eum · Et cum audissent prin-
cipes sacerdotum · et pharisei parabolas
eius · cognouerunt quod de ipsis diceret · Et
querentes eum tenere timuerunt
turbas · quoniam sicut prophetam eum habebant
Et respondens ihesus dixit iterum in parabolis
eis dicens ·

Simile factum est regnum celorum ho-
mini regi · qui fecit nuptias filio suo ·
Et misit seruos suos uocare in-
uitatos ad nuptias · et nolebant
uenire · Iterum misit alios seruos ·
dicens · Dicite uocatis · Ecce prandium
meum paraui · tauri mei · et al-
tilia occisa sunt · et omnia parata · uenite
ad nuptias · Illi autem negligentes
abierunt · alius in uillam suam
alius uero ad negotiationem suam ·
Reliqui uero tenuerunt seruos eius
et contumeliis affecerunt · et occiderunt
Rex uero cum audisset · iratus est · et mit-
tens exercitus suos perdidit homi-
cidas illos · et ciuitatem illorum incen-
dit · Tunc ait seruis suis · Nuptiae
quidem paratae sunt · sed qui uocati
fuerant non fuerunt digni · Ite ergo ad
exitus uiarum · et quotcumque inue-
neritis uocate ad nuptias · Et egressi
serui eius in uias congregauerunt
omnes quos inuenerunt · malos et bo-
nos · et impletae sunt nuptiae discum-
bentium · Intrauit autem rex ut uideret
discumbentes · et uidit ibi hominem
non uestitum ueste nuptiali · Et ait illi
Amice · quo hic intrasti non habens
uestem nuptialem · At ille obmu-
tuit · Tunc dixit rex ministris ·
ligatis pedibus eius et manibus · e-
mittite eum in tenebras exteriores ·
ibi erit fletus et stridor dentium · Multi
enim sunt uocati · pauci uero electi · Tunc
abeuntes pharisei consilium inierunt
ut caperent eum in sermone · Et mi-
serunt ei discipulos suos cum herodia-
nis dicentes · Magister scimus quia
uerax es · et uiam dei in ueritate doces · et
non est tibi cura de aliquo · Non enim
respicis personam hominum · Dic ergo no-
bis quid tibi uidetur · Licet censum
dare cesari an non · Cognita autem
ihesus nequitia eorum · dixit · Quid me
tentatis hypocritae · Ostendite
mihi numismatem census · At illi
obtulerunt ei denarium · Et ait illis
cuius est imago hec et superscrip-
tio · Dicunt ei cesaris · Tunc ait
illis · Reddite ergo quae sunt cesaris
cesari · et quae sunt dei deo · Et audientes
mirati sunt · et relicto eo abierunt ·
In illo die accesserunt ad eum sadu-
cei · qui dicunt non esse resurrectionem · et interro-
gauerunt eum dicentes · Magister Moy-
ses dixit · Si quis mortuus fuerit
non habens filium · ut ducat frater eius
uxorem illius · et suscitet semen fratri
suo · Erant autem apud nos septem fra-
tres · Et primus uxore ducta · de-
functus est · et non habens semen reliquit
uxorem suam fratri suo · Similiter secundus
et tertius usque ad septimum · Novissime
autem omnium · et mulier defuncta
est · In resurrectione ergo cuius erit de
septem uxor · Omnes enim habuerunt
eam · Respondens autem ihesus ait illis · Et-
rratis nescientes scripturas · neque
uirtutem dei · In resurrectione enim
nubent · neque nubentur · sed sunt sicut
angeli dei in celo · De resurrectione
autem mortuorum non legistis quod dictum
est a deo dicente uobis · Ego sum deus
abraham · deus ysaac · et deus iacob ·
Non est autem deus mortuorum · sed uiuen-
tium · Et audientes turbae super
doctrina eius · Pharisei

atum audientes quod silencium
posuisset sadducees venerunt ad eum
et interrogavit eum unus ex eis legis
doctor tentans eum quare quod e
mandatum magnum in lege. Ait illi
ihesus. Diliges dominum tuum ex toto
corde tuo et tota anima tua. Hoc est
maximum et primum mandatum
secundum autem simile huic. Diliges
proximum tuum sicut te ipsum. In his
duobus mandatis tota lex pendet et
prophete. Congregatis autem phariseis in
terrogavit eos ihesus dicens. Quid
vobis videtur de christo cuius filius est
dicunt ei. David. Ait illis. Quo
modo ergo david in spiritu vocat eum dom
dicens. Dixit dominus domino meo sede a
dextris meis. Donec ponam inimicos tuos scabellum pedum tuorum
si ergo david vocat eum dominum quo
modo filius eius est. Et nemo poterat ei
quid respondere. Neque ausus fuit ex illa
die quisquam eum amplius in
rogare.

Tunc ihesus locutus est ad turbas et
ad discipulos suos dicens. super
cathedram moysi sederunt scribe et phari
sei. Omnia ergo quecumque dixerint vobis
servate et facite. secundum vero opera eorum
nolite facere. Dicunt enim et non faciunt.
Alligant enim onera gravia et im
portabilia et imponunt hominibus in
humeros. digito autem suo nolunt ea movere. Omnia
opera sua faciunt ut videantur ab
hominibus. Dilatant enim filacteria sua
et magnificant fimbrias. Amant
autem primos recubitus in cenis et
primas cathedras in synagogis et
salutationes in foro et vocari ab
hominibus rabbi. Vos autem nolite vocari
rabbi. Unus enim est magister vester. Omnes
autem vos fratres estis. Et patrem nolite
vocare vobis super terram. Unus enim est
pater vester qui in celis est. Nec vocemini
magistri. Magister vester unus est christus.
Qui maior est vestrum erit minister
vester. Qui autem exaltaverit se humi
liabitur et qui se humiliaverit ex

alto autem vobis scribe et phari
sei hypocrite quia clauditis regnum ce
lorum ante homines. Vos enim non intratis nec
introeuntes sinitis intrare. Ve
vobis scribe et pharisei hypocrite qui co
medetis domos viduarum in orone
longa orantes. Propter hoc maius
accipietis iudicium. Ve vobis scribe et
pharisei hypocrite quia circuitis ma
re et aridam ut faciatis unum
proselytum et cum fuerit factus facitis eum
filium gehenne duplo quam vos
Ve vobis duces cecos qui dicitis. Qui
cumque iuraverit per templum dei nihil
est. Qui autem iuraverit in auro tem
pli debet. Stulti et cecos quid maius
est aurum an templum. Et quicumque iuraverit in altari
nihil est. Quicumque autem iuraverit
in dono quod est super illud debet. Cecorum
maximus et domum an altare quod sanc
tificat donum. Qui ergo iuraverit in altari
iurat in eo et in omnibus quae super illud. Et qui iurat in templo iurat in eo
et in deo habitante in eo. Qui sedet super cherubim et
ait vobis scribe et pharisei hypocrite
quia decimatis mentam anethum et
ciminum et relinquistis quae gravia sunt
legis iudicium misericordiam et fi
dem. Hec oportuit facere illa non
omittere. Duces cecos excolantes culi
cem et camelum autem glutientes. Ve
vobis scribe et pharisei hypocrite quia mundatis
quod deforis est calicis et paropsidis
cum intus autem plenum estis rapina
et immunditia. Phariseee cece mun
da prius quod intus est calicis et paropsidis
ut fiat et id quod deforis est
mundum. Ve vobis scribe et pharisei
hypocrite. Quia similes estis sepul
cris dealbatis. Quae deforis apparent
hominibus speciosa intus autem plena sunt
ossibus mortuorum et omni spurcicia.
Sic et vos deforis quidem apparetis
hominibus iusti intus autem pleni estis
hypocrisis et iniquitatis. Ve vobis
scribe et pharisei hypocrite quia edifi
catis sepulcra prophetarum et ornatis
monumenta iustorum et dicitis si fuissemus in
diebus patrum nostrorum non essemus socii eorum
qui prophetas occiderunt. Et vos testimonium perhibetis

mentiuntur uobis dicentes. Et iustificamus meipsos coram uobis. Nondum estis usque ad sanguinem uobiscum restitentes. Ecce enim ego uobis dico. Nolite credere. Et ecce ego uobis dico. Nolite credere. Et ecce ego uobis dico. Nolite credere. Et ecce

stellam aut post nubilum aliquem ate
rum illum sol obscurabitur et lu
na non dabit lumen suum et stellae ca
dent de caelo et virtutes coeli
commovebuntur. Et tunc plan
gent omnes tribus terrae et videbunt
filium hominis venientem in nubibus coeli
cum virtute magna et maiestate
Et mittet angelos suos cum tuba et
voce magna et congregabunt
electos eius a quattuor ventis ab
altissimis caeli usque ad terminos
eorum. Ab arbore autem ficus discite
parabolam. Cum iam ramus
eius tenerus fuerit et folia nata
fuerint scitis quia prope est aestas. Ita et vos cum
videritis haec omnia scitote quia prope
est in ianuis. Amen dico vobis
quia non praeibit generatio haec do
nec omnia fiant. Caelum et terra
transibunt verba autem mea non praeibunt
De die autem illa et hora nemo scit
neque angeli caeli nisi solus pater. Sicut autem in diebus
Noe ita erit adventus
filii hominis. Sicut enim erant in diebus
ante diluvium comedentes et bibentes nubentes et nuptui tradentes
usque ad eum diem quo
intravit Noe in arcam et non
cognoverunt donec venit diluvium
et tulit omnes ita erit adventus
filii hominis. Tunc duo erunt in agro.
unus assumetur et unus relinquetur. Duae erunt molentes in mola
una assumetur et una relinquetur.
Duo in lecto unus assumetur et
unus relinquetur. Vigilate igitur quia
nescitis qua hora dominus vester venturus
sit. Illud autem scitote quod si
scisset paterfamilias qua hora fur
venturus esset vigilaret utique et non
sineret perfodi domum suam. Idcirco
vos estote parati quia qua hora non
putatis filius hominis venturus est. Quis
putas est fidelis servus et prudens
cui constituit dominus super familiam suam
ut det illis cibum in tempore. Beatus
ille servus cum venerit dominus et
invenerit sic facientem. Amen dico
vobis. Quia super omnia bona sua constituet
eum. Si autem dixerit malus ille
servus in corde suo morabitur dominum meum
et coperit percutere conservos suos manducet autem
et bibat cum ebriosis. Veniet dominus
servi illius in die qua non sperat et
hora qua ignorat et dividet eum
partemque eius ponet cum hypocritis.
Ibi erit fletus et stridor dentium.

Tunc simile erit XV
regnum caelorum virginibus quae
accipientes lampades suas exie
runt obviam sponso et sponsae. Quinque autem
ex eis erant fatuae et quinque prudentes.
Quae fatuae accipientes lampades
suas non sumpserunt oleum secum. Prudentes
autem acceperunt oleum in vasis
suis cum lampadibus. Morante autem
sponso dormitaverunt omnes et dormierunt. Media autem
nocte clamor factus est ecce sponsus
venit exite obviam ei. Tunc surrexerunt omnes virgines illae et ornaverunt
lampades suas. Fatuae autem
sapientibus dixerunt. Date nobis de o
leo vestro quia lampades nostae extinguun
tur. Responderunt prudentes dicentes.
Ne forte non sufficiat nobis et vobis
ite potius ad vendentes et emite
vobis. Dum autem irent emere ve
nit sponsus et quae paratae erant in
traverunt cum eo ad nuptias et clausa
est ianua. Novissime autem venerunt
et reliquae virgines dicen
tes. Domine domine aperi nobis. Qui
respondens ait. Amen dico vobis nescio
vos. Vigilate itaque quia nescitis diem
neque horam. Sicut enim homo qui
peregre proficiscens vocavit servos
suos et tradidit illis bona sua
et unum dedit V talenta alii autem
duo alii vero unum. Unicuique iuxta
suam virtutem. Et profectus est
statim. Abiit autem qui V talenta
accepit et operatus est in eis et lu
cratus est alia V. Similiter et qui duo

accepit litteratus et abiens fodit
in terram et abscondit pecu
niam domini sui. Post multum uero tem
poris dominus seruorum illorum et posuit
rationem cum eis. Et accedens qui quin
que talenta acceperat obtulit alia quin
que talenta dicens. Domine quinque talenta
tradidisti mihi ecce alia quinque super lucratus
sum. Ait illi dominus eius. Euge serue bone et fidelis. quia super pau
ca fuisti fidelis super multa te con
stituam intra in gaudium domini
tui. Accedens autem et duorum talen
torum acceperat ait. Domine duo talenta
tradidisti mihi ecce alia duo super lucratus
sum. Ait illi dominus eius. Euge serue bone et fidelis. quia super pau
ca fuisti fidelis super multa te con
stituam intra in gaudium domini
tui. Accedens autem et unum talen
tum acceperat ait. Domine scio quia homo
durus es metens ubi non seminasti et
congregas ubi non sparsisti. Et ti
mens abiit et abscondit talentum
tuum in terra ecce habes quod tuum est. Re
dens autem quidam eius dixit ei. Ser
ue male et piger sciebas quia meto
ubi non seminauo et congrego ubi non
sparsi. Oportuit ergo te pecuniam
meam committere nummulariis et ego
ueniens recepissem utique quod me
um est cum usura. Tollite igitur
ab eo talentum et date ei qui habet de
cem talenta. Omni enim habenti dabitur et
habundabit. A non habente autem et quod uide
tur habere auferetur ab eo. Et in
utilem seruum eiicite in tenebras exteriores. Ibi erit fletus et
stridor dentium. Cum autem uenerit fi
lius hominis in maiestate sua et omnes
angeli eius cum eo. tunc sedebit super
sedem maiestatis suae. Et congre
gabuntur ante eum omnes gentes. et se
parabit eos ab inuicem sicut pastor se
gregat oues ab hedis. Et statuet
oues quidem a dextris suis. hedos
autem a sinistris. Tunc dicet rex

his qui ad dexteris eius erunt. Venite
benedicti patris mei possidete paratum
uobis regnum a constitutione mun
di. Esurui enim et dedistis mihi
manducare. Situi et dedistis mihi
bibere. Hospes eram et collegis
tis me. Nudus et cooperuistis me.
infirmus et uisitastis me. In
carcere eram et uenistis ad me. Et
respondebunt ei iusti dicentes. Domine
quando te uidimus esurientem et pa
uimus te. sitientem et dedimus
tibi potum. Quando autem te uidimus
hospitem et collegimus te. Aut
nudum et cooperuimus te. Aut
quando te uidimus infirmum
aut in carcere et uenimus ad
te. Et respondens rex dicet illis. Amen
dico uobis quamdiu fecistis uni
de istis fratribus meis minimis mihi
fecistis. Et iterum dicet his qui
a sinistris erunt. Discedite a
me maledicti in ignem eternum qui
preparatus est diabolo et angelis eius
Esurui enim et non dedistis mihi man
ducare. Situi et non dedistis mihi
potum. Hospes eram et non collegistis
me. nudus et non cooperuistis me.
infirmus et in carcere et non uisi
tastis me. Tunc respondebunt et ipsi dicentes.

Cum fecit Ihesus omnia hos
omnes sermones dixit discipulis suis. Scitis
quia post biduum pascha fiet et filius
hominis tradetur ut crucifigatur.
Tunc congregati sunt principes sa
cerdotum et seniores populi in atrium
principis sacerdotum qui dicebatur
caiphas et consilium fecerunt
ut Ihesum dolo tenerent et occiderent

Dicebant autem non in die festo ne
forte tumultus fieret in populo. Cum
autem esset Ihesus in Bethania in domo Sy
monis leprosi accessit ad eum mu
lier habens alabastrum unguenti
pretiosi et effudit super caput ipsius recum
bentis. Videntes autem discipuli indi
gnati sunt dicentes. Ut quid perditio
hec? Potuit enim istud venundari mul
to et dari pauperibus. Sciens autem Ihe
sus ait illis. Quid molesti estis huic
mulieri? Opus enim bonum operata
est in me. Semper enim pauperes habetis
vobiscum. Me autem non semper habetis.
Mittens enim hec unguentum hoc in
corpus meum ad sepeliendum me fecit.
Amen dico vobis ubicumque predicatum
fuerit hoc evangelium in toto mundo di
cetur et quod hec fecit in memoriam ei.
Tunc abiit unus de XII qui dicebatur Iu
das Scariothis ad principes sacerdotum
et ait illis. Quid vultis mihi dare
et ego vobis eum tradam? At illi con
stituerunt ei XXX argenteos. Et exinde
querebat opportunitatem ut eum tra
deret. Prima autem die azimorum accesse
runt ad Ihesum discipuli dicentes.
Ubi vis paremus tibi comedere
pascha? Ait illis Ihesus. Ite in ciuita
tem ad quendam et dicite ei. Magister di
cit. Tempus meum prope est. Apud te facio
pascha cum discipulis meis. Et fecerunt
discipuli sicut precepit illis Ihesus et para
verunt pascha. Vespere autem facto discum
bebat cum XII discipulis suis. Et
edentibus illis dixit. Amen dico vobis
quia unus vestrum me tradituus est. Et
contristati valde ceperunt singuli dice
re. Numquid ego sum domine? At ille
respondens ait. Qui intingit mecum
manum in parapside hic me tradet
filius quidem hominis vadit sicut scri
ptum est de eo. Ve autem homini illi per quem
filius hominis tradetur. Bonum erat ei
si non natus fuisset homo ille. Ex
cedens autem unus qui tradidit eum
dixit. Numquid ego sum rabbi? At ille
Tu dixisti. Cenantibus autem illis ac
cepit Ihesus panem et benedixit ac fregit
deditque discipulis suis et ait. Accipite et
comedite. Hoc est corpus meum.
Et accipiens calicem gratias egit et de
dit illis dicens. Bibite ex hoc omnes.
Hic est enim corpus meum qui est sanguis mus
ti novi testamenti qui pro multis
effundetur in remissionem peccatorum.
Dico autem vobis non bibam amodo de
hoc genimine vitis usque in diem
illum cum illud bibam nobiscum
novum in regno patris mei. Et hymno
dicto exierunt in montem Oliveti.
Tunc dixit illis Ihesus omnes nos scan
dalum patiemini in me in hac nocte
scriptum est enim percutiam pastorem
et dispergentur oves gregis. Post
quam autem resurrexero precedam vos
in Galileam. Respondens autem Petrus ait
illi. Si omnes scandalizati fuerint
in te ego numquam scandalizabor.
Ait illi Ihesus. Amen dico tibi quia in
hac nocte antequam gallus cantet ter me negabis.
Ait illi Petrus. Et si oportuerit me mori tecum non te ne
gabo. Similiter omnes discipuli dixe
runt. Tunc venit Ihesus cum illis in villam
quam dicitur Gethsemani et ait discipulis
suis. Sedete hic donec vadam illuc et
orem. Assumpto Petro et duobus
filiis Zebedei cepit contristari et mo
restus esse. Tunc ait illis. Tristis est
anima mea usque ad mortem. Sustine
te hic et vigilate mecum. Et pro
gressus paululum procidit in faciem suam
orans et dicens. Pater mi si pos
sibile est transeat a me calix iste.
Verumtamen non sicut ego volo sed sicut tu
Et venit ad discipulos suos et invenit
eos dormientes et dicit Petro. Sic
non potuistis una hora vigilare
mecum? Vigilate et orate ne in
tretis in tentationem. Spiritus quidem
promptus est caro autem infirma.
Iterum secundo abiit et oravit dicens
Pater mi si non potest transire hic
calix nisi bibam illum fiat voluntas tua. Et venit rursus

uenit eos dormientes. Erant enim
oculi eorum grauati. Et relictis illis
abiit rursum et orauit tertio eundem sermonem dicens. Tunc uenit ad discipulos suos dicens et dixit illis. Dormite iam et requiescite. Ecce appropinquabit hora et filius hominis tradetur in manus peccatorum. Surgite eamus ecce appropinquabit qui me tradet. Adhuc eo loquente ecce turba multa et qui erat unus de duodecim uenit et cum eo turba multa cum gladiis et fustibus missi a principibus sacerdotum et senioribus populi. Qui autem tradidit eos dederat eis signum dicens. Quem cumque osculatus fuero ipse est tenete eum. Et confestim accedens ad iesum dixit. Ave rabbi. Et osculatus est eum. Dixit illi iesus. Amice ad quid uenisti. Tunc accesserunt et manus iecerunt in iesum et tenuerunt eum. Et ecce unus ex his qui erant cum iesu extendens manum exemit gladium suum et percutiens seruum principis sacerdotum abscidit auriculam eius dextram. Tunc ait illi iesus. Conuerte gladium tuum in locum suum. Omnes enim qui acceperint gladium gladio peribunt an putas quia non possum rogare patrem meum et exhibebit mihi modo plus quam duodecim legiones angelorum. Quid ergo implebuntur scripture quia sic oportet fieri. In illa hora dixit iesus turbis. Tamquam ad latronem existis cum gladiis et fustibus comprehendere me. Cotidie apud uos sedebam docens in templo et non me tenuistis. Hoc autem totum factum est ut adimplerentur scripture prophetarum. Tunc discipuli omnes relicto eo fugerunt. Et illi tenentes iesum duxerunt illum ad caiphan principem sacerdotum ubi scribe et phariseii et seniores congregati sunt. Petrus autem sequebatur eum longe usque intra in principis sacerdotum et ingressus intro sedebat cum

multis ut uideret finem. Principes autem sacerdotum et omne consilium querebant falsum testimonium contra iesum ut eum morti traderent et non inuenerunt cum multi falsi testes accessissent nouissime autem uenerunt duo falsi testes et dixerunt hic dixit. Possum destruere templum dei et post triduum reedificare illud. Et surgens princeps sacerdotum ait illi. Nichil respondes ad ea quæ isti aduersum te testificantur. Ihesus autem tacebat. Et princeps sacerdotum ait illi. Adiuro te per deum uiuum ut dicas nobis utrum tu es xpc filius dei. Dicit illi ihesus. Tu dixisti. Uerumtamen dico uobis amodo uidebitis filium hominis sedentem a dextris uirtutis et uenientem in nubibus celi. Tunc princeps sacerdotum scidit uestimenta sua dicens. Blasphemauit. Quid adhuc egemus testibus. Ecce nunc audistis blasphemiam. Quid uobis uidetur. At illi respondentes dixerunt. Reus est mortis. Tunc expuerunt in faciem et colaphis eum ceciderunt in faciem eius. Alii autem palmas dederunt in faciem eius dicentes. Prophetiza nobis xpe. Quis est qui te percussit. Petrus uero sedebat foris in atrio. Et accessit ad eum una ancilla dicens. Et tu cum ihesu galilea eras. Et ille negauit coram omnibus dicens. Nescio quid dicis. Exeunte autem illo ianuam uidit eum alia ancilla. Et ait his qui erant ibi. Hic erat cum ihesu nazareno. Et iterum negauit cum iuramento. Quia non nouit hominem. Et post pusillum accesserunt ad eum qui stabant et dixerunt petro. Vere et tu ex illis es nam et loquela tua manifestum te facit. Tunc cepit detestari et iurare quia non nouisset hominem. Et continuo gallus cantauit. Et recordatus est petrus uerbi ihesu quod dixerat priusquam gallus cantet ter

menegabis. Et egressus foras fle
uit amare. XVI

Mane autem facto inito omnes
principes sacerdotum et seni
ores populi adversus iesum ut eum mor
tificarent. Et vinctum eum adduxerunt
tradiderunt enim pontio pilato p
side. Tunc videns iudas qui eum tradidit
quod damnatus esset penitentia ductus
retulit triginta argenteos principibus
sacerdotum et senioribus dicens. Peccavi
tradens sanguinem iustum
Qui illi dixerunt. Quid ad nos? Tu
videris. Et projectis argenteis in
templo recessit et abiens laqueo
se suspendit. Principes autem sac
erdotum acceptis argenteis dixe
runt non licet eos mittere in corbanam quia pre
tium sanguinis est. Consilio autem
inito emerunt ex illis agrum figuli
in sepulturam peregrinorum. Propter
hoc vocatus est ager ille acheldema
ch hoc est ager sanguinis usque
in hodiernum diem. Tunc adimple
tum est quod dictum est per ieremiam
prophetam dicentem. Et acceperunt triginta
argenteos pretium apprediati quem appre
ciaverunt a filiis israel. Et dederunt
eos in agrum figuli sicut constituit mihi
dominus. Jesus autem stetit coram pre
side et interrogavit eum pres dicens
Tu es rex iudeorum? Dixit ei iesus. Tu
dicis. Et cum accusaretur a prin
cipibus sacerdotum et senioribus nihil
respondit. Tunc dixit illi pilatus. Non audis
quanta adversum te dicunt
testimonia. Et non respondit ei ad ul
lum verbum ita ut mirarentur
preses vehementer. Per diem autem
solemnem consuerat preses dimittere
populo unum ex vinctis quem volu
issent. Habebat autem tunc vinctum
unum insignem qui dicebatur bar
abas congregatis igitur illis dixit
pilatus. Quem vultis dimittam
vobis barabam an iesum qui dicitur
christus? Sciebat enim quod per invidiam
tradidissent eum. Sedente autem
eo pro tribunali misit ad eum uxor
eius dicens. Nichil tibi et iusto illi
multa enim passa sum hodie per visum
propter eum. Principes autem sacerdotum et
seniores persuaserunt populis ut peterent
barabam iesum vero perderent. Respondens autem preses ait illis
quem vultis vobis de istis duobus dimittam
Ait illi barabam. Dicit
illis pilatus. Quid igitur faciam de
iesu qui dicitur christo? Dicunt omnes. Crucifi
gatur. Ait illis preses. Quid enim ma
lefecit? At illi magis clamabant
dicentes. Crucifigatur. Videns
autem pilatus quia nichil proficit sed
magis tumultus fiebat accepta
aqua lavit manus coram populo
dicens. Innocens ego sum a san
guine iusti huius vos videritis.
Et respondens universus populus dixit. Sa
guis eius super nos et super filios nostros.
Tunc dimisit illis barabam iesum
autem flagellatum tradidit eis ut cru
cifigeretur. Tunc milites presidis
suscipientes iesum in pretorio congre
gaverunt ad eum universam cohortem.
Et exuentes eum clamidem coccinea
am circumdederunt illi. Et plecten
tes coronam de spinis posuerunt super
caput eius. Et harundinem in dextera eius
et genu flexo ante eum illudebant
ei dicentes. Ave rex iudeorum. Et ex
puentes in eum acceperunt harundinem
percutiebant caput eius. Et postquam il
luserunt ei exuerunt eum clamide. Im
duerunt eum vestimentis eius et abiecerunt eum
ut crucifigerent. Exeuntes autem in
venerunt hominem cyrenaeum nomine simonem hunc angariaverunt ut tolleret crucem
eius. Et venerunt in locum qui
dicitur golgotha quod est calvarie locus
Et dederunt ei bibere vinum cum fel
le mixtum. Et cum gustasset noluit
bibere. Postquam autem crucifixerunt
eum diviserunt vestimenta eius
sortem mittentes ut adimpleretur
quod dictum est per prophetam dicentes. Diviserunt
sibi vestimenta mea super vestem

meā miserē sorem. Et sedentes ser
uabant eum. Et imposuerē sup ca
put eius cām ipius scriptam. Ih
S ihc nazarenus rex iudeorum. Tū
cruciffixi sūt cum eo duos latro
nes unus a dexris. et unus a si
nistris. Prētereuntes autē blasphe
mabant eum mouentes capita
sua. et dicentes. Vah qui destruis
templū dei. et in triduo illud re
edificas. Saluā temetipsum.
Si filius dei es descende de cruce.
Similiter et principes sacerdotum
illudentes cum scribis et senio
ribus dicebant. Alios saluos fecit se
ipsum. nō potest seipsum saluare. Si rex
israel est descendat nūc de cruce. et cre
damus ei. Confidit in deo liberet nūc
si uult eum. Dixit enim. Quia filius
dei sum. Id ipsum autē et latrones ei
crucifixi erant ei exprobrabāt
ei. A sexta autē hora tenebre fūt super
terram usq; in horam
nonam. Circa horam nonam exclā
mauit ihc uoce magna dicens
Heli. heli. lama sabachtani. hoc
est deus meus. deus meus. ut quid de
reliquisti me. Quidā autē illic stā
tes et audientes dicebant. Heli
elimmat iste. Et continuo cursum
unus ex eis accepta spongia
implevit eam aceto. et imposuit arundi
ni et dabat ei bibere. Ceteri autē dice
bant. Sine videamus an veniat
helias liberare eum. Ihc autē iterū
clamans uoce magna emisit
spm. Et ecce uelū templi scissum
est in duas partes a summo usq; deorsū
Et terra mota est. et petre scisse sūt. Mo
numenta aperta sūt. et multa corpora
sanctorum qui dormierant surrexerunt
Et exeuntes de monumentis post re
surrectionem eius uenerūt in sanctam ci
uitatem. et apparuerūt multis. Cen
turio autē. et qui cum eo erant custodien
tes ihm uisis tremoribus et his que
fiebant timuerūt uehementer dicentes
Vere filius dei iste erat. Erant autē
ibi mulieres multe a longe que se
cute erant ihm a galilea ministran
tes ei. Inter quas erat maria
magdalene. et maria iacobi. et io
seph mr. et filiorum zebedei. Cū
sero autē factū esset uenit quidam ho
mo diues ab arimathia nomine ioseph
qui et ipse discipulus erat ihu.
Hic accessit ad pilatū et petiit
corpus ihu. Tunc pilatus iussit
reddi corpus. Et accepto corpore
ioseph inuolutum illud in sindone
munda. et posuit illud in monu
mento suo nouo quod exciderat in pe
tra. et uolutum lapidem magnum
ad ostium monumenti abiit. Erat
autē maria magdalene. et altera
maria sedentes contra sepulchrum
Alia autē die que est post parasceuē
congregati sūt principes sacerdotum et
pharisei ad pilatum dicentes. Do
mine recordati sumus quod seduc
tor ille dixit adhuc uiuens. post
tres dies resurgam. Iube igitur
custodiri sepulchrum usq; in diem
tertium. ne forte ueniant discipuli eius
furentur eum. et dicant plebi
surrexit a mortuis. Et erit no
uissimus error peior priore. Ait
illis pilatus. Habetis custodiam.
Ite custodite sicut scitis. Illi autē
abeuntes muniebant sepulchrum
signantes lapidem cum custodibus.

Die autē sabbati. XXVII
cū illuxisset in prima sabbati ue
nit maria magdalene. et altera
maria uidere sepulchrum. Et ecce
tremotus factus est magnus. Angelus
enim descendit de celo. et accedens
uolutauit lapidem. et sedebat super
eum. Erat autē aspectus eius sicut
fulgur. et uestimenta eius sicut ni
ues. Prē timore autē eius exterriti sūt
custodes. et facti sūt uelut mortui. Por
dens autē angelus dixit mulieribus
Nolite timere uos. Scio enim quod ihm
quesitis crucifixum. Non est hic. Surrexit enim sicut dixit. Venite et

uidere locum ubi posuerat eum
et ait omnes discite discipuli et
petro et andrea et ecce precedit
uos in galileam ibi eum uidebitis
ecce dixi uobis. et exeuntes cum de
monumento cum timore et gaudio
magno. currebant nuntiare dis
cipulis suis. et ecce ihs occurrit il
lis dicens. Aue. Ille autem accesse
runt et tenuerunt pedes eius et adora
uerunt eum. Tunc ait illis ihs no
lite timere. ite nuntiate fratribus
meis ut eant in galileam ibi me
uidebunt. Que cum abissent ec
ecquidam de custodibus uenerunt in
ciuitatem et nuntiauerunt principib;
sacerdotum omnia que facta fuerant. et con
gregati cum senioribus et consilio accep
to pecunias copiosas dederunt mi
litib; dicentes. Dicite quia discipuli
eius uenerunt nocte et furati sunt
eum nobis dormientibus. Et si hoc au
diuerit ab iudice nos suadebi
mus eum et securos uos faciemus.
Illi autem accepta pecunia fecerunt sic
ut erant edocti. Et diuulgatum est uer
bum istud apud iudeos usque hodie.
Eadem autem die duo ex illis
ibant in castellum quod erat in
stadiis sexaginta ab hierusalem
nomine emaus. et ipsi loquebantur
ad inuicem de omnibus his que acci
derant. Et factum est dum fabularentur
et secum inquirerent. et ipse ihs appro
pinquans ibat cum illis. Oculi autem
illorum tenebantur ne eum agnoscerent.
Et ait ad illos. Quis sermones hi
quos iactatis ad inuicem ambulantes
et estis tristes. Et respondens unus cui
nomen cleophas dixit ei. Tu solus
peregrinus es in hierusalem et non
cognouisti quae factae sunt in ea
hac nocte. Et dixerunt ei. Quae
nam? Et ait illis. Quae circa ihm
nazarenum qui fuit uir propheta
potens in opere et sermone coram
deo et omni populo. Et quomodo
tradiderunt eum principes sacerdotum
et duces nostri in damnationem mortis
et crucifixerunt eum. Nos autem
sperabamus quia ipse est redimere
israel. Et nunc tertia hodie
quae haec facta sunt. Sed et mulieres
quae ex nostris terrebant nos
quae ante lucem fuerunt in
monumento. et non inuenientes
corpus eius uenerunt dicentes
se etiam uisionem angelorum
uidisse qui dicunt eum uiuere.
Et abierunt quidam ex nostris
ad monumentum et ita inuenerunt
sicut mulieres dixerunt. ipsum
autem non uiderunt. Et ipsi dixerunt
ad eum. Stulti et tardi corde
ad credendum in omnibus quae
locutus est prophetae. Nonne
haec oportebat pati christum et
ita intrare in gloriam suam.
Et incipiens a moyse et omnibus
prophetis interpretabatur illis
in omnibus scripturis quae de
ipso erant. Et appropinquauerunt
castello quo ibant. et ipse
se longius ire simulabat. Et
coegerunt illum dicentes. Mane
nobiscum quoniam ad uesperum
inclinatus est dies. et inclinata
est iam hora. Et intrauit cum
illis. Et factum est dum
recumberet cum illis accepit
panem benedixit ac fregit
et porrigebat illis. Et aperti
sunt oculi eorum et cognouerunt
eum. et ipse euanuit de oculis
eorum. Et dixerunt ad inuicem
nonne cor nostrum ardens erat
in nobis dum loquebatur in
via et aperiebat nobis scripturas.
Et surgentes eadem hora
reuersi sunt in hierusalem et
inuenerunt congregatos unde
cim et eos qui cum illis erant
dicentes. Quia surrexit dominus
uere et apparuit simoni. Et
ipsi narrabant quae gesta
erant in uia et quomodo
cognouerunt eum in fractione
panis. Hec cum dicerent
stetit ihs in medio eorum
et dixit eis. Pax uobis.
Ego sum. Nolite timere.
Conturbati autem et
conterriti existimabant
se spiritum uidere. Et
dixerunt eis. Quare
turbati estis et cogitationes
ascendunt in corda
uestra. Uidete manus
meas et pedes meos
quia ego ipse sum.
palpate et uidete
quia spiritus carnem
et ossa non habet
sicut me uidetis
habere. Et cum
hoc dixisset ostendit
eis manus et pedes
et latus. Adhuc
autem illis non
credentibus et
mirantibus
prae gaudio
dixit eis
habetis
hic aliquid
quod manducetur
Et dederunt
ei partem
piscis assi
et de
fauo
mellis
Et
cum
manducasset
coram eis
sumpsit
reliquias
et
dedit
eis
Et
ait
ad
illos
Hi
sunt
sermones
quos
locutus
sum
uobis
cum
adhuc
essem
cum
uobis
quia
oportet
impleri
omnia
quae
scripta
sunt
in
lege
moyse
et
prophetis
et
psalmis
de
me
Et
aperuit
illis
sensum
ut
intelligerent
scripturas
Et
dixit
eis
quia
sic
scriptum
est
et
sic
oportebat
christum
pati
et
resurgere
a
mortuis
tertia
die
et
praedicari
in
nomine
eius
paenitentiam
et
remissionem
peccatorum
in
omnes
gentes
incipiens
a
hierusalem
Et
uos
estis
testes
horum
omnium
Et
ecce
ego
mitto
promissum
patris
mei
in
uos
Uos
autem
sedete
in
ciuitate
donec
induamini
uirtute
ex
hoc
Et
educit
eos
foras
in
bethania
Et
eleuans
manus
suas
benedixit
eis
Et
factum
est
dum
benedicit
eis
recessit
a
eis
et
ferebatur
in
caelum
Et
ipsi
adorantes
reuersi
sunt
in
hierusalem
cum
gaudio
magno
Et
erant
semper
in
templo
laudantes
et
benedicentes
deum
Amen

Ipse
euangelium
magnus
Marcus euangelista
dei electus et petri apostoli baptismate filius atque
in diuino sermone discipulis sacerdotum
ipse agens secum carne
lectura ad fidem xpi ritus eua
gelii in italia scripsit ostendens
in eo quod ad gentes suo deberet ro
stam mittere principi ecclesiae ipse
ecclesiae exclamationis instruens
ordine lectionis electionis ostendit
ut praedicans predestinatum
iesum filium zacharie et hoc angeli
emissum enim clamans non solum
ut unum ante filium et corpus christi in
omnia primum diuine uocis am
monitio euangelice praedicationis ostendit ut qui hoc legens
teneret cum mente carnis et domino ihu
adiuentemus hinc eum oportet
agnoscere atque in se ipsum uocis
quae mesonantis perdidit mu
nere. Denique ipse fecit eum euan
gelii opus mirabile a baptismo do
mini praedicato christi dominum uocis
non latonatur nativitatem carnis
qui in prioribus uidetur dicere sed
uocis exprimens expositionem deser
ti uetustatem temptationem diaboli con
gregationem bestiarum et ministerium
prouidentiae angelorum ut instruens
nos ad intelligendum singula libre
ut compingens nec auctoritate
fide redemeret et praedicando oper
plenitudine non negaret. Denique
amplitudine sibi post fidem posui
et dixit sacerdotio reprobi hierusalem
in ignorantia fidei predestinata
potuit electio ut nec fidem oppete
uerbi poterit quoniam metuebat
ignem sicut alexandrie esse fuit
ruitis singula opus fuit et eua
gelium sedea disponere discipuli
nostri ut nos agnosce et diuina
carne christi intelligere naturam
in nos permisit requirere oportet
deinde inquisitum uolumus
agnosci hinc nimirum exhor
tationis. cum qui plantat
et qui rigat unum sunt. Quia uero
incrementum praestat deus et
sicut mare euangelista
suum euangelium ihu xpi
filii dei sic scriptum est ysaia

MAR

ppha. ecce ego mitto angelum meum ante
faciem tuam qui preparabit viam tuam
ecce vox clamantis in deserto pa-
rate viam domini rectas facite semi-
tas eius. fuit iohes baptizans in
deserto. et predicans baptismum penie
tentie in remissionem peccatorum. et egrediebantur
ad illum ierosolimite universi et
omnis regio iudee et baptizabantur
a illo in iordanis flumine confite-
ntes peccata sua. Erat iohes vestitus
pilis camelorum et zona pellicea circa
lumbos suos et locustas et mel
silvestre edebat. et predicabat di-
cens. venit fortior me post me cui
non sum dignus procumbens
solvere corrigiam calceamentorum eius
ego baptizavi vos aqua ille autem
baptizabit vos spiritu sancto. Et factum est
in diebus illis venit ihesus a nazareth
galilee et baptizatus est a iohane in
iordane. Et statim ascendens de aqua vi-
dit celos apertos et spiritum sanctum
descendentem sicut columbam et manen-
tem super eum. Et vox facta est de celis. Tu
es filius meus dilectus in quo mihi com-
placui. Et statim spiritus expulit eum
in desertum. et erat in deserto xl diebus
et xl noctibus et tentabatur a sa-
tana. erat autem cum bestiis. et angeli
ministrabant ei. Post autem tra-
ditus est iohes venit ihesus in galilea
predicans evangelium regni dei.
et dicens. Quia impletum est tempus
et appropiavit regnum dei. penitemini
et credite evangelio. Et praeteriens
secus mare galilee vidit simonem
et andream fratrem eius mittentes
retia in mare erant enim piscatores.
et ait eis ihesus. venite post me
faciam vos fieri piscatores hominum
et protinus relictis retibus secuti sunt eum.
Et progressus inde pusillum
vidit iacobum zebedei et iohannem
fratrem eius et ipsos in navi componen-
tes retia. et statim vocavit illos.
Et relicto patre suo zebedeo in navi
cum mercenariis secuti sunt eum.

Et ingrediebantur capharnaum et
statim sabbatis ingressus in synagogam
docebat eos. et stupebant super doctri-
na eius. erat enim docens eos sicut potes-
tatem habens. et non sicut scribe. Et erat in
synagoga eorum homo in spiritu immundo
et exclamavit dicens. Quid nobis et tibi ihesu nazarene venisti
perdere nos. scio te quis sis sanctus dei. Et con-
minatus est ei ihesus dicens. Obmutes-
ce et exi de homine. Et discerpens
eum spiritus immundus et exclamans
voce magna exivit ab eo. Et mi-
rati sunt omnes ita ut conquirerent
inter se dicentes. Quid nam est hoc
quia nova doctrina hec nova. quia
potestate et spiritibus immundis im-
perat et obedient ei. Et processit
rumor eius statim in omem regio-
nem galilee. Et protinus egredien-
tes de synagoga venerunt in
domum simonis et andree cum
iacobo et iohane. Et quemadmodum
simonis socrus iacebat aut
simonis et cum
apprehensa manu eius erexit eam
dimisit eam febris. et ministra-
bat eis. Vespere autem facto cum occidisset
sol afferebant ad eum omnes male
habentes et demoniacos habentes. Et erat
omnis civitas congregata ad ia-
nuam. et curavit multos qui
vexabantur variis languoribus et
demonia multa eiciebat. et non
sinebat loqui ea quia sciebant eum
Et diluculo valde surgens egres-
sus abiit in desertum locum ibique
orabat. Et persecutus est eum si-
mon et qui cum illo erant. Et cum
invenissent eum dixerunt ei. quia
omnes quaerunt te. et ait illis. Eamus
in proximos vicos et civitates ut
et ibi predicem. ad hoc enim venio
et erat predicans in synagogis eorum
et in omni galilea et demonia eiciens
Et venit ad eum leprosus deprecans
eum et genuflexo ait ei quia si vis po-
tes me mundare. et misericordia motus
extendit manum

febricitantem. et iubet dicere de illa. et ad ho-
dem

stram. et tangens eum manu ait volo
mundare. et ut dixit statim
discessit ab eo lepra. et mundatus
est. et tonitrans ei. statim ne
cuiquam illum dixeris. sed vade ostende
te principi sacerdotum. et offer pro mundatione
tua quæ præcepit moyses in
testimonium illis. sed ille egressus
cepit prædicare. et diffamare ser
mone. ita ut iam non posset manifeste
intrare in ciuitate. sed foris
in deserto locis erat. et conuenebant
ad eum undique

Et cum intrasset capharna
um post dies octo. audiuit quia
in domo erat. et continuo multi
ita ut non capiebant neque ad ianua
et loquebatur eis verbum. et uenerunt
ad eum ferentes paralyticum
quem a quattuor ferebatur. et cum non pos
sent eum offerre illi pre turba.
nudauerunt tectum ubi erat. et patefa
cientes submiserunt grabatum
in quo paralyticus iacebat. cum
autem uidisset ihesus fidem illorum. ait
paralytico. fili dimittuntur tibi
peccata tua. erant autem illic qui
dam de scribis sedentes et cogitantes
in cordibus suis. quid hic loquitur
blasphemiam. quis potest dimittere
peccata nisi solus deus. quo
statim cognouit ihesus spiritu suo quia sic
cogitauerunt intra se. dixit illis.
quid hæc cogitatis in cordibus uestris.
quid est facilius die paralytico.
dimittuntur tibi peccata. an dicere surge
tolle grabatum tuum et ambula. ut
autem sciatis quia filius hominis habet po
testatem super terram dimittendi peccata
ait paralytico. tibi dico surge. tol
le grabatum tuum et uade in do
mum tuam. et statim surrexit
ille. et sublato grabato abiit in
conspectu omnium. ita ut mirarentur
omnes. et honorificarent
deum dicentes. quia nunquam sic uidi
mus. et egressus est rursus ad
mare omnis turba ueniebat
ad eum. et docebat eos. et cum pre
teriret uidit leui alphei sedentem
ad theloneum. et ait illi. sequere me
et surgens secutus est eum. et factum
est cum accumberet in domo illius et
multi publicani et peccatores simul
discumbebant cum iesu et discipulis
eius. erant enim multi qui sequebantur
eum. et scribæ et pharisei uidentes quia
manducabat cum publicanis et pec
catoribus. dicebant discipulis eius.
Quare cum publicanis et peccatori
bus manducat magister uester. horum
dicto audito ihesus. non necesse habent
hi qui bene habent medico. sed qui male habent. non
enim uenit uocare iustos sed peccatores.
et erant discipuli iohannis et pharisei
ieiunantes. et uenerunt et dicunt
illi. Quare discipuli iohannis et pharisei
ieiunant et discipuli tui non
ieiunant. et ait illis ihesus. numquid
possunt filii nuptiarum dum
sponsus est cum illis ieiunare. quan
to ipsi habent secum sponsum non possunt
ieiunare. uenient autem dies cum
auferetur ab eis sponsus. et tunc
ieiunabunt in illis dieb. nemo autem
commentum pannum mollis assumit et
imponit in uetusto. Alioquin auferet
supplementum nouum a uetere. et malum
scissura fit. et nemo mittit uinum
nouum in utres uetres. alioquin
disrumpet uinum utres. et uinum
effundetur. et utres pereunt. sed
uinum nouum utres nouos mit
ti debet. et sic utraque conseruantur. et factum est
sabbatis ambulare per sata. et cœpe
runt discipuli eius uiam facere. et
fricare spicas. pharisei autem dicebant
eis. ecce quid faciunt discipuli tui
sabbatis quod non licet. et ait illis. nun
quam legistis quid fecerit dauid cum
necessitatem habuit. et esurierit ipse et qui
cum erant. quomodo intrauit in do
mum dei sub abiathar summo sa
cerdote. et panes propositionis
manducauit. quos non licebat

et bibit

ede nisi solus sacerdotibus et delit eis
et qui cum erant. Et dicebat eis. Sab
batum propter hominem factum est et non
homo propter sabbatum. Quia dominus filius
et filius hominis est sabbati.

Et introiuit iterum in synagogam
et erat ibi homo habens manum
aridam. Et observabant eum si sab
batis curaret ut accusarent eum
Et ait homini habenti manum aridam
surge in medium. Et dicit eis. Licet
sabbatis benefacere an male animam
saluam facere an perdere. At illi ta
cebant. Et circumspiciens illos cos
cum indignatione contristatus super
cecitate cordis eorum dicit homini extende manum
tuam. Et extendit et restituta est
manus eius illius. Et exeuntes cum
statim principes herodianis
illum faciebant ad illum et quo
eum perderent. Jesus cum discipulis su
is secessit ad mare. Et multitudo
magna a galilea secuta est eum
et ab judea et de hierusalem et de idumea et trans
iordanem et qui circa tyrum et sydonem
multitudo magna audientes
quanta faciebat venerunt ad eum. Et dixit
illi discipulis suis ut navicula sibi
deseruiret propter turbam ne comprime
rent eum. Multos enim sanabat ita
ut irruerent in eum ut illum tange
rent quotquot habebant pla
gas. Et spiritus immundi cum illum vide
bant procidebant ei et clamabant
dicentes. Quia tu es filius dei. Et
vehementer commminabatur eis ne
manifestarent illum. Et ascen
dens in montem vocauit ad se quos
voluit ipse. Et venerunt ad eum.
Et fecit ut essent duodecim qui
mecum essent et ut mittere eos prediceret. Et dedit illi
potestatem curandi infirmitates
et eiciendi demonia. Et imposui
t simoni nomen petrus. Et iacobum
zebedei et iohannem fratrem iacobi et im
posuit eis nomina boanerges quod est
filii tonitrui. Et andream et philippum
et bartholomeum et matheum

et thomam et iacobum alphei et tha
deum et simonem cananeum et iu
dam iscariothis qui et tradidit illum
Et venerunt ad domum et conuenit iterum
turba ita ut non possent neque
panem manducare. Et audisse dis
cipuli eius exierunt tenere eum. Dicebant
enim quoniam in furorem lapsus est. Et scribe
qui ab hierosolimis descenderant
dicebant quoniam beelzebub habet et quia
in principe demoniorum eiicit demo
nia. Et conuocatis eis per similitudines di
cebat illis. Quomodo potest satanas
satanam eicere. Et si regnum in se
diuisum fuerit non potest stare regnum
illud. Et si domus super se diuisa fuerit
domus illa stare. Et si satanas exurrexit in semetipsum
diuisus est non potest stare sed finem
habet. Nemo potest uasa fortis in
gressus domum diripere nisi prius
fortem alligauerit et tunc domum
eius diripiet. Amen dico uobis quoniam
omnia dimittentur filiis hominum
peccata et blasphemie quecumque blas
phemauerint. Qui autem blasphe
mauerit in spiritum sanctum non habebit remis
sionem in eternum sed reus erit
eterni delicti quoniam dicebant spiritum im
mundum habet. Et venerunt mater eius
et fratres eius et stantes miserunt ad eum
uocantes eum. Et sedebat circa eum
turba et dicunt ei. Ecce mater tua et
fratres tui foris querunt te. Et respon
dens eis ait. Quis est mater mea et fratres mei
Et circumspiciens eos qui circa
se sedebant ait. Ecce mater
mea et fratres mei. Qui enim fecerit
voluntatem dei. hic frater meus et soror mea
et mater est.

Et rursum cepit docere ad ma
re. Et congregata est ad eum turba
multa ita ut in navicula ascendens
sederit in mari. Omnis autem turba erat
circa mare super terram. Et docebat eos
in parabolis multa. Et dicebat
illis in doctrina sua. Audite. Ecce
exiit seminans ad seminandum. Et
factum est dum seminat. Aliud cecidit iuxta
viam et conuolauerunt uolucres
super semen illud et disperiit. Non potuit do
mi

ca uiam teneret uolucres celi
comederet illud. Aliud uero cecidit
super petrosa ubi non habuit terram
multam et statim exortum est
quia non habebat altitudinem terre. Et
cum exortus est sol exaestuauit et
eo quod non habebat radicem exaruit.
Et aliud cecidit in spinas et ascen
dentes spine suffocauerunt illud.
Et aliud cecidit super terram bonam et dabat fructum ascen
dentem et crescentem. Et afferebat
unum centesimum et unum sexagesi
mum et unum tricesimum. Et dicebat
Qui habet aures audiendi audiat.
Et cum esset singularis interrogaue
runt eum hi qui cum eo erant de pa
rabolam exponere et dicebat eis.
Vobis datum est nosse mysterium regni
dei. Illis autem qui foris sunt
per parabolas omnia fiunt ut uidentes
uideant et non uideant et audientes
audiant et non intelligant ne
quando conuertantur et dimittantur eis
peccata. Et ait illis Nescitis parabolam
hanc. Et quomodo omnes parabolas cog
noscetis. Qui seminat uerbum se
minat. Hi autem qui secus uiam
ubi seminatur uerbum. Et cum au
dierint continuo uenit satanas et
tollit uerbum quod seminatum est
in cordibus eorum. Et hi sunt similiter
qui super petrosa seminantur qui
cum audierint uerbum statim cum
gaudio accipiunt illud et non habent
radicem in se sed sunt temporales sunt
Deinde orta tribulatione et persecu
tione propter uerbum continuo scandali
zantur. Et alii sunt qui in spinis se
minantur hi sunt qui uerbum au
diunt et erumpnae huius seculi et decepti o
diuitiarum et circa reliqua concupis
centiae introeuntes suffocant ue
rbum et sine fructu efficitur. Hi
sunt qui super bonam terram se
minati sunt qui audiunt uerbum et suscipiunt
et fructificant unum in tricesimum et
unum centesimum et unum sexagesi

mum. Et dicebat illis. Numquid ue
nit lucerna ut sub modio ponatur
aut sub lecto nonne ut super candela
brum ponatur. Non est enim aliquid
abscondidum quod non manifeste
tur. Nec factum est occultum quod non
in palam uenit. Si quis habet
aures audiendi audiat.
Et dicebat illis. Videte quid audi
atis. In qua mensura mensi fueritis re
metietur uobis et adicietur uobis
Qui enim habet dabitur illi. Et qui non
habet et quod habet auferetur ab eo. Et di
cebat sic est regnum dei quemadmo
dum si homo iactet semen super terram
et dormiat et exurgat nocte et die
et semen germinet et crescat.
Dum nescit ille. Vltro enim terra fe
ricitatem fructum habet primum herbam deinde
spicam. Et cum autem se produxerit fe
ructus statim mittit falcem
quia adest messis. Et dicebat.
Cui assimilabimus regnum dei
aut cui parabolae comparabimus
illud. Sicut granum sinapis quod cum
seminatur in terra minus
est omnibus seminibus quae sunt super
terram et cum seminatur ascendit in
arborem et fit omnium olerum
et facit ramos magnos
ita ut possint sub umbra eius
aues celi habitare. Et talibus mul
tis parabolis loquebatur eis ue
bum prout poterant audire. Si
ne parabola autem non loquebatur
eis. Seorsum autem discipulis suo
ris disserebat omnia. Et ait illis
illa die cum sero esset transe
amus ad ulteriora. Et dimittentes
turbam assumunt eum ita
ut erat in nauim. Alie naues
erant cum illo. Et facta est procel
la magna uenti. Et fluctus
mittebat in nauim ita ut im
pleretur nauis. Et erat ipse in
puppi super ceruical dormiens.
Et excitant eum et dicunt illi
Magister non ad te pertinet quod perimus.

demde plenum fructum in spica

Et exurgens cōminatus est uento
et dixit mari. Tace. Et obmutuit uen-
tus. Et cessauit uentus. Et facta est tran-
quillitas magna nimis. Et ait
illis. Quid timidi estis. Nondum
habetis fidem. Et timuerunt timore
magno. et dicebant ad alterutrum.
Quis putas erit iste quia uentus et
mare obediunt ei.

Et uenerunt trans fretum maris
in regionem gerasenorum. Et ex-
eunti ei de nauigio statim occur-
rit ei de monumentis homo in spi-
ritu immundo qui domicilium habe-
bat in monumentis. et neque catenis
iam quisquam poterat eum ligare
quia sepe compedibus et catenis uinctus
distractis catenis. et compedes
comminutas. et nemo potuit eum domare. et semper die ac
nocte in monumentis et in montibus erat clamans et ca-
dens lapidibus. Videns autem iesum a lon-
ge cucurrit et adorauit eum.
et clamans uoce magna dixit
Quid mihi et tibi iesu fili dei
altissimi. Adiuro te per deum
ne me torqueas. Dicebat enim il-
li. Exi spiritus immunde ab homine. et
interrogabat eum. Quid tibi no-
men est. et dicit ei legio no-
men mihi quia multi sumus.
Et deprecabatur eum multum
ne se expelleret extra regionem.
Erat autem ibi circa montem grex
porcorum pascens in agris. Et deprecabantur eum spiritus dicentes.
Mitte nos in porcos ut in eos
introeamus. Et statim iesus
dedit eis. Et exeuntes spiritus
immundi introierunt in porcos. et
impetu grex per praeceps
ierit in mare. ad duo milia
et suffocati sunt in mari. Qui autem
pascebant eos fugerunt et nun-
tiauerunt in ciuitate et in agros.
Et egressi sunt uidere quid esset
factum. et uenerunt ad iesum. et uident
illum qui a demonio uexatus fuerat
sedentem uestitum et sanae mentis
et timuerunt. Et narrauerunt illis
qui uiderant qualiter factum est et
demonium habuerat et de porcis.
et rogare coperunt eum ut discederet
de finibus eorum. Cum autem ascendisset na-
uem rediit ille. et deprecabatur eum qui a
demonio uexatus fuerat ut esset
cum illo. Sed iesus non admisit
illum. sed ait. Vade in domum tuam
ad tuos et annuntia illis quanta
fecit dominus tibi et misericordiam tuam. Et
abiit et cepit praedicare in decapo-
li quanta sibi fecisset iesus et omnes mi-
rabantur. Et cum ascendisset
iesus iterum in alterum transfretum
congregata est turba multa ad illum
et erat uxta mare. Et ecce uenit qui-
dam de archisynagogis nomine iai-
rus. et uidens eum procidit ad pe-
des eius. et deprecabatur eum multum
dicens. Quia filia mea in extre-
mis est. ueni et impone manum
tuam super eam ut salua sit et
uiuat. Et abiit cum illo. et sequebatur
eum turba multa et comprime-
bant illum. Et mulier quae erat in
profluuio sanguinis annis xii.
et fuerat multa perpessa a compla-
ribus medicis. et erogauerat omnia
sua nec quicquam profecerat sed ma-
gis deterius habebat. Cum audisset
de iesu uenit retro et tetig-
it uestimentum eius. Dicebat enim
quia si tetigero uestimenta eius saluabor.
et statim siccatus est fons sanguinis eius. et sensit
corpore quia sanata est a plaga. Et
statim iesus in semetipso cognos-
cens uirtutem quae exierat de illo. con-
uersus ad turbam ait. Quis tetig-
it uestimenta mea. et dicebant
ei discipuli eius. Vides turbam com-
primentem te et dicis quis me te-
tigit. Et circumspiciebat uidere eam
quae hoc fecerat. Mulier autem timens

⁊ tremens stetens quod fecerat me
uenit ⁊ procidit ei cum tremore
et dixit ei coram omni populo. Propter hoc autem dixit et
filia fides tua te saluam fecit.
Vade in pace ⁊ esto sana a plaga
tua. Adhuc eo loquente uenerunt
nuntii ad archisinagogum dicentes.
Quia filia tua mortua est. Quid ulterius
uexas magistrum. Jhesus autem audito
uerbo quod dicebatur archisinagogo
ait illi. Noli timere tantummodo crede
Et non admisit quemquam se sequi
nisi petrum ⁊ iacobum ⁊ iohannem fratrem
iacobi. Et uenerunt ad domum
archisinagogi. ⁊ uidit tumultum
⁊ flentes ⁊ ululantes multum
Et ingressus ait illis. Quid
turbamini ⁊ plorastis? puella
non mortua est sed dormit. Et irridebant
eum. Ipse uero eiectis omnibus ad
mittit patrem ⁊ matrem puellae ⁊
qui secum erant. Et ingreditur
ubi puella erat iacens. Et tenuit
manum puellae dicens ei. Talitha
cumi. Quod est interpretatum puella
tibi dico surge. Et continuo surrexit
puella ⁊ ambulabat erat
autem annorum xii. Et obstupuerunt
stupore magno. Et praecepit illis
ne cui hoc fieri. Et
iussit illi manducare dari. Et
egressus inde abiit in patriam suam
⁊ sequebantur eum discipuli sui.

Et cum factum sabbatum coepit
Ihesus in synagoga docere. Et multi
audientes admirabantur in
doctrina eius dicentes. Unde hui
haec omnia. Et quae est sapientia quae data
est illi. Et uirtutes tales quae per
manus eius efficiuntur. Nonne
hic est faber filius mariae et iacobi
et ioseph ⁊ iude ⁊ simonis. Nonne
sorores eius hic nobiscum sunt.
Et scandalizabantur in illo. Et
dixit eis Ihesus. Quia non est propheta sine
honore nisi in patria sua ⁊ in domo
sua ⁊ non potest ibi uirtutem ullam
facere nisi paucos infirmos
impositis manibus curauit. Et mi
rabatur propter incredulitatem illorum.
Et circuibat castella in circuitu
docens. ⁊ uocauit xii. Et coepit
eos mittere binos. Et dabat illis
potestatem spirituum immundorum. Et
praecepit eis ne quid tollerent in
itinere nisi uirgam tantum. Non peram
non panem. non pecuniam in zona. sed calceatos
sandaliis. ⁊ ne induerentur duabus
tunicis. ⁊ dicebat eis. Quicumque
mutauerit domum illam manete
donec exeatis inde. Et quicumque
non receperint uos. exeuntes inde.
excutite pulueres de pedibus uestris
testimonium illis. Et exeuntes
praedicabant ut poenitentiam agerent.
Et daemonia multa eiciebant ⁊
ungebant oleo multos egros et
sanabantur. Audiuit autem rex he
rodes manifestum factum est nomen
eius ⁊ dicebat quia iohannes baptista re
surrexit a mortuis ⁊ propterea uirtu
tes operantur in illo. Alii autem dice
bant quia helias est. Alii uero dicebant
quia propheta est quasi unus ex prophetis. Audito
autem herodes ait. Quem ego de
collatum iohannem. hic a mortuis re
surrexit. Ipse enim herodes misit ad
tenuit iohannem ⁊ tenuit eum in
carcere propter herodiadem uxorem
philippi fratris sui quia duxerat eam.
Dicebat enim iohannes herodi. Non licet tibi
habere uxorem fratris tui. Herodias au
tem insidiabatur illi ⁊ volebat oc
cidere eum nec poterat. Herodes enim
metuebat iohannem sciens eum uirum
iustum ⁊ sanctum ⁊ custodiebat eum.
Et audito eo multa faciebat ⁊
libenter eum audiebat. Et cum
dies opportunus accidisset herodes
in natale suo cenam fecit prin
cipibus ⁊ tribunis ⁊ primis gali
lee. Cumque introisset filia ipsius
herodiadis ⁊ saltasset ⁊ placuisset
herodi simul cum discumbentibus
ait puellae. Pete a me quod
uis ⁊ dabo tibi ⁊ iurauit ei quod

nec audie
runt

nuntiat ad archisinagogum dicentes.

Hic est faber filius mariae et iacobi

⁊ in cognatione sua

quicquid petieris dabo tibi usque
dimidium regni mei. Dixit autem ei
illa dixit mihi siste. Quid petam
ait illa dixit caput iohannis baptiste.
Cumque uisset illa statim cum festi
nacione ad regem petit dicens. Volo
ut protinus des michi caput in disco
caput iohannis baptiste. Et contristatus est
rex propter iusiurandum. Et simul uero
uentes noluit eam contristare sed
misso spiculatore precepit afferri
ei caput iohannis baptiste. Et decollauit
eum carcere. Et attulit caput eius
in disco. Et dedit illud puelle et
puella dedit matri sue. Audito au
dito discipuli eius uenerunt. tulerunt
corpus eius. Et posuerunt illud in
monumento. Et uenientes apostoli
ad iesum renuntiauerunt ei omnia q
egerant. et docuerant. Et ait illis.
Venite seorsum in desertum locum
requiescite paululum. Erant enim qui
ueniebant. et redibant multi. et
nec spacium manducandi habe
bant. Et ascendentes in nauem abi
erunt in desertum locum seorsum. Et uidi
erunt eos abeuntes. et cognouerunt
multi. et pedestres. de omnibus ciui
tatibus cucurrerunt illuc. et preuenerunt
eos. Et exiens uidit turbam mul
tam. et misericordia motus est super eos quia
erant sicut oues non habentes pastorem.
Et cepit illos docere multa. Et cum
iam hora multa fuisset accesse
runt discipuli eius dicentes. Desertus
locus est hic. et iam hora multa. Di
mitte illos ut euntes in
proximas uillas. et uicos emant
sibi cibos quos manducent. Et
respondens ait illis. Date illis uos
manducare. et dixerunt ei. Euntes
emamus denariis ducentis panes.
et dabimus illis manducare.
Et dicit eis. Quot panes habe
tis. ite et uidete. Et cum cognouissent
dicunt. v. et iacere omnes duos
pisces. et precepit illis ut accum
bere faciant omnes secundum contubernia

super
herbam
viridem.
Et
discumbe
runt
quasi
centeni
et quasi
quinquagenis.
Et accepit
panes. et
benedixit.
et fregit
panes. et dedit
discipulis
suis ut ponerent illis. et
duos pisces diuisit omnibus. Et omnes
manducauerunt. et saturati sunt. Et sus
tulerunt reliquias fragmentorum
duodecim cophinos plenos. et de piscibus.
Et erant qui manducauerunt
de panibus. quinque milia uirorum. Et statim coegit
discipulos suos ascendere nauem.
ut precederent eum trans fretum ad beth
saidam. dum ipse dimittit plu
ribus. Et cum fecisset eos abire in monte
orare. Et cum esset uespe
ra fuit nauis in medio maris. et ipse solus in
terra. Et uidens eos laborantes in
remigando. erat enim ventus ad
uersus eis. Et circa quartam uigi
liam noctis uenit ad eos ambulans super
mare. et uolebat preterire eos. Et
illi cum ambulantem super mare putauerunt fantasma
esse. et exclamauerunt. Omnes enim uiderunt
eum. et conturbati sunt. Et statim lo
cutus est cum eis. et dixit eis. Con
fidite ego sum. nolite timere.
Et ascendit ad illos in nauem. et
cessauit uentus. et plus magis
intra se stupebant. non enim in
tellexerant de panibus. erat enim cor
eorum obcecatum. Et cum transiissent
trans fretum. uenerunt in terram gene
sareth. et applicuerunt. Cumque egressi
essent de nauigio. continuo cognouerunt
eum. et percurrentes uniuersam
regionem illam cepe
runt in grabatis
eos qui se male habebant circumferre
ubi audiebant eum esse. Et
quocumque introibat in uicos uel
uillas. aut ciuitates in platheis
ponebant infirmos. et deprecabantur
eum ut uel fimbriam
uestimenti eius tangerent. et quot
quot tangebant eum sanati fuerunt.

VII

Et conuenerunt ad eum pharisei
et quidam de scribis
ab hierosolimis

et quidam de scribis venientes ab
Ierosolimis. Et cum vidissent
quosdam de discipulis eius communibus
vulgo. id est non lotis panem manducare
vituperabant. Pharisei
enim et omnes iudei nisi crebro lauerint
manus suas non manducant
tenentes traditiones seniorum.
Et a foro redeuntes nisi baptizentur
non comedunt. Et alia multa
sunt quae tradita sunt illis seruare baptismata
calicum et urceorum et cetera
huiusmodi. Et interrogabant eum
pharisei et scribe dicentes. Quare
discipuli tui non ambulant secundum
traditionem seniorum sed communibus
manibus manducant panem. At
ille respondens dixit eis. Bene prophetauit
ysaias de uobis hypocritis sicut scriptum est. Populus hic labiis me honorat
cor autem eorum longe est a me. Sed
uanum me colunt docentes doctrinas et precepta hominum. Relinquentes
enim mandatum dei tenetis
traditionem hominum baptismata
urceorum et calicum et alia similia
huius facitis multa. Et dicebat illis.
Bene irritum facitis preceptum dei
ut traditionem uestram seruetis.
Moyses enim dixit. Honora patrem
tuum et matrem tuam et qui maledixerit patri aut matri morte moriatur.
Vos autem dicitis si dixerit homo patri
aut matri. Corban. quod est donum quodcumque
ex me tibi profuerit et ultra non dimittitis eum quicquam facere patri suo
aut matri. Rescindentes sermonem dei
per traditionem uestram cui tradidistis. Et multa similia huiusmodi
facitis. Et conuocans rursum turbam
dicebat illis. Audite me omnes et intelligite. Nichil est extra hominem
quod possit eum coinquinare
sed quae de homine procedunt illa sunt
quae coinquinant hominem. Si quis habet
aures audiendi audiat. Et cum
introisset domum a turba interrogabant eum discipuli eius parabolam

Ierusalem. Stultos impru
dentes estis. Non intelligitis quomodo
omne quod intrat in hominem
potest eum coinquinare quia non intrat
in cor eius sed in uentrem et in secessum
exit purgans omnes escas. Dixit autem
quia quod de homine exit illud
coinquinat hominem. Ab intrinseco enim
de corde hominum malae cogitationes procedunt
adulteria fornicationes
homicidia furta auaritia nequitiae
dolus impudicitia oculus
malus blasphemia superbia stultitia
omnia haec mala ab intrinseco
procedunt et coinquinant hominem.
Et inde surgens abiit in fines tyri
et sydonis. Et ingressus domum
neminem uoluit scire. Et non potuit
latere. Nam mulier cum audisset
de eo cuius filia erat spiritu
immundo et uenientes procidit ad pedes
eius. Erat autem mulier gentilis
syrophenissa genere. Et rogabat eum
ut daemonium eiceret de filia eius.
Et dixit illi. Sine prius saturari
filios. Non enim bonum est sumere panem
filiorum et mittere canibus. At illa ut
audiuit. Dixit illi. Domine. Etenim
catelli edunt de micis sub mensa
puerorum. Et dixit illi. Propter hunc
sermonem uade. Exiit demonium
de filia tua. Et cum abisset domum suam
inuenit puellam iacentem super lectum
et daemonium exisse. Et iterum ex
eens de finibus tyri uenit per sydonem
ad mare galilee inter
medios fines decapoleos. Et ad
ferunt ei surdum et mutum et
obsecrabant eum ut imponeret ei
manum. Et apprehendens eum
de turba seorsum misit digitos
suos in auriculas eius et sputans tetigit
linguam eius. Et suspiciens in
celum ingemuit et dixit ei. Effa
ta. Quod est adapere. Et statim aperte
sunt aures eius. Et solutum est uinculum
linguae eius. Et loquebatur recte.
Et precepit eis ne cui dicerent. Quanto autem
ille eis precipiebat magis
et expuens tetigit linguam eius.

magis plus predicabant. Eo am
plius admirabantur dicentes. Bo
na omnia fecit. Surdos fecit audire et
mutos loqui.

VII

In illis diebus cum turba mul
ta esset nec haberent quod man
ducarent convocans discipulos ait
illis. Misereor super turbam quia ecce
iam triduo sustinent me nec
habent quod manducent. Et si de
dimisero eos ieiunos domum
suam deficient in via. Quidam
de eis de longe venerant. Et ad
ei discipuli sui. Unde istos poterit
hic saturare panibus in solitudi
ne? Interrogabat eos. Quot panes
habetis? Qui dixerunt. Septem. Et pre
cepit turbe discumbere super fenum.
Et accipiens VII panes gratias a
gens fregit. Et dabat discipulis
suis ut apponerent. Et apposuerunt
turbe. Et habebant pisciculos pa
ucos. Et hos benedixit. Et iussit ap
poni. Et manducaverunt. Et saturati
sunt. Et sustulerunt quod superfuit de fra
gmentis VII sportas. Erant autem
qui manducaverunt quasi mille
homines. Et dimisit eos. Et statim as
cendit navem cum discipulis suis
et venit in partes Dalmanutha.
Et exierunt pharisei. Et ceperunt quae
rere cum eo querentes ab eo signum
de celo tentantes eum. Et ingemi
scens spiritu ait. Quid generatio ista
signum querit? Amen dico vobis. Si
dabitur generationi huic signum.
Et dimittens eos rursum ascendit
navem. Et abiit trans fretum. Et ob
liti sunt panes sumere. Nisi unum
panem non habebant secum in navi. Et
precipiebat eis dicens. Videte. Et
cavete a fermento pharisaeorum. Et fer
mento Herodis. Et cogitabant ad
invicem dicentes. Quia panes non hab
emus. Quo cognito ait illis
Quid cogitatis quia panes non habe
tis? Nondum cognoscitis nec intelli
gitis? Adhuc cecatum habetis cor vestrum

Oculos habentes non videtis. Et aures
habentes non audiitis? Nec recordamini
quando V panes fregi in V milia
et quot cophinos fragmentorum ple
nos sustulistis? Dicunt ei. XII.
Quando VII panes in IIII milia
hominum quot sportas fragmentorum
sustulistis? Dicunt ei. VII. Et di
cebat eis. Quomodo nondum intelli
gitis? Et venerunt Bethsaidam
et adducunt ei caecum. Et rogabant
eum ut illum tangeret. Et apprehe
nsa manu caeci eduxit eum extra
vicum. Et exspuens in oculos eius
imposuit manus suas interroga
vit eum si aliquid videret. Et as
piciens ait. Video homines velut
arbores ambulantes. Deinde
rursum imposuit manus super oculos
eius. Et cepit videre. Et restitutus
est ita ut clare videret omnia. Et
misit illum domum suam dicens
vade domum tuam. Et si in vicum
introieris nemini dixeris. Et ex
gressus est Iesus et discipuli eius in
castella caesareae philippi. Et in
terrogabat discipulos suos di
cens. Quem me dicunt esse homines?
Qui vero illi dicunt. Alii Io
hannem baptam. Alii Helyam.
Alii vero quia unus prophetarum. Tunc di
cit illis. Vos autem quem me esse dicitis?
Respondens petrus ait illi. Tu
es Christus filius dei vivi. Et comminatus est eis ne cui
dicerent de illo. Et cepit docere eos.
Quia oportet filium hominis pati multa
et reprobari a senibus et a principibus sacerdotum et scribis et occidi post
tres dies

sequitur me. Qui enim voluerit animam
suam salvam facere perdet eam. Qui
autem perdiderit hominem animam suam propter me et evangelium
salvam faciet eam. Quid enim prodest
homini si lucretur totum mundum
et detrimentum faciat anime sue. Aut
quam dabit homo commutationem pro
anima sua. Qui enim me confessus fuerit
coram hominibus in generatione ista
adulta et peccatrice et filius hominis
confitebitur eum cum venerit in gloria patris
sui cum angelis et tunc dabit unicuique
secundum opera sua. Amen dico vobis.

Ait quidam de hic stantibus
qui non gustabunt mortem donec videant
regnum dei venientem in
virtute. Et post dies sex assumpsit
ihesus petrum et iacobum et iohannem
et duxit illos in montem excelsum
seorsum solos et transfiguratus est
coram ipsis. Et vestimenta eius
facta sunt splendida et candida nimis
velut nix. Et quale fullo
non potest super terram candidare
facere. Et apparuerunt illis helyas cum
moyse et erant loquentes cum ihesu.
Et respondens petrus ait ihesu. Rabbi
bonum est nos hic esse et faciamus
hic tria tabernacula. Tibi unum
et moysi unum et helye unum. Non
enim sciebat quid diceret. Erant enim timore
exterriti. Et facta est nubes obumbrans eos. Et venit vox de
nube dicens. Hic est filius meus dilectus
audite illum. Et statim
circumspicientes neminem amplius viderunt nisi ihesum tantum secum.
Et descendentibus illis de monte
precepit illis ne cui quam dicerent
quecumque vidissent nisi cum filius
hominis a mortuis resurrexerit. Et verbum
tenuerunt apud se querentes
quid esset cum a mortuis
resurrexerit. Et interrogabant eum
dicentes. Quid ergo dicunt scribe
et pharisei quia helyam oportet venire
primum. Qui respondens ait illis
helias cum venerit primo restituet
omnia. Sed quomodo scriptum est in filium
hominis ut multa patiatur et contemnatur.
Sed dico vobis quia helyas
venit et fecerunt illi quecumque
voluerunt sicut scriptum est de eo. Et veniens
ad discipulos suos vidit turbam magnam circa eos et scribas
adquirentes cum illis. Et statim
omnis populus videns eum stupefactus est et expaventes
accurrebant salutabant eum. Et interrogavit eos quid inter vos
quaeritis. Et respondens unus de turba dixit
magister attuli filium meum ad te habentem spiritum mutum. Qui ubicumque
eum apprehenderit allidit illum
et spumat et stridet dentibus et
arescit. Et dixi discipulis tuis ut
eicerent eum. Et non potuerunt. Qui
respondens eis dixit. O generatio incredula
quousque apud vos
ero quousque vos patiar. Afferte illum
ad me. Et attulerunt eum.
Et cum vidisset illum statim spiritus
conturbavit illum. Et elisus terram
volutabatur spumas. Et interrogavit patrem eius. Quantum temporis est
et quo et hoc accidit ei. At ille ait
ab infantia. Et frequenter eum et
in igne et in aquam misit ut eum
perderet. Sed si quid potes adiuva
nos misericordiam tui habens super
illum. Si potes credere omnia possibilia
sunt credenti. Et continuo exclamans
pater cum lacrimis ait credo domine adiuva incredulitatem meam. Et videns ihesus
concurrentem turbam comminatus est
spiritui immundo dicens illi. Surde et mute spiritus ego precipio tibi
exi ab eo et amplius ne introeas
in eum. Et exclamans et multum
discerpens eum exivit ab eo et factus est sicut mortuus ita ut multi
dicerent quia mortuus est. At
tenens manum eius elevavit
eum et surrexit. Et cum introisset

in domum discipuli eius secreto mi
rogabant eum. Quare nos non potu
imus eicere eum? Et dixit illis. Hoc
genus in nullo potest exire nisi
in oratione et ieiunio. Et inde profici
scens transibamus per Galileam. Nec
volebat quemquam scire. Docebat autem
discipulos suos. Et dicebat illis. Quia
filius hominis traditus est in manus ho
minum. et occident eum. Et occisus
tertia die resurget. Ipsi autem igno
rabant verbum. Timebant eum
rogare eum. Et venerunt capher
naum. Cum autem domi esset interro
gabat eos. Quid in via tractabatis. Illi autem
tacebant. Siquidem inter se in via disputabant quis
eorum maior esset. Et residens vocavit
duodecim. Et ait illis. Si quis vult pri
mus esse erit omnium novissimus et
omnium minister. Et accipiens puerum
statuit eum in medio eorum. Quem cum
amplexatus esset ait illis. Quicumque
unum ex huiusmodi pueris rece
perit in nomine meo me recipit. Et
quicumque me suscepit non me sed
suscepit eum qui misit me.
Respondit illi Iohannes dicens. Magi
ster vidimus quidam in nomine tuo et
eiicientem demonia quem non sequitur
nobiscum et prohibuimus eum. Ihesus autem
ait eis. Nolite prohibere eum. Nemo enim
est qui faciat virtutem in nomine meo
et possit cito mala de me
loqui. Qui enim non est adversum nos pro vobis
est. Quicumque enim potum dederit vo
bis calicem aquae in nomine meo.
quia christi estis. Amen dico vobis.
non perdet mercedem suam. Et quicumque
unum de pusillis his credentibus in
me scandalizaverit bonum est magis
ei ut circumponatur mola asinaria
in collo eius. et mittatur in
mare. Et si scandalizaverit te
manus tua abscide illam. Bo
num est tibi debilem intrare in
vitam. quam duas manus habe
ntem ire in gehennam in ignem
inextinguibilem. Ubi vermis eorum non
moritur. et ignis non extinguitur.
Et si pes tuus scandalizat te am
puta illum. Bonum est tibi claudum
intrare in vitam. quam duos
pedes habentem mitti in gehennam in
ignem inextinguibilem. Ubi vermis
eorum non moritur. et ignis non extin
guitur. Et si oculus tuus scandalizat
te eice eum. Bonum est tibi luscum
intrare in regnum dei quam duos oc
los habentem mitti in gehennam ignis
ubi vermis eorum non moritur. et ignis
non extinguitur. Omnis enim igne sal
ietur. et omnis victima sale salietur.
Sale bonum est. Si autem sal evanuerit
quo illud condietis. Habete in vobis
sal. et pacem habete inter vos.
Et inde exurgens venit in fi
nes Iudee ultra Iordanem. Et con
venerunt iterum turbae ad eum. et
sicut erat solitum docebat eos.
Et accedentes pharisei interrogabant
eum. Si licet viro uxorem di
mittere tentantes eum. Et ille
respondens ait eis. Quid vobis prece
pit moyses. Qui dixerunt. Moyses
permisit libellum repudii scri
bere et dimittere. Quibus respon
dens ait eis. Ad duritiam cordis vestri
scripsit vobis preceptum istud.
Ab initio autem creaturae masculum
et feminam fecit eos deus. Et dixit.
Propter hoc relinquet homo patrem
et matrem et adhaerebit uxori suae. et
erunt duo in carne una. Quod igitur
deus coniunxit homo non separet. Et in domo
rursum discipuli eius de eodem
interrogaverunt eum. Et ait illis.
Quicumque dimiserit uxorem suam
et aliam duxerit adulterium com
mittit super eam. Et si mulier dimiserit
virum suum et alii nupserit moechatur.
Et offerebant illi parvulos ut
tangeret eos. Discipuli autem comminabantur
offerentibus. Quos cum vidisset
indignatus est. Et ait illis. Sinite

parvulos venire ad me et ne prohibu-
eritis eos. Talium est enim regnum de-
cam dico vobis quicumque non recepe-
rit regnum dei velut parvulus non in-
ibit in illud. Et complexans
eos et ponens manus super illos
benedicebat eos. Et cum egressus esset
in viam procedens quidam genu
flexo ei eum rogabat et dicens
magister bone quid faciam ut vitam
eternam possideam. Qui autem dixit ei. Quid
me dicis bonum? Nemo bonus nisi so-
lus deus. Precepta nosti. Ne occidas. Ne fueris
ne falsum
testimonium dicas. Ne fraudem feceris.
Honora patrem tuum et matrem. Do-
ille respondens ait illi. Magister hec omnia
observavi a juventute mea. Jesus autem
intuitus eum dilexit eum et dixit ei.
Unum tibi deest. Vade quecumque habes ven-
da pauperibus et habebis thesaurum in
celo et veni sequere me. Qui contristatus
in verbo abiit merens. Erat enim habens
multas possessiones. Et circumspi-
ciens Jesus ait discipulis suis. Quam difficile
qui pecunias habent in regnum
dei introibunt. Discipuli autem obstu-
pescebant in verbis eius. Jesus autem
rursus respondens ait illis filioli quam difficile est
confidentes in pecuniis in regnum dei
introire. Facilius est camelum per fora-
men acus transire quam divitem in
regnum dei. Illi autem magis admi-
rabantur dicentes ad se ipsos. Et
quis potest salvus fieri. Et intuitus
illos Jesus ait illis. Apud homines impos-
sibile est sed non apud deum. Omnia enim apud
deum possibilia sunt. Et cepit ei petrus
dicere. Ecce nos dimisimus omnia et
secuti sumus te. Respondens Jesus ait.
Amen dico vobis quia nemo est qui reliquerit
domum aut fratres aut sorores aut
patrem aut matrem aut filios aut
agros propter me et propter evangelium qui non
accipiat centies tantum nunc in tempore
hoc domos et fratres et sorores et matres
et filios et agros cum persecutionibus
et in seculo futuro vitam eternam

simul autem erant pauci notissimi et noui
mi. Iam autem in via ascendentes
in hierosolima et precedebat illos Jesus
et stupebant et sequentes timebant
et assumens iterum duodecim cepit illis
dicere quae essent venientia ei. Quia
ecce ascendimus hierosolimam
et filius hominis tradetur principibus
sacerdotum et scribis et senioribus
et condempnabunt eum morte. Et
tradent eum gentibus illudent ei
et conspuent eum et flagella-
bunt eum et occident eum et tertia die
resurget. Et accedunt ad eum Ia-
cobus et Johannes filii zebedei dicentes.
Magister volumus ut quecumque pe-
diemus fiat nobis. Ille dixit
eis. Quid vultis ut faciam vobis.
Et dixerunt. Da nobis ut simus ad dex-
teram tuam et unus ad sinistram tu-
am in gloria tua. Jesus autem dixit
eis. Nescitis quid petatis. Potestis
bibere calicem quem ego bibo aut
baptismo quo ego bap-
tizor baptizari. Ait illi dixerunt ei.
Possumus. Jesus autem ait illis. Ca-
licem quidem quem ego bibo bibetis.
Baptismo quo ego baptizor bapti-
zabimini. Sedere autem ad dexteram
meam aut ad sinistram non est me-
um dare vobis sed quibus paratum est.
Et audientes decem indignati sunt
de Iacobo et Johanne. Et accersens eos
ait illis. Scitis quia qui videntur
principari gentibus dominantur eis et
principes eorum potestatem
habent in eos. Non autem sic est in vo-
bis sed quicumque voluerit fieri ma-
ior erit vestrum minister vester. Et quicumque
voluerit inter vos primus esse erit om-
nium servus. Etenim filius hominis
non venit ut ministraretur ei sed
ut ministraret et daret animam
suam redemptionem pro multis. Et
venerunt iericho. Et proficiscen-
te eo de iericho et discipulis eius et
plurima multitudine filius thi-
mei bartimeus cecus sedebat

uxta uiam mendicans. Quicū
audisset quia ihs nazarenus est ce
pit clamare et dicere. Jesu fili dauid
miserere mei. Et comminabant
ei multi ut taceret. At ille multo
magis clamabat. Ihu fili dauid
miserere mei. Et stans ihesus iu
sit illum uocari. Et uocauerunt cecū
dicentes ei. Confortare surge
ecce uocat te. Qui proiecto uesti
mento suo exiliens uenit ad eū.
Et respondens ihs dixit ei. Quid uis tibi
faciam. Cecus autem dixit ei. Rab
boni ut uideam. Ihs autem dixit ei.
Vade fides tua te saluum fecit. Et
continuo uidit et sequebatur eum i
uia. Et cū appropinquarent ie
rusalem

Et cum appropinquarent ierusa
lem et bethaniae ad mon
tem oliueti mittit duos ex dis
cipulis suis et ait illis. Ite castel
lum quod contra uos est et statim in
troeuntes illuc inuenietis pul
lum alligatum cui nemo ad
huc hominum sedit. Soluite et ad
ducite mihi. Et si quis uobis aliquid dixerit
quid facitis. dicite quia domino necessa
rius est. et continuo illum dimit
tet huc. Et abeuntes inuenerunt
pullum ligatum ante ianuam foris
in biuio. et soluunt eum. Et quidam
de illic stantibus dicebant illis. Quid
facitis solentes pullum. Qui dixe
runt illis sicut praecepit illis ihs. Et
miserunt eis. Et adducunt pullum
ad ihsum et imponunt illi uestimen
ta sua et sedit super eum. Multi autem
strauerunt uestimenta sua in uia. Alii
autem frondes cedebant de arboribus
et sternebant in uia. Et qui praeibant
et qui sequebantur clamabant
dicentes. Osanna filio dauid. Benedictus
qui uenit in nomine domini. Benedictum
regnum patris nostri dauid. Osanna in excel
sis. Et introiuit ierusolimam in tem
plum. et circumspectis omnibus cum
iam uespera esset hora. exiuit in be
thaniam cum xii. et alia die cum

exisset a bethania esuriuit. Cumque
uidisset ficum alongе habentem fo
lia uenit si quid forte inuenisset
in ea. Et cum uenisset ad eam nihil
inuenit praeter folia. Non enim erat
tempus ficorum. Ait illi. Et iam nō
amplius in te in aeternum ex te quisquam fructum
edat. Et audiebant
discipuli eius. Et uenerunt iterum ie
rusalem. et cum introisset in templum
coepit eiicere uendentes et ementes
de templo. et mensas nummulario
rum et cathedras uendentium columbas
eiecit. et non sinebat ut quisquam uas
ferret per templum. et docebat
eos dicens. Nonne scriptum est quia
domus mea domus orationis uocabi
tur omnibus gentibus. Vos autem
fecistis illam spelunca latronum.
Et audierunt principes sacerdotum
et scribae. et quaerebant quomodo eum perdant
timebant enim eum. quia omnis turba
admirabatur super doctrina
eius. et cum uespera esset exibat de ciuitate.
Et cum mane transirent uident ficum aridam
a radicibus. Et recordatus petrus
dixit ei. Rabbi ecce ficus cui
maledixisti arida est. Et respon
dens ihs ait illis. Habete fidem dei. Amen
dico uobis quia quicumque dixerit huic
monti tollere et mittere in mare
et non haesitauerit in corde suo sed crediderit quia quod dicit
fiat ei. Propterea dico uobis omnia
quaecumque orantes petitis credite
quia accipietis. et eritis uobis
secundum habitis ad orandum dimit
tite si quid habetis aduersus aliquem
ut et pater uester qui in caelis est dimit
tat uobis omnia peccata uestra. Et uenit
iterum ierusolimam. Et cum
ambularet in templo ac
cedunt ad eum principes sacerdotum et scri
bae et seniores et dicunt illi. In qua
potestate haec facis. Vel quis de
dit tibi hanc potestatem ut haec
facias. Ihs autem respondens ait illis.

Qd suos nō dimittit nec pri ut q:
m celi est dimittet peccata tua

Interrogabo uos et ego unum uerbum
et respondete mihi et dicam uobis in qua
potestate hec faciam. Baptismus
iohannis e celo erat an ex hominibus? Re
spondete mihi. Et illi cogitabant secum
dicentes. Si dixerimus e celo dicet
nobis. Quare ergo non credidistis ei? Si
dixerimus ex hominibus timemus po
pulum omnis enim habebant iohannem quia
propheta erat. Et respondentes dixerunt ihu
Nescimus. Ait illis. Nec ego dico uobis in qua potesta
te hec facio. Et cepit illis in pa
bolis loqui.

XII

Vineam plantauit homo. Et
circumdedit sepem et fodit lacu
et edificauit turrem et locauit eam
agricolis et peregre profectus est. Et
misit ad agricolas in tempore seruum
ut accipiat ab agricolis de fructu
uineae. Qui apprehensum eum
ceciderunt et dimiserunt inanem. Et
rursum misit ad illos alium seruum et il
lum in capite uulnerauerunt. Et ex
uelis affecerunt et misit alium
misit et illum occiderunt. Et plures a
lios cedentes quosdam alios
uero occidentes. Adhuc ergo unum habens
filium suum carissimum misit ad illos
nouissimum dicens. Quia uerebuntur
filium meum. Coloni autem dixerunt ad
inuicem. Hic est heres. Venite occida
mus eum et nostra erit hereditas. Et
apprehendentes eum occiderunt et eiecerunt
extra uineam. Quid ergo faciet
dominus uineae? Veniet et perdet colo
nos et dabit uineam alios. Nec scip
turam hanc legistis? Lapidem
quem reprobauerunt edificantes hic
factus est in caput anguli. A domino factum
est istud et est mirabile in oculis nris.
Et quaerebant eum tenere timuerunt
turbam cognouerunt enim quoniam ad
eos parabolam hanc dixerat et
relicto eo abierunt. Et mittunt ad
eum quosdam ex phariseis et he
rodianis ut eum capiant in uerbo.
Qui uenientes dixerunt ei. Ma
gister scimus quia uerax es et non cu
rasti quemquam. Non enim respicis personam hom
inis sed in ueritate uiam dei doces. Licet
dare tributum cesari an non dabimus?
Qui sciens uestram hypocrisim ait illis
Quid me tentatis? Afferte mihi
denarium ut uideam. At illi attulerunt. Et
ait eis. Cuius est imago hec
et inscriptio? Dixerunt ei. Cesaris. Et
respondens ait illis. Reddite ergo
que sunt cesaris cesari et que sunt dei deo.
Et mirabantur super eo. Et uenerunt
ad eum sadducei qui dicunt non esse
resurrectionem et interrogabant
eum dicentes. Magister moyses
scripsit nobis. Ut si cuius frater mor
tuus fuerit et dimiserit uxorem et si
ne filios in uiuo frater eius accipiat fratris
uxorem suam et suscitet semen
fratri suo. Septem igitur fratres fuerunt
et primus accepit uxorem et mor
tuus est non relicto semine. Et secundus ac
cepit eam et mortuus est nec ipse
reliquit semen. Et tertius similiter. Et
acceperunt eam similiter. Et non
reliquerunt semen. Novissima omnium
mortua est et mulier. In resurrectione
ergo cum resurrexerint cuius de his
erit uxor? Septem enim habuerunt eam
uxorem. Et respondens ihesus ait illis.
Nonne ideo errastis nescientes scip
turas neque uirtutem dei. Cum enim a
mortuis resurrexerint neque nubent
neque nubentur sed erunt sicut angeli
dei in celis. De mortuis autem quod sint
resurgituri non legistis in libro moysi
super rubum quomodo illi dixit deus di
cens. Ego sum deus abraham et deus
ysaac et deus iacob. Non est deus mortu
orum sed uiuentium. Vos ergo multum er
ratis. Et accessit unus de scribis
qui audierat illos conquirentes
et uidens quoniam bene illis respondit in
terrogauit eum quod esset primum man
datum omnium. Respondit ei quia primum omnium man
datum israel audi israel. Dominus deus tuus
dominus unus est. Et diliges dominum deum
tuum ex toto corde tuo et ex tota anima

gulari sempiterna quia uerax es et non cu
rasti quemquam. Non enim respicis personam hominis
sed in ueritate uiam dei doces. Licet
dare tributum cesari an non dabimus?
Quia sciens uestram hypocrisim ait illis
Quid me tentatis? Afferte mihi
denarium ut uideam. Et illi attulerunt. Et
ait eis. Cuius est imago hec
et inscriptio? Dixerunt ei. Cesaris. Et
respondens ait illis. Reddite ergo
que sunt cesaris cesari et que sunt dei deo.
Et mirabantur super eo. Et uenerunt
ad eum sadducei qui dicunt non esse
resurrectionem et interrogabant
eum dicentes. Magister moyses
scripsit nobis. Ut si cuius frater mor
tuus fuerit et dimiserit uxorem et si
ne filios in uiuo frater eius accipiat fratris
uxorem suam et suscitet semen
fratri suo. Septem igitur fratres fuerunt
et primus accepit uxorem et mor
tuus est non relicto semine. Et secundus ac
cepit eam et mortuus est nec ipse
reliquit semen. Et tertius similiter. Et
acceperunt eam similiter. Et non
reliquerunt semen. Nouissima omnium
mortua est et mulier. In resurrectione
ergo cum resurrexerint cuius de his
erit uxor? Septem enim habuerunt eam
uxorem. Et respondens ihesus ait illis.
Nonne ideo errastis nescientes scip
turas neque uirtutem dei. Cum enim a
mortuis resurrexerint neque nubent
neque nubentur sed erunt sicut angeli
dei in celis. De mortuis autem quod sint
resurgituri non legistis in libro moysi
super rubum quomodo illi dixit deus di
cens. Ego sum deus abraham et deus
ysaac et deus iacob. Non est deus mortu
orum sed uiuentium. Vos ergo multum er
ratis. Et accessit unus de scribis
qui audierat illos conquirentes
et uidens quoniam bene illis respondit in
terrogauit eum quod esset primum man
datum omnium. Respondit ei quia primum omnium man
datum israel audi israel. Dominus deus tuus
dominus unus est. Et diliges dominum deum
tuum ex toto corde tuo et ex tota anima

tua et tota mente tua et tota
uirtute tua. Hoc primum manda-
tum. Secundum autem simile huic. Di-
ges proximum tuum sicut te ipsum. Ma-
ius horum aliud mandatum non est.
Et ait illi scriba. Bene magister in ueritate
dixisti quia unus est deus. et non est alius
preter eum. et ut diligatur eum toto
corde. toto intellectu. et tota anima. et toto
uiribus suis. et diligere proximum tanquam
seipsum. maius est omnibus holocaustis
et uiuentibus et sacrificiis. Hic autem uidens
quod sapienter ei respondisset dixit illi. Non
longe es a regno dei. Et nemo iam
audebat eum interrogare. Et respondens
ihesus dicebat docens in templo. Quo-
modo dicunt scribe esse christum filium dauid
esse. Ipse dauid dicebat in spiritu sancto. Dixit
dominus domino meo sede a dexteris meis
donec ponam inimicos tuos scabellum
pedum tuorum. Ipse igitur dauid dicit eum dominum. Et unde filius eius
est. Et multitudo libenter eum audiebat. Et dicebat eis in doctrina sua.
Cauete a scribis qui uolunt stolis
ambulare et salutari in foro. et
primos accubitus in synagogis. primos
recubitus in cenis. Qui deuorant domos uiduarum
sub obtentu prolixe orationis hi
accipient plus iudicium. Sedens ihesus contra gazophylacium aspi-
ciebat quomodo turba iniecerit es in gaza-
phylacium. Et multi diuites iac-
tabant multa. Cum autem
uenisset uidua paupercula misit duo mi-
nuta quod est quadrans. et conuocatis
discipulis suis dixit illis. Amen dico
uobis quoniam uidua hec pauper plus
omnibus mittentibus in gazophylacium. Omnes enim de
habundanti illi miserunt hec autem de pe-
nuria sua omnia quae habuit misit
totum uiuere suum.

XIII

Et cum egrederetur de templo. ait
illi unus ex discipulis suis.
Magister aspice quales lapides. et quales
structure. Et respondens ait illi. Videes
has omnes magnas edificationes. non
relinquetur lapis super lapidem qui non
destruatur. Et cum sederet in monte
oliuarum contra templum interrogabant
seipsum petrus et iacobus et
ioannes et andreas. Dic nobis quando hec
fient. et quod signum cum hec omnia in
perficienda sunt. Et respondens ihesus
coepit illis dicere. Videte ne quis uos
seducat. multi enim uenient in nomine
meo dicentes quia ego sum. et seduc-
ent multos. Cum autem audieritis
bella et opiniones bellorum ne
timueritis. oportet enim hec fieri. sed non
dum finis. Surget enim
gens contra gentem. et regnum super regnum
et erunt terremotus per loca. et fames.
Hec initia dolorum. Videte autem uos
metipsos. Tradent enim uos in conciliis
et in synagogis. et in uirgis cedetis. et ante
reges et presides stabitis propter me in
testimonium illis. Et in omnes gentes
primum oportet predicari euangelium.
Cum autem duxerint uos tradentes uo-
bis. Nolite praecogitare quid loquamini. sed
quod datum fuerit uobis illa hora. id lo-
quimini. Non enim estis uos loquentes.
sed spiritus sanctus. Tradet autem frater fratrem in
mortem. et pater filium. et insurgent filii super
patres. et morte eos afficient.
Et eritis odio omnibus hominibus
propter nomen meum. Qui autem sustinuerit
in finem hic saluus erit. Cum
autem videritis abominationem desola-
tionis stantem ubi non debet. qui
legit intelligat. Tunc qui in iu-
dea sunt fugiant in montes. et qui in tec-
to non descendat in domum nec in-
troeat ut tollat aliquid de domo sua.
Et qui in agro non reuertatur retro ut tol-
lat uestimentum suum. Ve autem praegnantibus et nutrientibus in illis diebus.
Orate autem ut non fiat fuga uestra
hiemem. Erunt enim dies illi tribulationes tales. quales
non fuerunt ab initio creaturae quam condidit
deus usque nunc. neque fient. Et
nisi breuiasset dominus dies non

similes sanctis omnibus cum sancto spiritu electis
quos elegit breviarium sancte
tribus sicut vobis et hic expe. ecce
nunc me considerantis. surgent enim pseu
dochristi et pseudoprophete et dabunt
signa et prodigia ad seducendos si
fieri potest et electos. vos autem videte cum
predixerit vobis omnia. sed illis diebus post
tribulationem illam sol obscurabitur
et luna non dabit splendorem
suum. et stelle cadent decidentes.
et virtutes que sunt in celis movebuntur
et tunc videbunt filium hominis venientem
in nubibus cum virtute magna
et gloria et tunc mittet angelos suos
et congregabit electos suos a quatuor ven
tis a summo terre usque ad summum celi
a ficulnea autem discite parabolam. cum
iam ramus eius tenerus fuerit et na
ti fuerint folia cognoscitis quia prope
est estas sic et vos cum videritis
hec fieri scitote quia prope est in ostio
vobis. amen dico vobis quia non preteribit
generatio ista donec omnia fiant.
celum et terra transibunt verba autem
mea non transibunt. de die autem
illa vel hora nemo scit neque angeli
in celo neque filius nisi pater. videte
vigilate et orate. nescitis enim quando
tempus sit. sicut homo qui peregre profec
tus reliquit domum suam et dedit ser
vis suis potestatem cuiuslibet operis
et ianitori precepit ut vigilet.
vigilate igitur. nescitis enim quando
dominus domus veniat. sero an media nocte an
gallicantu an mane. ne cum
venerit repentine inveniat vos
dormientes. quod autem vobis dico
omnibus dico vigilate.

Erat autem pascha et azima post
biduum. et querebant summi sacer
dotes et scribe quomodo eum dolo tenere
et occidere. dicebant autem non in die festo ne forte tumul
tus fieret in populo. cum esset autem beth
anie in domo simonis leprosi. et
accumbente venit mulier habens a
labastrum unguenti nardi spi

cati pretiosi. et fracto alabastro
effudit super caput eius. erant autem
quidam indignantes intra
se et dicentes. ut quid perditio
hec unguenti facta est? potuit enim
unguentum istud venundari plus
quam trecentis denariis et dari pau
peribus. et fremebant in eam. sed ihesus ait
dimittite eam. quid illi molesti
estis? bonum opus operata est in me.
semper enim pauperes habetis vobiscum
et cum volueritis potestis illis bene
facere. me autem non semper habetis. quod
habuit hec fecit. prevenit ungere
corpus meum in sepulturam. amen dico
vobis ubicumque predicatum fuerit
evangelium istud in toto mundo
et quod fecit hec narrabitur in me
moriam eius. et iudas scariotes
unus de duodecim abiit ad summos sac
dotes ut proderet eum illis. qui audi
entes gavisi sunt et promiserunt
se pecuniam tracturos. et quomodo
illud eum opportune traderet. et prima
die azimorum quando pascha immolabat
dicunt ei discipuli. quo vis eamus
paremus tibi ut manduces
pascha. et mittit duos ex discipu
lis suis. et dicit illis. ite in civi
tatem. et occurret vobis homo lagenam
aquam bajulans. sequimini eum
et quocumque introierit dicite domino do
mus quia magister dicit. ubi est refectio
mea ubi pascha cum discipulis meis
manducem. et ipse demonstrabit
vobis cenaculum grande stratum et
illic parate nobis. et abierunt disci
puli eius et venerunt in civitatem. et
invenerunt sicut dixerat illis et paraverunt
pascha. vespere autem facto venit
cum duodecim. et discumbentibus eis et man
ducantibus ait. amen dico vobis
quia unus ex vobis tradet me qui
manducat mecum. et illi cepe
runt contristari et dicere singulatim. nun
quid ego. qui autem illis. unus ex
duodecim qui intingit mecum manum in
catino. et filius quidem hominis vadit

MAR

tur scripturam de illo. Vae autem homini illi
per quem filius hominis tradetur. Bonum
erat illi si natus non fuisset. Homo ille
cum manducantibus illis accepit panem
et benedicens fregit et dedit illis
et ait. Sumite hoc est corpus meum.
et accepto calice gratias agens dedit
eis et biberunt ex eo omnes et ait
illis. Hic est sanguis meus novi testa
mentum qui pro multis effundetur.
amen dico vobis quia iam non bibam de
hoc genimine vitis usque in diem
illum cum illud bibam novum
in regno dei. Et hymno dicto exi
erunt in montem oliveti et ait illis
ihesus. Omnes vos scandalizabimi
nimine in nocte ista quia scriptum est.
Percutiam pastorem et dispergentur
oves gregis. Verumtamen cum surrexero
precedam vos in galileam
Petrus autem ait illi. Et si omnes scan
dalizati fuerint in te ego. Et ait illi
ihesus. Amen dico tibi quia hodie in
hac nocte pruslum bis gallicinium
cum dederit ter me es negaturus
At ille amplius loquebatur. Et si o
portuerit me simul cum te mori non te
negabo. Similiter autem omnes
dixerunt. Et venit in prelium cum no
men gethsemani et ait discipulis
suis. sedete hic donec orem. et assu
mit petrum et iacobum et iohannem se
cum et cepit pauere et tedere. Et ait illis
Tristis est anima mea usque ad mortem
mori. Sustinete hic et vigilate. Et cum
processisset paululum procidit super terram
et orabat ut si fieri potest transiret
ab eo hora. Et dixit abba pater omnia
possibilia tibi transfer hanc
calicem a me sed non quod ego volo
sed quod tu. Et venit et invenit eos dormientes
ait petro. Simon dormis. non potuisti una hora vigilare mecum
vigilate et orate ne intretis in tempta
tionem. Spiritus quidem promptus est caro
autem infirma. Et cum abiens et
iterum sermonem eundem dixisset. Et
reversus denuo invenit eos dor

mientes. Erant enim eorum gra
ves et ignorabant quid ei
dicerent. Et venit tertio et ait illis. Dormi
te iam et requiescite. Sufficit. Ve
nit hora ecce filius hominis tradetur
in manus peccatorum. Surgite eamus
ecce qui me tradet appropinquavit. Et adhuc
eo loquente venit judas scariothes unus
de duodecim et cum illo turba multa
cum gladiis et lignis a summis
sacerdotibus et scribis et a senioribus
Dederat autem traditor eius eis signum
dicens. Quem osculatus fuero ipse est tenete eum et ducite ca
ute. Et cum venisset statim accedens
ad eum ait. Salve rabbi et osculatus est
eum. At illi manus injecerunt
in eum et tenuerunt eum. unus autem
de circumstantibus educens gladium
percussit servum summi sacerdotis
et amputavit illi auriculam et
ridens ihesus ait illis. Tamquam ad
latronem existis cum gladiis et
lignis comprehendere me. Quotidie
fui apud vos docens
in templo et non me tenuistis. Sed
ut adimplentur scripture. Et
discipuli eius relinquentes eum omnes
fugerunt. Adolescens autem quidam
sequebatur eum amictus sindone super nudo et tenuerunt eum.
At ille relicta sindone nudus
profugit ab eis. et adduxerunt ihesum
ad summum sacerdotem et convenerunt
omnes sacerdotes et principes et seniores
Petrus autem a longe secutus est eum
usque in atrium principis sacerdotis et sedebat cum ministris
calefiebat se ad ignem. Summi sacerdotes
autem et omne consilium querebant
adversum ihesum testimonium ut
eum morti traderent nec inve
niebant. Multi enim falsum testimo
nium dicebant adversus eum et con
venientia testimonia non erant
Et quidam surgentes falsum
testimonium ferebant adversus
eum dicentes. Quoniam nos audi

ñ ꝓdꝓ q̃ ad eā que abnuunt ab hui

mmus eū dicentē ego dissoluā
templū hoc manufactū & per tri
duum aliud ñ manufactū edifi
cabo. Et ñ erat quorum testi
monium illorum. Et exurgens sum
mus sacdos in medio interrogauit
ihm dicens. Ille autē tacebat et
nihil respondit. Rursus summus sacdos
interrogabat eum et dixit ei. Tu es
xpc filius dei benedicti. Jhc autē
dixit ei. Ego sum. Videbitis fi
lium hoīis a dextris sedentē virtu
tis dei venientē cū nubibus cē
li. Summus autē sacdos scindens
vestimenta sua ait. Quid adhuc
desideramus testes. audistis blas
phemiā. Quid vobis videtur. Qui
omnes condempnauerūt eū esse reum
mortis. Et ceperūt quidā conspuere
eū et velare faciem eius et cola
phis eum cedere et dicere. Prophe
ta. Et ministri alapis eum cedē
bant. Et cum esset petrus in atrio de
orsum venit una ex ancillis sū
mi sacdotis. et cum vidisset petrū
calefacientem se aspiciens eum ait
Et tu cum ihu nazareno eras.
at ille negauit dicens. Neque scio
neque quid dicis. Et exiuit fo
ras cum in atrio cepit dñs testi
fcantibus ex illis est. Et illi
rūm negauit. et post paululū
rursum qui astabant dicebā
pedo. vere ex illis es. nam et ga
lileus es. Ille autē cepit anathe
matizare et iurare q̃ nescio hoīem iste
rum quem dicitis. Et statim rūm
gallus cantauit. Et recordatus
est petrus illi qd dixerat ei sc pu
trisqua gallus bis cantet ter me
negabis. Et cepit flere.

Et continuo XV
mane autē facientes sum
mi sacdotes cum senioribus et scri
bis et uniuerso concilio mitten
tes ihm duxerūt et tradiderūt pilato
Et interrogauit eū pilatus. Tu
es rex iudeorum. At ille respondens ait
Tu dicis. Et accusabant eū summi
sacdotes in multis. Pilatus autē rur
sus interrogabat eum dicens. Non
respondes quicquid. Vides quanta te ac
cusant. Jhc amplius autē nihil res
pondit ita ut mirarentur pilatus. Per
diem autē festum solebat dimittere
illis unum ex uinculis quem cuique petissent
Erat autē qui dicebatur barabbas
qui cum seditiosis uinctus erat
et qui in seditione fecerat homicidium.
Et cum ascendisset turba cepit po
scere sicut semper faciebat illis. Pila
tus autē respondit eis et dixit. Vultis di
mittam vobis regem iudeorum. Sciebat
enim quod per invidiam tradidissent eum
summi sacdotes. Pontifices autē concita
uerūt turbam ut magis barabbam di
mitteret eis. Pilatus autē rursum respon
dens ait illis. Quid igitur vultis faciam re
gi iudeorum. At illi rursum clamauerūt.
Crucifige eum. Pilatus autē dicebat
eis. Quid enim malefecit. At illi magis
clamabant. Crucifige eum. Pilatus
autē volens satisfacere populo dimi
sit illis barabbam et tradidit eis
ihm flagellis cesum ut crucifige
retur. Milites autē duxerūt eum in
tro in atrium pretorii et conuocauerūt
totam cohortem et induunt eum
purpura et imponentes ei plectentes
spineā coronā. Et ceperūt salutare
eum dicentes. Ave rex iudeorum. Et
percutiebant caput eius arundine et
conspuebant eum. Et ponentes ge
nua adorabant eum. Et postquam
illuserūt ei exuerūt illum purpura
et induerūt illum uestimentis suis.
Et educunt eum ut crucifigerent
illum. Et angariauerūt cuidam pre
tereunti simoni cyrenensi patrem
alexandri et rufi ut tolleret crucem eius. Et
perducunt eum in golgotha locum qui
dicitur calvarie locus. Et
dabant ei bibere uinum myrra
tum. Qui non accepit. Et crucifigentes
eum diuiserunt uestimenta sua mit
tentes sortem quis quid tollat.

Et erat hora tertia et crucifixerunt eum.

rentes sortem. Et ecce quis quid tollerent
Erat autem hora tertia. Transierunt enim
Et erat vehiculus causae eius in stupro
Ihesu nazarenus rex iudeorum. Et cum eo
crucifixerunt duos latrones. unum a
dextris. et alium a sinistris eius. Et ad
impleta est scriptura quae dicit. Cum
iniquis deputatus est. Et praetereuntes
blasphemabant eum. mouentes capita
sua. et dicentes. Vah qui destruis tem
plum. et in triduo illud reaedificas. sal
uum fac temetipsum. descendens de
cruce. Similiter et principes sacerdotum illu
dentes cum ad scribis. dicebant. Alios saluos fecit. seipsum
non potest saluum facere. Qui de cruce
descendit nos credamus. et credi
mus. Et quicumque cum latronibus erant
crucifixi. Et sexta hora facta te
nebre fuerunt super totam terram usque in
horam nonam. Et hora nona exclamauit
Ihesus voce magna dicens.
Heloy heloy lamazabachani. Quod
est interpretatum. Deus meus deus meus ut
quid dereliquisti me. Et quidam
de circumstantibus audientes dicebant. Ecce helyam uocat. Currens
autem unus et implens spongiam
aceto. et imponens cum calamo po
tum dabat ei dicens. Sinite uideamus
si ueniat helias ad deponendum eum. Ihesus autem emisso uoce ma
gna expirauit. Et ecce uelum templi
scissum est in duo. a summo usque ad de
orsum. Videns autem centurio quia
ex aduerso stabat. quia sic clamando
expirasset. ait. Vere hic homo filius
dei erat. Erant autem et mulieres de
longe aspicientes inter quas erat
maria magdalene. et maria iacobi
minoris et ioseph mater. et salome. Et
cum essent in galilea sequebantur eum
et ministrabant ei. Et alie multe
que simul ascenderant cum eo ierusa
lem. Et cum iam sero esset. Et
quia erat parasceue. quod est ante sabbatum
venit ioseph ab arimathia no
bilis decurio qui et ipse erat expe

dens regnum dei. Et audacter introi
uit ad pilatum. et petiit corpus ihesu. Pi
latus autem miratus est si iam obiisset. Et
accersito centurione interrogauit eum
si iam mortuus esset. Et cum cognouisset
a centurione donauit corpus
ihesu. Ioseph autem mercatus sindo
nem. et deponens eum inuolutum sindo
ne. et posuit eum in monumento no
uo quod erat excisum in petra. Et ad
uolutuo lapidem ad ostium monu
mentum. Maria autem magdalene. et ma
ria ioseph aspiciebant ubi poneretur
Et cum transisset sabbatum. XVI
Et maria magdalene. et
maria iacobi. et salome emerunt
aromata ut uenientes ungerent
ihesum. Et uade mane una sabbatorum
uenerunt ad monumentum or
to iam sole. Et dicebant ad inuicem
Quis reuolubit nobis lapidem
ab ostio monumenti. Et respicientes
uident reuolutum lapidem.
Erat quippe magnus nimis. Et
introeuntes in monumentum uide
runt iuuenem sedentem in dextris coopertum
stola candida. et obstupuerunt. Qui
dicit illis. Nolite expauescere. Ie
sum quaeritis nazarenum crucifixum.
surrexit non est hic. Ecce locus ubi
posuerunt eum. Sed ite dicite dis
cipulis eius et petro. quia praecedet uos
in galileam. sicut eum uidebitis
sicut dixit uobis. Et illae exeuntes
fugerunt de monumento. Tenebat
eas pauor et tremor. Nemini quic
quam dixerunt. timebant enim. Surrexit
autem ihesus mane prima sabbati
apparuit primo mariae magdalene
de qua eiecerat uii demonia.
Illa euntes nunciauit his qui
cum eo erant lugentibus et flentibus
Et illi audientes quia uiuit et uisus
est ab ea non crediderunt. Post hoc
autem duobus ex eis ambulantibus
ostensus est in alia effigie eunti
bus in uillam. Et illi euntes nunci
auerunt reliquis. nec illis credidere

solutissime autem recumbentibus illis et
apparuit illis et exprobrauit incredu
litatem illorum et duritiam cordis qui
bus qui uiderant eum resurrexisse non
crediderunt. Et dixit eis. Euntes in
mundum uniuersum predicate euan
gelium omni creature. Qui crediderit
et baptizatus fuerit saluus erit. Qui
uero non crediderit condempnabitur. Sig
na autem eos qui crediderint hec se
quentur. In nomine meo demonia eicient
linguis loquentur nouis serpentes
tollent. Et si mortiferum quid bibe
rint non eis nocebit. super egros manus
imponent et bene habebunt. Et dns
quidem ihs postquam locutus est eis as
sumptus est in celum et sedet a dex
tris dei. Illi autem profecti predicaue
runt ubique dno cooperante et sermone
confirmante sequentibus signis. Incip
plogus in euangelium
Quoniam quidem multi
conati sunt ordinare
narrationes que in
nobis complete sunt re
rum quemadmodum tradiderunt
nobis qui ab initio ipsi uiderunt et mi
nistri fuerunt sermonis uisum est
et mihi assecuto omnia a principio
diligenter examinanti scribere
optime theophilee uisum est
cum illorum de quibus eruditus es
sermonum. Item alius prologus
Lucas syrus natione antio
chensis arte medicus.
discipulus apostolorum postea uero
seruus. postea uero ad consum
mationem eius seruiens dno fuit
sine uxore. Etiam nec uxorem hab
quam his nec filios. Hic uero annorum
obiit LXXIIII plenus spiritu sancto. Qui
ut in cenobio scripta euangelia per ma
theum quidem in iudea per manu
autem in italia sancto instigante spiritu
in achaie partibus hoc scripsit euan
gelium significans in ipse in principio
dni alia et descripsit. Cum erutus ea quo
ordo euangelice dispositionis expos

ita ea maxime necessaria laboris fuit
ut primum gentes fidelibus omni ap̃ta
tione euentum in carne dei xpi mani
festa et humanitas redditas fa
bulis. Intentus solo legis desiderio re
tentis uel hereticis fabulis et stul
tis collationibus sectam exercent
a fonte elaborauerat dehinc ut in pn
cipio euangelii. ostis nativitate pre
sumpta. cum euangelium scribere et ma
gis electus scribere. mirantur credentes
mse completa esse et ab altis esse in
choatum. Cum ideo post baptm filii
dei a predicatione generationis in xpo implere
et repetende a primordio natiuita
tis humane potestas permissa est
ut requirentibus demonstraret m
quo apprehendens esset. Per natiui
tatem filii meorum reuelatum mysterium
nationis ad nullo mirabilis det
ur predicans in hoibus xpm suum op
pfecit hoies reconciliare mse per filium
fuit qui per aliud primum tempus
ubique per prelibatum in xpo. Cum hic in
mundo et scribendo a deum apsti
cam potestas in missio datur deo
in omnipotentia filio predicationis per
mecto. Quoniam ab ipsis apostolis fuit so
lemnitate electionis nus complete
sunt. Quoniam paulus consummatorem a
postolis adiuberet quemadmodum et ipse
multum laborauit mihi dns elegisset.
Quod a legentibus ac requirentibus de
uinis et si per singula experimentis no
bis uiuo fuit. Scens mihi ad opus
rem magnam operatur primum de
fundis suis edere. Iniunxit nus pub
licam enunciare. nec in tam no
lentibus deum demonstrare uide
mur quam fastidientibus predicare.
Incip uita sancti euangeli
Fuit in diebus herodis
regis iudee sacerdos
quidam nomine zacha
rias de uice abyia
ex filiis aaron et nomen eius
elisabeth. Erant a

Apteno

F

uisi ambo ante dm incedentes in omi
bus mandatis et iustificationibus sine
ulla querela. Et non erat illis filius eo
quod esset elisabet sterilis et ambo procef
sissent in diebus suis. Factum autem
cum sacerdotio fungeretur zacharias in
ordine vicis suae ante dm secundum
ritum sacerdotii sorte cecidit ut incen
sum poneret. Ingressus in templum
dni et omis multitudo ppli erat o
rans foris hora incensi. Apparu
it illi autem angelus dni stans a dex
tris altaris incensi. Et zacharias
turbatus est videns timor irruit
super eum. Dixit autem ad illum angelus. Ne
timeas zacharia quoniam exaudita est
deprecatio tua et helisabeth uxor
tua pariet tibi filium et vocabis no
men eius iohanem. Et erit gaudium
tibi et exultatio et multi in nativita
te eius gaudebunt. Erit enim magnus
coram dno et vinum et siceram non
bibet et spiritu sancto replebitur adhuc
ex utero matris suae et multos filiorum israel
convertet ad dnum deum ipsorum. Et ipse praee
det ante illum in spiritu et virtute helie ut
convertat corda patrum in filios et incredu
los ad prudentiam iustorum paratum
dno plebem perfectam. Et dixit za
charias ad angelum unde hoc sciam
Ego sum senex et uxor mea ingres
sa est in diebus suis. Et videns angelus
dixit ei. Ego sum gabriel qui asto
ante dm et missus sum loqui ad te et
evangelizare tibi haec. Et ecce eris tacens
et non poteris loqui usque in diem quo hae
c fient pro eo quod non credidisti verbis
meis quae implebuntur in tempore suo
Erat autem plebs exspectans zachariam
et mirabantur quod ipse tardaret in
templo. Egressus autem non poterat lo
qui ad illos. Et cognoverunt quod visionem
viderit in templo. Et ipse erat
innuens illis et permansit mutus
Et factum est ut impleti sunt dies officii
sui abiit in domum suam. Post hos autem
dies accepit elisabeth uxor eius et
occultabat se mensibus v dicens. Quia

sic fecit mihi dns in diebus quibus re
spexit auferre opprobrium meum inter
homines. In mense autem sexto missus
est angelus gabriel a deo in civitatem
galilee cui nomen nazareth ad vir
ginem desponsatam viro cui nomen
erat ioseph de domo dd et nomen vir
ginis maria. Et ingressus angelus
ad eam dixit. Ave gratia plena dns
tecum benedicta tu in mulieribus. Quae
cum audisset turbata est in sermone
eius et cogitabat qualis esset ista
salutatio. Et ait angelus ei. Ne
timeas maria invenisti enim gratiam
apud dm. Ecce concipies in utero et pariet
filium et vocabis nomen eius iesum. Hic
erit magnus et filius altissimi
vocabitur. Et dabit illi dns deus se
dem patris eius david et regnabit
in domo iacob in aeternum et regni eius
non erit finis. Dixit autem maria ad
angelum. Quomodo fiet istud quoniam virum
non cognosco. Et videns angelus dixit
ei. Spiritus sanctus superveniet in te et virtus
altissimi obumbrabit tibi. Ideoque
et quod nascetur ex te sanctum vocabitur
filius dei. Et ecce helisabeth cognata
tua et ipsa concepit filium in senectu
te sua. Et hic mensis est sextus illi
qui vocatur sterilis quia non erit im
possibile apud dm omne verbum. Dixit
autem maria. Ecce ancilla dni fi
at mihi secundum verbum tuum. Et
discessit ab illa angelus. Exurgens
autem maria in diebus illis abiit in
montana cum festinatione in
civitatem iuda et introivit in do
mum zacharie et salutavit helisa
bet. Et factum est ut audivit salutatio
nem marie helisabeth exultavit
infans in utero eius. Et re
plta est spiritu sancto helisabeth et excla
mavit voce magna et dixit. Bene
dicta tu inter mulieres et benedictus
fructus ventris tui. Et unde hoc
mihi ut veniat mater dni mei ad
me. Ecce enim ut facta est vox salutatio
nis tue in auribus meis exultavit

ut in gaudio infans mihi meo.
Et beata q̃ credidisti q̃m perficientur
ea q̃ dicta sunt tibi a dño. Et ait maria.
Magnificat aia mea dñm. Et ex
ultauit spe mis ihu deo salutari meo.
Qr respexit humilitatem ancille suae
ecce enim ex hoc beatam me dicent omes
generationes. Qr fecit mihi magna q̃
potens est et sanctum nomen eius. Et misericordia
a progenie in progenies timentibus
eum. Fecit potentiam in brachio suo
dispersit superbos mente cordis sui. De
posuit potentes de sede et exaltauit
humiles. Esurientes implenit bo
nis et diuites dimisit inanes. Suscc
pit israel puerum suum recordatus mise
ricordie. Sicut locutus est ad pres nros abra
ham et semini eius in secula. Mansit
autem maria cum illa q̃ mihi ministrabat
redita est in domum suam. Helysabet autem
impleti sunt tpe parendi et peperit
filium. Et audierunt vicini et cognati
eius q̃ magnificauit dñs misericordiam
suam cum illa et gratulabantur ei.
Et factum est die octauo venerunt
circumcidere puerum et vocabant eum
nomine pris eius zacharias. Et respon
dens mr eius dixit non sed vocabitur iohes. Et dixerunt ad illam q̃
nemo est de cognatione tua qui vocetur
hoc nomine innuebant autem pri eius
quem nollet vocari eum. Et postulans
pugillarem scripsit dicens. Io
hannes est nomen eius et mirati sunt omes.
Apertum est autem illico os eius
et lingua eius et loquebatur benedicens
dm. Et factus est timor super omes vicinos eorum
et super omia montana iudee diuulgabantur omia uerba hec. Et po
suerunt omes qui audierunt in corde
suo dicentes. Quis putas puer
iste erit. Et manus dñi erat
cum illo. Et zacharias pr eius
impletus est spu sto et prophetauit di
cens. Benedictus dñs deus israel quia
respexit et fecit redemptionem ple
bis suae. Et erexit cornu salutis
nobis in domo dauid pueri sui. Sicut

locutus est per os sanctorum qui a seculo sunt
prophetarum eius. Salutem ex inimicis
nris et de manu omium qui oderunt nos
Ad faciendam misericordiam cum patribus nris
et memorari testamenti sui sanc
ti iuramentum quod iurauit ad abraham
patrem nrm datum nobis. Vt sine timore de manu inimicorum nrorum li
berati seruiamus illi in sanctitate et
iustitia coram ipo omibus diebus nris.
Et tu puer prophetam altissimi vocabis
preibis enim ante faciem dni parare vi
as eius. Ad dandam scientiam salutis
plebi eius in remissionem peccatorum
per viscera misericordie dei nri in quibus
visitauit nos oriens ex alto. Illumi
nare his qui in tenebris et in umbra
mortis sedent ad dirigendos
pedes nros in viam pacis. Puer auem
crescebat et confortabatur spu. Et e
rat in desertis usque in diem ostensionis suae ad israel.

Factum autem in diebus illis. Exiit
edictum a cesare augusto ut
describeretur universus orbis. Hec descriptio prima facta est a preside syrie
cirino. Et ibant omes ut profiterentur
singuli in suam ciuitatem. Ascendit autem
et ioseph a galilea de ciuitate
nazareth in iudeam in ciuitatem dauid
que vocatur bethleem eo q̃d esset de
domo et familia dauid ut profiteretur
cum maria desponsata sibi uxore e.
pregnante. Cum essent autem ibi impleti sunt dies ut pareret. Et
peperit filium suum primogenitum
et pannis eum inuolutum reclinauit
eum in presepio q̃ non erat eis locus
in diuersorio. Et pastores erant in re
gione eadem vigilantes et custodientes
uigilias noctis super gregem
suum. Et ecce angelus dni stetit iuxta
illos et claritas dei circumfulsit
illos et timuerunt timore magno.
Et dixit illis angelus. Nolite timere.
Ecce enim euangelizo uobis gaudium
magnum q̃d erit omi plo q̃ natus
est uobis hodie saluator qui est xpus

dñs in templo erat. Et hæc vobis signum. Inuenietis infantem pannis involutum et positum in præsepio. Et subito facta est cum angelo multitudo militiæ celestis laudantium dñm et dicentium. Gloria altissimis deo et in terra pax hominibus bonæ voluntatis. Et factum est ut discesserunt ab eis angeli in cælum pastores loquebantur ad inuicem. Transeamus usque bethleem et videamus hoc verbum quod factum est quod fecit dñs et ostendit nobis. Festinantes ergo inuenerunt mariam et ioseph et infantem positum in præsepio. Videntes autem cognouerunt de verbo quod dictum erat illis de puero hoc. Et omnes qui audierunt mirati sunt et de his quæ dicebantur a pastoribus ad ipsos. Maria autem conseruabat omnia hæc conferens in corde suo. Et reuersi sunt pastores glorificantes et laudantes dñm in omnibus quæ audierant et viderant sicut dictum est ad illos. Et postquam completi sunt dies octo ut circumcidatur puer vocatum est nomen eius ihesus quod vocatum est ab angelo priusquam in utero concepetur. Et postquam impleti sunt dies purgationis mariæ secundum legem moysi tulerunt illum in hierusalem ut sisterent eum dño sicut scriptum est in lege dñi quia omne masculinum adaperiens vulvam sanctum dño vocabitur. Et vt darent hostiam secundum quod dictum est in lege dñi par turturum aut duos pullos columbæ. Et ecce homo erat in hierusalem cui nomen symeon et homo iste iustus et timoratus expectans consolationem israel et spiritus sanctus erat in eo. Et responsum acceperat a spiritu sancto non visurum se mortem nisi prius videret xpm dñi. Et venit in spiritu in templum. Et cum inducerent puerum parentes eius ut facerent secundum consuetudinem legis pro eo et ipse accepit eum in ulnas suas et benedixit dñm et dixit. Nunc dimittis seruum tuum dñe secundum verbum tuum in pace. Quia viderunt oculi mei salutare tuum. Quod parasti ante faciem omnium populorum lumen ad reuelationem gentium et gloriam plebis israel. Et erant pater eius et mater eius mirantes super his quæ dicebantur de illo. Et benedixit illis symeon et dixit ad mariam matrem eius. Ecce positus est hic in ruinam et in resurrectionem multorum in israel et in signum cui contradicetur et tuam ipsius animam pertransibit gladius vt reuelentur ex multis cordibus cogitationes. Et erat anna prophetissa filia phanuel de tribu aser. Hæc processerat in diebus multis et vixerat cum viro suo annis septem a virginitate sua. Et hæc vidua usque ad annos octoginta quatuor quæ non discedebat de templo ieiuniis et obsecrationibus seruiens die ac nocte. Et hæc eadem hora superueniens confitebatur dño et loquebatur de illo omnibus qui expectabant redemptionem israel. Et vt perfecerunt omnia secundum legem dñi reuersi sunt in galileam ciuitatem suam nazareth. Puer autem crescebat et confortabatur plenus sapientia. Et gratia dei erat in illo. Et ibant parentes eius per omnis annos in hierusalem die festo paschæ. Et cum factus esset annorum xii ascendentibus illis secundum consuetudinem diei festi. Et cum consumassent dies cum redirent remansit puer ihesus in hierusalem. Et non cognouerunt parentes eius. Existimantes autem illum esse comitatu. Et venerunt iter diei et quærebant eum inter cognatos et notos. Et non inuenientes regressi sunt in hierusalem requirentes eum. Et factum est post triduum inuenerunt illum in templo sedentem in medio doctorum audientem illos et interrogantem. Stupebant autem omnes qui eum audiebant super prudentia et responsis eius. Et videntes admirati sunt. Et dixit mater eius ad illum. Fili quid fecisti nobis sic. Ecce pater tuus et ego dolentes quærebamus te. Et ait ad illos. Quid est quod me quærebatis. Nesciebatis quia in his quæ patris mei sunt oportet me esse. Et ipsi non intellexerunt verbum quod locutus

est ad illos. Et descendit cum eis et venit
nazareth et erat subditus illis. et mā-
ter eius conservabat omnia verba hec in corde
suo. Et ihesus proficiebat sapiā et etate
et gratia apud deum et homines. II.
Anno autem quintodecimo imperii tiberii
cesaris procuante pontio pilato
iudeam tetrarcha autem galilee herode philippo autem fratre eius tetra-
rcha ituree et trachonitidis regio-
nis lysanie abilene tetrarcha sub
pontifice annan et caiphan factum est verbum dei super iohannem zacharie
filium in deserto. Et venit in omnem regio-
nem iordanis predicans baptismum penite-
ntie in remissionem peccatorum sicut scriptum est libro
sermonum ysaie prophete. Vox clamantis
in deserto parate viam domini rectas fa-
cite semitas eius. Omnis vallis implebi-
tur et omnis mons et collis humilia-
bitur et erit prava in directa et aspera
in vias planas. Et videbit omnis ca-
ro salutare dei. Dicebat ergo ad turbas
egredientes ut baptizarentur ab ipso.
Genimina viperarum quis ostendit
vobis fugere a ventura ira? Facite
ergo fructus dignos penitentie. Et ne cepitis
dicere patrem habemus abraham. Dico
enim vobis quoniam potens est deus de lapidibus
istis suscitare filios abrahe. Iam
enim securis ad radicem arborum posita est. Omnis ergo arbor non faciens fructum
bonum excidetur et igni mittetur.
Et interrogabant eum turbe dicentes.
Quid ergo faciemus? Respondens autem dicebat
illis. Qui habet duas tunicas det
illi qui non habet et qui habet escas similiter
faciat. Venerunt autem et publicani ut
baptizarentur et dixerunt ad illum. Ma-
gister quid faciemus? Ille autem dixit
ad illos. Nichil amplius quam quod con-
stitutum est vobis faciatis. Interrogabant
autem eum milites dicentes. Quid fa-
ciemus et nos? Et ait illis. Neminem
concutiatis neque calumniam faciatis et
estote contenti stipendiis vestris. Existi-
mante autem populo et cogitantibus omni-
bus in cordibus suis de iohanne ne forte ipse

est christus respondit omnibus dicens. Ego
quidem aqua baptizo vos. Venit autem
fortior me post me cuius non sum dig-
nus solvere corrigiam calceamenti ei-
us. Ipse vos baptizabit in spiritu sancto et igni.
Cuius ventilabrum in manu eius et
purgabit aream suam et congregabit
triticum in horreum suum. Palea autem
comburet igni inextinguibili. Multa
quidem et alia evangelizabat populo. Herodes autem tetrarcha
cum corriperetur ab illo de heroade
uxore fratris sui et de omnibus malis quae fe-
cit herodes adiecit et hoc super omnia
et clusit iohannem in carcere. Factum est autem
cum baptizaretur omnis populus et ihesus
baptizatus et orante aperiri celum
et descendit spiritus sanctus corporali specie sicut columba
in ipsum. Et vox de celo facta est. Tu es
filius meus dilectus in te complacui
mihi. Et ipse ihesus erat incipiens quasi
annorum triginta ut putabatur filius
ioseph. Qui fuit heli qui fuit na-
than. Qui fuit leui qui fuit mel-
chi. Qui fuit iannae qui fuit iose-
ph. Qui fuit mathathie qui fuit a-
mos. Qui fuit nahum qui fuit
heli. Qui fuit nagge qui fuit mac-
ath. Qui fuit mathathie qui fu-
it semei. Qui fuit ioseph. qui fuit
iuda. Qui fuit iohanna qui fuit resa.
Qui fuit zorobabel qui fuit salathi-
el. Qui fuit neri qui fuit melchi.
Qui fuit addi qui fuit cosam. Qui
fuit helmadam qui fuit her. Qui fuit
iesu qui fuit eliezer. Qui fuit io-
rim qui fuit matthath. Qui fuit
leui qui fuit symeon. Qui fuit iu-
da qui fuit ioseph. Qui fuit iona-
qui fuit eliachim. Qui fuit mel-
cha qui fuit menna. Qui fuit ma-
tha qui fuit nathan. Qui fuit
dauid. qui fuit iesse. Qui fuit obe-
d. qui fuit booz. Qui fuit salmon.
qui fuit naason. Qui fuit aminna-
dab. qui fuit aram. Qui fuit esrom.
qui fuit phares qui fuit iuda. qui
fuit iacob. Qui fuit ysaac qui fuit

671

qui fuit ig abraham. Qui fuit
thare. qui fuit nachor. Qui fuit se
ruch. qui fuit ragau. Qui fuit fa
lech. qui fuit heber. Qui fuit sale.
qui fuit cainan. Qui fuit arphax
ad. qui fuit sem. Qui fuit noe. qui
fuit lamech. Qui fuit mathusale. qui
fuit enoch. Qui fuit iared. qui fuit
malaleel. Qui fuit cainan. qui fuit
enos. Qui fuit seth. qui fuit adam.
Qui fuit dei

Et ait ihesus plenus spiritu sancto regressus est a
iordane et agebatur i spiritu deserto di
ebus. et tempptabatur a diabolo. Et
nichil manducauit i diebus illis.
et cum consumpti essent illis esuuit. Dixit autem
illi diabolus. si filius dei es dic la
pidi hunc vt panis fiat. Et respo
ndit illum ihesus. Scriptum est quia non in solo
pane viuit homo. sed in omni verbo dei
procedit de ore dei. Et duxit illum
diabolus i montem excelsum et ostendit
illi omnia regna orbis terrarum in
momento temporis. Et ait ei tibi dabo potestatem
hanc omnem et gloriam eorum
quia mihi tradita sunt et cui volo do illa. Tu
igitur si adoraueris coram me erit tua omnis
Respondens ihesus dixit illi. Scriptum est.
Dominum deum tuum adorabis et illi soli ser
uies. Et duxit illum hierusalem et sta
uit eum super pinnaculum templi
et dixit illi. si filius es mitte te
hinc deorsum. Scriptum enim est quia angelis
suis mandauit de te vt conseruent te in omnibus vijs tuis. quia in manibus
tollent te ne forte offendas ad la
pidem pedem tuum. Et respondens ihesus ait
illi. Dictum est non tentabis dominum
deum tuum. Et consumata omni tempta
tione diabolus recessit ab illo vsque
ad tempus. Et regressus est ihesus in virtute
spiritus in galileam et fama exiit per
vniuersam regionem de illo. et ipse docebat
in synagogis eorum et magnificabatur
ab omnibus. Et venit nazaret vbi erat nutritus. et intrauit secundum con
suetudinem suam die sabbati in synago
gam. Et surrexit legere et tradi

Et illi ibi cum essent impleti sunt tempora
ut parturiret. Et peperit filium suum primogenitum. et pannis eum involuit. et reclinauit eum in presepio. quia non erat eis locus in diuersorio. Et pastores erant in regione eadem vigilantes et custodientes vigilias noctis super gregem suum. Et ecce angelus domini stetit iuxta illos. et claritas dei circumfulsit eos. et timuerunt timore magno. Et dixit eis angelus. Nolite timere. ecce enim euangelizo vobis gaudium magnum quod erit omni populo. quia natus est vobis hodie saluator qui est christus dominus in ciuitate dauid. Et hoc vobis signum. inuenietis infantem pannis inuolutum et positum in presepio. Et subito facta sunt cum angelo multitudo militie celestis laudantium deum et dicentium. Gloria in altissimis deo. et in terra pax hominibus bone voluntatis. Et factum est vt discesserunt angeli a eis in celum. pastores loquebantur ad inuicem. Transeamus usque bethleem et videamus hoc verbum quod factum est quod fecit dominus et ostendit nobis. Et festinantes venerunt. et inuenerunt Mariam et Ioseph et infantem positum in presepio. Et cum

[illegible] co
monui i mecum exiuit a illo nu
chilq; illi nocuit. Et fes e pauor m
omib; z collocant admirantem
dicentes. Qd e hoc uerbum q; potes
tate z uirtute imperat immundis
spiritib; z exeunt. Et diuulgabat
ur fama de illo i omem locum re
gionis. Surgens autem de sy na
goga introiuit domum symonis
Socrus autem symonis tenebatur ma
gnis febribus. z rogauerunt illum pro ea
Et stans super illam imperauit febri z
dimisit illam. Et continuo surgens
ministrabat illis. Cum autem solem
disset omnes quibus erant infirmos
natis langoribus ducebant illos
ad eum. At ille singulis manus
imponens eos curabat. Exibant
dn; demonia a multis claman
tia z dicentia q; tu es filius dei. Et
increpans non sinebat ea loqui. q;
tu es filius dei. Sciebant enim ipm esse x
pm. Fta autem die egressus ibat i
desertum locu. Et turbe require
bant eum. z uenerunt usq; ad ipm.
Et detinebant illum ne discederet ab eis
Quibus ille ait. Et aliis ciuita
tibus oportet me euangelizare regnum
dei. q; ideo missus sum. Et erat
predicans i synagogis galilee.

Factum est autem cum
turberentur i eis ut audirent
uerbum dei. z ipe stabat secus stagnum
genesareth. Et uidit duas naues
stantes secus stagnum. Piscatores
autem descenderant. z lauabant rete
a. Ascendens autem i unam naui
q; erat symonis. rogauit eum a
ua reducere pusillum. Et sedens de
nauicula docebat turbas. Vt autem ce
sauit loqui. dixit ad symonem. Duc
i altum. z laxate rete uestra i capturam
Et ridens symon dixit illi. Preceptor
per totam noctem laborantes nihil
cepimus. in uerbo autem tuo laxabo rete
Et cum hoc fecisset concluserunt pis
cium multitudinem copiosam. Et
pelebatur autem rete eorum. Et nuteneruntur
socios qui erant in alia nauicula ut
uenirent z adiuuarent eos. Et uenerunt
z impleuerunt ambas naucilas
ita ut pene mergerentur. Qd cum uide
symon petrus. procidit ad genua
ihu dicens. Exi a me dne q; homo
peccator sum. Stupor enim circumdederat eum
z omes qui cum illo erant i capitura
piscium quam cepant. Similiter autem ia
cobum z iohem filios zebedei qui
erant socii symonis petri. Et ait ad
symonem ihs. Noli timere ex hoc iam
homines eris capiens. Et subductis ad
terram naubus relictis omnibus secuti
sunt eum. Et factum cum esset in una ciuita
tum. ecce uir plenus lepra. Et uidens
ihm. z procidens in faciem suam roga
bat eum dicens. Dne si uis potes me
mundare. Et extendens manum ihs
tetigit illum dicens. Volo. mundare
Et continuo discessit lepra ab illo
Et ipe precepit illi ne cuiquam di
cat. Sed uade ostende te sacerdoti. z of
fer pro emundatione tua sicut pre
cepit moyses i testimonium illis. Per
ambulabat autem magis sermo de
illo. z conueniebant turbe multe
ut audirent. z curarentur ab in
firmitatibus suis. ipe autem secede
bat i desertum. z orabat. Et factum est i
una dierum. z ipe sedebat docens. Et
erant pharisei sedentes. z legis doc
tores qui uenerant ex omni castello
galilee. z iudee. z iherusalem. z uirtus do
mini erat ad sanandum eos. z ecce
uiri portantes in lectulo hominem qui e
rat paralyticus. Et quaerebant eum
inferre. z ponere ante eum. Et non inue
nientes qua parte illum inferent p
turbam. ascendere super tectum. z per
tegulas submittere illum cum lectulo
in medium ante ihm. Quorum fidem ui
dit ihs dixit homo. remittuntur
tibi peccata tua. Et cepere cogitare scri
be. z pharisei dicentes. Quis est hic q;
loquitur blasphemias. Quis po
test dimittere peccata nisi solus ds. Vt

ait cognouit ihe cogitationes eorum
dixit ad illos. Quid cogitatis
mala in cordibus uestris. Quid est facilius
dicere dimittuntur tibi peccata an dicere
surge et ambula. Vt autem sciatis quia
filius hominis habet potestatem in
terra dimittendi peccata ait paralitico. Tu
tibi dico surge. Tolle lectum tuum et
uade in domum tuam. Et statim exurgens
coram illis tulit lectum in quo iacebat
et abiit in domum suam magnificans
deum. Et stupor apprehendit omnes. et
magnificabant deum. et repleti sunt timore
magno dicentes quia uidimus mi
rabilia hodie. Et post hoc exiit et uidit
ihe publicanum nomine leuim sedentem
in theloneo. et ait illi. Sequere
me. Et relictis omnibus surgens secu
tus est eum. Et fecit ei conuiuium mag
num in domo sua. Et erat turba
multa publicanorum et aliorum qui cum
illis erant discumbentes. Et murmurabant pharisei et scribe dicen
tes ad discipulos eius. Quare cum
publicanis et peccatoribus manducat et
bibitis. Et respondens ihe dixit ad illos
non egent qui sani sunt medico sed
qui male habent. Non enim uenit uocare
iustos sed peccatores ad penitentiam. Et ait illi
dixerunt ad illum. Quare discipuli
iohannis ieiunant frequenter et obsecra
tiones faciunt similiter et pharisei
hii autem edunt et bibunt. Quibus
ihe ait. Numquid potestis filios sponsi
cum ille cum eis est ieiunare
nam ueniet autem dies cum ablatus
fuerit ab illis sponsus tunc ieiunabunt
in illis diebus. Dicebat autem et si
militudinem ad illos. Quia nemo com
missuram a uestimento nouo imponit
in uetus. Alioquin et nouum
rumpit et uetusto non conuenit commissura
a nouo. Et nemo mittit uinum nouum
in utres ueteres. Alioquin rumpet
nouum uinum utres et ipse effundetur
et utres peribunt. Sed uinum nouum
in utres nouos mittendum est
et utraque seruantur. Et nemo bi

bens ueteres statim uult nouum.
Dixit enim ueterem melius est.

Factum est autem in sabbato secundo pri
mo cum transiret per sata uelle
bant discipuli eius spicas et manducabant
confricantes manibus. Quidam autem pharisaeorum dicebant illis
Quid facitis quod non licet sabbatis. Et
respondens ihe ad eos dixit. Nec hoc le
gistis quod fecerit dauid cum esuriret ipse
et qui cum eo erant quomodo introiuit in
domum dei et panes propositionis sumpsit
et manducauit et dedit his qui cum
eo erant quos non licebat manducare nisi tantum sacerdotibus. Et dicebat
illis quia dominus est filius hominis etiam
sabbati. Factum est autem et alio sabbato ut
introiret in synagogam et docet
Et ecce homo erat manus eius
dextra erat arida. Et obseruabant
autem scribe et pharisei si in sabbato cu
rabat ut inuenirent unde accusa
rent illum. Ipse uero sciebat cogitationes
eorum. Et ait homini qui habebat ma
num aridam. Surge et sta in medium
Et surgens stetit. Et ait ad illos
ihe interrogo uos si licet sabbato bo
num facere an malum animam saluam facere
an perdere. Et circumspectis omnibus.
Dixit homini. Extende manum tuam. Et
extendit restituta est manus
manus eius. Ipsi autem repleti sunt
insipientia et colloquebantur ad in
uicem quidnam facerent de ihesu
Factum est autem in illis diebus exiit in mon
tem orare et erat pernoctans in
oratione dei. Et cum dies factus esset
uocauit discipulos suos. Et elegit
ex ipsis duodecim quos et apostolos nominauit. Simonem cui et nomen indit petrum
et andream fratrem eius. Iacobum et
iohannem philippum et bartholomeum
matheum et thomam iacobum alphei et
simonem qui zelotes uocatur et
iudam iacobi et iudam scariothis qui fuit
proditor. Et descendens ihe cum eis stetit
in loco campestri et turba discipu
lorum eius et multitudo copiosa

phise discubuit. Et ecce mulier q
erat in ciuitate peccatrix cum cogno
uisset q̃ ipse accubuisset in domu phisei
attulit unguentum alabastrum
Et stans retro secus pedes eius la
crimis cepit rigare pedes eius et
capillis capitis sui tergebat et osc
ulabatur pedes eius unguen
to ungebat. Videns autem phariseus
qui uocauerat eum ait intra
se dicens. Si esset hic propheta scuiq
q̃ utique esset mulier q̃ tangit
eum q̃ peccatrix est. Videns ihs dixit
ad illum. Simon habeo tibi aliquid
dicere. At ille ait. Magister dic. Et dixit ih
Duo debitores erant cuidam fenu
tatori unus debebat denarios qn
gentos et alius quinquaginta. non
habentibus autem illis unde reddere do
nauit utrisque. Quis ergo eum plus
diligit. Videns Simon dixit. Estimo
quia cui plus donauit. Ait ille. Rec
te iudicasti. Et conuersus ad mulie
rem dixit Simoni. Vides hanc mu
lierem. Intrauit in domum tuam aquam pe
dibus meis non dedisti. Hec autem lacrimis
rigauit pedes meos et capillis suis
tersit. Osculum autem mihi non dedisti
hec autem ex quo intrauit non cessauit
osculari pedes meos. Oleo caput meum
non unxisti. Hec autem unguentis unxit
pedes meos. Propter quod dico tibi remit
untur ei peccata multa quoniam dilexit
multum. Cui autem minus dimittitur
minus diligit. Dixit autem ad il
lam ihs. Remittuntur tibi peccata. Et
ceperunt simul qui accumbebant di
cere intra se. Quis est iste qui etiam peccata
dimittit. Dixit autem ad mulierem
Fides tua te saluam fecit. Vade in pace.

Et factum est deinceps. VII
Et ipse iter faciebat per ciuita
tes et castella predicans et euangelizans
regnum dei et cum illo duodecim
atque quidam mulieres quae erant curate a spiritibus
malignis et infirmitatibus Maria
que uocatur Magdalene de qua
uii. dimonia exierant et Johanna

uxor chuze procuratoris herodis et su
sanna et alie multe quae ministrabant
ei de facultatibus suis. Cum autem turba
plurima conueniret et de ciuitatibus festi
nantes ad eum diceret per similitudinem
Exiit qui seminat seminare semen
suum. Et dum seminat aliud cecidit
secus uiam et conculcatum est et uolu
cres celi comederunt illud. Et aliud ce
cidit super petram et natum aruit quia non
habebat humorem. Et aliud cecidit in me
dio spinas et simul exortae spine suffo
cauerunt illud. Et aliud cecidit in terram
bonam et ortum fecit fructum centuplum
Hec dicens clamabat. Qui habet aures
audiendi audiat. Interrogabant autem
discipuli eius quae essent hec parabola
Quibus ipse dixit. Vobis datum est nosse
mysterium regni dei. ceteris autem in para
parabolis ut uidentes non uideant et
audientes non audiant neque intelligant
Est autem hec parabola. Semen est uerbum
dei. Qui autem secus uiam hi sunt qui au
diunt. Deinde uenit diabolus et tol
lit uerbum de corde eorum ne credentes
salui fiant. Nam qui super petram
hi sunt qui cum audierint cum gaudio
suscipiunt uerbum. Et hi radices non habent
quia ad tempus credunt et tempore tempt
ationis recedunt. Quod autem in spinis cecidit
hi sunt qui audiunt et a sollicitudi
nibus et diuitiis et uoluptatibus uite
euntes suffocantur et non referunt o
fructum. Id autem quod in terram bonam hi sunt
qui in corde bono et optimo audientes
uerbum retinent et fructum afferunt
in patientia. Nemo autem lucernam ac
cendens operit eam uase aut subtus lec
tum ponit. Sed super candelabrum ponit
ut intrantes uideant lumen. Non
est enim occultum quod non manifestetur nec
absconditum quod non cognoscatur et
in palam ueniat. Videte ergo quid
audiatis. Qui enim habet dabitur illi. Et
quicumque non habet et quod putat se habere
auferetur ab eo. Venit autem ad
illum mater eius et fratres eius et non poterant
adire ad eum prae turba et nuntia

tunc et. Mater tua. et fratres tui stant
foris volentes te uidere. Qui uidens
respexit ad eos. Quis est mea et fratres mei
Hic est quicumque dei auditum et fa
cit. Factum est autem in una dierum. et ipse
ascendit in naviculam. et discipuli eius
et dixit ad illos. Transeamus trans
stagnum. et ascenderunt. Et navigantibus
illis autem obdormiuit. et descendit
procella ventorum in stagnum. et compel
lebantur fluctibus. et periclitabantur.
Accedentes autem suscitaverunt eum di
centes. Praeceptor perimus. Et ille exur
gens increpavit ventum. et tempesta
tem aquae. et cessaverunt. et facta est tran
quillitas. Dixit autem illis. Ubi est
fides vestra. Qui timentes mirati sunt ad
invicem dicentes. Quis putas est hic
quia ventis imperat et mari. et obedi
unt ei. Et navigaverunt ad regionem
gerasenorum quae est contra galileam. Et ex
gressus est ad terram occurrit ei
vir quidam qui habebat daemonium
iam temporibus multis. et vestimento non
induebatur. et in domo manebat non
in monumentis. Hic videns iesum. pro
cidit ante illum. et exclamans voce
magna dixit. Quid mihi et tibi est
iesu fili dei altissimi obsecro te ne
me cruciasmi. Praecipiebat enim spiritui im
mundo ut exiret ab homine. Multis enim
temporibus arripiebat illum. et vinci
ebatur catenis. et compedibus custo
diebatur. et rumpebat vincula. agebatque
a daemonio in deserto. Interrogabat
autem illum iesus dicens. Quid tibi nomen
est. Ille dixit legio. quia intrauerant
daemonia multa in eum. Et rogabant
illum ne imperaret illis ut in abyssum
iret. Erat autem ibi grex porcorum mul
tum pascentium in monte. et rogabant
eum ut permitteret eos in illos ingre
di. et permisit illis. Exeuntes autem de homi
ne. abierunt in porcos. Et
impetu abiit per praeceps grex in
stagnum. et suffocatus est. Qui cum
uidissent factum quid pastores fugerunt
et nuntiauerunt in ciuitatem. et in villas

Exierunt autem uidere quid factum est. et uenerunt
ad iesum. et inuenerunt hominem sedentem
a quo daemonia exierant uestitum
et sanae mentis ante pedes eius
et timuerunt. Narrauerunt autem illis et
qui uiderant quomodo sanus factus esset a le
gione. Et rogauerunt illum omnis mul
titudo regionis gerasenorum ut discede
ret ab eis quia magno timore
tenebantur. Ipse autem ascendens navim
rediit. Et rogabat illum vir a
quo daemonia exierant ut cum eo
esset. Dimisit autem eum iesus dicens. re
dire in domum tuam et narra quanta tibi
fecit deus. Et abiit per universam ci
uitatem praedicans quanta illi fecisset iesus.
Factum autem cum rediisset iesus trans
fretum erat illum turba multa
cum. Erant omnes exspectantes eum. Et
ecce venit vir cui nomen iairus et ipse prin
ceps synagogae erat. et cecidit ad pe
des iesu rogans eum ut intraret in
domum eius quia unica erat illi
fere annorum duodecim. et hoc morietur
Et dum iret a turbis com
primebant eum. Et mulier quaedam cum
esset in fluxu sanguinis ab annis xii.
et medicis erogarat omnem substan
tiam suam nec ab illo potuit cum
ri. accessit retro. et tetigit fimbriam
vestimenti eius. Et statim stetit
fluxus sanguinis eius. et ait iesus.
Quis est qui me tetigit. Negantibus
autem omnibus dixit petrus et qui cum
illo erant. Praeceptor turbae te com
primunt et affligunt. et dicis. Quis
me tetigit. Et dixit iesus. Tetigit
me aliquis. Nam ego cognovi
virtutem de me exisse. Videns autem
mulier quia non latuerit tremens ve
nit. et procidit ante pedes eius. Et
ob quam causam tetigerit eum indicauit
coram populo omni. et quomodo
statim sanata sit. Ait ipse. Filia
fides tua te saluam fecit. Vade in pace. Adhuc illo loquente
venerunt quidam a principe
synagogae dicentes illi. Quia mortua est

filia mea modo defuncta est. sed veni et impone
eam illi et vivet. Et surgens Iesus sequebatur eum
cum discipulis suis. Et ecce mulier quæ sanguinem
patiebatur duodecim annis accessit retro et tetigit
fimbriam vestimenti eius. Dixit enim intra se:
Si tantum tetigero vestimentum eius salva ero.
Et cum venisset Iesus in domum principis et
vidisset tibicines et turbam hominum ploran-
tem, dicebat eis: Recedite, non enim mortua est
puella sed dormit. Et deridebant eum.
Et cum ejecta esset turba, introiens tenuit
manum puellæ et surrexit puella. Et
exivit fama hæc in universam terram illam.
Et transeunte Iesu de inde secuti sunt eum duo
cæci clamantes et dicentes: Miserere nobis
fili David. Cum autem venisset domum
accesserunt ei cæci. Et ait illis Iesus:
Creditis quia possum hoc facere vobis?
Dicunt ei: Etiam, Domine. Tunc tetigit
oculos eorum dicens: Secundum fidem
vestram fiat vobis. Et aperti sunt oculi
eorum. Et comminatus eis Iesus dicens:
Videte ne quis cognoscat hoc. Illi autem
egressi diffamaverunt eum in universa
illa terra. Et ecce obtulerunt ei
hominem mutum dæmonium habentem.
Et ejecto dæmonio locutus est mutus.
Et admirabantur turbæ dicentes: Nunquam
apparuit sic in Israel. Pharisæi autem
dicebant: In principe dæmoniorum
ejicit dæmonia.

Et circuibat Iesus civitates omnes et castella docens
in synagogis eorum et prædicans evangelium regni
et curans omnem languorem et omnem infirmitatem.
Videns autem turbas misericordia motus super eis,
quia erant vexati et jacentes sicut oves non habentes
pastorem, tunc dicit discipulis suis: Messis quidem
multa, operarii autem pauci. Rogate ergo Dominum
messis ut mittat operarios in messem suam.
Et convocatis duodecim discipulis suis dedit eis
potestatem spiritibus immundis ejicere et curare
omnem infirmitatem et omnem languorem.
Et hæc sunt nomina duodecim apostolorum:
primus Simon qui dicitur Petrus et Andreas
frater eius, Jacobus Zebedæi et Joannes frater eius,
Philippus et Bartholomæus, Thomas et Matthæus
publicanus, Jacobus Alphæi et Thaddæus,
Simon Chananeus et Judas Iscariotes, qui et tradidit eum.
Hos duodecim misit Iesus, præcipiens eis dicens:
In viam gentium ne abeatis et in civitatem Samaritanorum
ne intraveritis. Sed ite potius ad oves quæ perierunt
domus Israel. Euntes autem prædicate dicentes
quia appropinquavit regnum cœlorum. Infirmos curate,
mortuos suscitate, leprosos mundate, dæmonia ejicite.
Gratis accepistis, gratis date. Non possidebitis aurum
neque argentum neque pecuniam in zonis vestris,
non peram in viam neque duas tunicas neque calceamenta
neque virgam. Dignus enim est operarius cibo suo.
In quamcumque autem civitatem aut castellum intraveritis,
diligenter quærite in ea quis dignus sit, et ibi manete donec
exeatis. Et intrantes in domum salutate eam dicentes:
Pax huic domui. Et si fuerit domus illa dignus,
veniat pax vestra super eam; si autem non fuerit dignus,
pax vestra ad vos revertatur. Et quicumque non receperit vos
neque audierit sermones vestros, egredientes foras
domum aut civitatem illam excutite pulverem pedum vestrorum.
Amen dico vobis: Tolerabilius erit terræ Sodomorum
et Gomorræ in die judicii quam illi civitati.
Ecce ego mitto vos sicut oves in medio luporum.
Estote ergo prudentes sicut serpentes et simplices sicut columbæ.
Cavete autem a hominibus. Tradent enim vos in consiliis
suis et in synagogis suis flagellabunt vos. Et ante
præsides autem et reges stabitis propter me in testimonium
illis et gentibus. Cum autem tradiderint vos, nolite cogitare
quomodo aut quid loquamini. Dabitur enim vobis in illa hora
quid loquamini. Non enim vos estis qui loquimini, sed
Spiritus Patris vestri qui loquitur in vobis. Tradet autem
frater fratrem in mortem et pater filium, et insurgent filii
super parentes et morte afficient eos. Et eritis odio omnibus
propter nomen meum. Qui autem perseverabit usque in finem,
hic salvus erit. Cum persequentur vos in civitate hac,
fugite in aliam. Amen dico vobis: Non consummabitis
civitates Israel donec veniat filius hominis.
Non est discipulus super magistrum nec servus super dominum
suum. Sufficit discipulo ut sit sicut magister eius
et servo sicut dominus eius. Si patrem familias
Beelzebub vocaverunt, quanto magis domesticos eius!
Ergo ne timeatis eos. Nihil enim opertum quod non
revelabitur, et occultum quod non scietur. Quod dico
vobis in tenebris, dicite in lumine; et quod in aure audistis,
prædicate super tecta. Et ne timeatis eos qui occidunt
corpus, animam autem non possunt occidere; sed
timete potius eum qui animam et corpus potest perdere
in gehenna. Nonne duo passeres asse venient? Et unus
ex illis non cadet super terram sine Patre vestro.
Vestri autem capilli capitis numerati sunt. Nolite
ergo timere: multis passeribus pluris estis vos.
Omnis ergo qui confitebitur me coram hominibus,
confitebor et ego eum coram Patre meo qui in cœlis est.
Qui autem negaverit me coram hominibus, negabo
et ego eum coram Patre meo qui in cœlis est.
Nolite putare quia venerim pacem mittere in terram;
non veni pacem mittere sed gladium. Veni enim
separare hominem adversus patrem suum, et filiam
adversus matrem suam, et nurum adversus socrum suam.
Et inimici hominis domestici eius. Qui amat patrem
aut matrem plus quam me, non est me dignus.
Et qui amat filium aut filiam plus quam me, non est me dignus.
Et qui non accipit crucem suam et sequitur me, non est me dignus.
Qui invenerit animam suam perdet illam, et qui perdiderit
animam suam propter me inveniet eam. Qui vos recipit me recipit,
et qui me recipit recipit eum qui misit me. Qui recipit prophetam
in nomine prophetæ mercedem prophetæ accipiet, et qui recipit
justum in nomine justi mercedem justi accipiet. Et quicumque
potum dederit uni ex minimis istis calicem aquæ frigidæ tantum
in nomine discipuli, amen dico vobis: Non perdet mercedem suam.
Et factum est cum consummasset Iesus præcipiens duodecim
discipulis suis, transiit inde docere et prædicare in civitatibus
eorum. Cum audisset autem in vinculis opera Christi,
mittens duos de discipulis suis ait illi: Tu es qui venturus es,
an alium exspectamus? Respondens Iesus dixit eis: Euntes
renuntiate Joanni quæ audistis et vidistis: Cæci videntur,
claudi ambulant, leprosi mundantur, surdi audiunt,
mortui resurgunt, pauperes evangelizantur. Et beatus est
qui non fuerit scandalizatus in me. Illis autem abeuntibus
cœpit dicere de Joanne ad turbas: Quid exististis in deserto
videre? Arundinem vento agitatam? Sed quid existis videre?
Hominem mollibus vestitum? Ecce qui mollibus vestiuntur
in domibus regum sunt. Sed quid existis videre? Prophetam?
Etiam dico vobis, et plus quam prophetam. Hic enim est
de quo scriptum est: Ecce mitto angelum meum ante faciem tuam,
qui præparabit viam tuam ante te. Amen dico vobis:
Non surrexit inter natos mulierum major Joanne Baptista.
Qui autem minor est in regno cœlorum major est illo.
A diebus autem Joanni Baptistæ usque nunc regnum cœlorum
vim patitur, et violenti rapiunt illud. Omnes enim prophetæ
et lex usque ad Joannem prophetabant. Et si vultis recipere,
ipse est Elias qui futurus est. Qui habet aures audiendi audiat.
Cui autem similem dicam hanc generationem? Similem dicam
pueris sedentibus in foro, qui clamantes dicunt
coæqualibus suis: Cantavimus vobis tibiis, et non saltastis;
lamentavimus, et non luxistis. Venit enim Joannes
neque manducans neque bibens, et dicunt: Dæmonium habet.
Venit filius hominis manducans et bibens, et dicunt:
Ecce homo vorax et potator vinum, publicanorum et peccatorum
amicus. Et justificata est sapientia a filiis suis.
Tunc cœpit exprobrare civitates in quibus facta sunt
plurima virtutum eius, quia non egerunt pœnitentiam:
Væ tibi, Corozain! Væ tibi, Bethsaida! Quia si in Tyro et Sidone
factæ essent virtutes quæ factæ sunt in vobis, olim in cilicio
et cinere pœnitentiam egissent. Verumtamen dico vobis:
Tyro et Sidoni remittetur in die judicii quam vobis.
Et tu, Capernaum, nonne usque ad infernum descendes?
Quia si in Sodoma factæ essent virtutes quæ factæ sunt in te,
forsitan remansisset usque hodie. Verumtamen dico vobis:
Quia terræ Sodomorum remittetur in die judicii quam tibi.
In illo tempore respondens Iesus dixit: Confiteor tibi,
Pater, Domine cæli et terræ, quia abscondisti hæc a sapientibus
et prudentibus et revelasti ea parvulis. Etiam, Pater,
quoniam sic fuit placitum ante te. Omnia mihi tradita sunt
a Patre meo, et nemo novit Filium nisi Pater, neque Patrem
quis novit nisi Filius, et cui voluerit Filius revelare.
Venite ad me omnes qui laboratis et onerati estis, et ego
reficiam vos. Tollite jugum meum super vos, et discite
a me quia mitis sum et humilis corde, et invenietis requiem
animabus vestris. Jugum enim meum suave est, et onus meum
leve est. In illo tempore abiit Iesus sabbatis per sata.
Discipuli autem eius esurientes cœperunt vellere spicas
et manducare. Pharisæi autem videntes dixerunt ei:
Ecce discipuli tui faciunt quod non licet facere sabbatis.
Ipse autem dixit eis: Nonne legistis quid fecerit David
cum esuriret, et qui cum eo erant? Quomodo intravit
in domum Dei, et panes propositionis comedit, quos non licebat
ei manducare neque his qui cum eo erant, nisi solis sacerdotibus?
Aut non legistis in lege quia sacerdotes in templo
sabbatum violant et sine crimine sunt? Dico autem vobis
quia templo maius hic est. Si autem scisset quid hoc est:
Misericordiam volo et non sacrificium, nunquam
condemnasset innocentes. Dominus enim hominis
Filius etiam sabbati. Et cum inde transisset, venit
in synagogam eorum. Et ecce homo erat habens
aridam manum. Et interrogabant eum dicentes:
Quid licet sabbatis? Ut calumniarentur eum.
Ipse autem ait illis: Quis erit ex vobis
qui habeat ovem unam, et si ceciderit hæc
sabbatis in foveam, nonne tenebit et levabit?
Quanto ergo melior est homo ovibus! Ita
licet sabbatis benefacere. Tunc ait homini:
Extende manum tuam. Et extendit, et restituta
est sicut altera. Et egressi Pharisæi
consilium fecerunt adversus eum, quomodo
eum perderent. Sciens autem Iesus
secessit inde cum suis multi, et
sanavit eos omnes. Et comminatus
eis ne palam facerent eum, ut
adimpleretur quod dictum est
per Isaiam prophetam dicentem:
Ecce puer meus quem elegi,
dilectus meus in quo bene
complacuit sibi anima mea.
Ponam spiritum meum super
eum, et judicium gentibus
annuntiabit. Non contendet
neque clamabit, neque audiet
quis in plateis vocem eius.
Arundinem quassatam non
confringet, et linum fumigans
non extinguet donec eiciat
judicium in victoriam.
Et in nomine eius gentes
sperabunt. Tunc oblatus est
ei dæmonium habens, cæcus
et mutus, et curavit eum,
ita ut cæcus et mutus
loqueretur et videret.
Et stupebant omnes turbæ
et dicebant: Nonne hic est
filius David? Pharisæi
audientes dixerunt:
Hic non habet
dæmones nisi in
principe dæmoniorum
Beelzebub. Et
cum sciret cogitationes
eorum, dixit eis:
Omne regnum
divisum contra
se desolabitur,
et omne
civitas
vel domus
divisa contra
se non stabit.
Si autem
Satanas
Satanam
ejicit,
adversus
se divisus
est; quomodo
ergo stabit
regnum

dei. Factum est autem post hec verba fere dies
octo. et assumpsit petrum et iacobum
et iohannem et ascendit in montem ut ora
ret. Et factum est dum oraret species uultus
eius altera et uestimentum eius album reful
gens. et ecce duo uiri loquebantur cum
illo. Erant autem moyses et helyas ui
si in maiestate et dicebant
excessum eius quem completurus
erat in iherusalem. Petrus autem et qui cum illo
erant grauati erant somno. Et
euigilantes uiderunt maiestatem
eius et duos uiros qui stabant cum
illo. Et factum est cum discederent ab illo
ait petrus ad ihesum. Preceptor bonum
est nos hic esse. faciamus hic tria tabna
cula. unum tibi. unum moysi. unum
helye nesciens quid diceret. Hec autem
illo loquente facta est nubes et obumbra
uit eos. timuerunt autem intrantibus illis
in nubem. et uox facta est de nube dicens
Hic est filius meus dilectus ipsum audi
te. Et dum fieret uox inuentus est
ihesus solus. et ipsi tacuerunt. nemini
dixerunt in illis diebus quecumque uiderant
Factum est autem in sequenti die
descendentibus illis de monte occur
rit illi turba multa. et ecce uir de
turba exclamauit dicens. Magi
ster obsecro te respice in filium meum quia
unicus est mihi. Et ecce spiritus apprehen
dit illum et subito clamat et elidit
eum et discrepat eum cum spuma. et uix
discedit dilaniens eum. Et rogauit
discipulos tuos ut eicerent illum. et
non potuerunt. Respondens autem ihesus dixit
O generatio infidelis et peruersa usque
ero apud uos et patiar uos. Adhuc o
blatus filium tuum. Et cum accederet e
ius uexauit eum dyabolus et discrepauit
puerum. et dedit illum patri suo. Et
pauebant autem omnes in magnitudine
dei. Omnibus autem mirantibus in omnibus
quecumque faciebat dixit ad discipulos suos
Ponite uos in cordibus uestris sermones
istos. filius hominis futurus est
enim tradetur in manibus hominum.
At illi ignorabant uerbum istud

et erat uelatum a eis ut non sentirent
illud. timebant interrogare
eum de hoc uerbo. Intrauit autem co
gitatio in eos. quis esset maior
ex ipsis autem cogitationes cordis cog
ouit iesus apprehendens puerum stat
uit illum secus se. Et ait illis.
Quicumque susceperit puerum istum in
nomine meo me suscepit. Et quicumque
me receperit illum qui me misit.
Nam qui minor est inter uos omnes
hic maior est. Ait autem iohannes
dicens. Preceptor uidimus quidam
in nomine tuo demonia eiicientem prohi
buimus eum. quia non sequitur te
nobiscum. Et ait ad illum ihesus. Noli
te prohibere. Qui enim non est aduersus
nos pro nobis est. Factum est autem dum
completerentur dies assumptionis
eius. et ipse faciem suam firma
uit ut iret in iherusalem. Et misit nun
cios ante faciem suam. Et euntes intrauerunt
ciuitatem samaritanorum ut pararent illi. Et non
receperunt eum. quia facies eius erat
euntis iherusalem. Cum uidissent autem
discipuli eius iacobus et iohannes dixerunt.
Domine uis dicimus ut ignis descendat
de celo et consumat illos sicut helyas
fecit. Et conuersus increpauit illos
dicens. Nescitis cuius spiritus estis. fi
lius enim hominis non uenit animas
saluare sed perdere. et abierunt in aliud castel
lum. Factum est autem ambulantibus
illis in uia dixit quidam ad illum
sequar te quocumque ieris. Et ait illi
ihesus. Vulpes foueas habent et uolucres
celi nidos filius autem hominis non habet
ubi caput suum reclinet. Ait autem ad alium.
Sequere me. Ille autem dixit. Domine dimit
te me primum ire sepelire patrem
meum. Et dixit ei ihesus. Sine mortuos
mortuos sepelire suos. Tu
autem uade. renuntia regnum dei.
Et alius. Sequar te domine. sed primum
permitte me renuntiare his qui
domi sunt. Ait autem ad illum ihesus. Nemo
mittens manum suam ad aratrum

Post hec autem designa-
vit dominus alios septuaginta duos et misit illos binos ante faciem suam in omnem ciuitatem et locum quo erat ipse ueniturus. et dixit illis. Messis quidem multa operarii autem pauci. Rogate ergo dominum messis ut mittat operarios in messem suam. Ite ecce ego mitto uos sicut agnos inter lupos. Nolite portare sacculum neque peram neque calceamenta. et neminem per uiam salutauerit. In quamcumque domum intraueritis primum dicite. Pax huic domui. Et si ibi fuerit filius pacis requiescet super illum pax uestra. Quod si autem non fuerit ad uos reuertetur. In eadem autem domo manete edentes et bibentes quae apud illos sunt. Dignus enim operarius mercede sua. Nolite transire de domo in domum. Et quicumque ciuitatem intraueritis et susceperint uos manducate quae apponuntur uobis. et curate infirmos qui in illa sunt. et dicite illis appropinquauit in uos regnum dei. In quamcumque autem ciuitatem intraueritis et non receperint uos exeuntes in plateas eius dicite. Etiam puluerem qui adhesit nobis de ciuitate uestra excutimus in uos. Hoc tamen scitote quoniam appropinquauit regnum dei. Dico uobis quia sodomis in illo die minus erit quam ciuitati illi. In die iudicii. Ve tibi corozaim. ve tibi bethsaida. quia si in tyro et sidone factae fuissent uirtutes quae in uobis factae sunt olim sedentes poenitentiam egissent. Verumtamen tyro et sidoni remissius erit in iudicio quam uobis. Et tu capharnaum usque ad celum exaltata usque ad infernum descendes. Qui uos audit me audit. Et qui uos spernit me spernit. Qui autem spernit me spernit eum qui me misit. Reuersi sunt autem septuaginta cum gaudio dicentes. Domine etiam demonia subiciuntur nobis in nomine tuo. Et ait illis. Videbam satanam sicut fulgur de celo cadentem. Ecce dedi uobis potestatem calcandi super serpentes et scorpiones et super omnem uirtutem inimici et nichil uos nocebit. Verumtamen in hoc nolite gaudere quia spiritus uobis subiciuntur. Gaudete autem quod nomina uestra scripta sunt in celis. In ipsa autem hora exultauit in spiritu sancto et dixit. Confiteor tibi pater domine celi et terre quia abscondisti hec a sapientibus et prudentibus et reuelasti ea paruulis. Etiam pater quia sic placuit ante te. Omnia mihi tradita sunt a patre meo. Et nemo scit quis sit filius nisi pater et quis sit pater nisi filius et cui uoluerit filius reuelare. Et conuersus ad discipulos suos dixit. Beati oculi qui uident quae uos uidetis. Dico enim uobis quia multi prophete et reges uoluerunt uidere quae uos uidetis et non uiderunt et audire quae audistis et non audierunt. Et ecce quidam legis peritus surrexit tentans illum et dicens. Magister quid faciendo uitam eternam possidebo. At ille dixit ad eum. In lege quid scriptum est. Quomodo legis. At ille respondens dixit. Diliges dominum deum tuum ex toto corde tuo et ex tota anima tua et ex omnibus uiribus tuis et ex omni mente tua. et proximum tuum sicut te ipsum. Dixit autem illi. Recte respondisti. hoc fac et uiues. Ille autem uolens iustificare semetipsum dixit ad iesum. Et quis est meus proximus. Suscipiens autem iesus dixit. Homo quidam descendebat ab hierusalem in iericho et incidit in latrones. Qui etiam despoliauerunt eum et plagis impositis abierunt semiuiuo relicto. Accidit autem ut sacerdos quidam descenderet eadem uia. et uisto illo pertransiit. Similiter et leuita cum esset secus uiam uidens eum pertransiit. Samaritanus autem quidam iter faciens uenit secus eum et uidens eum misericordia motus est. Et appropians alligauit uulnera eius infundens oleum et uinum. Et imponens illum in iumentum suum duxit in stabulum. et curam eius egit. Et altera die protulit duos denarios

et dixit stabulatori. Habe curam illius
habe. Et quodcumque superogaueris ego cum
rediero reddam tibi. Quis horum tri
ginta tibi videtur fuisse illi qui
incidit latrones. Ait ille dixit. Qui
fecit misericordiam cum illo. Et ait illi ihesus. Vade
et tu fac similiter. Cum autem iretur
in castellum quidam. Et quidam castel
lum. Et mulier quedam nomine marcha hospi
cepit illum in domum suam. Et huic
erat soror nomine maria. Que et sedens
secus pedes domini audiebat verbum illius.
Maria autem satagebat circa frequen
tum ministerium. Que stetit et ait. Domine non
curas quod soror mea reliquit me
solam ministrare. Dic ergo illi ut me
adiuuet. Respondens dixit illi dominus. Maria
marcha sollicita es et turbaris
erga plurima. Porro unum est necessa
rium. Maria optimam partem elegit que
non auferetur ab ea.

Factum est autem cum esset iesus quodam
loco orans ut cessauit dixit unus ex
discipulis eius ad eum. Domine doce nos
orare sicut et iohannes docuit discipulos
suos. Et ait illis. Cum orabitis dicite
Pater sanctificetur nomen tuum. Adueniat
regnum tuum. Panem nostrum quotidianum
da nobis quotidie. Et dimitte nobis peccata
nostra. Siquidem et ipsi dimittimus omni
debenti nobis. Et ne nos inducas in
temptationem. Et ait ad illos. Quis
uestrum habebit amicum et ibit ad illum
media nocte et dixerit illi. Amice commo
da mihi tres panes quoniam amicus
meus uenit de uia ad me et non habeo quod po
nam ei. Et ille deintus respondens
dicat. Noli mihi molestus esse. Iam
ostium clausum est et puer mecum mei
sed cubili. Non possum surgere et da
re tibi. Et ille si perseuerauerit pulsans
dico uobis. Et si non dabit ille
surgens eo quod amicus eius sit. Tamen
improbitatem eius surgens et da
bit illi quotquot habet necessarios
Et ego dico uobis. Petite et dabitur uo
bis. Querite et inuenietis. Pulsate et
aperietur uobis. Omnis enim qui petit ac
cipit. Et qui querit inuenit. Et pulsan
ti aperietur. Quis autem erit ex uobis patre
petit panem numquid lapidem dabit
illi. Aut si piscem numquid pro pisce serpentem da
bit illi. Aut si petierit ouum numquid porriget ei scorpionem. Si ergo uos cum
sitis mali nostis bona data dare fi
liis uestris quanto magis pater uester celestis de celo dabit spiritum bonum petentibus se

Erat eiciens demonium et illud
erat mutum. Cum autem eiecisset de
monium locutus est mutus et admira
ti sunt turbe. Quidam autem ex eis dixerunt. In beelzebub principe demo
niorum eiicit demonia. Et alii tem
tantes signum de celo querebant ab
eo. Qui autem uidit cogitationes eorum
dixit eis. Omne regnum in seipsum
diuisum desolabitur et domus super
domum cadet. Si autem et satanas in
seipsum diuisus est quomodo stabit regnum
eius. Quia dicitis in beelzebub eiicere
me demonia. Si autem ego in beelzebub
eiicio demonia filii uestri in quo
eiiciunt. Ideo ipsi iudices uestri erunt
Porro si in digito dei eiicio demonia
profecto peruenit in uos regnum
dei. Cum fortis armatus custodit
atrium suum in pace sunt omnia que possidet
Si autem fortior illo superueniens
uicerit eum uniuersa arma eius au
ferit in quibus confidebat et spolia eius
distribuit. Qui non est mecum aduersum
me est. Et qui non colligit mecum dispergit.
Cum immundus spiritus exierit ab
homine perambulat per loca arida
quirens requiem et non inueniens di
cit. Reuertar in domum meam unde exi
ui. Et cum uenerit inuenit eam scopis
mundatam et ornatam. Et tunc
uadit et assumit septem alios
spiritus secum nequiores se et ingressi
habitant ibi. Et fiunt nouissima
hominis illius peiora prioribus. Factum
autem cum hec diceret extollens uocem
quidam mulier de turba dixit illi
Beatus uenter qui te portauit et

ubem quo fugietis? Ve ille dicet in
imo: beati qui audiunt verbum dei
et custodiunt illud. Urbis autem aur
ventibus repte dic. Genuino hec gene
ratio nequam est. Signum querit et sig
num non dabitur ei nisi signum Ione pro
phete. Sicut enim fuit Ionas signum ni
nivitis ita erit et filius hominis gene
rationi huic. Regina austri surget in
iudicio cum viris huius generatio
nis et condempnabit illos quia venit a
finibus terre audire sapiam salomo
nis. Et ecce plus quam salomon hic. Q
vir ninivite surgent in iudicio cum
generatione hac et condempnabunt
eam quia penitentiam egerunt ad predica
tionem Ione. Et ecce plus quam Ione hic.
Nemo autem accendit lucernam et abscon
dit eam nec sub modio sed super
candelabrum ut qui ingredientur
lumen videant. Lucerna corporis tui
est oculus tuus. Si oculus tuus fuerit sim
plex totum corpus tuum lucidum erit
Si autem fuerit nequam corpus tuum
tenebrosum erit. Vide ergo ne lumen
quod in te est tenebre sint. Si ergo corpus
tuum totum lucidum fuerit non habens aliquam
partem tenebrarum erit lucidum to
tum sicut cum lucerna fulgoris illuminat
te. Et cum loqueretur rogavit
illum quidam phariseus ut pranderet
apud se. Et ingressus recubuit. Pharise
us autem cepit intra se reputans die
quare non baptizatus est ante prandium.
Et ait dominus ad illum. Nunc vos pharisei
quod deforis est calicis et catini mundatis. quod autem intus est vestrum
plenum est rapina et iniquitate. Stul
ti nonne qui fecit quod deforis est et id quod
deintus est fecit. Verumtamen quod superest da
te elemosinam et ecce omnia munda
sunt vobis. Sed ve vobis pharisei quia
decimatis mentam et rutam et omne
olus et pertransitis iudicium et cari
tatem dei. Hec autem oportuit facere et
illa non omittere. Ve vobis pharisei qui
diligitis primas cathedras in sinagogis et salutationes in foro. Ve vo

bis quia estis ut monumenta que non ap
parent et homines ambulantes super ne
sciunt. Respondens autem quidam ex legis
peritis ait illi. Magister hec dicens etiam
vobis contumeliam facis. Et ille ait. Et vo
bis legis peritis. Ve quia onerastis homines on
eribus quos portare non possunt et ipsi uno
digito vestro non tangitis sarcinas. Ve
vobis qui edificatis monumenta
prophetarum. Patres autem vestri occiderunt illos.
Profecto testificamini quod consentitis
operibus patrum vestrorum. Quia quidem
ipsi eos occiderunt vos autem edificatis
eorum sepulcra. Propterea et sapientia dei
dixit. Mittam ad illos prophetas et a
postolos et ex illis occident et persequentur
ut inquirat sanguis omnium pro
phetarum qui effusus est a constitutione
mundi a generatione ista. A sanguine
Abel iusti usque ad sanguinem Zacharie
qui periit inter altare et edem. Ita dico
vobis requirentur ab hac generatione
Ve vobis legis peritis quia tulistis clavem
scientie. Ipsi non intrastis. Et eos qui
intrabant prohibuistis. Cum hec ad
illos diceret cepere pharisei et legis peri
gravari in insistere et os eius opprimere
de multis insidiantes ei et querentes
capere aliquid ex ore eius ut accusarent eum.

XII

Interea autem cum turbis innumerabilibus
ita ut conculcarent invicem cepit dicere ad discipulos suos. Intendite
a fermento pharisaeorum quod est hypocrisis. Nihil
autem opertum est quod non revelabitur nec ab
scondatur quod non scietur. Quamque
intra cubiculum dixistis in lumine dicen
tur. Et quod ad aurem locuti estis in cubi
culis predicabitur super tecta. Dico autem
vobis amicis meis ne timeatis ab his
qui occidunt corpus et post hoc non habent
amplius quid faciant. Ostendam autem vobis quem timeatis. Time
te eum qui postquam occiderit habet po
testatem mittere in gehennam. Ita dico
vobis hunc timete. Nonne duo passeres
venient dipondio. Et unus ex illis
non est in oblivione coram deo. Sed et

pilli capitis vestri omnis numerati sunt
Nolite ergo timere multis passeribus
xii. pluris estis. Dico autem vobis. Quicū
que confessus fuerit me coram hominibus
et filius hominis confitebitur illum coram
angelis dei. Qui autem negaverit me coram
hominibus denegabitur coram angelis
dei. Et omnis qui dixerit verbum contra filio
hominis remittetur illi. Qui autem
autem spiritum sanctum blasphemaverit non
remittetur. Cum autem inducent
vos in synagogis et ad magistratus et
potestates nolite sollicti esse quomodo
aut quid respondeatis. aut quid dicatis.
Spiritus enim sanctus docebit vos in ipsa hora
quid oporteat dicere. Ait autem quidam
de turba. Magister dic fratri meo ut me
cum dividat hereditatem. Ille autem
dixit. Homo quis me constituit iudicem
aut divisorem super vos. Dixitque
ad illos. Videte et cavete ab omni
avaritia. quoniam non in habundantia cuius
cum sunt eius ex his quae possidet.
Dixit autem ad illos similitudinem
dicens. Hominis cuiusdam divitis uberes fructus
ager attulit. Et
cogitabat intra se dicens. Quid faciam
quia non habeo quo congregam fructus meos
et dixit. Hoc faciam. Destruam
horrea mea et maiora faciam. et illuc
congregabo omnia quae nata sunt
mihi et bona mea. et dicam animae
meae. Anima habes bona posita in annos
plurimos. requiescе comede bibe epulare.
Dixit autem illi deus. Stulte
hac nocte animam tuam repetunt a
te. Quae autem parasti cuius erunt. Sic
est qui sibi thesaurizat et non est in deum
divites. Dixitque ad discipulos suos.
Ideo dico vobis. nolite sollicitari animae
vestrae quid manducetis. neque corpori
vestro quid induamini. Anima plus est
quam esca. et corpus plus quam vestimentum.
Considerate corvos quia non seminant neque metunt quibus non est cellarium
neque horreum. et deus pascit illos.
Quanto magis vos pluris estis illis
Quis autem vestrum cogitans potest

ad iecit ad staturam suam cubitum
unum. Si ergo neque minimum est potes
tis quod de ceteris sollicati estis. Con
siderate lilia agri quomodo crescunt. non
laborant neque nent. Dico autem vobis
quoniam nec salomon in omni gloria sua
strenuatus est sicut unum ex istis. Si autem
fenum quod hodie in agro est et cras in
clibanum mittitur deus sic vestit
Quanto magis vos pusillae fidei
Et vos nolite quaerere quid man
ducetis aut quid bibetis. neque
in sublime tollitis. Haec enim omnia gen
tes mundi quaerunt. Scit enim pater vester
quam his indigetis. Verumtamen pu
sillus grex quia complacuit patri
vestro dare vobis regnum. Vendite quae
possidetis et date eleemosynam. Fa
cite vobis sacculos qui non veterascunt
thesaurum indeficientem in celis
quo fur non appropiat neque tinea corrum
pit. Ubi enim thesaurus tuus ibi
erit et cor tuum. Sint lumbri vestri pre
cincti. et lucernae ardentes in manibus
vestris. Et vos similes homini exspec
tanti dominum suum quando revertatur
ad nuptias. Ut cum venerit et pul
sabit confestim aperiant ei. Beati
servi illi quos cum venerit dominus
invenerit vigilantes. Amen dico vo
bis quod praecinget se et faciet illos
discumbere et transiens ministrabit
illis. Et si venerit in secunda vigilia
et si in tertia vigilia venerit et ita
invenerit beati sunt servi illi. Hoc autem
scitote quoniam si sciret paterfamilias
qua hora fur veniret vigilaret
utique et non sineret perfodi domum
suam. Et vos estote parati quia qua
hora non putatis filius hominis ve
niet. Tunc ait petrus. Dic ad nos
hanc parabolam an ad omnes.
Dixit autem dominus. Quis putas est fi
delis dispensator et prudens quem
statuit dominus super familiam suam
ut det illis in tempore tritici mensuram

seruus ille seruus qm cum uenit
dns inueniet ita facientes. Amen dico
uobis qꝰ supꝑ omia q̃ possidet ponet
eum. Qd si dixerit seruus ille
in corde suo moram facit dns mis
uenire. et cepit percere pueros. et ancil
las. et edere. et bibere. et inebriari. uenit
dns serui illius in die qua non spe
rat. et hora qua nescit. et diuidet eum. et partem eius cum infidelibus ponet. Ille autem
seruus qui cognouit uoluntatem
dni sui. et non se preparauit. et non fecit sed
uoluntate eius plagis uapulabit
multis. Qui autem non cognouit. et
fecit digna plagis. uapulabit
paucis. Omni autem cui multum datum
est. multum querietur ab eo. et cui com
mendauerunt multum plus petent
ab eo. Ignem ueni mittere in terram.
et quid uolo nisi ut accendatur.
Baptismo autem habeo baptizari. et
quo angustor usque dum perficiatur.
Putatis quia pacem ueni dare in terra.
Non dico uobis. si. separationem. Erunt
a. ex hoc. v. in una domo diuisi tres
in duo. et duo in tres diuidentur.
Pater in filium. et filius in patrem suum.
mater in filiam. et filia in matrem. socrus
in nuru sua. et nurus in socrum sua.
Dicebat autem ad turbas. Cum uide
ritis nubem oriente ab occasu stra
tim dicitis nubes uenit. et ita fit.
Et cum austrum flantem dicitis.
quia estus erit. et fit. Hypocrite
faciem celi et terre nostis probare. hoc
autem tempus quid non probatis. Quid autem
et a uobis ipsis non iudicatis. quod iustum
est. Cum autem uadis cum aduersario tuo
ad principem in via da operam
liberari ab eo. ne forte tradat
te ad iudicem. et iudex tradat te ex
actori. et exactor mittat te in carcem.
Dico tibi non exies inde donec et nouissimum minutum reddas.

Aderant autem quidam ipso in tempore nun
cientes illi de galileis quorum
sanguinem pilatus miscuit cum
sacrificiis eorum. Et respondens dixit illis.
putatis quod hi galilei pre omnibus ga
lileis peccatores fuerint. quia talia passi sunt.
Non dico uobis. sed nisi penitentiam habueritis
omnes similiter peribitis. Aut illi. xviii.
super quos cecidit turris in siloa. et occi
dit eos. putatis et ipsi debitores fu
erunt preter omnes homines habitantes siloam.
dico uobis. si non penitentiam habueritis omnes
similiter peribitis. Dicebat autem hanc si
militudinem. Arborem fici habebat quis
dam plantatam in uinea sua. et uenit
querens fructum in illa. et non inuenit.
Dixit autem ad cultorem uineae. Ecce
anni tres sunt ex quo uenio querens fruc
tum in ficulnea hac. et non inuenio. Ex
cide eam. Ut quid etiam occupat terram. At ille respondens dixit illi. Domine
dimitte illam hac anno usque dum
fodiam circa illam. et mittam stercora.
Et si quidem fecerit fructum sin autem in
futurum excides illam. Erat autem
docens in synagoga eorum sabbatis. Et
ecce mulier quae habebat spiritum infirmita
tis. xviii. annis. et erat incurua
ta. nec omino poterat sursum respicere.
Quam cum uidisset ihesus uocauit eam ad
se. et ait. Mulier dimissa es ab infir
mitate tua. et imposuit illi manus
et protinus erecta est. et glorificabat deum.
Respondens autem archisynagogus indig
nans quia sabbato curasset ihesus dicebat
turbae. Sex dies sunt in quibus oportet opa
ri. In his ergo uenite. et curamini. et non
in die sabbati. Respondit autem ad illum dnus et
dixit. Hypocrite unusquisque uestrum
sabbato non soluit bouem suum aut asi
num a presepio. et ducit adaquare.
Hanc autem filiam abrahae cum sit
filiam sathanae ecce. xviii. annis
non oportuit solui a uinculo isto
die sabbati. Et cum hec dicerent erubesce
bant omnes aduersarii eius. Et omnis
populus gaudebat in uniuersis quae gloriose
fiebant ab eo. Dicebat ergo. Cui simi
le est regnum dei. et cui similem estimo
illud. Simile est grano sinapis
quod accepit homo misit in hortum
suum. et crescit. et fit in arborem mag

nam quolibet est requirere ira
mis eius. Item dicit. Cui simile
existimabo regnum dei? Simile est fer
mento quod acceptum mulier abscon
dit in farine sata tria donec fermentatum
totum. Et ibat per ciuitates
et castella docens et iter faciens in
hierusalem. Dixit autem illi quidam. Domine si
pauci sint qui saluantur. Ipse autem
dixit ad illos. Contendite intrare
per angustam portam quia dico uobis
multi quirunt intrare et non poterunt.
Cum autem intrauerit pater familias et
clauserit ostium et incipietis foris
stare et pulsare ostium dicentes. Domine
aperi nobis. Et respondens dicet uobis. Nescio
uos unde sitis. Tunc incipietis dicere. Manducauimus coram te et bibimus. Et
doctus es in locis nostris. Et dicet uo
bis. Nescio uos unde sitis. Discedite
a me omnes operarii iniquitatis.
Ibi erit fletus et stridor dentium. Cum
uideritis abraham et ysaac et iacob et
omnes prophetas in regno dei. Et ipsi non
sint qui erant primi et sint primi
qui erant nouissimi. In ipsa die
accesserunt quidam pharisei dicen
tes illi. Exi et uade hinc quia herodes te
uult occidere. Et ait illis. Ite et dicite
uulpi illi. Ecce demonia eicio et sa
nitates perficio hodie et cras et tertia
die consumor. Verumtamen oportet me ho
die et cras et sequenti die ambulare
quia fieri non potest prophetam perire
extra hierusalem. Hierusalem hierusalem que occidis prophetas et lapi
das eos qui ad te missi sunt. Quoties
uolui congregare filios tuos quo
modo gallina nidum suum sub pennis
et noluisti. Ecce relinquitur uobis do
mus uestra deserta. Dico autem uobis
quia non uidebitis me donec ueniat
cum dicetis. Benedictus qui uenit in
nomine domini.

XIII

Et factum est cum intrasset sabbato
in domum cuiusdam principis pharisei
sabbato manducare panem et ipsi obser
uabant eum. Et ecce homo quidam
hydropicus erat ante illum. Et res

pondens ihesus dixit ad legis peritos et
pharisaeos dicens. Licet sabbato cu
rare? At illi tacuerunt. Ipse uero apprehensum sanauit eum ac dimisit
Et respondens ad illos dixit. Cuius uestrum
filius aut bos in puteum cadet
Et non continuo extrahet illum die sab
bati? Et non poterant ad hec rede illi re
spondere. Et ad inuitatos parabolam
illam intendens quomodo primos ac
cubitus eligerent. Dicens ad illos.
Cum inuitatus fueris ad nuptias
non discumbas in primo loco ne forte
honoratior te sit inuitatus ab
illo et ueniens his qui te et illum
uocauit dicat. Da huic locum. Tunc
incipias cum rubore nouissimum lo
cum tenere. Sed cum inuitatus fueris
uade recumbe in nouissimo loco
ut cum uenerit qui te inuitauit di
cat tibi. Amice ascende superius. Tunc
erit tibi gloria coram simul ac
cumbentibus. Quoniam omnis qui se exal
tat humiliabitur et qui se hu
miliat exaltabitur. Dicebat autem
et qui se inuitauerat. Cum facis
prandium aut cenam noli uocare
amicos tuos neque fratres tuos neque cog
natos neque uicinos neque diuites ne
forte et ipsi te inuitent et fiat
tibi retributio. Sed cum facis conuiuium uocaque pauperes debiles claudos
cecos et beatus eris quia non habent unde retribuere tibi. Retribuetur
enim tibi in resurrectione iustorum. Hec
cum audisset quidam de simul discum
bentibus dixit illi. Beatus qui manducabit panem in regno dei. At ipse
dixit ei. Homo quidam fecit cenam
magnam et uocauit multos. Et
misit seruum suum hora cene dicere
inuitatis ut uenirent quia iam
parata sunt omnia. Et ceperunt simul
omnes excusare. Primus dixit ei
villam emi et necesse habeo exire et
uidere illam. Rogo te habe me excusa
tum. Et alter dixit. Iuga boum
emi quinque et eo probare illa. Rogo te

hic me excusatum. Et alius dixit
vxorem duxi. et ideo non possum ue
nire. Et reuersus seruus nunciauit
hec domino suo. Tunc iratus pater fami
lias dixit seruo suo. Exi cito. Et ecce. Spla
cas. et uicos ciuitatis. et pauperes de
biles. cecos et claudos introduc
huc. Et ait seruus. Domine factum est uti
mandasti. et adhuc est locus. Et ai
dominus seruo. Exi in uias. et sepes. et
compelle intrare ut impleatur do
mus mea. Dico autem uobis quod nemo
uirorum illorum qui uocati sunt gusta
bit cenam meam. Erant autem turbe
multe cum eo. et conuersus dixit ad il
los. Si quis uenit ad me et non odit
patrem suum et matrem. et uxorem. et fi
lios. et fratres. et sorores. adhuc autem et
animam suam non potest meus esse disci
pulus. Qui non baiulat crucem suam et
sequitur post me non potest meus esse disci
pulus. Quis enim ex uobis uolens turre
edificare nonne prius sedens com
putat sumptus qui necessarii
sunt si habeat ad perficiendum ne posteaq
cum posuerit fundamentum. et non po
tuerit perficere omnes qui uident incipiant
illudere dicentes. Quia hic homo
cepit edificare et non potuit consum
mare. Aut qui rex iturus committere
bellum aduersus alium regem non
sedens prius cogitat si potest
cum decem milibus occurrere ei qui
cum uiginti milibus uenit ad se. Alioquin
adhuc illo longe agente legatio
nem mittens rogat ea que pacis sunt.
Sic ergo omnis ex uobis qui non renun
ciauerit omnibus quae possidet non po
test meus esse discipulus.

Bonum est sal. Si autem sal euanuerit
in quo condietur? Neque in
terram neque in stercoratum utile est. Sed
foras mittetur. Qui habet aures
audiendi audiat. Erant autem ap
propinquantes publicani et peccatores ut
audirent illum. Et murmurabant
pharisei et scribe dicentes. Quia hic peccatores
recipit et manducat cum illis. Et

ait ad illos parabolam istam dicens.
Quis ex uobis homo qui habet centum
oues. et si perdiderit unam ex illis non
dimittit nonaginta nouem in
deserto. et uadit ad illam que perierat
donec inueniat eam. Et cum inue
nerit eam imponit humeros suos
gaudens. et ueniens domum conuocat
amicos. et uicinos suos dicens illis.
Congratulamini mihi quia inueni
ouem meam que perierat. Dico autem uobis
quod ita gaudium erit in celo super uno
peccatore penitentiam agente quam super nona
ginta nouem iustis qui non indigent
penitentia. Aut quis mulier habens drachmas
decem. si perdiderit drachmam unam nonne
accendit lucernam. et euerrit domum. et
querit diligenter donec inueniat.
Et cum inuenerit conuocat amicas
suas et uicinas dicens. Congratulamini
mihi quia inueni drachmam quam per
dideram. Ita dico uobis gaudium erit an
gelis dei super uno peccatore penitentiam age
nte. Ait autem. Homo quidam habuit
duos filios. et dixit adolescentior ex
illis patri. Pater da mihi portionem sub
stantie que me contingit. Et diuisit illis
substantiam. Et non post multos
dies congregatis omnibus adolescen
tior filius peregre profectus est in regionem
longinquam. et ibi dissipauit substan
tiam suam uiuendo luxuriose. Et post
quam consumasset omnia facta est fames
ualida per regionem illam. et ipse cepit egere.
Et abiit. et adhesit uni ciui regio
nis illius. qui misit illum in uillam suam
ut pasceret porcos. Et cupiebat
implere uentrem suum de siliquis
quas porci manducabant. et nemo
illi dabat. Et in se reuersus
dixit. Quanti mercenarii patris mei
habundant panibus. ego autem hic fame pereo.
Surgam. et ibo
ad patrem meum. et dicam ei. Pater peccaui
in celum. et coram te. Iam non sum
dignus uocari filius tuus. Fac me
sicut unum ex mercenariis tuis. Et sur
gens uenit ad patrem suum. Cum

autem adhuc longe eo iudeo illi pa
ter eius et misericordia motus est et accurrens
cecidit super collum eius et osculatus e
um. Dixerunt ei filius. Pater peccavi in
celum et coram te et iam non sum dignus
vocari filio tuo. Dixit autem pater ad
servos suos. Cito proferte stolam pri
mam et induite illum et date annulum
in manu eius et calceamenta pe
dibus eius et adducite vitulum saginatum
et occidite et manducemus et
epulemur. Quia hic filius meus mortu
us fuerat et revixit perierat et inventus
est. Et coeperunt epulari omnes epulantes. Erat autem
filius eius senior in agro. Et cum ve
niret et appropinquaret domui audivit
symphoniam et chorum et vocavit unum de servis
et interrogavit qui hec essent
et ipse dixit illi. Frater tuus venit et occi
dit pater tuus vitulum saginatum
quia salvum illum recepit. Indignatus
autem est et nolebat introire. Pater ergo illius
egressus coepit rogare illum. At
ille respondens dixit patri suo. Ecce tot annis
servio tibi et nunquam mandatum tuum
preterivi et nunquam dedisti mihi hedum
ut cum amicis meis epularer. Sed ex
postquam filius tuus hic qui devora
vit substantiam suam cum meretricibus venit
occidisti illi vitulum saginatum.
Ipse autem dixit illi. Fili tu semper mecum
es et omnia mea tua sunt. Epulari autem
et gaudere oportebat quia frater tuus hic
mortuus fuerat et revixit perierat et
inventus est. Et ceperunt epulari.

Homo quidam erat divites qui
induebatur purpura et bisso et epulabatur
quotidie splendide. Et erat quidam
mendicus nomine Lazarus qui iacebat
ad ianuam eius ulceribus plenus
cupiens saturari de micis que cade
bant de mensa divitis. Sed nemo illi
dabat. Sed canes venientes lin

gebant ulcera eius. Factum autem est ut moreretur
mendicus et portaretur a angelis in sinum
Abrahe. Mortuus autem et divites et sepultus est in
inferno. Levans autem oculos suos cum esset in tormentis
vidit Abraham a longe et Lazarum in sinu eius. Et ipse
clamans dixit. Pater Abraham miserere mihi et mitte Lazarum
ut intingat extremum digiti sui in aquam ut refrigeret
linguam meam quia cruciatus sum in hac flamma. Et ait
illi Abraham. Fili memento quia recepisti bona in
vita tua et similiter Lazarus mala nunc autem hic
consolatur tu vero cruciaris. Et in his omnibus inter nos
et vos chaos magnum firmatum est ut hi qui volunt
hinc transire ad vos non possint neque inde huc
transmeare. Et ait. Rogo ergo te pater ut mittas eum
in domum patris mei habeo enim quinque fratres ut
testetur illis ne et ipsi veniant in hunc locum tormentorum.
Dicit ei Abraham. Habent Moysen et prophetas audiant
illos. At ille dixit. Non pater Abraham sed si quis
de mortuis ierit ad illos penitebit eos. Dixit autem
illi. Si Moysen et prophetas audiunt neque si quis
mortuorum resurgerit credent.

Dixit autem ad discipulos suos. Non
potest fieri quin veniant scandala. Verumtamen
vae per quem veniunt. Bonum erat ei si
lapis molaris imponeretur circa collum eius
et proiceretur in mare quam ut scandalizet
unum de pusillis istis. Attendite vobis. Si autem
peccaverit in te frater tuus increpa eum
et si poenitentiam egerit dimitte ei. Et si
septies in die peccaverit in te et septies
in die conversus fuerit ad te dicens
poenitentiam agere dimittes ei. Dixerunt autem
apostoli domino. Adauge nobis fidem. Dixit autem
dominus. Si habueritis fidem sicut granum sinapis
dicetis huic morbo. Eradicare et transplantare in mare
et obediet vobis. Quis autem vestrum habens servum
arantem aut pascentem qui regresso de agro
dicet illi statim. Transi recumbe. Nonne potius
dicet illi. Paratum fac quod cenabo et
accinge te et ministra mihi donec manducem
et bibam et post hoc manducabis et bibes tu.
Nunquid habet gratias servo illo quia fecit
quae ei imperavit. Non puto. Sic et vos cum
feceritis omnia quae vobis imperata sunt
dicite. Quia servi inutiles sumus quod
quod debuimus facere fecimus.

gehenne ubi vermis eorum non mortietur mendicus et portatus
est ab angelis in sinum abrahe. Mortuus autem et sepultus est
in inferno. Elevans autem oculos suos cum esset in tormentis vidit abra
ham a longe et lazarum in sinu eius et ipse clamans dixit. Pater abrahe
miserere mihi. et mitte lazarum ut intingat extremum digiti sui in
aquam et refrigeret linguam meam quia crucior in hac flamma. et dixit illi abra
ham. fili recordare quia recepisti bona
in vita tua. et lazarus similiter ma
la. nunc autem hic consolatur tu vero
cruciaris. et in his omnibus inter nos
et vos chaos magnum firmatum est
ut hi qui volunt hinc transire
ad vos non possint neque inde huc tran
meare. et ait. Rogo te pater ut mit
tas eum in domum patris mei habeo enim
fratres ut testetur illis ne et ipsi veni
ant in locum hunc tormentorum. et ait
illi abraham. habent moysen et prophetas
audiant illos. at ille dixit. non
pater abraham. sed si quis ex mortuis
ierit ad eos penitentiam agent. ait ei
illi. Si moysen et prophetas non audiunt
neque si quis ex mortuis resurrexerit
credent ei. et ait ad discipulos suos
Impossibile est ut non veniant
scandala. Ve autem illi per quem venient
vtilius erat illi si lapis molaris
imponeretur circa collum eius et proiic
eretur in mare quam ut scandalizet unum
de pusillis istis. attendite vobis. Si
peccauerit in te frater tuus increpa illum
et si penitentiam egerit dimitte illi. et
si septies in die peccauerit in te. et si
septies in die conuersus fuerit ad te
dicens. Penitet me dimitte illi.

Et dixerunt apostoli XVII
domino. Adauge nobis fidem. Dixit
autem dominus. Si habueritis fidem sicut
granum sinapis dicetis huic ar
bori moro. Eradicare et transplan
tare in mare et obedisset vobis. Quis
autem vestrum habens servum arantem

aut bobum pascentem. qui regresso
de agro dicet illi statim transi et re
cumbe. et non dicet ei. Para quod cenem
et precingere et ministra mihi do
nec manducem et bibam et post hec
tu manducabis et bibes. Numquid
gratias habet servo illo quia fecit quod
ei imperauerat. Non puto. Sic et vos cum
feceritis omnia quæ precepta sunt vobis di
cite. Serui inutiles sumus quod de
buimus facere fecimus. Et factum est
dum iret in hierusalem transibat per
medium samarie et galilee. et
cum ingrederetur quoddam castellum
occurrerunt ei decem viri leprosi. Qui stete
runt a longe. et levaverunt vocem di
centes. Jhesu preceptor miserere nobis.
Quos cum vidisset dixit. Ite ostendite
vos sacerdotibus. Et factum est dum irent
mundati sunt. Unus autem ex illis cum
vidisset quia mundatus est regressus
est cum magna voce magnificans
deum. et cecidit in faciem ante pedes eius
gratias agens. Et hic erat samarita
nus. Respondens autem ihesus dixit. Nonne
decem mundati sunt. et ubi sunt novem
Non inuenti sunt qui redirent et darent gli
riam deo nisi hic alienigena. et ait il
li. Surge vade quia fides tua te sal
vum fecit. Interrogatus autem a phariseis
quando venit regnum dei. et ait eis dicens.
Non venit regnum dei cum observatione. Neque dicent. Ecce hic. aut ecce
illic. Ecce enim regnum dei intra vos est.
Et ait ad discipulos suos. Venient
dies quando desiderabitis videre unum
diem filii hominis quando videbitis. Et
dicent vobis. Ecce hic et ecce illic. Nolite ire neque sectemini. Sicut
enim fulgur coruscans de sub celo
in ea quæ sub celo est fulget ita erit et filius
hominis in die sua. Primum autem
oportet illum multa pati et reprobari
a generatione hac. Et sicut factum est
in diebus noe ita erit et in diebus filii
hominis. Edebant et bibebant vxorem ducebant et dabantur ad
nuptias usque in diem quam intrauit

uit nocte arduam. et inuenit diuitium
et perdidit omnes. Simili modo fecerunt
filiis loth edebant et bibebant eme
bant et uendebant plantabant et edi
ficabant. Qua die autem exiit loth a
sodomis pluit ignem et sulphur de
celo et omnes perdidit. Secundum hec erit
qua die filius hominis reuelabitur.
In illa die qui fuerit in tecto. et uasa eius
in domo ne descendat tollere illa. Et
qui in agro similiter non redeat retro.
Memores estote uxoris loth. Quicuq;
quesierit animam suam saluam facere
perdet illam. Et quicuq; perdiderit illam
uiuificabit eam. Dico uobis illa
nocte erunt duo in lecto uno unus
assumetur et alter relinquetur. Duo
erunt molentes in unum unus assum
metur et alter relinquetur. duo in agro
unus assumetur et alter relinquetur.
Respondentes dicunt illi. Vbi domine. Qui
dixit eis. Vbicumq; fuerit corpus il
luc congregabuntur et aquile.

Dicebat autem et
parabolam ad illos. quia oportet se
mper orare et non deficere dicens. Iudex qui
dam erat in quadam ciuitate deum non
timens et hominem non reuerens.
Vidua autem erat in ciuitate
illa et ueniebat ad eum dicens. Vin
dica me de aduersario meo. Et nolebat
per multum tempus post hec autem dixit me
ipse. Et si deum non timeo nec hominem re
uereor. tamen quia molesta est mihi hec uidua
uindicabo illam ne in nouissimo
ueniens suggillet me. Ait autem do
minus. Audite quid iudex iniqui
tatis dixit. Deus autem non faciet iu
dicium electorum suorum clamantium ad
se die ac nocte et patiens habebit in illis.
Dico autem uobis quia cito faciet iudicium
illorum. Verumtamen filius hominis ueniens
putas inueniet fidem in terra. Dixit
autem et ad quosdam qui in se confidebant
tanquam iusti et aspernabantur ceteros parabolam istam dicens. Duo
homines ascenderunt in templum ut ora
rent unus pharisaeus et alter publica

nus. Pharisaeus autem stans hec apud
se orabat. Deus gratias tibi ago. quia non sum sicut ceteri hominum. Rapaces iniusti
adulteri. uelut etiam hic publicanus. Je
iunio bis in sabbato. decimas do omnia
quecumque possideo. Et publicanus a longe
stans. nolebat nec oculos ad celum
leuare. sed percutiebat pectus suum
dicens. Deus propitius esto mihi pec
catori. Amen dico uobis descendit hic iu
stificatus in domum suam ab illo. Quia
omnis qui se exaltat humiliabitur
et qui se humiliat exaltabitur.
Offerebant autem ad illum et infan
tes ut eos tangeret. Quos cum uidissent
discipuli increpabant illos. Jhesus autem
uocans illos dixit. Sinite parvu
los uenire ad me et nolite ue
tare eos. Talium enim est regnum dei. Amen
dico uobis quicuq; non accepit regnum dei sicut puer non intrabit in illud
Et interrogauit eum quidam prin
ceps dicens. Magister bone quid faci
endo uitam eternam possidebo.
Dixit autem ihesus. Quid me dicis bo
num. Nemo bonus nisi solus deus.
Mandata nosti. Non occides. non me
chaberis. non furtum facies. non fal
sum testimonium dices. Honora
patrem tuum et matrem. Qui autem hec omnia
custodiui a iuuentute mea. Quis
audito hoc ait ei. Adhuc unum
tibi deest. Omnia quecumque habes uende
et da pauperibus et habebis thesaurum in
celo. Et uenite sequere me. Hec ille au
ditis contristatus est quia diuites erant
nimis. Videns autem illum ihesus tristem factum dixit. Quam difficile qui pecu
nias habent in regnum dei introibunt
facilius est camelum per foramen
acus transire quam diuitem introire
in regnum dei. Et dixerunt qui audie
bant hec. Et quis potest saluus fi
ri. Et ille. Quecumque impossibilia sunt apud
homines possibilia sunt apud deum. Ait autem
petrus. Ecce nos dimisimus omnia
et secuti sumus te. Qui dixit eis.
Amen dico uobis nemo est qui reliquit

domū aut parentes aut fres aut
uxorem aut filios aut agros ppter
me ppter regnū dei ñ recipiat multo
plura in hoc tpe et in futuro
uitam eternam. Assumpsit autem ihs
xii. discipulos suos et ait illis. Ecce
ascendimus ierosolima et consum
mabuntur omnia q scripta sūt per
ppetas de filio hois. Tradetur enim
gentibus et illudetur et flagellabitur
et conspuetur. Et postquam flagellaue
rint occident eum. et tertia resurget
ger. Et ipi nihil horum intellexerunt
et erat uerbum istud absconditum
ab eis. et non intelligebant q dicebā
tur sibi. Factum autem cum appropiaret
ihs iericho cecus quidam sedebat
secus uiam mendicans. Et cum
audiret prectantem audiuit et
rogabat quid hoc esset. Dixerunt autem
ei q ihs nazarenus transit. Et
clamauit dicens. Ihu fili dauid
miserere mei. Et qui p̄ibant in
crepabant eum ut taceret. Ipse
multo magis clamabat. fili dauid
miserere mei. Stans autem ihs iussit
illum adduci ad se. Et cum appro
quasset interrogauit illum dicens
quid tibi uis faciam. at ille dixit.
Domine ut uideam. Et ihs dixit illi.
Respice. fides tua te saluum fecit.
Et statim uidit et sequebatur illum
magnificans dm. Et omnis plebs ut
uidit dedit laudem dō.

Et ingressus ihs pambulabat per
iericho. Et ecce uir nomine zacheus
et ipse erat princeps publicanorū
et ipse diues. Et querebat uidere ihm
quis esset. Et non poterat prae turba
quia pusillus erat. Et praecur
rens ascendit arborem sycomorum
ut uideret illum. Et cum ueniret
ad eum. Zacheu festinans descen
de. Hodie in domo tua oportet
me manere. Et festinans descen
dit et exceptit illum gaudens. Et

Et cum uident omnes murmurabant
dicentes q ad hominem peccatorem diuer
sus. Stans autem zacheus dixit ad
dm. Ecce dimidium bonorum meorum
domine do pauperibus. Et si quid alicui de
fraudauit reddo quadruplum. Dixit ihs
ad eum. Hodie salus huic domui
facta est eo quod et ipse filius sit abrahe.
Venit enim filius hominis querere et sal
uum facere q perierat. Hec illis audi
entibus adiecens dixit parabolam eo q
esset prope ierusalem et existimarent q
protinus regnum dei manifestaretur
Dixit ergo. Homo quidam nobilis abiit
in regionem longinquam accipere sibi
regnum et reuerti. Vocatis autem decem
seruis suis dedit illis decem mnas. Et ait ad
illos. Negociamini dum uenio.
Ciues autem eius odiebant illum et mi
serunt legationem post illum dicentes.
Nolumus hunc regnare super nos.
Et factum est reuertere accepto regno,
et iussit uocari seruos quibus dederat
pecuniam ut sciret quantum quisque no
gociatus esset. Venit autem primus di
cens. Domine mina tua decem
mnas lucrata est. Et ait illi. Euge ser
ue bone quia in modico fuisti fidelis eris potestatem
habens super decem ciuitates. Et alter
uenit dicens. Domine mina tua fecit
quinque mnas. Et huic ait. Et tu esto su
per quinque ciuitates. Et alius uenit di
cens. Domine ecce mina tua quam habui
repositam in sudario. Timui te. Es
homo austerus es. tollis q non po
suisti et metis q non seminasti.
Dicit ei. De ore tuo te iudico serue
nequam. Sciebas q ego homo auste
rus sum tollens q non posui et
metens q non seminauit. Et quare non
dedisti pecuniam meam ad mensam et
ego ueniens cum usuris utique eam
exigissem. Et astantibus dixit.
Auferte ab illo minam. Et date illi q
decem mnas habet. Et dicunt ei. Domine
decem mnas habet. Dico autem uobis q omni
habenti dabitur et habundabit.
ab eo autem qui non habet. et q habet auferetur

tuum ab eo qui nupti in nuptias meos il
los qui noluerunt me regnare super se
adducite huc et interficite coram me
his diebus perdebat ascendens ieru
solimam et cum appropinquasset
iuxta bethphage et bethaniam ad
montem qui vocatur oliveti misit
duos discipulos suos dicens eis cem
castellum quod ante vos est quod cum in
eum intueritis invenietis pullum cui nu
dum nemo unquam homi
num sedit solvite illum et adducite
si quis vos interrogaverit cur solvi
tis quid dicetis ei quia dominus operam eius
desiderat abierunt autem qui missi erant
et invenerunt sicut dixerat illis stantem
pullum solventibus autem illis pul
lum dixerunt dominum eius ad illos quid
solvitis pullum at illi dixerunt
quia dominus necessarium habet et duxe
runt illum ad iesum et iactantes
vestimenta sua super pullum imposu
erunt iesum sunt autem illo sabba
tum vestimenta sua in via et cum
appropinquaret iam ad descensum mon
tis oliveti coepit omnis turba dilige
ntes gaudentes laudare deum vo
ce magna super omnibus quas viderant
virtutibus dicentes benedictus rex qui
venit in nomine domini pax in celo et gloria
in excelsis et quidam pharisaeorum de
turbis dixerunt ad illum magister increpa
discipulos tuos qui respondens ait illis
dico vobis quia si hi tacuerint lapides
clamabunt et cum appropinquasset
videns civitatem flevit super eam di
cens quia si cognovisses et tu
quidem in hac die tua quae ad pacem tu
am sunt abscondita sunt ab oculis tuis
quia venient dies in te et circumda
bunt te inimici tui vallo et circu
dabunt te et coangustabunt te
undique et ad terram prosternent te
et filios tuos qui in te sunt et non re
linquent in te lapidem super lapidem
eo quod non cognoveris tempus visitationis
tue et ingressus in templum coepit ei
ere vendentes et ementes in illo dicens

illis scriptum est quia domus mea do
mus orationis vocabitur vos autem
fecistis illam spelunca latronum
erat docens in templo erat autem phari
saei et sacerdotes et scribae et prin
cipes plebis quaerebant perdere illum
et invenerunt quid facerent il
li omnis enim populus suspensus erat
audiens illum

Et factum est cum diebus docen
tis illo per templum et evangeli
zante accesserunt principes sacer
dotum et scribae cum senioribus et
dixerunt dicentes ad illum dic no
bis in qua potestate hoc facis aut
quis est qui dedit tibi hanc potesta
tem respondens autem ihesus dixit ad illos
interrogabo vos et ego unum sermonem
et respondete mihi baptismus iohannis
unde erat de celo an ex hominibus at
illi cogitabant intra se dicentes
quia si dixerimus de celo dicet nobis
quare ergo non credidistis illi si autem
ex hominibus dicimus plebs universa
lapidabit nos certum enim habet iohannem
prophetam esse et timebant ergo turbas
illis ihesus ego dico vobis
in qua potestate hoc facio et
pro autem dicit ad plebem parabolam
hanc homo quidam plantavit
vineam et locavit eam colonis
et profectus est multis temporibus
et in tempore misit ad colo
nos servum ut de fructu vineae
darent illi qui cum caesum dimisserunt
eum inanem et addidit alium mi
sit servum illi autem hunc quoque de
cedentes et affligentes eum dimi
serunt vacuum et addidit tertium
misit illi autem hunc quoque
eiecerunt dicentes quid faciam
mittam filium meum
dilectum forsitan cum hunc vi
derint verebuntur quem cum vi
dissent coloni cogitaverunt inter
se dicentes hic est heres occida
mus eum ut nostra fiat hereditas
et factum est cum audissent

ondere. Quid g̃ facet illis dñs mi
nes? Nec enim per colonos istos ta
dabit uineam aliis. Quia autem
dixerit sit absit. Ut ea aspiciens
eos dixit. Quid g̃ hoc est quod scrip
tum est. Lapidem reprobauerunt edi
ficantes hic fr̃s et in caput anguli. Omis
qui ceciderit super illum lapidem
uel quem ille ceciderit comminuet illum. Et quia
ueritus est ne quia ab eis ceciderit
comminuet illum. Et quia uerbum pri
mus sacerdotum et scribe miserunt
manus in illa hora. Et timuerunt po
plum. Cognouerunt enim quia ad ipos dixit
similitudinem istam. Et obser
uantes miserunt insidiatores qui
se iustos simulauerunt ut caperent
eum in sermone. Et tradent enim pri
mipatui et potestati presidis. Et
rogauerunt illum dicentes. Magi
stri scimus quia recte dicis et doces. Et non
accipis personam hominis sed in ue
ritate doces. Licet nobis dare tributum
cesari an non? Considens autem do
lum illorum ait ad eos. Quid me
tentatis? Ostendite mihi denari
um. Cuius habet imagine et scrip
tionem? Et respondentes dixerunt ei cesa
ris. Et ait illis. Reddite g̃ quæ sunt
cesaris cesari et quæ fe dei deo. Et non po
tuerunt reprehendere eum in uer
bo coram plebe. Et mirati sunt in responso eius
et tacuerunt. Accesserunt autem quidam
sa dicentes qui negant esse resur
rectionem. Et interrogauerunt eum di
centes. Magister moyses scripsit
nobis. Si cuius frater mortuus fuerit
habens uxorem et hic sine liberis
fuerit accipiat eam frater eius uxo
rem. Et suscitet semen fratri suo. Sep
tem g̃ fratres erant. Et primus
accepit uxorem et mortuus est
sine liberis. Et secundus accepit illam
et ille mortuus est sine filio. Et tertius
accepit illam similiter. Et omnes sep
tem non reliquerunt semen. Et mortuus est
uxor. In resurrectione g̃ cum resurrexerint
uxor cuius eorum erit? Septem enim habuerunt

uxorem. Et ait illis iesus. Filii
huius mundi nubunt et nubentur
ad nuptias. Illi autem qui digni habe
buntur seculo illo et resurrectione
ex mortuis neque nubent neque nubentur
uxores. Neque enim ultra mori potuerunt.
Equales enim angelis sunt et filii sunt dei.
cum filii sint resurrectionis. Quia
uero resurgant mortui et moyses os
tendit super rubum sicut dixit do
minum deum abraham et deum ysaac et
deum iacob. Deus autem non est mortuorum
sed uiuentium. Omnes enim uiuunt ei.
Respondentes autem quidam scribarum dixerunt
ei. Magister bene dixisti. Et amplius
non audebant eum quicquam interro
gare. Dixit autem ad illos. Quomodo dicunt
christum filium dauid esse. Ipse enim dauid
dicit in libro psalmorum. Dixit dominus
domino meo sede a dexteris meis. Donec
ponam inimicos tuos scabellum pe
dum tuorum. Dauid g̃ illum dominum
uocat. Et quid filius eius est. Audie
nte autem omni plebe dixit discipulis suis
Prendite a scribis qui uolunt
ambulare stolis et amant salu
tationes in foro et primas cathedras
in synagogis et primos discubitus
in cenis. Qui devorant domos
uiduarum simulantes longam
orationem. Hi sumpturi sunt damna
tionem maiorem.

Respiciens autem uidit eos qui
mittebant munera sua in ga
zophylacium diuitis. Uidit autem
et quandam uidua paupercula mit
entem ibi duo minuta. Et dixit
Uere dico uobis quia uidua hec pau
per plus quam omnes mise sunt omnes
hi enim de abundanti sibi miserunt
munera dei. Hec autem de eo quod de
est illi omne uiuum suum misit.
Et quibusdam dicentibus
de templo quod donis lapidibus et
donis ornatum est. Dixit. Hec que
uidetis uenient dies in quibus
non relinquetur lapis super lapidem qui
non destruatur. Interrogauerunt

ante illum dicentes. Percepto quin
ero hec. quod signum cum fiet mepri
ent? Qui dixit videre ne seducat
mini. Multi enim venient in nomine meo
dicentes. Ego sum. et quos adpropinquabit
tempus. Solite ergo post illos. Sum ge
ntes prelia et seditiones nolite
fieri. Oportet primum hec fieri sed non
dum statim finis. Surget enim gen
tis gens et regnum adversus regnum. et erit motus
magni per loca. et pestilencie
et fames. terrores de celo. et signa ma
gna erunt. Hec autem omnia initia
vobis manus suas. et persequentur vos
tradentes in synagogas. et custodias tra
hentes ante reges et presides propter no
men meum. Continget autem vobis
in testimonium. Ponite ergo in cordibus
vestris non premeditari quomodo
videatis. Ego enim dabo vobis os et sapi
entiam cui non poterunt resistere et con
tradicere omnes adversarii vestri. Tradentur
autem a parentibus. et fratribus. et cognatis et a
micis. et morte afficient ex vobis.
Et eritis odio omnibus hominibus propter no
men meum. et capillus de capite vestro non peri
bit. In patientia vestra possidebitis
animas vestras. Cum autem videritis ab
ominationem desolationis. Et
quod dictum est a Daniele propheta. stantem
in loco sancto. Qui legit intelligat.
Tunc qui in Iudea sunt fugiant in montes
et qui in medio eius recedant. et
que in regionibus sunt non intrent in eam. Qui
dem in illis diebus. Vae pregnan
tibus et nutrientibus. Erit enim pressura magna super
terram. et ira populo huic. Et cadent in ore gla
dii. et captivi ducentur in omnes gen
tes. Et Iherusalem calcabitur a gentibus
donec impleantur tempora nationum.
Et erunt signa in sole. et luna. et stel
lis. et super terram pressura gentium pre
confusione sonitus maris. et fluctu
um. arescentibus hominibus prae timore et
expectatione que superventura sunt huic
orbi. Nam virtutes celorum mo

buntur. Et tunc videbunt filium
hominis venientem in nube cum potestate
magna et maiestate. Hiis autem fi
entibus respicite et plenate
capitia vestra quia appropiat redem
cio vestra. Et dixit illis similitudinem
videte ficulneam et omnes arbores cum
produxerunt iam ex se scitis quia
prope est estas. Ita et vos cum
videritis hec fieri scitote quia prope
est regnum dei. Amen dico vobis quia non
preibit generatio hec donec omnia
fiant. Celum et terra transibunt
verba autem mea non transibunt. De
die autem illa vel hora nemo scit neque angeli
qui sunt in celo neque filius nisi pater
Videte vigilate et orate. Nescitis enim
quando tempus sit. Sicut homo qui abiens
reliquit domum suam et dedit servis suis potestatem
cuique operis. et ianitori mandavit ut vigilet
Vigilate ergo quia nescitis quando dominus domus veniat
vel mane. Ne cum venerit repentino dormientes
inveniat. Quod autem vobis dico omnibus dico
vigilate. Post duos autem dies fiebat
pasca et azima. Et querebant principes sacerdotum et scribe
quomodo eum dolo tenerent et occidere
dicebant autem. Non in die festo ne forte tumultus
fieret in populo. Cum esset autem Iesus in Bethania
in domo Simonis leprosi. Et dum
esset in mensa. Venit mulier habens alabastrum unguenti
nardi spicati pretiosi. Et confracto alabastro effudit super
caput eius. Erant autem quidam indignantes intra se
et dicentes. Ut quid perditio hec unguenti
facta est? Potest enim hoc unguentum venire
plus quam trecentis denariis et dari egenis
Et fremebant in illam. Iesus autem dixit. Sinite illam
quid illi molesti estis? Bonum opus operata est in me. Nam
semper egenos habetis vobiscum. et cum
volueritis potestis illis benefacere. Me autem non semper
habetis. Quod habuit hec fecit. Prevenit ungere corpus meum
in sepultura. Amen dico vobis. Ubicumque predicatum fuerit
euangelium hoc in universo mundo. Dicetur et quod hec fecit
in memoriam eius. Et Iudas Iscariotes unus de duodecim
ierit ad principes sacerdotum ut proderet eum
illis. Qui audientes gavisi sunt. et promiserunt
se pecunias dare. Et quomodo
opportunitatem inveniebat ut traderet eum. Et
prima azimorum. Et pascha immolabant
dicebant ei discipuli. Ubi vis paramus
tibi ut manduces pascha? Et mittit duos de discipulis suis
et dicit eis. Ite in civitatem. et occurrit vobis
homo quidam amphoram aque

panis. Et cum manducarent dixit
qui tradit me in manu
domini. Dicit ei magister. Vbi dicis
sortu ubi pascha cum discipulis meis
manducem. Et ipse ostendit nobis
cenaculum magistratum et ubi pas
cum sunt. Cum autem manducarent dixit
illis ihe. Et parantes pascha
fecerunt hora discubuit et xii apli cum
eo. Et ait illis. Desiderio desideraui hoc
pascha manducare vobiscum antq
patiar. Dico enim vobis quia ex hoc non man
ducabo illud donec impleatur in
regno dei. Et accepto calice gracias e
git et dixit. Accipite et diuidite inter
nos. Dico enim vobis quia non bibam de
generatione uitis donec uen
iat regnum dei. Et accepto pane
gracias egit et fregit et dedit eis di
cens. Hoc est corpus meum quod pro vobis
traditur. Hoc facite in meam commemo
rationem. Similiter et calicem postquam
cenauit dicens. Hic calix
nouum testamentum in meo sanguine qui
pro multis effundetur. Verumtamen ec
ce manus tradentis me mecum
in mensa. Et quidem filius hominis secundum q
diffinitum est uadit. Verumtamen ue homi
ni illi per quem traditur. Et ipsi coperunt
querere inter se quis esset ex eis qui
eum facturus esset. Facta autem et
contentio inter eos. Quis eorum
videretur esse maior. Ait autem eis. Reges gen
tium dominantur eorum. Et qui potestatem
habent super eos benefici uocantur. Vos au
tem non sic. Sed qui maior est in vobis fiat
sicut minor. Et qui precessor est sicut
ministrator. Nam quis maior est
qui recumbit. Ego autem in medio
vestrum sum sicut ministrans. Vos
autem estis qui permansistis mecum
in temptationibus meis. Et ego dispo
no vobis sicut disposuit mihi pater
meus regnum ut edatis et bibatis super
mensam meam in regno meo. Et sedea
tis super thronos. xii. iudicantes. xii
tribus israel. Ait autem dominus simoni.
Simon simon ecce satanas expetiuit

nos ut exciuaret sicut triticum.
Ego autem rogauit pro te ut non deficiat
fides tua. Et tu aliquando conuersus confir
ma fratres tuos. Qui dixit ei. Domi
ne tecum paratus sum et in carcerem
et in mortem ire. Et ille dixit. Dico tibi
petre non cantabit hodie gallus ne
donec ter abnegas nosse me. Et
dixit eis. Quando misi vos sine sacco
et pera et calceamentis numquid ali
quid defuit vobis. Et illi dixerunt
nihil. Dixit eis. Sed nunc habet
sacculum habet similiter et peram
et qui non habet uendat tunicam suam
et emat gladium. Dico enim vobis quia ad
hoc hoc quod scriptum est oportet im
pleri in me. Et cum iniquis deputa
tus est. Et enim quod de me finem
habet. Et illi dixerunt. Domine ecce duo
gladii hic. Et ille dixit eis. Satis
est. Et egressus uadit secundum consuetu
dinem in montem oliuarum. Secuti sunt
autem illum discipuli. Et cum pre
uenisset ad eum locum dixit illis.
Orate ne intretis in temptationem.
Et ipse auulsus est ab eis quantum iac
tus est lapidis. Et positis genibus ora
bat dicens. Si fieri potest transeat a me
calix iste. Verumtamen non mea
uoluntas sed tua fiat. Apparuit autem
illi angelus de celo confortans eum.
Factus autem in agonia prolixius orabat. Et
factus est sudor eius sicut guttae sangui
nis decurrentis in terram. Et cum
surrexisset ab oratione et uenisset ad dis
cipulos suos inuenit eos dormien
tes pre tristitia. Et ait illis. Quid
dormitis? Surgite et orate ne intre
tis in temptationem. Adhuc eo loqu
ente. Ecce turba et ueniebat unus de
duodecim et antecedebat eos et ap
propinquauit iesu osculare eum. Ie
sus autem dixit illi. Iuda osculo fi
lium hominis tradis. Videntes autem hi
qui erant circa ipsum quod futurum
erat dixerunt. Domine si percutimus
gladio. Et percussit unus ex illis
seruum principis sacerdotum et am

primam auricula eius dexteram. Un-
dens autem ihs ait. Sinite usque huc.
Et cum tangisset auriculam eius sa-
nauit eum. Dixerunt autem ihs ad eos
qui uenerant ad se principes sacerdotum
et magistratus templi et seniores. Quasi
ad latronem existis cum gladiis et fus-
tibus cum esset die nobiscum in
templo non extendistis manus in me.
Sed hec est hora uestra et potestas tenebrarum.
Comprehendentes autem eum duxe-
runt ad domum principis sacerdotum.
Petrus uero sequebatur eum a longe.
Accenso autem igne in medio atrio et
circumsedentibus illis erat petrus in
medio eorum. Cum autem uidisset ancil-
la quedam sedentem ad lumen et cum fixis
in eum oculis dixit. Et hic cum illo
erat. At ille negauit eum dicens
Mulier non noui illum. Et post pa-
ululum alius uidens eum dixit.
Et tu de illis es. Petrus uero ait. O
homo non sum. Et interuallo fere unius
alius quod affirmabat
dicens. Vere et hic cum illo erat. Nam et
galileus es. Et ait petrus. Homo
nescio quid dicis. Et continuo adhuc
illo loquente gallus cantauit. Et con-
uersus dus respexit petrum. Et recorda-
tus est petrus uerbi dei sicut dixerat. Quia
priusquam gallus cantet ter me ne-
gabis. Et egressus foras flenit a-
mare. Et tenebant eum ludentes
et tentantes eum. Et percutiebant faciem eius
et interrogabant eum dicentes. Pro-
phetiza nobis xpe quis est qui te per-
cussit. Et alia multa blasphemantes
dicebant in eum. Et factum est ut diesce-
nisset congregatio senioris plebis. Et prin-
cipes sacerdotum et scribe et adduxerunt
illum in concilium suum dicentes. Si tu
es xpe dic nobis. Et ait illis. Si uero
dixero uobis non credetis mihi. Si autem et
interrogauero non respondebitis mihi. Et
ex hoc erit filius hominis sedens a dextris uirtutis
dei. Dixerunt autem omnes. Tu ergo es filius

dei. Qui ait. Vos dicitis. Quia ego sum.
Et illi dixerunt. Quid ad huc desi-
deramus testimonium. Ipsi enim audi-
uimus de ore eius.

CAPVT XXIII

Et surgens omis multitudo eo-
rum duxerunt illum ad pilatum.
Ceperunt autem accusare illum
dicentes. Hunc inuenimus subuertentem
gentem nostram et prohibentem
tributa dari cesari dicentem se ipsum
regem esse. Pilatus autem in-
rogauit eum dicens. Tu es rex
iudeorum. At ille respondens ait. Tu di-
cis. Ait autem pilatus ad principes
sacerdotum et turbas. Nihil inue-
nio causae in hoc homine. At illi inten-
debant dicentes. Commouet populum
docens per uniuersam iudeam incipi-
ens a galilea usque huc. Pilatus
autem audiens galileam interroga-
uit si homo galileus est. Et ut cog-
nouit quia de herodis potestate est
misit eum ad herodem qui et ipse
in illis diebus herodes
autem uisio uidens gauisus est nimis.
erat enim cupiens ex multo tempore
eum ob audiuit multa de eo et
sperabat signum aliquod uidere ab eo fie
interrogabat autem illum multis in
monibus at ipse nichil ei
bant principes sacerdotum et scribe
stantes accusantes eum. Spernens
autem illum herodes cum exercitu suo
illusit indutum ueste alba et re-
misit ad pilatum. Et facti sunt
herodes et pilatus in ipsa die amici
inter se. Nam ante erant ad inuicem
Pilatus autem conuocatis principibus
sacerdotum et magistratibus plebis dixit
ad illos. Obtulistis mihi hominem
hunc quasi auertentem populum. Et ecce ego
coram uobis interrogans nullam
causam inuenio in homine isto ex his quibus
quibus eum accusatis. Sed neque herodes
Nam remisit illum ad nos. Et ecce
nichil dignum morte actum est ei.
Emendatum igitur illum dimittam.
Necesse autem habebat dimittere eis per

diem festum unū. Exclamantes autē
simul multa turba dicens. Tolle
hunc. tolle nunc nobis barabam. Qui
erat propter seditionem quandam facta in
ciuitate. et homicidium missus. Iterum
autem pilatus locutus est
ad illos volens dimittere ihm. At
illi subclamabant dicentes. Cruci
figge eum. crucifige eum. Ille autem tertio
dixit ad illos. Quid enim malum fecit
iste. Nullam causam mortis inuenio
in eo. Corripiam ergo illum. et dimit
tam. At illi instabant uocibus
magnis postulantes ut crucifigeretur.
Et inualescebant uoces eorum. et
pilatus adiudicauit fieri petitionem
eorum. Dimisit autem illis eum qui
propter homicidium. et seditionem missus
fuerat in carcerem quem petebant. ihm
uero tradidit uoluntati eorum. Et cū
duxerunt eum apprehenderunt simo
nem quendam cyrenensem uenientem
de uilla. et imposuerunt illi crucem
portare post ihm. Sequebatur autem
illum multa turba populi. et mulierū
que plangebant et lamentabantur
eum. Conuersus autem ad illas ihs dixit
filie hierusalem nolite flere super me. sed super
uos ipsas flete. et super filios uestros. Quia
ecce uenient dies in quibus dicent
beate steriles. et uentres qui non genue
runt. et ubera que non lactauerunt. Tunc
incipient dicere montibus cadite super
nos. et collibus operite nos. Quia si in uiri
di ligno hec fiunt in sicco quid fiet. Ducebantur autem et alii duo
nequam cum eo ut interficerentur. Et
postquam uenerunt in locum qui uocatur
caluarie ibi crucifixerunt eum. Et
latrones unum a dextris. et alterum
a sinistris. ihs autem dixit. Pater
dimitte illis quia nesciunt quid fa
ciunt. Diuidentes uero uestimenta
eius miserunt sortes. Et stabat populus
expectans. et deridebant eum prin
cipes cum eis dicentes. alios saluos
fecit semper saluum faciat si hic est
xpc dei electus. Illudebant autem ei
milites accedentes. et acetum offerentes
illi dicentes. Si tu es rex iudeorum
saluum te fac. Erat autem et superscriptio
scripta super eum litteris hebraicis. hec est
rex iudeorum. Unus
autem de his qui pendebant latronum
blasphemabat eum dicens. Si tu
es xpc saluum fac temetipsum. et nos.
Respondens autem alter increpabat illum
dicens. Neque tu times dm. qui eadem
damnatione es. Et nos quidem iuste
nam digna factis recipimus. hic uero
nichil mali gessit. Et dixit ad
ihm. Memento mei cum ueneris in
regnum tuum. Et dixit illi ihs. Amen
dico tibi hodie mecum eris in paradi
so. Erat autem fere hora sexta. et tenebre
facte sunt super uniuersam terram usque ad ho
ram nonam. Et obscuratus est sol. et
uelum templi scissum est medium.
Et clamans uoce magna ihs ait.
Pater in manus tuas commendo spiritum
meum. Hec dicens expirauit. Vi
dens autem centurio quod factum erat gli
ficauit dm dicens. Vere hic homo
iustus erat. Tota quoque turba eorum qui
simul aderant ad spectaculum istud
et uidebant quæ fiebant percutientes pec
tora sua retrocedebant. Stabant autem
omnes noti eius a longe. et mulieres
quæ secute erant eum a galilea hec ui
dentes. Erat autem nomine ioseph qui
erat decurio uir bonus et iustus. hic
non consenserat consilio et actibus eorum. a
arimathia ciuitate iudee. qui ex
pectabat et ipse regnum dei. hic accessit
ad pilatum. et petiit corpus ihu.
Et depositum inuolutum in sindone
et posuit eum in monumento excisso
in quo nondum quisquam positus fuerat. Et dies erat parasceues. et sab
batum illucescebat. Subsequentes autem
mulieres quæ cum ipso uenerant de
galilea uiderunt monumentum. et
quomodo positus erat corpus eius.
Et reuertentes parauerunt aromata
et unguenta. et sabbato quidem siluerunt
secundum mandatum.

XXIIII

Una autem sabbati valde diluculo
venerunt ad monumentum portan
tes quæ parauerant aromata. Inuene
runt autem lapidem reuolutum a monumento
et ingressi non inuenerunt corpus domi
ni Ihu. Et factum est dum mente stupe
rent de isto. ecce duo uiri astiterunt
secus illas in veste fulgente. Cum
autem timerent et declinarent uul
tum terræ dixerunt ad illas. Quid
uiuentem cum mortuis. Non est
hic. Recordamini qualiter locutus est uobis cum adhuc
esset in galilea dicens. Oportet filium hominis tradi in manus
hominum peccatorum et crucifigi et die
tertia resurgere. Et recordate sunt uerborum
eius et regresse a monumento nun
tiauerunt hæc omnia illis xi. et ceteris
omnibus. Erant autem maria magda
lene et Johanna et maria iacobi et
ceteræ cum eis erant quæ dicebant
ad apostolos hæc. Et uisa est apud illos
sicut deliramentum uerba ista et non credebant
illis. Petrus autem surgens cur
rit ad monumentum et procum
bens uidit linteamina posita
sola. Et abiit mirans secum quod
factum fuerat. Et ecce duo ex illis ibat
ur ipsa die in castellum quod erat in spa
tio stadiorum lx ab urbe nomine em
maus. Et ipsi loquebantur ad in
uicem de istis omnibus quæ acciderant.
Et factum est dum fabularentur et
secum inquirerent ipse Ihesus appropinquans
ibat cum illis. Oculi autem eorum te
nebantur ne eum agnoscerent. Et
ait ad illos. Qui sermones isti quos
affertis ad inuicem ambulantes et
estis tristes. Respondens unus cui nomen
Cleophas dixit ei. Tu solus peregri
nus es in Hierusalem et non cognouisti quæ
facta sunt in illa diebus. Quibus ille
dixit. Quæ. Et dixerunt. De Ihesu na
zareno qui fuit uir propheta potens
in opere et sermone coram deo et omni
populo. Quomodo tradiderunt eum summi
sacerdotes et principes nri in damna

tione mortis et crucifixerunt eum. Nos
autem speramus quia ipse redempturus
esset Israel. Et nunc super hæc omnia tertia dies
est hodie ex quo hæc facta sunt. Sed et mulie
res quædam ex nris terruerunt nos quæ
ante lucem fuerunt ad monumentum
et non inuenientes corpus eius uenerunt
dicentes se uisionem angelorum
uidisse qui dicunt eum uiuere. Et abierunt
quidam ex nris ad monumentum
et ita inuenerunt sicut mulieres dixerunt
ipsum uero non inuenerunt. Et ipse dixit
ad eos. O stulti et tardi corde ad cre
dendum in omnibus quæ locuti sunt prophetæ. Nonne
oportuit pati hæc et ita intrare
in gloriam suam. Et incipiens a Mo
se et omnibus prophetis interpretabatur illis
in omnibus scripturis quæ de ipso erant. Et
appropinquauerunt castello quo ibant.
Et ipse se finxit longius ire. Et coge
bant illum dicentes. Mane nobis
cum quoniam adiuespascit et inclina
ta est iam dies. Et intrauit cum illis
Et factum est dum discumberet cum
illis accepit panem et benedixit et fre
git et porrigebat illis. Et aperti sunt
oculi eorum et cognouerunt eum. Et ipse
euanuit ex oculis eorum. Et dixerunt
ad inuicem. Nonne cor nrum ardens
erat in nobis dum loqueretur in uia et
aperiret scripturas. Et surgentes eadem
hora regressi sunt in Hierusalem. Et inuenerunt
congregatos undecim et eos qui cum
ipsis erant dicentes quia surrexit dominus
uere et apparuit Simoni. Et narra
bant quæ gesta erant in uia et quomodo cog
nouerunt eum in fractione panis.
Cum autem hæc loquerentur ipse stetit
in medio eorum et dixit eis. Pax uobis.
Ego sum. Nolite timere. Conturbati
et facti timentes putabant se spiritum
uidere. Et dixit eis. Quid turbati estis
et cogitationes ascendunt in corda uestra.
Videte manus meas et pedes meos
quia ego ipse sum. Palpate et uidete quia
spiritus carnem et ossa non habet sicut me uidetis
habere. Et cum hæc dixisset ostendit
eis manus et pedes. Adhuc autem illis

ri credentibus et mirantibus pro gau
dio dixit habetis aliquid hic quod ma
ducetis? Et illi obtulerunt ei par
tem piscis assi et favum mellis et
cum manducasset coram eis sumpsit
reliquias dedit eis. Et dixit ad eos
hi sunt sermones quos locutus sum ad vos
cum adhuc essem vobiscum quoniam
necesse est impleri omnia quae scripta sunt
in lege moysi et prophetis et psalmis de
me. Tunc aperuit illis sensum
ut intelligerent scripturas. Et dixit
eis. Quia sic scriptum est et sic oportet
pati christum et resurgere a mortuis
tertia die et praedicari in nomine eius pe
nitentiam et remissionem peccatorum in omnes
gentes incipientibus ab hierosolima. Vos
autem estis testes horum. Et ego mitto qui
missum patris mei in vos. Vos autem
sedete in civitate donec induamini
virtute ex alto. Educit autem
eos foras in bethaniam et elevatis ma
nibus suis benedixit eis. Factum est autem
dum benediceret illis recessit ab eis et ferebatur
in caelum. Et ipsi adorantes regressi
sunt in hierusalem cum gaudio magno. Et
erant semper in templo laudantes et
benedicentes dm.

Incipit prologus in
evangelium iohis

Iste est iohes evangelista
unus ex discipulis
dei qui virgo a deo
electus est cum de nup
tiis volente nubere
vocatus ds. Cuius
gloriatus in hoc eli
gi testimonium dedit in evangelio
ad et precepit dilectus a deo ds. Iho
ne super pectus suum pendens in cena com
mendavit ds in virginem virgo
sensatior. Cuius manifestans in
evangelio ad erat ipse soli virginali
bus operis nichoeus solus virginem
cum christo et lumen arcanum
comprehensum est testatur. Iho
nis signum ponens. Ad in principio
erat ds. Ostendens ad ipse erat
in longinquitate demorantem ad

ubi dns mutatus est de nupti
arum urnis debeat in utribus in
mutatis nova omnia quae a xpo institu
ta apparuerunt. Hoc autem evan
gelium scripsit in asia postea quam
in patmos insula apocalipsim scip
serat in principio amonis in
corruptibile principium praenotatur
in genesi et corruptibilis finis per
virgine in apocalipsi redditur di
cente xpo. Ego sum alpha et o. Ho
c iohannes quiescens invenisse di
cit recessus sui amicitiae discipulis
suis et pectoris per multiplices et
pulchra primens xpm descendens in
defossum sepulture sue locum fui
dione positus et ad pedes suos tam et
maneris a dolore mortis quam a corrup
tione carnis mutentur altentis.
Dum post omnis scripsit evangelium et
hoc virginem debeatur. Quorum vel
scripsit tempore dispositio ut libro
rum ordinatio. Ideo a nobis per sin
gula ut exponitur ut sumendi deside
rio allocato et diligenter fructus la
boris et deo magistrum doctrina sec
uerit.

Incipit evangelium iohis

In principio erat verbum. Et ver
bum erat apud dm et ds erat ver
bum. Hoc erat in principio apud
dm. Omnia per ipsum facta sunt
et sine ipso factum est nihil. Quod
factum est in ipso vita erat et vita
erat lux hominum. Et lux in tene
bris lucet et tenebrae eam non
comprehenderunt. Fuit homo
missus a deo cui nomen erat io
hannes. Hic venit in testimo
nium ut testimonium perhibet
de lumine ut omnes crederent
per illum. Non erat ille lux
sed ut testimonium perhiberet
de lumine. Erat lux vera quae
illuminat omnem hominem ve
nientem in hunc mundum. In
mundo erat et mundus per
ipsum factus est et mundus eum

no cognouit. Ipsa uenit in suu eum
non recepe. Quotquot autem receperunt
eum dedit eis potestatem filios dei
fieri his qui credunt in nomine eius.
Qui non ex sanguinibus neque ex uoluntate
carnis neque ex uoluntate uiri sed
ex deo nati sunt. Et uerbum caro factum est
et habitauit in nobis. Et uidimus gloriam
eius gloriam quasi unigeniti a patre plenum
gratie et ueritatis. Iohannes testimonium
perhibet de ipso et clamat dicens.
Hic erat de quo dixi. Qui post me uenit
ante me factus est quia prior
me erat. Et de plenitudine eius
nos omnes accepimus et gratiam pro
gratia quia lex per moysen data est gratia
autem et ueritas per ihesum xpm facta est
Deum nemo uidit unquam nisi
unigenitus filius qui est in sinu
patris ipse enarrauit. Et hoc est testi
monium iohannis quando miserunt iudei
ab iherosolimis sacerdotes et leuitas
ad eum ut interrogarent eum. tu
quis es. Et confessus est et non negauit
et confessus est quia non sum ego xpc. Et in
terrogauerunt eum. Quid ergo helias es
tu. et dixit. Non sum. Ipsa es tu
Et respondit. Non. Dixerunt ergo ei. Quis
es ut responsum demus his qui mis
erunt nos. Quid dicis de te ipso. Ait
ergo ego uox clamantis in deserto. Di
rigite uiam domini sicut dixit ysaias
propheta. Et qui missi fuerant erant
ex phariseis. Et interrogauerunt eum
et dixerunt ei. Quid ergo baptizas si
tu non es xpc neque helias neque pha
ra. Et ait eis iohannes dicens. Ego bapti
zo in aqua. Medius autem uestrum stetit
quem uos nescitis. ipse est qui post
me uenturus est qui ante me factus
est cuius non sum dignus ut solua
tam corrigiam calceamenti. Hec in betha
nia facta sunt trans iordanem ubi erat
iohannes baptizans. Alia autem die iu
dit iohannes ihesum uenientem ad se et
ait. Ecce agnus dei ecce qui tollit
peccata mundi. Hic est de quo dixi. Post
me uenit uir qui ante me factus est

qui prior me erat. Et ego nesciebam
eum. Sed ut manifestetur israel
propterea uenio ego in aqua baptizans.
Et testimonium perhibuit iohannes dicens
quia uidi spm descendentem quasi colum
bam de celo. et manentem super eum.
Et ego nesciebam eum. Sed qui mi
sit me baptizare in aqua ille mihi
dixit. Super quem uideris spm descen
dentem et manentem super eum. hic est qui
baptizat in spiritu sancto. Et ego uidi et
testimonium perhibui quia hic est filius
dei. Alia die rursum stabat iohannes et
ex discipulis eius duo. Et respiciens
ihesum ambulantem dicit. Ecce agnus
dei. Audierunt eum duo discipuli loquentem
et secuti sunt ihesum. Conuersus
autem ihesus uidens eos sequentes se dixit
eis. Quid quaeritis. Qui dixerunt ei.
Rabbi quod dicitur interpretatum magister ubi
habitas. Dicit eis. Venite et uidete.
Venerunt et uiderunt ubi maneret. et
mansit apud eum die illo. hora autem
erat quasi decima. Erat autem andreas
frater simonis petri unus ex duobus qui
audierant a iohanne et secuti fuerant
eum. Inuenit hic primum
fratrem suum simonem et dixit ei. Inue
nimus messiam quod est interpretatum
xpm et adduxit eum ad ihesum. Intuitus
autem eum ihesus dixit. Tu es filius
simon filius iohanna. Tu uo
caberis cephas quod interpretatur
petrus. In crastinum autem uoluit
exire in galileam et inuenit phi
lippum. Et dicit ei ihesus. Sequere me.
Erat autem philippus a bethsaida ciui
tate andree et petri. Inuenit
philippus nathanael et dixit ei
Quem scripsit moyses in lege et
prophetis inuenimus ihesum filium
ioseph a nazareth. Et dixit ei na
thanael. A nazareth potest ali
quid boni esse. Dicit ei philippus
Veni et uide. Uidit ihesus nathana
el uenientem ad se et dixit de eo. Ec
ce israelita in quo dolus non est
Dicit ei nathanael. Unde me

nostri. Videtur ihe. et dixit ei. Priusq;
re philippus vocaret eum esses sub
ficu vidit te. Videt ei nathanael et
ait. Rabbi tu es filius dei tu es
rex israel. Videt ihe et dixit ei. Quia
dixi tibi vidisse te sub ficu credis.
maius his videbis et dixit ei. Am
en amen dico vobis videbitis celum
apertum et angelos dei ascendentes
et descendentes super filium hominis.

Die tertia nupcie facte sunt in cha
na galilee et erat mater ihu ibi. Vo
catus autem et ihe et discipuli eius
ad nupcias et deficiente vino dicit
mater ihu ad eum. Vinum non habent
dicit ei ihe. Quid mihi et tibi mu
lier nondum venit hora mea. Di
cit mater eius ministris. Quecumq;
dixerit vobis facite. Erant autem ibi la
pides hydrie sex positi secundum
purificationem iudeorum capientes sing;le
metretas binas vel ternas. Dicit
eis ihe. Implete hydrias aquam. Et
impleverunt eas usq; ad summum.
Et dicit eis ihe. Haurite nunc et fer
te architriclino. et tulerunt. Ut autem
gustavit architriclinus aquam vi
num factam et non sciebat unde esset.
ministri autem sciebant qui hau
serant aquam vocat sponsum ar
chitriclinus et dicit ei. Omis homo
primum bonum vinum ponit et cum
inebriati fuerint id quod deterius est
tu autem servasti vinum bonum usq;
adhuc. Hoc fecit initium signorum ihe
in cana galilee et manifestavit
gloriam suam et crediderunt eum dis
cipuli eius. Post hoc descendit ca
pharnaum ipse et mater eius et fra
tres eius et discipuli eius et ibi manse
runt non multis diebus. Et appropiavit
pascha iudeorum et ascendit ihe ie
rosolima. Et invenit in templo
vendentes boves et oves et colu
bas et nummularios sedentes.
Et cum fecisset quasi flagellum de
funiculis omnes eiecit de templo. o
ves quoq; et boves et nummularium

effudit eis et mensas subvertit. Et his
qui columbas vendebant dixit.
Auferte ista hinc et nolite facere
domum patris mei negotiationis. Re domui
cordati sunt discipuli eius quia scip
tum est. Zelus domus tue comedit
me. Iudei igitur ceperunt et. Quod
signum ostendis nobis quia hoc facis.
Respondit ihe et dixit eis. Solvite tem
plum hoc et in triduo excitabo
illud. Dixerunt igitur iudei. Quadraginta
et sex annis edificatum est templum
hoc et tu in triduo excitabis illud.
Ille autem dicebat de templo corporis
sui. Cum igitur resurrexisset a mortuis
recordati sunt discipuli eius quia hoc
dicebat de corpore suo et crediderunt
scripture et sermoni eius quem dixit
ihe. Cum autem esset in iherusolimis in
pascha die festo multi crediderunt
in nomine eius videntes signa eius
quae faciebat. Ipse autem ihe non credebat
semetipsum eis eo quod ipse nosset omnes
et quia non egebat ut quis testimo
nium perhiberet de homine. Ipse enim sciebat
quid esset in homine.

Erat autem homo ex phariseis nicho
demus nomine princeps iudeorum
hic venit ad ihum nocte et dixit ei.
Rabbi scimus quia a deo venisti
magister. Nemo enim potest hec signa
facere quae tu facis nisi fuerit deus cum
eo. Respondit ihe et dixit ei. Amen amen dico
tibi nisi quis natus fuerit denuo non
potest videre regnum dei. Dicit ad eum
nicodemus. Quomodo potest homo nas
ci cum sit senex. Numquid potest in
ventrem matris suae iterato introire
et renasci. Respondit ihe. Amen dico tibi nisi
quis renatus fuerit ex aqua et spiritu
sancto non potest introire in regnum
dei. Quod natum est ex carne caro est et
quod natum est ex spiritu spiritus est. Non mi
reris quia dixi tibi oportet vos nasci
denuo. Spiritus ubi vult spirat et vocem
eius audis. Sed nescis unde veniat
aut quo vadat. Sic est omis qui
natus est ex spiritu. Dixit nichodemus

et dixit ei. Quo possunt hæc fieri. Respondit ihe et dixit ei. Tu es magister israel et hæc ignoras. Amen amen dico tibi quia nos quod scimus loquimur et quod vidimus testamur et testimonium nostrum non accipitis. Si terrena dixi vobis et non creditis. Quomodo si dixero vobis celestia credetis. Et nemo ascendit in celum nisi qui descendit de celo filius hominis qui est in celo. Et sicut moyses exaltavit serpentem in deserto. Ita exaltari oportet filium hominis. Ut omnis qui credit in ipsum non pereat sed habeat vitam eternam. Sic enim dilexit deus mundum ut filium suum unigenitum daret. Ut omnis qui credit in eum non pereat sed habeat vitam eternam. Non enim misit deus filium suum in mundum ut iudicet mundum sed ut saluetur mundus per ipsum. Qui credit in eum non iudicatur. Qui autem non credit iam iudicatus est quia non credit in nomine unigenito filii dei. Hoc autem iudicium quia lux venit in mundum et dilexerunt homines magis tenebras quam lucem. Erant enim eorum opera mala. Omnis enim qui male agit odit lucem et non venit ad lucem ut non arguantur opera eius. Qui autem facit veritatem venit ad lucem ut manifestentur eius opera quia in deo sint facta. Post hæc venit ihesus et discipuli eius in iudeam terram. Et illic demorabatur cum eis et baptizabat. Erat autem iohannes baptizans in enon iuxta salim quia aquæ multæ erant illic et venebant et baptizabantur. Non enim adhuc missus fuerat iohannes in carcerem. Facta ergo quæstio erat discipulis iohannis cum iudeis de purificatione. Et venerunt ad iohannem et dixerunt ei. Rabbi qui erat tecum trans iordanem cui tu testimonium perhibuisti. ecce hic baptizat et omnes venerunt ad eum. Respondit iohannes et dixit. Non potest homo accipere quicquam nisi fuerit ei datum de celo. Ipsi enim michi testimonium perhibetis quia dixi non sum ego christus sed quia missus sum ante illum. Qui habet sponsam sponsus est. Amicus autem sponsi qui stat et audit eum gaudio gaudet propter vocem sponsi. Hoc gaudium meum impletum est. Illum oportet crescere me autem minui. Qui de sursum venit super omnes est. Qui de terra est de terra loquitur. Qui de celo venit super omnes est. Et quod vidit et audivit hoc testatur et testimonium eius nemo accipit. Qui autem accepit eius testimonium signavit quia deus verax est. Quem enim misit deus verba dei loquitur. Non enim ad mensuram dat deus spiritum. Pater diligit filium et omnia dedit in manu eius. Qui credit in filium habet vitam eternam. Qui autem incredulus est filio non videbit vitam sed ira dei manet super eum.

Cognovit ergo ihesus quia audierunt pharisei quod ihesus plures discipulos facit et baptizat quam iohannes quamquam ihesus non baptizaret sed discipuli eius. Reliquit iudeam et abiit iterum in galileam. Oportebat autem eum transire per samariam. Venit ergo in ciuitatem samarie quæ dicitur sichar iuxta predium quod dedit iacob ioseph filio suo. Erat autem ibi fons iacob. Ihesus autem fatigatus ex itinere sedebat sic super fontem. Hora autem erat quasi sexta. Venit mulier de samaria haurire aquam. Dicit ei ihesus. Da michi bibere. Discipuli enim eius abierant in ciuitatem ut cibos emerent. Dicit ergo ei mulier samaritana. Quomodo tu iudeus cum sis bibere a me poscis cum sim mulier samaritana. Non enim commutantur iudei samaritanis. Respondit ihesus et dixit ei. Si scires donum dei et quis est qui dicit tibi. Da michi bibere tu forsitan petisses ab eo et dedisset tibi aquam viuam. Dicit ei mulier. Domine neque haurientem habes et puteus altus est. Unde ergo habes aquam viuam. Numquid tu maior es patre nostro iacob qui dedit nobis puteum et ipse ex eo bibit et filii eius et pecora eius. Respondit ihesus et dixit ei. Omnis qui bibit ex aqua hac sitiet rursum. Qui autem biberit ex aqua quam

qm ego dabo ei ñ sitiet in eternum. Sed
aqua qm dabo ei fiet in eo fons aque
salientis in vitam eternam. Dicit ad eum
mulier. Dñe da mihi hanc aqm ut
ñ sitiam. ñ veniam huc haurire. Dicit
ei ihs. Vade voca virum tuum. et veni huc
Respondit mulier et dixit. Non hō virum.
Dixit ei ihs. Bene dixisti. q. ñ hō virum.
Quinq. enim viros habuisti. et hic quem
habes ñ est virus tuus. hoc vere dixisti.
Dixit ei mulier. Domine video q.
prophēta es tu. Patres nri in hoc monte hoc
adorauerūt. et vos dicitis q. in iherosolimis
est locus ubi adorare oportet. dicit
ei ihs. Credite mihi q. venit hora. qn neq.
in hoc monte neq. in iherosolimis adorabitis patrem. Vos
adoratis qd nescitis. nos adoramus
qd scimus. q. salus ex iudeis est. Sed
venit hora. et nūc est qn veri adoratores
adorabunt patrem in spiritu. et veritate
Etenim tales querit qui adorent
eum. Spiritus est deus. Et eos qui ado
rant eum in spiritu. et veritate oportet ado
rare. Dicit ei mulier. Scio q. messias
venit qui dicitur xpus. Cum ergo venerit ille
nobis annunciabit omnia. Dicit ei
ihs. Ego sum qui loquor tecum. et
continuo venerūt discipuli eius. et mi
rabantur quia cum muliere loque
batur. Nemo tamen dixit. quid quaris aut
quid loquis cum ea. Reliquit ergo hydriam
suam mulier. et abiit in ciuitatem. et di
cit illis hominibus. Venite. et videte hominem
qui dixit mihi omnia quecumq. fecerim
Numquid ipse est xpus. et exierūt de ciui
tate. et veniebant ad eum. Interea
rogabant eum discipuli eius dicen
tes. Rabbi manducа. Ille autem dixit
eis. Ego habeo cibum manducare q.
vos nescitis. Videbant ergo discipuli
ad invicem. Numquid aliquis at
tulit ei manducare. Dicit eis ihs
Meus cibus est ut faciam voluntatem
eius qui misit me. et perficiam
opus eius. Nonne vos dicitis q.
adhuc iiii menses sūt. et messis venit
ecce dico vobis levate oculos vros. et
videte regiones q. albescūt iam ad
messem. et qui metit mercedem accipit.
et congregat fructum in vitam eternam.
ut qui seminat simul gaudeat. et
qui metit. In hoc enim est verbum verum
q. alius est qui seminat. et alius est qui
metit. Ego misi vos metere quod vos
non laborastis. alii laborauerūt. et vos in
labores eorum intrastis. Cognouerūt autem
ex illa ciuitate multi samaritani in
eum. propter verbum mulieris testimonium
phibentis q. dixit mihi
omnia quecumq. feci. Cum venissent
ergo ad illum samaritani rogauerūt
eum ut ibi maneret. et mansit ibi
duos dies. Et multo plures credide
rūt in eum propter sermonem eius. Et mu
lieri dicebant q. iam non propter tuam
loquelam credimus. ipsi enim audi
mus. et scimus q. hic est vere saluator
mundi. Post duos autem dies exi
vit inde. et abiit in galileam. ipse enim ihs
testimonium phibuit q. prophēta in patria
sua honorem non habet. Cum ergo venisset
in galileam. receperūt eum galilei. cum
omnia vidissent q. fecerat iherosolimis
in die festo. et ipsi enim venerant ad
diem festum. Venit ergo iterum in cana
galilee. ubi fecit aqm vinum. Et erat
quidam regulus cuius filius infir
mabatur capharnaum. Hic cum
audisset q. ihs aduenisset a iudea in
galileam abiit ad eum. et rogabat
eum ut descenderet. et sanaret filium
suum. incipiebat enim mori. Dixit ergo
ihs ad eum. Nisi signa. et prodigia
videritis. non creditis. Dicit ei
regulus. Domine descende priusq.
moriatur filius meus. Dicit ei ihs. Va
de filius tuus viuit. Credidit ho
mo sermoni qm dixit ei ihs. et ibat. Jam
autem eo descendente servi occurrerūt
ei. nunciantes. et dicentes. q. filius
eius viuit. Interrogabat ergo horam
ab eis in qua melius habuerat. et
dixerūt ei. Quia heri hora septima reli
quit eum febris. Cognouit ergo pa
q. illa hora erat in qua dixerat ei ihs

filius eius uiuit. Et ipse credidit
ihe. et domus eius tota. Hoc iterum secundum
signum fecit ihe cum uenisset a iudea
in galileam.

V

Post hec erat dies festus iudeorum
et ascendit ihe ierosolima. Est
autem ierosolimis probatica piscina
que cognominatur hebraice bethsaida
. v. porticus habens. In his iacebat
multitudo magna languentium
cecorum claudorum aridorum expectantium
aquae motum. Angelus autem domini secundum
tempus descendebat in piscinam. et movebatur
aqua. Et quicumque prior descendebat in pis
cinam post motionem aquae sanus fie
bat a quocumque detinebatur infir
mitate. Erat autem quidam homo
ibi. xxxviii. annos habens in infir
mitate sua. Hunc cum uidisset
ihe iacentem. et cognouisset quia iam
multum tempus hoc habet dicit ei. Vis sanus
fieri. Respondit ei languidus. Domine
hominem non habeo. ut cum turbata fuerit
aqua mittat me in piscinam. Dum
uenio. ego. alius ante me descen
dit. Dicit ei ihe. Surge tolle grabba
tum tuum. et ambula. Et statim sanus
fuit homo. et sustulit grabbatum suum
et ambulabat. Erat autem sabbatum
in illa die. Dicebant ergo iudei illi qui
sanus factus fuit. Sabbatum est. non licet
tibi tollere grabbatum tuum. Respon
dit eis. Qui me sanum fecit ille mihi dixit.
tolle grabbatum tuum. et ambula. Interro
gauerunt ergo eum. Quis est ille homo qui
dixit tibi tolle grabbatum tuum et am
bula. Is autem qui sanus factus erat
nesciebat quis esset. Ihe autem de
clinauit a turba existente loco.
Postea inuenit ihe eum in templo
et dixit ei. Ecce sanus factus es. iam
noli peccare ne deterius tibi aliquid
contingat. Abiit ergo ille homo. nun
tiauit iudeis. quia ihe est qui fecit
eum sanum. Propterea persequebantur
iudei ihesum. quia hoc faciebat in sabbo
ihe autem respondit eis. Pater meus usque
modo operatur. et ego opor. Propterea

ergo magis quaerebant eum iudei ut
facerent. quia non solum soluebat sabbatum
sed patrem suum dicebat deum esse
faciens deo. Sedit igitur ihe et dixit
eis. Amen amen dico uobis. non potest fi
lius quicquam a se facere nisi quod uide
rit patrem facientem. Quaecumque enim
hic filius similiter facit. Pater enim diligit
filium. et omnia demonstrat ei
quae ipse facit. maiora his demon
strabit illi opera ut uos miremini.
Sicut enim pater suscitat mortuos. et ui
uificat. sic et filius quos uult uiuificat. Neque enim pater iudi
cat quemquam. sed omne iudicium dedit
filio. ut omnes honorificent filium
sicut honorificant patrem. qui non hono
rificat filium. non honorificat patrem qui misit
illum. Amen amen dico uobis. quia qui
uerbum meum audit. et credit ei qui
misit me habet uitam aeternam. et in
iudicium non uenit. sed transit a mor
te in uitam. Amen amen dico uobis. quia
uenit hora. et nunc est. quando mortui au
dient uocem filii dei. et qui audierint
uiuent. Sicut enim pater habet uitam
in semetipso. sic dedit et filio uitam
habere in semetipso. Et potestatem de
dit ei iudicium facere. quia filius hominis est.
Nolite mirari hoc. quia uenit hora in
qua omnes qui in monumentis sunt
audient uocem filii dei. Et procedent
qui bona fecerunt in resurrectio
nem uitae. Qui uero mala egerunt in
resurrectionem iudicii. Non possum
ego a me ipso facere quicquam. sicut
audio iudico. et iudicium meum
iustum est. quia non quaero uoluntatem
meam. sed uoluntatem eius qui misit
me patris. Si ego testimonium perhibeo
de me ipso. testimonium meum non est
uerum. Alius est qui testimonium perhi
bet de me. et scio quia uerum est testimonium
eius quod perhibet de me. Vos misistis
ad iohem. et testimonium perhibuit
ueritati. Ego autem non ab homine testi
monium accipio. sed hoc dico ut uos

salui sitis. Ille erat lucerna ardens
et lucens. Vos autem voluistis exul
tare ad horam in luce eius. Ego au
tem habeo testimonium maius Ioh(anne). Opa
ra quæ dedit mihi pater ut perficiam ea
ipsa. Opera quæ ego facio testimoni
um perhibent de me. Quia pater misit
me. Et qui misit me pater ipse testimo
nium perhibet de me. Neque
vocem eius audistis. Neque speciem eius
vidistis. Et verbum eius non habetis in
vobis manens. Quem misit ille hunc vos non creditis. Scrutamini
vos scripturas in quibus putatis
vitam æternam habere. Ille est qui
testimonium perhibet de me. Et no
luistis venire ad me ut vitam
habeatis. Claritatem ab hominibus non
accipio. Sed cognovi vos quia dilectionem dei
non habetis in vobis. Ego veni in nomine
patris mei. Et non accepistis me. Si alius
venerit in nomine suo illum accipietis.
Quid vos potestis credere qui gloriam ab invicem accipitis. Et gloriam
quæ a solo deo est non quæritis. Nolite pu
tare quia ego accusaturus sum vos apud patrem. Est qui accusat vos Moyses in quo vos sperastis. Si enim crederetis Moysi crederetis forsitan et
mihi. De me enim ille scripsit. Si autem
illius litteris non creditis quomodo verbis
meis credetis.

Post hæc abiit Ihesus trans mare Ga
lilee quod est tiberiadis. Et sequebatur
eum multitudo magna quia videbant
signa quæ faciebat super eis infirmis. Abiit autem in montem Ihesus
et ibi sedebat cum discipulis suis. Erat
autem proximum pascha dies festus iuda
eorum. Cum sublevasset igitur oculos Ihesus et
vidisset quia multitudo maxima ve
nit ad eum dixit ad philippum.
Unde ememus panes ut manducent hi. Hoc autem dicebat tentans eum. Scie
bat enim quid esset facturus.
Respondit ei philippus. Ducentorum denarorum panes non sufficiunt eis. ut
unus quisque modicum quid accipiat

dixit ei unus ex discipulis eius an
drias frater simonis petri. Est puer unus
hic qui habet v. panes ordeaceos et duo
pisces. Sed hæc quid sunt inter tantos. Dixit
autem Ihesus facite homines discumbere. Erat
autem fenum multum in loco. Discubuerunt
igitur viri numero quasi v. milia. Accepit igitur Ihesus
panes. Et cum gratias egisset distribuit
discumbentibus. Similiter et ex piscibus quan
tum volebant. Ut autem impleti sunt
dixit discipulis suis. Colligite fragmen
ta quæ superaverunt ne pereant. Collegerunt
igitur et impleverunt xii. cophinos fragmentorum ex v. panibus ordeaceis. Et duobus
piscibus quæ superaverunt his qui man
ducaverunt. Illi igitur homines cum vidissent
quod fecerat signum dicebant quia
hic est vere propheta qui venturus est
in mundum. Ihesus autem cognovit
quia venturi essent ut rapiant eum et
facerent eum regem fugit iterum in
montem ipse solus. Et ut sero fieret
descenderunt discipuli eius ad mare.
Et cum ascendissent navim venie
bant trans mare capharnaum. Et tenebræ
iam factæ erant. Et non venerat ad eos
Ihesus. Mare autem vento magno flan
te exurgebat. Cum remigassent igitur
quasi stadia. xxv. aut xxx. videbant Ihesum
ambulantem super mare. Et proximum
navi fieri. Et timuerunt. Qui eum dixe
rat. Ego sum. Nolite timere. Volue
runt igitur eum accipere in navi. Et statim
navis fuit ad terram quam ibant. Il
lud die turba quæ stabat trans mare
vidit quia navicula alia non erat ibi
nisi una. Et quia non introisset cum discipulis
suis Ihesus in navicula sed soli discipuli eius
abissent. Alie vero venerunt naves a
tiberiade iuxta locum ubi manducaverunt
panem gratias agentes deo. Cum
igitur vidisset turba quia Ihesus non est ibi neque
discipuli eius ascenderunt in naviculas
et venerunt capharnaum quærentes
Ihesum. Et cum invenissent eum
trans mare dixerunt ei. Rabbi quando
huc venisti. Respondit eis Ihesus et dixit.
Amen amen dico vobis. Quæritis me non quia

uidistis signa sed propterea manducastis et saturati estis. Operamini non cibum qui perit sed qui permanet in uitam eternam quem filius hominis uobis dabit. Hunc enim pater signauit deus. Dixerunt ergo ad eum. Quid faciemus ut operemur opera dei. Respondit ihesus et dixit eis. Hoc est opus dei ut credatis in eum quem misit ille. Dixerunt ergo ei. Quid ergo tu facis signum ut uideamus et credamus tibi. Quid operaris. Patres nri manna manducauerunt in deserto sicut scriptum est. Panem de celo dedit eis manducare. Dixit ergo eis iesus. Amen amen dico uobis non dedit moyses uobis panem de celo sed pater meus dat uobis uerum panem de celo. Panis enim dei est qui de celo descendit et dat uitam mundo. Dixerunt ergo ad eum. Domine semper da nobis hunc panem. Dixit autem eis ihesus. Ego sum panis uite. Qui uenit ad me non esuriet et qui credit in me non sitiet in eternum. Sed dixi uobis quia uidistis me et non uidistis. Omne quod dat mihi pater ad me uenit et eum qui uenit ad me non eiciam foras quia descendi de celo non ut faciam uoluntatem meam sed uoluntatem eius qui misit me. Hec autem est uoluntas eius qui misit me patris ut omne quod dedit mihi non perdam ex eo sed resuscitem illud in nouissimo die. Hec autem est uoluntas patris mei qui misit me ut omnis qui uidet filium et credit in eum habeat uitam eternam et ego resuscitabo eum in nouissimo die. Murmurabant ergo iudei de illo quia dixisset. Ego sum panis qui de celo descendit et dicebant. Nonne hic est ihesus filius ioseph cuius nos nouimus patrem et matrem. Quomodo ergo dicit hic quia de celo descendit. Sed ait ihesus eis. Nolite murmurare mutuo. Nemo potest uenire ad me nisi pater qui misit me traxerit illum. Et ego resuscitabo eum in nouissimo die. Scriptum est in prophetis. Et erunt omnes docibiles dei. Omnis qui audiuit a patre et didicit uenit ad me. Non quia patrem uidit quisquam nisi is qui est a deo hic uidit

patrem. Amen amen dico uobis qui credit in me habet uitam eternam. Ego sum panis uite. Patres uri manducauerunt manna in deserto et mortui sunt. Hic est panis de celo descendens ut si quis ex ipso manducauerit non moriatur. Ego sum panis uiuus qui de celo descendi. Si quis manducauerit ex hoc pane uiuet in eternum et panis quem ego dabo caro mea est pro mundi uita. Litigabant ergo iudei ad inuicem dicentes. Quomodo potest hic nobis carnem suam dare ad manducandum. Dixit ergo eis ihesus. Amen amen dico uobis nisi manducaueritis carnem filii hominis et biberitis eius sanguinem non habebitis uitam in uobis. Qui manducat meam carnem et bibit meum sanguinem habet uitam eternam et ego resuscitabo eum in nouissimo die. Caro enim mea uere est cibus et sanguis meus uere est potus. Qui manducat meam carnem et bibit meum sanguinem in me manet et ego in illo. Sicut misit me pater uiuens et ego uiuo propter patrem et qui manducat me et ipse uiuet propter me. Hic est panis qui de celo descendit. Non sicut manducauerunt patres uri manna et mortui sunt. Qui manducat hunc panem uiuet in eternum. Hec dixit in synagoga docens in capharnaum. Multi ergo audientes ex discipulis eius dixerunt. Durus est hic sermo quis potest eum audire. Sciens autem ihesus apud semetipsum quia murmurant de hoc discipuli eius dixit eis. Hoc uos scandalizat. Si ergo uideritis filium hominis ascendentem ubi erat prius. Spiritus est qui uiuificat caro non prodest quicquam. Verba quæ ego locutus sum uobis spiritus et uita sunt sed sunt quidam ex uobis qui non credunt. Sciebat enim ihesus a principio qui essent credentes et quis traditurus eum esset et dicebat. Propterea dixi uobis quia nemo potest uenire ad me nisi fuerit ei datum a patre meo. Ex hoc multi discipuli eius abierunt retro et iam cum illo non ambulabant. Dixit ergo ihesus ad duodecim. Nunquid

eximos uestros abire. Dixerunt ergo ei sy
mon petrus. Domine ad quem ibi
mus. Verba uite eternae habes. Et nos cre
didimus. Et cognouimus quia tu es xpus
filius dei. Respondit ei ihesus. Nonne ego
uos elegi duodecim. Et unus ex uobis diabolus
est. Dicebat autem de iuda simonis scario
this. Erat enim hic traditurus eum
cum esset unus ex eis. VII

Post hec autem ambulabat ihesus in ga
lilea non enim uolebat in iudea
ambulare quia querebant eum iudei. Erat
autem in proximo dies festus iu
daeorum scenopegia. Dixerunt autem ad
eum fratres eius. Transi hinc et uade
in iudeam. Et tu discipuli tui uidebunt
opera tua que facis. Nemo quippe in
occulto aliquid facit. Et ipse in pa
lam esse. Si hec facis manifesta te
ipsum mundo. Sed in fratres eius ce
debant in eum. Dixit ergo ihesus. Tempus
meum nondum adest. Tempus autem
uestrum semper est paratum. Non potest
nos odisse mundus. Me autem odit. Quia
ego testimonium perhibeo de illo quia
opera illius mala sunt. Vos ascendite ad diem
festum hunc. Ego autem non ascendam
ad diem festum istum. Quia meum tempus
nondum impletum est. Hec cum dixisset
ipse mansit in galilea. Vt autem ascen
derunt fratres eius tunc et ipse ascendit
ad diem festum non manifeste sed quasi in
occulto. Iudei ergo querebant eum die
festo. Et dicebant ubi ille est. Et murmur
multus erat de illo in turbis. Quidam
enim dicebant quia bonus est. Alii autem
dicebant. Non sed seducit turbas. Ne
mo tamen palam loquebatur de illo propter
timorem iudeorum. Iam autem die festo me
diante ascendit ihesus templum et docebat.
Et mirabantur iudei dicentes.
Quomodo hic litteras scit cum non didicerit.
Respondit eis ihesus et dixit. Mea doctrina
non est mea sed eius qui misit me.
Si quis uult uoluntatem eius fa
cere. Cognoscet de doctrina utrum ex
deo sit an ego a me ipso loquar. Qui
a semetipso loquitur gloriam propriam

querit. Qui autem querit gloriam eius qui
misit illum. Hic verax est. Et iniustitia
in illo non est. Nonne moyses dedit
uobis legem. Et nemo ex uobis facit
legem. Quid me quaeritis interficere. Re
spondit turba et dixit. Demonium habes. Quis
te quaerit interficere. Respondit ihesus et dixit eis.
Vnum opus feci. Et omnes miramini.
Propterea moyses dedit uobis circumci
sionem. Non quia ex moyse est. Sed ex patribus. Et in
sabbato circumcidis hominem. Si circum
cisionem accipit homo in sabbato ne soluatur
lex moysi. Mihi indignamini quia
totum hominem sanum feci in sabbato. Nolite
iudicare secundum faciem. Sed iustum
iudicium iudicate. Dicebant ergo quidam
ex ierosolimis. Nonne hic est quem quaerunt
interficere. Et ecce palam loquitur
et nihil ei dicunt. Numquid uere cog
nouerunt principes quia hic est xpus. Sed hic
uirum hunc unde sit. Xpus autem cum ue
nerit nemo sciet unde sit. Clamabat
ergo ihesus in templo docens et dicens. Et me
scitis. Et unde sum scitis. Et a me ipso
non ueni. Sed ueracis est qui misit me. Quem
uos nescitis. Ego scio eum. Et ab ipso
sum. Et ipse me
misit. Quaerebant ergo eum apprehen
dere. Et nemo misit in illum manus.
Quia nondum uenerat hora eius. De turba
autem multi crediderunt in eum. Et dice
bant. Xpus cum uenerit numquid plu
ra signa faciet quam hic fecit. Audierunt
pharisei turbam murmurantem
de illo hec. Et miserunt principes et
pharisei ministros ut apprehenderent
eum. Dixit ergo ihesus adhuc modicum tem
pus uobiscum sum. Et uado ad eum qui
misit me. Quaeretis me et non inuenie
tis. Et ubi ego sum uos non potestis uenire.
Dixerunt ergo iudei ad semetipsos. Quo
hic turus est quia non inuenimus eum.
Siquid in dispersione gentium ma
turus est et docturus gentes. Quis est
hic sermo quem dixit. Quaeretis me et non
inuenietis. Et ubi sum ego uos non
potestis uenire. In nouissimo autem

die magno festivitatis stabat ihe et
clamabat dicens. Si quis sitit veniat
ad me et bibat. Qui credit in me
sicut dixit scriptura flumina de ventre
eius fluent aque viue. Hoc autem
dixit de spiritu suo quem accipiebant
credentes in eum. Nondum enim erat
spiritus datus. quia ihesus nondum erat glorificatus. Ex illa igitur turba cum audissent
hos sermones eius dicebant. Hic est
ie vere propheta. Alii dicebant hic est xpus. Quidam autem dicebant. Numquid a galilea venit xpus. Nonne scriptura dixit
quia ex semine dauid. et de bethleem
castello ubi erat dauid venit xpus.
Dissensio igitur facta est in turba propter eum.
Quidam autem ex ipsis volebant apprehendere eum. Et nemo misit super eum
manus. Venerunt igitur ministri ad pontifices et phariseos. et dixerunt eis illi. Quare non adduxistis illum. Responderunt ministri. Nunquam sic locutus est homo sicut
hic homo loquitur. Responderunt igitur eis pharisei. Numquid et vos seducti estis.
Numquid ex principibus aliquis credidit in eum aut ex pharisaeis. Sed turba hec que non novit legem maledicti sunt.
Dicit nicodemus ad eos. Qui venit
ad eum nocte. qui unus erat
ex ipsis. Numquid lex nostra iudicat hominem nisi prius audierit ab ipso
et cognoverit quid facit. Responderunt
et dixerunt ei. Numquid et tu galileus es. Scrutare scripturas. et inde
propheta a galilea non surgit. Et reversi sunt
unusquisque in domum suam.

VII

Ibat autem ihesus in montem oliveti. et illuc
diluculo rursum venit in templum. et omnis
populus venit ad eum. et sedens docebat
eos. Adducunt autem scribe et pharisei
mulierem deprehensam in adulterio
et statuerunt eam in medio. et dixerunt ei.
Magister hec mulier modo deprehensa
est in adulterio. In lege autem mandavit
nobis moyses huiusmodi lapidare.
Tu igitur quid dicis. Hoc autem dicebant
tentantes eum ut possent accusare eum. Ihesus autem inclinans se deorsum digito scribebat in terra. Cum
autem perseverarent interrogantes eum
erexit se et dixit illis. Qui sine
peccato est vestrum primus in illam
lapidem mittat. Et iterum se inclinans scribebat in terra. Audientes
autem hec unus post alterum exibant
incipientes a senioribus. et remansit
solus ihesus et mulier in medio stans.
Erigens autem se dixit ei. Mulier
ubi sunt qui te accusabant. Nemo
te condempnavit. Quae dixit. Nemo
domine. Dixit autem ihesus. Nec ego te condempnabo. Vade et iam amplius noli
peccare. Iterum igitur locutus est eis
dicens. Ego sum lux mundi. Qui
sequitur me non ambulat in tenebris. sed habebit lumen vite. Dixerunt
igitur pharisei. Tu de te perhibes testimonium
tuum. Testimonium tuum non est verum.
Respondit ihesus et dixit eis. Et si ego testimonium perhibeo de me. verum est
testimonium meum. quia scio unde venio et quo vado. Vos autem nescitis
unde venio aut quo vado. Vos secundum carnem iudicatis. Ego non iudico
quemquam. Et si ego iudico. iudicium meum verum est. quia solus non
sum. Sed ego et qui misit me pater.
Et in lege vestra scriptum est. Ego sum
qui testimonium perhibeo de me ipso
et testimonium perhibet de me qui
misit me pater. Dicebant igitur ei. Ubi
est pater tuus. Respondit ihesus. Neque me scitis
neque patrem meum scitis. Si me scire
tis forsitan et patrem meum scire tis.
Hec verba locutus est ihesus in gazophylacio docens in templo. Et nemo
apprehendit eum. quia nondum venerat hora eius. Dixit igitur iterum ihesus
Ego vado et quaeretis me. et in peccato vestro moriemini. Quo ego vado
vos non potestis venire. Dicebant
igitur iudei. Numquid interficiet
semetipsum. quia dicit. Quo ego vado
vos non potestis venire. Et dicebat
eis. Vos de deorsum estis. Ego de sursum
sum. Vos de hoc mundo estis. Ego non
sum de hoc mundo. Dixi ergo vobis quia moriemini in peccatis vestris. Si enim non
credideritis quia ego sum. moriemini in peccatis vestris.
Dixerunt ergo ei. Tu quis es. Dixit eis ihesus. Principium. Quod et loquor vobis.
Multa habeo de vobis loquere et iudicare. Sed qui misit me verax est. Et ego quae audivi a eo hec loquor in mundo.
Non cognoverunt quia patrem eis dicebat. Dixit ergo eis ihesus. Cum exaltaveritis filium hominis tunc cognoscetis quia ego sum. Et a me ipso facio nihil. Sed sicut docuit me pater hec loquor. Et qui me misit mecum est. Non reliquit me solum pater. quia quae placita sunt ei facio semper. Hec autem cum loquerentur multi credebant in eum. Dixit ergo ihesus ad eos qui credebant ei iudaeos. Si vos manseritis in sermone meo. verum
quia duorum hominum testimonium
verum est

sum de hoc mundo. Dixit ergo eis iterum
Ego vado et quaeretis me et in peccato vestro
moriemini. Quo ego vado vos non potestis
venire. Dicebant ergo Iudaei. Numquid interficiet
semetipsum quia dixit. Quo ego vado vos non potestis
venire. Et dixit eis. Vos de deorsum estis. Ego de
supernis sum. Vos de hoc mundo estis. Ego non sum
de hoc mundo. Dixi ergo vobis quia
morietis in peccatis vestris. Si enim non cre
deritis quia ego sum. Morietis in
peccatis vestris. Dicebant ergo ei. Tu quis es.
Et ait eis Ihesus. Principium qui et lo
quor vobis. Multa habeo de vobis loqui
et iudicare. Sed qui misit me verax est
et ego quae audivi ab eo. Haec loquebatur
in mundo. Et non cognoverunt quia patrem eius
dicebat deum. Dixit ergo eis Ihesus. Cum exaltaveritis
filium hominis tunc cognoscetis
quia ego sum. Et a me ipso facio nihil. Sed
sicut docuit me pater haec loquor. Et qui
misit me mecum est. Non reliquit
me solum. Quia quae placita eius sunt facio
semper. Haec illo loquente multi crede
runt in eum. Dicebat ergo Ihesus ad eos
qui crediderunt ei. Si vos
manseritis in sermone meo. vere
discipuli mei eritis. Et cognoscetis
veritatem. Et veritas liberabit vos.
Dixerunt ei. Semen Abrae
sumus. Et nemini servivimus unquam.
Quomodo tu dicis quia liberi eritis. Dixit eis
Ihesus. Amen amen dico vobis. Quoniam omnis qui
facit peccatum servus est peccati. Servus autem
non manet in domo in aeternum. Filius manet
in aeternum. Si ergo filius vos liberaverit
vere liberi eritis. Scio quia filii Abrae
estis. Sed quaeritis me interficere. Quia sermo
meus non capit in vobis. Ego quod vidi apud
patrem meum loquor. Et vos quod vidistis
apud patrem vestrum facitis. Respondeerunt
et dixerunt ei. Pater noster Abraham est.
Dicit eis Ihesus. Si filii Abrae estis opera
Abrae facite. Nunc autem quaeritis me
interficere hominem qui veritatem vobis locutus
sum quam audivi a deo. Hoc Abraham non fecit. Vos facitis opera
patris vestri. Dixerunt ergo ei. Nos ex for
nicatione non sumus nati. Unum
patrem habemus deum. Dixit ergo Ihesus eis
Si deus pater vester esset diligeretis me. Ego enim
ex deo processi et venio. Neque enim a
me ipso veni. Sed ille me misit. Quare
loquelam meam non cognoscitis. Quia non
potestis audire sermonem meum. Vos
ex patre diabolo estis. Et desideria patris

vestri vultis facere. Ille homicida erat
ab initio. Et in veritate non stetit. Quia veritas
non est in eo. Cum loquitur mendacium ex
propriis loquitur. Quia mendax est. Et pater eius
ego autem si veritatem dico non credistis mihi.
Quis ex vobis arguet me de peccato. Si veritatem
dico cur non credistis mihi. Qui
ex deo est verba dei audit. Propterea vos non
audistis quia ex deo non estis. Iudaeorum
dixerunt. Nonne bene dicimus nos
quia samaritanus es tu. Et daemonium
habes. Respondit Ihesus. Et dixit. Ego daemonium
non habeo. Sed honorifico patrem meum. Et vos
inhonorastis me. Ego autem gloriam meam
non quaero. Est qui quaerit. Et iudicat. Amen amen
dico vobis. Si quis sermonem meum servaverit
non videbit mortem in aeternum. Dixerunt
Iudaei. Nunc cognovimus quia daemo
nium habes. Abraham mortuus est. Et prophe
tae. Et tu dicis. Si quis sermonem meum servaverit
non gustabit mortem in aeternum. Nisi forsitan
tu maior es patre nostro Abraham qui
mortuus est. Et prophetae mortui sunt. Quem te
ipsum facis. Respondit Ihesus. Si ego glori
fico me ipsum gloria mea nihil est. Est
pater meus qui glorificat me. Quem vos di
citis. Quia deus vester est. Et non cognovistis eum.
Ego autem novi eum. Et si dixero quia non sci
o eum ero similis vobis mendax. Sed sci
o eum. Et sermonem eius servo. Abraham pater vester exultavit ut videret diem me
um. Et vidit. Et gavisus est. Dixerunt
Iudaei ad eum. Quinquaginta annos
nondum habes. Et Abraham vidisti. Dixit
Ihesus eis. Amen amen dico vobis. Antequam
Abraham fieret ego sum. Tulerunt
lapides ut iacerent in eum. Ihesus autem
abscondit se. Et exivit de templo.

Et praeteriens Ihesus IX
vidit hominem caecum a nativitate
Et interrogaverunt eum discipuli eius
Rabbi quis peccavit hic aut parentes
eius ut caecus nasceretur. Respondit Ihesus
Neque hic peccavit neque parentes eius
sed ut manifestentur opera dei in illo.
Me oportet operari opera eius qui mi
sit me donec dies est. Venit nox quando
nemo potest operari. Quamdiu sum in

mundo luce sum mundi. Hec cum
dixisset expuit terram et fecit luteum
exputo et linit super oculos eius.
et dixit ei. Vade et lauare in natatoria
siloe quod interpretatur missus. abiit
ergo et lauit et uenit uidens. Igitur
uicini et qui uidebant eum prius quia
mendicus erat dicebant. Nonne
hic est qui sedebat et mendicabat. Alii
dicebant hic est. Alii autem nequaquam sed
similis eius est. Ille autem dicebat quia
ego sum. Dicebant ergo ei. Quomodo igitur
tibi dicti sunt oculi. Respondit ille homo qui di
citur ihesus luteum fecit et linuit oculos meos.
et dixit mihi. Vade ad natatoriam
siloe et lauare. Et abii et lauatus uidi. Et
dixerunt ei. Ubi est ille. Ait. Nescio. Adducunt
eum ad phariseos qui caecus fuerat
Erat autem sabbatum quando luteum fecit ihe
et aperuit oculos eius. Iterum interrogabant
eum pharisei quomodo uidisset. Ille autem dixit
eis. Luteum posuit super oculos meos et lauaui
et uideo. Dicebant ergo ex pharisaeis quidam
Non est hic homo a deo. qui sabbatum non
custodit. Alii dicebant. Quomodo potest
homo peccator hec signa facere. Et scisma
erat inter eos. Dicunt ergo caeco iterum. Tu
quid dicis de illo qui aperuit oculos tuos.
Ille autem dixit. quia propheta est. Non crediderunt
ergo iudaei de illo quia caecus esset et uisus fuisset
donec uocarent parentes eius uocauerunt et interrogauerunt eos dicentes
hic est filius uester cum dicitis quia natus
est caecus. Quomodo ergo nunc uidet. Responderunt ei
parentes eius et dixerunt. Scimus quia
hic est filius noster et quia caecus natus est.
Quomodo autem nunc uidet nescimus. aut
quis aperuit eius oculos nos nescimus
ipsum interrogate etatem habet ipse de se loq
uetur. Hec dixerunt parentes eius quia timebant iudeos. iam enim conspirauerant
iudei ut si quis eum confiteretur
xpm extra synagogam fieret. Propter
ea parentes eius dixerunt quia etatem
habet ipsum interrogate. Vocauerunt ergo iterum
hominem qui caecus fuerat et dixerunt ei. Da gloriam deo. Nos scimus
quia hic homo peccator est. Dixit ergo ille. Si

peccator est nescio. Unum scio quia cum caecus
essem modo uideo. Dixerunt ergo illi. Quid
fecit tibi. Quomodo aperuit tibi oculos tuos.
Respondit ille. Dixi uobis iam et audistis.
Quid iterum uultis audire. Numquid
et uos uultis discipuli eius fieri.
Maledixerunt ei et dixerunt. Tu discipulus
illius sis. nos moysi discipuli sumus.
Nos scimus quia moysi locutus est deus
hunc autem nescimus unde sit. Respon
dit ille homo et dixit eis. In hoc enim mi
rabile est quod uos nescitis unde sit. et
aperuit oculos meos. Scimus autem quia
peccatores deus non audit. Sed si quis dei cul
tor et uoluntatem eius fecerit hunc ex
audit. A seculo non audiuit quod quis a
perit oculos caeci nati. Nisi esset hic a deo
non poterat facere quicquam. Respondent et dixerunt
ei. In peccatis natus es tu totus. et tu
doces nos. Et eiecerunt eum foras. Au
diuit ihesus quia eiecerunt eum foras. et cum
inuenisset eum dixit ei. Tu credis
in filium dei. Respondit ille et dixit. Quis est
domine ut credam in eum. et dixit ei ihe
sus uidisti eum. et qui loquitur tecum ipse est.
Ille autem. Credo domine. Et procidens
adorauit eum. Et dixit ihesus. In iudi
cium ego in hunc mundum ueni ut qui non uident uideant. et qui uidentes caeci
fiant. Audierunt hec quidam ex phari
seis qui cum ipso erant. et dixerunt
ei. Numquid et nos caeci sumus. Dixit
eis ihesus. Si caeci essetis non haberetis peccatum. nunc autem dicitis quia uidemus. Peccatum uestrum manet.

Amen amen dico uobis qui non intrat
per ostium in ouile ouium sed ascendit aliunde ille fur est et latro.
Qui autem intrat per ostium pastor est
ouium. hunc ostiarius aperit. et oues
uocem eius audiunt. Et proprias o
ues uocat nominatim et educit eas.
Et cum proprias oues emiserit ante
eas uadit. et oues illum sequuntur
quia sciunt uocem eius. Alienum autem non sequuntur
sed fugiunt ab eo. quia non nouerunt
uocem alienorum. Hoc prouerbium dixit
eis ihesus. Illi autem non cognouerunt quid
loquebatur eis. Dixit ergo eis iterum ihesus.

quia fauet uocem eius. Alienum autem non sequuntur

Amen amen dico vobis quia ego sum ostium
ovium. Omnis quotquot venerunt
ante me fures sunt et latrones sed non audi
erunt eos oves. Ego sum ostium per me si
quis introierit salvabitur et ingre
dietur et egredietur et pascua inveni
et fur non venit nisi ut furetur et
mactet et perdat. Ego veni ut vitam
habeant et abundantius habeant. Ego sum
pastor bonus. Bonus pastor animam
suam dat pro ovibus suis. Mercenarius
autem et qui non est pastor cuius non sunt
oves videt lupum venientem et
dimittit oves et fugit et lupus ra
pit et dispergit oves. Mercenarius autem
fugit quia mercenarius est et non pertinet
ei de ovibus. Ego sum pastor
bonus et cognosco oves meas et cog
noscunt me meae. Sicut novit me pa
ter et ego cognosco patrem et animam meam po
no pro ovibus meis. Et alias oves habeo
quae non sunt ex hoc ovile et illas o
portet me adducere et vocem meam au
dient. Et fiet unum ovile et unus pa
stor. Propterea me pater diligit quia ego po
no animam meam ut rursum sumam eam
Nemo tollit eam a me sed ego pono
eam a me et potestatem habeo ponere
eam et potestatem habeo rursum sumere
eam. Hoc mandatum accepi a patre
meo. Dissensio ergo facta est inter Iudaeos
per sermones hos. Dicebant autem multi
ex eis. Demonium habet et insanit.
Quid eum audietis? Alii dicebant
Haec verba non sunt demonium habentis. Nonne
caecos aperire potest? Factum autem encenia in
Hierosolymis et hiems erat. Et ambu
labat Iesus in templo in porticu Salo
monis. Circumdederunt eum igitur Iudaei
et dicebant ei. Quousque animam nostram
tollis? Si tu es Christus dic nobis palam.
Respondit eis Iesus. Loquor vobis et non creditis
Opera quae ego facio in nomine patris mei haec
testimonium perhibent de me. Sed vos non
creditis quia non estis ex ovibus meis.
Oves meae vocem meam audiunt
et ego cognosco eas et sequuntur me
et ego vitam aeternam do eis. Et non peri

hmul flu
quid de
mon
tum

bunt in aeternum et non rapiet eas quis
quam de manu mea. Pater meus quod dedit
mihi omnibus maius est. Et de manu patris
nemo potest rapere de manu patris mei. Ego et pater
unum sumus. Sustulerunt lapides Iu
dei ut lapidarent eum. Respondit eis Ie
sus multa bona opera ostendi vobis ex patre
meo propter quod eorum me lapidatis?
Responderunt Iudaei. De bono opere non lapida
mus te sed de blasphemia. Et quia homo
cum sis facis te ipsum deum. Respondit eis Ie
sus. Nonne scriptum est in lege vestra quia ego
dixi dii estis. Si illos dixit deos
ad quos sermo dei factus est. Et non potest
solvi scriptura quem pater sanctificavit et
misit in mundum. Vos dicitis quia blas
phemo quia dixi filius dei sum. Si non
facio opera patris mei nolite credere mihi.
Si autem facio. Et si mihi non vultis cre
dere operibus credite. Ut cognoscatis
et credatis quia pater in me est et ego in pa
tre. Quaerebant igitur eum apprehendere et
iterum de manibus eorum. Et abiit iterum
transiordanem in locum ubi erat
Iohannes baptizans primum et mansit ibi
Et multi venerunt ad eum et dice
bant quia Iohannes quidem fecit signum
unum. Omnia autem quae dixit Io
hannes de hoc vero erant. Et multi
crediderunt in eum.

XI

Erat autem quidam languens La
zarus a Bethania de castello Ma
riae et Martae sororis eius. Maria autem
erat quae unxit unguento pedes
eius et extersit capillis suis cuius frater
Lazarus infirmabatur. Miserunt igitur
sorores eius ad eum dicentes. Domine ec
ce quem amas infirmatur. Audiens
autem Iesus dixit eis. Infirmitas hoc non
est ad mortem sed pro gloria dei ut glorifice
tur filius dei per eum. Diligebat autem Ie
sus Martham et sororem eius et Ma
riam Lazarum. Ut igitur audivit quia
infirmatus est tunc quidem mansit
in eodem loco duobus diebus. Deinde post
hoc dixit discipulis suis. Eamus in Iu
daeam rursum. Dicunt ei discipuli. Rabbi
nunc quaerebant te lapidare et rursum

uadis illuc. Ait ihs. sonne. nu. lo
ro dies sunt. Si quis ambulat mdie
non offendit qlitem hujus mundi
uidet. Si autem ambulauerit in nocte
offendit. qlux non est in eo. Hec autem
poteste hec dixit illis. Lazarus amicus
noster dormit. sed uado ut somnio
eorum illum. Dixerunt ergo discipuli
eius. Domine si dormit saluus
erit. Dixerat autem ihs de morte eius.
Illi putauerunt eum qd de dormitione
somni diceret. Tunc ergo dixit eis ihs.
manifeste. Lazarus mortuus est
et gaudeo pp uos ut credatis qm non
eram ibi. sed eamus ad eum. Dixit ergo
thomas qui dr didymus. ad condiscipulos.
Eamus et nos ut moriamur
cum eo. Venit ergo ihs et inuenit
eum. iiii. dies iam in monumento habentem.
Erat autem bethania iuxta iherusalem
qsi stadiis. xv. multi autem ex iudeis
uenerant ad martam et mariam ut
consolarentur eas de fratre suo. Martha
ergo cum audisset qm ihs uenit occurrit
illi. Maria autem domi sedebat. Dixit
ergo martha ad ihm. Dne si fuisses hic
non esset mortuus frater meus. Sed nunc
scio. qm quecumque poposceris
a deo dabit tibi deus. Dicit illi ihs. Re
surget frater tuus. Dicit ei martha. Scio
qm resurget in resurrectione in nouis
simo die. Dixit ei ihs. Ego sum resur
rectio et uita. Qui credit in me. etiam si
mortuus fuerit uiuet. Et omis qui
uiuit et credit in me non morietur in
eternum. Credis hoc. Ait illi. Utique dne
Ego credidi qm tu es xpe filius dei uiui
qui in hunc mundum uenisti. Et
cum hec dixisset abiit et uocauit ma
riam sororem suam silentio dicens.
Magr adest et uocat te. Illa autem ut
audiuit surrexit cito et uenit ad eum
Nondum autem uenerat ihs in castellum.
sed erat adhuc in illo loco ubi occurrerat
martha ei. Iudei qui erant cum
ea in domo et consolabantur eam. cum
uidissent mariam qm cito surrexit
et exiuit secuti sunt eam dicentes. qm

uadit ad monumentum ut ibi plo
ret. Maria ergo cum uenisset ubi e
rat ihs uidens eum cecidit ad pe
des eius et dixit ei. Domine si fuisses
hic frt mus non esset mortuus. Ihs ergo
ut uidit eam plorantem et iudeos
qui uenerant cum ea plorantes
infremuit spu et turbauit se ip
sum et dixit. Ubi posuistis eum.
Dicunt ei dne uenite et uide. Et lacri
matus est ihs. Dixerunt ergo iudei. ecce
qm amabat eum. Quidam autem
ex ipis dixerunt. Non potest hic qui
aperuit oculos cei nati facere ut
hic non moreretur. Ihs ergo rursum
fremens in semet ipo uenit ad mo
numentum. Erat autem spelunca et
lapis suppositus erat ei. Ait ihs. Tol
lite lapidem. Dicit ei martha so
ror eius qui mortuus fuerat. Dne
iam fetet quadriduanus enim est. Dicit
ei ihs. Nonne dixi tibi qm si credi
deris uidebis gloriam dei. Tulerunt
ergo lapidem. Ihs autem eleuatis sur
sum oculis dixit. Pater gras ago
tibi qm audisti me. Ego autem scie
bam qm semper me audis. sed pp po
plm qui circum stat dixi ut credant
qm tu me misisti. Hec cum
dixisset uoce magna clamauit.
Lazare ueni foras. Et statim pro
diit qui mortuus fuerat ligatis
manus et pedes mstris et facies ei
erat sudario ligata. Dicit eis ihs.
Solite eum et sinite abire. Mul
ti ergo iudeis qui uenerant ad ma
riam et martham et uiderant qd fe
cit crediderunt in eum. Quidam autem
ex ipis abierunt ad phariseos et dixe
runt eis quecumque fecit ihs. Collegerunt
ergo pontifices et phrisei concilium ad u
sus ihm et dixerunt. Quid facimus
qm hic homo multa signa facit. Si
dimittimus eum sic omis credent
in eum. Et uenient romani et tol
lent nrm locum et gentem. Unus au
ex ipis caiphas nomine cum esset pon
tifex anni illius dixit eis. Vos nes

mis quia nec cogitatis q̃ expedit
nobis ut homo pro populo
ñro gens pereat. Hoc autem a semet-
ipso non dixit. Sed cum esset pontifex anni
illius prophetauit quia ihs erat moriturus
pro gente. Et non tantum pro gente. sed ut fi-
lios dei qui erant dispersi adunaret
in unum. Ab illo igitur die cogitauerunt
ut interficerent eum. Ihs autem iam
non palam ambulabat apud iudeos. sed
abiit in regionem iuxta desertum in
ciuitatem que dicitur effrem. et ibi morabatur
cum discipulis suis. Proximum autem
erat pascha iudeorum. Et ascenderunt
multi de regione ante
pascha ut sanctificarent semetipsos. Quere-
bant ergo ihm. et colloquebantur ad inuicem
stantes in templo. Quid putatis
quia non veniet ad diem festum. Dederant
autem pontifices et pharisei mandatum ut si
quis cognouerit ubi sit indicet ut ap-
prehendant eum.

XII

Ihs autem ante sex dies pasche uenit
bethaniam ubi fuerat lazarus mor-
tuus quem suscitauit ihs. Fecerunt autem
ei cenam ibi. et martha ministrabat.
Lazarus autem unus erat ex discumben-
tibus cum eo. Maria ergo accepit libram
unguenti nardi pistici pretiosi. et
unxit pedes ihu. et extersit capillis su-
is pedes eius. et domus impleta est
ex odore unguenti. Dixit ergo unus
ex discipulis eius iudas scariothis. qui
erat eum tradituus. Quare hoc un-
guentum non uenditum est trecentis de-
nariis. et datum egenis. Dixit autem
hoc non quia de egenis pertinebat ad eum
sed quia fur erat. Et cum loculos haberet ea que
mittebantur portabat. Dixit ergo ihs
Sinite illam in diem sepulture
mee seruet illud. Pauperes enim semp
habetis uobiscum me autem semper
non habetis. Cognouit autem turba multa
ex iudeis quia illic est. et uenerunt
non propter ihm tantum sed ut lazarum uide-
rent quem suscitauit a mortuis.
Cogitauerunt autem principes sacerdotum
ut et lazarum interficerent quia multi

ri propter illum abibant ex iudeis et cre-
debant in ihm. In crastinum autem tur-
ba multa que uenerat ad diem festum
cum audissent quia uenit ihs hierosolo-
mam acceperunt ramos palmarum. et
processerunt obuiam ei. et clamabant
Osanna benedictus qui uenit in
nomine domini rex israel. Et inuenit ihs a-
sellum. et sedit super eum sicut scriptum
est. Noli timere filia sion. ecce rex
tuus uenit sedens super pullum asine.
Hec non cognouerunt discipuli eius pri-
mum. sed cum glorificatus est ihs tunc recor-
dati sunt quia hec erant scripta de eo. et
hec fecerunt ei. Testimonium igitur perhibebat
turba quia cum esset cum eo cum lazarum
uocauit de monumento. et suscitauit
eum a mortuis. Propter hoc et
obuiauit ei turba quia audierunt
eum fecisse hoc signum. Pharisei igitur dixe-
runt ad semetipsos. Videtis quia nihil profici-
mus. ecce mundus totus post
eum abiit. Erant autem gentiles
quidam ex his qui ascenderant ut ad
orarent in die festo. Hi ergo accesserunt
ad philippum qui erat a bethsaida
galilee. et rogabant eum dicen-
tes. Domine uolumus ihm uidere. Ue-
nit philippus et dicit andree. An-
dreas rursum et philippus dicunt
ihu. Ihs autem respondit eis dicens. Uenit
hora ut clarificetur filius hominis.
Amen amen dico uobis nisi granum frumenti
cadens in terram mortuum fuerit ipse
solum manet. Si autem mortuum
fuerit multum fructum affert.
Qui amat animam suam perdet eam
et qui odit animam suam in hoc mun-
do custodit eam in uitam eternam. Si quis mihi ministrauerit hono-
ificabit eum pater meus. Nunc anima
mea turbata est. et quid dicam.
Pater saluifica me ex hac hora.
Sed propterea ueni in hanc horam. Pater cla-
rifica nomen tuum. Uenit ergo uox de
celo dicens. Et clarificauit et iterum
clarificabo. Turba ergo que erat. et audi-
debat dicebat tonitruum factum.

ministrat mihi me sequatur et ego sum ibi et mi-
nister meus erit. si quis mihi

alii dicebant angelus ei locutus est
Dixit ei ihs dixit ei. Nonne propter me hec vox
venit sed propter vos. Nunc iudicium est mun
di. Nunc princeps mundi hujus
eicietur foras. Et ego si exaltatus
fuero a terra omnia traham ad me ipsum
hoc autem dicebat significans quam
morte esset moriturus. Respondit ei tur
ba. Nos audivimus ex lege quia xpc
manet in eternum. Et quomodo tu dicis oportet
exaltari filium hominis. Quis est iste filius
hominis. Dixit ergo eis ihs. Adhuc modicum
lumen in vobis est. Ambulate dum lu
cem habetis ut non tenebre vos comprehe
dant. Et qui ambulat in tenebris
nescit quo vadit. Dum lucem habe
tis credite in lucem ut filii lucis si
tis. Hec locutus est ihs. et abiit. et abscon
dit se ab eis. Cum autem tanta signa
fecisset coram eis non credebant in eum.
ut sermo ysaie prophete impleretur
cum dixit. Domine quis credidit auditui
nostro. et brachium domini cui revelatum
est. Propterea non poterant credere. quia rursum
dixit ysaias. Excecavit oculos eorum
et induravit cor eorum ut non videant oc
ulis. et intelligant corde et convertan
tur. et sanem eos. Hec dixit ysaias
quando vidit gloriam eius. et locutus est
de eo. Verumtamen ex principibus multi
crediderunt in eum. sed propter pharisaeos
non confitebantur ne de synagoga non essent
Dilexerunt enim gloriam hominum
magis quam gloriam dei. Ihs autem clamavit
et dixit. Qui credit in me non credit
in me sed in eum qui misit me. Et qui
videt me videt eum qui misit me. Ego
lux in mundum veni ut omnis qui cre
dit in me in tenebris non maneat. Et
si quis audierit verba mea non custo
dierit. ego non judico eum. Non enim
veni ut judicem mundum sed ut sal
vificem mundum. Qui spernit me et non
accipit verba mea habet qui judicet eum
Sermo quem locutus sum ille judicabit
eum in novissimo die. Quia ego me
ipso non locutus sum. sed qui misit me
pater ipse mihi mandatum dedit quid

diem et quid loquar. et quo modo
mandatum eius vita eterna est. Quae ego loq
sic dixit mihi pater. sic loquor.

Ante diem autem festum pasche ihs
cum sciret quia venit hora eius ut
transeat ex hoc mundo ad patrem
cum dilexisset suos qui erant in mun
do in finem dilexit eos. Et cena fa
cta cum diabolus iam semisset in cor
de ut traderet eum judas simonis
scariothis sciens quia omnia dedit ei pa
ter in manus. et quia ad deum exit. et ad deum
vadit surgit a cena. et ponit ve
stimenta sua. et cum accepisset linteum
precinxit se. Deinde mittit aquam
in pelvim. et cepit lavare pedes dis
cipulorum. et tergere linteo quo erat
precinctus. venit ergo ad simonem
petrum. et dixit ei petrus. Domine tu
mihi lavas pedes. Respondit ihs. et dixit
ei. Quod ego facio tu nescis modo.
scies autem postea. Dicit ei petrus. non
lavabis mihi pedes in eternum. Respondit ei
ihs. Si non lavero te non habebis partem mecum.
Dicit ei simon petrus. Domine non tantum pe
des meos sed manus et caput. Dicit
ei ihs. Qui lotus est non indiget nisi
ut pedes lavet sed est mundus tot.
et vos mundi estis sed non omnes. Sciebat
enim quisnam esset qui tradet eum
propterea dixit non estis mundi omnes. Post
quam ergo lavit pedes eorum. accepit vestimenta
sua. et cum recubuisset iterum
dixit eis. Scitis quid fecerim vobis
vos vocatis me magister et domine. et bene
dicitis. Sum etenim. Si ergo ego lavi
pedes vestros dominus et magister vestros dico
vobis. alter alterius lavare pedes. Exem
plum enim dedi vobis ut quemadmodum ego
feci vobis ita et vos faciatis. Amen
amen dico vobis non est servus maior
domino suo neque apostolus maior eo qui
misit illum. Si hec scitis beati eri
tis si feceritis ea. Non de omnibus vobis
dico. ego scio quos elegerim. sed ut
adimpleatur scriptura. Qui manducat panem meum levabit calca
neum suum super me. Amen dico vobis

puisqm fiat in eum frm fiat eum
as qego sum. Iam amdico vob. qui
accipit si quem misero me accipit. Qui
autem me accipit accipit eum qui me
misit. Cum hec dixisset ihe turbatus
est spiritu et protestatus est et dixit amen amen
dico vobis qm unus ex vob me tradet
Aspiciebant igitur ad invicem discipuli he
sitantes de quo dicret. erat igitur
ad mensam in sinu ihesu unus ex discipulis eius quem diligebat ihe.
Innuit igitur hunc simon petrus et dixit. Quis est
iste de quo dicit. Cum recubuisset ille sup pectus ihesu dicit ei. Domine
quis est. Respondit ihe. Ille est cui intingens
panem ego porrexero. Et cum intinxisset panem dedit iude simonis scario
te. Et post buccellam tunc introivit in
eum satanas. Et dicit ei ihe. Quod facis fac citius. Hec autem nemo scivit
discumbentium ad quid dixerit ei. Quidam enim putabant quia loculos habebat
iudas quod dixerit ihe. Eme eam quod opus est nobis ad diem festum ut egenis
aliquid daret. Cum igitur accepisset ille buccellam exivit continuo. Erat autem
nox. Cum igitur exisset dixit ihe. Nunc
clarificatus est filius hominis et deus clarificatus est in eo. Si deus clarificatus est in
eo et deus clarificabit eum in semetipso
et continuo clarificabit eum. Filioli
adhuc modicum vobiscum sum. Quaeretis me et sicut dixi iudeis quia ego vado
vos non potestis venire et vobis dico
modo. Mandatum novum do vobis ut diligatis invicem sicut dilexi vos. ut et
vos diligatis invicem. In hoc cognoscent omnes quia discipuli mei estis.
si dilectionem habueritis ad invicem.
Dixit ei simon petrus. Domine quo vadis. Respondit ihe. Quo ego vado non potes
me sequi modo. sequeris autem postea.
Dixit ei petrus. Quare non possum te
sequi modo. Animam meam pro te ponam.
Respondit ihe. Animam tuam pro me pones.
Amen amen dico tibi non cantabit gallus donec ter me negabis. Fac
disciplis suis.

Non turbetur cor vestrum neque formidet. XIII
Credite in deum et in me credite. In
domo patris mei mansiones multe
sunt. Si quo minus dixissem vobis quia vado
parare locum. Et si abiero et prepa
rero vobis locum iterum veniam et acci
piam vos ad me ipsum. Ut ubi sum
ego. et vos sitis. Et quo ego vado scitis et viam scitis. Dicit ei thomas. Do
mine nescimus quo vadis. et quo po
sumus scire viam. Dicit ei ihe. Ego
sum via veritas et vita. Nemo venit
ad patrem nisi per me. Si cognovisset
me et patrem meum utique cognovisset
tis. et amodo cognoscetis eum et vidistis
eum. Dicit ei philippus. Domine
ostende nobis patrem et sufficit nobis. Dicit
ei ihe. Tanto tempore vobiscum sum et non cog
novisti me. Philippe qui vidit me
vidit et patrem meum. Quomodo tu dicis os
tende nobis patrem. Non credis. quia ego in
patre et pater in me est. Verba quae ego loquor
vobis a me ipso non loquor. Pater autem in me
manens. ipse facit opera. Non credis
quia ego in patre et pater in me est. Alioquin
propter opera ipsa credite. Amen amen dico vobis
qui credit in me opera quae ego facio et ipse
faciet. Et maiora horum faciet quia ego
ad patrem vado. Et quodcumque petieritis
patrem in nomine meo. hoc faciam ut glo
rificetur pater in filio. Si quid petieritis
in nomine meo. hoc faciam. Si diligitis
me mandata mea servate et ego ro
gabo patrem. et alium paraclitum dabit vobis
ut maneat vobiscum in eternum spiritum
veritatis quem mundus non potest capere
quia non videt eum nec scit eum. vos autem cognoscetis eum. quia apud vos manebit
et in vobis erit. Non relinquam vos
orphanos. veniam ad vos. Adhuc
modicum et mundus me iam non videt
vos autem videbitis me quia ego vivo et
vos vivetis. In illo die vos cog
noscetis quia ego sum in patre meo. et vos
in me et ego in vobis. Qui habet mandata
mea et servat ea ille est qui diligit
me. Qui autem diligit me diligetur
a patre meo. Et ego diligam eum et

manifestabo eum me ipm. Hic est
dis ñ illo Scarioth. Domine quid
factum est q manifestaturus es nob te ip
sum et non mundo. Respdit ihs et dixit eis
Si quis diligit me sermonem meum
seruabit. et pr mis diliget eum et ad
eum ueniemus et mansionem ap eum
faciemus. Qui ñ diligit me sermo
nes meos ñ seruat. et sermonem qm
audistis ñ est mis. sed eius qui misit
me patris. Hec locutus sum uob ap uos
manens. Paracletus autem spiritus sanctus quem
mittet pr in nomine meo ille uos doce
bit omia et suggeret uob omia quecq
dixero uob. Pacem relinquo uob. pa
cem meam do uobis. Non quomodo mundus
dat ego do uob. Non turbetur cor uum
neq formidet. Audistis q ego dixi uob
uado et uenio ad uos. Si diligeretis
me gauderetis utique q uado ad patrem
q pr maior me est. et nunc dixi uob pri
usqm fiat ut cum factum fuerit credatis
Iam ñ multa loquar uobcum. Venit
enim princeps mundi huius et in me
ñ habet quicqm. sed ut cognoscat mun
dus q diligo patrem et sicut dedit mi
mandatum dedit mihi pr ita facio.
Surgite eamus hinc. Ego sum uera
uera et pr mis agricola est. omem pal
mite in me ñ ferentem fructum tol
let eum et omem qui fert fructum
purgabit eum ut fructum amplius affe
rat. Iam uos mundi estis
pr sermonem qm locutus sum uobis
Manete in me et ego in uob. Sicut pal
mes ñ potest facere fructum a semetipso
nisi manserit in uite sic nec uos ñ
nisi manseritis.

Ego sum uitis uos palmites. Qui
manet in me et ego in eo. Hic fert
fructum multum. quia sine me nihil
potestis facere. Si quis in me ñ man
serit mittetur foras sicut palmes et
arescet et colligent eum et in ignem
mittent et ardet. Si manseritis in
me et uba mea in uobis manserint
quodcumq uolueritis petetis et fiet uo
bis. In hoc clarificatus est pr meus ut fru
mtu multum afferatis et efficiamini

mei discipli. Sicut dilexit me pr et
ego dilexi uos. Manete in dilectione
mea. Si precepta mea seruaueritis
manebitis in dilectione mea. sicut et ego
precepta pris mei seruauit et maneo
eius dilectione. Hec locutus sum
uob ut gaudium meum sit in uob. et
gaudium uum impleatur. Hoc est pre
ceptum meum ut diligatis inuicem
sicut dilexi uos. Maiorem hac di
lectionem nemo habet quam ut animam suam
ponat quis pro amicis suis.
Uos amici mei estis si feceritis que ego
precipio uobis. Iam ñ dicam uos
seruos. q seruus nescit quid faci
at dns eius. Uos autem dixi amicos.
q omia quecumq audiui a pre meo
nota feci uob. Non uos me elegistis
sed ego elegi uos et posui uos ut eatis
et fructum afferatis et fructus uu
maneat. Ut quicumq petieritis pa
trem in nomine meo det uob. Hec man
do uob ut uos diligatis inuicem. Si
mundus uos odit scitote q me pri
orem uob odio habuit. Si de mundo
fuisseitis mundus q suum erat di
ligeret. Quia uero de mundo ñ estis
sed ego elegi uos de mundo. propea odit
uos mundus. Memento sermonis
mei quem ego dixi uob. ñ est seruus
maior dno suo. Si me persecuti sunt
et uos persequentur. si sermonem meum
seruauerit et uum seruabunt. Sed
hec omia facient uob pr nomen
meum q nesciunt est qui misit me.
Si ñ uenissem et locutus eis ñ fuis
sem peccm ñ habent. Nunc autem ex
cusationem ñ habent de peccto suo. Qui
me odit et pre meum odit. Si opa
ñ fecissem in eis q nemo alius fe
cit peccm ñ habent. Nc autem et uide
runt et oderunt et me et pre meum.
Sed ut adimpleatur sermo qui
in lege eorum scriptus est q odio habuerunt
me gratis. Cum autem uenerit
paracletus quem ego mittam uobis a
pre spm ueritatis qui a pre procedit
ille testimonium perhibebit de me et uos
testimonium phibetis. q

Hab mtio mecū estis. XVI
Hec locutus sum vob ut non scan
dalizemini. Absq; synagogis fa
cient vos. Sed venit hora ut omis
qui interficit vos arbitretur obsequi
um se prestare deo. Et hec facient
vob quia non noverunt patrem neq; me. Sed
hec locutus sum vob ut cum venerit
hora eorum reminiscamini quia ego dixi
vob. Hec autem vob ab initio non dixi quia
vobiscum eram. Et nunc vado ad eum
qui me misit. Et nemo ex vob interro
gat me quo vadis. Sed quia hec locu
tus sum vob tristicia implevit cor
vestrum. Sed ego veritatem dico vob expe
dit vob ut ego vadam. Si enim non
abiero paracletus non veniet ad vos. Et cum
venerit ille arguet mundum de peccato
et de iustitia et de iudicio. De peccato quidem
quia non crediderunt in me. De iustitia vero
quia ad patrem vado et iam non videbitis
me. De iudicio autem quia princeps hu
ius mundi iam iudicatus est.
Adhuc multa habeo dicere vobis sed non potes
tis portare modo. Cum autem venerit
ille spiritus veritatis docebit vos omem ve
ritatem. Non enim loquetur a semetipso.
Sed quecumq; audiet loquetur. Et quecumq;
ventura sunt annunciabit vobis. Ille me cla
rificabit. Quia de meo accipiet et annun
ciabit vobis. Omia quecumq; habet pater
mea sunt. Propterea dixi vobis quia de meo
accipiet et annunciabit vobis. Modi
cum iam non videbitis me et rursum mo
dicum et videbitis me. Quia vado ad
patrem. Dixerunt ergo ex discipulis eius ad
invicem. Quid est hoc quod dicit
nobis modicum. Non videbitis me et rursum mo
dicum et videbitis me et quia vado ad
patrem. Dicebant ergo. Quid est hoc quod dicit
nobis modicum. Nescimus quid loqui
tur. Cognovit autem ihesus quia volebant
eum interrogare et dixit eis. De hoc
quaeritis inter vos quia modicum non
videbitis me et rursum modicum et
videbitis me. Amen amen dico vobis quia plo
rabitis et flebitis vos. Mundus au
gandebit vos autem contristabimini

tristicia vestra vertetur in gaudium.
Mulier cum parit tristiciam habet
quia venit hora eius. Cum autem peperit
puerum non meminit pressure
propter gaudium quia natus est homo in mun
dum. Et vos igitur nunc quidem tristiciam
habetis. Iterum autem videbo vos. Et gau
debit cor vestrum. Et gaudium vestrum ne
mo tollet a vobis. Et in illo die me non
interrogabitis quicquam. Amen amen dico vo
bis siquid petieritis patrem in nomine
meo dabit vobis. Usq; modo non petistis
quicquam in nomine meo. Petite et accipie
tis ut gaudium vestrum sit plenum. Hec
in proverbis locutus sum vobis. Ve
nit hora cum iam non in proverbis
loquar vobis. Sed palam de patre meo
annunciabo vobis. In illo die in nomine
meo petetis. Et non dico vobis quia
ego rogabo patrem de vobis. Ipse enim pa
ter amat vos. Quia vos amastis me et cre
didistis quia ego deo exivi. Exivi a patre et
venio in mundum. Rursum relinquo mun
dum et vado ad patrem. Dixerunt ei dis
cipuli eius. Ecce nunc palam loquis et pro
verbium nullum dicis. Nunc scimus quia
scis omia et non est opus tibi ut quis te
interroget. In hoc credimus quia deo ex
istis. Respondit eis ihesus. Modo creditis. Ec
ce venit hora et iam venit ut dispergamini
unusquisq; in sua et me solum
relinquatis. Sed non sum solus quia pa
ter mecum est.
XVII
Hec locutus sum vob ut in me
pacem habeatis. In mundo pressu
ram habebitis. Sed fidite ego vici mun
dum. Hec locutus est ihesus. Et sublevatis
oculis in celum dixit. Pater venit
hora clarifica filium tuum ut filius
tuus clarificet te. Sicut dedisti ei potes
tatem omis carnis ut omne quod de
disti ei det eis vitam eternam. Hec
autem est vita eterna ut cognoscant te
solum deum verum et quem misisti ihsum
xpm. Ego te clarificavi super terram. Opus
consummavi quod dedisti mihi ut faciam.
Et nunc clarifica me tu pater apud te me
ipsum claritate quam habui priusq;

mundus fieret ap̃ te. Manifestauī
nomen tuū hōib; quos dedisti mihi
de mundo. Tui erant et mihi eos de
disti et sermonē meū seruauerūt
et nunc cognouerūt quōia q̃ dedisti
mihi ab te sūt. Quia q̃ dedisti mi
dedi eis et ipi acceperūt et cognouerūt
vere quia a te exiui et crediderūt quia tu me
misisti. Ego pro eis rogo. Non pro mū
do rogo sed pro his quos dedisti mihi quia
tui sūt omnia mea mea sūt et tua mea
sūt et clarificatus sum in eis. Et iam non
sum in mundo. Et hi in mundo sūt et ego
ad te uenio. Pater sānte serua eos in
nomine tuo quos dedisti mihi ut sint
unū sicut et nos. Cum eēm cum eis ego
seruabam eos in nomine tuo. Quos dedisti
mihi ego custodiui et nemo ex eis
perijt nisi filius perditionis ut scrip
tura impleretur. Nunc autē ad te ue
nio. Et hec loquor in mundo ut habeant
gaudium meū impletum in semet
ipsis. Ego dedi eis sermonem tuū. Et
mundus odio eos habuit quia non sunt de
mundo sicut et ego non sum de mundo.
Non rogo ut tolles eos de mundo sed
ut serues eos a malo. De mundo non
sūt sicut et ego non sum de mundo. Sanctifica
eos in ueritate. Sermo tuus ueritas est. Sicut
tu me misisti in mundū et ego mitto
eos in mundū et ego pro eis sanctifico me ipsum
ut sint et ipsi sanctificati in ueritate.
Non pro eis autē rogo tantū sed pro eis qui
credituri sūt per uerbum eorū in me ut
omnes unū sint sicut tu pater in me et ego
in te ut et ipsi in nobis unū sint ut mundus
credat quia tu me misisti. Et ego claritatem
quam tu dedisti mihi dedi eis
ut sint unū sicut nos unū sumus. Ego
in eis et tu in me ut sint consummati
in unū et cognoscat mundus quia tu me
misisti et dilexisti eos sicut me dilexisti.
Pater quos dedisti mihi uolo ut ubi
sum ego et illi sint mecū ut uideant
claritatem meam quam dedisti mihi quia
dilexisti me ante constitutionem mun
di. Pater iuste mundus te non cognouit
ego autē te cognoui. Et hi cog

nouerunt quia tu me misisti. Et nomen
feci eis nomen tuū et nomen faciam
ut dilectio qua dilexisti me in ipsis
sit et ego in ipsis. XVIII

Cum dixisset hec egressus est cum
discipulis suis trans torrentem
cedron ubi erat hortus in quem intrauit
ipse et discipuli eius. Sciebat autē
Iudas qui tradebat eum locum quia
sepe conuenerat illuc cum discipu
lis suis. Judas ergo cum accepisset
cohortem et a pontificibus et a phari
seis ministros uenit illuc cum
laternis et facibus et armis. Jhesus ita q̃
sciens omnia que uentura erant super
eum prodiit et dixit ad eos. Quem quer
itis. Responderunt ei. Jhesum nazareum.
Dicit eis Jhesus. Ego sum. Stabat autē
Iudas qui tradebat eum cum ipsis.
Vt ergo dixit eis. Ego sum. abierunt
retrorsum et ceciderunt super terram. Iterum
interrogauit eos. Quem quaritis. Qui ad
dixerunt. Jhesum nazarenum. Respondit
eis Jhesus. Dixi uobis quia ego sum. Si ergo
me quaritis sinite hos abire. Ut ad
impleretur sermo quem dixit. Quia
quos dedisti mihi non perdidi ex eis
quemquam. Simon ergo petrus habens gla
dium educebat eum et percussit pontifi
cis seruum et abscidit auriculam
eius dexteram. Erat autē nomen serui
malchus. Dixit ergo Jhesus petro. Mite
gladium tuum in uaginam. Calicem quem de
dit mihi pater non bibam illum.
Cohors ergo et tribunus et ministri
iudeorum comprehenderunt Jhesum et ligauerunt
eum. Et adduxerunt eum ad annam primum. Erat enim
socer caiphe qui erat pontifex anni
illius. Erat autē caiphas qui con
silium dederat iudeis quia expedit
unum hominem mori pro populo. Sequebatur
autē Jhesum simon petrus et alius dis
cipulus. Discipulus autē ille erat notus
pontifici et introiuit cum Jhesu in atrium
pontificis. Petrus autē stabat
ad ostium foris. Exiuit ergo discipulus a
lius qui erat notus pontifici et
dixit ostiariae et introduxit petrum

Dixit g̃ petro ana nolla ostiaria. Num
quid tu et discipulus es homis istius.
Dixit ille. ñ sum. Erant aut ser
ui et ministri. ad prunas q̃ fecerant
et calefaciebat se. Erat aut. cum
eis et petrus stans et calefaciens se.
Pontifex g̃ interrogauit ihm de dis
ciplis suis. et de doctrina eius. Respo
dit ihe. Ego palam locutus sum mũ
do. ego semper docui in synagogis et
in templo quo omis iudei conueniunt
et in occulto locutus sum nichil. Quid
me interrogas. interroga eos qui audi
erunt quid locutus sum eis. Ecce
hi sciunt quae dixerim ego. Hec autem
cum dixisset unus assistens ministro
rũ dedit alapam ihu dicens. Sic re
spondes pontifici. Respondit ei ihs. Si male
locutus sum testimonium phibe de
malo. Si autem bñ quid me cedis. Et
misit eum anna ligatum ad caiphan
pontificem. Erat autem simon
petrus stans et calefaciens se. Dixe
rũ g̃ et. Numquid et tu ex discipulis eius
es. Negauit ille et dixit. Non sum.
Dixit unus ex seruis pontificis cog
natus eius cuius abscidit petrus
auriculam. Nonne ego te uidi in horto cũ
illo. Rursum g̃ negauit petrus et sta
tim gallus cantauit. Adducunt g̃
ihm ad caiphan in praetorium. Erat au
tem mane et ipsi non introierunt in praetorium
ut non contaminarentur sed manducarent
pascha. Exiit g̃ pilatus ad
eos foras et dixit. Quam accusationem af
ferris aduersus hominem hunc. Respo
derunt et dixerunt ei. Si non esset hic malefactor
non tibi tradidissemus eum. Dixit g̃ eis pi
latus. Accipite g̃ eum uos et secũdũ le
gem uram iudicate eum. Dixerũt
g̃ ei iudei. Nobis non licet interficere
quẽmq̃. Vt sermo ihu impleretur quem
dixit significans qua morte esset mo
riturus. Introiuit g̃ iterum in praeto
rium pilatus et uocauit ihm et dixit
ei. Tu es rex iudeorum. Respondit ihs a re
metipso hoc dicis. an alii dixerunt
tibi de me. Respondit pilatus. Nũquid
ego iudeus sum. Gens tua et pontifi
ces tradiderunt te mihi. Quid feci
sti ihe. Regnũ meum ñ est de hoc
mundo. Si de hoc mundo esset regnum
meum ministri mei utique decertarent
ut ñ traderer iudeis. Nunc autem regnum
meum ñ est hinc. Dixit itaque ei pilatus
Ergo rex es tu. Respondit ihs. Tu dicis quia
rex ego sum. Ego in hoc natus sum
et ad hoc ueni in mundum ut testimoni
um phibeam ueritati. Omis qui est ex
ueritate audit uocem meam. Dixit
ei pilatus. Quid est ueritas. Et cum
hoc dixisset iterum exiuit ad iudeos et
dixit eis. Ego autem nullam inuenio
in eo causam. Est autem consuetudo uobis ut
unum dimittam uobis pascha. Vultis
igitur dimittam uobis regem iudeorum. Cla
mauerũt g̃ rursum omis dicentes.
Non hunc sed barabam. Erat autem bar
abas latro.

Tunc g̃ apprehendit pilatus
ihm et flagellauit eum. Et mili
tes plectentes coronam de spinis
imposuerũt capiti eius et ueste pur
purea circumdederũt ei et ueniebãt
ad eum et dicebant. Ave rex iudeorũ.
Et dabant ei alapas. Exiuit g̃ ihs ite
rum pilatus foras et dixit eis. Ecce
adduco eum foras uobis ut cognoscatis
quia nullã in eo camsam inuenio. Exiuit
g̃ ihs portans spineam coronam et pur
puream uestimentum et dixit eis. Ecce
homo. Cum g̃ uidissent eum pon
tifices et ministri clamabant dicen
tes. Crucifige crucifige eum. Dixit eis
pilatus. Accipite eum uos et crucifi
gite. Ego enim non inuenio in eo causam. Res
dederũt iudei. Nos legem habemus et secũdũ nos legem
debet mori quia filium dei fecit
se. Cum g̃ audisset pilatus hunc ser
monem magis timuit et introiuit in praetorium
rursum et dixit ad ihm. Vnde
es tu. Ihs autem responsum non dedit ei. Dixit
g̃ ei pilatus. Mihi non loquis scis
quia potestatem habeo crucifigere te et po
testatem habeo dimittere te. Respondit ihs.
Non haberes potestatem aduersum me

ullam nisi tibi esset datum desuper
propterea qui me tradidit tibi maius
peccatum habet. Exinde quærebat pi-
latus dimittere eum. Iudei autem
clamabant dicentes. Si hunc dimit-
tis non es amicus cesaris. Omnis qui
se regem facit contradicit cesari
Pilatus igitur cum audisset hos sermo-
nes adduxit foras ihm sedit pro
tribunali in loco qui dicitur lithostro-
tos hebraice autem gabbatha. Erat au-
tem parasceue paschae hora quasi sexta et
dixit iudeis. Ecce rex vester. Illi autem
clamabant dicentes. Tolle tolle
crucifige eum. Dicit eis pilatus. Re-
gem vestrum crucifigam. Respon-
derunt pontifices. Non habemus regem nisi
cesarem. Tunc igitur tradidit eis illum
ut crucifigerent. Suscepe autem ihm
et bajulans sibi crucem
exivit in eum qui dicitur calvarie locum
hebraice golgatha. Ubi eum cruci-
fixerunt et cum eo alios duos hinc
et hinc medium autem ihm. Scripsit au-
tem et titulum pilatus et posuit super
crucem erat autem scriptum ihs na-
zarenus rex iudeorum. Hunc igitur titulum
multi iudeorum legerunt quia prope erat
locus ubi crucifixus est ihs. Et
erat scriptus hebraice graece et latine
Dixerunt igitur pilato pontifices iude-
orum. Noli scribere rex iudeorum sed quia
ipse dixit rex sum iudeorum. Respon-
dit pilatus. Quod scripsi scripsi. Milites igitur
cum crucifixissent eum acceperunt
vestimenta eius et fecerunt ex eis partes
singulis militibus partem et tunicam.
Erat autem tunica inconsutilis de
superiori parte contexta. Dixerunt ad invicem
non scindamus eam sed sortiamur de
illa cui. Ut scriptura impleatur
dicens. Partiti sunt vestimenta mea sibi
et super vestem meam miserunt sortem.
Et milites quidem hæc fecerunt. Sta-
bant autem iuxta crucem ihu mater
eius et soror matris eius maria cleo-
phe et maria magdalene. Cum igitur
vidisset igitur ihs matrem et discipulum stan-

tem quem diligebat dicit matri suae. Mu-
lier ecce filius tuus. Deinde dicit de-
inde discipulo. Ecce mater tua. Et ex illa hora ac-
cepit eam discipulus in suam. Postea
sciens ihs quia iam omnia consumma-
ta sunt ut consummaretur scriptura dicit
sitio. Vas igitur positum erat aceto ple-
num. Illi autem spongiam plenam ace-
to hysopo circumponentes obtulerunt
oris eius. Cum igitur accepisset ihs acetum
dixit. Consummatum est. Et inclina-
to capite tradidit spm. Iudei igitur
quia parasceue erat ut non remanerent
per sabbatum corpora sabbato. Erat enim
magnus dies ille sabbati rogaverunt
pilatum ut frangerentur eorum
crura et tollerentur venerunt igitur milites
et primum quidem fregerunt crura
alterius qui crucifixus est
cum eo. Ad ihm autem cum venissent
ut viderunt eum iam mortuum non
fregerunt eius crura. Sed unus militum
lancea latus eius aperuit
et continuo exivit sanguis et aqua
et qui vidit testimonium perhibuit
et verum est testimonium eius. Et ille
scit quia dicit ut vos credatis.
Facta sunt enim hæc ut scriptura impleretur
Os non comminuetis ex eo. Et rursum alia
scriptura dicit. Videbunt in quem
transfixerunt. Post hæc autem rogavit
pilatum ioseph ab arimathia qui
erat discipulus ihu occultus autem
propter metum iudeorum ut tolleret corpus
ihu et permisit pilatus. Venit igitur et tu-
lit corpus ihu venit autem nicodemus
Qui venerat ad ihm nocte pri-
mum ferens mixturam myrrhæ et aloes
quasi libras centum. Acceperunt igitur corpus
ihu et ligaverunt eum linteis cum aro-
matibus sicut mos est iudeis sepelire. Erat
autem in loco ubi crucifixus est hortus
et in horto monumentum novum in quo nondum
quisquam positus fuerat igitur
propter parasceuen iudeorum quia iuxta erat
monumentum posuerunt ihm. XX

Una autem sabbati maria magdalene
venit mane cum adhuc esset te

quis mihi dum aliqui prosperum
lectam fuisse mente mentem ad
nos. Estuero ad nos. Nunc nos ut
aliquid ad memoriam nobis gratiam
ad confirmandos nos in eis simul con
solari in nobis per eam quam mutuam est
fidem vestram atque meam. Solo. Nolo nos
ignorare fratres quia sepe proposui venire
ad nos. Et prohibitus sum usque adhuc
ut aliquem fructum habeam in vobis sicut
et in ceteris gentibus. Grecis ac barbaris
sapientibus et insipientibus debitor
sum. Ita quod in me promptum est vobis
qui Rome estis evangelizare. Non
enim erubesco evangelium. Virtus enim
dei est salutem omni credenti iudeo pri
mum et greco. Justitia enim dei in eo revela
tur ex fide in fidem sicut scriptum
est. Justus autem ex fide vivit. Revela
tur enim ira dei de celo super omnem impietatem
et iniustitiam hominum eorum qui veritatem
dei in iniustitia detinent. Quia
quod notum est dei manifestum est in illis.
Deus enim illis manifestavit. Quia
invisibilia ipsius a creatura mundi
per ea que facta sunt intellecta conspiciuntur
sempiterna quoque eius virtus et
divinitas ut sint inexcusabiles
quia cum cognovissent deum non sicut
deum glorificaverunt aut gratias egerunt
sed evanuerunt in cogitationibus suis et
obscuratum est insipiens cor eorum. Dicen
tes enim se esse sapientes stulti sunt
et mutaverunt gloriam incorruptibilis
dei in similitudinem imagine corrup
tibilis hominis et volucrum et quadrupe
dum et serpentum. Propter quod tradi
dit illos deus in desideria cordis eorum in
immundiciam ut contumelias afficiant
corpora sua in semetipsis. Qui commu
taverunt veritatem dei in mendacium et colu
erunt et servierunt creature potius quam
creatori qui est benedictus in secula secula amen.
Propter hoc tradidit illos deus in passiones
ignominiae. Etenim femine eorum im
mutaverunt naturalem usum in
usum qui est contra naturam. Similiter
autem et masculi relicto naturali usu
feminae exarserunt in desideriis suis
in invicem masculi in masculos turpi
tudinem operantes et mercedem quam
oportuit erroris sui in semetipsis re
cipientes. Et sicut non probaverunt deum habere
in notitia tradidit illos deus in repro
bum sensum ut faciant ea quae non
conveniunt. Repletos omni iniquita
te malitia fornicatione avaritia
nequitia plenos invidia homi
cidio contentione dolo malignitate
susurrones detractores deo odibiles
contumeliosos superbos elatos inven
tores malorum parentibus non obedientes
insipientes incompositos sine af
fectione absque fide sine ira. Qui cum
iustitiam dei cognovissent non
intellexerunt quoniam qui talia agunt
digni sunt morte non solum qui ea
faciunt sed etiam qui consentiunt facientibus.

Propter quod in
excusabilis es homo omnis qui
iudicas. In quo enim iudicas alium
te ipsum condemnas. Eadem enim agis qui
iudicas. Scimus autem quoniam iudi
cium dei secundum veritatem est super eos qui talia
agunt. Existimas autem hoc o homo qui
iudicas eos qui talia agunt et facis
ea quoniam effugies iudicium dei. An divi
tias bonitatis eius et patientiae et
longanimitatis contemnis ignorans
quoniam benignitas dei ad penitentiam te
adducit. Secundum autem duritiam tuam
et cor impenitens thesaurizas tibi iram
in die ire et revelationis iusti iudi
cii dei qui reddet unicuique secundum opera
eius. His quidem qui secundum patien
tiam operis boni gloriam et honorem
et incorruptionem exquirunt vitam
eternam. His autem qui sunt de con
tentione et qui non acquiescunt veritati
credunt autem iniquitati ira et
indignatio tribulatio et angustia
super omnem animam hominis operantis malum
iudei primum et greci. Gloria autem et ho
nor et pax omni operanti bonum iu
deo primum et greco. Non enim est acceptio
personarum apud deum. Quicumque enim sine

lege peccauimus sine lege peribimus. Et
quicumque in lege peccauerunt per legem
iudicabuntur. Non enim auditores le-
gis iusti sunt apud deum. Factores legis
iustificabuntur. Cum enim gentes que lege
non habent naturaliter ea que legis sunt
faciunt eiusmodi legem non habentes
ipsi sibi sunt lex. Qui ostendunt opus
legis scriptum in cordibus suis testimo-
nio reddente illis conscientia ipsorum et
cogitationum accusantium aut
etiam defendentium in die cum iudicabit deus
occulta hominum secundum euangelium ipsum
per christum. Si autem tu iudeus cognomina-
ris et requiescis in lege et gloriaris in deo
et nosti voluntatem eius et probas meliora
instructus per legem confidens te ipsum esse ducem caecorum lumen eorum qui
in tenebris sunt eruditorem insipientium
magistrum infantium habentem formam scientie et veritatis in lege. Quid ergo alium docens te ipsum non doces? Qui predicas non furandum furaris? Qui dicis non moechandum moecharis? qui abhominaris idola sacrilegium facis? Qui in
lege gloriaris per prevaricationem legis deum inhonoras? Nomen enim dei propter vos
blasphematur inter gentes sicut scriptum
est. Circumcisio quidem prodest si legem
obserues. Si autem prevaricator legis fueris circumcisio tua preputium fuit. Si ergo
preputium iustitias legis custodiat. Nonne preputium illius in circumcisionem
reputabitur? Et iudicabit id quod est natura preputium legem adimplens te
qui per litteram et circumcisionem prevaricator legis es? Non enim qui in manifesto iudeus est neque quae in manifesto in carne est circumcisio sed qui in abscondito iudeus est et circumcisio cordis in spiritu non litera cuius laus non ex hominibus sed ex deo est.

Quid amplius gentis iudeo? Aut quae utilitas circumcisionis? Multum per omnem modum primum quidem quia credita sunt illis eloquia dei. Quid enim si quidam illorum non crediderunt. Numquid incredulitas illorum fidem dei euacuauit? Absit. Est autem deus verax omis autem homo mendax sicut scriptum est. Vt iustificeris in sermonibus tuis et uincas cum iudicaris. Si autem iniquitas nostra iustitiam dei commendat quid dicemus? Numquid iniquus est deus qui inducit iram? Secundum hominem dico absit. Alioquin quomodo iudicabit deus hunc mundum? Si enim veritas dei in mea commendatio habundauit in gloriam ipsius quid adhuc ego tamquam peccator iudicor? Et non sicut blasphemamur et sicut aiunt nos quidam dicere faciamus mala ut veniant bona quorum damnatio iusta est. Quid ergo precellimus eos? Nequaquam. Causati enim sumus iudeos et gentes omnes sub peccato esse sicut scriptum est. Quia non est iustus quisquam non est intelligens non est requirens deum. Omis declinauerunt simul inutiles facti sunt non est qui faciat bonum non est usque ad unum. Sepulchrum patens est guttur eorum linguis suis dolose agebant venenum aspidum sub labiis eorum. Quorum os maledicto et amaritudine plenum est veloces pedes eorum ad effundendum sanguinem contritio et infelicitas in viis eorum et viam pacis non cognouerunt non est timor dei ante oculos eorum. Scimus autem quia quecumque lex loquitur his qui in lege sunt loquitur ut omne os obstruatur et subditus fiat omis mundus deo. Quia ex operibus legis non iustificabitur omis caro coram illo. Per legem enim cognitio peccati. Nunc autem sine lege iustitia dei manifestata est testificata a lege et prophetis. Iustitia autem dei per fidem iesu christi in omis et super omis qui credunt in eum non est distinctio. Omis enim peccauerunt et egent gloria dei iustificati gratis per gratiam ipsius per redemptionem quae est in christo iesu quem proposuit deus propitiationem per fidem in sanguine ipsius ad ostendendam iustitiam suam per re-

sunt nos liberati a peccato. servi autem facti dei
habetis fructum vestrum in sanctificatione
finem vero vitam eternam. Stipendia enim
peccati mors. gratia autem dei vita eterna in
xpo ihu domino nro.

VII

Ignoratis fratres scientibus legem
quia lex in homine dominatur quan
to tempore vivit. Nam quae sub viro est
mulier vivente viro alligata est
legi. Si autem mortuus fuerit vir eius
exhalata est a lege viri. Igitur vivente viro
vocabitur adultera si fuerit cum alio
viro. Si autem mortuus fuerit vir eius
liberata est a lege viri ut non sit adul
tera si fuerit cum alio viro. Itaque fratres
mei et nos mortificati estis legi per
corpus xpi ut simus alterius qui
ex mortuis resurrexit ut fructifi
cemus deo. Cum enim essemus in carne pas
siones peccatorum quae per legem erant ope
rabantur in membris nostris ut fructificarent
morti. Nunc autem solutti sumus
a lege mortis in qua detenebamur
ita ut serviamus in novitate spiritus et non
in vetustate litteae. Quid ergo dicemus
lex peccatum est? Absit. Sed peccatum non cognovi
nisi per legem. Etenim concupiscentiam
nesciebam nisi lex diceret
non concupisces. Occasione autem accepta
peccatum per mandatum operatum est in me
omnem concupiscentiam. Sine lege enim peccatum
mortuum erat. Ego autem vivebam sine
lege aliquando. Sed cum venisset mandatum
peccatum revixit. Ego autem mortuus sum.
Et inventum est mihi mandatum quod
erat ad vitam hoc est ad mortem. Nam
peccatum occasione accepta per mandatum
seduxit me et per illud occidit
me. Itaque lex quidem sancta et mandatum
sanctum et iustum et bonum. Quod ergo bonum est
mihi factum est mors? Absit. Sed peccatum
apparuit peccatum per bonum operatum est
mihi mortem ut fiat supra modum
peccans peccatum per mandatum. Scimus enim
quia lex spiritalis est. Ego autem carnalis
sum venumdatus sub peccato. Quod enim
non intelligo non enim quod volo bonum hoc
ago sed quod odio habeo malum id facio. Si autem
quod nolo id facio consentio legi quoniam bo
na. Nunc autem iam non ego operor illud
sed quod habitat in me peccatum. Scio enim quia non
habitat in me hoc est in carne mea bonum.
Nam velle adiacet mihi non autem invenio
bonum non enim invenio bonum quod volo bo
num hoc facio sed quod nolo malum hoc ago.
Si autem quod nolo malum hoc ago
iam non ego operor
illud sed quod habitat in me peccatum. Invenio
igitur legem volenti mihi facere bonum
quoniam mihi malum adiacet. Condelector enim
legi dei secundum interiorem hominem video autem aliam
legem in membris meis repugnantem
legi mentis meae et captivantem me
in lege peccati quae est in membris meis. In
felix ego homo quis me liberabit
de corpore mortis huius? Gratia dei per
dominum nostrum ihesum xpm. Igitur ego ipse mente
servio legi dei carne autem lege peccati.
Nihil igitur nunc damnationis est
his qui sunt in xpo ihesu qui non secundum
carnem ambulant. Lex enim spiritus vitae in
xpo ihesu liberavit me a lege peccati et mor
tis.

VII

Nam quod impossibile erat legi
in qua infirmabatur per car
nem deus filium suum mittens similitudinem
carnis peccati et de peccato damnavit
peccatum in carne ut iustificatio legis im
pleretur in nobis. Qui non secundum carnem
ambulamus sed secundum spiritum. Qui enim
secundum carnem sunt quae carnis sapiunt
Qui vero secundum spiritum sunt quae sunt spiritus sapiunt.
Nam prudentia carnis mors
est. Prudentia autem spiritus vita et pax. Quo
niam sapientia carnis inimica est
deo legi enim dei non subiecta est nec enim potest.
Qui autem in carne sunt deo placere non pos
sunt. Vos autem non estis in carne sed in spiritu
si tamen spiritus dei habitat in vobis. Si quis
autem spiritum xpi non habet hic non est eius.
Si autem xpus in vobis corpus quidem
mortuum est propter peccatum spiritus vero
vivit iustitiam. Quod si spiritus eius qui suscitavit
ihesum a mortuis habitat in vobis qui suscitavit ihesum xpum a
mortuis.

fres debitores sumus non carni ut sec
carne viuamus. Si enim secm carnem
vixeritis moriemini. Si autem spiritu
facta carnis mortificaueritis viuetis.
Quicumq; enim spiritu dei agunt hi
filii sunt dei. Non enim accepistis spiritum seru
tutis iterum in timore. Sed accepistis
spiritum adoptionis filiorum in quo clamamus
abba pater. ipse enim spiritus testimo
nium reddit spiritui nro. quod sumus fili
i dei. Si autem filii. heredes. heredes quidem
dei. coheredes autem xpi. si tamen compa
timur. ut simul glorificemur. Existi
mo enim quod non sunt condignae passiones
huius temporis ad futuram gloriam que
reuelabitur in nobis. Nam expectatio
creature reuelationem filiorum dei ex
pectat. Vanitati enim creatura subiec
ta est non volens. sed propter eum qui subiec
it eam in spe. quia et ipsa creatura libe
rabitur a seruitute corruptionis in
libertatem gloriae filiorum dei. Scimus enim
quod omnis creatura ingemiscit et par
turit usque adhuc. Non solum autem
illa sed et nos primitias spiritus habentes
et ipsi intra nos gemimus adoptio
nem filiorum dei expectantes redemp
tionem corporis nri. Spe enim salui facti sum
mus. Spes autem quae videtur non est spes
Nam quod videt quis quid sperat.
Si autem quod non videmus speramus
per patientiam expectamus. Similiter autem et spiritus adiuuat infirmitatem
nram. Nam quid oremus sicut
oportet nescimus. Sed ipse spiritus po
stulat pro nobis gemitibus inenarrabilibus. Qui autem scrutatur
corda scit quid desideret spiritus.
Sed dm pro sanctis postulat. Scimus autem
quoniam diligentibus dm omnia cooperantur
in bonum his qui secundum propositum uocati
sunt sancti. Quos enim praesciuit
et praedestinauit conformes fieri imaginis
filii sui ut sit ipse primogenitus in
multis fratribus. Quos autem praedestinauit
hos et uocauit. Et quos uocauit
hos iustificauit. Quos autem iusti
ficauit illos et glorificauit. Ad
quid dicemus ad haec. Si deus pro nobis. quis

genam
bili
b

contra nos. Qui etiam pro filio suo non
pepercit. sed pro nobis omnibus tradidit
illum. Quomodo non etiam cum illo omnia
nobis donauit. Quis accusabit
aduersus electos dei. Deus qui iustifi
cat. Quis est qui condempnet. Christus
ihesus qui mortuus est. imo qui et
resurrexit qui est ad dexteram dei
qui et intercedit pro nobis. Quis ergo
nos separabit a caritate xpi. Tribu
latio. an angustia. an fames. an
nuditas. an periculum. an persecutio. an
an gladius. Sicut scriptum est. Quia
propter te mortificamur tota die. Aestimati sumus ut oues occisionis.
Sed in his omnibus superamus propter eum
qui dilexit nos. Certus sum enim
quia neque mors. neque uita. neque angeli. neque
principatus. neque potestates. neque in
stantia. neque futura. neque fortitudo.
neque altitudo. neque profundum. neque crea
tura alia poterit nos separare a ca
ritate dei quae est in xpo ihesu dno nro.

Veritatem dico
in xpo ihesu non mentior testi
monium mihi perhibente michi conscientia mea
in spiritu sancto. quoniam tristitia mihi est magna
et continuus dolor cordi meo. Optabam enim ego ipse anathema esse a xpo
pro fratribus meis qui sunt cognati mei
secundum carnem qui sunt israelite. quorum ad op
tio filiorum et gloria et testamentum et le
gislatio et obsequium et promissa
hi sunt patres. et ex quibus est xpus secundum
carnem qui est super omnia deus benedictus in secula amen. Non autem quod
ergo excidit uerbum dei. Non
omnes qui sunt israelite hi
qui semen sunt abrae omnes sunt filii sed
in ysaac uocabitur tibi semen. id est
non qui filii carnis hi filii dei sed qui
filii sunt promissionis aestimantur
in semine promissionis. Haec
hoc est secundum hoc tempus ueniet. et erit
sara filius. Non solum autem illa sed et
rebecca ex uno concubitum habens gem
nos filios isaac patris nri. Cum enim
nondum nati essent aut aliquid
bonum egissent aut mali ut secundum

RO

clamone ꝓpositum dei manet in ꝰ
eternum. Si enim cognoscente deum et ex ma
ioribus eius mundum sue sapientie est ta
men diligentes eum omnia habent. Sed
ꝗ dicemus. Numquid iniquitas
apud deum. Absit. Moysi enim dicit. Mise
ror cui misericordiam et miseb[or] cui misericordiam pre
stabo. Igitur non volentis neque cur
rentis sed miserentis dei. Dicit enim scriptura pharaoni. Quia
ideo ipsum excitauit te ut ostendam
in te virtutem meam et ut annuntiet
ur nomen meum in omni terra. Ergo
cuius vult miseretur et quem vult
indurat. Dicas mihi. Quid adhuc queritur. Voluntati
eius quis resistit. O homo tu quis
es qui respondeas deo. Si quid
dicit figmentum ei qui se finxit.
Quid me fecisti sic. An non habet potes
tatem figulus luti ex eadem ma
sa facere aliud quidem vas in honorem
aliud uero in contumeliam. Sed si deus
volens ostendere iram suam et notam
facere potentiam suam sustinuit in
multa patientia vasa ire aptata
in interitum ut ostenderet diuitias
gloriae suae in vasis misericordie que parauit in
gloriam. Quos vocauit nos non so
lum ex iudeis sed et ex gentibus sicut
et osee dicit. Vocabo non plebem me
am plebem meam et non dilectam meam
dilectam meam et non misericordiam
consecutam misericordiam consecutam. Et erit in
loco ubi dictum est eis. Non plebs mea tu
es. Ibi vocabuntur filii dei viui. Isa
ias autem clamat pro israel. Si fuerit
numerus filiorum israel sicut arena maris
reliquiae salue fient. Verbum enim consu
mans et abbreuians in iustitia quia
verbum breuiatum faciet dominus super
terram. Et sicut predixit isaias
nisi dominus sabaoth reliquisset nobis se
men sicut sodoma fuissemus et sicut
gomorra similes fuissemus. Quid
ergo dicemus. Quod gentes que non
sectabantur iustitiam apprehende
runt iustitiam iustitiam autem
que ex fide est. Israel autem sectando legem
iustitie non legem iustitie non pertigit.
Quare. Quia non ex fide sed quasi ex operibus
Offenderunt in lapidem offen
sionis sicut scriptum est. Ecce pono in
sion lapidem offensionis et petram
scandali et omnis qui crediderit in
eum non confundetur.

Fratres voluntas quidem cordis
mei et obsecratio ad dominum pro il
lis est in salutem. Testimonium enim perhibeo
illis quod emulationem quidem dei
habent sed non secundum scientiam. Ignorantes
enim dei iustitiam et suam querentes statuere
iustitiam dei non sunt subiecti. Finis enim legis
xpc ad iustitiam omni credenti. Moy
ses enim scribit quoniam iustitiam que ex le
ge est. Qui fecerit homo uiuet in ea.
Que autem ex fide est iustitia sic dicit.
Ne dixeris in corde tuo. Quis ascendet in
celum. Hoc est xpm deducere de
uocare. Sed quid dicit scriptura. Prope
est uerbum in ore tuo et in corde
tuo. Hoc est uerbum fidei quod predicamus.
Quia si confitearis in ore tuo dominum ihesum et
in corde tuo credideris quod deus illum su
scitauit a mortuis saluus eris. Corde enim
creditur ad iustitiam ore autem
confessio fit ad salutem. Dicit enim scriptura
Omnis qui credit in illum non con
fundetur. Non enim est distinctio iudei et
greci. Nam idem dominus omnium diuitis
omnes qui inuocant illum. Omnis enim
quicumque inuocauerit nomen domini
saluus erit. Quomodo ergo inuocabunt
eum in quem non crediderunt. aut quomodo cre
dent eum quem non audierunt. Quomodo autem au
dient sine predicante. Quomodo autem predi
cabunt nisi mittantur. Sicut scrip
tum est. Quam speciosi pedes euangelizantium
pacem euangelizantium bo
na. Sed non omnes obediunt euangelio.
Isaias enim dicit. Domine quis credidit
auditui nostro. Ergo fides ex auditu
auditus autem per verbum xpi. Dico
numquid non audierunt. Et quidem
in omnem terram exiuit sonus eorum et
fines orbis terre verba eorum. Dico numquid

quod istud non cognoverunt Israhelitæ mos
ses dixit. Ego ad emulationem vos
adducam in populo non gente stulta
provocabo vos in populum insipiens.
as autem audet et dicit: Inventus sum
A non quærentibus me palam apparui his
qui me non interrogabant. Ad Israel autem
dicit: Tota die expandi manus meas
ad populum non credentem sed contradi
centem mihi.

Dico igitur: Numquid repulit deus po
pulum suum? Absit. Nam et ego Israhe
lita sum ex semine Abrahe de tribu
Beniamin. Non repulit deus plebem su
am quam præsciuit. An nescitis in Helia
quid dicit scriptura? Quomodo interpe
llat deum adversus Israel? Domine prophetas
tuos occiderunt altaria tua fuerunt de
structa. Et ego relictus sum solus et quæ
runt animam meam. Sed quid illi dicit divinum
responsum? Reliqui mihi VII milia vi
rorum qui non curvaverunt genua sua ante
Baal. Sic igitur et hoc tempore reliquiæ secundum
electionem gratiæ dei salvæ facte sunt. Si autem
gratia dei iam non ex operibus. Alioquin
gratia iam non est gratia. Quid igitur
dicemus? Hoc enim est ascendimus electio autem
ascendit. Ceteri autem excecati sunt sicut scrip
tum est: Dedit illis deus spiritum compunctionis
oculos ut non videant et aures
ut non audiant usque in hodiernum diem.
Et David dicit: Fiat mensa eorum coram
ipsis in laqueum et in captionem et in scan
dalum et in retributionem illis. Obscu
rentur oculi eorum ne videant et dorsum
eorum semper incurva. Dico igitur:
Numquid sic offenderunt ut cadentes
Absit. Sed illorum delicto salus est gentibus
ut illos æmulentur. Si autem delictum
eorum divitiæ sunt mundi et diminutio
eorum divitiæ gentium quanto magis ple
nitudo eorum. Vobis autem dico gentibus. Quan
diu quidem ego sum gentium apostolus mi
nisterium meum honorificabo. Si quo
modo æmulando provocem carnem
meam et salvos faciam aliquos ex il
lis. Si enim amissio eorum reconciliatio est
mundi quæ assumptio nisi vita ex mor
tuis

Quod si delibatio sancta est et massa et
radix sancta est et rami. Quod si aliquis eorum
ramus fractus est tu autem cum oleaster
es insertus es in illis et factus es radicis
et pinguedinis olivæ noli gloriari adversus ramos. Quod
si gloriaris non tu radicem portas sed
radix te. Dicis igitur: Fracti sunt rami ut
ego inserar. Bene propter incredulitatem
fracti sunt tu autem fide stas. Noli
altum sapere sed timete. Quia si deus natu
ralibus ramis non pepercit ne forte
nec tibi parcat. Vide igitur bonitatem
et severitatem dei in eos qui ceci
derunt severitatem in te autem bonitatem
si permanseris in bonitate. Alioquin
et tu excideris. Illi autem si non permanse
rint incredulitate inserentur.
Potens est enim deus rursum inserere illos.
Nam si tu ex naturali excisus es
oleastro et contra naturam insertus
es in bonam olivam. Quanto magis
hi qui secundum naturam inserentur
huic olivæ. Nolo enim vos ignorare fratres
mysterium hoc ut non vos sapi
entes sitis quia cecitas ex parte contigit
in Israel donec plenitudo gentium intraret. Et sic omnis Israel salvus
fieret sicut scriptum est: Veniet ex Sion
qui eripiat et avertat impietates
ab Iacob. Et hoc illis a me testa
mentum cum abstulero peccata eorum.
Secundum evangelium quidem inimici
propter vos secundum electionem autem charissimi
propter patres. Sine pœnitentia enim sunt dona et vocatio
dei. Sicut enim aliquando vos non cre
didistis deo nunc autem miseriam consequ
ti estis propter incredulitatem illorum ita
et isti nunc non credunt in vestram
misericordiam ut et ipsi misericordiam consequantur.
Conclusit enim deus omnia in incredulitate
ut omnium misereatur. O altitudo
divitiarum sapientiæ et scientiæ dei quam
incomprehensibilia sunt iudicia eius
et inuestigabiles vie eius. Quis
enim cognovit sensum domini aut quis
consiliarius eius fuit aut quis
prior dedit illi et retribuetur ei.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

XIII

Infirmum autem in fide assumite non in
discrepationibus cogitationum. Alius
credit manducare se omnia. Qui
autem infirmus est olus manducet. Is
qui manducat non manducantem non
spernat. Et qui non manducat man
ducantem non iudicet. Is qui manducat
non manducantem. Deus enim illum
assumpsit. Tu quis es qui iudicas
alienum seruum? Suo domino stat aut
cadit. Stabit autem. Potens enim est
illum stare. Alius iudicat di
em inter diem. Alius iudicat omem
diem. Unusquisque in suo sensu ha
bundet. Qui sapit diem domino sapit.
Et qui manducat domino manducat
gratias enim agit deo. Et qui non manduc
at domino non manducat. Et gratias agit
deo. Nemo enim sibi uiuit. Et nemo
sibi moritur. Siue enim uiuimus domino
uiuimus. Siue morimur domino mo
rimur. Siue igitur uiuimus siue mo
rimur domini sumus. In hoc enim xpc
mortuus est et resurrexit ut et mor
tuorum et uiuentium dominetur. Tu autem
quid iudicas fratrem tuum? Omnes enim
stabimus ante tribunal xpi. Scriptum
enim est. Viuo ego dicit dominus quia
mihi flectetur omne genu et omnis
lingua confitebitur deo. Itaque unus
quisque nostrum pro se rationem reddet deo.
Non igitur amplius inuicem iudicemus.
Sed hoc iudicate magis ne ponatis
offendiculum fratri uel scandalum. Oio
et confido in domino ihu quia nihil commune
per ipsum nisi cui existimat quid
quam esse illi commune. Qui enim propter cibum
frater tuus contristatur iam non secundum ca
ritatem ambulas. Noli cibo tuo il
lum perdere pro quo xpc mortuus
est. Non igitur blasphemetur bonum
nostrum. Non enim est regnum dei esca et po
tus iustitia et pax et gaudium in spiritu
sancto. Qui enim in hoc seruit xpo placet
deo et probatus est hominibus. Igitur ea quae pacis
sunt sectemur et quae aedificationis
sunt inuicem custodiamus. Noli
propter escam destruere opus dei. Omnia

quidem munda sunt sed malum est homini qui
per offendiculum manducat.
Bonum est non manducare carnem et non
bibere uinum neque in quo frater tuus
offendit aut scandalizatur aut
infirmatur. Tu qui habes fidem penes te
ipsum habe coram deo. Be
atus qui non iudicat semet ipsum in
eo quod probat. Qui autem discernit si
manducauerit damnatus est quia non
ex fide. Omne autem quod non ex
fide peccatum est.

Debemus autem nos firmiores in
firmitates infirmorum sustinere
et non nobis placere. Unusquisque uestrum
proximo suo placeat in bonum ad aedi
ficationem. Etenim christus xpc placuit
sibi sed sicut scriptum est. Improperia imprope
rantium tibi ceciderunt super me. Quecumque
enim scripta sunt ad nostram doctrinam scrip
ta sunt ut per patientiam et consolationem scrip
turarum spem habemus. Deus autem pa
tientiae et solatii det uobis id ipsum
in inuicem secundum ihum xpm ut u
nanimes uno ore honorificetis de
um et patrem domini nri ihu xpi. Propter
quod suscipite inuicem sicut et xpc
suscepit nos in honorem dei. Dico
enim ihu xpm ministrum fuisse ci
rcumcisionis pro ueritate dei ad confir
mandas promissiones patrum. Gentes
autem super misericordia honorare deum sicut scrip
tum est. Propterea confitebor tibi in gentibus
domine et nomini tuo cantabo. Et iterum
dicit. Laetamini gentes cum plebe eius. Et
iterum. Laudate omnes gentes dominum et magni
ficate eum omnes populi. Et rursus isai
as ait. Erit radix iesse et qui exurgit
ex gentibus gentes sperabunt. De
us autem spei repleat uos omni gau
dio et pace in credendo ut abundetis
in spe et uirtute spiritus sancti. Certus sum
autem fratres mei et ego ipse de uobis quia et
ipsi plenitudine dilectionis repleti et
cuncta possitis alterutrum mo
nere. Audacius autem scripsi uobis
fratres ex parte tamquam in memoriam
uos reducens propter gratiam quae data est

mihi adeo vestrum ministerium christi
evangelizans evangelium dei vo-
bis oblatio gentium acceptabilis fa-
cta in spiritu sancto. Habeo igitur gloriam in xpo ihu
ad deum. Non enim audeo aliquid loqui
eorum quae per me non effecit xps in obe-
dientiam gentium in verbo et opere in virtu-
tibus signorum et prodigiorum in virtute
spiritus sancti ita ut ab hierusalem per circuitum
usque ad illyricum omne replerim
evangelium xpi. Sic autem praedicavi evan-
gelium hoc non ubi notatus est xpe
ne super alienum fundamentum aedificarem
sicut scriptum est. Quibus et non est annun-
ciatum de eo videbunt et qui non audi-
erunt de eo intelligent. Propter
quod et impediebar plurimum venire ad
vos. Prohibitus sum usque adhuc
sunt autem iam locum non habens
in his regionibus cupiditatem autem
habens veniendi ad vos ex multis iam
praecedentibus annis cupiens in hispaniam
proficisci propero. Spero autem quod praetiens
videam vos et ad vos deducar si
et vos primum ex parte fruitus fuero.
Nunc autem proficiscor hierusalem ministrare
sanctis. Probaverunt enim macedonia et a-
chaia collationem aliquam facere in
pauperes sanctorum qui sunt in hierusalem
Placuit enim eis et debitores sunt eorum sunt
spiritalium eorum participes facti sunt gen-
tes debent et in carnalibus ministrare
eis. Hoc igitur cum consumavero et assig-
nato eis fructum hunc perfectum
proficiscar in hispaniam. Scio autem
quia veniens ad vos in abundantia
benedictionis xpi veniam. Obsecro autem vos fratres per dominum nostrum ihm
xm per caritatem spiritus ut adiuvetis
me in orationibus pro me ut eripiar
ab infidelibus qui sunt in iudea et
obsequium meum oblatio accepta fi-
at sanctis ut veniam
ad vos in gaudio per voluntatem
dei et refrigerem vobiscum. Deus autem
pacis sit cum omnibus vobis amen.

Commendo autem vobis XVI
vestrum plebem sororem nostram quae

est in ministerio ecclesiae quae est in cenchris ut
eam suscipiatis in domino dignoque sanctis
et assistatis ei in quocumque negotio nostri
indiguerit. Etenim ipsa quoque astitit
multis et mihi ipsi. Salutate priscam
et aquilam adiutores meos in xpo
ihu qui pro anima mea suas cervices
supposuerunt quibus non solus ego gratias
ago sed et omnes ecclesiae gentium et domes-
ticam ecclesiam eorum. Salutate phile-
tum dilectum mihi quia primitias
ex asia in xpo ihu. Salutate ma-
riam quae multum laboravit in nobis
Salutate andronicum et iuniam cog-
natos et concaptivos meos qui sunt
nobiles in apostolis qui et ante me fuerunt in
xpo. Salutate amplia dilectissimum
mihi in domino. Salutate urbanum adiutorem
nostrum in xpo ihu et stachyem dilectum
meum. Salutate apellem probum in xpo
ihu. Salutate eos qui sunt aristobuli domo.
Salutate herodionem cognatum meum. Salutate
qui sunt in narcisi domo qui sunt in domino
Salutate tryphenam et tryphosam quae labo-
rant in domino. Salutate tryphosam dilectam
in domino et matrem eius et meam. Salutate asin-
critum flegonta hermen patrobam
hermam et qui cum eis sunt fratres. Salutate phi-
lologum et iuliam nereum et sororem
eius et olympiadem et omnes qui cum
sunt sanctos. Salutate invicem in osculo sancto.
Salutant vos omnes ecclesiae xpi. Lo-
go autem vos fratres ut observetis eos qui
dissensiones et offendicula praeter doctri-
nam quam vos didicistis faciunt et
declinate ab illis. Huiusmodi enim
xpo domino nostro non servientes sed suo
ventri et per dulces sermones et benedic-
tiones seducunt corda innocentium.
Vestra enim obedientia in omnem locum di-
vulgata est. Gaudeo igitur in vobis. Sed vo-
lo vos sapientes esse in bono et simpli-
ces in malo. Deus autem pacis conte-
ret satanam sub pedibus vestris velociter.
Gratia domini nostri ihu xpi vobiscum. Sa-
lutant vos timoteus adiutor meus
et lucius et iason et sosipater cognati
mei. Salutio vos ego tertius qui
scribo epistolam in domino

scripsit epl'am in dno. Salutat vos
Gaius hospites mis et universe ecclie. Sa
lutat vos Erastus archarius civi
tatis et frs. Gratia dni nri ihu xpi
cum omibus vobis. Amen. Et autem qui po
tens est vos confirmare secundum evange
lium meum et predicationem ihu xpi
secundum revelationem mysterii temporibus
eternis tacti quod nunc patefactum est
per scripturas prophetarum secundum
preceptum eterni dei ad obedientiam fidei in omnes
gentes cognitum solo deo sapien
ti per ihm xpm cui honor et gloria in
secula seculorum amen. Explicit epla ad romanos

Incipit epla ad corinthios primam

Paulus invocatus apl'us ihu xpi per vo
luntatem dei et sostenes frs ecclie dei q
est corinthi sanctificatis
in xpo ihu vocatis sanctis cum omibus qui invocant
nomen dni nri ihu xpi in omni loco
ipsorum et nri. Gratia vobis et pax a deo
patre nro et dno ihu xpo. Gracias ago
deo meo semper pro vobis in gratia dei q
data est vobis in xpo ihu quia in omibus
ditati estis in illo in omni verbo
et in omni scia sicut testimonium xpi
confirmatum est in vobis ita ut nil
vobis deest in ulla gratia expectan
tibus revelationem dni nri ihu xpi
qui et confirmabit vos usque in finem
sine crimine in die adventus
dni nri ihu xpi. Fidelis autem deus
per quem vocati estis in societatem
filii eius ihu xpi dni nri. Obsecro autem vos fratres
per nomen dni nri ihu xpi ut idipsum dicatis omes et non sint in
vobis scismata sitis autem perfecti in eo
sensu et in eadem scia. Significatum
est mihi de vobis fratres mei ab his q
sunt Cloes quia contentiones sunt inter nos. Hoc
autem dico quod unusquisque vestrum dicit
Ego quidem sum paulli. Ego autem apol
lo. Ego vero cephe. Ego autem xpi. Numquid divisus
est xpus? Numquid paulus crucifixus
est pro vobis aut in nomine paulli bap
tizati estis. Gracias ago deo meo quod ne
mine vestrum baptizavi nisi crispum
et gaium ne quis dicat quod in nomine meo
baptizati sitis. Baptizavi autem et
stephani domum. Ceterum nescio si quem
alium vestrum baptizaverim. Non enim misit
me xpus baptizare sed evangelizare non in
sapia verbi ne evacuetur crux xpi.
Verbum enim crucis pereuntibus quidem stultitia
est. His autem qui salvi fiunt id est
nobis virtus dei est. Scriptum enim est perdam
sapiam sapientium et prudentiam
prudentium reprobabo. Ubi sapiens ubi
scriba ubi conquisitor hujus seculi
nonne stultam fecit deus sapiam hujus
mundi. Etenim quia in dei sapia non cognovit
mundus per sapiam deum placuit
deo per stultitiam predicationis sal
vos facere credentes. Quoniam et signa
petunt et greci sapiam quaerunt nos
autem predicamus xpum crucifixum
judeis quidem scandalum gentibus
autem stultitiam ipsis autem vocatis
judeis atque grecis xpum dei virtutem
et dei sapiam. Quia quod est stultum dei
sapientius est hominibus et quod infirmum est
dei fortius est hominibus. Videte enim vocationem
vestram fratres quia non multi sapientes secundum
carnem non multi potentes non multi nobiles sed quae stulta
mundi elegit deus ut confundat sapientes et infirma mundi elegit deus ut
confundat fortia et ignobilia mundi

eruditi et instructi et redempti et
quemadmodum scriptum est: qui gloriatur
in domino glorietur.

Et ego cum venissem ad vos fra-
tres venerunt in sublimitate sermonis
aut sapientiae annuntians vobis testi-
monium christi. Non enim iudicavi me
scire aliquid inter vos nisi iesum christum
hunc crucifixum. Et ego in infir-
mitate et timore et tremore multo
fuit apud vos. et sermo meus et praedicatio
mea non in persuasibilibus humanae sa-
pientiae verbis sed in ostensione spiritus
et virtutis vt fides vestra non sit in sapientia ho-
minum sed in virtute dei. Sapientiam autem
loquimur inter perfectos sapientiam
vero non huius seculi neque principum
huius seculi qui destruuntur.
Sed loquimur dei sapientiam in mysterio
quae abscondita est quam praedestinavit
deus ante secula in gloriam nostram quam
nemo principum huius seculi cognovit
si enim cognovissent numquam dominum
gloriae crucifixissent. Sicut scriptum est.
Quod oculus non vidit nec auris audivit
nec in cor hominis ascendit quae praeparavit
deus his qui diligunt illum. Nobis autem
revelavit deus per spiritum suum. Spiritus enim
scrutatur et profunda dei. Quis enim
scit hominum quae sunt hominis nisi spiritus hominis qui
in ipso est. Ita et quae dei sunt nemo cog-
novit nisi spiritus dei. Nos autem non spi-
ritum huius mundi accepimus
sed spiritum qui ex deo est vt sciamus quae
a deo donata sunt nobis. Quae et loquimur
non in doctis humanae sapientiae verbis sed in
doctrina spiritus spiritalia comparantes.
Animalis autem homo non percipit
ea quae sunt dei stultitia enim est illi et non
potest intelligere quia spiritaliter examinatur.
Spiritalis autem iudicat omnia et ipse a
nemine iudicatur sic scriptum est. Quis enim
cognovit sensum domini aut quis eum
instruet cum. Nos autem sensum christi
habemus. Et ego fratres non potui vobis
loqui qui spiritalis sed qui carnalis tan-
quam parvulis in christo lacte vobis potum
dedi non escam. Nondum enim potestis
intelligere sed nec nunc quidem potestis.

Adhuc enim carnales estis. Cum enim sit inter
vos zelus et contentio nonne carnales es-
tis et secundum hominem ambulatis. Cum
enim quis dicat ego quidem ego autem pau-
lus alius autem ego autem apollo nonne
homines estis. Quid igitur est apollo. Quid
vero paulus. Ministri eius cui credi-
stis et unicuique sicut dominus dedit. Ego plan-
tavi apollo rigavit sed deus incrementum
dedit. Itaque neque qui plantat est aliquid
neque qui rigat sed qui incrementum dat
deus. Qui autem plantat et qui rigat unum
sunt. Unusquisque autem propriam mer-
cedem accipit secundum suum laborem. Dei enim
sumus adiutores dei agricultura dei es-
tis dei aedificatio estis. Secundum gratiam dei
quae data est mihi tamquam sapiens architec-
tus fundamentum posui. Alius autem
superaedificat. Unusquisque autem videat quo-
modo superaedificet. Fundamentum enim aliud
nemo potest ponere praeter id quod positum est qui
est christus iesus. Si autem superaedificat super
fundamentum hoc aurum argentum
lapides pretiosos ligna fenum stipulam
unuscuiusque opus manifestum erit.
Dies enim declarabit quia in igne revelabitur
unuscuiusque opus quale
sit ignis probabit. Si cuius opus
manserit quod superaedificavit mercedem
accipiet. Si cuius opus arserit detri-
mentum patietur ipse autem salvus
erit sic tamen quasi per ignem. Nescitis quia
templum dei estis et spiritus dei habitat in vobis.
Si quis autem templum dei violaverit
disperdet illum deus. Templum enim dei
sanctum est quod estis vos. Nemo se seducat.
Si quis videtur sapiens esse
in hoc saeculo stultus fiat vt sit sapiens.
Sapientia enim huius mundi stultitia est
apud deum. Scriptum enim est comprehendam
sapientes in astutia eorum. Et iterum Dominus
novit cogitationes sapientum quoniam vanae sunt.
Itaque nemo in hominibus glorietur.
Omnia enim vestra sive paulus
sive apollo sive cephas sive mundus
sive vita sive mors sive praesentia
sive futura. Omnia enim vestra sunt
vos autem christi christus autem dei.

in principio huius secundae

Sic nos existimet homo ut ministros xpi et dispensatores mysteriorum dei. Hic iam quaerit inter dispensatores ut fideles quis inveniatur. Sicut ait pro nemine et ut a nobis videtur aut ab humano die. Sed neque me ipsum iudico. Sicut mihi et aliis sum sed in hoc iustificatus sum. Qui autem iudicat me dominus est. Itaque nolite ante tempus iudicare quoadusque veniat dominus qui illuminabit abscondita tenebrarum et manifestabit occulta cordium tunc laudabitur unusquisque a deo. Haec autem fratres transfiguravi in me et apollo propter vos ut in nobis discatis ne supra quam scriptum est unus adversus alterum inflemini pro alio. Ecce non vediscentur. Quid autem habes quod non accepisti. Si autem accepisti quid gloriaris quasi non accepis. Iam saturati estis. Iam divites fuistis. Sine nobis regnastis. Utinam et regnaretis ut et nos vobiscum regnemus. Puto enim quod deus nos apostolos novissimos ostendit tamquam morte destinatos quia spectaculum facti sumus huic mundo angelis et hominibus. Nos stulti propter christum. Vos autem prudentes in christo. Nos infirmi. Vos autem fortes. Vos nobiles. Nos autem ignobiles. Usque hanc horam esurimus et sitimus et nudi sumus et colaphis caedimur et instabiles sumus. Laboramus operantes manibus nostris. Maledicimur et benedicimus. Persecutionem patimur et sustinemus. Blasphemamur et obsecramus. Tamquam purgamenta huius mundi facti sumus omnium peripsema usque adhuc. Non ut confundam vos haec scribo sed ut filios meos karissimos moneo. Nam si decem milia pedagogorum habeatis in christo sed non multos patres. Nam in christo iesu per euangelium ego vos genui. Rogo ergo vos imitatores mei estote sicut et ego christi. Ideo misi ad vos timoteum qui est filius meus karissimus et fidelis in domino qui vos commonebit vias meas quae sunt in christo sicut ubique in omni ecclesia doceo. Tamquam non venturus sum ad vos sic inflati. Venient autem ad vos cum fuerit voluntas domini et cognoscam non sermonem eorum qui inflati sunt sed virtutem. Non enim in sermone est regnum dei sed in virtute. Quid vultis in virga veniam ad vos an in caritate et spiritu mansuetudinis.

Omnino auditur inter vos fornicatio et talis fornicatio quae nec inter gentes ut scilicet uxorem patris sui aliquis habeat. Et vos inflati estis et non magis luctum habuistis ut tolleretur de medio vestri qui hoc opus fecit. Ego quidem absens corpore praesens autem spiritu iam iudicavi ut praesens cum qui sic operatus est in nomine domini iesu christi congregatis vobis et meo spiritu cum virtute domini iesu iudicare huiusmodi hominem satanae in interitum carnis ut spiritus salvus sit in die domini nostri iesu christi fratres non bona est gloriatio vestra. Scitis quia modicum fermentum totam massam corrumpit. Expurgate vetus fermentum ut sitis nova conspersio sicut estis azymi. Etenim pascha nostrum immolatus est christus. Itaque epulemur non fermento veteri neque in fermento malitiae et nequitiae sed azymis sinceritatis et veritatis. Scripsi vobis in epistola ne commisceamini fornicariis. Non utique fornicariis huius mundi aut avaris aut rapacibus aut idolis seruientibus. Alioquin debuistis de huiusmodi exire. Sed nunc scripsi vobis non commisceri. Si is qui frater nominatur inter vos fornicator aut avarus aut idolis seruiens aut maledictus aut ebriosus aut rapax cum huiusmodi cibum sumere. Quid enim

et debitis qui facti sunt fideles. Nolite
ne debitis iniqui fieri nos iudicantes.
nam eos qui facti sunt fideles deus iudicabit.
Auferte malum ex vobis ipsis. VI

Audet aliquis vestrum habens negotium adversus alterum iudicari apud iniquos et non apud sanctos. An nescitis quia sanctorum de hoc mundo iudicabitur? Si ergo vobis iudicabitur mundus indignis estis qui de minimis iudicetis. Nescitis quia angelos iudicabimus? Quanto magis saecularia? Saecularia igitur si habueritis contemptibiles qui sunt in ecclesia illos constituite ad iudicandum. Ad verecundiam vestram dico. Sic non est inter vos sapiens quisquam qui possit iudicare inter fratrem suum? Sed frater cum fratre iudicio contendit et hoc apud infideles. Iam quidem omino delictum est in vobis quod iudicia habetis inter vos. Quare non magis iniuriam accipitis? Quare non magis fraudem patimini? Sed vos iniuriam facitis et fraudatis et hoc fratribus. An nescitis iniqui regnum dei possidebunt? Nolite errare. Neque fornicarii neque idolis seruientes neque adulteri neque molles neque masculorum concubitores neque fures neque auari neque ebriosi neque maledici neque rapaces regnum dei possidebunt. Et haec quidem fuistis. Sed abluti estis sed iustificati estis in nomine domini nostri Ihesu xpi et in spiritu nostri. Omnia mihi licent sed non omnia expedunt. Omnia mihi licent sed ego sub nullius redigar potestate. Esca ventri et venter escis. Deus autem et hanc et haec destruet. Corpus autem non fornicationi sed domino et dominus corpori. Deus autem et dominum suscitauit et nos suscitabit per virtutem suam. Nescitis quia corpora vestra membra sunt xpi? Tollens ergo membra xpi faciam membra meretricis? Absit. An nescitis quia qui adhaeret meretrici unum corpus efficitur? Erunt enim inquit duo in carne una. Qui autem adhaeret domino unus spiritus est. Fugite fornicationem

omne peccatum quodcumque fecerit homo extra corpus est. Qui autem fornicatur in corpus suum peccat. An nescitis quia membra vestra templum sunt spiritus sancti qui in vobis est? Quem habetis a deo et non estis vestri? Empti enim estis pretio magno. Glificate et portate deum in corpore vestro. VII

De quibus autem scripsistis mihi bonum est homini mulierem non tangere propter fornicationem autem unusquisque suam uxorem habeat et unaquaque suum virum habeat. Vxori vir debitum reddat similiter autem et uxor viro. Mulier sui corporis potestatem non habet sed vir. Similiter autem vir sui corporis potestatem non habet sed mulier. Nolite fraudare inuicem nisi forte ex consensu ad tempus vacetis orationi et rursum revertimini ne tentet vos satanas propter incontinentiam vestram. Hoc autem dico secundum indulgentiam non secundum imperium. Volo autem omnes homines esse sicut meipsum. Sed unusquisque proprium donum habet ex deo. Alius quidem sic alius autem sic. Dico autem innuptis et viduis bonum est illis si sicut ego manserit sicut ego. Quod si non continent nubent melius est enim nubere quam uri. Iis autem qui matrimonio iuncti sunt praecipio non ego sed dominus uxorem a viro non discedere. Quod si discesserit manere innuptam aut viro suo reconciliari. Et virum uxorem non dimittere. Ceteris ego dico non dominus. Si quis frater habet uxorem infidelem et haec consentit habitare cum illo non dimittat illam. Et si qua mulier habet virum infidelem et hic consentit habitare cum illa non dimittat virum. Sanctificatus enim vir infidelis per mulierem fidelem et sanctificata mulier infidelis per virum fidelem. Alioquin filii vestri immundi essent nunc autem sancti sunt. Quod si infidelis discedit discedat non est seruitutem subiectus in huiusmodi autem fratres non seruit. In pace autem vocauit nos deus. Unde scis mulier si virum tuum salum facies? Aut tu vir

Bodleian Library

tas ut simulterentur tamen facies-
tis in omnibus sicut dns omni-
bus sic notum dis tra ambulet et
sic in omnibus ecclias doceo. Circumcisus
aliquis vocatus est nō adducat pre-
putium. In ppto aliquis vocatus
est nō circumcidatur. Circumcisio
nihil est et ppputium nihil est sed obserua-
re mandata dei. Unusquisque in qua
vocatione vocatus est in ea permane-
at. Servus vocatus es nōli tibi cura-
re. Si potes fieri liber magis utere.
Qui enim in dno vocatus est servus li-
bertus est dni. Similiter et qui liber vo-
catus est servus est xpi. Pretio emp-
ti estis nolite fieri servi hominum. Unu-
quisque in quo vocatus est fratres in hoc
permaneat apud dm. De virginibus autem
dna preceptum non habeo. Consilium autem do.
Tamquam misericordiam consecutus a dno ut
sim fidelis existimo igitur hoc bonum esse
propter instantem necessitatem quia bonum
est homini sic esse. Alligatus es uxori no-
li querere solutionem. Solutus es ab uxore
noli querere uxorem. Si autem accepis uxo-
rem non peccasti. Et si nupserit virgo
non peccavit. Tribulationem tamen carnis
habebunt huiusmodi. Ego autem vobis
parco. Hoc autem dico fres tpe breve est
reliquum est. Et qui habent uxores tan-
quam non habentes sint. Et qui flent tamquam non
flentes. Et qui gaudent tamquam non gau-
dentes. Et qui emunt tamquam non possidē-
tes. Et qui utuntur hoc mundo tamquam non
utantur. Preterit enim figura huius
mundi. Volo autem vos sine solicitudi-
ne esse. Qui autem sine uxore est solli-
citus est que sunt dni quomodo pla-
ceat dō. Qui autem cum uxore est solli-
citus est que sunt mundi quomodo placeat ux-
ori. Et divisus est. Mulier innupta et
virgo cogitat quē dni ut sit sancta
corpore et spiritu. Quē autem nupta est
cogitat quē mundi quomodo placeat
viro. Hoc autem ad utilitatem vestram
non ut laqueum vobis iniciam sed ad
id quod honestum est et quod facilitatem
prestet sine impedimento dni obsecrandi. Si quis autem turpem se fo-
ri existimat super virginem suam ad

Nupt. et virgo cogitat q̄d dni sunt ut sit sa. corpore et spiritu

stro sed ultra. Sic oportet fieri quod
vult faciat nō peccat si nubat. Qui
autem statuit in corde suo firmus
hns necessitatem potestatem autem
hns sue voluntatis. Et hoc iudicat
in corde suo seruare virginem
suam bn facit. Igitur et qui matrimonio
iungit virginem suam bn iungit. Bn facit
et qui non iungit melius facit. Mulier
alligata legi est quamdiu vir eius
viuit. Cum autem dormierit vir eius li-
bera est cui vult nubere tantum in
dno. Beatior autem erit si sic permanse-
rit secundum meum consilium. Puto autem quod
et ego spm dei habeam.

VII

De his autem que idolis sacrifican-
tur scimus quia omnes scientiam habemus.
Scientia inflat caritas vero edificat.
Si quis autem se existimat se scire
aliquid nondum cognovit quomodo
oportet eum scire. Si quis autem diligit
dm hic cognitus est ab eo. De es-
cis autem que idolis immolantur
scimus quia nihil est idolum in mu-
do et quia nullus est ds nisi unus.
Et si quidem dicuntur dii sive sint
in celo sive in terra sicut sunt dii multi
et dni multi. Nobis tamen unus
ds pr ex quo omnia et nos in illo et
unus dns ihs xps per quem omnia
et nos per illum. Sed non omnis
scientia. Quidam autem conscientia idoli usque nunc quasi idolo
immolatum manducant et conscientia
ipsorum cum sit infirma polluitur.
Escam autem nos non commendabit deo. Neque
si manducaverimus abundabimus
nec si non manducaverimus deficiemus. Videte
autem ne forte hec licentia vestra offen-
diculum fiat infirmis. Si enim quis te
viderit qui habes scientiam in idolio recumbentem nonne
eius qui est infirma edificabitur ad man-
ducandum

Nam cum sim liber ex omnibus feci me
ipsum omnium servum ut plures lucrifa-
ciam. Et factus sum iudeis tamquam iudeus ut iudeos lucrifaciam. Iis qui sub lege sunt tamquam
sub lege cum ipse sub lege non sim ut eos qui sub lege sunt lucrifaciam. Cum
sim sine lege dei et legi xpi ut lucrifa-
ciam eos qui sine lege sunt. Factus
sum infirmis infirmus ut infirmos lucrifa-
ciam. Omnibus omnia factus sum ut
omnes facerem salvos. Omnia autem
facio propter euangelium ut eius
particeps fiam. Nescitis quia hi qui in
stadio currunt omnes quidem currunt
sed unus accipit bravium. Sic cursite
ut comprehendatis. Omnis autem qui
in agone contendit omnia abstinet
et illi quidem ut corruptibilem
coronam accipiant nos autem incorruptam.
Ego igitur sic pugno non quasi
aerem verberans. Sed castigo corpus
meum et in servitutem redigo ne
forte cum aliis predicaverim ipse
reprobus efficiar.

nrm tuli: sicut et cetera mei nos et
tus mihi. Et si aliis non sum apis
tamen vobis sum. Siquidem signaculum ap
ostolatus mei estis vos in domino. Hec
mea defensio apud eos qui me inter
rogant. Nec enim quia non habemus
potestatem manducandi et bibendi
Numquid non habemus potestatem
mulierem sororem circumducendi
sicut et ceteri apostoli et fratres domini et cephas.
Aut ego solus et barnabas non habemus
potestatem hoc operandi. Quis mili
tat suis stipendiis unquam. Quis
plantat vineam et de fructu eius non
edit. Quis pascit gregem et de lacte
gregis non manducat. Numquid secun
dum hominem hec dico. An et hec lex non dicit.
Scriptum est enim in lege moysi. Non
alligabis os bovis trituranti. Nun
quid de bobus curat deus. An propter nos
utique hoc dicit. Siquidem propter nos
scripta sunt. Quoniam debet in spe qui arat
arare et qui trituat in spe fructus per
cipiendi. Si nos vobis spiritualia semi
nauimus non magnum est si carnalia
vestra metamus. Si alii potestatem
vestre participes sunt quare non potius nos.
Sed non usi sumus hac potestate sed omnia
sustinemus ne offendiculum demus
evangelio xpi. Nescitis quoniam qui in sa
cario operantur que de sacario sunt
edunt. Et qui altari deseruiunt
cum altari participantur.
Ita et dominus ordinauit his qui evan
gelium annunciant de evangelio uiue
re. Ego autem nullo horum usus sum. Non
autem scripsi hec ut ita fiant in me.
Bonum est mihi magis quam
ut gloriam meam quis euacuet. Si
euangelizauero non est mihi gloria ne
cessitas enim mihi incumbit. Ve enim
mihi est si non euangelizauero. Si enim
volens hoc ago mercedem habeo. Si autem
inuitus dispensatio mihi
credita est. Quid ergo est merces mea ut
euangelium predicans sine sumptu ponam
euangelium ut non abutar potes
tate mea in euangelio. Cum enim
liber essem ex omnibus omnes seruos fe

num feci ut plures lucri faciem. Et
factus sum iudeis tanquam iudeus ut
iudeos lucrarer. Iis qui sub lege
sunt tanquam sub lege cum ipse non
essem sub lege erant tanquam sine
lege cum sine lege dei non essem
sed in lege christi ut lucri faciem
eos qui sine lege erant factus sum infirmis
infirmus ut infirmos lucri faciam
Omnibus omnia factus sum ut omnes fa
cerem salvos. Omnia autem facio propter euan
gelium ut particeps eius efficiar. Nec
enim quod hic qui in stadio currunt
omnes quidem currunt sed unus ac
cipit bravium. Sic currite ut com
prehendatis. Omnis qui in agone
retenetur ab omnibus se abstinet.
Et illi quidem ut corruptibilem
coronam accipiant nos autem in
corruptam. Ego igitur sic curro non qua
si in incertum sic pugno non quasi aerem
verberans. Sed castigo corpus meum
et in seruitutem redigo ne forte cum
aliis predicauerim ipse reprobus
efficiar.

X

Nolo ignorare vos fratres quoniam
patres nostri omnes sub nube fuerunt
et omnes mare transierunt et omnes in
moyse baptizati sunt in nube et in ma
ri. Et omnes eundem escam spiritalem
manducauerunt et omnes eundem po
tum spiritalem biberunt. Bibebant
autem de spiritali consequente eos pe
tra. Petra autem erat xpus. In plu
ribus eorum beneplacitum non est deo. Etenim
prostrati sunt in deserto. Hec au
tem figura facta sunt nostri ut non simus
concupiscentes malorum sicut et illi con
cupierunt. Neque idolatrie efficia
mini sicut quidam ex ipsis sicut scriptum est
sedit populus manducare et bibere et surrexerunt ludere.
Neque fornicemur sicut quidam
ipsorum fornicati sunt. Et ceciderunt una
die viginti tria milia. Neque tempte
mus xpm sicut quidam eorum tem
pauerunt et serpentibus perierunt.
Neque murmuramus sicut qui

ut eos qui sub lege erant lucrifaciem
hic autem sunt lege

dam communicaturi xpi et fit
ab exterminatore. Hec autem omnia in
figura accidebant illis. Scripta
autem sunt ad correptionem nostram in quos
fines seculorum devenerunt. Itaque qui se
existimat stare videat ne cadat.
Tentatio vos non apprehendat nisi
humana. Fidelis autem deus est qui non
patietur vos tentari super id quod
potestis. Sed faciet cum tentatione
etiam proventum ut possitis sustinere.
Propter quod karissimi fugite a idolo
rum cultura. Ut prudentibus loquor
vos ipsi iudicate quod dico. Calix
benedictionis cui benedicimus nonne
communicatio sanguinis xpi est.
Et panis quem frangimus nonne
participatio corporis christi est. Quoniam
unus panis unum corpus mul
ti sumus. Videte israel secundum
carnem. Nonne qui edunt hostias
participes altaris sunt. Quid ergo dicam
quod idolis immolatum sit aliquid.
Aut quod idolum sit aliquid. Sed
quia immolant gentes demoniis immolant
non deo. Nolo autem vos socios fieri
demoniorum. Non potestis calicem
bibere et calicem demoniorum. Non
potestis mensae domini participes esse
et mensae demoniorum. An emulam
ur dominum. Numquid fortiores illo
sumus. Omnia mihi licent sed non
omnia expediunt. Omnia licent sed non
omnia expediunt. Edite quicquid
ad vendendum venit sed abstinete
propter illum qui indicavit. Domini enim
est terra et plenitudo eius.
Si quis autem infidelium vos vo
cat ad cenam quicquid vobis apponitur manducate
nihil interrogantes propter conscientiam.
Si autem dixerit hoc immolatum
est idolis nolite manducare propter illum
qui indicavit et propter conscien
tiam. Conscientiam autem dico non tua
sed alterius. Ut quid libertas mea

Ia est de uno latere et de uno latere par
ment.

iudicetur ab aliena conscientia. Si ego
cum gratia participo quid blasphe
mor pro eo quod gratias ago. Sive ergo
manducatis sive bibitis vel quid
quid facitis omnia in gloriam dei fa
cite. Sine offensione estote iudeis
et gentibus et ecclesiae dei. Sicut ego per omnia
omnibus placeo non quaerens quod mi
hi michi sed quod multis ut salvi
fiant.

XI

Imitatores mei estote sicut ego xpi.
Laudo autem vos fratres quod per omnia
mei memores estis et sicut tradi
vobis praecepta mea tenetis. Volo autem
vos scire quod omnis vir caput xpus est
caput autem mulieris vir caput autem
xpi deus. Omnis vir orans aut vati
cinans velatus capite dedecorat
caput suum. Omnis autem mulier orans
aut vaticinans non velato capite de
corat caput suum. Unum est ac si
decoratur. Nam si non velatur
mulier tondeatur. Si autem turpe
est mulieri tondere aut decorari
velet caput suum. Vir quidem non debet
velare caput suum cum imago et gloria
dei sit. Mulier autem gloria viri est. Non
est vir ex muliere sed mulier ex
viro. Nec creatus vir propter mulie
rem sed mulier propter virum. Ideo debet
mulier velamen habere super caput suum
propter angelos. Verumtamen neque vir sine
muliere neque mulier sine viro in
domino. Nam sicut mulier de viro ita
et vir per mulierem. Omnia autem
ex deo. Vos ipsi iudicate. Decet mu
lierem non velatam orare deum. Sed
nec natura docet vos quod vir qui
dem si comam nutriat ignominia
est illi. Mulier autem si comam nu
triat gloria est illi quoniam capilli pro
velamine ei dati sunt. Si quis autem
videtur contentiosus esse nos talem
consuetudinem non habemus nec ecclesiae dei.
Hoc autem praecipio non laudans quod
non melius sed deterius convenitis.
Primum quidem conventibus
vobis in ecclesiam audio scissuras

et separare vtrobo. Sicut oportet et he
reses esse vt et quod probati sint ma
nifesti sint vobis. Confitentem
vobis ut mihi iam non est christi cen
am manducare. Vnusquisque
suam cenam presumit ad man
ducand. et alius quidem esurit. alius
autem ebrius est. Numquid domos non
habetis ad manducand et bibend. aut
ecclesiam dei contemnitis. et confundi
tis eos qui non habent. Quid dicam vobis. La
udo vos in hoc laudo. Ego enim ac
cepi a domino quod et tradidi vobis. quoniam
dominus iesus in qua nocte tradebatur accepit
panem. et gratias agens fregit et dixit.
Accipite manducate hoc est corpus
meum quod pro vobis tradetur hoc facite
in meam commemorationem. Simili
ter calicem postquam cenatum est dicens.
Hic calix novum testamentum est in meo
sanguine hoc facite quotiens cumque
bibetis in meam commemorationem.
Quotiens cumque enim manducabitis pa
nem hunc et calicem bibetis mortem
domini annunciabitis donec veniat.
Itaque quicumque manducaverit pa
nem hunc vel biberit calicem domini indigne re
us erit corporis et sanguinis domini.
Probet autem seipsum homo et sic de pa
nem illo edat et de calice bibat. Qui
enim manducat et bibit iudicium sibi manducat et bibit
corpus domini. Ideo inter vos multi infir
mi et infirmes et dormiunt multi.
Quod si nos metipsos diiudicaremus
non utique iudicaremur. Dum iudica
mur autem a domino corripimur ne cum
hoc mundo damnemur. Itaque
fratres mei cum venitis ad manducan
dum invicem expectate. Si quis e
surit domi manducet vt non in iudicium
conveniatis. Cetera autem cum venero
disponam.

De spiritalibus autem nolo vos ignora
re fratres. Scitis quoniam cum gentes
essetis ad simulacra muta prout
ducebamini euntes. Ideo notum
vobis facio quod nemo in spiritu dei lo
quens dicit anathema iesu. Et nemo
dicit dominus iesus nisi in spiritu sancto. Di
versitates vero gratiarum sunt idem autem
spiritus. et divisiones ministrationum sun
t idem autem dominus. et divisiones opera
tionum sunt idem vero deus qui operatur
omnia in omnibus. Unicuique autem datur
manifestatio spiritus ad vtilitatem
omnium. Alii quidem per spiritum datur
sermo sapiendi alii autem sermo scien
die secundum eundem spiritum. alii fides in eode
spiritu. alii gratia sanitatum in eodem spiritu.
alii operatio virtutum. alii prophetia.
alii discretio spirituum. alii genera lin
guarum. alii interpretatio sermonum.
Hec autem omnia operatur unus atque
idem spiritus dividens singulis prout
vult. Sicut enim corpus unum et membra
multa habet. omnia autem illa membra cum
sint multa unum tamen corpus
sunt ita et xpc. Et enim in uno spiritu omnes
nos in unum corpus baptizati sum
us. sive iudei sive gentiles. si
ve servi sive liberi. et omnes in uno
spiritum potati sumus. Nam et corpus
non est unum membrum. sed multa. Si dix
erit pes quia non sum manus non
sum de corpore non ideo non est
de corpore. Si dixerit auris quia non sum oculus
non sum de corpore non ideo non est
de corpore. Si totum corpus oculus
ubi auditus. Et si totum auditus
ubi odoratus. Sed nunc autem posuit
deus membra unum quodque eorum in cor
pore sicut voluit. Quod si essent omnia
unum membrum ubi corpus. Sed
nunc autem multa quidem membra unum
autem corpus. Non potest autem dice
oculus manus opera mea non mihi
geo aut rursum caput pedibus non estis
mihi necessarii. Sed multo magis
qui videntur membra corporis infir
miora esse necessaria sunt. Et qui
putamus ignobiliora membra esse
corporis. his honorem habundantiorem
circumdamus. Et quae in
honesta sunt nostra habundantiorem
honestatem habent. honesta autem
membra nostra nullius egent. Sed

dens tempantur corpus eius ut decet
honorem tribuendo habundantiori
ut non sit sensus in corpore sed id
ipsum pro se inuicem sollicita sint
membra. Et si quid patitur unum mem
bra compatiuntur omnia membra. Si
ue glorificatur unum membrum gaudent
omnia membra. Vos autem estis corpus ch̃i
et membra de membro. Et quosdam quidem
posuit deus in ecclia primum apostolos secundo
prophetas tertio doctores deinde uirtutes
deinde gratias curationum opitulationes
gubernationes genera linguarum
interpretationes sermonum. Numquid
omnes apostoli numquid omnes prophete nu
quid omnes gratiam habent curationum
numquid omnes linguis loquuntur
numquid omnes interpretantur? Emu
lamini autem charismata meliora
et adhuc excellentiorem uiam
uobis demonstro.

Si linguis hominum loquar et an
gelorum caritatem autem non habeam
factus sum uelut es sonans aut cym
balum tinniens. Et si habuero
prophetiam et nouerim mysteria omnia
et omnem scientiam et si habuero omnem fidem
ita ut montes transferam. Caritatem autem non
habuero nihil sum et si distribuero
in cibos pauperum omnes facultates
meas et si tradidero corpus meum
ita ut ardeam caritatem autem
non habuero nihil mihi prodest. Cari
tas patiens est benigna est. Caritas
non emulatur non agit perperam non
inflatur non est ambitiosa non querit
quae sua sunt non irritatur non cogitat
malum non gaudet super iniquitate
gaudet autem ueritati. Omnia suffe
rt omnia credit omnia sperat omnia
sustinet. Caritas numquam excidit
si autem prophetiae euacuabuntur siue
linguae cessabunt siue scientia destru
etur. Ex parte enim cognoscimus et
ex parte prophetamus. Cum autem uenerit
quod perfectum est euacuabitur
quod ex parte est. Cum essem parulus
loquebar ut parulus sapiebam ut parul
us cogitabam ut parulus. Quando autem
factus sum uir euacuauit quae erant
parulorum. Videmus nunc per speculum
in enigmate tunc autem facie
ad faciem. Nunc cognosco ex parte
tunc autem cognoscam sicut et cognitus
sum. Nunc autem manent fides spes
caritas tria hec maior autem horum
est caritas.

Sectamini caritatem emulamini
spiritalia magis autem
ut prophetetis. Qui enim loquitur lingua non
hominibus loquitur sed deo nemo enim audit
alter spiritu autem loquitur mysteria. Qui
autem prophetat hominibus loquitur ad edi
ficationem et exhortationem et solatio
nem. Qui loquitur lingua semet ipsum edificat. Qui autem prophetat ec
clesiam dei edificat. Volo autem omnes
uos loqui linguis magis autem ut
prophetetis. Nam maior est qui prophetat
quam qui loquitur linguis nisi forte interpretetur ut ecclia edi
ficationem accipiat. Nunc autem fratres si uenero ad uos linguis loquens
quid uobis prodero nisi uobis loquar
aut in reuelatione aut scientia aut
prophetia aut doctrina. Tamen et sine
ulla uocem dantia siue tibia
siue cithara nisi distinctionem
sonorum dederint quomodo cognoscetur id
quod canitur aut quid citharidatur. Si
enim incertam uocem det tuba
quis parabit se ad bellum. Ita uos
per linguam nisi manifestum ser
monem dederitis quomodo cognoscetur id quod
dicitur. Etenim forsitan loquentes
tam multa sunt genera linguarum
in mundo et nihil sine
uoce. Si ergo nescero uirtutem uocis
eius erit loquenti barbarus et qui
loquitur mihi barbarus.
Sic et uos cum emulatores estis
spiritus ad edificationem ecclie quaerite
ut habundetis. Et ideo qui loqui
tur lingua oret ut interpretetur.
Nam si orem lingua spiritus o
ret mens autem mea sine
fructu est. Quid ergo est? oratio spiritu

ualo enim psallam spiritu psal
lam autem et cum intellectu
spiritus supplex locum uel uice
modo dicere amen super benedic
tionem quia quid dicas nescit
in quidem bene gratias agis sed alter non
edificatur Gratias ago deo meo quod
omnium linguis loquor sed in ecclesia
uolo .v. uerba sensu meo loqui ut et
alios instruam quam .x. milia uerborum
in lingua fratres nolite puueri effi
cimini sensibus sed malicia paruuli estote
sensibus autem perfecti estote In lege scr
ipta est Quia in aliis linguis et
labiis aliis loquar populo huic et nec
sic exaudient me dicit dominus Itaque lin
gue in signum sunt non fidelibus sed infide
libus prophetie autem non infidelibus sed fideli
bus Si ergo conueniat ecclesia tota et
omnes linguis loquantur intrent autem
idiote uel infideles nonne
dicent quod insanitis Si autem omnes
prophetent intret autem quis infidelis
aut idiota arguitur ab omnibus
dijudicatur ab omnibus Occulta cor
dis eius manifesta fiunt et sic
cadens in faciem adorabit deum pro
nuntians quia deus uere in uobis est
Quid ergo est fratres cum conuenitis unus quis
habet psalmum habet doctrinam habet apo
calypsim habet linguam habet interpre
tationem habet omnia ad edificationem
fiant siue lingua quis loquitur
secundum duos aut ad multum tres et
per partes et unus interpretetur
si autem non fuerit interpretes taceat
in ecclesia sibi autem loquatur et deo
Prophete duo aut tres dicant et cet
eri iudicent Quod si alii uenerit
fuerit sedenti priori taceat Potestis
enim omnes per singulos prophetare ut omnes
discant et omnes exhortentur Spi
ritus autem prophetarum prophetis subiecti sunt
non enim dissentionis deus sed pacis sicut in omni
bus sanctis docet Mulieres in ecclesiis
taceant non enim permittitur eis loqui
sed subditas esse sicut et lex dicit Si quid
autem uolunt discere domi uiros su

os interogent Turpe enim est mulieri
loqui in ecclesia An a uobis uerbum dei
processit an ad uos solos peruenit
Si quis putat se esse propheta aut spiritalem
agnoscat quoniam quae scribo uobis quoniam do
mini sunt mandata Si quis autem
ignorat ignorabitur Itaque fratres prop
emulamini prophetare et loquimini linguis
nolite prohibere Omnia honeste et
secundum ordinem fiant Uerum autem uobis facto fratres etiam
usque ad predicam uobis Quod nisi
credidistis nequaquam perstitistis
uanum Quia in primis tradidi uobis quod et
accepi quoniam xpc mortuus est pro peccatis
nostris secundum scripturas et quod sepultus
est et quia resurrexit tertia die secundum scrip
turas et quia uisus est cephe post hoc
et Deinde uisus est plusquam quingentis
fratribus simul ex quibus multi manent
usque adhuc Quidam autem
dormierunt Deinde uisus est iacobo de
inde apostolis omnibus Nouissime autem
omnium tamquam abortiuo uisus est
mihi Ego enim sum minimus apostolorum
qui non sum dignus uocari apostolus
persecutus enim ecclesiam dei Gratia autem
dei sum id quod sum et gratia eius quae
data est mihi non inanis fuit sed labouauimus plus
omnibus laborantibus non autem ego sed gratia
dei mecum sive ergo ego siue illi sic
predicamus et sic credidistis Si autem
xpc predicatur quod resurrexit a mor
tuis quomodo quidam dicunt in uobis
quia resurrectio mortuorum non est Si autem
xpc non resurrexit inanis est ergo predicatio nostra inanis et fides uestra
Inuenimur autem et falsi testes dei quia testimonium
diximus aduersus deum Si enim mortui non resurgunt
si enim mortui non resurgunt nam si mortuus
non resurgunt neque xpc resurrexit
Quod si xpc non resurrexit uana est fi
des uestra Adhuc estis in peccatis uestris et
qui dormierunt in xpo perierunt Si
in hac uita tantum in xpo sperantes sumus

Si a resurrectio mortuorum non est in xpc res
urrexit

miserabiliores sumus omnibus hominibus
sunt autem xpo resurgentia mortuorum
primitie dormientium. Quia quidem
per hominem mors et per hominem resur
rectio mortuorum. Sicut enim in adam omnes
morimur ita et in xpo omnes vivi
ficabimur. Unusquisque autem in suo or
dine primitie xpus. Deinde hi qui
sunt xpi. qui in adventu eius credide
runt. deinde finis. cum tradiderit
regnum deo et patri cum evacuaverit omnem
principatum et potestatem et virtutem
oportet autem illum regnare donec
ponat omnes inimicos sub pedibus
suis novissima autem inimica destruetur
mors. Omnia enim subiecit sub pedibus
eius. Cum autem dicit omnia subiec
ta sunt et sine dubio preter eum qui
subiecit ei omnia. Cum autem subiec
ta fuerint illi omnia tunc et ipse filius
subiectus erit illi qui sibi subiec
it omnia ut sit deus omnia in omnibus.
Alioquin quid facient qui baptizantur pro mortuis. Si omnino mor
tui non resurgunt. Ut quid et baptizantur pro illis. Et quid nos
periclitamur omni hora. Quotidie mo
ior per vestram gloriam fratres quam habo
in xpo iesu domino nostro. Si secundum hominem
ad bestias pugnavi ephesi quid mihi
prodest. Si mortui non resurgunt. Manducemus et bibamus
cras enim morientur. Nolite seduci.
Corrumpunt enim mores bonos colloquia mala. Exurgite iusti et nolite
peccare. Ignorantiam enim dei quidam
habent. Ad verecundiam vobis loquor. Sed
fortasse dicet aliquis. Quomodo resurgunt
mortui. aut quali corpore venient.
Insipiens tu quod seminas non
vivificatur nisi prius moriatur.
Et quod seminas non corpus quod futurum
est seminas. Si forte granum tritici
aut alicuius cetorum. Deus autem
dat illi corpus sicut vult. unicuique
suum semini proprium corpus. Non omnis
caro eadem caro. Sed alia quidem homi
num. alia autem pecorum. alia autem
piscium. alia autem volucrum. Alia
celestia et corpora celestia et corpora
terrestria. Sed alia quidem celestis
gloria. alia autem terrestris. alia cla
ritas solis et alia autem claritas lu
ne et alia claritas stellarum. Stella
a stella differt in claritate sic et
resurrectio mortuorum. Seminatur
in corruptione surget in incorrupti
one. Seminatur in ignobilitate
surget in gloria. Seminatur in infir
mitate surget in virtute. Semi
natur corpus animale surget corpus
spirituale. Si est corpus animale est et
spirituale. Sic scriptum est primus
homo adam factus est in animam viventem
novissimus adam in spiritum vivifi
cantem. Non primum quod spirituale
est sed quod animale est. Deinde quod spirituale
est. Primus homo de terra terrenus
Secundus homo de celo celestis. Qualis
terrenus tales et terreni et qualis celes
tis tales et celestes. Et sicut portavi
mus imaginem terreni portemus
et imaginem celestis. Hoc autem dico
fratres. quoniam caro et sanguis regnum
dei possidere non possunt. Neque corrup
tio incorruptelam possidebit. Ecce mysterium dico. Omnes quidem
resurgemus. Sed non omnes immutabi
mur. In momento in ictu oculi in
novissima tuba. Canet enim tuba
et mortui resurgent incorrupti et nos immuta
bimur. Oportet enim corruptibile hoc
induere incorruptionem et mortale
hoc induere immortalitatem.
Cum autem mortale hoc induerit
immortalitatem tunc fiet sermo qui
scriptus est absorta est mors in victoria.
Ubi est mors victoria tua. ubi est
mors stimulus tuus. Stimulus
autem mortis peccatum est virtus autem
peccati lex. Deo autem gratias qui dedit
nobis victoriam per dominum nostrum ihesum
xpum qui mortuus est pro nobis. Ita
que fratres mei dilectissimi stabiles
estote et immobiles habundantes

mori quia dni semper sacrificia q
labori nri no est manus in domino.

De collectis autem XVI
que fiunt in scos sicut ordina
ui enim galatie sic et vos facite
per unam sabbati unusquisque uestrum
apud se reponat secondens quod subi e
placuerit ut non cum uenero tunc col
lecte fiant. Cum autem presens fuero
quos probaueritis per epistolas hos mit
tam perferre gratiam uestram in hierusa
lem. Quod si dignum fuerit ut ego cum
eis ibam. Veniam autem ad uos
cum macedoniam pertransiero. Macedo
niam enim pertransibo. Apud uos autem
forsitan manebo. Sed et hyemabo ut
uobis deducatis quocumque ire uero. Nolo enim
nunc uos in transitu uidere. Spero enim
me aliquantulum apud uos manere. Apud
uos si dominus permanserit. Permane
bo autem ephesi usque ad pentecosten.
Ostium enim mihi apertum magnum
et uidens et aduersarii multi. Si autem
timotheus uenerit ut sine timore sit apud uos. Opus enim domini
operatur sicut et ego. Nemo ergo illum
spernat. Deducite autem illum in pace
ut ueniat ad me. Expecto enim illum cum
fratribus. De apollo autem fratre uos
rogauimus multum ut ueniret ad uos cum
fratribus. Et omnino non fuit
uoluntas eius ut nunc ueniret
ueniet autem cum tempus
fuerit. Vigilate state in fide uiri
agite et confortamini et omnia uestra
in caritate fiant. Obsecro autem
uos fratres nostis domum stephane et
fortunati quia est primitiae achaie
et in ministerium sanctorum ordinauerunt
se ipsos. Ut et uos subditi sitis eis
modi et omni cooperanti et laboranti
Gaudeo autem in presentia stephane
et fortunati et achaici quia id quod
uobis deerat ipsi supplerunt. Refecerunt enim
meum et uestrum spiritum. Agnoscite ergo qui eiusmodi sunt.
Salutant uos omnes ecclesiae Asie. Salutant uos
in domino multum aquila et prisca

cum domestica sua ecclesia. Salutant uos omnes fratres
Salutate inuicem in osculo sancto. Sa
lutatio mea manu pauli. Si quis
non amat dominum nostrum ihesum xpm sit
anathema maranatha. Gratia domini
nri ihesu xpi uobiscum. Charitas
mea cum omnibus uobis in xpo ihesu
amen. Argumentum epistole
ad corinthios.

Postquam primam con
solatoriam epistolam scri
bit ecclesiae arcade per titum
commendans eos sed et emen
datos ostendens. Incipit secunda
epistola ad corinthios

Paulus apostolus xpi ihesu
per uoluntatem dei. Timotheus
frater eius ecclesiae dei quae est co
rinthi cum omnibus
sanctis qui sunt in universa
achaia gratia uobis et pax a deo
patre nro et domino ihesu xpo. Benedic
tus deus et pater domini nri ihesu xpi pater
misericordiarum et deus omnis consolationis
qui consolatur nos in omni tribu
latione nra ut possimus eos
qui in omni pressura sunt per exhortationem qua
exhortamur et ipsi a deo. Quoniam
sicut habundant passiones xpi
in nobis ita per xpm habundat
et consolatio nra. Siue autem
tribulamur pro uestra tribu
latione et salute siue consolamur
pro uestra consolatione siue exhortamur
pro uestra exhortatione et salute que
operatur sustinentiam earumdem
passionum quas et nos patimur. Vt
spes nra firma sit pro uobis. Scientes
quoniam sicut socii passionum estis sic
eritis et consolationis. Non enim uolu
mus ignorare uos fratres de tribu
latione nra quae facta est in asia quoniam
supra modum grauati sumus super

eius scripta in cordibus nris que sci
nr legimus et ab omibus hominibus ma
nifestatur qm epla eius xpi ministri
ra a nobis scripta ⁊ nõ atramento sed
spiritu dei viui nõ in tabulis lapideis
sed in tabulis cordis carnalibus fidel
iam autem talem habemus per xpm
ad dm ñ qd sufficientes sumus co
gitare aliquid a nobis qsi ex nobis sed
sufficientia nra ex deo est qui et idoneos
nos fecit ministros noui testamenti
non litere sed spiritus. Nam littera occidit spiritus autem viuificat. Qd si ministratio mortis
in litteris deformata in lapidibus facta
fuit habuit non posset intendere
filios israel in faciem moysi pp gloriam
vultus eius q euacuatur quid ñ
magis ministratio spiritus erit
gria et spe erit in gloria. Nam si
ministratio damnationis ñ
gria ita magis habundat et
ministrium iustitie in gloria. Sed
ne glificatu est qd clarum fuit hoc
parte pp excellentem gloriam. Si enim qd
euacuatur gloriam et multo ma
gis qd manet in gloria. Habentes igitur
talem spem multa fiducia utimur
non sicut moyses ponebat
velamen super faciem suam ut non filii israel intendent in faciem eius qd euacuatur
sensus eorum usque hodie
in hodiernum diem in lectione
veteris testamenti manet non detectum
quia in xpo euacuatur. Sed usque in hodiernum diem cum legitur moysen
velamen ponit super cor eorum. Cum autem
fuerit ad dm auferetur ve
lamen. Dns autem spe est ubi autem spe
dni ibi libertas. Nos uero omnes revelata
facie gloriam speculantes fiamus
imagine transformamur a clarita
te in claritatem tanquam a domino
spiritu.

III

Ideo habentes hanc administrationem
iuxta id misericordiam consecuti sumus
non deficimus sed abiecimus occulta
dedecoris non ambulantes in astutia
neque adulterantes verbum dei sed ex

manifestatione veritatis commendantes nos
metipsos ad omem conscientiam hominum coram
deo. Qd si adhuc et euangelium nos
tri habet in his qui pereunt. In quibus deus huius seculi excecauit mentes
infidelium ne illuminet eos fulgor illu
minationis euangelii glorie xpi qui est
imago ipsius dei. Non enim nos
metipsos predicamus sed dm nrm ihm xpm nos autem seruos
uos per ihm. Quia deus qui dixit de
tenebris lucem splendescere ipse il
luxit in cordibus nris. Ad illumina
tionem scie claritatis dei in facie ihu
xpi. Habemus autem thesaurum istum
in vasis fictilibus ut sublimitas sit
virtutis dei et non ex nobis. In omnibus
tribulationem patimur sed non angusti
amur. Aporiamur sed non destitu
imur persecutionem patimur sed non de
relinquimur. Deiicimur sed non pe
rimus. Semper mortificationem ihu
xpi in corpore nro circumferentes ut
et vita ihu in corporibus nris manifestetur. Semper enim nos qui viui
mus in morte tradimur pp ihm
ut et vita ihu manifestetur in car
ne nra mortali. Ergo mors in nobis
operatur vita autem in uobis. Habentes
autem eundem spiritum fidei secundum id quod scriptum est
credidi pp qd locutus sum et nos cre
dimus pp qd et loquimur. Scientes
quia qui suscitauit ihm et nos cum
ihu suscitabit et constituet nobiscum
Omia enim pp nos ut gria habundans
per multos gratiarum actione habun
det in gloriam dei. Propter qd non deficimus. Sed licet is qui deforis est nr
homo corrumpatur tamen is qui intus
est renouatur de die in diem. Qd enim
qd in presenti est momentaneum et leue
aerumnulationis nre supra modum
in sublimitate eternum gloie pondus
operatur in nobis non intuentibus
nobis que videntur sed que non uidentur. Que enim uidentur temporalia sed
que non uidentur eterna sunt.

V

Scimus qm̃ si terrestris domus
nr̃a huius hitationis dissoluatur
q̃d ex dei edificationem ex deo habemus do
mũ ñ manufactam sed æternã in cælis.
Nam et in hoc ingemiscimus habitaci
onem nr̃am q̃ de cælo est superindui
pientes si tamen vestimentis ñ nudi inuenia
mur. Nam et qui sumus in hoc
tabernaculo ingemiscimus grauati
eo q̃d nolumus expoliari sed
superuestiri vt absorbeatur q̃d mortale
est a vita. Qui autem nos efficit id
ipsum hoc ipsum d̃s qui dedit nobis pig
nus spiritus. Audientes igitur semper et
scientes quia dum sumus in hoc corpore peregrinamur a domino. Per fi
dem enim ambulamus non per speciem. Audemus autem et bonam voluntatem
habemus magis peregrinari a corpore et præsentes esse ad dominum. Idcoq
enim sive absentes sive præsentes placere illi. Omnes enim nos
manifestari oportet ante tribunal xpi vt referat vnusquisq
propria corporis prout gessit sive
bona sive mala. Audientes igitur timorem domini homines suademus
deo. Nihil autem manifesti sumus. Spero autem et in conscientiis vestris manifestos nos esse. Non iterum nos com
mendamus vobis sed occasionem vobis
damus gloriandi pro nobis vt habeatis ad eos qui in facie gloriantur
et non in corde. Sive enim excedimus
deo. Sive sobrii sumus vobis.
Caritas enim xpi vrget nos estimantes hoc quia si vnus pro omnibus mor
tuus est ergo omnes mortui sunt. Et pro
omnibus mortuus est vt qui viuunt
iam non sibi viuant sed ei qui pro eis
mortuus est et resurrexit. Itaq nos
ex hoc nemine nouimus secundum
carnem. Et si cognouimus secundum carnem xpm sed nunc iam non nouimus.
Si quis igitur in xpo nova creatura est
vetera transierunt ecce facta sunt
omnia nova. Omnia autem ex deo qui
reconciliauit nos sibi per xpm et

deditque nobis ministerium reconciliationis. Quia quidem deus erat in xpo mundum reconcilians sibi non putans
illis delicta ipsorum et posuit in nobis
verbum reconciliationis. Pro xpo legatione fungimur tamquam deo
exortante per nos. Rogo obsecramus
vos pro xpo reconciliamini deo. Eum
qui non nouerat peccatum pecatum fecit
deus pro nobis vt nos efficeremur iustitia
dei in ipso.

VI

Adiuuantes autem exhortamur
ne in vacuum gratiam dei recipiatis. Ait enim. In tempore accepto exaudiui te
et in die salutis adiuui te. Ecce nunc
tempus acceptabile. Ecce nunc dies salutis.
Nemini dantes vllam offensionem
vt non vituperetur ministerium nr̃m
sed omnibus exhibeamus nos sicut
xpi ministros in multa patientia sed in mini
stris in tribulationibus in necessitatibus in angustiis in plagis in carce
ribus in seditionibus in laboribus in
vigiliis in castitate in scientia in longanimitate in suauitate
in spiritu sancto. In caritate non ficta
in verbo veritatis in virtute dei. Per arma
iustitiæ a dextris et a sinistris. Per
gloriam et ignobilitatem per infa
miam et bonam famam vt seductores
et veraces. Sicut ignoti et cognoscimur
Quasi morientes et ecce viuimus
vt castigati et non mortificati. Qui
tristes semper autem gaudentes.
Sicut egentes multos autem locupletantes. Tanquam nihil habentes et omnia
possidentes. Os nr̃m patet ad vos
o corinthii cor nr̃m dilatatum est
non angustiamini in nobis angustiamini autem in visceribus vestris. Eamdem
autem habentes remunerationem ut
cum filiis dico dilatamini et vos.
Nolite iugum ducere cum infidelibus. Quæ enim participatio iustitiæ et
iniquitatis aut quæ consortio lucis
ad tenebras. Quæ autem
concordia xpi ad belial. Aut quæ
pars fidelis cum infideli. Quis de

consensus templo dei cum idolis?
Vos autem estis templum dei viui sicut
dixit deus. Quoniam inhabitabo in illis
et inambulabo et ero illorum deus. et ipsi
erunt mihi populus. Propter quod exite de
medio eorum et separamini dicit dominus.
et immundum ne tetigeritis et recipiam
uos. et ego ero uobis in patrem. et uos
eritis mihi in filios et filias dicit
dominus omnipotens. VII

Has igitur habentes promissiones
charissimi mundemus nos ab omni
inquinamento carnis et spiritus perficientes
sanctificationem in timore dei. Capite nos
nemini iniuriam fecimus nemini
corruimus. nemini corrupimus. non ad condemnationem
uestram dico. iam enim diximus quod in cordibus nostris
estis ad commorendum et ad uiuendum
simul. multa mihi fiducia est apud uos multa
mihi gloria pro uobis.
Repletus sum consolatione superabundo
gaudio in omni tribulatione nostra
etenim cum uenissemus macedoniam
nullam requiem habuit caro
nostra. omnem tribulationem passi
sumus. foris autem pugne. timores.
Sed qui consolatur humiles
consolatus est nos deus in aduentu
tito non solum autem in aduentu
eius sed et in consolatione qua consolatus est in uobis referens nobis
desiderium uestrum. uestrum fletum uestram
emulationem pro me. ita ut magis
gauderem. Quoniam si contristauit
uos in epistola illa. non me penitet. si
penitebat me. uideo enim quia epistola illa
contristauit uos ad horam. nunc gaudeo non quia contristati
estis. sed quia contristati estis ad penitentiam. Contristati enim estis secundum deum ut in nullo detrimentum patiamini ex nobis. Quae enim secundum deum contristatio est penitentiam stabilem in salutem operatur. Sed
saecularis contristatio mortem operatur. Ecce enim hoc ipsum secundum contristari uos quam
multum in uobis sollicitudinem operatur sed
defensionem sed indignationem. Sed
timorem sed desiderium sed emulationem sed ultionem. In omnibus exhibuistis
uos incontaminatos esse negotio. Igitur
si scripsi uobis non propter eum qui fecit
iniuriam nec propter eum qui passus est
sed ad manifestandam sollicitudinem
nostram quam pro uobis habemus coram
deo. ideo sumus consolati. Et in consolatione nostra
habundantius magis gauisi sumus super gaudio
titi. quia refectus est spiritus eius ab omnibus
uobis. Et si quid apud illum de uobis
gloriatus sum non sum confusus. sed sicut
omnia uobis in ueritate locuti sumus
ita et gloriatio nostra quae fuit ad titum
veritas facta est. Et uisceribus eius habundantius in uobis dum recordatur
omnium uestrum obedientiam quomodo cum
timore et tremore exceptistis eum.
Gaudeo quod in omnibus confido in uobis.
Notum autem facio VIII
fratres uobis gratiam dei quae
data est in ecclesiis macedoniae. quod in
multo experimento tribulationis habundantia gaudii ipsorum fuit. et
altissima paupertas eorum habundauit
in diuitias simplicitatis eorum
Quia secundum uirtutem testimonium illis fuit
deo et supra uirtutem uoluntarii
fuerunt cum multa exhortatione obsecrantes nos gratiam et
communicationem ministerii quae fit in
sanctos. non sicut speramus sed semet
ipsos dederunt primum domino. deinde
nobis per uoluntatem dei. ita ut rogaremus titum ut quemadmodum ce
pit ita perficiat in uobis. Et sicut
gratiam estimamus. sic et in omnibus habundatis fide et sermone et scientia
et omni sollicitudine insuper et hanc
quae inter nos est in uobis gratiam
habundetis. Non quasi imperans dico. sed per alios sollicitudinem et ea
quae est uestrae ingenuae bonitatis ap
probans. Scitis enim gratiam domini
nostri iesu christi quoniam propter nos egenus factus est.

no me in penitet. si penitet uidens
quod epistola illa

ut iam et divites ut illius inopia
nos divites esset. Et aliud in hoc de-
bet nos ut iste non solum facere
sed et velle cepistis ab anno pre-
cedente. Nunc et hoc perficite ut quem ad-
modum animus promptus et voluntas
ita et perficiendi ex eo quod habe-
tis. Si enim voluntas prompta est
secundum id quod habet accepta est non secundum quod
non habet. Non enim ut aliis sit remis-
sio vobis autem tribulatio. Sed ex aequali-
tate in presenti tempore vestra habundantia
illorum inopiam supplet ut et
illorum habundantia inopiae vestre
supplementum fiat et aequalitas
fiat sicut scriptum est. Qui multum non
habundavit et qui modicum non mi-
noravit. Gratias autem ago deo qui de-
dit eandem sollicitudinem pro vobis
in corde titi quoniam exhortationem quidem
suscepit sed cum sollicitior esset sua
voluntate profectus est ad vos. Mi-
simus autem cum eo fratrem nostrum cui
laus est in evangelio per omnes ecclesias
non solum autem sed ordinatus est
ab ecclesiis comes peregrinationis nostre
cum hanc gratiam que ministratur a
nobis ad dei gloriam et destinatam
voluntatem nostram devitantes hoc ne
quis nos vituperet in hac plenitudine
que ministratur a nobis. in
gloriam dei sed ostendimus voluntatem
vestram coram deo secundum omnibus
hominibus. Misimus autem cum illis fra-
trem nostrum quem probavimus in multis
sepe sollicitum esse nunc autem multo
sollicitiorem. Confidentia multa in
vos nostra pro vobis quia et locutus sum
vobis. Adhuc autem hanc pro fide mea
ipsis esse gratiam dei patris. Confusionem
quoque quam habetis nostri et nostri gratiam
nobis in illos ostendatis in faciem
ecclesiae dei.

Nam de ministerio quidem sanctorum
quod est mihi scribere vobis. Scio enim promptam vestram
voluntatem pro qua gloriamur macedonibus de vobis quia achaia ab anno pre-

cedente paratus fuistis et emulatio provo-
cavit plurimos. Misimus autem fratres
ne quid gloriamur de vobis evacuetur
in hac parte ut quemadmodum dixi para-
ti sitis ne forte venerint macedones
mecum et invenerint vos non paratos
erubescamus nos ut non dicamus
vos in hac substantia. Necessarium
ergo existimavi rogare fratres ut pre-
venerant ad vos et preparent repro-
missam benedictionem hanc paratam
esse sic ut benedictionem non quasi avaritiam.
Hoc autem dico nolite. Qui parce seminat
parce et metet. Et qui seminat
in benedictionibus de benedictionibus et metet
vitam eternam. Unusquisque prout de-
cernit in corde suo non ex tristi-
tia aut ex necessitate. Hilarem enim da-
torem diligit deus. Potens autem
est deus omnem gratiam habundare in vobis
omnibus ut in omnibus semper
omnem sufficientiam habentes habundetis
in omne opus bonum sicut scriptum
est. Dispersit dedit pauperibus iustitia ei
manet in seculum seculi. Qui autem administrat
semen seminanti panem
ad manducandum prestabit. Et mul-
tiplicabit semen vestrum et augebit
incrementa frugum iustitie vestre ut
in omnibus locupletati habundetis
in omnem simplicitatem que operatur per
nos gratiarum actionem deo. Quoniam ministe-
rium huius officii non solum
supplet ea quae desunt sanctorum sed et habun-
dat per multas gratiarum actiones in
deo per probationem ministerii huius
glorificantes deum in obedientia confes-
sionis vestre in evangelium christi et in
simplicitate communicationis vestre in
illos et omnes et in pro omnibus obsecrantes
pro vobis desiderantes vos propter eminen-
tem gratiam dei in vobis. Gratias agens
deo inenarrabili dono eius.
Ipse autem ego paulus
obsecro vos per mansuetudinem
et modestiam christi qui in facie quidem
humilis sum inter vos
absens autem audeo in vobis. Rogo

Cor. II

uirtuos ne presens audeam perea
confidentiam qua existimo aude
metiosdam quia sicut nos
uamqm sed in carne ambulemus
Quia cum in carne ambulemus
carne militamus. Siquidem arma
lae militiae nrae non carnalia sed po
tentia deo ad destructionem munim
ionum consilia destruentes omem
altitudinem extollentem se aduersus
scam dei. et in captiuitatem redigen
tes omem intellectum ad obsequium
xpi. et in promptu habentes ultionem
ad obedientiam cum impleta fuerit
obedientia nra. Quod scm facient
se iudice. Si quis affidit sibi xpi
esse hoc cogitet rursum apud se quia sic
ut xpi. et nos. Siquidem et si ampli
us aliquid gloriatus fuero de potestate
nra. quam dedit nobis dns in edifica
tionem et non in destructionem timeam ne
existiemur quasi terream uos per epias cum quidem
epistolae quidem graues sint et fortes pre
sentia autem corporis infirma et ser
mo contemptibilis. hoc cogitet qui
existimat et qualis sumus in uer
bo per epistolas absentes tales et presentes
in re. Non enim audemus in
ter numerare aut comparare nos quibus
dam qui semetipsos commendant
et in uobis nos metipsos metie
tes et comparantes nos metipsos no
bis. Nos autem non in immensum gloria
bimur sed secundum mensuram regule
qua mensus est nobis dns mensuram
pertingendi usque ad uos. Non enim quasi
non pertingentes ad uos extendimus
nos. Usque ad uos enim peruenimus
euangelio xpi non in alienum gloria
mur in alienis laboribus spem
autem habentes crescente fidei uestre
nobis magnificari secundum regulam
nostram in abundantia in illa
quae ultra uos est euangelizare non
in aliena regula in his quae parata
sunt gloriari. Qui autem gloriatur in
domino gloriatur. Non enim qui seipsum

commendat ille probatus est sed cui de
commendat.

Cor. XI

Utinam sustineretis modicum
quid insipientiae meae. et tamen sub po
testate me. Similiter enim et nos de emula
tione dei zelamus uos. Desponsauimus enim uos uni
gnae castam exhibere xpo. Timeo au
tem ne sicut serpens euam seduxit astu
tia sua. ita corrumpantur sensus
uestri et cadant a simplicitate quae est
in xpo. Nam si qui ueniens alium
xpm praedicat quem non praedica
uimus. aut alium spm accipitis quem non
accepistis aut aliud euangelium quod
non recepistis recte patiemini. Existi
mo nihil minus fuisse
a magnis apis. Nam et si imper
itus sermone. tamen non sum a gnosi
autem manifestati sumus uobis. Aut
numquid peccatum feci meipsum humilie
ans ut uos exaltemini quia gratis
euangelium dei euangelizauimus uobis.
Alias ecclesias expoliauit accipiens sa
larium ad ministerium uestrum. Et
cum essem apud uos et egerem nulli
onerosus fui. Nam quod mihi deerat
supplerunt fratres qui uenerunt a
macedonia. Et omnibus me in omne
modo seruauit et seruabo. Sicut
ueritas xpi in me quia hec gloria non
infringetur in me in regionibus
achaae. Quare. Quia non diligo uos
Deus scit. Quod autem facio et faciam ut
amputem occasionem eorum qui uo
lunt occasionem ut in quo gloriantur
inueniantur sicut et nos. Nam eiusmo
di pseudo apli fi. operarii subdolii
transfigurantes se in apios xpi. Et
non mirum. Ipse enim satanas transfi
gurat se in angelum lucis. Non ergo
magnum si ministri eius transfigu
rentur uelut ministri iustitiae.
Quorum finis erit secundum opera eorum
rursum dico ne quis me putet insi
pientem esse. Alioquin uelut insipi
entem accipite me ut ego modicum
quid gloriari. Quod loquor non loquor
secundum dm sed quasi in insipientia in hac

substantia gloriae quam mihi gliantes
secundum carnem. Et ego gloriabor libenter
in infirmitatibus meis ut habitet in me virtus Christi. Libenter
ergo infirmitatibus meis ut habitet in me virtus Christi. Propter quod
placeo mihi in infirmitatibus meis in contumeliis in necessitatibus in persecutionibus in angustiis pro Christo. Cum enim
infirmor tunc potens sum. Factus sum insipiens. Vos me coegistis. Ego autem debui a vobis commendari. Nihil enim minus fuerunt
a vobis qui se sapientes putant. Tamen cum nihil sum signa quidem
apostolatus mei facta sunt super vos in omni patientia signis et prodigiis et virtutibus. Quid enim habuistis praeter alios
nisi quod ego vobis non gravavi vos. Donate mihi hanc iniuriam
ecce tertio hoc paratus sum venire ad vos et non eroabo vos gravis.
Non enim quaero quae vestra sed vos. Nec enim debent filii parentibus thesaurizare sed parentes filiis. Ego autem libentissime impendam et
superimpendar ego ipse pro animabus vestris licet plus vos diligens minus diligar. Esto. Ego vos non
gravavi. Sed cum astutus dolo vos cepi. Numquid per aliquem

substantia gloriae quam mihi gliantes
secundum carnem. Et ego gloriabor libenter
in infirmitatibus meis ut habitet in me virtus Christi. Propter quod
placeo mihi in infirmitatibus meis in contumeliis in necessitatibus in persecutionibus in angustiis pro Christo. Cum enim
infirmor tunc potens sum. Factus sum insipiens. Vos me coegistis. Ego autem debui a vobis commendari. Nihil enim minus fuerunt
a vobis qui se sapientes putant. Tamen cum nihil sum signa quidem
apostolatus mei facta sunt super vos in omni patientia signis et prodigiis et virtutibus. Quid enim habuistis praeter alios
nisi quod ego vobis non gravavi vos. Donate mihi hanc iniuriam
ecce tertio hoc paratus sum venire ad vos et non eroabo vos gravis.
Non enim quaero quae vestra sed vos. Nec enim debent filii parentibus thesaurizare sed parentes filiis. Ego
autem libentissime impendam et superimpendar ego ipse pro animabus vestris licet plus vos diligens minus
diligar. Esto. Ego vos non gravavi. Sed cum astutus dolo vos cepi. Numquid per aliquem

substantia gloriae quam mihi gliantes
secundum carnem. Et ego gloriabor libenter
in infirmitatibus meis ut habitet in me virtus Christi. Propter quod
placeo mihi in infirmitatibus meis in contumeliis in necessitatibus in persecutionibus in angustiis pro Christo. Cum enim
infirmor tunc potens sum. Factus sum insipiens. Vos me coegistis. Ego autem debui a vobis commendari. Nihil enim minus fuerunt
a vobis qui se sapientes putant. Tamen cum nihil sum signa quidem
apostolatus mei facta sunt super vos in omni patientia signis et prodigiis et virtutibus. Quid enim habuistis praeter alios
nisi quod ego vobis non gravavi vos. Donate mihi hanc iniuriam
ecce tertio hoc paratus sum venire ad vos et non eroabo vos gravis.
Non enim quaero quae vestra sed vos. Nec enim debent filii parentibus thesaurizare sed parentes filiis. Ego
autem libentissime impendam et superimpendar ego ipse pro animabus vestris licet plus vos diligens minus
diligar. Esto. Ego vos non gravavi. Sed cum astutus dolo vos cepi. Numquid per aliquem

substantia gloriae quam mihi gliantes
secundum carnem. Et ego gloriabor libenter
in infirmitatibus meis ut habitet in me virtus Christi. Propter quod
placeo mihi in infirmitatibus meis in contumeliis in necessitatibus in persecutionibus in angustiis pro Christo. Cum enim
infirmor tunc potens sum. Factus sum insipiens. Vos me coegistis. Ego autem debui a vobis commendari. Nihil enim minus fuerunt
a vobis qui se sapientes putant. Tamen cum nihil sum signa quidem
apostolatus mei facta sunt super vos in omni patientia signis et prodigiis et virtutibus. Quid enim habuistis praeter alios
nisi quod ego vobis non gravavi vos. Donate mihi hanc iniuriam
ecce tertio hoc paratus sum venire ad vos et non eroabo vos gravis.
Non enim quaero quae vestra sed vos. Nec enim debent filii parentibus thesaurizare sed parentes filiis. Ego
autem libentissime impendam et superimpendar ego ipse pro animabus vestris licet plus vos diligens minus
diligar. Esto. Ego vos non gravavi. Sed cum astutus dolo vos cepi. Numquid per aliquem

ewangelizauerit uobis praeter quam
quod euangelizauimus uobis anathema sit.
Sicut diximus et nunc iterum dico si quis
euangelizauerit uobis praeter quam quod
accepistis anathema sit. Nunc enim homines
suadeo an deum. Aut quaerens hominibus
placere si adhuc hominibus placerem
christi seruus non essem. Notum
autem uobis facio fratres euangelium
quod euangelizatum est a me quia non est
secundum hominem. Neque enim ego
ab homine accepi illud neque didici
sed per reuelationem iesu christi.
Scitis enim conuersationem meam
aliquando in iudaismo quia supra modum
persequebar ecclesiam dei et expugnabam
illam. Et proficiebam in iudaismo super
multos coetaneos meos in genere meo
abundantius aemulator existens paternarum
mearum traditionum. Cum autem
placuisset deo qui segregauit me de
utero matris meae et uocauit per
gratiam suam ut reuelaret filium suum
in me ut euangelizarem illum in gentibus
continuo non acquieui carni et sanguini
non ueniens hierosolimis ad antecedentes
me apostolos sed abiui in arabiam et
iterum reuersus sum damascum. Deinde post
annos tres ueni hierosolimis uidere
cephan et mansi apud eum diebus
quindecim. Alios autem apostolorum
non uidi nisi iacobum fratrem domini.
Quae autem scribo ecce coram deo
quia non mentior. Deinde ueni in
partes syriae et cilicie. Eram autem
ignotus facie ecclesiis christi quae
erant in iudea. Tantum autem
audientes erant quia qui persequebatur
nos aliquando nunc euangelizat
fidem quam aliquando expugnabat.
Et glorificabant in me deum.

Deinde post annos quatuordecim
iterum ascendi hierosolimam cum
barnaba assumpto tito. Ascendi autem
secundum reuelationem et conferebam
cum illis euangelium quod praedico
in gentibus seorsum autem
qui uidebantur aliquid esse ne forte
in uacuum currerem aut cucurrissem.
Sed neque titus qui mecum erat
cum esset graecus compulsus est
circumcidi. Et propter subintroductos
falsos fratres qui subintrauerunt
explorare libertatem nostram quam
habemus in christo iesu ut nos
in seruitutem redigerent. Quibus
nec per horam cessauimus
subiectionem dare ut veritas euangelii
permaneat apud uos. Ab
illis autem qui uidebantur esse
aliquid quales olim fuerint
nihil mea refert personam
hominis non accipit deus
nihil enim mihi contulerunt
sed e contrario cum uidissent
quia creditum est mihi euangelium
praeputii sicut petro
circumcisionis. Qui enim operatus
est petro in apostolatum circumcisionis
operatus est et mihi inter gentes
et cum cognouissent gratiam
quae data mihi est iacobus
cephas et iohannes qui
uidebantur columnae esse
dextras dederunt mihi et
barnabae societatis ut nos
in gentes ipsi autem in
circumcisionem tantum
pauperum ut essemus memores
quae et satagebam hoc ipsum
facere.

Cum autem uenisset cephas
antiochiam in faciem ei
restiti quia reprehensibilis erat.
Antequam enim uenirent quidam
a iacobo cum gentibus
sumebat cum autem
uenissent subtrahebat
et segregabat se timens
eos qui ex circumcisione
erant. Et simulationi
eius consentiebant
ceteri iudaei ita ut
et barnabas
duceretur eorum
simulatione.
Sed cum
uidissem
quia non
recto pedi
incedunt
ad veritatem
euangelii
dixi cephae
coram omnibus
si tu iudaeus
cum sis
gentiliter
et non
iudaice
quomodo
gentes
iudaizare
cogis.
Nos
natura
iudaei
et non
ex gentibus
peccatores
scientes
autem
quia non
iustificatur
homo ex
operibus
legis nisi
per fidem
iesu christi
et nos
in christo
iesu
credidimus
ut iustificemur
ex fide christi
et non
ex operibus
legis
quia ex
operibus
legis non
iustificabitur
omnis caro
Quod si
quaerentes
iustificari
in christo
inuenti
sumus et
ipsi
peccatores
numquid
christus
peccati
minister
est
absit
Si enim
haec
quae
destruo
iterum
haec
aedifico
praeuaricatorem
me
constituo
Ego enim
per legem
legi
mortuus
sum
ut deo
uiuam
cum christo
confixus
sum cruci
Uiuo autem
iam non
ego
uiuit
autem
in me
christus
Quod autem
nunc
uiuo in
carne
in fide
uiuo filii
dei qui
dilexit
me et
tradidit
se pro
me
Non
abiicio
gratiam
dei
Si enim
per legem
iustitia
est
ergo
christus
gratis
mortuus
est

Quid
ergo
ad
haec
dicemus
Si
deus
pro
nobis
quis
contra
nos
Qui
etiam
filio
suo
non
pepercit
sed
pro
nobis
omnibus
tradidit
illum
quomodo
non
etiam
cum
illo
omnia
donabit
nobis
Quis
accusabit
aduersus
electos
dei
deus
qui
iustificat
Quis
est
qui
condemnet
christus
iesus
qui
mortuus
est
imo
qui
et
resurrexit
qui
est
in
dextera
dei
qui
etiam
interpellat
pro
nobis
Quis
nos
separabit
a
caritate
christi
tribulatio
an
angustia
an
persecutio
an
fames
an
nuditas
an
periculum
an
gladius
sicut
scriptum
est
quia
propter
te
morimur
tota
die
aestimati
sumus
sicut
oues
occisionis
sed
in
his
omnibus
superamus
propter
eum
qui
dilexit
nos
Certus
enim
sum
quia
neque
mors
neque
uita
neque
angeli
neque
principatus
neque
uirtutes
neque
instantia
neque
futura
neque
fortitudo
neque
altitudo
neque
profundum
neque
creatura
alia
poterit
nos
separare
a
caritate
dei
quae
est
in
christo
iesu
domino
nostro

Ad
galatas
Galatae
sunt
graeci
hi
ibum
iterantes
primi
ab
apostolo
acceperunt
fere
post
discessum
eius
temptati sunt
a falsis apostolis
ut legem
cum
circumcisione
iterarent
Hos
apostolo
retrocedit
ad fidem
iterantes
scribens
eis
ab
ephesio

Incipit epistola ad galatas

Paulus
apostolus non ab
hominibus neque
per hominem sed
per iesum
christum
et
per
deum
patrem
qui
suscitauit
eum
a mortuis
et
omnes
fratres
qui
mecum sunt
ecclesiis
galatae
Gratia
uobis
et
pax
a deo patre
et
domino iesu christo
qui
dedit
semetipsum
pro
peccatis
nostris
ut
eriperet
nos
de
praesenti
saeculo
nequam
secundum
uoluntatem
dei
et
patris
nostri
cui
est
honor
et
gloria
in
saecula
saeculorum
amen
Miror
quod
sic
tam
cito
transferimini
ab
eo
qui
uos
uocauit
in
gratiam
christi
aliud
euangelium
quod
non
est
aliud
nisi
sint
aliqui
qui
uos
conturbent
et
uolunt
auertere
euangelium
christi
Sed
licet
nos
aut
angelus
de
caelo
euangelizet
uobis
praeter
quam
quod
euangelizauimus
uobis
anathema
sit
sicut
praediximus
et
nunc
iterum
dico
si
quis
uobis
euangelizauerit
praeter
quod
accepistis
anathema
sit
Modo
enim
hominibus
suadeo
an
deo
Aut
quaero
hominibus

placere. Si adhuc hominibus placerem xpi
seruus non essem. Notum uero uobis facio
fratres euangelium quod euangelizatum est
a me quia non est secundum hominem. Neque enim
ego ab homine accepi illud. Neque
didicerim per reuelationem ihu xpi.
Audistis enim conuersationem meam aliquando
in iudaismo quia supra modum persequebar
ecclesiam dei et expugnabam illam et
proficiebam in iudaismo super multos
coetaneos meos in genere meo habundantius
emulator existens paternarum mearum traditionum. Cum autem pla
cuit deo qui me segregauit de uentre
matris mee et uocauit per gratiam suam
ut reuelaret filium suum in me
ut euangelizarem illum in gentibus
continuo non acquieui carni et
sanguini neque uenit hierosolima
ad antecessores meos apostolos sed abii
in arabiam et iterum reuersus sum
damascum. Deinde post annos tres
uenit hierosolimam uidere petrum
et mansi apud eum diebus xv. Alium
autem apostolorum nemine uidi nisi iacobum
fratrem domini. Quae autem scribo uo
bis ecce coram deo quia non mentior. Deinde
uenit in partes syrie et cilicie. Eram autem
ignotus faciebus ecclesiis iudee quae erant
in xpo. Tantum autem auditum habe
bant. Quia qui persequebatur nos aliq
aliquando nunc autem euangelizat fidem quam
aliquando expugnabat. Et in me glo
ificabant deum.

Deinde post annos xiiii iterum
ascendi hierosolimam cum bar
naba assumpto tito. Ascendi autem
secundum reuelationem et contulit cum illis
euangelium quod predico in gentibus. Seor
sum autem his qui uidebantur esse
aliquid ne forte in uacuum curre
rem aut cucurrissem. Sed neque ti
tus qui mecum erat cum esset gentilis
compulsus est circumcidi. Et propter subin
troductos falsos fratres qui subintroierunt explorare libertatem
nostram quam habemus in xpo ihu ut nos
in seruitutem redigerent. quibus
neque ad horam cessimus subiectione
ut ueritas euangelii permaneat apud
uos. Ab his autem qui uidebantur
esse aliquid nihil mea interest. Deus personam
hominis non accipit. Mihi enim qui
uidebantur esse aliquid nihil con
tulerunt. Sed econtrario cum uidissem
quod creditum est mihi euangelium pre
putii sicut petro circumcisionis qui
operatus est petro in apostolatum circumci
sionis operatus est et mihi in gentes
et cum cognouissent gratiam dei quae
data est mihi iacobus et cephas et io
annes qui uidebantur columne
esse dextras dederunt mihi et barna
be societatis ut nos in gentes. Tantum
memores essemus quod et sollicitus
fui hoc ipsum facere. Cum autem uenisset
petrus apostolus in antiochiam
secundum faciem ei restiti quia reprehensibilis
erat. Cum enim uenissent quidam a iacobo cum gentibus edebat.
Cum autem uenissent subtrahebat
et segregabat se timens eos
qui ex circumcisione erant. Et simu
latores eius consenserunt ut
et barnabas duci
tur ab eis in illa simulatione.
Sed cum uidissem quod non recte am
bularent ad veritatem euangelii
dixi cephe coram omnibus. Si tu cum
iudeus sis gentiliter et non iudaice
quid gentes cogis iudaizare
nos natura iudei. Et ex gentibus
peccatores. Scientes autem quod non iustifi
catur homo ex operibus legis nisi per
fidem ihu xpi. Et nos in xpo ihu cre
dimus ut iustificemur ex fide xpi
et non ex operibus legis. Propter quod ex operibus
legis non iustificabitur omnis caro.
Quod si quaerentes iustificari in xpo
inuenti sumus et ipsi peccatores. Nu
quid xpus peccati minister est. Absit.
Si enim quae destruo haec iterum aedifico
praeuaricatorem me constituo. Ego enim
per legem legi mortuus sum ut

deo uiuam xpo confixus sum cru
ci. Viuo autem iam non ego uiuit ui
uit in me xpc. Quod autem nunc uiuo in
carne in fide uiuo filii dei qui dilexit me et tradidit
semetipsum pro me. Non abiicio gratiam
dei. Si enim per legem iustitia
ergo gratis xpc mortuus est.

Omnes scilicet galathe quos uos
estis non possunt iustificari
per legem. Ecce ego paulus uobis
dico quia si circumcidamini xpc nihil
uobis proficiet. Iterum autem testor omni
homini circumcidenti se quia debitor est
totam legem faciendi. Evacuati estis a
xpo quicumque in lege iustificamini
a gratia excidistis. Nos enim spiritu ex
fide spem iustitie expectamus. Nam
in xpo ihu neque circumcisio aliquid
valet neque preputium sed fides
que per caritatem operatur. Quid
ergo prodest circumcisio aut quid
prodest preputium. Sed fides que
per caritatem operatur. Currebatis
bene quis uos impedivit veritati non
obedire. Persuasio hec non est ex eo
qui vocat uos. Modicum fermentum
totam massam corrumpit. Ego
confido de uobis in domino quia
nihil aliud sapietis. Qui autem
conturbat uos portabit iudicium
quicumque sit. Ego autem fratres si
circumcisionem adhuc predicabo
quid adhuc patior. Ergo evacuatum
est scandalum crucis. Videte
ne forte hanc libertatem
vestram offendiculum fiat
infirmis. Nolite fieri servi
hominum. Ecce ego paulus
dico vobis quia si circumcidamini
nihil vobis proficiet. Testor
autem omni homini circumcidenti se
quia debitor est universe legis
faciendi. Evacuati estis a
xpo quicumque in lege iustificamini
a gratia excidistis. Nos enim
spiritu ex fide spem iustitie
expectamus. Nam
in xpo ihu neque circumcisio
aliquid valet neque preputium
sed fides que per caritatem
operatur. Currebatis
bene quis uos impedivit
veritati non
obedire. Persuasio hec non est ex eo
qui vocat uos. Modicum fermentum
totam massam corrumpit. Ego
confido de uobis in domino
quia nihil aliud sapietis.

ni vtrum ad mferna regna elem
ta quibz denuo seruire uiletis. Dies
obseruatis. menses. tempora. annos.
Timeo autem uos ne forte sine ca
laborauerim in uobis. Estote sicut ego
quia ego sicut uos. fres obsecro uos ni
chil me lesistis. Scitis autem
qd per infirmitatem carnis euan
gelizauerim uobis iam pridem. Tempta
tionem uestram in carne mea non ex
pauistis neq; respuistis. sed sicut
angelum dei excepistis me sic xpm
ihm. Vbi ergo beatitudo uestra. Testimo
nium enim phibeo uobis quia si fieri pos
set oculos uestros eruissetis et dedissetis
mihi. Ergo inimicus uobis factus sum
dicens uobis. Emulamini
uos in bono. Et eruditi uos sicut illos
emulemini. Bonum autem emulemini
bono semper. Non tam cum presens sum
apud uos. filioli mei quos iterum par
turio donec xpus formetur in uobis. Vel
lem autem apud uos esse modo immutare
uocem meam quia confundor in uobis.
Dicite mihi qui sub lege uultis esse
legem non legistis. Scriptum enim est
quia abraham duos filios habuit
unum de ancilla et unum de libera. Sed
qui de ancilla secundum carnem natus
est. Qui autem de libera per repromis
sionem. Hec sunt per allegoriam dicta
hec enim sunt duo testamenta. Unum quidem
sinai montem in seruitutem gene
rans. que est agar. Sinai autem mons
est in arabia qui conuicinus est huic
ne estimetur cum filiis suis
Illa autem que sursum est ierusalem liba
est que est mater nostra. Scriptum est enim
letare sterilis que non paris. Erumpe
et clama que non parturis. quia multa
filii desertae magis quam eius qui habet
uirum. Nos autem fres secundum ysaac p
missionis filii sumus. Sed quomodo
tunc hic qui secundum carnem natus
fuerat persequebatur eum qui secundum
spm. ita et nunc. Sed quid dicit scriptu
ra. Eice ancillam et filium eius. non enim
heres erit filius ancille cum filio

liberae. Itaq; fres non sumus ancil
le filii sed libere. Qua libertate xpus
nos liberauit.

State igitur et nolite iterum iugo ser
uitutis grauari. Ecce ego paulus
dico uobis quia si circumcidamini
nichil xpus proderit uobis. Testificor
autem rursum omni homini circum
cidenti se quia debitor est totam legem
legis facere. Euacuati estis a xpo
qui in lege iustificamini a gratia
excidistis. Nos autem spiritu ex fide spe
iustitiae expectamus. Nam in xpo
ihu neque circumcisio aliquid ua
let neque praeputium sed fides quae per caritatem
operatur. Currebatis bene. Quis uos
impedit veritati non obedire. Sua
sio non est ex eo qui uocat uos. Modicum
fermentum totam massam corrum
pit. Ego confido de uobis in domino quod nu
chil aliud sapiatis. Qui autem tur
bat uos portabit iudicium quicq;
ille est. Ego autem fres si circumcisio
nem adhuc praedico quid adhuc per
secutionem patior. Ergo euacuatum
est scandalum crucis. Vtinam abscidan
tur qui uos conturbant. Vos enim in
libertate uocati estis fres. Non ne
libertatem in occasionem detis carnis sed
per caritatem spi seruite invicem.
Omnis enim legis in uno sermone impleta
est. Diligetis proximum tuum sicut teipsum.
Quod si mutuo mordetis et comedi
tis videte ne ab invicem consumamini. Dico autem in xpo. Spiritualiter
ambulate et desideria carnis non perficietis
Caro enim concupiscit adversus spm.
spe autem adversus carnem. Haec enim sibi
invicem adversantur ut non quaecumq;
uultis illa faciatis. Quod si spiritu
ducimini non estis sub lege. Sunt
autem manifesta opera carnis quae sunt
fornicatio immundicia impudicitia
luxuria. ydolorum seruitus ma
leficia inimicitiae contentiones aemu
lationes. iracundiae. rixae. dissensio
nes. sectae. invidiae. homicidia.

elementes cōmessationes. Hic sim
ma quie predico nob fre predicti qm
qui talia agunt regnū dei n̄ ascen
dent. fructus aūt spūs est caritas gau
dium pax. patientia. longanimi
tas. bonitas. benignitas. mansue
tudo. fides. modestia. continentia. castitas
Adūsus huiusmodi nō est lex.
Qui aūt sū xpi carnē suam crucifixerunt cū vitiis et concupiscentiis. Si
mus spū. spū ambulemus.
Non efficiamur inanis gloie cupidi
inuicem prouocantes. inuidentes.

Fratres. si preoccupatus fuerit ho
mo aliquo delicto nos qui spūales
estis huiusmodi instruite in
spū lenitatis. considerans te ipm.
ne et tu tempteris. Alter alterius onera
portate. et sic adimplebitis legem xpi
Nam si quis se existimat aliquid
esse cum nihil sit ipse se seducit. Opus
aūt suū probet unusquisq. et sic in
semetipso tū gloriam habebit. et non in alte
ro. Unusquisq. enim onus suū portabit. Communicet aūt his qui
catechizatur verbo omnia bona
omnibus bonis. Nolite errare. deus non
irridetur. Quecūq. enim seminauerit homo
hec et metet. Quia qui
seminat in carne sua de carne
metet corruptionem. Qui aūt
seminat in spū de spū metet vitam
eternam. Bonū aūt facientes non deficiamus. tempore enim suo metemus. non de
ficientes. Ergo dum tempus habemus operemur bonum ad omnes. maxime aūt
ad domesticos fidei. Videte quali bus
litteris scripsi vobis mea manu.
Quicūq. enim volunt placere in carne
hi cogunt vos circumcidi tantum ut
crucem xpi persecutionem non patiantur. Neq. enim circumcisi sunt le
gem custodiunt. sed volunt vos circumcidi ut in carne vestra glorientur
Mihi aūt absit gloriari nisi in cruce
dni nri ihu xpi per qm mihi
mundus crucifixus est et ego mundo
In xpo enim ihu neq. circumcisio
aliquid valet neq. preputium sed no

qm qui seminat in carne sua de carne
metet

ua creatura. Et quicūq. hanc regu
lam sequti fuerint pax super illos. et
misericordia. et israel dei. De cetero nemo mi
molestus sit. ego enim stigmata do
mini ihu in corpore meo porto. Gra
dni nri ihu xpi cum spū vro fres
amen.

Incipit argumentum epistole
ad ephesios.

Ephesi sunt athenis. quibus
cepto libro admonens perstite
rent in fide hos collau
dat apostolus fideles eos
aroma de cantere per spūm diaconē.

Incipit epistola ad ephesios

Paulus apls xpi ihu
per voluntatem dei sū
omnibus qui sunt ephesi
et fidelibus in xpo ihu
Gratia vobis et pax a deo
patre nro et dno ihu
xpo. Benedictus deus et
pater dni nri ihu xpi qui benedixit
nos in omni benedictione spūali in
celestibus in xpo ihu sicuti elegit
nos in ipso ante mundi constitu
tionem ut essemus sū et immaculati
in conspectu eius in charitate qui
predestinauit nos in adoptionem
filiorum per ihm xpm in ipm secundum
voluntatis sue placitum
in laudem gloie gratie sue in qua gratificauit
nos in dilecto filio suo in quo
habemus redemptionem per san
guinem eius remissionem peccatorum
secundum divitias gratie eius que su
perabundauit in nobis in omni sa
pientia et prudentia ut notum fecit
nobis sacramentum voluntatis sue
secundum bonum placitum eius quod apposuit
in eo in dispensatione plenitudinis
temporum instaurare omnia in
xpo. quae in celis et quae in terra sunt in ipso
In quo et nos sorte vocati sumus
predestinati secundum propositum eius qui
omnia operatur secundum consilium vo
luntatis sue ut simus in laudem
gloie eius. nos qui ante sperauimus
in xpo. In quo et nos cum audissemus

tis in humilitatis eius gratiam salutis
uite manus credentes signati estis
spiritu promissionis sancto qui est pignus
hereditatis uite in redemptionem adqui
sitionis in laudem gloriae ipsius Propter ea
ego audiens fidem uestram quae est in
xpo ihu et dilectionem omnis sanctis no
cesso gratias agens pro uobis memoriam
uestri faciens in orationibus meis ut de
us domini nostri ihu xpi pater gloriae det uobis sapi
entiae spiritum revelationis in agnitio
ne eius illuminatos oculos cor
dis uestri ut sciatis quis sit spes uocatio
nis eius et quae diuitiae gloriae hereditatis
eius in sanctis et quae sit superemines
magnitudo uirtutis eius in nos
qui credimus secundum operationem po
tentiae uirtutis eius quam operatus est
in xpo suscitans illum a mortuis et sedere fecit
eum a dextris suis in celestibus super omne
principatum et potestatem et uirtutem et do
minationem et omne nomen quod nominatur non
solum in hoc saeculo sed etiam in futuro et
omnia subiecit sub pedibus eius
et ipsum dedit caput super omnem ecclesiam
quae est corpus ipsius et plenitudo eius
qui omnia in omnibus adimpletur

Et uos cum essetis
mortui delictis et peccatis uestris in
quibus aliquando ambulastis secundum saecu
lum huius mundi secundum principem po
testatis huius aeris spiritum nunc o
perantem in filios diffidentiae in quibus
et nos omnes aliquando conuersati sumus in
desideriis carnis uestae facientes
uoluntates carnis et cogitationum
et eramus natura filii irae sicut et
ceteri Deus autem qui diues est in mi
sericordia propter nimiam caritatem suam qua dilexit
nos et cum essemus mortui peccatis con
uiuificauit nos xpo cuius gratia es
tis saluati et conresuscitauit et con
sedere fecit in caelestibus in xpo ihu ut
ostenderet in saeculis supereminentibus diuitias
gratiae suae in bonitate super nos in xpo ihu Gratia enim estis sal
uati per fidem et hoc non ex uobis Dei enim

donum est non ex operibus ut ne quis glo
rietur Ipsius enim sumus factura
xpo ihu in operibus bonis quae praeparauit
deus ut in illis ambulemus Propter
quod memores estote qualiquando uos
gentes eratis in carne et dicebamini
praeputium ab ea quae dicitur circumcisio
carne in manu factae illo tempore
sine xpo alienati a conuersatione israel
et hospites testamentorum promissionis
spem non habentes et sine deo in hoc mundo
fuistis nunc autem in xpo ihu uos qui aliquando
eratis longe fuistis prope in sanguine
xpi ipse est enim pacificus qui fecit utra
que unum et medium parietem maceriae
soluens inimicitias in carne sua
legem mandatorum decretis euacua
ns ut duos condat in semetipso in
unum nouum hominem faciens pacem
et reconciliet ambos in uno corpore
deo per crucem interficiens inimi
cias in semetipso et ueniens euan
gelizauit pacem uobis qui longe
fuistis et pacem his qui prope quia
per ipsum habemus accessum ambo
in uno spiritu ad patrem Ergo iam non
estis hospites et aduenae sed estis ciues
sanctorum et domestici dei aedificati super
fundamentum apostolorum et prophetarum ipso summo
angulari lapide xpo ihu in quo
omnis aedificatio constructa crescit in
templum sanctum in domino in quo et uos
aedificamini in habitaculum dei in
spiritu sancto.

Huius rei gratia ego paulus uinctus
xpi ihu pro uobis gentibus
si tamen audistis dispensationem gra
tiae dei quae datae est mihi in uobis quia secun
dum reuelationem notum mihi factum est
sacramentum sicut supra scripsi in uobis
in breui prout potestis legentes
intelligere prudentiam meam in mysterio
xpi quod aliis generationibus non est agno
tum filiis hominum sicut nunc reuela
tum est sanctis apostolis eius et prophetis in
spiritu esse gentes coheredes et concorporales
et comparticipes promissionis eius in
xpo ihu per euangelium cuius factus sum

ego minister secundum donum gratiae quae
data est mihi secundum operationem virtu
tis eius. Mihi autem omnium sanctorum mi
nimo data est gratia hac in gentibus
evangelizare investigabiles divi
tias Christi et illuminare omnes
quis sit dispensatio sacramenti abscon
diti a seculis in deo qui omnia creavit ut
innotescat principatibus et potes
tatibus in celestibus per ecclesiam multi
formis sapientia dei secundum prefinitio
nem seculorum quam fecit in Christo Iesu do
mino nostro in quo habemus fiduciam et ac
cessum in confidentia per fidem eius.
Propter quod peto ne deficiatis in tribu
lationibus meis pro vobis quae est gloria
vestra. Huius rei gratia flecto genua
mea ad patrem domini nostri Iesu Christi ex quo
omnis paternitas in celis nominatur
in terra nominatur ut det vobis secun
dum divitias gloriae suae virtute corroborari
per spiritum eius in interiorem hominem. Chri
stum habitare per fidem in cordibus vestris.
ut in caritate radicati et fundati pos
sitis comprehendere cum omnibus sanctis quae
sit latitudo et longitudo et sublimi
tas et profundum. Videre et scire etiam
supergrediente caritate Christi ut impleamini
in omnem plenitudinem dei. Si
autem quis potest omnia facere se
cundum virtutem quae operatur in
nobis per gratiam suam in Christo Iesu
omnis generationis seculi seculorum amen.

Obsecro itaque vos ego vinctus in domino ut digne
ambuletis vocatione qua vocati
estis cum omni humilitate et man
suetudine cum patientia supportantes
invicem in caritate. Solliciti servare
unitatem spiritus in vinculo pacis.
Unum corpus et unus spiritus sicut vocati
estis in una spe vocationis vestre.
Unus dominus una fides unum baptis
ma unus deus et pater omnium qui est super omnes
et per omnia et in omnibus nobis. Unicui
que autem nostrum data est gratia secundum mensu
ram donationis Christi. Propter quod dicit.
Ascendens in altum captivam duxit
captivitatem dedit dona hominibus. Quod autem
ascendit quid est nisi quia et descendit pri
mum in inferiores partes terre. Qui descen
dit ipse est et qui ascendit super omnes ce
los ut impleret omnia. Ipse dedit
quosdam quidem apostolos quosdam autem
prophetas alios vero evangelistas alios
autem pastores et doctores ad adunatio
nem sanctorum in opus ministerii edificatio
nem corporis Christi donec occurramus
omnes in unitatem fidei et agnitionis
filii dei in virum perfectum et in mensu
ram etatis plenitudinis Christi ut iam non
simus parvuli fluctuantes et circum
ferimur omni ventu doctrine
in nequitia hominum in astutia ad circum
ventionem erroris. Veritatem autem
facientes in caritate crescamus in illo
per omnia qui est caput Christus ex quo to
tum corpus compactum et connexum
per omnem iunturam subministrationis
secundum operationem in mensuram unius
cuiusque membri augmentum corporis
facit in edificationem sui in caritate.
Hoc igitur dico et testificor in domino ut iam
non ambuletis sicut gentes ambulant
in vanitate sensus sui tenebris ob
scuratum habentes intellectum alienati
a vita dei per ignorantiam quae est in
illis propter caecitatem cordis eorum qui desperantes
semetipsos tradiderunt impu
dicitie in operationem immunditie omnis
in avaritiam. Vos autem non ita didicis
tis Christum si tamen illum audistis et in
ipso edocti estis sicut est veritas in Iesu. De
ponite vos secundum pristinam conversatio
nem veterem hominem qui corrumpitur
secundum desideria erroris renovamini
autem spiritu mentis vestre et induite novum
hominem qui secundum deum creatus est in
iustitia et sanctitate veritatis. Propter quod
deponentes mendacium loquimini ve
ritatem unusquisque cum proximo suo
quia sumus invicem membra. Iratimini
et nolite peccare. Sol non occidat super
iracundiam vestram. Nolite locum
dare diabolo. Qui furabatur iam

nō furetur. Magis autem laboret operando manibus suis quod bonum est ut
habeat unde tribuat necessitate patienti. Omnis sermo malus ex ore uestro
non procedat. Si quis bonus ad edi
ficationem fidei ut det gratiam audientibus. Et nolite contristare spiritum sanctum de
quo signati estis in die redemp
tionis. Omnis amaritudo et ira et
indignatio et clamor et blasphemia
tollatur a uobis cum omni malitia. Estote autem benigni mutuem
et misericordes donantes mutuem
sicut et deus in xpo donauit uobis.
Estote ergo imitatores dei sicut filii
karissimi et ambulate in dilectione
sicut et xpus dilexit nos et tradidit se
metipsum pro nobis oblationem et hos
tiam deo in odorem suauitatis. For
nicatio autem et omnis immunditia
aut auaritia ne nominetur in uobis
sicut decet sanctos aut turpitudo aut
stultiloquium aut scurilitas quae
ad rem non pertinet sed magis gratia
actio. Hoc enim scitote intelligentes
quod omnis fornicator aut immundus
aut auarus quod est idolorum seruitus
non habet hereditatem in regno xpi et dei.
Nemo uos seducat inanibus uerbis
Propter hoc enim ueniet ira dei in filios
diffidentiae. Nolite ergo effici participes eorum. Eratis enim aliquando tenebrae
nunc autem lux in domino. Ut filii lucis
ambulate. Fructus enim lucis est
in omni bonitate et iustitia et ue
ritate probantes quid sit bo
num placens deo. Et nolite communicare
operibus infructuosis tenebrarum. ma
gis autem redarguite. Quae enim fiunt ab ipsis turpe est et dicere. Sed
haec omnia cum arguuntur a lumine ma
nifestantur. Omne enim quod manifes
tatur lumen est. Propter quod dicit. Sur
ge qui dormis. Et exurge a mortuis
et illuminabit te xpus. Vide
te ergo fratres quomodo ambule
tis non quasi insipientes sed ut sapi
entes redimentes tempus quoniam dies

mali sunt. Propter hoc nolite fieri impru
dentes sed intelligentes quae sit ue
luntas dei. Et nolite inebriari uino in quo est luxuria sed impleamini
in spiritu sancto loquentes uobis ipsis
in psalmis et in hymnis et canti
cis spiritalibus cantantes et psal
lentes in cordibus uestris domino. Gratias a
gentes semper pro omnibus in nomine
domini nostri ihu xpi deo et patri. Subdi
ti inuicem in timore xpi. Mulie
res uiris suis subditae sint sicut
domino quoniam uir est capud mulieris sicut
xpus est caput ecclesiae ipse est saluator
corporis eius. Sed ut ecclesia subiecta est
xpo ita et mulieres uiris suis in
omnibus. Viri diligite uxores uestras
sicut et xpus dilexit ecclesiam et semetipsum tradidit pro ea ut illam sanc
tificaret mundans lauacro aqua
in uerbo uitae ut exhiberet ipse sibi
gloriosam ecclesiam non habentem macu
lam aut rugam aut aliquid
huiusmodi sed ut sit sancta et immacula
ta. Ita et uiri debent diligere uxores
suas ut corpora sua. Qui uxorem
suam diligit seipsum diligit. Sic
enim nemo unquam carnem suam odio
habuit sed nutriet et fouet eam
sicut et xpus ecclesiam. Quoniam membra sumus
de corpore eius et de carne eius et de
ossibus eius. Et propter hoc relinquet homo
patrem suum et matrem suam et adherebit
uxori suae et erunt duo in carne una
Sacramentum hoc magnum est. Ego
autem dico in xpo et in ecclesia. Verumtamen et
uos singuli unusquisque suam uxo
rem sic sicut seipsum diligat. Uxor au
tem timeat uirum suum.

Filii obedite parentibus uestris
in domino. Hoc enim iustum est. Hono
ra patrem tuum et matrem tuam
quod est primum mandatum in pro
missione ut bene sit tibi et sis lon
geuus super terram. Et patres nolite pro
uocare ad iracundiam filios uestros
sed educate illos in disciplina et
correptione domini. Serui obedite

PHILIP

dnis carnalibus cum minore cre
more in simplicitate cordis nri
sic xpo. Non ad oculum seruientes qui
hominibus placentes sed sicut serui xpi facien
tes voluntatem dei ex animo cum
bona voluntate seruientes sicut do
mino et non hominibus scientes quia unus
quisque quidquid fecerit bonum hoc recipi
et a domino sive seruus sive liber
sicut dominus idem facite illis re
mittentes minas scientes quia
dominus vestrus et illorum est in celis et personarum
acceptio non est apud eum. Deinceps
fratres confortamini in domino et in potentia
virtutis eius. Induite vos armatura dei ut possitis stare ad
insidias diabolorum quia non est nobis colluctatio ad aduersus carnem et
sanguinem sed ad aduersus principes et potestates ad aduersus mundi rectores
tenebrarum harum aduersus spiritalia nequitiae in caelestibus. Propter hoc accipite
armaturam dei ut possitis resistere in die malo et in omnibus per
fecti stare. State ergo succincti lumbos vestros in veritate et induti lorica
iustitiae et calciati pedes in praeparatione euangelii pacis. In omnibus
sumentes scutum fidei in quo possitis
omnia tela nequissimi ignea extin
guere et galeam salutis assumite
et gladium spiritus quod est verbum dei.
Per omnem orationem et obsecrationem
orantes omni tempore in spiritu et in ipso vi
gilantes in omni instantia et obse
cratione pro omnibus sanctis et pro me ut
detur mihi sermo in aperitione oris
mei cum fiducia notum facere mi
sterium euangelii pro quo legatione
fungor et in ipso audeam prout oportet me loqui. Vt autem sciatis
quae circa me sunt et quomodo
ut oportet me loqui. Vt autem sciatis quae circa me

omnis in nomine iesu xpi omne genu flectatur celestium terrestrium et infernorum et omnis lingua confitetur quia dominus iesus xpus in gloria est patris amen.

Argumentum epistolae ad philippenses.

Philippenses sunt macedones. Qui accepto verbo uitae et baptismo in fide non receperunt falsos apostolos. Hos collaudat apostolus scribens eis ad confirmandum perseuerantiam.

Incipit epistola ad philippenses.

Paulus et timotheus serui iesu xpi omnibus sanctis in xpo iesu qui sunt in philippis cum episcopis et diaconibus gratia uobis et pax a deo patre nostro et domino iesu xpo. Gratias ago deo meo in omni memoria uestri semper in cunctis orationibus meis pro omnibus uobis cum gaudio deprecationem faciens super communicatione uestra in euangelio xpi a prima die usque nunc confidens hoc ipsum quia qui cepit in uobis opus bonum perficiet usque in diem xpi. Sicut est mihi iustum hoc sentire pro omnibus uobis eo quod habeam uos in corde et in uinculis meis et in defensione et confirmatione euangelii socios gaudii mei omnes uos esse. Testis mihi est deus quomodo cupiam uos omnes in uisceribus iesu xpi. Et hoc oro ut caritas uestra magis ac magis habundet in scientia et in omni sensu ut probetis potiora ut sitis sinceri et sine offensa in diem xpi. Repleti fructu iustitiae per iesum xpm in laudem et gloriam dei. Scire autem uos uolo fratres quoniam quae circa me sunt magis ad profectum uenerunt euangelii ita ut uinculi mea manifesta fierent in xpo in omni praetorio et cunctis omnibus ut plures ex fratribus in domino confidentes in uinculis meis abundantius audent sine timore dei loqui. Quidam quidem et per inuidiam et contentionem. Quidam autem et per bonam uoluntatem xpm praedicant. Qui illi ex caritate scientes quia in defensione

Im

ut angeli postulant fieri. Quidam autem et propter ipsum annuntiantes non sincere existimantes pseudo-
lus satare vinculis meis. Quid ergo omnimodo sive per occasionem sive per veritatem
Christus annuntietur. Et in hoc gaudeo
et in hoc gaudebo. Scio enim quod hoc mihi
proveniet ad salutem per vestram orationem
et subministrationem spiritus ihu xpi secundum
expectationem et spem meam. Et in nullo
confundar sed in omni fiducia sicut semper
nunc quoque magnificabitur in
corpore meo sive per vitam sive per
mortem. Michi enim vivere xpus et
mori lucrum. Si autem vivere in carne
hoc mihi fructus est operis et quid
eligam ignoro. Coarctor autem ex duo
bus desiderium habens dissolvi et cum xpo
esse multo magis melius. Permanere autem in carne necessarium propter vos.
Et hoc confidens scio quia manebo et permanebo omnibus vobis ad profectum vestrum et
gaudium fidei ut gratulatio vestra ha
beatur in xpo ihu in me per meum
adventum iterum ad vos. Tantum digne
evangelio xpi conversamini ut sive cum
venero et videro vos sive absens audiam de vobis quia statis in uno spiritu una
animis collaborantes fidei evangelii
et in nullo terreamini ab adversariis
quod est illis causa perditionis vobis autem salutis. Et hoc a deo quia vobis donatum est
pro xpo non solum ut in eum credatis
sed ut et patiamini pro illo idem
certamen habentes quale vidistis in me
et nunc audistis de me.

Si qua ergo consolatio in xpo si quid
solatium caritatis si qua societas spiritus si qua viscera miserationis
impplete gaudium meum ut idem sapiatis eandem caritatem habentes unanimes id ipsum sentientes. Nichil per
contentionem neque per inanem gloriam sed in humilitate superiores sibi invicem arbitrantes non quae sua sed singuli quae alio
rum. Hoc enim sentite in vobis quod et in xpo ihu. Qui cum in forma
dei esset non rapinam arbitratus est esse
se equalem deo sed semetipsum exinanivit formam servi accipiens in similitudinem hominum factus. Et habitu inventus ut homo. Humiliavit semetipsum factus obediens patri usque ad mortem mortem autem crucis. Propter quod et deus illum exaltavit et donavit illi nomen quod est super omne nomen ut in
nomine ihu omne genu flectatur cele
stium terrestrium et infernorum et omnis
lingua confitatur quia dns ihs xpus in
gloria dei patris. Itaque karissimi mei sicut semper obedistis non in presentia
mea tantum sed multo magis nunc in
absentia mea cum metu et tremore
vestram salutem operamini. Deus est
enim qui operatur in vobis et velle et
perficere pro bona voluntate. Omnia autem facite sine murmurationibus et hesitationibus ut sitis sine querela et simplices filii dei sine reprehensione in medio nationis prave et pervertite inter quos luceatis sicut luminaria in mundo verbum vite tenentes
ad gloriam meam in die xpi quoniam non in vacuum cucurri neque laborabo
vacuum. Sed si et immolor super sacrificium et obsequium fidei vestre gaudeo et con
gratulor omnibus vobis. Id ipsum autem
et vos gaudete congratulamini
mihi. Spero autem in dno ihu timo
theum me cito mittere ad vos ut et
ego bono animo sim cognitis quae circa
vos sunt. Nemini enim habeo tam unanimem qui sincera affectione pro vobis
solicitus sit. Omnes enim quae sua sunt
quaerunt non quae sunt ihu xpi. Cognoscite autem
probitatem eius quia sicut filius patri
mihi seruit in evangelio. Hunc ergo
spero me mittere ad vos mox ut vi
dero quae circa me sunt. Confido autem
in dno quia et ipse veniam ad vos et
to. Necessarium autem existimavi epafro
ditum fratrem meum et cooperatorem et
commilitonem meum vestrum autem apostolum
et ministrum necessitatis meae mittere
ad vos. Quoniam quidem omnes vos desi

dabo et mestus eram. Propter quod nuntia
tis illum mihi omnem meum gaudium
nuntiatus est quia ad momentum de
mestus est cum. Non solum autem eum
iam et me non resistam fortissima
nam Helmanus quod tunc illum
vivum ego habeam et gaudeatis. Ego fir
mitas sum. Scripture tacit illum
cum omni gaudio in domino et eum in eodem
honore habere quem propter opus xpi
usque ad mortem accessit tradens animam
suam ut impleret id quod ex voto debebat
erga me obsequium.

Decreto fres mei gaudete in domino.
Eadem vobis scribere mihi quidem
non pigrum nobis autem necessarium videre
mes videre malos exemplos videre
ambitione. Nos autem sumus circumcisio
qui spiritu deo servimus et gloriamur in
xpo ihu non in carne fidentes hinc
quia cum ego habeam confidentiam in
carne. Si quis alius videtur confide
re carne. Ego magis circumcisus oc
tavo die ex genere israel de tribu ben
iamin hebreus ex hebreis secundum le
gem pharisaeus secundum emulatorem
persequens ecclesiam dei secundum iustitiam
que est in lege conversatus sine querela
sed quae mihi fuerunt lucra haec arbitra
tus sum propter xpm detrimenta. Verumtamen
existimo omnia detrimentum esse propter e
minentem scientiam ihu xpi dominum meum
propter quem omnia detrimentum feci et arbi
tror ut stercora ut xpm lucrifaciam
et inveniar in illo non habens meam
iustitiam quae ex lege est sed illam
quae per fidem est ihu xpi quae ex deo est
iustitiam fide ad cognoscendum illum et
virtutem resurrectionis eius et socie
tatem passionis illius configuratus
morti eius si quo modo occurram ad re
surrectionem quae est ex mortuis. Non
quod iam acceperim aut iam perfectus
sum. Sequor autem si quo comprehen
dam in quo et comprehensus sum a
xpo ihu. Fres ego me non arbitror com
prehendisse. Unum autem quae quidem
retro sunt obliviscens ad ea vero quae sunt

priora extendens me ipsum ad destinatum
persequor ad bravium supernae vocationis
dei in xpo ihu. Utique quotquot perfecti sumus
hoc sentiamus. Et si quis aliter sapitis
et hoc vobis revelabit deus. Verumtamen ad quod
pervenimus in eodem sapiamus et
eadem permaneamus regula. Imi
tatores mei estote fres. Et observate
eos qui sic ambulant sicut habetis for
mam nostram. Multi enim ambulant
quos sepe dicebam vobis nunc autem flen
dum eos inimicos crucis xpi quorum finis
est interitus quorum deus venter et gloria in
confusione ipsorum qui terrena sapiunt
nostra autem conversatio in celis est. Unde et
salvatorem expectamus dominum ihum
xpm qui reformabit corpus humi
litatis nostre configurandum corpori claro
tatis sue secundum operationem qua possit
etiam sibi omnia.

Itaque fres mei karissimi et
desiderati mei et corona mea sic state
in domino karissimi. Euodiam rogo et sin
tichen rogo idipsum sapere in domino etiam ro
go te germane compar adiuva illas
quae mecum laboraverunt in evan
gelio cum clemente et ceteris adiutori
bus meis quorum nomina sunt in libro vite.
Gaudete in domino semper iterum dico
gaudete. Modestia vestra nota sit omni
bus hominibus. Dominus prope est. Nihil solliciti
estis sed in omni oratione et obsecratione
cum gratiarum actione petitiones vestre
innotescant apud deum. Et pax dei que
exsuperat omne sensum custodiat corda
vestra et intelligentias vestras in xpo
ihu domino nostro. Deinde fres quecumque sunt
vera quecumque pudica quecumque iusta
quecumque amabilia
quecumque bone famie si qua virtus
si qua laus discipline hec cogitate
que et didicistis et accepistis et audi
vistis et vidistis in me. Hec agite et deus
pacis erit vobiscum. Gaudeo autem
in domino vehementer quoniam tandem
aliquando refloruistis pro me sentire
sed et sentiebatis. Occupati autem eta
tis vi quidem pro penuria dico. Ego enim di

dia mihi ut sum sufficiens et gaudeo
humiliari sic habundare. Ubique im
omnibus instructus sum et omnium et
esurire habundare et penuriam pati. Ut
Omnia possum in eo qui me confortat
Verumtamen bene fecistis communicantes
tribulationi meae. Sciatis autem et vos
philippenses quod in principio evange
lii quando profectus a macedonia cum
nulla mihi ecclesia communicavit in ratione
dati et accepti nisi vos solus. Quia et thessa
lonicam semel et bis subsidium mihi
misistis. Non quod quaero datum sed requiro
fructum habundantem in rationem
vestram. Hoc autem omnia habundo. Reple
tus sum acceptis ab epafrodito quae
misistis in odorem suavitatis hos
tiam acceptam placentem deo. Deus
autem meus implebit omne desiderium
vestrum secundum divitias suas in gloria
in xpo ihu. Deo autem et patri nostro gloria
secula seculorum amen. Salutate omnem sanctum
in xpo ihu. Salutant vos qui mecum sunt
fratres. Salutant vos omnes sanctum
mecum autem qui de domo caesaris fratres
dilectissimi ihu xpi cum spiritu vestro amen.

Secundum quod ad colos

Colossenses ihu sed la odi
censes sunt ab ihu. Et
xpi praedicatorem eum a pse
udo apostolis. Sed ad hos ac
cessit apostolus xpe ihu per
voluntatem dei et timotheus frater
bitum ab ecclesia xpo et immutatum
meos accepit. Ergo iam apostolus ingra
tus semper est eis ab xpheto per visionem
dilectionem et oneminstratorum.

Incipit ad corinthios

Paulus apostolus xpi ihu
per voluntatem dei et
timotheus frater his
qui sunt in colossis sanctis et
fidelibus fratribus in xpo
ihu gratia vobis et pax
a deo patre nostro et domino ihu xpo. Gra
tias agimus deo et patri domini nostri
ihu semper pro vobis orantes
audientes fidem vestram in xpo
ihu et dilectionem quam habetis
in omnes sanctos propter spem
quae reposita est vobis in celis
quam audistis in verbo veritatis evangelii
qui pervenit ad vos sicut et in toto mun
do est fructificans et crescens in vobis
ex ea die qua audistis et cognovistis
gratiam dei in veritate sicut didi
cistis ab epafra carissimo nostro qui est
fidelis pro vobis minister xpi ihu
qui et manifestavit nobis dilectio
nem vestram in spiritu. Ideo et nos ex qua
die audivimus non cessamus pro
vobis orantes et postulantes ut im
pleamini agnitione voluntatis eius
omni sapientia et intellectu spirituali
ut ambuletis digne deo per omnia
placentes in omni opere bono fructi
ficantes et crescentes in scientia dei in omni
virtute confortati secundum potentiam claritatis
eius in omni patientia et longa
nimitate cum gaudio. Gratias agen
tes deo patri qui dignos nos fecit in
partem sortis sanctorum in lumine qui
eripuit nos de potestate tenebrarum et
transtulit in regnum filii dilecti
onis suae in quo habemus redempti
onem remissionem peccatorum qui est imago
dei invisibilis primogenitus omnis
creaturae quoniam in ipso condita sunt
omnia in caelis et in terra visibilia et in
visibilia sive throni sive dominationes
sive principatus sive potestates.
Omnia per ipsum et in ipso creata sunt
et ipse est ante omnes et omnia in ipso con
stant et ipse est caput corporis ecclesiae qui
est principium primogenitus ex mor
tuis ut sit in omnibus ipse primatum te
nens quoniam in ipso complacuit omne
plenitudinem habitare et per eum
reconciliare omnia in ipsum pacifi
cans per sanguinem crucis eius
sive quae in terris sive quae in caelis et
nos cum essemus aliquando alienati et in
imici sensu in operibus malis nunc autem
reconciliavit in corpore carnis eius
per mortem exhibere nos sanctos et im
maculatos et irreprehensibiles coram
ipso si tamen permanemus in fide fun

dari stabiles et immobiles ab spe eius
gen qd audistis qd predicatum est
omni creature q sub celo est
fo sum ego paulus minister qui
nunc gaudeo et passionibus pro vobis
impleo ea que deest passionum xpi in
carne mea pro corpore eius que est ecclesia
cuius sum ego paulus minister sed
dispensatorem dei que data est mihi
in vobis ut impleam verbum dei mysterium
quod abscondatum fuit a seculis et
generationibus nunc autem manifestatum
est sanctis eius quibus voluit deus notas fa
cere divitias gloriae sacramenti huius in
gentibus qd est xpus in vobis spes gloriae qm
nos annuntiamus corripientes omnem
hominem et docentes omnem sapiam ut exhibeamus
omnem hominem perfectum in xpo ihu in
quo laboro certando secundum operationem
eius quam operatur in me in virtute

Volo enim vos scire
quantam sollicitudinem habam
pro vobis et pro his qui sunt laodicie
et quicumque non viderunt faciem meam in carne
ut consolentur corda ipsorum instructi
in charitate et in omnem divitiarum plenitu
dinem intellectus in agnitionem mysterii
dei patris et xpi ihu in quo sunt omnes thesauri
sapie et scie absconditi Hoc autem
dico ut nemo vos decipiat subtilitate
sermonum iam et sicut ab initio
fidem vestram vobis cum gaudens et
videns ordinem vestrum firmamentum
eius qui in xpo est fidem vestram sicut ergo ac
cepistis ihu xpum dominum in ipso
ambulate radicati et superedificati in
ipso et firmati sicut edocti estis in
ipso abundantes in illo in gratiarum actione
videte ne quis vos decipiat per philo
sophiam et inanem fallaciam secundum
traditionem hominum secundum elementa huius
mundi et non secundum xpm quia in ipso hi
tat omnis plenitudo divinitatis corpo
raliter et estis illis replenis qui est caput
omnis principatus et potestatis in quo
et circumcisi estis circumcisione non
manufacta in expoliatione corporis car
nis in circumcisione xpi consepulti e

in baptismo in quo et resurrexistis per
fidem operationis dei qui suscitavit illum
a mortuis et vos cum mortui estis in
delictis et preputio carnis vestre convivificavit
cum illo donans illum nobis omnia
delicta delens quod adversum nos erat
chirographum decretis quod erat contrarium
nobis et ipsum tulit de medio affigens il
lud cruci expolians principatus et po
testates traduxit confidenter palam tri
umphans illis in semetipso Ne
quis vos iudicet in cibo aut in potu aut
in parte diei festi aut novilunii aut
sabbatorum quae est umbra futurorum corpus
autem xpi Nemo vos seducat volens i
humilitate et religione angelorum que
non vidit ambulans frustra inflatus
sensu carnis sue et non tenens caput
ex quo totum corpus per nexus et con
nexiones subministratum et constructum
crescit in augmentum dei Si ergo mor
tui estis cum xpo ab elementis huius
mundi quid adhuc tanquam viventes
in mundo decretis ne tetigeris ne
gustaveris ne contrectaveris quae sunt
omnia in interitum ipso usu secundum praecep
ta et doctrinas horum qui sunt quidem ra
tionem habentia sapientiae in superstitione et
humilitate et non adparcendo corpori non
honore aliquo ad satietatem carnis.

Si igitur consurrexistis
cum xpo Que sursum sunt quaerite ubi
xpus est in dextera dei sedens quae sur
sum sunt sapite non quae super terram
mortui estis et vita vestra abscondita est cum
xpo in deo cum autem xpus apparuerit vita
vestra tunc et vos apparebitis cum ipso
in gloria Mortificate ergo membra vestra quae
super terram fornicationem immundiciam
libidinem concupiscentiam malam et avari
tiam quae est simulacrorum servitus pro
quae venit ira dei super filios diffidentiae
in quibus et vos ambulastis aliquando
cum viveretis illis Nunc autem deponi
te et vos omnia iram indignationem
malitiam blasphemiam turpem sermo
nem de ore vestro Nolite mentiri in
vicem expoliantes vos veterem hominem

cum angelis suis induentes nouum
hominem qui renouatur in agnitionem
dei secundum imaginem eius creatum cum
non sit masculus et femina gentilis et
circumcisio et preputium barba
rus et scytha seruus liber sed omnia et
omnis in omnibus christus Induite igitur nos sicut electi dei
sancti et dilecti viscera misericordie benignitatem humilitatem
modestiam patientiam supportantes
inuicem et donantes nobismetipsis si
quis ad uersus aliquem habet querelam
sicut dominus donauit nobis ita et nos sic
omnia autem hec caritatem habete quod est
uinculum perfectionis et pax christi exul
tet in cordibus uestris in qua uocati estis
in uno corpore et gratiarum actores estote
christi habitet in uobis abundanter in
omni sapientia docentes et monentes uos
metipsos in psalmis et hymnis et
canticis spiritalibus in gratia cantantes
in cordibus uestris domino Omnia quecumque
facitis in uerbo aut in opere omnia in
nomine domini nostri ihesu christi gratias agentes
deo patri per ipsum Mulieres subditae
estote uiris sicut oportet in domino Viri
diligite uxores uestras et nolite amari
ce esse ad illas filii obedite parentibus per
omnia hoc enim bene placitum est in do
mino Patres nolite ad indignationem
prouocare filios uestros ut non pusillo
animo fiant Serui obedite per omnia do
minis carnalibus non ad oculum seruientes
quasi hominibus placentes sed in simpli
citate cordis timentes dominum Quicquid
facitis ex animo operamini sicut domino et non
hominibus scientes quod a domino accipietis retri
butionem hereditatis domino christo seruite
Qui enim nocuerit recipiet id
quod nocuerit et personarum acceptio
non est apud dominum

Denique fratres confortamini in domino et in
potentia uirtutis eius Induite uos armatura dei ut possitis
stare aduersus insidias diaboli Quoniam non est nobis
colluctatio aduersus carnem et sanguinem sed aduersus principes
et potestates aduersus mundi rectores tenebrarum harum
contra spiritalia nequitiae in caelestibus propter hoc accipite
armaturam dei ut possitis resistere in die malo et omnibus
perfecti stare State ergo succincti lumbos uestros in ueritate
et induti loricam iustitiae et calcati pedes in euangelio pacis
in omnibus sumentes scutum fidei in quo possitis omnia tela
nequissimi ignea extinguere galeam quoque salutis assumite
gladium spiritus quod est uerbum dei per omnem orationem
et obsecrationem orantes omni tempore in spiritu et in ipso
uigilantes in omni perseuerantia et obsecratione pro omnibus
sanctis et pro me ut detur mihi sermo in aperitione oris mei
ut cum fiducia notum faciam mysterium euangelii pro quo legatione
fungor in catena ut in ipso audeam sicut oportet me loqui

In sapientia ambulate ad eos qui foris
sunt tempus redimentes Sermo uestri semper in
gratia sale conditus ut sciatis quomodo
oporteat uos unicuique respondere Quae
circa me sunt omnia uobis nota facit
tychicus Iuuenis frater fidelis minister
et conseruus meus in domino quem misi ad uos
ad hoc ipsum ut cognoscat quae circa
uos sunt et consolentur corda uestra cum
onesimo fideli fratre qui est
ex uobis qui omnia quae hic aguntur
nota facient uobis Salutat uos aristar
chus concaptiuus meus et marcus
cobrinus bar nabae de quo accepistis
mandata si uenerit ad uos excipi
te illum et iesus qui dicitur iustus qui sunt
ex circumcisione hi soli sunt adiutores
mei in regno dei qui mihi fuerunt solacio Salutat uos epafras qui
ex uobis est seruus christi iesu semper sol
licitus pro uobis in orationibus ut sta
tis perfecti et plenum omni uoluntate
dei Testimonium enim illi perhibeo
quod habet multum laborem pro uobis
et pro his qui sunt laodiciae et qui hie
rapoli Salutat uos lucas medicus
carissimus et demas Salutate fratres qui
sunt laodiciae et nimpham et quae in domo
eius est ecclesiam Cum lecta fuerit
apud uos hec epistola fecite ut et in lau
diceorum ecclesia legatur et eam quae
laodicenorum est uos legatis Et dicite
archippo uide ministerium quod ac
cepisti in domino ut illud impleas Sa
lutatio mea manu pauli Memo
ria uinculorum meorum Gratia dei
iesu christi nobiscum amen

Epistola ad thessalonicenses

Paulus et siluanus et timotheus ecclesiae thessalonicensium in deo patre
et domino iesu christo Gratia uobis et pax a deo patre nostro et domino iesu christo
Gratias agimus deo semper pro omnibus uobis memoriam uestrae
fidei in ipsa commemoratione nostra sine intermissione
opus uestrae fidei et laboris et caritatis et sustinentiae spei domini
nostri iesu christi coram deo et patre nostro scientes fratres dilecti a deo
electionem uestram quoniam euangelium nostrum non fuit ad uos in
sermone tantum sed et in uirtute et in spiritu sancto et in
plenitudine multa quomodo fuimus in uobis propter uos
et uos imitatores nostri facti estis et domini cum receptis
uerbum in tribulatione multa cum gaudio spiritus sancti ita ut
fieretis omnis credentibus in macedonia et in achaia
Ab uobis enim diffamatus est sermo domini non solum in
macedonia et achaia sed et in omni loco fides uestra quae est
in deo exiit ita ut non habeamus necesse quicquam loquere
ipsi enim de nobis quam introitum habuerimus ad uos
et quomodo conuersi estis ad deum a idolis seruire deo uiuo
et uero et filium eius de caelis quem suscitauit ex mortuis
iesum qui eripuit nos a ira ventura

legis memoriaris quæstiones prestat
magis quam edificationem dei quæ est in fide
finis autem precepti est caritas de corde
puro et conscientia bona et fide non ficta. Qui
dam quidem abeuntes evaserunt in
vaniloquium volentes esse legis doctores
non intelligentes neque quæ loquuntur neque
de quibus affirmantur scimus autem
quia bona est lex si quis ea legitime
utitur scientes hoc quia iusto lex non
est posita sed iniustis et non subditis im
piis et peccatoribus scelestis et contami
natis patricidis et matricidis homicidis
fornicariis masculorum concubitoribus pla
giariis mendacibus periuris et si quid aliud
huic sane doctrine adversatur secundum
euangelium gloriosi dei quod creditum
est mihi. Gratias ago christo qui me confortavit
in xpo ihu domino nostro quia fidelem me ex
istimavit ponens in ministerio qui
prius fui blasphemus et persecutor
et contumeliosus sed misericordiam consecutus
sum quia ignorans feci per incredulitatem.
Superabundavit autem gratia dei nostri cum
fide et dilectione quæ est in xpo ihu. Fi
delis sermo et omni acceptione dig
nus quia xpe ihu venit in hunc mun
dum peccatores salvos facere quorum pri
mus ego sum. Sed ideo misericordiam consecutus
sum ut in me primo ostenderet ihe
xpe omnem patientiam ad informationem eorum
qui credituri sunt illi in vitam æter
nam. Regi autem seculorum immortali
bili soli deo honor et gloria in secula secu
lorum. Hoc preceptum commendo tibi fi
li timothee secundum precedentes de te
prophetias ut milites in illis bonam mi
litiam habens fidem et bonam conscientiam
quam quidam repellentes circa fidem
naufragaverunt. ex quibus est hymenæ
us et alexander quos tradidit satha
nae ut discant non blasphemare.

Obsecro igitur primum omnium
fieri obsecrationes orationes postulationes
gratiarum actiones pro omnibus hominibus
pro regibus et omnibus qui in sublimitate
constituti sunt ut quietam et tranquillam
vitam agamus in omni pietate et
castitate. Hoc est bonum et acceptum
coram salvatore nostro deo qui omnes
homines multos salvos fieri et ad agni
tionem veritatis venire. Unus est deus
unus et mediator dei et hominum homo
ihe qui dedit redemptionem semetipsum
pro omnibus. Testimonium suis
temporibus quod est potestatis
sum ego predicator et apostolus. Veritatem
dico in xpo ihu et non mentior doctor
gentium in fide et veritate. Volo igitur viros
orare in omni loco levantes puras
manus sine ira et disceptatione. Si
milis et mulieres in habitu ornato cum
verecundia et sobrietate ornantes
se non in tortis crinibus aut aurum aut
margaritis vel veste pretiosa sed quod
decet mulieres promittentes pietatem
per bona opera. Mulier in silentio discat
cum omni subiectione. Docere autem mulierem
non permitto neque dominari in viro sed esse in
silentio. Adam enim primus formatus
est deinde eva. Et adam non est seductus
mulier autem seducta in prevaricatione fuit. Salvabitur autem per
filiorum generationem si permanserit in
fide et dilectione et sanctificatione cum sobrietate.

Fidelis sermo et omni acceptione
plenus. Si quis episcopatum desiderat
bonum opus desiderat. Oportet igitur episcopum
reprehensibilem esse et unius uxoris
virum sobrium prudentem ornatum
hospitalem doctorem
non iracundum non percussorem sed modestum
non litigiosum non cupidum sed suæ
domui bene prepositum filios habentem
subditos cum omni castitate. Si quis
autem domui suæ preesse nescit quo modo
ecclesiæ dei diligentiam habebit. Non neo
phytum ne in superbiam elatus in
iudicium incidat diaboli. Oportet autem
illum et testimonium habere bonum ab
his qui foris sunt ne in opprobrium
incidat et laqueum diaboli. Diaconos
similiter pudicos non bilingues
non multo vino deditos non tur
pe lucrum sectantes. habentes mis

verium fidei in ecclesia primo. Et hii autem probentur primum ut sint ministrantes
nullum crimen habentes. Similiter filii
publicas habentes et sobrias fide
les omnibus. Diaconi sint unius
uxoris viri qui filiis suis bene praesint
et suis domibus. Qui enim bene ministra
verint gradum bonum sibi adquirent
et multam fiducia in fide quae est in
xpo ihu. Haec tibi scribo fili timo
thee spans me venire ad te citius. Si
autem tardaverio ut scias quomodo oporte
at te in domo dei ambulare quae est ecclesia
dei vivi columpna et firmamentum
veritatis et manifeste magnum est pie
tatis sacramentum. Quod manifestatum
est in carne iustificatum est in spiritu.
apparuit angelis praedicatum est gen
tibus creditum est in mundo assumptum
est in gloria.

Spiritus autem manifeste dicit quia in no
vissimis temporibus discedent
quidam a fide attendentes spiritibus
erroris et doctrinis demoniorum in hypo
crisi loquentium mendacium et cauterium
habentium suam aliam prohibentium
nubere abstinere a cibis quos
deus creavit ad percipiendum cum gratia
actione fidelibus et his qui cognoverunt
veritatem. Quia omnis creatura dei bo
na est nichil rejiciendum quod cum gratia ac
cipitur sanificatur enim per verbum
dei et orationem. Haec proponens fili
bonus eris minister xpi ihu.
enutritus verbis fidei et bonae doctri
nae cui adhaesisti. Et ineptas autem
et aniles fabulas devita. Exercetem
autem ad pietatem. Nam corporalis exer
citatio ad modicum utilis est pietas
autem ad omnia utilis est promissionem
habens vitae quae nunc est et futurae. Fide
lis sermo et omni acceptione dignus.
In hoc enim laboramus et maledicimur
quia speramus in deum vivum qui est sal
vator omnium hominum maxime fidelium
praecipe haec et docet. Nemo adolescentiam
tuam contemnat. Exemplum esto
fidelium in verbo in conversatione in ca

ritate in fide in castitate. Dum venio
attende lectioni exhortationi et doc
trinae. Noli negligere gratiam dei quae
data est tibi per prophetiam cum
impositione manuum presbyterii. Haec
meditare in his esto ut profectus
tuus manifestus sit omnibus. Attende
tibi et doctrinae insta in illis. Hoc enim
faciens et teipsum salvum facies et eos qui te audiunt. Seni
orem ne increpaveris sed obsecra ut pa
trem. Iuvenes ut fratres. Anus ut
matres iuvencilas ut sorores in omni
castitate.

Viduas honora quae vere viduae
sunt. Si qua autem vidua filios
aut nepotes habet discant primum domum
suam regere et mutua vicem reddere
parentibus. Hoc enim acceptum est coram
deo. Quae autem vere vidua est et desola
ta spet in dm et sit obsecrationibus et
orationibus nocte ac die. Nam quae
in deliciis est vivens mortua est.
Et haec praecipe ut irreprehensibiles
sint. Si quis autem suorum et maxime do
mesticorum curam non habet fidem ne
gavit et est infideli deterior. Vidua
eligatur non minus LX annorum quae
fuerit unius viri uxor in operibus bo
nis testimonium habens si filios edu
cavit si hospitio pauperes recepit
si sanctorum pedes lavit si tribulationem
patientibus subministravit si omni
opere bono subsecuta est. Adolescen
tiores autem viduas deverta. Cum enim
luxuriatae fuerint in xpo nubere vo
lunt habentes damnationem quia primam
fidem irritam fecerunt. Simul autem et otiosae
discunt circuire domos non solum otiosae
sed et garrulae et curiosae loquentes quae non oportet. Volo autem iu
niores nubere filios procreare
matres familias esse nullam occasi
onem dare adversario maledicti gratia
enim iam quidam aversi sunt retro post sa
thanam. Si quis fidelis habet viduas
subministret illis ne gravetur ecclesia ut his quae vere viduae sunt
sufficiat. Qui bene praesunt presbi-

duplici honore dignu hēantur mer
ne qui laborant in uerbo et doctrina
Dicit scriptura enim. Non infrenabis
os bouis triturantis. et dignus est
operarius mercede sua. Adeuersus p̄sbi
terum nolite recipere nisi sub
duobus uel tribus testibus. peccantes coram
omnibus arguite ut et ceteri timorem
habeant. Testor coram deo et xpo ihu et
electis angelis eius ut hec custodias
sine preiudicio nihil facias ex alte
rare parte declinando. Manus cito ne
mini imposueris neq; communicaueris
peccatis alienis te ipsum castum custo
di. Noli adhuc aquam bibere sed modi
co uino utere pp stomachum tuum
et frequentes tuas infirmitates. Quo
dam homini peccata manifesta ante pre
cedunt ad iudicium. quosdam autem et
subsequuntur. similiter et bona ope
ra manifesta sunt. et que aliter se habent abscon
di non possunt.

VI

Quicumque sub iugo seruitutis do
minos suos omni honore dig
nos arbitrentur ne nomen
domini et doctrina blasphemetur. Qui
bus habent dominos non contempnan
sed magis seruiant quia fideles et
dilecti qui huius beneficii participes
hec docent et hec exhortare. Si quis
aliter docet et non acquiescit sani
bus domini nostri ihu xpi et ue
ra pietati eius doctrine superbit nic
hil sciens sed languens circa questio
nes et pugnas verborum unde oriun
tur inuidia contentio blasphemie suspi
tiones male conflictationes hominum mente
et qui a ueritate prauatorum
mentium existimantium pietatem
esse questus magnus. pietas cum
contentione sufficientia. Nihil enim
intulimus in hunc mundum. aut dubium quia auferre
possumus. habentes autem alimenta et
tegumenta his contenti simus
qui uolunt diuites fieri incidunt
in tentationem et laqueum
et desideria multa et inutilia
et nociua quibus homines in

763

mtonly mets meta pma qd sme
mōmulione hēam tui memoriam
l oōnily meis nocte ac die desiāms
te inde memor lacrimarum tuarum ut
gaudio implear recordationem accipi
ens cuius fidei que & mte n ficta. Qe
habitauit prmū mata tua loide
et mte tua eunice certus sum autē
qd & in te pp qm cām admoneo vetus te
sacratis gtiam dei qne & mte per impo
sitōem manuū mearū. Non enim dedit
ds nob spm timoris sed virtutis et di
lectionis et sobrietatis. Noli itaq; erui
bescere testimoniū dni nri ihu xpi ne
que me vinci eius sed tecum laborā no
cuiūgtio secūm virtute dei qui nos li
berauit et vocauit vocatōe sta sed sō
secūm opa mea sed secūm ppositum suū
et gtiam q data & nob in xpo ihu ante
tpa secularia manifestata & aut nc
per illuminatōem saluatoris nri
ihu xpi. Qui destruxit quidem mor

magone nō timebitur miles legi
time qui certauit laborantem ag
colam oportet primū de fructibus pa
pere. Intelligite que dico. Dabit tibi
dns in omib; intellectum. Me
mor esto dnm ihm xpm resurrexi
sse a mortuis ex semine dei tui sec
ūm evangelium meū in quo laboro usq; ad
vincula qui male operans frēm ut vin
dex nō est in me alligatum. Ideo oia
sustineo pp electos ut et ipi salutē
assequantur que & in xpo ihu cum gla
ria celesti. Fidelis sermo. Nam si cum mor
tui sumus et conuiuemus. Si sustine
bimus et conregnabimus. Si nega
bimus et ille negabit nos. Si non
credimus ille fidelis permanet. Se
negare seipm n potest. Hec autē com
moneo testificans coram deo. Noli u
bis extende ad me cui vtile & n ad su
ptionē audientiū. Sollicite autē cu
ra te ipm probabilem exhibere deo
[illegible] sibilem recte tracta
[illegible] tis. Prophana au
[illegible] laballum [illegible] de tuta. Multum
[illegible] domus q impietate et sermo eorū
[illegible] loris quasi cancer. Ex quibus & phyle
tus et fetus qui a veritate erra
Ad qm autē resurrectōem iam fac
tum et quidam fidem fir
mes meos. Qam dei stat. Hīs sig
nāculum. Nouit dns qui sūt
ejus. Recedat ab iniquitate omis
qui nomen dni. In mag
no autem domo non solum sō vasa
lo. Ex omib; aurea et argentea. Sic
hostiarib; n quidem et honorem
vnde ego ab iniquitatib; si quis g
mundauerit. Ab istis erit vas
[illegible] dno. Ad de
[illegible] iuuenilia
[illegible] pacem cū his qui
[illegible] de corde puro. Stul
[illegible] disciplina quōnes
[illegible] generant lites
[illegible] n oportet litiga
[illegible] esse ad omis docibi

lam patientem cum modestia compri
mam eos qui resistunt iuxta se
cundum deum illis primam ad cognoscen
dam iniquitatem et resipiscentiam a diabo
lo laqueis a quo captiui tenentur ad
ipsius uoluntatem.

Hoc autem scio quod mundissimis di
ebus instabunt periculosa tempo
ra. Erunt homines se ipsos amantes cupidi
elati superbi blasphemi parentibus non
obedientes scelesti sine affectione sui
pace. Seminatores mendaciorum
minores sine benignitate proditores
protumidi. Voluptatum amato
res magis quam dei. Homines qui speciem
quidem pietatis uirtutem autem eius
abnegantes. Ex hos enim sunt qui
se qui penetrant domos et capiunt
ducunt mulierculas honeratas
peccatis quae ducuntur uariis desi
deriis semper discentes et nunquam ad
scientiam ueritatis peruenientes. Quemad
modum autem iannes et mambres restite
runt moysi. ita et hi resistunt ueri
tati homines corrupti mente reprobi
circa fidem. Sed ultra non proficient. In
sipientia enim eorum manifesta erit omni
bus sicut illorum fuit. Tu autem assecutus es
meam doctrinam institutionem propositum
fidem longanimitatem dilectionem
patientiam persecutiones passiones qualia
mihi facta sunt antiochie iconio lis
tris quales persecutiones sustinui. et
de omnibus eripuit me dominus. Et omnes
qui pie uolunt uiuere in xpo ihu per
secutionem patientur. Mali autem homines
seductores proficient in peius erran
tes et in errorem mittentes. Tu uero
permane in his quae didicisti et credi
sti sciens a quo didiceris et
quia ab infantia sacras nosti litteras
que possunt instruere ad salutem per
fidem quae est in xpo ihu. Omnis scriptura
diuinitus inspirata utilis est
ad docendum ad arguendum ad corripien
dum ad erudiendum in iustitia
ut perfectus homo dei ad omne opus
bonum instructus.

mgn

ner

mecum samuel uenerat. Et egressus
est saul obuiam eis ut saluta
ret eum. Dixitque samuel ad eum sal
ue. Quod fecisti pro eo saul. Et
uidit quia abierunt ppli a me et
tu in diebus tuis ueniens phylistin agregati sunt
in machmas. Dixit. Nunc descen
dent phylistini ad me in gal
gala et faciem dei non placauit me
et constrictus compulsus obtuli holo
caustum. Dixit autem samuel ad
saul. Stulte egisti nec custodisti
mandata dei tui quae praeceperat
tibi. Quia si non fecisses iam nunc ppa
rasset dominus regnum tuum usque
in sempiternum. Nunc autem non stabit
regnum tuum. Quaesiuit sibi dominus uirum
secundum cor suum et praecepit ei dominus ut
esset dux super ppm suum eo quod non fecis
ti quae praecepit dominus. Surgens
autem samuel ascendit de
galgalis in gabaa beniamin. Et
reliquus ppli ascendere post saul
obuiam ire pugnantibus
inimicis. Venientes ergo gal
galis in colle beniamin. Recensuit
saul ppm qui inuenti sunt
cum eo quasi sexcentos uiros. Et
saul et ionathas filius eius ppls
qui inuenti sunt cum eis. Erat
in gabaa beniamin. Porro phyli
stini ascendebant machmas. Et egressi
sunt ad praedandum de castris phylisti
norum tres turmae. Una turma ibat p
gebaa uia ad ephraim ad terram
saul. Porro altera ingrediebatur per uiam
bethoron. Tertia
autem uertebatur se ad terminum i
uxta salaba. Terra autem non
erat deinceps. Porro faber
ferrarius non inuenebatur in omni
terra israel. Cauerant enim phylistini
ne forte facerent hebrei gladium
aut lanceam. Descendebat ig
itur omnis israel ad phylistinum ut acuat
ret unusquisque uomerem suum
et sarculum

testimonium hoc dum e. qm ob cam
mæ pr illos dicit ut semi suo ms
de-sion in vidiis fabulis mten
dentes et mandatis hom ad ictam
um se auertant. Omia munda qdem
dis. coinquinatis autem et infidelib
nichil e mundum. sed coinquinatur et
eorum et ratio et mens. Confitentur
se nosse deum factis autem negant cum
sint abhomin. et incredibiles. et ad
omne opus bonum reprobi. II

Tu autem loquere que decet sana
doctrina. senes ut sobrii sint
pudici et prudentes sani in fide in
dilectione et patientia. anus similiter in
habitu sancto sicut conuenit mulieri
ut sint sicut seruientes. bene dicentes ut
prudentia docant ad hoc ut iuuenes
ut uiros suos ament filios suos
diligant prudentes. castas sobrias
domus curam habentes benignas sub
ditas suis uiris ut non blasphemetur
uerbum dei. Iuuenes similiter hortare
ut sobrii sint. In omnibus seipsum pre
be exemplum bonorum operum. doctrina
integritatem. in gratitudine incorrum
pti sermonem sanum irreprehensibile. ut is qui ex
aduerso est ueretur nichil habens ma
lum dicere de nobis. Seruos domino suis
subditos esse in omnibus placentes non
contradicentes. non fraudantes. sed in omni
bus fidem bonam ostendentes. ut doc
trinam saluatoris nri dei saluatoris
ornent in omnibus. Apparuit enim gratia dei
saluatoris nri omnibus hominibus erudi
ens nos ut abnegantes impietatem et secularia desideria sobrie et iuste et
pie uiuamus in hoc seculo. Expectantes
beatam spem et aduentum gloriosi
magni dei et saluatoris nri ihu xpi.
qui dedit semetipsum pro nobis ut
nos redimeret ab omni iniquitate et mundaret sibi ipsum acceptabi
lem sectatorem bonorum operum. hec
loquere et exhortare et argue cum omni
imperio nemo te despiciat. III

Admone illos principibus et po
testatibus subditos esse. ad omne opus

dmead omne opus bonum paratos ec-
clesiae blasphemare nimiosos
esse modestos omnem ostendentes mā
suetudinem ad omnes homines Eramus
enim aliquando et nos insipientes incredu
li eramus seruientes desideriis et
voluptatibus variis et malitia et
malitia agentes odibiles odientes
invicem Cum autem benignitas et
humanitas apparuit salvatoris
nostri dei non ex operibus iustitiae quae fecimus
nos sed secundum suam misericordiam salvavit nos
per lavacrum regenerationis et renovationis spiritus sancti
effudit super nos habundanter per ihesum xpm
salvatorem nostrum ut iustificati gratia ipius
heredes simus secundum spem vitae
aeternae Fidelis sermo est et de hiis volo te
affirmare ut curent bonis operibus praesidere
haec sunt bona et utilia hominibus Stultas autem
questiones et genealogias et contentiones et
pugnas legis devita sunt enim inutiles et
vanae Hereticum hominem post unam et
secundam correptionem devita sciens quia subversus est huiusmodi
et delinquit cum sit proprio iudicio
Cum misero ad te artemam aut tychicum festina ad me venire
ibi enim statui hiemare Zenam legis peritum et apollo solicite
praemite ut nihil illis desit Discant autem et nostri bonis operibus praesidere
in necessarios ut non sint infructuosi Salutant te omnes qui mecum sunt
omnes qui nos amant in fide Gratia dei
cum omnibus vobis amen Incipit epistola
ad philemonem

Paulus vinctus xpi ihu et timotheus frater philemoni dilecto et adiutori nostro et apphie sorori

ne nostre et archippo commilitoni nostro et ecclesiae
quae in domo tua est gratia vobis et pax a deo patre nostro et domino ihesu xpo Gratias ago deo meo semper memoriam tui faciens in orationibus meis audiens charitatem tuam et fidem quam habes in domino ihesu xpo et in omnes sanctos ut communicatio fidei tuae evidens fiat in agnitione omnis boni in xpo ihesu Gaudium enim habui magnum et consolationem in charitate tua quia viscera sanctorum requiescunt per te frater Propter quod multam fiducia habens in xpo ihesu imperandi tibi quod ad rem pertinet et pro charitate tua deprecor tanquam talis paulus senex nunc autem et vinctus ihesu xpi Obsecro te pro meis filio meo quem genui in vinculis onesimo qui tibi aliquando inutilis fuit nunc autem mihi et tibi utilis quem remisi tu autem illum hoc est viscera mea Quem ego volebam mecum retinere ut pro te mihi ministraret in vinculis evangelii sine tua autem sententia nihil volui facere ut ne quasi ex necessitate bonum tuum esset sed voluntarium Forsitan enim propterea discessit ut in aeternum eum recipias iam non ut servum sed pro servo carissimum fratrem maxime mihi quanto autem mihi et tibi in carne et in domino Si ergo habes me socium suscipe eum sicut me Si autem nocuit tibi aliquid aut debet hoc mihi deputa Ego paulus scripsi manu mea ego reddam ut non dicam tibi quia et teipsum mihi debes Etiam frater ego te fruar in domino refice viscera mea in xpo Confidens de obedientia tua scripsi tibi sciens quia et super id quod dico facies Simul autem et mihi hospitium para Spero enim per orationes vestras donabor vobis Salutant te epaphras concarcerales meus in xpo ihesu marcus aristarchus demas lucas adiutores mei Gratia domini nostri ihesu xpi cum spiritu vestro amen Incipit epistola ad romanos

Primus quidem est curandus pauperibus in hac epistola docendo non

seruatur morem suum et uel uocabulum nois sui et ordinis describer
dignitate. Hyer eā e qd ad eos scribens
qui exhortatione credidere qrtali
gratiū apls. Ino hebreorū scribens ex
eor sibiam sua et humiliamē ipse
demonstrans meritū officiū no
luerant ferre. Item simili modo et
ros apls pp humilitatē epla sua
nom suū eadem rōne ñ premisit.
Hanc g epam scribit apls ad hebre
os ex ciuitate hebraica in qua in
[illegible]
[illegible]
[illegible]

mitatem carnis sanguinis et spiritus
tro participantur eidem ut per mortem
destruat eum qui habebat mortis im
perium id est diabolum et liberet eos qui
timore mortis per totam vitam ob
noxii erant servitutis. Nusquam enim
angelos apprehendit sed semen abrahe
apprehendit. Unde debuit per omnia fra
tribus assimilari ut misericors fieret et
fidelis pontifex ad deum ut repropitiaret
delicta populi. In eo enim quod passus
est per temptatus potens est eis qui
temptantur adiuvare.

III

Unde fratres sancti vocationis celestis
participes considerate apostolum et pontifi
cem confessionis nostre ihesum qui fidelis est qui
fecit illum sicut et moyses in tota domo ei
Hic enim pro eo quod dignus
est ihesus amplior honore
quam domus qui fabricavit illam
omnis namque domus fabricatur ab
aliquo. Qui autem omnia creavit deus et
moyses quidem fidelis erat in tota
domo eius tanquam famulus in
testimonium eorum que dicenda erant
per eum autem filius in domo sua qui
domus sumus nos si fiducia et gloria
spei usque ad finem firmam retineamus.
Quia propter quod dicit spiritus sanctus
hodie si vocem eius audieritis nolite obdu
rare corda vestra sicut in illa exacerba
tione secundum diem tentationis in deserto ubi tentaverunt
me patres vestri probaverunt et viderunt
opera mea quadraginta annis propter
quod offensus fui generationi huic
et dixi semper hi errant corde et ipsi
non cognoverunt vias meas quibus
iuravi in ira mea si introibunt in
requiem meam videte fratres ne forte
sit in aliquo vestrum cor malum incredu
litatis discedendi a deo vivo sed ad
hortamini vos invicem per singulos
dies donec hodie cognominatur ut non
obdurentur quis ex vobis fallacia peccati participes factis
si tamen initium substantie eius usque ad finem
firmum retinemus dum dicitur hodie
si vocem eius audieritis nolite obdu
rare corda vestra sicut in illa exacerba
tione. Quidam enim audientes exacerbaverunt
non omnis qui profecti sunt ab egypto
per moysen. Quibus autem offensus est
quadraginta annis nonne illis qui
peccaverunt quorum cadavera prostrata sunt
in deserto. Quibus autem iuravit non intro
ire in requiem eius nisi illis qui non credi
derunt fuerunt videntes quia non potue
runt introire in requiem eius propter incre
dulitatem.

IIII

Timeamus igitur fratres ne forte relicta
pollicitatione introeundi in requiem
eius existimetur aliquis ex vobis deesse
Et enim nobis nunciatum est sicut et
illis. Non profuit illis sermo audite
non admixtus fidei ex his qui audierunt.
Ingredimur enim in requiem qui credi
mus sicut dixit sicut iuravi
ira mea si introibunt in requiem mea
et quidem operibus ab constitutione huius
mundi perfectis. Dixit enim quodam loco de
die septima sic et requievit deus die
septima ab omnibus operibus suis et in hoc
rursum si introibunt in requiem mea.
Quoniam igitur superest introire quosdam in il
lam et hi quibus prius annunciatum
est non introierunt propter incredulitatem
iterum diffinit diem quedam hodie
in dauid dicendo post tam diu sicut
supra dictum est hodie si vocem eius audieri
tis nolite obdurare corda vestra sicut
dictum est. Si enim eis
iesus requiem prestitisset numquam de alia
loqueretur post hanc diem. Igitur re
linquitur sabbatismus populo dei. Qui
enim ingressus est in requiem dei et ipse
quievit ab operibus suis sicut a suis deus
festinemus igitur ingredi illam requi
em ut ne in idipsum quis incidat in
incredulitatis exemplum. Vivus enim
sermo dei et efficax et penetrabilior
omni gladio acuto et pertingens usque
ad divisionem anime ac spiritus. Compa
gum quoque et medullarum et discretor
cogitationum et intentionum cordis. Et
non est ulla creatura invisibilis in
conspectu eius. Omnia autem nuda et ap

ta se dabis eius ad qm nos sermo. Ha
bentes g. pontificem magnu qui pe
netrauit celos ihm filiu dei teneamus
spem atq confessione. Non enim habemus
pontificem hemus qui non possit compa
ti infirmitatibus nris. Tentatu autem
per omnia pro similitudine absq peccato.
Adeamus g. cum fiducia ad thronum
gratie eius ut misericordiam obtineamus
inueniamus q. auxilio opportuno.

Omis namq pontifex
ex hoibus assumptus. pro hoibus co
stituitur i his que sunt ad dm ut offe
rat dona t sacrifica pro peccatis. qui condole
re possit his qui ignorant t errant
quia ipse circumdatus est infirmitate. t
propter eam debet quemadm t pro ppio ita t et
pro semetipso offerre pro peccatis. Nec quis
quam sumit sibi honorem sed qui uocatur
a deo tanquam aaron. sic t xpc non semet
ipm clarificauit ut pontifex fieret
sed qui locutus est ad eum filius meus es tu
ego hodie genui te. Quemadm t in alio
loco dicit. Tu es sacerdos in eternu sec ordi
nem melchisedech. qui in diebus carnis
suae preces supplicationesq ad eum qui
possit illum saluum facere a morte cum cla
more ualido t lacrimis offerens ex
auditus est pro sua reuerentia. Et quid
cum esset filius dei didicit ex his que
passus est obedientia. t consummatus factus
est omnibus obtemperantibus sibi causa salutis
eterne. appellatus a deo pontifex ut
ordinem melchisedech. De quo nobis gra
dis sermo t interpretabilis ad dicen
dum. quoniam imbecilles facti estis ad audiendum
Et n. cum deberetis magistri esse ipsi rur
sus indigetis ut uos doceamini
quales efficiamini qui lacte sermonis dei t
facti estis qui indigetis opus sit non solido ci
bo. Omis n. qui lacte est participes ex
pers est sermonis iustitie. Parvulus n.
est perfectorum autem est solidus cibus qui
pro ipsa consuetudine exercitatos habet sen
sus ad discretionem boni ac mali.

Quapropter omittentes
inchoationis xpi sermonem ad perfec
tionem eius feramur non iterantes

iacentes fundamentum penitentie ab operibus
mortuis t fidei ad dm baptismatum
et doctrine impositionis quoq manu
um ac resurrectionis mortuorum. et iu
dicii eterni. Et hoc faciemus si quidem
permiserit ds. Impossibile enim eos qui
semel sunt illuminati. gustauerunt quoq
donum celeste t participes facti sunt spiritus sancti
gustauerunt nichilominus bonum dei ue
rbum. virtutesq seculi venturi t prolapsi sunt
rursus renouari ad penitentiam
rursum crucifigentes sibi metipsis filium
dei t ostentantes hostes. Terra n.
sepe venientem super se ebibens hymbrem
t generans herbam oportunam illis a
quibus colitur accipit benedictionem a do
Proferens autem spinas ac tribulos
reproba est t maledicto proxima cuius con
sumatio t combustionem. Confidimus
autem de uobis dilectissimi meliora et
uicinora salute tamen sic ita loquimur.
Iustus n. iudex est ds ut obliuiscatur
operis uri t dilectionis qui
ostendistis in nomine ipius qui ministrastis
sanctis. ministratis. Cupimus
autem unusquisq uestrum eandem ostendere
solicitudinem ad expletionem spei
usq in finem ut non segnes efficiamini
uerum imitatores eorum qui fide t patientia
hereditabunt promissiones abrahe.
Namq promittens ds abrahe quoniam nemini
habuit per quem iuraret maiorem iura
uit per semetipsum dicens. Siquidem be
dicens benedicam te t multiplicans
multiplicabo te. Et sic longanimiter
ferens adeptus est repromissionem.
Homines n. per maiorem sui iurant
et omis controuersie eorum finis ad confirma
tionem est iuramentum. In quo habundan
tius volens ds ostendere pollicitationis
hereditatis immobilitatem consilio interpo
suit iusiurandum. ut per duas res
immobiles quibus impossibile est men
tiri dm. fortissimum solatium habeamus
qui confugimus ad tenendam propo
sitam spem. Quam sicut anchoram hab
emus animae tutam ac firmam. et incedentem
usq ad interiora uelaminis

EBRE

ubi precursor pro nobis introiuit iesus
secundum melchisedech pontifex factus
in eternum. VII

Hic enim melchisedech rex salem sa
cerdos dei altissimi qui obviavit
abrahe regresso a cede regum. et benedixit
ei cui et decimas omnium divisit abrahe
primum quidem qui interpretatur rex iu
stitie deinde autem et rex salem quod est
rex pacis sine patre sine matre sine ge
nealogia neque initium dierum neque finem
vite habens assimilatus autem filio dei
manet sacerdos in perpetuum. Intue
mini autem quantus sit hic cui et deci
mas dedit de precipuis abraham
patriarcha. Et quidem de filiis levi sacer
dotium accipientes mandatum habent
decimas sumere a populo secundum legem
id est a fratribus suis etsi exierint de lumbis abrahe. Cuius autem
generatio non numeratur in eis decimas
sumpsit ab abraham et hunc
qui habebat repromissiones benedixit
sine ulla autem contradictione quod minus
a meliore benedicitur. Et hic quidem deci
mas morientes homines accipiunt.
ibi autem testatur quia vivit. Et ut
ita dicam sic per abraham et levi qui
decimas accipit decimatus est. Adhuc
enim in lumbis patris erat cum obviavit
ei melchisedech. Si ergo consummatio per sa
cerdotium leviticum erat populus enim sub ho
lege accepit. Quid adhuc necessarium
fuit secundum ordinem melchisedech alium
surgere sacerdotem et non secundum ordinem aaron
dici. Translato enim sacerdotio necesse est
ut et legis translatio fiat. In quo enim
hec dicuntur de alia tribu. Et de qua
nullus altari presto fuit. Manifestum
enim quod ex iuda ortus est dominus nostrum in
qua tribu nichil de sacerdotibus moyses
locutus est. Et amplius adhuc ma
nifestum est si secundum ordinem melchise
dech exurgit alius sacerdos qui non
secundum legem mandati carnalis factus est
sed secundum virtutem vite insolubilis. Con
testatur enim quia tu es sacerdos in eternum
secundum ordinem melchisedech. Reiectio

quidem fuit precedentis mandati
infirmitate eius et inutilitate. nichil enim
ad perfectum adduxit lex. Introductio
autem melioris spei per quam appro
pinquamus ad deum. Et quatenus non
sine iureiurando sacerdotes fiebant.
Alii quidem sine iureiurando sacer
dotes fiebant. Hic autem cum iureiurando
per eum qui dixit ad illum. Iurauit dominus
et non penitebit eum tu es sacerdos in
eternum secundum ordinem melchisedech. In tan
tum melioris testamenti sponsor factus est ihe
sus. Et alii quidem plures facti sunt sacerdotes secundum
legem. idcirco quod morte prohibentur
permanere. Hic autem eo quod maneat in
eternum sempiternum habet sacerdotium unde
et salvare in perpetuum potest accedentes
per semetipsum ad deum semper vivens
ad interpellandum pro nobis. Talis enim decet
ut nobis esset pontifex sanctus innocens
impollutus segregatus a peccatoribus et
excelsior celis factus. qui non habet necessa
rium quotidie quemadmodum sacerdotes prius
pro suis delictis hostias offerre de
inde pro populo. hoc enim fecit semel seipsum
offerendo dominus. Lex enim homines facit con
stitutos sacerdotes infirmitatem habentes.
Sermo autem iurisiurandi qui post le
gem est filium in eternum perfectum.

Capitulum autem VIII.

Summa autem eis dicentibus talem habemus
pontificem qui sedet in dextera sedis
magestatis in celis. sanctorum minis
tratorem et tabernaculi quod fixit dominus et non
homo. Omnis enim pontifex ad of
ferendum munera et hostias constitu
itur unde necesse est habere aliquid
quod offerat. Si igitur esset super terram nec esset
sacerdos cum essent qui offerunt secundum
legem munera que exemplari et
umbre deseruiunt celestium sicut
responsum est moysi cum consummaret ta
bernaculum. Videte inquit omnia facito
secundum exemplar quod tibi ostensum est
in monte. Nunc autem melius sortitus est ministerium quanto et melio
ris testamenti mediator est quod in me
lioribus repromissionibus sanctum est.

sedet

ſiam ſicut ego ſum. Et ego
in illis et tu in me ut ſint
perfecti in unum. Ut
pateat quia tu me miſiſti et
dilexiſti eos ſicut me dilexiſti.
Pater quos dediſti mihi volo
ut ubi ſum ego et illi ſint
mecum ut videant claritatem
meam quam dediſti mihi quia
dilexiſti me ante mundi
conſtitutionem. Pater iuſte
mundus te non cognovit ego
autem te cognovi et hi cognoverunt
quia tu me miſiſti. Et
notum feci eis nomen tuum
et notum faciam ut dilectio
qua dilexiſti me in ipſis
et ego in eis.

Hoc eſt teſtamentum quod
teſtatus eſt deus in monte
ſyna. Et ſtatim ſubiungit
Hoc eſt teſtamentum quod
teſtabitur dominus poſt
dies illos dicit
dominus. Dando leges meas
in mente eorum
et ſuper cordibus eorum
ſcribam eas. Et
dicit. Et erit mihi in populum
unuſquiſque proximum ſuum
et unuſquiſque
fratrem ſuum dicens. Cognoſce dominum
omnis enim me a minimo uſque ad ma
iorem. Et propitius ero iniquitatibus eorum
et peccatorum eorum iam non memorabor. Dicen
do autem novum veterem pannum. Id autem
antiquatum et ſenecſcens prope interitum eſt.

IX

Habuit quidem et prius
iuſtificationes cultuſque et ſanctum ſecu
lare. Tabernaculum enim factum eſt primum in quo
erant candelabra et menſa et oblatio pa
num quod dicitur ſanctum. Poſt velamentum autem ſecun
dum tabernaculum quod dicitur ſanctum ſanctorum. aureum habens
thuribulum et arcam teſtamenti circumtecta undique auro in qua
urna aurea habens manna et virga aaron
que fronduerat et tabule teſta
menti. Super eam autem cherubin gloriae obum
brantes propitiatorium. De quibus non eſt
dicendum per ſingula. Hic igitur compo
ſitis omnibus primum quidem tabernaculo ſemper
intrabant ſacerdotes ſacrificiorum officia
adimplentes. In ſecundo autem ſemel in
anno ſolus pontifex ſine ſanguine
quem offerebat pro ſua et pro populi ignorantia.
Hoc ſignificante ſpiritu ſancto nondum
propatam eſſe ſanctam viam ad
huc priore tabernaculo habente ſtatum. Que
parabola eſt huius temporis. iuxta quam munera
et hoſtie offerebantur que non
poſſunt quoad conſcientiam ſervientem perfectum facere
ſolummodo in cibis et potibus
et variis baptiſmis et iuſtitiis carnis.
uſque ad tempus emendationis impoſitis. Et

dum aſſiſtens pontifex futurorum bo
norum per amplius et perfectius tabernaculum non manufactum. id eſt non huius
creationis. Non per ſanguinem hircorum
aut vitulorum. ſed per proprium ſanguinem
intravit ſemel in ſancta. et eterna redemptione inventa. Si enim ſanguis hircorum
et taurorum et cinis vitule aſperſus inquinatos ſanctificat ad emundationem carnis
quanto magis ſanguis Chriſti qui
per ſpiritum ſanctum ſemetipſum obtulit immaculatum deo purificabit conſcientias veſtras
ab operibus mortuis ad ſervien
dum deo viventem. Et ideo novi teſta
menti mediator eſt ut morte intercedente
in redemptionem earum prevaricationum
que erant ſub priori teſtamento repromiſſionem accipiant qui vocati ſu
nt. Ubi enim teſtamentum eſt
mors neceſſe eſt intercedat teſtatoris.
Teſtamentum enim in morte firmatum
eſt. Alioquin nondum valet dum vivit
qui teſtatus eſt. Unde nec primum
quidem dedicatum eſt ſine ſanguine.
Lecto enim omni mandato legis a moy
ſe universo populo accipiens ſanguinem vitulorum et hircorum cum aqua et
lana coccinea et hyſopo ipſum quoque li
brum et omnem populum aſperſit dicens. Hoc
eſt ſanguis teſtamenti quod mandavit
ad vos deus. Etiam tabernaculum et ſa
cra ſimili modo ſanguine ſimiliter
aſperſit et omnia pene in ſanguine ſecundum
legem mundantur et ſine ſanguinis effuſione non fit remiſſio peccatorum.
Neceſſe eſt ergo exemplaria quidem celeſtium
hoc modo mundari. ipſa autem celeſtia
melioribus hoſtiis quam iſtis. Non enim in
manufactis ſanctis ihe intravit exem
plaria verorum. ſed in ipſum celum ut ap
pareat nunc vultui dei pro nobis neque
ut ſepe offerat ſemetipſum. quemadmodum
pontifex intravit in ſancta per ſingulos
annos in ſanguine alieno. Alioquin
oportebat eum frequenter pati ab origine mundi. Nunc autem ſemel in conſum
matione ſeculorum ad deſtructionem peccati per
hoſtiam ſuam apparuit. Et quemadm

Sicut enim hominibus semel mori
Post hoc autem iudicium sic et Christus se
mel oblatus est ad multorum exhau
riendam penam sed sine peccato apparebit se
cundo his scilicet salutem eorum per fidem
Unde in hac lege veteri futurorum non
quam imaginem rerum per singulos
annos eisdem ipsis hostiis quas ofe
runt indesinenter nunquam accedentes
perfectos facere Alioquin cessassent of
ferri dico ad nullam habent ultra con
scientiam peccatorum cultores semel mundatos
in ipsis commemoratio peccatorum per in
gulos annos fit Impossibile enim est san
guine taurorum et hircorum auferri pec
cata dicit ingrediens mundum dicit
hostiam et oblationem noluisti corpus
autem aptasti mihi holocausto mata
et pro peccato non tibi placuerunt tunc
dixi ecce venio In capite libri scrip
tum est de me ut faciam voluntatem
tuam deus Superius dicens quia hostias et ob
lationes et holocausto mata pro
peccato noluisti nec placuerunt tibi quae
secundum legem offeruntur Tunc dixi
ecce venio ut faciam deus voluntatem
tuam auferet primum ut sequens statuat
in qua voluntate sanctificati su
mus per oblationem corporis ipsius Jesu
semel Et omnis quidem sacerdos presto
est quotidie ministrans easdem se
pe offerens hostias quae nunquam possunt auferre peccata Hic autem una pro peccatis of
ferens in sempiternum hostiam sedet in
dextera dei patris De cetero expectans donec
ponantur inimici eius scabellum
pedum eius Una enim oblatione con
sumavit in sempiternum sanctificatos Testatur autem nobis et spiritus sanctus Postquam
enim dixerat Hoc est testamentum quod testa
bor ad illos post dies illos dicit dominus
Dabo leges meas in corda eorum et in mentes
eorum scribam eas et peccatorum eorum et
iniquitatum eorum iam non recordabor amplius
Ubi autem horum remissio eiusmodi ob
lata pro peccato Habentes itaque fratres
fiduciam introitus sanctorum in sanguine
Christi quam initiavit nobis viam

novam viventem per velamen id est car
nem suam et sacerdotem magnum super domum
dei Accedamus cum vero corde in ple
nitudine fidei aspersi corda a conscientia ma
la et ablutis corpus aqua munda re
teneamus spem confessionem indecli
nabilem fidelis enim est qui repromisit
Et consideremus mutuum in provocatione
charitatis et bonorum operum non deserentes
collectionem nostram sicut consuetudo
quibusdam sed consolantes et
tanto magis quanto videritis appropinquare
diem Voluntarie enim peccantibus
nobis post acceptam notitiam veritatis iam non
relinquitur pro peccatis hostia Terribilis autem quaedam exspectatio
iudicii et ignis emulatio qui absumpturus est adversarios Irritam quis fa
ciens legem moysi sine ulla miseri
cordia duobus vel trium testibus morietur Quanto magis putatis deteriora merere
supplicia qui filium dei conculcaverit
et sanguinem testamenti polluerit in quo
sanctificatus est et spiritui gratiae contume
liam fecerit Scimus enim qui dixerit
Mihi vindicta ego retribuam Et
iterum Iudicabit dominus populum suum
Horrendum est incidere in manus dei vi
ventis Sed memores estote pri
mos dies quibus illuminati magnam
certamen passionum sustinuistis Et
ex hoc quidem opprobriis et tribulationibus
spectaculum fuistis ex hoc autem
socialiter quibus ita esset effecti
estis et vinctis compassi estis et ra
pinam bonorum vestrorum cum gaudio
suscepistis cognoscentes vos habere
meliorem et manentem substantiam Nolite
ergo amittere confidentiam vestram quae
magnam habet remunerationem patientia enim vobis est necessaria ut voluntatem dei facientes reportetis repromissionem Adhuc enim modicum quantulum
quantum qui venturus est ve
niet et non tardabit Justus autem meus
ex fide vivit Quod si subtractus fuerit non
placebit animae meae Nos autem
non sumus subtractionis filii

per istorum fidei sacramentum ale-
Est autem fides spandam XI
substantia rerum sperandarum argumentum non apparentium. In hac enim testimonium consecuti sunt seniores. Fide intelligimus aptata esse secula verbo dei ut ex invisibilibus visibilia fierent. Fide plurima sacrificium abel quam cayn obtulit deo per quam obtinuit esse iustus testimonium perhibente muneribus eius deo et per illam defunctus adhuc loquitur. Fide enoch translatus est ne videret mortem et inventus non est quia transtulit illum deus. Sine testimonium habuit placuisse deo. Sine fide autem impossibile est placere deo. Credere enim oportet accedentem ad deum quia est et inquirentibus se remunerator sit. Fide noe responso accepto de his quae adhuc non videbantur metuens aptavit arcam in salutem suae domus per quam damnavit mundum et iustitiae quae per fidem est heres et mansit fide qui vocatur abraham obedivit in locum exire quem accepturus erat in hereditatem et exiit nesciens quo iret. Fide demorantus est in terra repromissionis tanquam alienam in tabernaculis habitando cum isaac et iacob coheredibus repromissionis eiusdem. Per quam fidem fundamenta habentem expectabat civitatem cuius artifex et conditor deus. Fide et ipsa sara sterilis virtutem accepit in concipiendo semen et praeter tempus aetatis quoniam fidelem credidit esse qui promiserat. Propter quod et ab uno ortus est et hoc emortuo tamquam sydera coelum multitudine et sicut harena quae est ad oram maris innumerabilis. Secundum fidem defuncti sunt omnes non acceptis repromissionibus sed a longe eas aspicientes et salutantes et confitentes quia peregrini et hospites sunt super terram. Qui enim haec dicunt significant se patriam inquirere. Et si quidem ipsius meminissent de qua exierant habebant utique tempus revertendi. Nunc autem meliorem appetunt. Id est celestem. Quam ob rem non erubescit deus vocari deus eorum. Paratum enim illis civitatem. Fide obtulit abraham isaac cum tentaretur et unigenitum offerebat qui susceperat promissiones. Ad quem dictum est quia in isaac vocabitur tibi semen arbitrans quia et a mortuis suscitare eum potens est deus unde et in parabolam accepit. Fide et de futuris benedixit isaac iacob et esau. Fide iacob moriens per singulos filios ioseph benedixit et adoravit fastigium virge eius. Fide ioseph moriens de profectione filiorum israel memoratus est et de ossibus suis mandavit. Fide moyses natus occultatus est mensibus tribus a parentibus suis eo quod vidissent elegantem infantem et non timuerunt edictum regis. Fide moyses grandis factus negavit se esse filium filie pharaonis magis eligens affligi cum populo dei quam temporalis peccati habere iucunditatem. Maiores divitias estimans thesauro egyptiorum imperitabat. Aspiciebat enim in remunerationem. Fide reliquit egyptum non timens animum iracundiam regis. Invisibilem enim tamquam videns sustinuit. Fide celebravit pascha et sanguinis effusionem ne qui habebat primitiva egyptiorum tangeret eos. Fide transierunt mare rubrum tamquam per aridam terram quod expertum egyptii demersi sunt. Fide muri iericho corruerunt circumdati septem diebus. Fide rahab meretrix non periit cum incredulis suscipiens exploratores cum pace. Et quid adhuc dicam? Deficiet enim me tempus enarrantem de gedeon barach samson iephte david et samuel et reliquis prophetis qui per fidem vicerunt regna operati sunt iustitiam adepti sunt repromissiones obturaverunt ora leonum extinxerunt impetum ignis effugerunt aciem gla-

ait qualiter de mortuorum fo
ris sui se i bello. Castra uenerunt
eorum accepit milites de se
pulcrorum mortuos suos. Alii autem
dicunt se in sulpitentes redemp
tionem ut melioren inuenirent
resurrectionem. Alii uero lectibria.
tria erpti mise. et uuncta. et cate
ne lapidati se. secti se. temptati
se. in caedione gladii mortuisti.
circuierunt in melotis in pellibus capri
nis. egentes angustiati. afflicti. q
ibus dignus non erat mundus. In so
litudinibus errantes. et montibus et spe
luncis. et in cauernis terre. et hii omnes
testimonio fidei probati. nihil
se non acceperunt repromissione. de
pro nobis melius aliquid prouiden
tis ut non sine nobis consummarentur
Dicit nos tantam. XII
nubes uuo stram uidelicet testium
imponentes omne pondus. et circum
stantes nos per patiam cur
ram ad propositum nobis certamen aspi
cientes auctorem fidei. et ad consum
matorem ihsum qui proposito sibi gau
dio sustinuit crucem confusione con
temta. atque in dextera sedis dei se
det. recogitate enim eum qui talem sus
tinuit a peccatoribus aduersum semet ip
sum contradictionem ut non fatigemini
animis uestris deficientes. Nondum enim usque
ad sanguinem restitistis aduersus
peccatum repugnantes. et obliti estis con
solationis quae uobis tanquam filiis lo
quitur dicens. Fili mi noli negligere
disciplinam domini neque fatigeris dum
ab eo arguieris. Quem enim diligit dominus
castigat. flagellat autem omnem filio
rum quem recipit. In disciplina per
seuerate tanquam filiis uobis offert
se deus. Quis enim filius quem non corri
pit pater. Quod si extra disciplinam estis
cuius participes facti sunt omnes. igitur adulti
ni estis. Deinde patres quidem carnis
nostre habuimus castigatores. et re
uerebamur eos. Nonnullo magis
obtempabimus patri spirituum et uiui

uemus. Illi quidem in tempore paucorum
dierum secundum uoluntatem suam castigabant
nos. hic autem ad id quod iam iu
le et utilitatem sanctificationem eius. Omnis
autem disciplina in presenti quidem ui
detur non esse gaudii sed mororis. postea
autem fructum pacatissimum exercita
tis per eam reddet iustitiae. Propter
quod remissas manus. et soluta
genua erigite. et gressus rectos fa
cite pedibus uestris. Ut non quis claudi
cans erret. magis autem sanetur. Pa
cem sequimini cum omnibus. et sanctimo
niam sine qua nemo uidebit dominum
contemplantes. nequid deesse gratie
dei. ne qua radix amaritudinis
sursum germinans impediat. et
per illam inquinentur multi. Se
quis fornicator aut profanus sicut
esau qui pro una esca uendidit
primogenita sua. Scitote enim quoniam
postea cum uolens hereditare benedictionem
reprobatus est. non enim inuenit penitentie
locum etsi cum lacrimis ma
lisset eam. Non enim accessistis ad tractabi
lem et accessibilem ignem et turbi
nem et caligine et procellam et tube so
nitum et uocem uerborum cui audierunt
recusauerunt fieri sibi uerbum. Non enim
poterant qui dicebatur. Et si bes
tia tetigerit montem lapidabitur et
ita terribile erat quod videbatur. Nec
ipse dixit. Exterritus sum et tremebundus
dicit. Sed accessistis ad Sion montem. Et
ciuitatem dei uiuentis Ierusalem celestem
et multorum milia angelorum frequentiam
et ecclesiam primitiuorum qui scripti
sunt in celis et iudicem omnium deum et spi
ritus iustorum perfectorum et testamenti noui me
diatorem ihsum et sanguinis aspersio
nem melius loquentem quam abel. Videte
ne refuseritis loquentem. Si enim illi non es
cape fugerunt recusantes eum qui super
terram loquebatur multo magis
nos qui de celis loquentem nobis
aduertimus. Cuius uox mouit terram
tunc modo autem repromittit dicens.
Adhuc semel et ego mouebo non solum

tram israelum. Ad aut adhuc semel
ego non solum terram sed celum mobile
non translatorem tamquam firmum ut ma
neant ea quæ sunt immobilia. Itaque regnum
immobile suscipientes habemus gratiam per quam seruiamus placentes
deo cum metu et reuerentia. Etenim deus
noster ignis consumens est. XIII
Caritas fraternitatis maneat in uobis
Hospitalitatem nolite obliuisci. Per hanc enim placuerunt quidam angelis
hospitio receptis. Memores uinculorum
tamquam simul uincti et laborantium
tamquam et ipsi cum corpore morantes. Honorabile connubium in omnibus et thorus im
maculatus. Fornicatores enim et adulteros
iudicabit deus. Sint mores sine auaritia
contenti presentibus. Ipse enim dixit non te
deseram neque derelinquam. Ita ut fiducia
re dicamus. Dominus michi adiutor et non
timebo quid faciat michi homo.
Memores estote prepositorum uestrorum qui uobis locu
ti sunt uerbum dei quorum intuentes exitum
conuersationis imitamini fidem. Iesus
christus heri et hodie ipse et in secula. Doctrinis
uariis et peregrinis nolite abduci. Optimum enim est gratia stabiliri cor non escis quæ
non profuerunt ambulantibus in eis.
Habemus altare de quo edere non habent potestatem
qui tabernaculo seruiunt. Quorum enim animalium inferuntur sanguis
pro peccato in sancta per pontifice horum corpora
comburuntur extra castra. Propter quod et iesus
ut sanctificaret per suum sanguinem po
pulum extra portam passus est. Exeamus igitur ad eum extra castra improperium
eius portantes. Non enim habemus hic
manentem ciuitatem sed futuram in
quirimus. Per ipsum igitur offeramus
hostiam laudis semper deo id est fructum
labiorum confitentium nomini eius. Beneficentiæ autem et communionis nolite obliuisci.
Talibus enim hostiis promeruit deus. Obedite prepositis uestris et subiacete eis. Ipsi enim pernoctant qui rationem pro animabus
uestris reddituri. Vt cum gaudio hoc faciant et non gementes. Hoc enim non expedit
uobis. Orate pro nobis. Confidimus enim

quoniam conscientiam habemus in omnibus
bene uolentes conuersari. Amplius autem
deprecor uos hoc facere quo celerius restituar uobis. Deus autem pacis qui eduxit
de mortuis pastorem magnum ouium in sanguine testamenti eternæ do
minum nostrum iesum christum aptet uos in
omni bono ut faciatis uoluntatem
eius faciens in uobis quod placitum sit coram
se per iesum christum cui est gloria in sæcula sæcorum
amen. Rogo autem uos fratres ut sus
feratis uerbum solacii. Etenim per
paucas scripsi uobis. Cognoscite
fratrem timotheum dimissum cum quo si celerius uenerit
uidebo uos. Salutate omnes
prepositos uestros et omnes sanctos. Salu
tant uos fratres de italia. Gratia
cum omnibus uobis amen. Incipit epistola
Epistola iacobi apostoli.
Iacobus anno tertio natiuitatis christi. Ceterum latus in euan
gelio tertius. Ab anno
christi medietate arcus
egregius et apostolus post discipulis post
ea uisus ad ecclesiam parium secundum
ipsum sine armis in uirginitate
manens christo maluit seruire. Qui
octogintaquinque annos etatis agens
martirium de sancto nostrum emeruit
se christi et diuino stimulatus impe
tu postea cum machaire publice euan
gelium scribens gentes fidelibus scaturi
tem christi fidei narratione ostendit
et eundem destruendam ecclesiam
dissemonstrauit. Sed non in tempo
to potestas scribendi actus apostolorum
ministerio datur ut deo in dominum
pleno et filio perditionis exterminato
oratione ab apostolis facta sorte domini
ac electionis numerus impleretur
licet paulus. Ad ecclesiam apostolus
actibus datur. Quemadmodum ceteri similiter
alterum de dis elegisti. Ad legem
et requirentibus dum uenit uolunt
ostende sermone simplicius aliquid
fastidientibus publicitus facere ad opus
euangelicum oportet de terra sua

ter ecce enim in domo sub secreta est
gaudium solitum cupit ut Zacharias eius
posset in extremis. In quinta dominica
post

Sermonem quidem fecimus
de omnibus o theophile quae coepit
ihesus facere et docere usque in
diem qua praecipiens apostolis per spiritum sanctum
quos elegit assumptus est. Quibus et praebuit seipsum
vivum post passionem suam in multis argumentis per dies quadraginta
apparens eis et loquens de regno dei. Et congregans praecepit eis
ab eo solimis ne discederent sed exspectarent promissionem patris quam audistis inquit per os
meum. Quia ihes quidem baptizavit aqua vos autem baptizabimini spiritu sancto non post multos
hos dies. Igitur qui ergo convenerant interrogabant eum dicentes. Domine
numquid hoc restituis regnum
israel. Dixit autem eis. Non est vestrum nosse tempora vel momenta quae pater posuit in sua potestate sed accipietis virtutem supervenientis spiritus sancti in
me et eritis mihi testes hierusalem et
omni iudea et samaria usque ad ultimum terrae. Et cum haec dixisset videntibus illis elevatus est et nubes suscepit eum ab oculis eorum. Cumque intuerentur caelum euntem illum ecce
duo viri astiterunt iuxta illos in veste
alba qui et dixerunt. Viri galilei
quid statis aspicientes in caelum. Hic
ihesus qui assumptus est a vobis in caelum sic veniet quemadmodum vidistis eum
euntem in caelum. Tunc regressi sunt in
hierusalem a monte qui vocatur oliveti
quae est iuxta hierusalem sabbati habens viam
licentiae. Et cum introissent in cenaculum in quo
ascenderunt petrus et iohannes iacobus et andreas philippus
et thomas bartholomeus et matheus
iacobus alphei et simon zelotes et

iudas iacobi. Hi omnes erant pariter
perseverantes unanimiter in oratione cum
mulieribus et maria matre ihesu et fratribus
eius. Et in diebus illis exurgens petrus in medio fratrum dixit. Erat autem turba hominum simul fere centum viginti. Oportet
ergo impleri scripturam quam praedixit spiritus sanctus per os dauid de iuda qui fuit
dux eorum qui comprehenderunt ihesum. Quoniam numeratus erat in nobis et sortem
huius ministerii. Et hic quidem
possedit agrum de mercede iniquitatis et suspensus crepuit medius et
diffusa sunt omnia viscera eius. Et notum factum omnibus habitantibus hierusalem ita ut appellaretur ager ille lingua
eorum acheldemach hoc est ager sanguinis. Scriptum est enim in libro psalmorum
fiat commoratio eorum deserta et non sit
qui inhabitet ea episcopatum eius accipiat alter. Oportet ergo ex his viris
qui nobiscum sunt congregati omni tempore quo
intravit et exivit inter nos dominus ihesus incipiens a baptismate iohannis usque ad diem
qua assumptus est a nobis testem resurrectionis eius nobiscum fieri unum
ex istis. Et statuerunt duos. Ioseph qui
vocatur barsabas qui cognominatus est iustus et matthia. Et orantes dixerunt. Tu domine qui nostis corda hominum ostende quem elegeris ex his duobus unum
accipere locum ministerii huius et
apostolatus de quo praevaricatus est iudas ut abiret in locum suum. Et dederunt sortes eis et cecidit sors super matthiam et numeratus est cum xi apostolis.

Et cum completerentur
dies pentecostes erant omnes
discipuli pariter in eodem loco. Et factus est repente de caelo sonus tamquam advenientis spiritus vehementis et replevit totam
domum ubi erant sedentes et apparuerunt
eis dispertitae linguae tamquam ignis sedit que super singulos eorum. Et repleti sunt omnes spiritu sancto et coeperunt loqui varias
linguas prout spiritus sanctus dabat eloqui illis. Erant autem in hierusalem habitantes iudaei viri religiosi ex omni natio

one q̃ sub celo est. Fta autē hac uoce
facta est multitudo et mēte confusa est
quia audiebat unusquisq; lingua
sua illos loquentes. Stupebant autē
omnes et mirabantur dicentes ad inui
cem. Nonne ecce omnes isti qui locun
tur galilei sūt. Et quō nos audiuimus
unusquisq; linguā in qua nati
sumus. Parthi et medi et elamite et
qui habitant mesopotamiā iudeam et
cappadociam. pontum et asiam. frigiā
et pamphiliam. egyptum et partes li
bie que est circa cyrenē. et aduenē roma
ni. Iudei quoq; et proselitis cretes et a
rabes. Audiuimus eos loquentes nris
linguis magnalia dei. Stupebant
autē omnes et mirabantur ad inuicē
dicentes. Quid hoc uult esse
Alii autē irridebant dicentes. Que
multo pleni sūt isti. Stantes autē
petrus cum. xi. eleuauit uocem
suam. Loquutus est eis. Viri iudei et qui
habitatis iherusalem uniuersi hoc uobis notum
sit et omnes auribus percipite
uerba mea. Non enim sicut uos estimatis
hii ebrii sūt cum sit hora diei tertia.
Sed hoc est quod dictum est per ioel prophetam. Et
erit in nouissimis diebus dicit dnūs.
effundam de spiritu meo super omnem car
nem. et prophetabunt filii uri et filie
ue. et iuuenes uri uisiones uidebū
et seniores uri somnia somniabū
et quidem super seruos meos et ancil
las meas in diebus illis effundā
de spiritu meo et prophetabunt. et dabo prodi
gia in celo sursum et signa in terra
deorsum sanguinem et ignem et uaporem
fumi. Sol conuertetur in tenebras et lu
na in sanguinem antequam ueniat dies
dni magnus et manifestus. Et erit
omnis quicumq; inuocauerit nomen dni
salus erit. Viri israhelite audite uerba
hec. Ihesum nazarenum uirum approbatum
a deo in uobis uirtutibus et prodigiis et
signis que fecit per illum dnūs in medio
uri sicut uos scitis. hunc

ris dolentes in sempiternum quod impossibile
fuerat retineri illum ab eo. Dauid enim
dicit de eo. Prouidebam dnūm coram
me semper quia a dextris est mihi ne con
mouear. Propter hoc letatum est cor meum
et exultauit lingua mea insuper
et caro mea requiescet in spe. Quia non de
linques animam meam in inferno nec
dabis sanctum tuum uidere corruptionem. No
tas mihi fecisti uias uite replebis me letitia cum sancto tuo
uultu tuo. Licet audenter dicere ad uos
de patriarcha dauid quia et defunctus
est et sepultus est et sepulcrum eius apud
nos est usque hodiernum diem. Propheta
igitur cum esset et sciret quia iurauerat
illi deus de fructu lumbi eius
sedere super sedem eius prudens locutus
est de resurrectione xpi quia nec derelictus est in inferno nec caro eius
uidit corruptionem. Hunc iesum re
surrexit deus. cui omnes nos testes
sumus. Dextera igitur dei exaltatus et promissione spiritus sancti accepta a patre effudit hoc quod nos uidetis et audistis.
Non enim dauid in celum ascendit
ait ipse. Dixit dnūs domino meo sede a
dextris meis. Donec ponam inimicos tuos scabellum pedum tuorum. Certissime
ergo sciat omnis domus israel quia
et dnūm eum et xpm fecit deus hunc iesum quem uos cru
cifixistis

et modo uti sicut uos scitis. hunc

et xpm fecit deus hunc iesum quem uos cru
cifixistis

ille omni die timor. multa quoq; pro
digia et signa per apostolos fiebant in
israel et metus erat magnus in
omnibus. omnes autem credentes erant
pariter et habebant omnia communia. Pos
sessiones quoq; et substantias vendebant
et dividebant illa omnibus prout cui
cuq; opus erat. Cotidie quoq; perdurantes
unanimiter in templo et frangentes
circa domos panem sumebant
cibum cum exultatione et simplicitate
cordis collaudantes dominum ihesum. et
iam ad omnem plebem. Dominus autem au
gebat quotidie simul idem in
idipsum. Petrus autem et iohes ascende
bant in templum ad horam orationis
nonam.

Quidam autem qui erat claudus
ex utero matris suae baiulabatur
quem ponebant cotidie ad portam templi
que dicitur speciosa ut peteret eleemosi
nam ab introeuntibus in templum. qui
cum vidisset petrum et iohem incipere
ab introitu templi rogabat ut
eleemosynam acciperet. intuens autem
petrus cum iohe dixit. Respice in nos
Et ille intendebat eis spans se ali
quid accepturum ab eis. Petrus autem dixit
Argentum et aurum non est mihi. Quod autem
habeo hoc tibi do. In nomine ihesu xpi nazare
ni surge et ambula. Et apprehen
sa manu eius dextera allevavit eum
Et protinus consolidate sunt bases eius et
plantae. Et exiliens stetit et ambu
labat et intravit cum illis in tem
plum ambulans et exiliens et laudans dominum. Et vidit omnis plebs eum
ambulantem et laudantem dominum. Cognoscebant autem eum quia ipse erat qui ad e
lemosynam sedebat ad speciosam por
tam templi. Et impleti sunt stupore et ex
tasi in eo quod contigerat illi. Cum ve
ro teneret autem petrum et iohem tenuerunt
omnis plebs ad eos ad porticum quae appel
latur salomonis stupentes. Vi
dens autem petrus respondit ad plebem. Vi
ri israelite quid miramini in hoc. aut
nos quid nobis intuemini quasi nostra vir
tute aut potestate fecerimus hunc
ambulare. Deus abraham et deus isa
ac et deus iacob. deus patrum nostrorum glorificavit
filium suum iesum quem nos quidem
tradidistis et negastis ante faciem pilati
cum iudicasset ille dimittere. vos autem
sanctum et iustum negastis et petistis vi
rum homicidam donari vobis. Auctorem
vero vite interfecistis quem deus suscitavit
a mortuis cuius nos testes sumus.
Et in fide nominis eius hunc quem vidistis et
cognovistis nos quem vestra confirmavit nomen et
fides quae per eum est dedit integram
sanitatem istam in aspectu omnium
Et nunc fratres scio quod per ignorantiam
fecistis sicut et principes vestri. Deus autem
qui prenunciavit per os omnium prophe
tarum passurum christum suum sic implevit. Poe
nitentiam igitur agite et convertimini ut deleantur
peccata vestra ut cum venerit tempora refri
gerii a conspectu domini et miserit eum
qui predicatus est vobis ihesum christum quem
oportet quidem celum recipere usque tempora
restitutionis omnium quae locutus est dominus per
os sanctorum suorum a seculo prophetarum. Moyses
quidem dixit. Quoniam prophetam suscitabit
vobis dominus deus vester de fratribus vestris tamquam
me. ipsum audietis iuxta omnia quecumque
locutus fuerit vobis. Erit autem omnis
anima quae non audierit prophetam illum. et
exterminabitur de plebe. Et omnis prophe
tae samuel et deinceps qui locuti sunt annun
tiaverunt dies istos. Vos autem filii estis
prophetarum et testamenti quod disposuit deus ad
patres nostros dicens ad abraham. In se
mine tuo benedicentur omnes familiae
terrae. Vobis primum deus suscitans filium
suum misit illum benedicere vos ut con
vertat unusquisque nequitiam suam.

Loquentibus autem illis ad
ipsum supervenerunt sacerdotes et ma
gistratus templi et sadducei dolentes
quod docerent ipsum et annunciarent in
ihesu resurrectionem ex mortuis et im
posuerunt in eos manus et posuerunt il
los in custodia usque in crastinum.
Erat autem iam vespera. multi autem
eorum qui audierant verbum credi

dentur. Fit autem et minus uerum. Multa
fuerunt autem Ierusalem ut congregarentur
principes eorum. Seniores. Scribes
Ierusalem. Annas princeps sacerdotum
et Caiphas. Iohes. Alexander. Quor
quot erant de genere sacerdotali. Stata
uerunt eos in medio. Interrogabant in
qua uirtute aut in quo nomine fecistis
hoc uos. Tunc repletus spiritu sancto petrus
dixit ad eos. Principes populi et seniores
audite. Si nos hodie qui iudicamur
in bono hominis infirmi in quo iste saluus
factus est. Notum sit omnibus uobis et omni plebi
israel. Quia in nomine domini nostri ihesu christi nazareni
quem uos crucifixistis. Quem deus suscitauit
a mortuis. In hoc iste astat coram
uobis sanus. Hic est lapis qui reprobatus
est a uobis edificantibus qui factus est in caput
anguli. Nec est in alio aliquo salus. Nec
enim nomen aliud est sub celo datum hominibus
in quo oporteat nos saluos fieri. Uidentes autem petri constantiam. Iohis comprehensis
hominibus sunt sine litteris. Et idiotis
admirabantur. Et cognoscebant eos
quia cum ihesu fuerant. Hominem quoque uidentes
stantem cum eis qui curatus fuerat
nihil poterant contradicere. Iussisque
eos foras exire conferebant ad inuicem dicentes. Quid faciemus
hominibus istis. Quia quidem notum signum factum est per eos omnibus habitantibus
hierusalem manifestum et non possumus
negare. Sed ne amplius diuulgetur
in plebem comminemur eis ne ultra loquantur in nomine hoc ulli homini. Et uocantes
eos denunciauerunt ne omnino loquerentur
neque docerent in nomine ihesu. Petrus
autem iohes respondentes dixerunt ad eos. Si
iustum est in conspectu dei uestros potius audire quam deum. Iudicate. Non enim possumus
quod uidimus et audiuimus non
loqui. At illi comminantes dimiserunt
eos non inuenientes quomodo punirent
eos propter plebem. Omnis enim glorificabat
id quod factum erat in eo quod acciderat. Annorum enim erat amplius quadraginta homo in
quo factum fuerat signum istud sanitatis. Dimissi autem uenerunt ad suos. et

annunciauerunt eis cuncta ad eos pontifices sacerdotum et seniores dixerunt.
Qui cum audissent unanimiter leuauerunt uocem ad dominum et dixerunt. Domine tu
qui fecisti celum et terram mare et omnia
quae in eis sunt. Qui spiritu sancto per os patris nostri
dauid pueri tui dixisti. Quare fremuerunt gentes et populi meditati sunt uana.
Astiterunt reges terre et principes
conuenerunt in unum adiuersus dominum et
adiuersus christum eius. Conuenerunt enim
in ciuitate ista adiuersus sanctum puerum tuum ihesum quem unxisti. Herodes et pontius
pilatus cum gentibus et populis israel
facere quecumque manus tua et consilium
tuum decreuerunt fieri. Et nunc domine respice
in minas eorum et da seruis tuis cum
omni fiducia loquere uerbum tuum in eo
quod manum tuam extendas ad sanitates
et signa et prodigia fiant per nomen sancti
pueri ihesu. Et cum orassent motus est
locus in quo erant congregati et re
plenti sunt omnes spiritu sancto et loquebantur
uerbum dei cum fiducia. Multitudinis
autem credentium erat cor unum
et anima una. Nec quisquam eorum quicquam
possidebat aliquid ad se esse dicebat. Sed erant illis omnia communia.
Et uirtute magna reddebant apostoli
testimonium resurrectionis ihesu
domini nostri. Et gratia magna erat in omnibus
illis. Neque enim egenus erat inter illos. Quotquot enim possessores agrorum
aut domorum erant uendentes
afferebant pretia eorum quae uendebant
et ponebant ante pedes apostolorum. Diuidebatur autem singulis prout cuique opus
erat. Ioseph autem qui cognominatus est barnabas ab apostolis quod est
interpretatum filius consolationis. Levites ciprius
genere cum haberet agrum
uendidit eum et attulit pretium
et posuit ante pedes apostolorum.

Uir autem quidam nomine ananias
cum saphira uxore sua uendidit
agrum et fraudauit de pretio agri consci
a uxore sua et adferens partem
quandam ad pedes apostolorum posuit. Dixit
autem petrus ananiae. Cur tentauit
te satanas mentiri te spiritui sancto et

Qui est auditurus audiat quid
dicit templi. Adducentes
autem principes sacerdotum omnis qui
erant cum eo, accusantes apostolos omnis
senatus filiorum Israel, miserunt ad carce
rem ut adducerentur. Cum autem re
versi essent ministri, apprehenderunt eum
in carcere inventos illos stantes foris, et
cum aperuissent illos, invenerunt dicentes. Carcerem quidem invenimus
clausum cum omni diligentia
custodes stantes ad januas. Aperientes autem neminem invenimus.
Ut autem audierunt hos sermones
magistratus templi et principes sacerdotum, dubitabant de illis quid fieret.
Adveniens autem quidam nunciavit
eis, quia ecce viros quos posuistis in
carcere sunt in templo stantes et docentes
populum. Tunc abiit magistratus cum
ministris et adduxit illos sine vi.
Timebant enim populum ne lapidarentur.
Et cum adduxissent illos statuerunt
in concilio. Et interrogavit eos princeps
sacerdotum dicens. Precipiendo pre
cepimus vobis ne docetis in nomine
isto. Et ecce replevistis doctrinam vestram
usque huc, et vultis introducere super nos
sanguinem hominis istius. Respondens autem
petrus et apostoli dixerunt. Obedire oportet
deo magis quam hominibus. Deus patrum nos
tri suscitavit Jesum quem vos interfe
cistis suspendentes in ligno. Hunc pan
cipem dei et salvatorem exaltavit
dextera sua ad dandam penitentiam israel
et remissionem peccatorum. Et nos testes
sumus horum verborum, et spiritus sanctus quem de
dit deus omnibus obedientibus sibi. Hec
audientes dissecabantur et volebant interficere illos. Surgens autem
quidam in concilio pharisaeus nomine ga
maliel legis doctor honorabilis omni
populo, jussit foras ad breve
homines fieri. Dixit illis. Viri israelitae, quid
vobis sit hominibus quid acturi
sitis. Ante hos enim dies extitit theodas
dicens se esse aliquem cui assentiebat numerus
virorum circiter quadringentorum. Qui oc
cisus est et omnes quotquot credebant

Qui est auditurus audiat quid
dicit spiritus sanctus ecclesiis. Adducentes
autem principes sacerdotum omnis qui
erant cum eo, accusantes apostolos omnis
senatus filiorum Israel, miserunt ad carce
rem ut adducerentur. Cum autem re
versi essent ministri, apprehenderunt eum
in carcere inventos illos stantes foris, et
cum aperuissent illos, invenerunt dicentes. Carcerem quidem inve
nimus clausum cum omni diligentia
custodes stantes ad januas. Aperientes autem neminem invenimus.
Ut autem audierunt hos sermones
magistratus templi et principes sacerdo
tum, dubitabant de illis quid fieret.
Adveniens autem quidam nunciavit
eis. Ecce viros quos posuistis in
carcere sunt in templo stantes et docentes
populum. Tunc abiit magistratus cum
ministris et adduxit illos sine vi.
Timebant enim populum ne lapidarentur.
Et cum adduxissent illos statuerunt
in concilio. Et interrogavit eos princeps
sacerdotum dicens. Precipiendo pre
cepimus vobis ne docetis in nomine
isto. Et ecce replevistis doctrinam vestram
usque huc, et vultis introducere super nos
sanguinem hominis istius. Respondens autem
petrus et apostoli dixerunt. Obedire oportet
deo magis quam hominibus. Deus patrum nos
tri suscitavit Jesum quem vos interfe
cistis suspendentes in ligno. Hunc pan
cipem dei et salvatorem exaltavit
dextera sua ad dandam penitentiam israel
et remissionem peccatorum. Et nos testes
sumus horum verborum, et spiritus sanctus quem de
dit deus omnibus obedientibus sibi. Hec
audientes dissecabantur et volebant interficere illos. Surgens autem
quidam in concilio pharisaeus nomine ga
maliel legis doctor honorabilis omni
populo, jussit foras ad breve
homines fieri. Dixit illis. Viri israelitae, quid
vobis sit hominibus quid acturi
sitis. Ante hos enim dies extitit theodas
dicens se esse aliquem cui assentiebat numerus
virorum circiter quadringentorum. Qui oc
cisus est et omnes quotquot credebant

uersatibus omnis multitudo spiritus
sancti: fundatur de puteo agua. Sonne
mens tibi maneat et tenuit
omnis eius potestatem. Quare de
iordy posuisti in corde tuo hanc re
solutionem mentis tuae? deo. Audiens
autem ananias hec ruba cecidit et expi
rauit. Et fit timor magnus in
omnes qui audierunt. Surgentes au
tem iuvenes amoverunt eum et efferentes
sepelierunt. Factum autem quasi horarum trium
spatium et uxor eius nesciens ad
eum fuerat introivit. Ipsa autem
expectans. Die mihi mulier si tan
tum agrum vendidistis? Ipsa autem dixit. Et
iam nam. Petrus autem ad eam.
Quid enim convenit vobis tentare spi
ritum domini? Ecce pedes eorum qui sepelierunt
virum tuum ad hostium et efferent te. Con
festim cecidit ante pedes eius et expira
uit. Intrantes autem iuvenes inve
nerunt illam mortuam et extulerunt
et sepelierunt eam ad viri sui. Et fit
timor magnus in universa ecclesia et omnes
qui audierunt hec. Per manus autem
apostolorum fiebant signa et prodigia multa
in plebe. Et erant omnes omnis
porticus salomonis. Ceterorum autem
nemo audebat se iungere illis sed magnificabat eos populus. Magis autem iunge
bantur credentes multitudo vi
rorum ac mulierum. Ita ut in plateas et
conferentes et ponerent lectulis et
grabatis ut veniente petro saltem
umbra illius obumbraret quemquam
illorum et liberarentur ab infirmitatibus
suis. Currebat autem et multitudo
urbium circumstantium afferentes
egros et vexatos a spiritibus immundis
dis qui curabantur omnes. Exurgens
autem princeps sacerdotum omnis cum
illo erant qui est heresis sadducorum
repleti zelo et iniecerunt manus in
apostolos et posuerunt eos in custodia pub
lica. Angelus autem domini per noctem apri
ens ianuas carceris et educens eos
dixit. Ite stantes loquimini in
templo plebi omnia verba vite huius

uersatibus omnis multitudo spiritus
sancti: fundatur de puteo agua. Sonne
mens tibi maneat et tenuit
omnis eius potestatem. Quare de
iordy posuisti in corde tuo hanc re
solutionem mentis tuae? deo. Audiens
autem ananias hec ruba cecidit et expi
rauit. Et fit timor magnus in
omnes qui audierunt. Surgentes au
tem iuvenes amoverunt eum et efferentes
sepelierunt. Factum autem quasi horarum trium
spatium et uxor eius nesciens ad
eum fuerat introivit. Ipsa autem
expectans. Die mihi mulier si tan
tum agrum vendidistis? Ipsa autem dixit. Et
iam nam. Petrus autem ad eam.
Quid enim convenit vobis tentare spi
ritum domini? Ecce pedes eorum qui sepelierunt
virum tuum ad hostium et efferent te. Con
festim cecidit ante pedes eius et expira
uit. Intrantes autem iuvenes inve
nerunt illam mortuam et extulerunt
et sepelierunt eam ad viri sui. Et fit
timor magnus in universa ecclesia et omnes
qui audierunt hec. Per manus autem
apostolorum fiebant signa et prodigia multa
in plebe. Et erant omnes omnis
porticus salomonis. Ceterorum autem
nemo audebat se iungere illis sed magnificabat eos populus. Magis autem iunge
bantur credentes multitudo vi
rorum ac mulierum. Ita ut in plateas et
conferentes et ponerent lectulis et
grabatis ut veniente petro saltem
umbra illius obumbraret quemquam
illorum et liberarentur ab infirmitatibus
suis. Currebat autem et multitudo
urbium circumstantium afferentes
egros et vexatos a spiritibus immun
dis qui curabantur omnes. Exurgens
autem princeps sacerdotum omnis cum
illo erant qui est heresis sadducorum
repleti zelo et iniecerunt manus in
apostolos et posuerunt eos in custodia pub
lica. Angelus autem domini per noctem apri
ens ianuas carceris et educens eos
dixit. Ite stantes loquimini in
templo plebi omnia verba vite huius

et disputans cum eis. et dixit ad nichilum
posse hymnum cantari nisi gratiae et
dilectionis. et dixit primum posse se
et ipse primo posse omnis quoque
stentet et disputi cum eis. et ne magis diu
uno discedere ab hoibus istis. simile
illos. quia si et hoibus istis hoc autem
prius dissoluetur non eo deo repugnare. sed si potuis dissolue eos. ne fo
rte deo repugnare inuenamini. Con
sensserunt autem illi. et uocantes apos
tolos denunciauerunt ne omino loquerent
in nomine ihu. et dimiserunt eos. Et illi quidem
ibant gaudentes a conspectu con
silii quia dignui habiti sunt pro nomine iesu
pati ihu nomine. Omni autem die non cessabant
in templo. et circa domos docentes. et euan
gelizantes christum ihu.

VI

Diebus autem illis crescente numero discipu
lorum factus est murmur graecorum aduer
sus hebraeos eo quod despicerentur in mi
nisterio quotidiano uidue eorum. Convo
cantes autem multitudinem discipulo
rum dixerunt. Non est equum nos derelin
quere uerbum dei. et ministrare mensis. Con
siderate igitur fratres uiros ex uobis boni testimonii
septem plenos spiritu sancto. et sapientia quos
constituamus super hoc opus. Nos uero ora
tioni. et ministerio uerbi instantes erimus
Et placuit sermo coram omni multi
tudine. Et elegerunt stephanum uirum
plenum fide et spiritu sancto. et philippum. et pro
chorum. et nicanorem. et timonem. et par
menam. et nicolaum aduenam. et antio
chenum. hos uero statuerunt ante conspectum
apostolorum. et orantes imposuerunt eis ma
nus. Et uerbum dei crescebat. et multi
plicabatur numerus discipulorum in
ierusalem. nimis. turba quoque sacerdotum
obediebat fidei. stephanus plenus gratia et for
titudine faciebat prodigia magna et
signa in populo. surrexerunt autem quidam
de synagoga quae appellatur libertinorum
cyrenenses. et alexandrinorum. et eorum
qui erant a cilicia et asia. disputantes
cum stephano. Et non poterant resistere sa
pientiae et spiritui qui loquebatur. Tunc
subornauerunt uiros qui dicerent se audi

dicere eum dicentem uerba blasphe
mia in moysen et deum. Commouerunt quoque
plebem et seniores et scribas. et concur
rentes rapuerunt eum et adduxerunt in
consilium. et statuerunt falsos testes di
centes. Homo iste non cessat loqui uer
ba aduersus locum sanctum et legem. Au
diuimus enim eum dicentem quoniam ihe
nazarenus hic destruet locum istum
et mutabit traditiones quas tradidit
nobis moyses. Et intuentes eum omnes
qui sedebant in concilio uiderunt faciem
eius tamquam faciem angeli. Hoc
autem princeps sacerdotum stephanum. Si
hi ita se habent. Qui cum

Cum fratres audire. Deus gloriae
apparuit patri nostro abraham cum
esset in mesopotamia priusquam moraretur
in charan. et dixit ad illum. Exi
de terra tua et de cognatione tua et uenit
in terram quam monstrauero tibi. Tunc
exiit de terra caldeorum et habitauit in charan
Et inde postquam mortuus est pa
ter eius transtulit illum in terram
istam in qua nunc uos habitatis. Et non
dedit illi hereditatem in ea nec passum
pedis. Et repromisit dare illi eam
in possessionem et semini eius post eum
cum non haberet filium. Locutus autem
sic quia erit semen eius accola in terra aliena
et seruient eos. et affligent eos. et male
tractabunt eos annis quadringentis.
Et gentem cui seruierint iudi
cabo ego dicit dominus. Et post haec ex
ibunt et seruient mihi in loco isto. Et
dedit illi testamentum circumcisionis
et sic genuit isaac et circumcidit eum
die octauo. et isaac iacob. et iacob duo
decim patriarchas. Et patriarchae emulan
tes ioseph uendiderunt eum in egyptum
Et erat deus cum eo. et eripuit eum ex
omnibus tribulationibus eius. et dedit
ei gratiam. et sapientiam in conspectu pharao
nis regis egypti. et constituit eum super
eum super egyptum. et super omnem domum
suam. Venit autem fames in uniuersam
egyptum et chanaan. et tribulatio
magna. et non inueniebant cibos patres

CVS

me. Cum autem audisset iacob esse frumentum
in egypto misit filios suos primum. Cum
autem agnitus est ioseph a fratribus suis
manifestatus est pharaoni genus et
familia autem ioseph accersiuit iacob
patrem suum et omnem cognationem suam in
decem. Ipse vero descendit iacob in egypto
primo. Adhuc autem ipse et filii nostri
transierant de sichem. Et potuisse in
ipsum quod emit abraham pecunia
argenti a filiis emor filii sichem.
Cum appropiaret autem tempus promissionis
quod promiserat deus abraham populus
multiplicatus est in
egypto quem non fecerat ioseph. Hic
commorantes genus nostrum afflixit
patres nostros ut exponerent infantes
suos ne multiplicarentur. Eodem tempore
natus est moyses et fuit gratus deo
qui nutritus est tribus mensibus in domo
patris sui. Expositus autem illo fluvio
eum filia pharaonis. Nutritus est
in filium. Et eruditus est moyses
omni sapientia egyptiorum et erat potens
in verbis suis in operibus suis. Cum autem
impleretur ei annus quadragesimus
ut visitaret fratres suos filios
israel. Et cum videret quendam injuriam
patiens defendit et ulcisci fecit
percutiens egyptum. Putabat autem in
telligere fratres suos quod deus per manum ipsius
daret salutem illis. Et ille non intel
lexerunt. Sequenti die apparuit illis
litigantibus et reconciliare eos in pace
dicens. Viri fratres estis. Ut quid no
cetis alterutrum. Qui autem injuriam
faciebat repulit eum di
cens. Quis te constituit principem super
nos. Nunquid occidere me
merus es. Quomodo interfecisti egyp
tium. Fugit autem moyses in terram
madian ubi genuit duos filios. Et cum ple
ni essent anni quadraginta apparuit illi in deserto
montis sina angelus in igne flamme
rubi. Moyses autem videns admirabat
visionem. Et accedente illo ut con

quo adhuc rex alius fuerit in egypto

dere. Factus est ad eum vox domini dicens. Ego
sum deus patrum tuorum deus abraham deus ysaac
et deus iacob. Factus autem moyses non
audebat videre. Dixit autem illi dominus
solue calceamentum pedum tuorum. Locus
in quo stas terra sancta est. Videns vi
di afflictionem populi mei qui est in egypto
et gemitum eorum audiui. Descendi liberare
eos. Et nunc veni et mittam te in
egyptum. Hunc moysen quem negaue
runt dicentes. Quis te constituit prin
cipem et iudicem super nos. Hunc deus prin
cipem et redemptorem misit cum ma
nu angeli qui apparuit illi in rubo.
Hic educit illos faciens prodigia et signa
in terra egypti et in mari rubro et
in deserto annis xl. Hic est moyses qui
dixit filiis israel. Prophetam nobis deus suscit
abit de fratribus nostris tanquam me ipsum
audietis. Hic est qui fuit in ecclesia in solitu
dine cum angelo qui loquebatur ei
in monte sina et cum patribus nostris qui
accepit verba vitae dare nobis cui no
luerunt obedire patres nostri sed repulerunt
eum et auersi sunt in cordibus suis in egyptum dicen
tes ad aaron fac nobis deos qui precedant
nos. Moyses hic est qui eduxit nos de
terra egypti nesciimus quid factum sit ei.
Et vitulum fecerunt in diebus illis et obtu
lerunt hostiam simulacro et letabantur
in operibus manuum suarum. Conuertit
autem deus et tradidit eos seruire mili
tiae celi sicut scriptum est in libro prophetarum
Numquid victimas et hostias ob
tulistis mihi domus israel in deserto quadra
ginta annis. Et tabernaculum
moloch et sidus dei rempham
figuras quas fecistis adorare eas. Et
transferam vos trans babylonem.
Tabernaculum testimonii fuit patribus nostris
in deserto sicut disposuit illis deus loquens
ad moysen ut faceret illud secundum for
mam quam viderat. Quod et introducentes
susceperunt patres nostri cum iesu in
possessionem gentium quas expulit deus
a facie patrum nostrorum usque in diebus dauid
qui inuenit gratiam coram deo et peti
uit ut inueniret tabernaculum deo

iacob. Salomon autem edificauit illi
domum. Si ergo ipse in manufactis habi-
tat quomodo ipse habitabit in templis
des est. Cum autem scabellum pedum meo
ait. Quam domum edificabitis mihi dicit
dominus aut quis locus requiescionis meae
est. Nonne manus mea fecit haec omnia.
Dura cervice et incircumcisis cordibus
et auribus vos semper spiritui sancto resisti-
tis sicut patres vestri ita et vos. Quem prophe-
tarum non sunt persecuti patres vestri. Et occi-
derunt eos qui praenuntiabant de adventu
iusti cuius nunc vos traditores fuistis et homi-
cidae fuistis. Qui accepistis legem
in dispositione angelorum et non custodistis.
Audientes autem haec dissecabantur
cordibus suis et stridebant dentibus in eum.
Cum autem esset plenus spiritu sancto intendens
in caelum vidit gloriam dei et iesum
stantem a dextris virtutis dei et ait ecce
video caelos apertos et filium hominis stan-
tem a dextris virtutis dei. Exclamantes
autem voce magna continuerunt au-
res suas et impetum fecerunt unanimi-
ter in eum et eiicientes eum extra
ciuitatem lapidabant. Et testes deposue-
runt vestimenta sua secus pedes ado-
lescentis qui vocabatur saulus. Et
lapidabant stephanum inuocantem et
dicentem. Domine iesu suscipe spiritum meum.
Positis autem genibus clamauit voce
magna dicens. Domine ne statuas illis
hoc peccatum. Et haec cum dixisset
obdormiuit in domino. Saulus autem erat consentiens nec illius
ecclesiae quae erat in hierusalem
die illa magna persecutio et omnes praeter apostolos dispersi sunt
per regiones iudeae et samariae praeter
apostolos. Viri autem timorati
sepelierunt stephanum et fecerunt planctum magnum super eum.
Saulus uero devastabat ecclesiam per domos intrans. Virosque et mulieres
trahens. Tradebat carceri. Igitur
qui dispersi erant pertransibant euan-
gelizantes verbum dei. Philippus autem
descendens in ciuitatem samariae pre-
dicabat illis xpm. Intendebant autem
turbae his quae a philippo dicebantur
unanimiter audientes audientes et
signa quae faciebat audiebant et con-
quirebant spiritus immundos clamen-
tes voce magna et exibant multi
autem paralytici et claudi curati sunt
factum est igitur gaudium magnum in illa
ciuitate. Erat autem quidam vir
nomine simon qui ante fuerat in ciui-
tate magus seducens gentem sa-
maritanam dicens se esse aliquem magnum
cui adtendebant omnes a minimo
usque ad maximum dicentes.
Hic est virtus dei quae uocatur mag-
na. Attendebant autem eum propter
quod multo tempore magnis suis deli-
ciis fuisset. Cum uero credidissent
philippo euangelizanti de regno
dei et nomine iesu xpi baptizabantur
uiri ac mulieres. Tunc simon et
ipse credidit. Et cum baptizatus
esset adhaerebat philippo. Videns
signa et virtutes maximas fieri
stupens admirabatur. Cum audisset
autem apostolus qui erant hierosolymis
quia recepissent samaria uerbum de
misit ad eos petrum et iohannem. Qui
cum venissent orauerunt pro ipsis ut
acciperent spiritum sanctum. Nondum enim
in illos venerat. Tantum baptizati
in nomine domini iesu. Tunc
imponebant manus super illos et ac-
cipiebant spiritum sanctum. Cum uidisset
autem simon quia per impositionem ma-
nuum apostolorum dabatur spiritus sanctus obtulit
eis pecuniam dicens. Date mihi
hanc potestatem ut cuiuscumque impo-
no manus accipiat spiritum sanctum. Petrus autem dixit ad eum. Pecunia
tua tecum sit in perditionem. Quia do-
num dei existimasti pecunia posse
dari. Non est tibi pars neque sors in
hoc sermone. Cor enim tuum non est
rectum coram deo. Poenitentiam ergo age ab hac
nequitia tua et roga dominum si forte re-
mittatur tibi haec cogitatio cordis
tui. In felle enim amaritudinis et
obligatione iniquitatis video te esse

gdens autem Simon dixit. Precamini
nos pro me ad dominum vestrum ut nihil veni
at super me horum quæ dixistis. Illi quidem
resumptam fide. Et loquti sunt verbum dei re
diebant Ierosolimam. Et multis regio
nibus samaritanorum evangelizabant
Angelus autem domini locutus est ad Phi
lippum dicens. Surge et vade ad meridiem
iter ad viam quæ descendit ab
Ierusalem in gazam. Hæc est deserta. Et su
rgens abiit. Et ecce vir ethiops eu
nuchus potens candacis reginæ
ethiopum qui erat super omnis gazas
eius venerat adorare Ierusalem. Erat
autem sedens super currum suum legens
ysaiam prophetam. Dixit autem spi
ritus Philippo. Accede et adiunge te ad
currum istum. Accurrens autem Philip
pus audivit eum legentem ysaiam
prophetam. Et dixit. Putasne intelli
gis quæ legis. Qui autem quomodo pos
sum nisi aliquis ostenderit mi
hi. Rogavitque Philippum ut ascende
ret et sederet secum. Locus autem scrip
turæ quem legebat erat hic. Tanquam
ovis ad occisionem ductus est. Et sicut
agnus coram tondente se obmu
tescit sic non aperuit os suum.
In humilitate iudicium eius sub
latum est. Generationem eius quis
enarrabit. Quoniam tollitur de terra vita
eius. Sedens autem eunuchus Phi
lippo dixit. Obsecro te de quo prophe
ta hoc dicit de se an de alio aliquo. A
perens autem Philippus os suum et
incipiens a scriptura ista evan
gelizavit illi Iesum. Et dum irent
per viam venerunt ad quandam aqu
am et ait eunuchus. Ecce aqua. Quis
prohibet me baptizari. Dixit autem
Philippus. Si credis ex toto corde licet
et respondens ait. Credo filium dei esse
Iesum. Et iussit stare currum. Et descen
derunt uterque in aquam Philippus et eu
nuchus et baptizavit eum. Cum au
tem ascendissent de aqua spiritus do
mini rapuit Philippum. Amplius non vidit
eum eunuchus. Ibat vero per viam

suam gaudens. Philippus autem
inventus est in azoto. Et pertransi
ens evangelizabat civitatibus cun
ctis donec veniret caesaream.

Saulus autem adhuc spirans
minarum et cædis in discipulos domi
Accessit ad principem sacerdotum et pe
tit ab eo epistolas in damascum ad sy
nagogas ut si quos invenisset huius
viæ viros ac mulieres vinctos perdu
ceret in Ierusalem. Et cum iter faceret contigit ut ap
propinquaret damasco. Et subito circum
fulsit eum lux de cælo. Et cadens in terram
audivit vocem dicentem sibi. Saule
Saule quid me persequeris. Qui dixit.
Quis es domine. Et ille. Ego sum Ihesus
nazarenus quem tu persequeris. Durum
est tibi contra stimulum calcitrare. Et tre
mens et stupens dixit. Domine quid
me vis facere. Et dominus ad eum. Surge
et ingredere civitatem. Et dicetur tibi quid te
oporteat facere. Viri autem illi qui co
mitabantur eum stabant stu
pefacti audientes quidem vocem nemi
nem autem videntes. Surrexit autem
Saulus de terra apertisque oculis nihil
videbat. Ad manus autem illum tra
hentes introduxerunt damascum.
Et erat ibi diebus tribus videns. Non
manducavit neque bibit. Erat autem
quidam discipulus in damasco nomine
ananias. Et dixit ad illum in visum
dominus. Anania. At ille ait. Ecce ego
domine. Et dominus ad illum. Surge vade
in vicum qui vocatur rectus. Et
quere domum iudae saulum nomine tarsen
sem. Ecce enim orat. Et vidit virum
ananiam nomine intrantem et impo
nentem sibi manus ut visum re
cipiat. Respondit autem ananias. Domine
audivi a multis de viro hoc quan
ta mala fecerit sanctis tuis in Ierusalem.
Et hic habet potestatem a principibus
sacerdotum alligandi omnes qui in
vocant nomen tuum. Dixit autem ad
eum dominus. Vade quoniam vas electionis
est mihi iste ut portet nomen
meum coram gentibus et regibus et

filius iesu. Ego te ostendam illi quanta
oporteat eum pro nomine meo pati.
Et abiit ananias et introiuit in
domum et imponens ei manus dixit
Saule frater dominus ihesus misit me qui
apparuit tibi in via qua venisti
ut videas et implearis spiritu sancto. Et
statim ceciderunt ab oculis eius ta
quam squame et visum accepit. Et
surgens baptizatus est. Et cum accepisset
cibum confortatus est fuit autem
cum discipulis qui erant damasci
per dies aliquot. Et statim in
synagogis predicabat
dominum quoniam hic est filius dei. Stupe
bant autem omnes qui audiebant et
dicebant. Nonne hic est qui expug
nabat in ierusalem eos qui inuocabant
nomen istud. Et huc ad hoc
uenerat ut uinctos illos duceret
ad principes sacerdotum. Saulus autem
multo magis conualescebat et con
fundebat iudeos qui habitabant
damasci affirmans quoniam hic est
christus. Cum autem impleterentur di
es multi consilium fecerunt iudei ut
eum interficerent. Nouerat autem insidias
eorum. Custodiebant autem
et portas die ac nocte ut eum
interficerent. Accipientes autem eum di
sipuli eius nocte per murum dimise
runt eum submittentes in sporta.
Cum autem uenisset ierusalem tempta
bat se iungere discipulis. Et omnes
timebant eum credentes quod esset
discipulus. Barnabas autem apprehendit
illum et duxit ad apostolos. Et enarrauit
illis quomodo in uia uidisset do
minum et quia locutus est ei et quomodo
damaso fiducialiter egerit in nomine ihu
xpi. Et erat cum illis intrans et
exiens ierusalem fiducialiter agens
in nomine domini. Loquebatur quoque cum
gentilibus et disputabat cum gre
cis. Illi autem quaerebant eum in
dere eum. Quod cum cognouissent
fratres deduxerunt eum usque cae
saream et dimiserunt illum tarsum. Ecce

quidem petrum iudeam et galilea
am et samariam habebat pacem et
edificabatur ambulans in timore
domini et consolatione spiritus sancti replebatur.
Factum est autem ut petrus dum tra
ueret omnibus se detinuit ad sanctos qui
habitabant lidde. Inuenit autem ibi
hominem quendam nomine eneam ab
annis octo iacentem in grabato
quem erat paralyticus. Et ait illi
petrus. Enea sanet te dominus ihesus xpc
surge et sterne tibi. Et continuo surre
xit. Et uiderunt illum omnes qui
habitabant lidde et saronae qui conuersi sunt
ad dominum. In ioppe autem fuit qui
dam discipula nomine tabita quod
interpretatur dorcas. Hoc erat plena
operibus bonis et elemosinis quas
faciebat. Factum est autem in diebus illis
ut infirmata moreretur. Quam
cum lauissent posuerunt eam in
cenaculo. Cum autem esset lidda ad
ioppe discipuli audientes quod petrus
esset in ea miserunt ad
eum rogantes. Ne pigriteris uenire
usque ad nos. Exurgens autem
petrus uenit cum illis. Et cum
adueniisset duxerunt illum in cenaculum
et circumsteterunt illum omnes
uiduae flentes et ostendentes
tunicas et uestes quas faciebat
illis dorcas. Eiectis autem omnibus fo
ras petrus ponens genua ora
uit et conuersus ad corpus dixit. Ta
bita surge. Et illa aperuit oculos
suos et uisto petro resedit. Dans
autem illi manum erexit eam. Et
cum uocasset sanctos et uiduas assignauit
eam uiuam. Factum autem est
ioppen per multum tempus
dum manet in domo simonis coriarii quendam.

Vir autem quidem
erat in caesarea nomine cornelius
centurio cohortis italicae re
ligiosus timens dominum cum omni
familia sua faciens eleemosi

nas mulieris plebis. et deprecatus do
mini semper. Ipse autem iustus ma
nsit solus angelum dei introeuntem ad
se dicentem sibi. Cornelii. Ipse autem
intuens eum timore conterritus
dixit. Quis es domine. Dixit autem illi.
Honestae et eleemosynae tuae ascen
derunt in memoriam in aspectu dei. Nunc
mitte viros in Ioppen. et
accersi simonem qui cognominatur
petrus. Hic hospitatur apud simo
nem quendam corriarii cuius est do
mus iuxta mare. Hic dicitur tibi quid
te oporteat facere. Et cum discessisset
angelus qui loquebatur illi vocauit
duos domesticos suos. et militem
metuentem dei ex his qui illi
parebant. Illisque cum narrasset omia
misit illos in Ioppen. Postera autem
die cum illis iter ageret. et appropin
quaret ciuitati ascendit petrus in superiora
domus vt oraret circa horam sextam.
Et cum esuriret voluit gustare. Pa
rantibus autem illis cecidit super eum mens
excessus. et vidit celum apertum. et de
scendens vas quoddam velut linteum
magnum quattuor initiis submitti de
celo in terram. in quo erant quadrupedia
et serpentia terrae. et volucres celi.
Et factum est vox ad eum. Surge petre
macta et manduca. Dixit autem petrus
Absit domine quia nunquam manducauit
omne commune aut immundum. Et vox de
cum secundo ad eum. Quod deus purificauit
tu ne communes dicas. Hoc autem factum est
per ter. Et statim receptum est vas in
celum. Et cum mente se haesitaret pe
trus quid nam esset visio cum in
desset ecce viri qui missi erant a cor
nelio interrogantes domum simonis
astiterunt ad ianuam. Et cum pulsasset
interrogauerunt si simon qui cognomi
natur petrus illic hospitatur. Petro
autem cogitante de visione dixit spi
ritus. Ecce viri tres quaerunt te. Surge igitur
descende. et vade cum eis nihil dubi
tans quia ego misi illos. Descendens
autem petrus ad viros dixit. Ecce ego
sum cum quaeritis. Quae causa est propter quam
venistis. Qui dixerunt. Cornelius cen
turio vir iustus. timens deum testi
monium habens ab tota gen
te iudaeorum. visum accepit ab angelo
sancto accersiri te in domum suam. et audire
verba abs te. Introducens igitur eos tes
pit hospitio. Die autem illa manserunt
apud eum. Sequenti autem die surgens
profectus est cum illis. Et quidam ex fra
tribus ab Ioppe comitati sunt eum. Alia autem
die introiuit caesaream. Cornelius
autem exspectabat illos. vocatis cogna
tis suis et necessariis amicis. Et factum est
cum introiret petrus obuiauit ei cornelius
et procidens ad pedes eius adorauit
eum. Petrus autem eleuauit eum dicens
Surge. ego ipse homo sum sicut et tu.
Et loquens cum illo intrauit. et inue
nit multos qui conuenerant. Dixit
que ad illos. Vos scitis quod abhomi
nabile sit viro iudaeo iungi aut ac
cedere ad alienigenam. Sed mihi ostendit
deus nemini commune aut im
mundum dicere hominem propter quod sine dubitatione
venientem accersitus. interrogo quam ob rem accersitis me. Et cornelius
ait. A triduo usque ad hanc horam
ieiunans eram. et hora nona in
domo mea orans audiui in me i
nuisse camelidae. et ecce cornelius stan
dixit. Oratio tua et eleemosynae tuae commemo
ratae sunt in aspectu dei. Quam ob rem in Ioppen mitte
accersi simonem qui cognominatur pe
trus hic hospitatur in domo simo
nis corriarii iuxta mare. Is cum
uenit loquetur tibi. Continuo ergo
misi ad te. tu quoque benefecisti uen
iendo ad nos. Nunc ergo omnes nos in
aspectu tuo assumus audire omia
quae tibi praecepta sunt a domino. Apri
ens autem petrus os suum dixit. In uera
tate comperi quia non est personarum acceptor deus. Sed in omni gente qui timet de
um. et operatur iustitiam acceptus
est illi. Verbum misit deus filiis israel
annuntians pacem per iesum christum
hic est omnium dominus. Vos scitis quod factum est

per unusquisque uidetur ubique. Qui
piens a galilea post baptismum quod predi
cauerat iohannes ihesus a nazareth quomo
do eum deus spiritu sancto et uirtute qui per
transiit benefaciendo et sanando omnes
oppressos a diabolo quoniam deus erat cum
illo. Et nos testes sumus omnium que
fecit in regione iudeorum et hierusalem. quem
ceciderunt suspendentes in ligno. Hunc
deus suscitauit tertia die et dedit eum
manifestum fieri non omni populo sed tes
tibus predestinatis a deo nobis qui
manducauimus et bibimus cum
illo postquam resurrexit a mortuis
et precepit nobis predicare populo
et testificari quoniam hic est qui constitutus
est a deo iudex uiuorum et mortuorum. Huic
omnes prophete testimonium perhibent
remissionem peccatorum accipere per nomen
eius omnes qui credunt in eum. Adhuc
loquente petro uerba hec cecidit spiritus sanctus
super omnes qui audiebant uerbum. Et
obstupuerunt ex circumcisione fideles
qui uenerant cum petro quia et in nationes
gratia spiritus sancti effusa est. Audiebant enim
illos loquentes linguis et magnificantes dm. Tunc respondit petrus. Numquid
quis aquam prohibere potest ut non
baptizentur hi qui spiritum sanctum accepe
runt sicut et nos. Et iussit eos baptizari
in nomine ihesu xpi. Tunc rogauerunt eum
ut maneret apud eos aliquot diebus.

Audierunt autem apli XI
et fratres qui erant in iudea quia
et gentes receperunt uerbum dei. Cum autem
descendisset petrus ierosolimam disceptabant
ad illum illi qui erant ex circumcisione dicentes. Quare introisti
ad uiros preputium habentes et manducasti
cum illis. Incipiens autem petrus expo
nebat illis ordine dicens. Ego eram
in ciuitate iope orans et uidi in extasi
mentis uisionem descendens uas quod
dam uelut linteum magnum quatuor initiis submitti de celo et
uenit usque ad me. In quod intuens con
siderabam et uidi quadrupedia terre
et bestias et reptilia et uolatilia celi.

Audiui autem et uocem dicentem mihi. Ve
ge petre et comede. Dixi autem
Ait. Sequentia in dno. Quia coc autem
mundum iam non inquinauit os meum.
Respondit autem uox secundo de celo. Quod deus mun
dauit tu ne coe dixeris. Hoc autem factum
est per ternos et recepta sunt omnia rursum
in celum. Ecce uiri tres continuo
astiterunt in domo in qua eram missi
a cesarea ad me. Dixit autem spiritus mi
hi ut irem cum illis nihil hesitans.
Venerunt autem mecum et fratres isti
ingressi sumus in domum uiri. Qui
rauit autem nobis quomodo uidisset angelum
in sua domo stantem et dicentem sibi.
Mitte iroppen et accersi simonem
qui cognominatur petrus qui loquetur
tibi uerba in quibus saluus eris tu et
uniuersa domus tua. Cum autem cepis
sem loqui cecidit spiritus sanctus super eos sicut et
in nos ab initio. Recordatus autem sum
uerbi dni sicut dixerat iohannes quidem bapti
zauit aqua. uos autem baptizabimini
in spiritu sancto. Si ergo eandem gratiam dedit illis
deus sicut et nobis qui credidimus in do
minum ihesum xpm. Ego quis eram
qui possem prohibere dnm. Audientes autem
hec conquiescebant et glorificabant
deum dicentes. Ergo et penitentiam dedit deus
gentibus ad uitam. Illi quidem qui
dispersi erant a tribulatione que facta fuerat
sub stephano pertransierunt
usque ad fenice et cipri et antiochiam
nemini loquentes uerbum nisi solis
iudeis. Erant autem quidam ex ipsis
uiri cipriotes et cirenei. Qui cum uenissent antiochiam loquebantur ad
grecos annunciantes dominum ihesum. Et
erat manus dni cum eis. multusque
credentes conuersi sunt ad dnm.
Peruenit autem sermo ad aures ecclesie
que erat ierosolimis super hiis. et
miserunt barnabam usque antiochiam. Qui cum peruenisset et uidisset
gratiam dei gauisus est. et exhortabatur omnes
in proposito cordis permanere in
dno quia erat uir bonus et plenus

ipsa ⁊ fide. Et apostata et turba multa dño. Processitque autem barnabas et saulus. Cum autem pervenissent antiochiam. Et cum multitudine populi. Et factum est primo antiochie discipulos vocari christianos. Et in diebus istis. Et surgens unus eorum nomine agabus. Significabat per spiritum fame magna futura in universo orbe. Quae factae sub claudio. Discipuli autem prout quisque habebat. Decreverunt singuli ministerium mittere habitantibus in iudea fratribus. Quod et fecerunt mittentes ad seniores per manus barnabe et saulo.

Eodem autem tempore misit herodes rex manus ut affligeret quosdam de ecclesia. Occidit autem iacobum fratrem iohis gladio. Videns autem quia placet iudeis apposuit apprehendere petrum. Erant autem dies azimorum. Quos cum apprehendisset misit in carcerem tradens eos quaternionibus militum custodiendum volens post pascha producere eum populo. Et petrus quidem servabatur in carcere. Oratio autem fiebat sine intermissione ab ecclesia ad dominum. Cum autem producturus eum esset herodes in ipsa nocte erat petrus dormiens inter duos milites vinctus catenis duabus. custodes autem ostium custodiebant carcerem. Et ecce angelus domini astitit. Et lumen refulsit in habitaculo. Percussoque latere petri expuscitavit eum dicens surge velocius. Et ceciderunt catene de manibus eius. Dixit autem angelus ad eum. Accingere et calcea te calligas tuas. Et fecit sic. Et dixit illi. Circumda tibi vestimentum tuum et sequere me. Et exiens sequebatur eum. Et nesciebat quia verum est quod factum erat per angelum. Existimabat autem se videre visionem. Transeuntes autem primam et secundam custodiam venerunt ad portam ferream quae ducit ad civitatem quae ultro aperta est eis. Et exeuntes processerunt vicum unum. Et statim discessit angelus ab eo. Et petrus ad se reversus dixit. Nunc scio vere quia misit dominus angelum suum et eripuit me de manu herodis. Et de omni expectatione plebis iudaeorum. Considensque venit ad domum mariae matris iohis qui cognominatus est marcus ubi erant multi congregati orantes. Pulsante autem eo ostium ancilla exivit ad audiendum nomine rode. Et ut cognovit vocem petri prae gaudio non aperuit ianuam sed intro currens nuntiavit stare petrum ante ianuam. At illi dixerunt ad eam. Insanis. Illa autem affirmabat sic se habere. Illi autem dicebant angelus eius est. Petrus autem perseverabat pulsans. Cum autem aperuissent ostium viderunt eum et obstupuerunt. Annuens autem eis manu ut tacerent enarrabat quomodo dominus educisset eum de carcere. Dixitque. Nuntiate iacobo fratribus hec. Et egressus abiit in alterum locum. Fiat autem diu cum factus esset mane milites quid nam factum esset de petro. Herodes autem cum requisisset eum non invento inquisitione facta de custodibus iussit eos duci. Descendensque a iudea in cesaream ibique commorabatur. Erat autem iratus tyriis et sidonis. At illi unanimes venerunt ad eum. Et blasto valato qui erat super cubiculum regis postulabant pacem quia alebantur regiones eorum ab illo. Statuto autem die herodes vestitus veste regali sedit pro tribunali et concionabatur ad eos. Populus autem clamabat dei voces et non hominis. Confestim autem percussit eum angelus domini eo quod non dedisset honorem deo. Et consumptus a vermibus expiravit. Verbum autem dei crescebat et multiplicabatur. Barnabas autem et saulus reversi sunt ab hierusalem expletis ministerio assumpto iohanne qui cognominatus est marcus. Erant autem in ecclesia quae erat antiochie prophetae et doctores. Et qui erat barnabas et simon qui vocabatur niger et lucius cyrenensis et manaen qui erat herodis tetrarche collactaneus et saulus. Simul ministrantibus autem illis domino et ieiu

nauibus dicit illis spe sos segregate
michi barnabam et saulum in opus
ad quod assumpsi eos. Tunc ieiunantes
et orantes imponentes que illis
manus dimiserunt illos. Et ipsi missi
quidem a spiritu sancto abierunt seleuciam et inde
nauigauerunt cipprum. Et cum ue
nissent salaminam predicabant uer
bum dei in synagogis iudeorum. Habe
bant autem et iohem in ministerio. Et cum peruen
issent uniuersam insulam usque ad paphum
inuenerunt quendam uirum magum pseu
dopropham iudeum cui nomen erat bar
iesu qui erat cum proconsule sergio pau
lo uiro prudenti. Hic accersitus bar
nabas et saulus desiderauit audire uer
bum dei. Resistebat autem illis elymas
magus sic enim interpretatur nomen
eius quaerens auertere proconsulem a fi
de. Saulus autem qui et paulus ple
nus spiritu sancto intuens in eum dixit. O
plene omni dolo et omni fallacia filie
diabolo inimice omnis iustitie non
desinis subuertere uias domini rectas. Et
nunc ecce manus domini super te erit et eris cecus
non uidens solem usque ad tempus.
Et statim cecidit super eum caligo et te
nebre et circuiens quaerebat qui ei
manum daret.

XIII

Cum proconsul ergo uidisset factum
credidit admirans super doctrina do
mini. Et cum paulo nauigassent
paulus et qui cum eo erant uenerunt
pergen pamphilie. Iohes autem
discedens ab eis reuersus est hierosolima
qui uero pertransierunt pergen ue
nerunt antiochiam pisidie. Et in
gressi synagogam die sabborum
sederunt. Post lectionem autem legis et
prophetarum miserunt principes synagoge
ad eos dicentes. Uiri fres si quis est
in uobis sermo exhortationis ad ple
bem dicite. Surgens autem paulus
et manu silentium faciens ait. Ui
ri israelite qui timetis dominum audite.
Deus plebis hui elegit pres nros
et plebem exaltauit cum esset in ho
le in terra egypti et in brachio excelso

eduxit eos ex ea. et per xl. annos
ut mores eorum sustinuit in deser
to. Et destruens gentes septem in terra
chanaan sorte distribuit eis terram
eorum. Et post annos ccxl. dedit iudices usque ad samuel
prophetam. Et exinde postulauerunt regem. Et dedit illis deus saul
filium cis uirum de tribu beniamin
annis xl. Et amoto illo suscitauit
illis regem dauid cui testimo
nium perhibens dixit. Inueni dauid
filium iesse hominem secundum cor meum qui faciet
omnes uoluntates meas. Cuius de
semine secundum promissionem eduxit
israel saluatorem ihesum. Precedente
iohanne baptismum penitentie omni populo israel. Cum im
pleret iohes cursum suum dicebat. Quem me arbitramini esse non
sum ego sed ecce uenit post me cui
non sum dignus solue calceamenta
pedum eius. Viri fres filii generis
abraham et qui timent dominum
uobis uerbum salutis hiusmodi missum
est. Qui enim habitant in hierusalem et prin
cipes eius hoc ignorantes et uo
ces prophetarum que per omne sabbatum legun
tur iudicantes impleuerunt. Et cum
nullam causam mortis inuenissent
in eo petierunt a pilato ut interficerent
eum. Cumque consumassent omnia que
de eo scripta erant deponentes eum
de ligno posuerunt in monumento. Hi
uero suscitauerunt eum a mortuis. Et
ipse uisus est per dies multos his
qui simul ascenderant cum eo de ga
lilea in hierusalem qui usque nunc sunt testes
eius ad plebem. Et nos uobis annun
ciamus eam que ad pres nros fa
cta est promissio. Hanc deus ad
impleuit filiis nris resuscitans
iesum sicut et in psalmo secundo scriptum est
Filius meus es tu ego hodie genui
te. Quod autem suscitauit eum a mor
tuis amplius non reuersurum corrum
pi ita dixit. Quia dabo uobis sancta
dauid fidelia. Iideo quia et alibi dicit

non debis esse vobis vide corruptio
ne sanguis vestra super capita vestra ad
ministrantes voluntate dei do
mini. et apostolus ad presbiteros
eiusdem corruptionem. Quia ego
scio hoc quia intrabunt post discessum meum lupi rapaces non
parcentes gregi. Et ex vobis ipsis
surgent viri loquentes perversa
ut abducant post se discipulos.
Propter quod vigilate memo
riam habentes quia per triennium
nocte et die non cessavi cum lacrimis
monens unumquemque vestrum.
Et nunc commendo vos deo et
verbo gratie eius qui potest edi
ficare et dare hereditatem in
omnibus sanctificatis. Argentum
aut aurum aut vestem nemi
nis concupivi sicut ipsi scitis
quoniam ad usus meos et eorum
qui mecum sunt ministraverunt
hec manus. Omnia ostendi vobis
quoniam sic laborantes oportet
suscipere infirmos. Et memo
riam habere verborum domini
nostri Jesu quia ipse dixit
beatius est magis dare quam
accipere. Et cum hec dixisset
posuit genua sua cum omnibus
illis et orabat. Magna autem
factus est omnium fletus. Et
procidentes super collum
pauli osculabant eum dolentes
maxime quia verbum quod
dixerat quia faciem eius
amplius non videbant. Et
deducebant eum in navem.

Factum autem cum
navigare nos sic
a facie eorum
et navigantes
cursum rectum
venimus in
coos. Et
sequenti die
venimus in
rodum et
inde in
patara.
Et cum
invenissemus
navem
transfretantem
ascendimus
in eam et
navigavimus
Cum autem
apparuisset
cypros
relinquimus
eam sinistram
et navigabamus
in syriam
et venimus
in tyrum
ibi enim
navis erat
onerans
pondus
Et inventis
discipulis
mansimus
ibi septem
dies qui
dixerunt
per spiritum
ne ascenderet
hierusalem
paulus.
Et cum
expleremus
dies
exeuntes
ire
deducentes
nos omnes
cum uxoribus
et filiis
usque
foras
civitatis
et
positis
genibus
in litore
orantes
invicem
dixerunt
ad invicem
ecce
quid
hoc
factum
est
Et
cum
ascendisset
navem
abierunt
in
suos
Et
nos
navigatione
consummata
de
tyro
venimus
in
ptolemaidem
et
salutatis
fratribus
mansimus
unum
diem
apud
eos

dauit turbas ne sibi immolarent. Cum
uenerit autem quidam ab antiochia et
iohanne iudei. et persuasis turbis lapi
dantes paulum trahebant extra ciuitatem esti
mantes mortuum esse. Circumdantibus autem
eum discipulis surgens intrauit ciui
tatem. Et postera die profectus est cum barna
baa in derben. Cumque euangelizassent
ciuitati illi. et docuissent multos. reue
rsi sunt in lystram. et iconium. et antiochiam. con
firmantes animas discipulorum. et exhortan
tes ut permanerent in fide. et quia per
multas tribulationes oportet nos in
trare in regnum dei. Et cum constituissent illis
per singulas ecclesias presbyteros. et orassent
cum ieiunauerint commendabant
eos domino in quem crediderant. Transeuntes autem
pisidiam uenerunt pamphiliam. Et
loquentes in perge uerbum. descenderunt
in attalia. inde nauigauerunt
antiochiam. unde erant traditi gra
tie in opus quod impleuerunt. Cum autem
uenissent et congregassent ecclesiam
renuntiauerunt quanta fecisset
deus cum illis. et quia aperuisset gentibus ostium fidei. Nonnullos autem
cum eis diebus multis cum discipulis.

Et quidam descendentes de iudea
docebant fratres quia nisi circumcidamini
sed lege moysi non potestis saluari.
Cum factus esset non modica seditio paulo et barna
be adhuc illos stantes uersus esse
bant. Statuerunt paulus et barnabas et quidam
alii ex aliis ad apostolos et presbyteros in
hierusalem super hoc questione. Qui ergo deducti ab
ecclesia transibant fenicen et samaria
narrantes conuersionem gentium
et faciebant gaudium magnum omnibus
fratribus. Cum autem uenissent hierusalem
suscepti sunt ab ecclesia et ab apostolis et
senioribus annunciantes quanta fecisset
deus cum illis. Surrexerunt autem quidam de secta pharisaeorum qui crediderunt dicentes
quia oportet circumcidere eos. precipere quoque
seruare legem moysi. Conuenerunt
apostoli et seniores uidere de uerbo hoc. Cum autem
magna inquisitio fieret surgens pe
trus dixit ad eos. Viri fratres uos scitis
quia ab antiquis diebus in nobis elegit
deus per os meum gentes audire uerbum euan
gelii et credere. Et qui nouit deus
testimonium perhibuit dans illis spiritum sanctum
sicut et nobis. et nihil discreuit inter nos et illos
fide purificans corda eorum. Nunc quid tem
ptatis dominum imponere iugum super
ceruicem discipulorum quod neque patres nostri
neque nos portare potuimus. Sed per
gratiam domini nostri iesu xpi saluari credimus
quemadmodum et illi. Tacuit autem omnis
multitudo et audiebant barnabam
et paulum narrantes quanta deus fecisset
signa et prodigia per gentes per eos. Et postquam tacuerunt respondit iacobus di
cens. Viri fratres audite me. Simon
narrauit quemadmodum primum deus uisitauit sumere de gentibus populum
nomini suo. et huic concordant prophetarum
sicut scriptum est. Post hec reuertar et
edificabo tabernaculum dauid quod cecidit. et
ruinam eius reedificabo. et erigam illud
ut requirant reliqui hominum dominum. et omnes
gentes super quas inuocatum est nomen meum
dicit dominus faciens hec. Notum
ab sculo est domino opus suum. Propter quod ego
iudico non inquietare eos qui ex gen
tibus conuertuntur ad dominum sed scribere ad
eos ut abstineant se a contaminationibus simulacrorum et fornicationis
et suffocatis et sanguine. Moyses enim
a temporibus antiquis habet in singulis ciui
tatibus qui eum predicent in synagogis
ubi per omne sabbatum legitur. Tunc
placuit apostolis et senioribus cum omni
ecclesia eligere uiros ex eis mittere antio
chiam cum paulo et barnaba. uidelicet
iudam qui cognominatus est barsabas et silam
uiros primos in fratribus scribentes per
manus eorum. Apostoli et seniores fratribus
qui sunt antiochie et syrie et cilicie fri
bus ex gentibus salutem. Cum audiuimus
quod quidam ex nobis exeuntes turbaue
runt uos uerbis. euertentes animas uestras
quibus non mandauimus. placuit no
bis collectis in unum eligere uiros. mittere
ad uos cum dilectis nostris barnaba et
paulo. hominibus qui tradiderunt animas suas
pro nomine domini nostri iesu xpi. Misi

mus g̃ uidem & illam quæ ꝓ uobis
eadem ibis referent. Visum est. s. spu
sc̃o. & nobis nihil ultra imponere uobis
longius cum hæc necessaria ut abstineatis
uos ab immolatis. sanguine. suffocato. & fornica
tione. a quibus custodientes uos bene
agetis. Valete. Qui g̃ dimissi descen
derunt antiochiam. & congregata mul
titudine tradiderunt epistolam. Quam cum
legissent gauisi sunt super consolatione. Iudas
autem & silas. & ipsi cum essent prophete uer
bo plurimo consolati sunt fratres. & confirmauerunt
eos. Facto autem ibi aliquanto tempore dimissi sunt
cum pace a fratribus ad eos qui miserant
illos. Visum est autem silae ibi remanere.
Iudas autem solus abiit hierusalem. Paulus
autem & barnabas demorabantur in
antiochia docentes. & euangelizantes cum
aliis plurimis uerbum domini. Post aliquot
autem dies dixit ad barnabam paulus.
Reuertentes uisitemus fratres per uniuer
sas ciuitates in quibus predicauimus
uerbum domini quomodo se habeant. Barnabas
autem uoluit secum assumere iohem
qui cognominatus est marcus. Paulus autem
rogabat eum ire. qui discessit ab eis
de pamphylia. & non abiit cum eis in opus
Et fuit dissensio ita
ut discederent ab inuicem. barnabas
quidem assumpto marco nauigauit
cyprum. Paulus uero electo silae profectus
est traditus gratie dei a fratribus. Perambu
lauit autem syriam. & ciliciam. confir
mans ecclesias. precipiens custodire pre
cepta apostolorum. seniorum. Pervenit autem
in derben. & lystram. Et ecce discipulus
quidam erat ibi nomine timotheus fi
lius mulieris iudaeae fidelis. patre gen
tili. Hic testimonium habebat
a fratribus qui erant in lystris. & iconio. Hunc
voluit paulus secum proficisci. & assum
ens circumcidit eum propter iudeos qui erant
in illis locis. Sciebant enim omnes quia pater eius
gentilis erat. Cum autem per
ambularent ciuitates tradebant eis
custodire dogmata quæ erant decreta ab
apostolis. & senioribus qui erant hierosolo

limis. Et ecce quidem confirmabantur
fide. & habundabant numero cotidie. Transe
untes autem frygiam. & galatiae regio
nem. uetati sunt a spiritu sancto loqui uerbum dei
in asia. Cum autem uenissent in mysi
am tentabant ire bithyniam. & non per
misit eos spiritus. Cum autem pertransis
sent mysiam descenderunt troadem. Et
visio per noctem paulo ostensa est. Vir
quidam macedo erat stans. & deprecans
eum. & dicens. Transiens in ma
cedoniam adiuua nos. Vt autem uidit
uisionem statim quaesiuimus profecti in
macedoniam certi facientes quoniam uocauit nos do
minus euangelizare eis. Navigantes
autem a troade recto cursu uenimus sa
mothraciam. & sequenti die neapolim
& inde philippis quae est prima pars
macedoniae ciuitas. colonia. Eramus
autem in hac urbe diebus aliquot aderen
tes. Die autem sabbatorum egressi sumus
foras portam iuxta flumen ubi uidebatur
oratio esse. Et sedentes loquebamur ad
mulieres quae conuenerant. Et quidam mu
lier nomine lydia purpuraria ciuitatis
thyatirenorum colens deum audiuit. Cui
dominus aperuit cor intendere his quae dicebantur
a paulo. Cum autem baptizata esset
& domus eius deprecata est dicens. Si
uidistis me fidelem domino in
trate in domum meam. & manete. Et con
gregit eos. Factum est autem euntibus nobis ad
orationem puellam quandam habentem spm
pythonem obuiare nobis. quae quaestum ma
gnum praestabat dominis suis diui
nando. Hæc subsecuta paulum nos
clamabat dicens. Hi homines seruiunt
dei excelsi. qui annunciant nobis uiam
salutis. Hoc autem faciebat multos die
bus. Dolens autem paulus. & conuersus dixit
spiritui. Precipio tibi in nomine iesu christi exire
ab ea. Et exiuit eadem hora. Videntes
autem domini eius quia exiuit spes quæstus
eorum apprehendentes paulum. & silam per
duxerunt in forum ad principes. & pre
sentes eos magistratibus dixerunt. Hi
homines conturbant ciuitatem nostram cum
sint iudei. & annunciant mores quos non

ut nos suscipere hanc cum simus
romani et tuerunt plebs adversus
eos et magistratus et cecidisse eos
sicut eos iussisset rex et multas pla
gas eis imposuissent miserunt eos in
carcerem praecipientes custodi ut diligen
ter custodiret eos. XVI
Qui cum tale praeceptum accepisset
misit eos in interiorem carcerem et pedes
eorum strinxit in ligno. Media autem
adorant nocte paulus et silas laudabant
deum et audiebant eos qui custodiebat
eos. Subito autem tremor factus est
magnus ita ut moverentur fundamenta carceris et statim aperti sunt omnia
ostia et universorum vincula soluta sunt.
Expergefactus autem custos carceris et videns
ianuas apertas carceris evaginato gla
dio volebat se interficere existimans fu
gisse vinctos. Clamavit autem paulus
voce magna dicens. Nihil feceris tibi
malum omnes enim hic sumus. Petens autem
lumen introgressus est et tremefactus
procidit paulo et silae ad pedes. Et pro
ducens eos foras ait. Domini quid me
oportet facere ut salvus fiam. At ille
dixit. Crede in dominum iesum et salvus
eris tu et domus tua. Et locuti sunt ei
verbum domini cum omnibus qui erant in
domo eius. Et tollens eos in illa hora
noctis lavit plagas eorum et baptizatus
est ipse et omnis domus eius continuo.
Cumque perduxisset eos in domum suam ap
posuit eis mensam et laetatus est cum
omni domo sua credens deo. Et cum di
ei fuisset mane miserunt magistratus lictores
dicentes. Dimitte homines illos. Nuntia
vit autem custos carceris illi hos sermo
nes quos miserunt magistratus ut dimitta
mini. Nunc igitur exeuntes ite in pace.
Paulus autem dixit eis. Cesos nos publice
indemnatos homines romanos miserunt
in carcerem et nunc occulte nos eiciunt
non ita sed veniant ipsi nos eiciant.
Nuntiaverunt magistratibus lictores ver
ba haec timuerunt cum audissent quod romani
essent. Et venientes deprecati sunt
eos et educentes rogaverunt eos ut
egrederentur de urbe. Et cum essent
de carcere introierunt ad lydiam et visis
fratribus consolati sunt eos et profecti sunt
Cum autem pervenissent XVII
Amphipolim et apollo
niam venerunt thessalonicam ubi erat
synagoga iudeorum. Secundum autem
consuetudinem paulus introivit ad
eos et per sabbata tria disserebat eis
de scripturis adaperiens et insinuans
quia christum oportuit pati et resurgere a
mortuis et quia hic est iesus christus quem ego
annuntio vobis. Et quidam ex eis credide
runt et adiunti sunt paulo et silae et de
colentum gentilis magna multitu
do et mulieres nobiles non paucae. Ze
lantes autem iudaei assumentes de
vulgo viros quosdam malos et vir
bam facientes concitaverunt plebem
et adstantes domum iasonis quae
bant eos producere in medium et cum non
invenissent eos trahebant iasonem et
quosdam fratres ad principes civita
tis clamantes. Quia hi orbem conta
verunt et hic hospites venerunt quos suscepit
iason et hi omnes contra decreta cesa
ris faciunt regem alium dicentes
esse iesum. Concitaverunt autem plebem et prin
cipes civitatis audientes haec. Et ac
cepta satisfactione a iasone et ceteris di
miserunt eos. Fratres vero statim per noc
tem dimiserunt paulum et silam in
beroeam. Qui cum venissent in synagogam iudeorum introierunt. Hi autem
erant nobiliores eorum qui sunt thessa
lonicae. Qui susceperunt verbum cum
omni aviditate cotidie scrutantes
scripturas si hoc ita se haberet. Et
multi quidem crediderunt ex eis et
gentilium mulierum honestarum et
non paucae. Cum autem cognovisset
in thessalonica iudaei quia et beroeae pre
dicatum est a paulo verbum dei venerunt
et illic commoventes et turbantes
multitudines. Statimque paulum
fratres dimiserunt ire usque ad mare.
Silas autem et timotheus remansi
serunt ibi. Qui autem deducebant

panitum pduxerunt eum usque ad areopagum
dicentes possumus scire quis est hic nouus
iste doctrina quam loquitur. Aliquid enim
nouum affert auribus nostris. Volumus igitur scire
quid hec sint. Athenienses autem omnes et
hospites ad nichil aliud vacabant
nisi aut dicere aut audire aliquid no
uum. Stans autem paulus in medio areo
pagi ait viri athenienses per omnia
quasi superstitiosos vos video. Preteriens enim
et videns simulacra vestra inuenimus aram
in qua scriptum est ignoto deo. Quod
igitur ignorantes colitis hoc ego annun
cio vobis. Deus qui fecit mundum et omnia
que in eo sunt hic cum sit dominus cœli
et terre non in templis manufactis habitat
nec humanis colitur indigens aliquid
cum ipse det omnibus vitam et inspiratio
nem et omnia. Fecitque ex uno omne genus
hominum inhabitare super uniuersam faciem
terre definiens statuta tempora et fines
habitationis eorum. Querere dominum si forte
attrectent eum aut inueniant. Et
tamen quidem non longe est ab unoquoque
uestrum. In ipso enim uiuimus et mouemur
et sumus sicut et quidam uestrorum poetarum
dixerunt. Ipsius enim genus sumus. Cum
igitur genus simus dei non debemus
estimare aurum aut argentum aut la
pidi sculpturae artis et cogitationis
hominis esse simile. Et tempora quidem
igitur ignorantie despiciens
deus nunc annuntiat hominibus omnis

ubique penitentiam agere eo quod statuit
diem in quo iudicabit orbem
in equitate in uiro cui statuit
fidem prebens omnibus suscitans eum
a mortuis. Cum audissent autem de
resurrectione mortuorum quidam quidem
irridebant quidam uero dicebant. Audi
emus te de hoc rursus paulus egre
ssus de medio eorum. Quidam uero uiri
adherentes credidere in quibus et dio
nisius areopagita et mulier nomine damaris et alii cum eis.

XVIII

Post hec egressus ab athenis
uenit corinthum et
inueniens quendam iudeum nomine a
quilam ponticum genere qui nuper uene
rat ab italia et priscillam uxorem
eius eo quod preceperit claudius ire
de roma omnes iudeos a roma accessit
ad eos. Et quia eiusdem erat artis ma
nebat apud eos et operabantur erant enim
scenofactorie artis. Et disputabat in
synagoga per omne sabbatum inponens
nomen domini iesu. Si audiebant iudeis
egressus. Cum autem uenisset a macedo
nia silas et timotheus instabat uerbo
paulus testificans iudeis esse ihesum
christum. Contradicentibus autem eis et blas
phemantibus excutiens uestimenta dixit ad eos. Sanguis uestrus super caput uestrum.
Mundus ego. Ex hoc ad gentes
uadam. Et migrans inde intrauit
in domum cuiusdam nomine titi iusti
colentis dominum cuius domus erat
conuicta synagoge. Crispus autem archisi
magistrum credidit domino cum omni domo
sua. Et multi corinthiorum audientes
credebant et baptizabantur. Dixit
autem dominus nocte per uisionem paulo.
Noli timere sed loquere et ne taceas propter
quod ego sum tecum et nemo apponetur
tibi ut nocetur te quia populus est michi multus
in hac ciuitate. Sedit autem annum unum et menses sex docens apud populum
dei. Gallione autem proconsule
achaie insurrexerunt uno animo iudei
super paulum et adduxerunt eum ad tri
bunal dicentes. Quia contra legem hic

pluades hostis volentem insaniente
autem paulo apud eos dixit gallio ad
iudeos. Si quidem esset iniquum aliquid
aut facinus pessimum o iudei iuste
rem vos sustinerem. Si vero questiones de
verbo et nominibus legis vestre spe
ritis. Iudex ego horum nolo esse.
Et minavit eos a tribunali. Apprehendentes autem omnes sosthenem principem
synagoge percutiebant eum ante
tribunal. Et nihil eorum gallioni cu
re erat. Paulus autem cum adhuc
sustinuisset dies multos fratribus vale
facens navigavit syriam. et cum eo
priscilla et aquila qui sibi tonsam
fecerant in cencris caput. habebat enim votum. De
venit autem ephesum. illos ibi reliquit.
ipse vero ingressus synagogam disputabat cum iudeis. Rogantibus autem
eis ut amplior tempus maneret apud eos
non assensit sed valefaciens dixit.
oportet me sollempnem diem adve
nientem facere in iherosolimis. iterum re
versurus ad vos deo volente profectus est
ab ephesio. Et descendens cesaream as
cendit. et salutavit ecclesiam. et
descendit antiochiam. Et facto ibi al
quanto tempore profectus est pambulans
ex ordine galatiam regionem et fri
giam affirmans omnes discipulos. iu
deus autem quidam apollo nomine alexan
drinus genere natione eloquens de venit ephe
sum potens in scripturis. hic erat e
doctus viam domini. et fervens spiritu loq
batur et docebat diligenter ea que sunt iesu
scens tantum baptisma iohannis. hic cepit fidu
cialiter agere in synagoga. quem cum
audissent priscilla et aquila assum
pserunt eum. et diligentius exposuerunt
ei viam domini. Cum autem vellet meadhai
am exhortati fratres scripserunt discipulis
ut suscipiant eum. qui cum venisset
multum multum his qui crediderant ve
hementer iudeis redarguebat publice
ostendens per scripturas esse iesum christum.

Factum est autem cum — XIX —
apollo esset corinthi paulus p
agratis superioribus partibus venisset ephesum

et invenisset quosdam discipulos. Dixit
ad eos. Si spiritum sanctum accepistis cre
dentes. At illi dixerunt ad eum. Sed neque
si spiritus sanctus est audivimus. Quibus ait
in quo igitur baptizati estis. Illi vero
dixerunt in iohannis baptisma. Dixit autem pau
lus. Iohannes baptizavit baptismo pani
tentie populum dicens credite in eum qui venturus est
post eum hoc est in iesum. Hec audientes
baptizati sunt in nomine domini iesu.
Et cum imposuisset manus paulus super eos venit spiritus sanctus super eos. Et loquebantur lin
guis et prophetabant. Erant autem omnes
fere viri quasi duodecim. Introgressus autem synagogam cum fiducia loquebatur per
tres menses disputans et suadens
de regno dei. Cum autem quidam indu
rarentur et credere nolentes maledicerent
viam domini coram multitudine dis
cedens ab eis segregavit discipulos
quotidie disputans in schola tyranni. Hoc autem factum est per biennium
ita ut omnes qui habitabant in asia
audirent verbum domini iesu iudeis atque
gentilibus. virtutes quoque non mediocres fa
ciebat deus per manus paulinas. Ita ut
etiam sudaria vel semicinctia. et recedebant
ab eis languores. et spiritus nequam egredi
bantur. Tentabant autem quidam
de circumeuntibus iudeis exorcistis
invocare super eos qui habebant spiritus ma
los nomen domini iesu dicentes. Adiu
ro vos per iesum quem paulus pre
dicat. Erant autem quidam septem
filii iudei principis sacerdotum. qui
hoc faciebant. Respondens autem spiritus nequam
dixit eis. Iesum novi et paulum scio
autem quis estis. Et insiliens homo in
eos in quo erat demonium pessimum
et dominatus amborum invalidus factus est
eos ita ut nudi et vulnerati effugerent de domo illa. Hoc autem notum
factum est omnibus iudeis atque gentili
bus qui habitabant ephesi. Et cecidit timor
super omnes illos. et magnificabatur
nomen domini iesu multique credentium
venebant confitentes et annunciantes

res actus suos. Multi autem ex eis qui
fuerant curiosa sectantes libros
combusserunt. Et computatis pretiis eorum inuenerunt pe
cuniam denarorum. Multitudo fortiter
crescebat verbum dei et confirmabatur.
His autem expletis posuit paulus in
spiritu transire macedoniam et achaiam ire
ierusolimam dicens. Quoniam postquam fue
rero ibi oportet me et romam videre.
Mittens autem in macedoniam duos
ex ministrantibus sibi timotheum
et erastum ipse remansit ad tempus in
asia. Factus est autem circa illa turbatio non
modica de via domini. Demetrius enim quidam
nomine argentarius faciens edes argen
teas diane prestabat artificibus non mo
dicum questum. Quos congregans et eos
qui huiusmodi erant opifices dixit
viri scitis quia de hoc artificio acquisitio
est nobis. Et videtis et audistis quia non solum
ephesi sed pene totius asie paulus hic
suadens auertit multam multitudinem di
cens quoniam non sunt dii qui manibus fiunt
solum. Et hoc nobis periclitabitur ps
in redargutionem venire sed et templum
magne diane in nihilum reputabitur
sed et destruet magnificentia eius quem
tota asia colit et orbis. Hec audientes
repleti sunt ira et exclamauerunt dicentes
Magna diana ephesiorum. Et impleta
est ciuitas confusione et impetum fecerunt
pariter in theatrum rapientes gaio
et aristarcho macedonibus comitibus
pauli. Paulo autem volente introire
in populum non permisit eum discipuli.
Quidam autem et de asie principibus qui
erant amici eius miserunt ad eum ro
gantes ne se daret in theatrum. Alii autem
aliud clamabant. Erat enim confusio
populi nescientes quare conuenissent.
De turba autem detraxerunt alexandrum
quidam appellentibus eum iudeis. Alexa
nder autem manu silentio postulato
volebat rationem reddere populo. Quem cum
cognouerunt iudeum esse uox facta est una omni
bus per horas duas clamantium. Magna
diana ephesiorum. Et cum sedasset

scriba urbis dixit viri ephesii quis enim
est homo qui non sciat ephesiorum ciuita
tem cultricem esse magne diane et
dilapsi. Cum igitur his contradici non
possit oportet vos sedatos esse et nihil
agere temere. Adduxistis enim hos viros
sacrilegos nec blasphemantes deam
vestram. Quod si demetrius et qui cum eo sunt
artifices habent adversus aliquem causam conuen
tus fori sunt et proconsules habent. Accusent
se invicem. Si quid autem
alius requiritis in legitima ecclesia poterit
absolui. Etenim periclitamur ar
guendi seditionis hodierne cum nullus ob
noxius sit de quo non possimus reddere
rationem concursus istius. Cum autem dixisset
hec dimisit ecclesiam. Post mortem seditionis
vocatis paulus discipulis
et exhortatus eos valedixit et profectus
est ire in macedoniam. Cum autem
ambulasset partes illas et exhortatus
est eos multo sermone venit
ad greciam. Ubi cum fuisset menses tres
factis illi insidie a iudeis navigaturo
in syriam. Habito autem consilio reverti
per macedoniam. Comitatus est
autem eum usque asiam sopater pirrhi beroensis.
Thessalonicensium vero aristarchus et
secundus et gaius derbeus et timotheus.
Asiani vero tychicus et trophimus. Hi
cum precessissent sustinuerunt nos tro
ade. Nos vero navigavimus post di
es azymorum a philippis et venimus
ad eos troadem in diebus quinque ubi
fuimus cum venissemus ad frangendum
panem paulus disputabat eum ex
pecturus esset in crastinum. Protraxit sermo
nem usque in medianam noctem. Erant
autem lampades copiose in cenaculo
ubi eramus congregati. Sedens autem
quidam adolescens nomine eutichus
super fenestram cum mergeretur somno
no gravi disputante paulo diutius
somnio vincitus decidit de tertio cenaculo deor
sum et sublatus est mortuus.
Ad quem cum descendisset paulus ce
cidit super eum et complexus dixit
nolite turbari. Ana. in ipsius in eo

XX

qui qui de
mora
sum
die
bus

est. Ascendens autem frangensque panem
et gustans satisque allocutus est usque
ad lucem. sic quoque profectus est. Adducentes
autem puerum viventem. et consolati sunt
non minime. nos autem ascendentes na
vem navigavimus in assonem
suscepturi paulum. sic enim disposuerat
ipse pedestrem iter facturus. cum autem
occurrisset nobis assone assumpto eo
venimus mitylenen. et inde navigan
tes sequenti die venimus chio. et
alia die applicuimus samo. et se
quenti die venimus miletum. proposu
erat enim paulus transnavigare ad
ephesum ne quid mora illi fieret in
asia festinabat enim si possibile sibi
esset ut diem pentecostes faciat ibi
solimis. a mileto autem mittens e
phesum vocavit maiores natu eccle
siae cum autem venissent ad eum et simul
essent dixit eis. vos scitis a prima
die qua ingressus sum in asiam qua
liter vobiscum fuerim serviens domino cum omni humilit
ate. et lacrimis et tentationibus quae mihi acciderunt ex
insidiis iudaeorum quomodo nihil subtraxerim
enim vobis utilium quomodo minus annun
tiarem vobis. docuerim vos publice
et per domos testificans iudaeis atque
gentilibus in dominum nostrum iesum christum
fidem in
dominum nostrum iesum christum. et nunc ecce alligatus
ego spiritu vado hierusalem quae in eam
ventura sint mihi ignorans nisi
quod spiritus sanctus per omnes ciuitates testa
tur mihi dicens. quoniam vincula et tribulationes me manent ut ego solimis.
sed nihil horum timeo neque facio animam
meam pretiosiorem quam me dum modo
consummem cursum meum et ministerium
quod accepi a domino iesu testificari
euangelium gratiae dei. et nunc ecce ego scio quia
amplius non videbitis faciem meam
vos omnes per quos transiui praedicans
regnum dei. quia propterea testor vos hodierna die quia mundus sum a sanguine
omnium. non enim subtraxi quominus
annunciarem omne consilium dei vobis

annunciare vobis. et omnis grege in quo
vos spiritus sanctus posuit episcopos regere ecclesiam
dei quam acquisiuit sanguine suo.
ego scio quia intrabunt post discessionem meam lupi rapaces in vos non par
centes gregi. et ex vobis ipsis surgent
viri loquentes peruersa ut abducant
discipulos post se. propter quod vigilate et
memoriae retinentes quia per triennium nocte et die non cessaui
monens unusquisque vestrum. et nunc
commendo vos deo et verbo gratiae ipsius qui
potens est aedificare et dare hereditatem
in sanctificatis omnibus. argenti aut
auri aut vestem nullius concupiui
sicut ipsi scitis quoniam ad ea quae opus sunt
mihi et his qui mecum sunt ministrauerunt manus istae omnia ostendi vobis
quoniam sic laborantes oportet suscipere in
firmos. et memento uerbum domini iesu
quia ipse dixit. beatius est magis dare
quam accipere. et cum haec dixisset posuit genua sua cum omnibus illis.
magnus autem factus est fletus. et procumbentes super collum pauli obstupe
bantur eum dolentes maxime in verbo
quod dixerat quoniam amplius faciem eius non essent uisuri. et deducebant eum ad
nauem.

Cum autem factum esset ut navigaremus
abstracti abeis retro cursu venimus
in choum. et sequenti die veniemus
in parharam. et inde in patarum. et cum
inuenissemus nauem transfretantem in
phenice ascendentes navigauimus.
cum apparuissemus autem cypro et
relinquentes eam ad sinistram navigauimus in syriam et venimus
tyrum. ibi enim navis exponebat e
onus. inuentis autem discipulis
mansimus ibi diebus vii. qui paulo dicebant per spiritum ne ascenderet
ierusalem. et completis diebus profecti
sumus deducentibus nos omnibus
cum uxoribus et filiis usque foras ciuitatem et positis genibus in litore ora
uimus. et cum valefecissemus inuicem
ascendimus in nauem qui autem

ceteri mutua locutione naugatione
explera a quo descendimus proce
mandam et salutatis fratribus mansimus
die una apud illos. Alia autem diepsferimus
mus cesaream. Et manentes do
mui philippi euangelistae qui erat un
de septem mansimus apud eum. Huic autem
erant quatuor filie virgines prophetantes
Cum moraremur autem ibi per dies a
liquot venit quidam a iudea
prophetae nomine agabus. Is cum venisset
ad nos tulit zonam paulli et alligans
sibi pedes et manus dixit. Hec dicit
spiritus sanctus. Virum cuius est zona hec sic al
ligabunt iudei in iherusalem et tradent in
manus gentium. Hec cum audissemus
rogabamus nos et illi loci ne
ascenderet iherusalem. Tunc
respondit paulus et dixit. Quid facitis
flentes et affligentes cor meum. Ego
enim non solum alligari sed mori paratus
sum propter nomen domini iesu. Cum
autem persuadere non possemus quiescimus de
cantes. Fiat voluntas domini. Post dies autem
istos preparati ascendebamus iherusalem
venerunt autem quidam de discipulis a ce
sarea nobiscum adducentes secum apud quem
hospitaremur iasone cipriotam antiquum
discipulum. Cum venissemus
iherusalem excepit nos frater
gaudenter. Die autem introibat paulus no
biscum ad iacobum. Omnes quoque collecti sunt
seniores. Quos cum salutasset narrabat
per singula quae deus fecerat in gentibus per
ministerium suum. Illi autem audientes
magnificabant dominum. Dixerunt ei. Vi
des frater quot milia sunt iudeorum qui
crediderunt deo et omnes emulatores sunt legis.
Audierunt autem de te quia discessionem doces
a moyse eos qui per gentes sunt iu
deos dicens non debere eos circumcidere filios
suos neque secundum consuetudinem ingredi
debere. Quid ergo est. Vtique oportet convenire
multitudinem. Audient te superve
nisse. Hoc ergo fac quod tibi dicimus.
Sunt nobis viri quatuor votum habentes super
his assumptis sanctificare cum illis et
impende in illis ut radant capita

sua et scient omnes quia quod audierunt de te
de te nihil est sed ambulans et
ipse custodiens legem. De his autem
qui crediderunt ex gentibus nos scripsi
mus iudicantes ut abstineant se
ab idolis immolato et sanguine et suf
focato et fornicatione. Tunc paulus as
sumptis viris posta die purificatus
cum illis intrabat templum annun
cians expletionem dierum purificatio
nis donec offeretur pro unoquoque eo
rum oblatio. Cum autem VII dies essent
consummandi hii qui de asia cum vidissent eum in templo concitabant
omnem plebem et miserunt in eum manus
clamantes. Viri israelite adiuvate.
Hic est homo qui adversus populum et legem
et locum hunc omnes ubique docet. Insuper et gentiles induxit in
templum et violavit sanctum locum hunc.
Videbant enim trophimum ephesium in
ciuitate cum ipso quem estimabant
quod in templum introduxisset paulus.
Commota quoque omnis ciuitas factus est
concursus populi. Et apprehendentes paulum
trahebant eum extra templum
statimque clause sunt ianue. Quaerentibus autem eum occidere nuntiatum est
tribuno cohortis quoniam tumultuatur
iherusalem. Qui statim assumptis militibus et centurionibus decurrit ad illos.
Qui cum vidissent tribunum et milites
cessaverunt percutere paulum. Tunc accedens tribunus apprehendit eum
et iussit ligari catenis duabus
et interrogabat quis esset quid fecisset. Alii autem clamabant aliud
in turba. Cum autem non posset certum cognoscere pro
tumultum iussit eum duci in castra
Et cum venisset paulus ad gradus
factum est ut portaretur a militibus pro
violentia populi. Sequebatur enim multitudo populi clamans tolle eum.
Et cum coepisset mitti in castra paulus
dixit tribuno. Si licet mihi loqui
aliquid ad te. Qui ait. Graecum
scis? Nonne tu es egyptius qui ante hos dies
commotionem fecisti et

dixisset in deserto. Et multa introi-
sicatione. Et dixit ad eos paulus. Ego
homo quidem sum iudeus a tharso ci-
ci ciuitatis insignis. Deo
autem permittente me loqui ad ipsum.

Et cum ille permisisset. XXII.
paulus stans in gradibus manu
se manu ad populum. Et magno silen-
cio facto allocutus est hebraea lingua di-
cens. Viri fratres et patres audite nunc eum
ad vos reddo rationem. Cum audissent autem
quia hebraea lingua loquebatur ad eos.
magis praebuerunt silentium. Et dixit
ego sum vir iudeus natus tharso cili-
cie nutritus autem in ista ciuitate secus
pedes gamalielis eruditus iuxta
veritatem legis patrum legis
sic et vos omnes estis hodie. Qui habe-
bam aemulatorem legis
quam vestrum sum usque ad mortem
alligans et tradens in custodias vi-
ros ac mulieres sicut princeps sacerdo-
tum mihi testimonium reddit. omnes
maiores natu a quibus epistolas acci-
piens ad fratres damascum pergebam ut
adducerem inde vinctos in iherusalem ut
puniremur. Factum autem mihi cum
iterarem et appropinquarem damasco media die sub-
dito de celo circumfulsit me lux
copiosa. et cecidi in terram audiui
vocem de celo dicentem mihi. Saul
saul quid me persequeris. Dixi
autem tibi domine. Dixitque ad
me. Ego sum iesus nazarenus quem
persequeris. Et qui mecum erant lu-
men quidem viderunt. vocem autem non audie-
runt eius qui loquebatur mecum. Et dixi.
Quid faciam domine. Dominus autem dixit ad
me. Surge et vade damascum. Ibi di-
cetur tibi de omnibus quae oportet te fa-
cere. Et cum non viderem prae claritate
luminis illius ad manus deductus
a comitibus veni damascum. Ananias
autem quidam vir secundum legem re-
monstratus hiis qui omnes habitabant
iudeis veniens ad me. et astans in
dixit. Saule frater respice. Et ego eadem
hora respexi in eum. Et ille dixit.

Deus patrum nostrorum praedestinauit te ut
cognoscas voluntatem eius. et videas
iustum. et audires vocem de ore eius. Quia
testis eius illius ad omnes homines eorum
quae vidisti et audisti. Et nunc quid
moraris. Surge et baptizare et ab-
lue peccata tua invocato nomine domini. Et
factum est reuertenti mihi in iherusalem
et orante me in templo fieri me extra
me. et videre illum dicentem
mihi festina et exi de iherusalem quia non
recipient testimonium meum de me. Et ad-
ego dixi. Domine ipsi sciunt quia ego eram
percutiens in carcerem. et cedens per sina-
gogas eos qui credebant in te. Et
cum fundetur sanguis stephani
testis tui ego astabam et consentiebam
et custodiebam vestimenta lapidan-
tium illum. Et dixit ad me. Vade quia
ego ad nationes longe mittam te.
Audiebat autem eum usque ad hoc verbum
et extollebant vocem suam dicentes. Tolle de terra hui-
usmodi non enim fas est eum viuere.
Vociferantibus autem eis et proiicientibus
vestimenta sua et pulverem iactantibus
iussit tribunus eum mena-
ri et flagellis caedi et torqueri
eum ut sciret propter quam causam sic acclama-
bant ei. Et cum extendisset eum loris
dixit ad centurionem stantem illum
Hominem romanum et indemnatum
licet vobis flagellare. Quo au-
dito centurio accessit ad tribunum
nuntiauit ei dicens. Quid ac-
cepturus es. Hic enim homo ciuis
romanus est. Accedens autem tribu-
nus dixit illi. Dic mihi si ciu-
is romanus es. At ille dixit. Sic
dicit. Et respondit tribunus. Ego multa
summa consecutus sum hanc ciuitatem. Et
paulus autem. Ego autem natus sum
quia ergo discesserunt ab il-
lo qui eum torquere erant tribu-
quoque timuit postquam cognouit quia
ciuis romanus est. et quia ligauerat
eum. Posta autem die volens quia sci-
re diligentius quam ob qua accusabatur
a iudeis solutus eum dimisit sa-

cedores quemque omnem salutis ipsius
atque vitae fratres ego vero omni studio
bona gratanter suscipiam. Et protinus
ante paulum stantes inter illos
prendens atque ita clamat
paulus atque vita fratres ego vero omnibus
bona gratanter suscipiam ante dominum
hodiernum diem princeps sacerdotum animas
precepit animabus sibi perimere os eius. Cum pau
lus dixit ad eum percutiet te deus
paries dealbate. Et tu sedens iudi
cas me secundum legem et contra legem
iubes me percuti. Et qui astabant
dixerunt. Summum sacerdotem dei maledi
cis. Dixit autem paulus. Nesciebam
fratres quia princeps sacerdotum est. Scrip
tum enim principem populi non
maledicetis. Sciens autem paulus quia
pars una est sadducaeorum altera phari
sei exclamavit sanhedrin. Viri fratres ego
pharisaeus sum filius pharisaeorum. De spe
et resurrectione mortuorum ego iudicor.
Et cum hoc dixisset facta est dissensio in
pharisaeos et sadducaeos et solvta est multi
tudo. Sadducaei autem dicunt non esse
resurrectionem neque angelum
neque spiritum. Pharisaei autem utraque fate
ntur. Facta autem clamor magnus. Et con
surgentes quidam pharisaeorum pug
nabant dicentes. Quid malum invenimus
in homine isto. Quod si spiritus locutus
est ei aut angelus. Et cum magna dis
sensio facta esset timens tribunus ne
discerperetur paulus ab ipsis iussit
militibus descendere et rapere eum de me
dio eorum ac deducere in castra.
Sequenti autem nocte assistens ei dominus
ait. Esto constans sicut testificatus es de me
Hierusalem sic te oportet et romae
testificari. Facto autem die collegerunt se qui
dam iudaeorum et devoverunt se dicentes
neque manducaverunt neque biberunt
donec occident paulum. Erant autem
plures quam quadraginta qui hanc coniu
rationem fecerant. Qui accesserunt ad prin
cipes sacerdotum et seniores et dixerunt
devotione devovimus nos nihil

gustaturos donec occidamus paulum.
Sicut nos notum facite tribuno
ut educat illum ad nos
tamquam aliquid certius cognoscere
de eo. Nos autem priusquam appropinquet parati
sumus interficere illum. Audiens autem
filius sororis paulum insidias
venientes introiit in castra nunciavit
paulo. Vocans autem paulus ad
se unum ex centurionibus ait. Adolescen
tem hunc perduc ad tribunum. Iste enim
aliquid nuntiare habet illi. Et ille quidem
assumens eum duxit ad tribunum et
ait. Vinctus paulus rogavit me
hunc adolescentem perducere ad te habentem
tibi aliquid loqui. Apprehendens autem
tribunus manum illius secessit cum
eo secretum interrogavit illum. Quid
est quod habes nuntiare mihi. Ille autem ait
Iudaei convenerunt rogare te ut crastina
die producas paulum in concilium
quasi aliquid certius inquirere de ipso
de illo. Tu autem ne credideris illis. Insidiantur
enim ei ex eis plus quam
quadraginta qui devoverunt se neque manducare
neque bibere donec occidant eum. Et nunc
parati sunt exspectantes promissionem tuam.
Tribunus igitur dimisit adolescentem
praecipiens nemini loquentem quia haec
nota fecisti mihi. Et quosdam centuriones dixit
illis. Vocate milites ducentos ut eant usque caesaream et equites
septuaginta et lancearios ducentos a tertia hora
noctis et iumenta praeparent ut imponentes
paulum educant ad felix praesidem. Timuit enim ne forte
rapientes eum iudaei occidant et ipse postea
calumniam sustineret quasi pecuniam
acceptaverit. Scribens et epistolam hanc
in illa similitudinem. Claudius lysias optimo
praesidi felix salutem. Virum
hunc comprehensum iudaeis et ma
nibus eorum eripiens cognovi quod rom
anus est volens quoque scire causam quam ob
iam habebant illi detulit eum in concilium
eorum. Quem inveni accusatum de quaestio
nibus legis ipsorum nihil vero dignum morte

aut uinculis hinc tenri. Et cum
michi perlatum est de hiudus quod pa
tarent et mihi ad te denunciare. et
accusatoribus ut dicant apud te quod
habent aduersum me. Iussit ergo me
custodiri sub custodia militum
paulum diuisit illum per noctem in
antipatridem. et postea die equitibus
equitibus ut cum eo irent reuersi sunt
in castra. Qui cum uenissent ceciderunt
et tradidissent epistolam presidi statim
et illum et paulum. Cum legisset
autem interrogasset de qua prouin
cia esset et cognoscens quod de cilicia esset
audiam te inquit cum accusatores
tui uenerint. Iussitque in pretorio
herodis custodiri eum.

Post uero dies descendens pon
tifex sacerdotum ananias cum
senioribus quibusdam et tertullo quodam
oratore qui adierunt presidem adhiuus pa
ulum. Et cum uocato paulo cepit accusare
tertullus dicens. Cum multa pa
ce agamus per te et multa corrigantur
per tuam prudentiam semper et ubique
suscipimus optime felix uir omni
gratia actione. Ne diutius te
ham te oro breuiter audiri benigna
clementia. Inuenimus hunc hominem
pestiferum. et commouentem seditionem omni
bus hominibus per uniuersum orbem terrarum
qui et templum uiolare conatus est
quem et apprehensum secundum legem nostram
uoluimus iudicare. Superueniens autem
tribunus lysias cum uiolentia magna
eripuit eum de manibus nostris iu
bens accusatores eius ad te uenire. A quo potes ipse iudicando
de omnibus istis cognoscere de quibus nos
accusamus eum. Adiecerunt
autem et iudei dicentes hec ita se habere
Rudens autem paulus annuente sibi
preside dixit. De multis annis te
esse iudicem genti huic sciens bono
animo pro me satisfaciam. Potes nos
cognoscere quia non plures sunt michi dies
quam XII ex quo ascendi adorare in
ierusalem. Et neque in templo inuenerunt
me cum aliquo disputantem aut concur
sum facientem turbe neque in sy
nagogis neque in ciuitate neque possunt
probare uobis de quibus modo accusant
me. Confiteor autem uobis quod secundum uiam
quam dicunt heresim sic deseruio deo meo
patri credens omnibus qui in lege et in
prophetis scripta sunt habens spem hanc in deum
quam et ipsi exspectant futuram resurrectionem
mortuorum iustorum et iniquorum.
In hoc ipse studeo sine offendiculo
conscientiam habere ad deum et ad homines semper.
Post annos autem plures elemosinas
facturus in gentem meam uenit. Hoc
lectis et purificatus in templo non cum
turba neque cum tumultu. Et circumde
dederunt me clamantes dicentes. Quid
me mimici uestri. Quidam autem ex
asia iudei quos oportebat apud te
presto esse et accusare si quid habent
aduersum me. Aut hi dicant si quid in
uenerunt in me iniquitatis cum
stem in medio nisi de una hac sola
modo uoce qua clamauerunt inter eos
stans quia de resurrectione mortuorum
ego iudicor hodie a uobis. Dixit
autem illos felix certissime sciens de
uia dicens. Dum deciderit tribunus lysias descendet ad
nos. Iussitque centurioni cus
todiri eum. habere requiem nec quemquam
prohibere de suis ministrare ei.
Post aliquot autem dies uenientes fe
lix cum drusilla uxore sua que
erat iudea uocauit paulum. et audiuit ab eo fidem quae est in xpo
ihu. Disputante autem illo de iustitia
castitate et iudicio futuro. tremefactus
felix respondit. Quod nunc attinet uia
de. cum opportuno ac
cipiam. Simul et spes quoniam pecunia dabitur
eis paulo. Propter quod et frequenter ac
cersiens eum loquebatur cum eo.
Biennio autem expleto accepit suc
cessorem felix porcium festum. Felix
uolens autem gratiam praestare

uadris felix reliquid paulū uinctū.

XV

Festus g̃ tum uenisset in prouinciam post triduū ascendit ierosolimā a cesarea. Adierūt eum principes sacerdotū et primi iudeorum adūsus paulū et rogabant eum postulantes gratiam adūsus eū ut iuberet perduci eum ierosolimis insidias tendentes ut occideret eū in uia. Festus autē dixit seruari paulum i cesarea. se autē maturius profuturū. Qui ergo in uobis ait potentes sūt descendentes simul si quid est in uiro crimen accusent eum. Demorans autē inter eos dies non amplius quam octo aut decem descendit cesaream. et alia die sedit pro tribunali et iussit paulū adduci. Quem cū impetrassent stantes circumdederūt eum iudei multas et graues causas obicientes quas non poterant probare paulo. Cum omnibus enim rationem reddente quia neque in legem iudeorum neque in templū neque in cesarem quicquam peccauī. Festus autē uolens gratiam prestare iudeis ait paulo et dixit. Vis ierosolimā ascendere et ibi de his iudicari a me. Dixit autē paulus. Ad tribunal cesaris sto ubi oportet me iudicari. Iudeis non nocui sicut tu melius nosti. Si enim nocui aut dignū morte aliquid feci non recuso mori. Si uero nichil eorum est quæ hi accusant me nemo potest me eis donare. Cesarem appellasti. ad cesarem ibis. Et cū dies aliquot transiissent agrippa rex et berenice descenderūt cesaream ad salutandum festum. Et cū dies plures ibi demorarentur festus regi indicauit de paulo dicens. Vir quidam est derelictus a felice in uinculis. de quo cū essem ierosolimis adierūt me principes sacerdotū et seniores iudeorum postulantes adūsus illum damnari. Ad quos ait. quia non est romanis consuetudo donare aliquem hominem priusquam is qui accusatus habeat

cesarem appello. uide festus cū assiso locutus est. deo.

presentes hēat accusatores. locumque defendendi accipiat ad abluendam crimina quæ ei obiciuntur. Cum g̃ uenissent sine ulla dilatione in sequenti die sedens pro tribunali iussit adduci uirū. De quo cum stetissent accusatores nullam cām moris deferebant de quibus ego suspicabar malū. Questiones uero quasdam de sua superstitione habebant ad ipsum cum. et de quodā ihū defuncto quem affirmabat paulus uiuere. Hesitans autē ego de huiusmodi quæstione dicebam. si uelit ire ierosolimā et ibi iudicari de his. Paulo autē appellante ut seruaretur ad augusti cognitionem. iussi seruari eū donec mittam eū ad cesarem. Agrippa autē dixit ad festum. Volebam et ipse hominem audire. Festus. Cras inquit audies eū. Alia autē die cū uenissent agrippa et berenice multa ambitione et introissent in auditorium cū tribunis et uiris principalibus ciuitatis iussu festi adductus est paulus. Et dixit festus. Agrippa rex et omnes qui simul ad cibus nobiscum uiris uidetis hunc hominem de quo omnis multitudo iudeorum impetiuit me ierosolimis petens et clamans non oportere eum uiuere amplius. Ego uero comperi nichil dignum morte eū commisisse. et cū ipse appellasset me his iudicari de his ierosolima cesarem appellauit. quo autē hoc appellante ad augustum iudicari misi eum. de quo quid certum scribam domino non habeo. Propter quod produxi eum ad uos. et maxime ad te o rex agrippa ut interrogatione facta habeam quid scribam. Sine ratione enim mihi uidetur mittere uinctum et crimina non significare. Agrippa uero ad paulum ait. Permittitur tibi loqui pro temetipso.

XVI

Tunc paulus extenta manu cepit rationem reddere. De omnibus quibus accusor a iudeis rex agrippa

meestimo beatum ap̃ te cum sim
defensurus me hodie maxime sci
ente te omnia q̃ ap̃ iudeos fer̃ assue
tudines ⁊ q̃stiones propter quod obse
cro patienter me audias. Et quidem
iuuenem me a iuuentute q̃ ab initio
fui in gente mea ⁊ in ierosolimis no
uerunt omnes iudei presentes me ab
initio si uelint testimonium phi
bere quoniam secundum certissimam sectam
religionis uite phariseus ⁊ nunc stans
q̃ ad pres nros repromissionis fac
esta dei sto in iudicio subiectus m
qua xii tribus nre nocte ac die de
seruientes spam deuenire. Der
spe accusor a iudeis o rex. Quid in
credibile iudicatur ap̃ nos si ds
mortuos suscitat. Et ego quide
existimauiam me aduersus nomen
ihu nazareni debere multa agere
contraria ⁊ fecerunt ierosolymis. Et e
multos sanctorum in carceribus clausi e
potestate sacerdotum potestate accepi
ta. Et cum occiderentur detulerunt sententiam
per omnes synagogas frequen
ter puniens eos compellebam blas
phemare. Et amplius insanies m
eos persequebar eos usque in exterimas ci
uitates. In quibus etiam uenit de
mascum cum potestate ⁊ permissu
principum sacerdotum die media in
uidi rex de celo supra splendorem
solis circumfulsisse me lumen ⁊ eos
qui simul mecum erant. Omnis quo
que cum dissentiens mihi audiui
uocem dicentem mihi hebraica lin
gua saule saule quid me persequis
durum est tibi contra stimulum calcitrare.
Ego autem dixi. Quis es domine. Do
minus autem dixit. Ego sum ihs quem tu
persequis. Sed surge ⁊ sta super pedes tu
os. Ad hoc enim apparuit tibi ut constitu
am te ministrum ⁊ testem eorum quae
uidisti ⁊ eorum quibus apparebo tibi
eripiens te de populis ⁊ gentibus quibus nunc
ego mitto te aperire oculos eorum
ut conuertantur a tenebris ad lucem
⁊ de potestate satanae ad dm ut

accipiant remissionem peccatorum ⁊ sortem
inter sctos per fidem quae est in me. Unde
rex agrippa in fine meridiuli cum
ascendisset ⁊ hystris qui fer̃ damasci pri
mum ⁊ ierosolimis ⁊ per omnem regionem
iudee ⁊ gentibus annuntiabam ut
penitentiam agerent ⁊ conuerterentur ad dm
digna penitentia opera facientes. Hanc ob
rem me iudei cum essem in templo com
prehensum temptabant manus mihi in
lentes interficere. Auxilio autem dei ad
uenientis usque hodie testificor dicens nil
extra dicens quam ea que prophete locu
turi sunt esse futura ed ⁊ moyses si passibilis
non sit si primus ex resurrectione
mortuorum annuntiaturus est
populo ⁊ gentibus. Hec loquente eo ⁊ ho
ne reddente festus uoce magna e
dixit. Insanis paule. Multae te
litere ad insania conuertunt. Et paulus
ait non insanio optime
fest. sed ueracis ⁊ sobrietatis uba
eloquor. Scit enim de his rex ad quem
constanter loquor. Latere enim nihil
horum arbitror. Non enim in angulo quid
quam horum gestum est. Credis rex agrippa
prophetis. Scio quia credis. Agrippa
autem dixit ad paulum. In modico se
ades fieri christianum. Et paulus. Op
to ap̃ dm ⁊ in modico ⁊ in magno
non solum tu sed omnes qui audiunt
hodie fiant tales qualis ego sum
excepto uinculis his. Et cum hec
dixisset ⁊ cum assidebant eis
Qui cum secessissent loquebantur
ad inuicem dicentes quia nihil mortis
aut uinculis dignum quod fecit ho
iste. Dixit autem ad festum. Dimitti potest hoc iste

Capitulum VII

Cum autem iudicatum est
nauigare nos ⁊ in
talia ⁊ traditi sunt et cum
cetera reliquis custodibus centurionem
nomine iulio cohortis augustae. Ascendentes autem nauem
ad mansiones mansimus nauigare
per oram asie loci sustulimus pro
cedentes autem nobiscum aristarchus ma
cedo thessalonicensis. Sequenti autem die

tedone thessalonicense. Sed hinc ab
die decimo nono. Ipsum manu ea
rum iactantes perdidimus omnia
amicos suos tre. et cum sic agere
fr mde cui suscultassemus sub nau
gassemus ejusdem ipsa ad eos cum
hemi erant. Et pelagus aliquie. et pa
phylie navigantes venimus usque
ad lycie et ibi invenientes centurio
nave alexandrina navigante in
italiam et transposuit nos in eam. Et
cum multis diebus tarde navigare
et vix devenissemus ante gnid
phylenio nos non permittente
ante ipsum salmonam et vix iterum na
vigantes invenimus locum quendam
qui vocatur boni portus cui vicinus erat
civitas thessala. Anno dni quadra
gesimo iam non erat tuta navigatio eo
quod iejunium jam preterisset. Consolabatur
eos paulus dicens eis. Viri video quoniam
cum injuria et multo damno non so
lum oneris et navis sed et animarum in
navigatione. Centurio autem gubna
tori et nauclero magis credebat quam
his que a paulo dicebantur. Et cum aptus
portus non esset ad hiemandum plurimi sta
tuerunt inde navigare si quo pos
sent devenientes phenice hiemare
portum cretensem respicientem ad africum
et ad chorum. Aspirante autem austro esti
mantes propositum se tenere cum sustulissent
de asson legebant cretam. Non post mul
tum autem misit se contra ipsam ventus
euroclydon qui vocatur turbo aqui
lo. Cum autem arripuisset navis et non
posset contra ventum tendere dantes e
mittebamus ferebamur. Insulam autem
quandam decurrentes que vocatur clauda
potuimus vix obtinere scapham.
Quam sublata adiutoriis utebantur
accingentes navem timentes autem
ne in syrtim incidant submisso vase
lo ferebamur. Valde autem tempe
state nobis vacantibus sequenti die iactu
ra facta de suis manibus armamen
ta navis. Proprio autem sole
nec sidera per plures dies

et tempestate non exigua imminente ab
sublata erat spes omnis salutis nos
tre. Et cum multa ieiunatio fuisset tunc
stans paulus in medio eorum dixit oportu
erat quidem audito me non tollere
a creta lucrique facere iniuriam et da
mnum. Et nunc hortor vos bono animo es
se. Nullius enim vestrum peribit
preter quam navis. Astitit enim mihi
hac nocte angelus dei cuius sum ego
et cui deservio dicens. Timeas paul
le te esse te oportet astare. Et ecce dona
vit nobis deus omnes qui navigant tecum.
Propter quod bonos animos estote viri. Credo enim
deo meo quia sic erit quemadmodum dictum est
mihi. In insulam autem quandam oportet
nos devenire. Sed postea quinto die
nocte ferentur navigantibus nobis in
adria circa media nocte suspica
bantur naute apparere sibi aliquam
regionem. Qui et submittentes bolidem
invenerunt passus xx et pusillum inde
sed et invenerunt passus xv. Timen
tes autem ne in asperiora incidamus de
puppi mittentes anchoras in ipsum opta
bant diem fieri. Nautis ito quoque terrebat
fugere de navi. Cum mittissent scapha
phanum in mare sub obtentu quasi in
ante prora anchoras extendere
dixit paulus centurioni et militi
bus. Nisi hi in navi manserint non vos
salvi fieri non potestis. Tunc abscide
runt milites funes scaphe et passi sunt
eam excidere. Et cum iam ceperit fi
eri dixit paulus omnibus simile sumere cibum
dicens. Quartadecima die hodie exspec
tantes ieiuni permanetis nihil de
sumentes. Propter quod rogo vos accipere
cibum pro salute vestra. Nullius vest
rum capillus de capite peribit. Et cum
hoc dixisset sumens panem gratias egit
deo in conspectu omnium et cum fregisset
ait manducate. Alacriores fe
cti sunt omnes et ipsi sumpserunt cibum. Eram
us autem universe in nave animas
lxxvi. Satiati autem cibo alleviabant
navem iactantes triticum in mare.
Cum autem dies factus esset non agnos

nostebant. Signum ito quidam qui da
bant hymnum ut in qp cogitabat si
possent eicere navem. Et cum an
choras subtulissent committebant se
mari simul laxantes iunctures
gubernacula et erecto artemone se
cundum auras flatum tendebant ad li
tus. Et cum incidissemus in locum
bithalassum impegerunt naue et pa
uide fixa immobilis manebat. pup
pis ito solubatur a mare. Mi
litum autem fuit ut custodias
occident ne quis cum enatasset effu
geret. Centurio autem volens servare
paulum prohibuit fieri. Iussitque eos
qui possent natare mittere se in mare
primos. et exire. et ad terram ire.
Et ceteros alios in tabulis ferebant
quosdam super res quidem ceno. Et
sic factum est ut omnes ait enadent ad
terram.

XVIII

Et cum enasissemus tunc cognou
imus quia insula ne insula uo
cabatur barbari ito prestabant no
modicam hymanitatem nobis accen
sa. n. pira refrigebant nos omnes pp
imbrem qui imminebat et frigus.
Cum congregasset autem paulus fas
cem aliquantam multitudinis et
impositus super ignem vipera a calore
ei apprensa infixit manum eius. vi
dentes autem barbari pendentem bestiam
in manu eius ad invicem dicebant
utique homicida est homo hic qui cum
enasserit de mari ultio diuina eum
non sinit vivere. Et quidem extentis
bestiam in ignem nihil mali passus est
at illi existimabant eum in iuriam
cadere aut subito cecidisset ex
morte. Diu autem illis speantibus et
videntibus nihil mali in eo fieri ci
tentes se dicebant eum esse deum. In
locis autem illis erant predia insu
le principis nomine publii qui nos
suscipiens triduo benigne exhibu
it. Contigit autem patrem publii febri
bus et dissenteria detentum iacere. Ad
quem paulus introiuit. Et cum oral

set et impositis ei manibus sanauit eum. Quo facto et omnes qui in in
sula habebant infirmitates accedo
bant et curabantur. Qui et multis
honoribus nos honorauerunt et ma
gnalibus impositis qui navigaturi
sumus. Post menses autem tres navigauimus
in naue alexandrina que in insula
hyemauerat cui erat insignis cas
tor. Et cum venissemus syracu
sam mansimus ibi triduo. Et inde
circumlegentes devenimus regium
Et post unum diem flante austro
secundo die venimus puteolis ubi
inuenimus fratres rogati sumus ma
nere apud eos diebus vii. Et sic venimus
romam. Et inde cum audissent fratres
occurrerunt nobis usque ad appiforum et
tribus tabernis. Quos cum audisset pau
lus gratias agens deo accepit fidu
ciam. Cum autem venissemus ro
mam permissum est paulo permanere
sibimet cum custodiente se milite.
Post triduum autem diem euocauit pri
mos iudeorum. Cumque euenissent
dixerunt eis. Ego uiri fratres nihil
aduersus plebem faciens aut mo
rem patrum uinctus ieruso solymis
traditus sum in manus romanorum.
Qui cum interrogationem de me ha
bere uoluerunt me dimittere
eo quod nulla esset causa mortis in me.
Contradicentibus autem iudeis coac
tus sum appellare cesarem non qui
gentem meam habens aliquid accusa
re. Propter hanc igitur causam rogauerunt
uidere et allocuti. Propter spem israel
catenam hanc circumdatus sum.
At illi dixerunt ad eum. Nos neque
litteras accepimus de iudea de
aduenientes aliquis fratrum nunciauit
aut locutus est. Quid de te ue
lim rogamus audire a te quid
sentis. Nam de secta hac notum est
nobis quia ubique contradicitur. Cum autem
autem ei diem venerunt
ad eum in hospitium plures. Quibus ex
ponebat testificans regnum dei suad

dens q̃ ex de ihu ex lege moysi et pro
phetis a mane usq; ad uesperam. Et
quidam quidem credebant quæ dicta sunt
ab eis. Cum autem non credebant
inter se dicebant. Quia bene spiritus sanctus
locutus est per ysaiam prophetam
ad patres nostros dicens. Vade ad po
pulum istum. et dic ad eos. Aure audie
tis. et non intelligetis. et videntes vi
debitis. et non aspicietis. Incrassatum
est enim cor populi huius. et aure graui
audierunt. et oculos suos claudunt
ne forte videant oculis. et audiant
aure. et intelligant corde. et conuertan
tur. et sanem eos. Notum igitur sit uobis
quia hanc salutare dei. ipsi
audient. Et cum hæc dixisset exiuit
iudei ab eo multam habentes inter se
questionem. Manserunt autem biennio tota
eo in suo. et suscipiebant omnes qui
ingrediebantur ad eum predicans
regnum dei. et docens quæ sunt de domino ihu xpo cum omni fi
ducia sine prohibitione amen.

Sancti paulus in canonica

Ordo ita est ordo apostolorum quem integre sepi
ens fidemque retinam
secuti sunt et quæ canonice num
ciparunt sic in la
tinis codicibus inuenitur quorum primus
petrus et primus iuxta apostolorum pri
me sedis quoque epistolas eius in ordinem retu
lerunt. Sed sicut euangelistas diuinam
ad uiuentis imaginem. Quatuor ma
nus pro ordine dei nos uiuentes red
diuimus. Et in prima iacobi ma
nus. dicit petrus iohannes tres. et inde ma
nus. iudas sicut ab eis digesta sunt. quoque ab
uno pretiosi fideliter et latinum interpretan
tur eloquium. nec ambiguitate legen
tibus facere nec sermonum serie uanitas impugnare. Ille precipue iube
bat de uentate ueritatis. in pri
ma iohannis epistola legimus. in qua
et ab infidelibus translatoribus multum
erratum est a fidei ueritate co
pimus rectum. nunquam uocabula
hoc est aqua sanguis et spiritus in ipsa sua

et auribus gustet audiant. et oculos suos aperiat
scriptura ne forte videant oculis

editione ponentibus. et prius libri de
spe testimonium omittentibus. in quo
maxime. et fides catholica roborat
ur. et pater. et filius. et spiritus sanctus una diuin
itatis substantia comprobatur.
Ancetis uero epistolis quinque aliis
quidem alter editio lectoris putaremus
deesse. Sed ecce uirtuosa dei custodiet
um diuina me impensius scripturis
uitare inquiris mea quippe
senectute mundum denuo condendam exponis. qui me falsarium co
ruptorem et sacra prauantem scrip
turam. Sed ego in tali ope nec emu
lor. nec interdum prouocatus
nec sacre scripture uitatem poscentibus denegabo.

Incipit canonica iacobi apostoli

Iacobus dei et domini nostri ihu xpi ser
uus. xii tribubus quæ sunt in dis
persione salutem. Omne gaudium
existimate fratres mei cum in
temptationibus uariis incideritis
scientes quod probatio fidei uestre
patientiam operatur. Patientia autem op
perfectum habeat ut sitis perfecti
et integri in nullo deficientes. Si
quis autem uestrum indiget sapi
entia postulet a deo qui dat
omnibus affluenter et non improperat
et dabitur ei. Postulet autem in
fide nichil hesitans. Qui enim hesi
tat similis est fluctui ma
ris qui a uento mouetur et
circumferitur. Non enim
homo ille quod adipiscatur a domino. Vir duplex animo instabilis
est in omnibus uiis suis. Glorietur autem
frater humilis in exaltatione sua. di
ues autem in humilitate sua quoniam sicut
flos feni transibit. Exortus est enim
solem ardore et arefecit fenum et
flos eius decidit et decor uultus
eius deperiit. ita et diues in uiis
suis marcescet. Beatus uir qui
suffert temptationem quoniam cum pro
batus fuerit accipiet coronam uite
quam repromisit deus diligentibus se

sleno cum temptatur dicat quia a
deo temptatur. Deus enim tentator
malorum est. Ipse autem nemine tentat
omnis quisque uero temptatur
a concupiscentia sua abstractus et illec
tus. Deinde autem concupiscentia cum
concepta parit peccatum. Peccatum uero cum
consumatum fuerit generat mortem. Nolite
errare fratres mei dilectissimi.
Omne datum optimum. Et omne donum
perfectum desuper est descendens a
patre luminum apud quem non est transmu
tatio nec obumbratio. Cui non est uicissitudinis obumbratio
Voluntarie genuit nos uerbo ue
ritatis ut simus initium aliquod creatu
re eius. Sciatis fratres mei dilectissimi.
Sit autem omis homo uelox ad audiendum
tardus autem ad loquendum tardus
autem ad iram. Ira enim uiri iustitiam
dei non operatur. Propter quod abicientes
omem immunditiam et habundantiam
nimiam malitiae in mansuetudine o
suscipite insitum uerbum quod potest sal
uare animas uestras. Estote autem factores u
ri et non auditores tantum fallentes uos
metipsos. Quia si quis auditor est uerbi et
non factor hic comparabitur uiro qui con
sideratur uultum nativitatis suae in spe
culo. Consideravit enim se et abiit et sta
tim obliuiscitur qualis fuerit. Qui autem perspexerit in lege perfecta libertatis et perma
serit in ea non auditor obliuiosus
factus sed factor operis hic beatus in factu suo
erit. Si quis autem putat se religio
sum esse non refrenans linguam suam sed seducens cor suum huius uana est
religio. Religio munda et immaculata
apud deum et patrem hoc est uisitare o
pupillos et uiduas in tribulatione eorum et immaculatum se custodire ab
hoc seculo.

Fratres mei nolite in personarum ac
cepcione habere fidem domini nostri iesu xpi
glorie. Etenim si introierit in uestram
synagogam uir aureis annulis in uesti
mento candido introierit autem et pauper
in sordido habitu et intendatis in eum
qui indutus est uestem preclaram et dic

eris ei tu sede hic bene pauperi autem di
catis tu stas illic aut sede sub scabello pedum meorum. Nonne iudicatis
apud uos metipsos et facti estis iudices
cogitationum iniquarum. Audite fratres
mei dilectissimi. Nonne elegit deus pau
peres in hoc mundo diuites in fide
et heredes regni quod repromisit deus
diligentibus se. Vos autem exhonorastis
pauperem. Nonne diuites per po
tentiam opprimunt uos et ipsi tra
hunt uos ad iudicia. Nonne ipsi
blasphemant bonum nomen quod in
uocatum est super uos. Si autem legem per
ficitis regalem secundum scripturas
diliges proximum tuum sicut te ipsum be
nefacitis. Si autem personas accipi
tis peccatum operamini redarguti a le
ge qui transgressores. Quicumque
autem totam legem obseruauerit
offendat autem in uno factus est omnium re
us. Qui enim dixit non moechaberis dixit
etiam occides. Quod si non moechaberis occidis
autem factus es transgressor legis. Sic lo
quimini et sic facite sicut per legem
libertatis incipientes iudicari. Iudi
cium sine misericordia illi qui non fecit
misericordiam. Superexaltat autem misericordia iudi
cium. Quid proderit fratres mei si fidem
quis dicat se habere opera autem non habeat
Numquid potest fides saluare eum
Si autem frater aut soror nudi sint et egeant
victu cotidiano dicat autem aliquis
de uobis illis ite pace calefamini et sa
turamini non dederitis autem eis quae
necessaria sunt corpori quid proderit uobis
Sic et fides si non habeat opera mortua est
in semetipsa. Sed dicet quis. Tu fidem
habes et ego opera habeo. Ostende mihi fi
dem tuam sine operibus et ego ostendam
tibi ex operibus fidem meam. Tu credis
quia unus est deus bene facis. Et demo
nes credunt et contremiscunt. Vis autem
scire o homo inanis quia fides sine
operibus otiosa est. Abraham pater noster nonne
ex operibus iustificatus est offerens filium suum super altare. Videsne quia fides
cooperabatur operibus illius et ex operibus

fides aestimata est. Et suppleta est scrip
tura dicens. Credidit Abraham deo et
reputatum est ei ad iustitiam. Et ami
cus dei appellatus est. Videtis quo
modo ex operibus iustificatus homo non ex fide
tantum. Similiter autem et Rahab meretrix nonne
iustificata est suscipiens nuntios et per aliam viam eos eiciens. Sicut enim
corpus sine spiritu mortuum est ita et fides sine
operibus mortua est.

Nolite plures magistri fieri fratres mei
scientes quoniam maius iudicium su
mimus. In multis enim offendimus omnes. Si quis
non offendit in uerbo hic perfectus est uir
potens et frenare totum corpus.
Si autem equis frenos in ora mittimus
ad obediendum nobis et omne corpus eorum
circumferimus. Et ecce naues cum sint
magne et a uentis ualidis mo
ueantur circumferuntur uno modico
gubernaculo ubi impetus dirigentis uo
luerit. Ita et lingua modicum quidem mem
brum est et magna exaltat. Ecce quantus
ignis quam magnam siluam incendit. Et lingua
ignis est universitas iniquitatis lingua
constituitur in membris nostris quae maculat
totum corpus et inflammat rotam na
tiuitatis nostre inflammata a gehenna. Omnis
enim natura bestiarum et volucrum et ser
pentum et ceterorum domantur et domita est
a natura humana linguam autem nullus
hominum domare potest. Inquietum
malum plena ueneno mortifero In ipsa benedicimus deum patrem et in ipsa
maledicimus homines qui ad imagi
nem dei facti sunt. Ex ipso ore procedit be
nedictio et maledictio. Non oportet fratres
mei hec ita fieri. Numquid de eodem
fonte emanat dulcem et
amarum aquam. Numquid potest fratres
mei ficus uuas facere aut uitis fi
cus. Sic nec salsa dulcem potest facere aquam.
Quis sapiens et disciplinatus inter
nos. Ostendat ex bona conuersatione opera
tionem suam in mansuetudine sapie. Si
autem zelum amarum habetis et contentiones
sint in cordibus uestris nolite gloriari et
mendaces esse ad ueritatem. Non est
hic sapientia descendens

quam magnam siluam incendit et lingua
uram ignis

superna sed terrena animalis diabolica. Ubi enim zelus
et contentio ibi inconstantia et omne opus
prauum. Quod autem deorsum est sapientia pri
mum quidem pudica est deinde pacifica
modesta suadibilis bonis assentiens.
plena misericordia et fructibus bonis iudicans
sine simulatione. Fructus autem iusti
cie in pace seminantur facientibus pa
cem. Unde bella et lites in uobis.

Nonne ex cupiditatibus uestris que mi
litant in membris uestris. Concupisci
tis et non habetis. Occidistis et zelatis et non
potestis adipisci. Litigatis et bellatis
et non habetis propter quod non postulatis. Petitis et
non accipitis eo quod male petatis. Adul
teri nescitis quoniam amicitia huius mundi
inimica est dei. Quicumque igitur uoluerit
amicus esse huius mundi inimicus con
stituitur dei. An putatis quia inanem
dicit scriptura. Ad inuidiam concupiscit
spiritus qui habitat in uobis. Maiorem
autem dat gratiam propter quod dicit. Deus su
perbis resistit humilibus autem dat gratiam.
Subditi igitur estote deo. Resistite diabo
lo. Fugiet a uobis. Appropinquate autem deo et
appropinquabit uobis. Emundate
manus peccatores et purificate corda
duplices animo. Miseri estote et lugete
fletus uestrum in luctum conuertatur et gau
dium uestrum in moerorem. Humiliamini in con
spectu domini et exaltabit uos. Nolite
detrahere alterutrum fratres mei. Qui de
trahit fratri aut qui iudicat fratrem
suum detrahit legi et iudicat legem
Si autem iudicas legem non es factor legis sed iudex. Unus est legis lator et iudex qui potest perdere et li
berare. Tu autem quis es qui iudicas
proximum tuum. Ecce nunc qui dicitis ho
die aut crastino ibimus in illam ciuitatem et faciemus ibi
annum et negotiabimur et lucrum fa
ciemus qui ignoratis quid sit uobis
in crastinum. Quis enim uita uestra. Ecce
enim ad modicum parens et deinde
euanescit. Pro eo autem quod dicatis si
dominus uoluerit et uiuemus faciemus

hoc autem illud suncaste cultatis
in sebis uris · omis enim caro sicut
maligna e. Scienti g̃ bonu facere
et ñ facienti pcm e illi.

Hgite nõ diuites plorate ululan
tes in miseriis uris que adue
nient uob. Diuitie ure putrefte sũt
et uestimenta uta ãmeis comesta sũt
aurum et argentum uru eruginatum
est. et erugo eorum erit uobis testimo
nium et manducabit carnes uas
tras sicut ignis. Thesaurizastis uob
iram in nouissimis diebus. Ecce merces
operariorum qui messuerunt regio
nes uras que fraudata e a uobis cla
mat. et clamor eorum in aures dñi sa
baoth introiuit. Epulati estis super
ram et in luxuriis enutristis
corda uria. In die occisionis et occidisti
adiustis iustum non resistit uobis
Patientes g̃ estote fres usq; ad aduen
tum dñi. Ecce agricola expectat pre
ciosum fructum terre patiens sus do
nec accipiat temporaneum et serotinum. Pa
tientes estote uos et confirmate corda
uria. q; aduentus dñi appropiauit.
Nolite in gemisce fres in alterutrum
ut non iudicemini. Ecce iudex ante
ianuam assistit. Exemplum accipite
fres exitus mali et longanimitatis
laboris et patientiae ppheas qui lo
cuti sũt in nomine dñi. Ecce beatificamus
eos qui sustinuerunt. Sufferentiam iob
audistis et finem dñi vidistis quia mi
sericors est dñs et misericors. Ante o
omia autem fres mei nolite iurare neq;
per celum neq; per terram neq;
per aliud quodcumq; iuramentum. Sit autem
sermo uster est est. non non. ut non sub iu
dicio decidatis. Infirmatur aliquis
ergo in uobis inducat presbiteros ecce
et orent super eum oleo in nomine dñi et
oratio fidei saluabit infirmum et alle
uiabit eum dñs et si peccata fuerit
dimittentur ei. Confitemini g̃ alte
rutrum peccata uria et orate pro inuicem

ut saluemini. Multum ualet deprecatio iusti assidua. Helias homo
erat similis nobis passibilis et ora
uit ut non pluueret super terram
et non pluit super terram annos tres et menses
sex. Et iterum orauit rursum et celum dedit
pluuiam et terra dedit fructum suum.
Fres si quis ex uobis errauerit a ueritate
et conuerterit quis eum fratre deberet quoniam
qui conuertit peccatorem ab errore uie sue
saluabit animam eius a morte et co
operit multitudinem peccatorum.

Petrus apls ihu xpi e
lectis aduenis dispersionis ponti galatie
cappadocie asie et bithynie secundum
prescientiam dei patris in sanctificationem
spiritus in obedientiam et aspersionem
sanguinis ihu xpi gratia uob et
pax multiplicetur. Benedictus deus et
pater dñi nri ihu xpi qui secundum
magnam misericordiam suam regenerauit
nos in spem uiue per resurrectionem
ihu xpi ex mortuis in hereditatem incorruptibilem et in
maculatam et inmarcescibilem
conseruatam in celis in uobis qui
in uirtute dei custodimini per
fidem in salutem paratam reuelari
in tempore nouissimo in quo exultabitis
nunc modicum si oportet contristati
in uariis tribulationibus ut probatio
fidei uestre multo preciosior sit auro
quod per ignem probatur inuentatur in
laudem et gloriam et honorem in reuela
tione ihu xpi. Quem cum uideritis non
diligitis in quem nunc non uidentes
credentes autem in eum gaudebitis
gaudio inenarrabili et glorificato reportantes finem fidei uestre
salutem animarum. De qua salute exq;
quisierunt atque scrutati sũt ppheta qui
de futura in uos gratia ppharauerunt scru
tantes in quod uel quale tempus significaret
in eis spiritus xpi penitentiam ea
que in xpo sunt passiones et posteriores glo
rias. Quibus reuelatum est quia non sibimet

ipsis. nos autem ministramus ea quæ ne
nunciata et nobis sed per eos qui euan
gelizauerunt nobis spiritu sancto misso de celo
in quem desiderant angeli prospicere. Propter
quod succincti lumbos mentis uestre solui
te perfecte spem eam quæ offertur uo
bis gratia in reuelatione ihu xpi qui si
ut obedientie filios non configurati pristinis ig
norantie uestre desideriis sed secundum
uocantem uos sanctum. et ipsi sancti in omni
uersatione sitis quoniam scriptum est sanctis
ris quoniam ego sum sanctus. et si patrem uo
catis eum qui sine acceptione personarum iudicat
secundum unusquisque opus i
more uersatus uestri tempore. scientes quod non
corruptibili auro aut argento
redempti estis de uana uestra conuersatione
patrum uestrorum sed pretioso sanguine
quasi agni immaculati et incontaminati
ihu xpi qui quidem ante constitutionem mun
di manifestati autem nouissimis tem
poribus propter uos qui per ipsum fideles es
tis in deum qui suscitauit eum a mortuis
et dedit ei gloriam ut fides
uestra et spes esset in deo. animas uestras casti
ficantes in obedientia caritatis in
fraternitatis amore sinceri ex corde
mutuem diligite. renati non
ex semine corruptibili sed incorrup
tibili per uerbum dei uiui et permanen
tis in eternum. quia omnis caro fenum et omnis
gloria eius tanquam flos feni. exaruit
fenum et flos eius decidit. uerbum autem
domini manet in eternum. hoc autem est uerbum
quod euangelizatum est in nobis.

Deponentes igitur omnem malitiam et
omnem dolum et simulationes et inuidias et omnes detractiones sicut modo geniti
infantes rationabiles sine dolo lac con
cupiscite ut in eo crescatis in salutem si
quidem gustastis quoniam dulcis est dominus. Ad quem
accedentes lapidem uiuum ab hominibus
quidem reprobatum a deo autem electum
honorificatum et ipsi tanquam lapides
uiui superedificamini domus spiritalis
sacerdotium sanctum offerre spiritales hostias
acceptabiles deo per ihum xpm ipsi
quidem ponam in

sion lapidem summum angularem
electum pretiosum. et qui crediderit
eum non confundetur. Vobis igitur honor
credentibus. incredentibus autem lapis quem
reprobauerunt edificantes hic factus est in
caput anguli. et lapis offensionis et petra
scandali his qui offendunt in uerbo
incredulitate in quo. et posuerunt. Vos autem
estis genus electum regale sacerdotium. gen
tes sancta populus adquisitionis ut uirtutes
annuntietis eius qui de tenebris
uos uocauit in admirabile lu
men suum. Qui aliquando estis non
populus nunc autem populus dei. qui non
consecuti estis misericordiam nunc autem misericordiam
consecuti. Karissimi obsecro
uos tanquam aduenas et peregrinos
abstinere a carnalibus desideriis quæ uo
militant ad animam. animam conuersationem
uestram inter gentes habentes bonam. ut in
eo quod detractant de uobis tanquam de
malefactoribus ex operibus uestris est
dantes gloriam deo in die uisitationis. Subiecti estote omni humane creatu
re propter deum. Siue regi qui precellit
siue ducibus tanquam ab eo missis ad
uindictam malefactorum laudem uero bo
norum. quia sic est uoluntas dei ut benefa
cientes obmutescere faciatis imprudentium
hominum ignorantiam. Quasi liberi et
non quasi habentes malitiam libertatem
sed sicut serui dei. Omnes honorate fraternitatem
diligite. Deum timete regem hono
rificate. Serui subditi estote omni
timore domino. non tantum bonis et modestis
sed et discolis. Hæc est enim gratia si propter
conscientiam dei sustinet quis tristitias
patiens iniuste. Quæ enim gratia est si peccantes et colaphizati sustinetis. Si benefa
cientes patienter sustinetis. Hæc est enim gratia
apud deum. In hoc enim uocati estis. quia xpc
passus est pro nobis nobis relinquens exem
plum ut sequamini uestigia eius. Qui
peccatum non fecit nec inuentus est dolus
in ore eius. Qui cum maledicerentur non
maledicebat. cum pateretur non comi
nabatur. tradebat autem iudicanti
se iniuste. qui peccata nostra ipse portauit in
corpore suo super lignum ut peccatis mortui
iustitiæ uiuamus cuius liuore

ii ppls dei ne iam ppls di qui no

fanari tunnus fratris n. sic orates et
rantes. hereditatis nō ad patrem et
ejus aliam tuam.

III

Similiter et mulieres subditi sint
suis viris ut et si qui non credunt
verbo per mulierem absque verbo lucrificentur aspientes castitatem vestram
cum timore. cujus non sit extrinsecus
capillatura aut circumdatio
aurum aut indumentum vestimentorum cultus sed
abscondatur cordis homo in incorrupti
bilitate quietis et modesti spiritus quod
est in conspectu dei locupletis. sic enim
aliquando sancte mulieres sperantes in deo ornabant se subditae propriis viris sicut sara obedi
ebat abrahae dominum vocans eum
estis filie bonefacientes non timentes ul
lam perturbationem. viri similiter cohabitantes secundum scientiam infirmiori vasculo muliebrium tribuentes honorem
tamquam et coheredibus gratiae vitae ut ne
impediantur orationes vestre. in fine
autem unanimes omnis orationes esto
te compatientes fraternitatis amatores
misericordes modesti humiles non red
dentes malum pro malo aut maledictum
pro maledicto sed econtrario benedicentes quia
hoc vocati estis ut benedictionem hereditatis possideatis. qui enim volunt vitam
diligere et dies videre bonos coherceat
linguam suam a malo et labia eius ne
loquantur dolum. declinet a malo
et faciat bonum inquirat pacem et
sequatur eam quoniam oculi domini super iustos
et aures eius in preces eorum. vultus autem
domini super facientes mala. et quis est qui
vobis nocere possit si bonemulatores fue
ritis. sed si quid patimini propter iustitiam
beati estis. timorem autem eorum ne
timueritis non conturbemini. dominum autem
christum sanctificate in cordibus vestris. paratus
semper ad satisfactionem omni poscenti
vos rationem de ea quae in vobis est fide et spe. sed
cum modestia et timore habentes
bonam conscientiam ut in eo quod detrahunt de vobis
confundantur qui calumniantur
vestram bonam in christo conversationem. melius
enim benefacientes si velit voluntas

dei

quam cum malefacientes. quoniam
et christus pro peccatis nostris mortuus est iustus
pro iniustis ut nos offerret deo mor
tificatus quidem carne vivificatus autem
spiritu in quo et his qui in carcere conclu
si erant spiritibus veniens praedicavit
in ecclesiae quae fuerant aliquando. cum
expectabant dei patientiam in diebus noe
cum fabricaretur arca in qua paucae
id est octo animae salvae factae sunt per aquam. quod et vos
nunc similis forma salvos facit baptismus
non carnis depositio sordium sed conscientiae
interrogatio in christo jesu per resurrectionem
ejus qui est in dextera dei. pacificans
mortificatus in carne vivificatus autem
spiritu. cui accessit angelis et potestatibus et virtutibus.

IIII

Christo igitur passo in carne et nos eadem
cogitatione armamini quia qui passus
est in carne desitit a peccatis ut iam non
hominum desideriis sed voluntati dei quod
reliquum est in carne vivat tempus
sufficit nobis praeteritum ad voluntatem
gentium quae ambulavit
in desideriis luxuriis vinolentiis comes
sationibus potationibus et illicitis
idolorum cultibus in quibus non obstupe
scunt in eadem luxuriae confusionem
blasphemantes qui reddent rationem et
paratus est iudicare vivos et mortuos
propter hoc enim mortuis evangelizatum est ut iudicentur quidem sec
dum carne homines in carne vivant autem
sec dum spiritum. cum autem finis adpro
pinquabit sitote igitur prudentes so
bii in orationibus. ante omnia autem
mutuam in vobis metipsis caritatem con
tinuam habentes. quia caritas operit multitudinem peccatorum. hospitales invicem
sine murmuratione unusquisque sicut
accepit gratiam administrantes illam
ad invicem sicut boni dispensatores
multiformis gratiae dei. si quis
loquitur quasi sermones dei si quis
ministrat tamquam de virtute quae
administrat ds ut in omnibus ho
norificetur ds per iesum christum dominum nostrum cui est gloria et imperium in saecula

per resurrectionem domini nostri iesu xpi qui est dextera

[illegible] dñi nostri pe-
[illegible] ad tempus eum ro-
[illegible] quid vobis cum gau-
[illegible] passionibus gaudete vt
[illegible] gloriosus gaudeatis e-
[illegible] exultemini in hoc
[illegible] quod est honoris glo-
[illegible] quae est spes eius vobis nos
[illegible] autem iuxta patrem
[illegible] maledicitur e-
[illegible] Si autem vt christus
[illegible] Gloriatur autem dñi
[illegible] est vt in capite
[illegible] Si autem primum
[illegible] non credunt
[illegible] gloriosus quanto
[illegible] impius et peccator vbi
[illegible] et hi qui patiun-
[illegible] dei fideli creatori
[illegible] in bonis factis.

V

Seniores igitur in vobis
[illegible] seniores testes christi pa-
[illegible] futuro revelan-
[illegible] gloriae coheredes. Patere quae
[illegible] gregem dei quae in vobis est
[illegible] sed domini vestri
[illegible] voluntarie non vt dominantes
[illegible] fidei gregis exemplo vt
[illegible] princeps pastorum pe-
[illegible] immarcescibilem gloriae coronam
[illegible] adolescentes subditi estote
[illegible] omnes autem humilitate insi-
[illegible] quia deus superbis resistit humilibus autem
[illegible] gratiam. Humiliamini igitur sub po-
[illegible] manu dei vt vos exaltet in tempore
[illegible] omnem solicitudinem
[illegible] in illum qui curam
[illegible] de vobis. Sobrii estote et vigilate quia
[illegible] vt diabolus tanquam leo
[illegible] circuit quaerens quem devoret
[illegible] resistite fortes in fide scientes eam
[illegible] passionem et quae in mundo est vestre
[illegible] fraternitati. Deus autem omnis gratiae qui
[illegible] vos in aeternam suam gloriam in
[illegible] Iesu modicum passos ipse perficiet et
[illegible] firmabit solidabit atque in gloriam
[illegible] sicut decet. Per ipsum
[illegible] fidelem fratrem vobis vt arbitror fidelem

[illegible] non manos nec sine fructu
[illegible] nos existere in domini nostri Iesu
[illegible] cognitione. Cum enim presto sim hercetis
[illegible] et manifestans oblivionem
[illegible] purgationis meae
[illegible] delictorum quia propter eos magis
[illegible] vt per bona opera certam
[illegible] vocationem et electionem faciatis.
[illegible] facientes non peccabitis aliquando.
[illegible] abundanter ministrabitur
[illegible] vobis introitus in regnum domini
[illegible] Iesu Christi. Propter quod incipiam vos com-
[illegible] monere de his et quidem sciens et gaudens
[illegible] vos in praesenti veritate. Iustum autem
[illegible] arbitror quandiu sum in hoc tabernaculo
[illegible] suscitare vos in commonitione certus
[illegible] quod velox est depositio tabernaculi

salutem

non vole

[illegible]

[illegible] ds anglis peccantibus si peperit sa
rudiras: inferni fructibus mi
rari iudicium in iudicii cruciam
dos reservari. Longinquitas mundo si
peperit sa. Octavum hoc iudicium
pietone iustus diluvium mundo
impiorum minuens. Iniquitatis sodo
mor. Gomorreorum fanerem vesti
gens exterminio dampnatur exem
plum eorum qui impie actum sit po
nens. Iustum loth oppressum a
nefandorum iniuria ac luxuriosa co
versatione eripuit a spiritu. Iniquitatis
iustus erat. Iustus enim qui de
die in diem aliam iustam iniquis

[illegible] Sotorum. Ds pros
[illegible] ipse eripe iniquos
[illegible] iudicando reser
[illegible] eos qui post ea
[illegible] mundicie dam
[illegible] et tempnentes sectas no
[illegible] ad blasphemandum
[illegible] ciuitatem. Hi uero ue
[illegible] illa pecora natura
[illegible] et blasphemantes
[illegible] publicum. Principes
[illegible] hunc uolentes et
[illegible] et delicias omniu
[illegible] uale diuitiis affluen
[illegible] tes luxuriantes.
[illegible] os hostes in maledicis
[illegible] mes uia veritatis et
[illegible] eum uelam filii be
[illegible] in iniquitatis ama
[illegible] em ito habuit sue
[illegible] ugalle mutii assuis
[illegible] ohibuit. Ipse in sup
[illegible] antes sine aqua et
[illegible] nis et agitatae quibus
[illegible] nebi reseruatur. Et
[illegible] tatis loquentes pellu
[illegible] is carnis luxuriae
[illegible] effugerit. Qui enim libe
rate illis proximantes tumidi ser
uitute corruptionis. A quo quis
superatus est hunc seruus est. Si
enim effugientes coinquinationes mun
di cognitione domini nostri ihu xpi. Rursus
rursus implicati superantur.
Sed et eis possit ora dei ora prouerbius
iustum. Et canis reuersus ad uomitum
suum. Et sus lota in volutabro luti.

II

Hanc etiam nobis
iterum eadem scribo epistolam mo
nens eorum et admonendo sinceram

pietatis adulatio et mo
[illegible] labis deuitare pollu
[illegible] les os et contaminati
[illegible] habentes

rem ut memores sitis eorum qui prædi
cti sunt a sanctis apostolis et apostolorum ut pre
cepto domini et salvatoris nostri. Hoc pri
mum scientes quod venient in novissimis
diebus in deceptione illusores
secundum proprias concupiscentias ambu
lantes dicentes. ubi est promissio aut
adventus eius. Ex quo enim patres dormi
erunt omnia sic perseverant ab initio crea
turæ. Latet enim eos hoc volentes quod ce
lorum erant prius et terra de aqua et per aquam
existens dei verbo per quem et mundus
tunc aqua inundatus perit. Cœlum
autem nunc et terra eodem verbo reposita
sunt igni servantur in diem iudicii et
perditionis impiorum hominum. Unum autem hoc
nolo latere vos quia unus dies apud
dominum sicut mille anni et mille anni
sicut dies unus. Non tardat dominus pro
missum sicut quidam existimant sed patienter agit propter nos nolens
aliquos perire sed omnes ad pœnitentiam reuerti. Adueniet autem dies domini ut fur in
qua cœli magno impetu transient.
elementa vero calore solubilia erunt terra autem
et quæ in ea sunt omnia opera exurentur.
Cum hæc igitur omnia dissoluenda sint.
quales oportet nos esse in sanctis conuersationibus et pietatibus expectantes et festinantes in adventum diei domini
dei per quem cœli ardentes solubilentur et elementa igne ardore ualescentes
soluuntur. Nos autem secundum eius promissa expectamus nouos cœlos et nouam terram in quibus iustitia habitat. Propter quod carissimi expectantes
sanctas immaculatos et inuentos in pace. Dominum nostrum iesum
christum longanimitatem salutem arbitramini. Sicut et karissimus frater paulus secundum datam sibi sapientiam scripsit uobis sicut et in omnibus epistolis loquens in eis
de his in quibus sunt quædam difficilia intellectu quæ indocti et instabiles depra
uant sicut et reliquas scripturas ad suam ipsorum perditionem. Vos igitur fratres patientes
hæc custodientes ne simul cum errore iniquorum decipiamini a
propria firmitate. Crescite autem in gratia et
cognitione domini nostri iesu christi et saluatoris
onestum sicut quidam existimant

ris nostri iesu christi gratia et nostra in die eternitatis amen. Incipit canonicorum epistola prima

Quod fuit ab initio quod audiuimus. Quod uidimus oculis nostris quod perspexerunt et manus nostre contrectauerunt de uerbo uite. et uita manifesta est et uidimus et testamur et annunciamus uobis uitam eternam quæ erat apud patrem et apparuit apud nos quod uidimus et audiuimus annunciamus et uobis et uos societatem habeatis nobiscum et societas nostra sit cum patre et cum filio eius iesu christo. Hæc scribimus uobis ut gaudeatis et gaudium uestrum sit plenum. Et hæc est annunciatio quam audiuimus ab eo et annunciamus uobis quoniam deus lux est et tenebræ eo in eo nulle sunt. Si dixerimus quoniam societatem habemus cum illo et in tenebris ambulamus mentimur et veritatem non facimus. Si autem in lumine ambulamus sicut et ipse est in lumine societatem habemus ad invicem et sanguis iesu filii eius emundat nos ab omni peccato. Si dixerimus quoniam peccatum non habemus ipsi nos seducimus et veritas in nobis non est. Si confitemur peccata nostra fidelis et iustus est ut remittat nobis peccata et emundet nos ab omni iniquitate. Si dixerimus quoniam non peccauimus mendacem facimus eum et verbum eius non est in nobis.

Filioli mei hæc scribo uobis ut non peccetis. Sed et si quis peccauerit aduocatum habemus apud patrem iesum christum iustum et ipse est propitiatio pro peccatis nostris non autem pro nostris autem tantum sed et pro totius mundi. Et in hoc scimus quoniam cognouimus eum si mandata eius obseruemus. Qui dicit se nosse eum et mandata eius non custodit mendax est et in eo veritas non est. Qui autem seruat uerbum eius in hoc uere caritas dei perfecta est. Et in hoc scimus quoniam in ipso sumus. Qui dicit se in ipso manere debet sicut

ipe ambulauit. et ipe ambulare.
Iam non mandatum nouum scribo uobis quod habui
stis ab initio. et mandatum uetus est
uerbum quod audistis. Iterum mandatum
nouum scribo uobis quod uerum est. et
in ipo. et in uobis quia tenebre transie
runt. et uerum iam lucet. Qui dicit
se in lumine esse. et fratrem suum odit in tene
bris sunt usque adhuc. Qui diligit
fratrem suum. in lumine manet. et scan
dalum non est. Qui autem odit fratrem
suum. in tenebris est. et in tenebris am
bulat. et nescit quo eat quia tenebre
excecauerunt oculos eius. Scribo
uobis filioli quia remittuntur uobis peccata
propter nomen eius. Scribo uobis patres
quia cognouistis eum qui ab initio
est. Scribo uobis adolescentes quia uicistis
malignum. Scribo uobis infantes
quia cognouistis patrem. Scribo uobis
iuuenes quia fortes estis. et uerbum dei
in uobis manet. et uicistis malignum. Nolite
diligere mundum. neque ea que in mun
do sunt. Si quis diligit mundum non est
caritas patris in eo. Quia omne quod est
in mundo concupiscentia carnis est
et concupiscentia oculorum et superbia uite
quae non est ex patre sed ex mundo est. Et
mundus transibit. et concupiscentia
eius. Qui autem fecit uoluntatem dei
manet in eternum. filioli in nouissima
hora est. Et sicut audistis quia antichristus
uenit nunc antichristi multi facti sunt. unde
scimus quia nouissima hora est. Ex nobis
prodierunt sed non erant ex nobis. Nam si fuissent ex nobis
mansissent utique nobiscum. Sed ut
manifesti fiant quia non sunt omnes ex nobis
Sed uos unctionem habetis a sancto. et nosti
omnia. Non scripsi uobis quasi ignoran
tibus ueritatem sed quasi scientibus eam. et quia
omne mendacium ex ueritate non est. Quis
est mendax nisi is qui negat quia ihesus
est christus. Hic est antichristus qui negat pa
trem et filium. Omnis qui negat filium
nec patrem habet. Qui confitetur filium
habet et patrem. Vos autem quod audistis
ab initio in uobis permaneat. Si in uobis
permanserit quod ab initio audistis

ex uobis in filio et patre manebitis. Et hec
est repromissio quam ipse pollicitus est
uobis uitam eternam. Hec scripsi uobis de his
qui seducunt uos. Et uos unctionem
quam accepistis ab eo manet
in uobis. Et non necesse habetis ut aliquis
doceat uos. Sed sicut unctio eius docet
uos de omnibus. Et uera est et non est men
dacium. Et sicut docuit uos manete in eo
Et nunc filioli manete in eo ut cum
apparuerit habeamus fiduciam. et non
confundamur ab eo in aduentu eius.
Si scitis quia iustus est scitote quia
omnis qui facit iustitiam ex ipo
natus est.

Videte qualem caritatem dedit
nobis deus ut filii dei nominemur et
simus. Propterea mundus non no
uit nos quia non nouit eum. Charissimi nunc
filii dei sumus. et nondum apparuit
quid erimus. Scimus quia cum
apparuerit similes ei erimus. quia
uidebimus eum sicuti est. Et omnis qui
habet spem hanc in eo sanctificat se sicut ille
sanctus est. Omnis qui facit peccatum et in
iquitatem facit. et peccatum est iniquitas
Et scitis quia apparuit ille ut peccata
nostra tolleret. et peccatum in eo non est.
Omnis qui in eo manet non peccat.
Et omnis qui peccat non uidit eum
nec nouit eum. Filioli nemo uos
seducat. Qui iustitiam facit iustus
est sicut et ille iustus est. Qui facit peccatum
de diabolo est. quia ab initio diabolus
peccat. In hoc apparuit filius dei ut
dissoluat opera diaboli. Omnis qui
natus est ex deo peccatum non facit quia se
men ipsius in eo manet. et non potest
peccare quia ex deo natus est. In hoc
manifesti sunt filii dei et filii diaboli.
Omnis qui non est iustus ex deo non est
et qui non diligit fratrem suum. Quia
hec est annuntiatio quam audistis
ab initio ut diligamus alterutrum.
Non sicut cain qui ex maligno erat
et occidit fratrem suum. Et propter quid oc
cidit eum quia opera eius nequam
erant. fratris autem iusta erant. Nolite

nubem fiducie habemus in die iudicii quia sicut ille est sic et nos sumus in hoc mundo. Timor non est in caritate sed perfecta caritas foras mittit timorem quia timor penam habet. Qui autem timet non est perfectus in caritate. Nos ergo diligamus deum quia deus prior dilexit nos. Et mandatum istud habemus a deo ut qui diligit deum diligat et fratrem suum. Omnis qui credit quia ihesus est christus ex deo natus est et omnis qui diligit genitorem diligit eum qui

natus est ex eo. In hoc cognoscimus quia diligimus natos dei cum deum diligamus et mandata eius faciamus. Hec est enim caritas dei ut mandata eius custodiamus et mandata eius gravia non sint. Quia omne quod natum est ex deo vincit mundum. Et hec victoria quae vincit mundum fides nostra.

Quis est qui vincit mundum nisi credens quoniam ihesus est filius dei. Hic est qui venit per aquam et sanguinem ihesus christus non in aqua solum sed in aqua et sanguine. Et spiritus est qui testificatur quoniam christus est veritas. Quia tres sunt qui testimonium dant in caelo pater verbum et spiritus sanctus et hi tres unum sunt. Et tres sunt qui testimonium dant in terra spiritus aqua et sanguis et hi tres in unum sunt. Si testimonium hominum accipimus testimonium dei maius est quoniam hoc est testimonium dei quod maius est quia testificatus est de filio suo. Qui credit in filio dei habet testimonium dei in se. Qui non credit filio mendacem fecit eum quia non credit in testimonio quod testificatus est deus de filio suo. Et hoc est testimonium quia vitam aeternam dedit nobis deus. Et vita haec in filio eius est. Qui habet filium habet vitam. Qui non habet filium dei vitam non habet. Haec scripsi vobis ut sciatis quia vitam habetis aeternam qui creditis in nomine filii dei. Et hoc est fiducia quam habemus ad eum quia quicquid petierimus secundum voluntatem eius audit nos. Et scimus quia audit nos quicquid petimus scimus quia habemus petitiones quas petimus a deo. Si quis viderit fratrem suum peccare peccatum non ad mortem petet et dabitur ei vita peccantibus non ad mortem. Est peccatum ad mortem non de hoc dico ut quis oret. Omnis iniquitas peccatum est et est peccatum non ad mortem. Scimus quia omnis qui natus est ex deo non peccat sed generatio dei conservat eum et malignus non tangit eum. Scimus quia ex deo sumus et mundus totus in maligno positus est. Scimus autem quia filius dei venit et dedit nobis sensum ut cognoscamus verum dei et simus in verbo eius verbo. Hic est verus deus et vita aeterna. Filioli custodite vos a simulacris. Amen.

Quis est autem qui vincit mundum nisi
qui credit quoniam ihesus est filius dei. Hic est
qui venit per aquam et sanguinem ihesus
xpus non in aqua solum sed in aqua et
sanguine et spiritu et qui testificatur
quoniam xpus est veritas. Quoniam tres sunt qui testi
monium dant in celo pater verbum et
spiritus sanctus. et hi tres unum sunt. tres sunt qui
testimonium dant in terra spiritus aquam et san
guis. si testimonium hominum accipimus
dei maius est. Quoniam hoc est testimonium
dei quod maius est quod testificatus est de
filio suo. Qui credit in filium dei habet
testimonium dei in se. Qui non credit fi
lio mendacem eum facit quoniam non credit
in testimonio quod testificatus est de
filio suo. Et hoc est testimonium quoniam
vitam eternam dedit nobis deus. et hec vita
in filio eius est. Qui habet filium dei habet
vitam eternam. Qui non habet filium dei vi
tam non habet. Hec scribo vobis ut sciatis
quoniam vitam habetis eternam qui credi
tis in nomine filii dei. Et hoc est fiducia quam
habemus ad eum quod quicumque petierimus
secundum voluntatem eius audit nos. Et
scimus quoniam audit nos quicquid pe
tiimus. Et scimus quoniam habemus pe
titiones quas postulamus ab eo. Si
quis fratrem suum peccare peccatum non ad mor
tem peccat. et dabitur ei vita. qui peccatum
non ad mortem. Est peccatum ad mortem non
pro isto dico ut roget quis. Omnis
iniquitas peccatum est. et est peccatum ad mor
tem. Scimus quoniam omnis qui natus
est ex deo non peccat. sed generatio dei conse
rvat eum. et malignus non tangit eum
Scimus quoniam ex deo sumus. et mun
dus totus in maligno positus est
Et scimus quoniam filius dei venit et de
dit nobis sensum ut cognoscamus
verum deum. et simus in vero filio ei
Hic est verus deus et vita eterna. filioli
custodite vos a simulacris amen.

Canonica sancti iohis

Senior electe domine natus
eius quos ego diligo in
veritate. non ego solus sed
omnes qui cognoscunt veritatem

rem propter veritatem quae permanet in nobis
et nobiscum erit in eternum. Sit vobis
cum gratia misericordia pax a deo patre et ihesu
xpo filio patris in veritate et caritate
Gaudius sum valde quoniam inve
ni de filiis tuis ambulantes in
veritate sicut mandatum accepimus
a patre. Et nunc rogo te domina non quasi man
datum novum scribens tibi sed quod habe
bimus ab initio ut diligamus
alterutrum. Et hoc est caritas ut ambu
lemus secundum mandata eius. Hoc est
mandatum ut quomadmodum audistis nouu
ab initio ne ambuletis in illo multi
seductores exierunt in mundum qui
non confitentur ihesum xpum venisse in
carne. Hic est seductor et antixpus. vi
dete vos metipsos ne perdatis omnia
quae operati estis. sed mercedem plenam
accipiatis. Omnis qui
prevenit et non permanet in doctri
na xpi deum non habet. Qui permanet in
doctrina hic et filium et patrem habet. Si quis
venit ad vos et hanc doctrinam non
affert nolite recipere eum in domo
nec ave ei dixeris. Qui enim dixerit ei
ave participat operibus malignis.
Cum plura vobis habeam scribere nolui per cartam et atra
mentum. Spero enim me futurum
ad vos et os ad os loqui ut gaudium
vestrum sit plenum. Salutant te
filii sororis tue electe amen. Gratia cum

Canonica iudae

Senior dilecto fratri meo quem
ego diligo in veritate non solum
ego sed omnes qui cognoscunt veritatem
propter veritatem quae in nobis
est et nobiscum erit in eternum. Gratia misericordia
et pax a deo patre et domino iesu xpo filio patris
in veritate et caritate. Gaudio magno
nimis gratulatus sum quia inveni de filiis tuis
ambulantes in veritate sicut mandatum accepimus
a patre. Et nunc rogo te domina non quasi man
datum novum scribens tibi sed quod habe
bimus ab initio ut diligamus
invicem. Et hoc est caritas secundum mandata eius
ut ambulemus in eo. Hoc est mandatum
quemadmodum audistis ab initio ut in illo ambu
letis. Quoniam multi seductores
exierunt in mundum qui non confitentur
ihesum xpum venisse in carne. Hic est seductor et antixpus.
Videte ne perdatis quae operati sumus sed
mercedem plenam
accipiatis. Omnis qui
recedit et non permanet in doctri
na xpi deum non habet. Qui permanet in
doctrina hic et filium et patrem habet. Si quis
venit ad vos et hanc doctrinam non
affert nolite recipere eum in domo
nec dicatis ei ave. Qui enim dicit ei
ave participat operibus malignis.
Cum plura vobis habeam scribere noluit per cartam et atra
mentum. Spero enim me futurum
ad vos et os ad os loqui ut gaudium
vestrum sit plenum. Salutant te
filii sororis tue electe amen. Gratia cum

tamen tre in spiritu eius quos bñ
facientes dextras dignetur deo. Pro nobis
autem profecto se nichil dampnentes
agentibus. Nos qd debemus suscipe
hiusmodi ut cooperatores simus
veritatis. Scripsissem forsitan eis
sicut qui amat primatum gerere in
eis diotrepes nõ recepit nos. Propter
hoc si venero admonebo eius opa q
facit iubis malignis garriens
nos. et qui nõ et ista sufficiant nos
ipse suscipit fres. et eos qui suscipi
unt prohibet. et de ecia eiicit. hñe
noli imitari malum sed qd bonum
est. Qui bñfacit ex deo est. Qui ma
lefacit non uidit dm. De irinetetio q
testimonium reddit ab omibus. et
ab ipa veritate. Sed nos testimonium
phibemus. Scimus qm testimoni
um phibemus nrm verum est. Mul
ta habui scribere tibi sed nolui per atra
mentum et calamum scribere tibi. Spero
autem proximis te uidere. et os ad os loqui
par tibi. Salutant te amici. Salu
ta amicos nostros

Incipit canonica iude apostoli

Iudas ihu xpi seruus fratres iacobi
his qui sunt in deo pie dilectis et
ihu xpo asseruatis. Iuncatis e
misericordia uob et pax impleatur.
Karissimi cum omem sollicitudinem facerem
scribendi uob de communi salu
te necesse habui scribere uob de pe
cans semel traditae
a sanctis fidei. Subintroierunt enim qdam
homines quorum pscriptum est in
hoc iudicio impiedentes in gratiam
transferentes in luxuriam et so
lum dnatorem et dm nrm
ihm xpm negantes. Commonere autem
uos uolo scientes semel omia qm
dc ppl de terra egypti saluans secun
dos qui non crediderunt perdidit. Angelos
uero qui non seruauerunt suum principa
tum sed dereliquerunt domicilium suum
iudicium magni diei uinculis eternis
sub caligine reseruauit. Sicut sodo
ma et gomorra et circumciuitates

res simili modo ex fornicatione et abe
untes post carnem alienam facte sunt
exemplum ignis eternae penae sustinentes
Similiter et hi carne quidem maculant
dnatem autem aspernantur maiestatem
autem blasphemant. Cum mi
chael archangelus cum diabolo dis
putans. alter corpus de moysi cor
pore ei est. ausus iudicium inferre blas
femiae dixit imper tibi dns. Hii a
quecumque quidem ignorant blasphemant.
Quecumque autem naturaliter tamquam
muta animalia nouerunt in his corrum
pimur. Ve illis qui in via cayn
ambulauerunt et errore balaam in mercede
effusi sunt et in contradictione chore perierunt. q
hi sunt in epulis suis maculae quinta
tes simul epulantes semetipos pasten
tes nubes sine aqua quae a uentis circum
ferimur arbores autumnales infructuosae bis mortuae eradicatae q
fluctus ferui maris. dispumantes
suas confusiones. sidera erraticae quibus
procella tenebrarum in aeternum reserua
ta est. Prophetauit autem et his septi
mus ab adam enoch dicens. Ecce
uenit dns in sanctis millibus suis facere
iudicium cum omibus et arguere omes im
pios de omibus operibus impietatis eorum
quibus impie egerunt et de omibus durisis
quae locuti sunt contra eum peccatores im
pii. Hii sunt murmuratores queribiles
sed desideria sua ambulantes et os
eorum loquitur superba mirantes
personas quaestus causa. Vos autem karissimi mem
ores estote uerborum quae praedicata sunt ab a
postolis dni nri ihu xpi qui dicebant
uob. qm in nouissimo tempore uenient
illusores secundum sua desideria am
bulantes impietatis. Hii sunt qui segre
gant semetipos animales spm non
habentes. Vos autem karissimi aedificantes
uos super uos sanctissime in fide in
spiritu sancto orantes. uos ipos in dilectio
ne dei seruate expectantes misericor
diam dni nri ihu xpi in uitam aeternam. Et
hos quidem arguite iudicantes. illos
uero saluate de igne rapientes. Illi

1 cor.

is autem miserentur omnes dei et
entes et ei qui carnalis et maculatam
vestem fratris qui potens est vos con
servare sine peccato et constituere ante conspectum
gloriae suae immaculatos in exultatione
in adventu domini nostri ihesu christi solo
deo salvatori nostro per ihesum christum dominum
nostrum gloria et magnificentia imperium
et potestas ante omne saecula et nunc et in omnia
saecula amen.

Incipit prologus in
apocalipsim iohis

Omnes qui volunt
vitae pietatem expo sic
ait apostolus petrus ne putetur iuxta
illud filii audentes
ad scrutinium dei sta
mus instantes et omnes et parati ad satis
faciendum ad veniam. Temptatio nos
quoque exuta iohis scriptam sic autem fideles
christi deficiant et solatur eos dominus atque
confirmat dicens. Nobiscum sum usque
ad consummationem saeculi et nolite timere
pusillus grex. Propheta videns de pa
tribulationes quas passuri erant ecclesie
ab apostolis fundata sub penali christi mu
nitus vincentur disposuit una
cum filio et spiritu sancto eas revelare. Se
velatur autem tota scriptura christo sed
hominantur christo iuo iohi per angelum.
et iohannes ante de qua revelatione hic
liber composuit. vii hic liber apo
calipsis dicitur. et revelatio quae hic ac con
memorantur quae revelantur de iohi iohe
ante. Quia scilicet cum passi sint in epo
primitivo. et nec passuri sunt nouissi
mis christi passura sit ecclesia
tanta enim tribulatione ut si fieri pos
set moveantur electi. et ad prohibendum
et in fortitudo premia sive suscepturi
ut quos denuntiata supplicia vicerint
promissa premia letificent. Propheta
vero liber inter reliquos novi testa
menti libros apocrifi nosse censetur quae
alius est excellentior apostolis. Sic. n.
novum et ex de christo et ecclesia magna eo
pro iam adimplent sacramenta de
minantur. Ideo quam alius ut

unitatem et veritatem simul datae
apostolis de christo apostolorum et fidei
Ad cuius firmandam auctoritatem
omnium et auctoritas mucerum et defe
rentes et sapientes. Mirentur et m
nitatus et deferentes et angelum ipsum et
entes et iohis. Cum iohi autem legerus
ones fuit revelatae et ecclesia gene
rationis sub quo gene intelligitur
videndi visio. et alia corporalis quae
videtur corporalibus oculis aliquid vi
demus alia spiritalis seu imaginaria
cum videt dormientes. vel vigi
lantes imagines rerum cumulus ab
aliquid aliud significatur sicut vidit
pharo spiralis et moyses rubum arden
tem dormiens et vigilans. Alia in
tellectualis quae videt spiritus sancto revela
re intellectum mentis intuitu mistica
sicut sapientes sicut vidit iohes quae in
libro referuntur. Non. n. figuras in
spiritu vidit. et eam significantem
intellexit. Vidit autem iohes et scripsit
in patmos insula relegatus a do
mitiano in exilio primitiae in pissi
mo hic etiam ad scribendum compellen
te ea quam tenebat exul a domitia
no in patmos insula et certis quib
perat multa pullulate atque mul
tiplicate. Tamen hebraica libri licentes vi
ri fuisse ante matra quae pater de
natus erat quos iohes in principio
euangelii sui commoratur dicens. In
principio erat verbum. Et in hoc libro
cum dicit alpha et o. et principium
et finis. Dicetur et quidem eam
pondere tribulationum ad finem saeculi
tura et prelabore ad premium eternum
suscepturae. Porro errores volens
destruere iohes ostendit christum prin
cipium esse et finem. unde ystatas ad me
no est formatus de. et post me est eter
nam per eternum tribulationum
non definiet supplicia et pro his bea
tum eternum repe scribit autem iohes
vasetius alpha et o. et ait vii. epis de pro
deis mistituens et per eam vocat ge

nemalem ecclam docens. Et tacit nuda
tonis hoc opus statuit a sine
ente nemo. Et ventis videl que i presen
a pacatur. Et in futuro recipiunt stu
dentes ito eius e monet ad pacta
seruanda. Et ipse ventis labor ri
ce premii magni. Stoltis tantan
dis alis. Primo premittit prologum
salutationem ubi redit auctores
venignos. Et attentos. quo premisso
accedit ad narrationem. Ante narratio
nem ostendit xpm esse ab eterno sine
principio. Et sine mediantis ipm lo
quentem. Ego sum alpha et o. i. prin
cipium et finis. Postea accedens ad
narrationem distinguit vii visiones
quilz omnibus ite libet. Et primam
premittit ad prologum dicens. apo
calipsis ihu xpi scribendis hoc est
sicut in aliis visio ysaie hoc est. Et parabole
salomonis. Incipit apocalipsis

Apocalypsis ihu xpi
quam dedit ei deus
palam facere seruis
suis quod oportet fieri
cito. Et significa
uit mittens per
angelum suum seruo
suo iohi qui testi
monium perhibuit de
verbo dei. Et testimonio
ihu xpi quecumque
vidit. Beatus qui le
git verba prophetie huius et seruant ea que i
scripta sunt. Iohes. Et ait iohes vii
ecclis que sunt in asia gratia vobis. Et pax ab
eo qui est. Et qui erat. Et qui venturus est
Et a vii spiritibus qui sunt in conspectu
ipius sedis. Et ab ihu xpo qui est testis fi
delis primo genitus mortuorum. Et prin
ceps regum terre. Qui dilexit nos. Et
lauit nos a peccatis nris in sanguine
suo. Et fecit nos regnum. Et sacerdotes deo
et patri suo. ipi gla. Et imperium in secula
seculorum amen. Ecce venit cum nubibus. Et
videbit eum omis oculus. Et qui eum pu
pugerunt. Et ait plangent se super se
omis tribus terre etiam. Ego sum alpha
et o. principium et finis dicit dns deus

qui est. Et qui erat. Et qui venturus est
omipotens. Ego iohes frr vestr. Et socius
et tribulatione. Et regno. Et patientia in xpo
ihu fui in insula que appellatur patmos
propter verbum dei. Et testimonium ihu
xpi fui in spiritu in dnica die. Audi
ui post me vocem magnam tamquam
tube dicentis michi. Quod vides scribe in
libro. Et mitte vii ecclis que sunt in
epheso. Et smirne. Et pgamo. Et thiatire
Et sardis. Et philadelphie. Et laodicie.
Et conuersus sum ut viderem vocem que
loquebatur mecum. Et conuersus vidi septem
vii candelabra aurea. Et in medio
vii candelabrorum aureorum similem filio
hois vestitum podere. Et precinctum
ad mamillas zona aurea. Caput autem
eius. Et capilli erant candidi tamquam
lana alba. Et tamquam nix. Et oculi eius
vel ut flamma ignis. Et pedes eius si
miles aurichalco sicut in camino ar
dente. Et vox illius tamquam vox
aquarum multarum. Et habebat in dextera
sua stellas vii. Et de ore eius gladius
exutus acutus ex utraque parte erebat. Et facies eius sicut
sol lucet in virtute sua. Et cum vi
dissem eum cecidi ad pedes eius
tamquam mortuus. Et posuit super me
dexteram suam dicens. Noli timere ego sum
primus. Et nouissimus. Et viuus. Et
fui mortuus. Et ecce sum viuens in
secula seculorum. Et habeo claues mortis. Et
inferni. Scribe quecumque vidisti. Et quae
sunt. Et que oportet fieri post hec. mis
terium vii stellarum quas vidisti in dex
tera mea. Et vii candelabra aurea. Et
vii stelle angeli sunt vii ecclie. Et candela
bra vii septem ecclie sunt.

Et angelo epheseni ecclie scribe. Hec
dicit qui tenet vii stellas in dex
tera sua qui ambulat in medio vii
candelabrorum aureorum. Scio opera tua
et laborem. Et patientiam tuam. Et quoniam non
potes sustinere malos. Et tempta
sti eos qui se dicunt esse apostolos. Et non sunt. Et
inuenisti eos mendaces. Et patientiam
habes. Et sustinuisti propter nomen meum. Et non
defecisti. Sed habeo aduersum te paucia
quod caritatem tuam primam relinquisti

ut in medio

memor esto itaq; unde excideris et
age primam. et prima opa fac. sin
autem non venio tibi et movebo can
delabrum tuum de loco suo nisi peni
tentiam egeris. Qui habet aures
audiendi audiat quid spiritus dicat ecclesiis. Vincenti dabo edere de
ligno vite qd est in paradiso dei meo.
Et angelo smirne ecclesie scribe. Hec dicit
primus et novissimus qui fuit
mortuus et vivit. Scio tribulatio
nem tuam et paupertatem tuam. Sed di
tes es. et blasphemaris ab his qui se
dicunt iudeos esse et non sunt sed sinagoga satane. Nichil horum timeas quod
passurus es. Ecce missurus est diabo
lus aliquos ex vobis in carcerem ut
tentemini et habebitis tribulationem
diebus decem. Esto fidelis usque ad mor
tem et dabo tibi coronam vite. Qui habet
aures audiendi audiat quid spi
ritus dicat ecclesiis. Qui vicerit non ledetur a
morte secda. Et angelo pergami ecclesie
scribe. Hec dicit qui habet rumphea ex
utraque parte acuta. Scio ubi habitas ubi
sedes est apud te ubi satanas habitat. Sed
habeo adversus te paucia quia habes illic tenentes
doctrinam balaam qui docebat
balach mittere scandalum coram fi
liis israel. Et edere de sacrificiis idolorum et
fornicari. Ita habes et tu tenentes
doctrinam nicholaitarum. Similiter
primam age. Si autem non venias
tibi cito et prigualebo cum illis in gla
dio oris mei. Qui habet aures audiendi audiat quid spiritus dicat ecclesiis. Vincenti
dabo ei manna absconditum
et dabo ei calculum candidum in calculo
nomen novum scriptum quod nemo scit nisi
qui accipit. Et angelo thyatire ecclesie
scribe. Hec dicit filius dei qui habet oculos tanquam
ignis et pedes eius similes aurichalco. Scio opera tua et fidem et ca
ritatem et ministerium et patientiam
tuam et opera tua novissima plura pri
oribus. Sed habeo adversus te paucia quia permittis mulierem iezabel que se dicit
prophetare docere et seducere servos meos
fornicari et manducare de idolothy
tis. Et dedi illi tempus ut primam ageret
et non vult penitere a fornicatione
sua. Et ecce ego mittam eam in
lectum et qui mechantur cum ea
in tribulatione magna nisi prius egerint a operibus suis et filios eius
occidam in morte. Et scient omnes
ecclesie quia ego sum scrutans renes et
corda. Et dabo unicuique vestrum secundum
opera sua. Vobis autem dico ceteris qui in
thyatire estis. Quicumque habent doctrinam hanc qui non cognoverunt
altitudines satane sicut dicunt non mittam super vos
aliud pondus. Tamen quod habetis
tenete donec veniam. Et qui vicerit
et custodierit usque in finem opera mea
dabo illi potestatem super gentes
et reget eas in virga ferrea et tanquam vasa figuli
comminuentur sicut et ego accepi a patre meo
et dabo illi
stellam matutinam. Qui habet aures audiendi audiat quid
spiritus dicat ecclesiis. Et angelo sardis scribe. Hec dicit qui habet septem spiritus dei et septem stellas
Scio opera tua quia nomen habes quod vivas et mortuus es. Esto vigilans et con
firma cetera que mortua erant
Non invenio opera tua plena coram
deo meo. Proinde memento quomodo accepisti et audisti et serva et age penitentiam. Si
igitur non vigilaveris veniam ad te et nescies
hora qua veniam ad te. Sed habes paucia nomina in sardis qui non coinquinaverunt vestimenta sua et ambulabunt mecum in albis quia digni
sunt. Qui vicerit sic vestietur vestimentis albis et non delebo nomen eius de
libro vite et confitebor nomen eius coram
patre meo et coram angelis eius. Qui habet aures audiendi audiat quid
spiritus dicat ecclesiis. Et angelo philadelphie

po-

delphie ecce scribe. Hec dicit sanctus et
nemo aperit. et aperit. et ne
mo claudit. claudit. et nemo ape
rit. Scio opera tua. ecce dedi coram te ostium
apertum quod nemo potest claudere. quia
habes virtutem. et servasti verbum
meum. et non negasti nomen meum. Ecce da
bo de synagoga satanae qui dicunt se iudeos esse. et non sunt. sed
mentiuntur. ecce faciam illos ut veniant et adorent ante
pedes tuos. et scient quia ego dilexi te
quia servasti verbum patientiae meae. et ego
te servabo ab hora tentationis quae
ventura est in orbem universum. ut
tentare habitantes in terra super
omnes. Tene quod habes ut nemo acci
piat coronam tuam. Et qui vicerit faciam
eum columnam in templo dei mei
et foras non egredietur amplius. Et scribam super eum nomen dei mei et nomen civitatis
dei descendit de celo a deo meo et nomen
meum novum. Qui habet aures audiendi audiat quid spiritus dicat ecclesiis. Et
angelo laodicie ecclesie scribe. Hec dicit
amen. testis fidelis et verus qui est prin
cipium creature dei. Scio opera tua quia neque
calidus es neque frigidus. vinam frigi
dus es aut calidus. sic quia tepidus
es et nec frigidus nec calidus incipiam te evomere de ore meo. quia dicis
quod dives sum et locupletatus sum et
nullius egeo. et nescis quia miser es et
miserabilis et pauper et cecus et nudus.
suadeo tibi emere a me aurum ignitum
probatum ut locupletis aut vestimentis
albis induaris ut non appareat confusio nuditatis tue. et collirio inunge
oculos tuos ut videas. Ego quos
amo arguo et castigo. Zelare igitur
et penitentiam age. Ecce ego sto ad ostium
et pulso. Si quis audierit vocem me
am et aperuerit michi intrabo ad illum
et cenabo cum illo et ipse mecum.
Qui vicerit dabo ei sedere mecum
in throno meo sicut et ego vicit et sedi cum
patre meo in throno eius. Qui habet aures
audiendi audiat quid spiritus dicat

ecclesiis.

Post hec vidit et ecce ostium apertum
in celo et vox prima quam audivi
tamquam tube loquentis mecum dicens.
Ascende huc et ostendam tibi quae oportet
fieri post hec. statim fui in spiritu
et ecce sedes posita erat in celo et super
sedem sedens. et qui sedebat similis
erat aspectui lapidis iaspidis et sardi
ni. et iris erat in circuitu sedis
similis visioni smaragdinis. et circu
in circuitu sedis sedilia xxiiii. et super thro
nos viginti quatuor seniores sedentes circumdati
amicti vestimentis albis et in capitibus
eorum coronae aureae. et de throno pro
cedebant fulgura et voces et tonitrua. et VII lampades ardentes
ante thronum quae sunt VII spiritus dei. et
in aspectu sedis tamquam mare vi
treum simile crystallo. et in medio
sedis et circumsedis IIII animalia
plena oculis ante et retro. et animal
primum simile leoni. et secundum animal simile
vitulo. et tertium animal habens faciem
quasi hominis. et quartum animal simile aquile
volanti. et IIII animalia singula eorum
habebant alas senas et in circuitu
et intus plena sunt oculis. et requiem non habebant die ac nocte dicentia.
Sanctus sanctus sanctus dominus deus omnipotens qui erat et qui venturus est. et cum
darent illa animalia gloriam et honorem et benedictionem sedenti super thronum viventi in secula seculorum procidebant XXIIII seniores ante sedentem super thronum et
adorabant viventem in secula seculorum
et mittebant coronas suas ante
thronum dicentes. Dignus es domine deus noster accipere gloriam et honorem et virtutem quia tu creasti omnia. et
propter voluntatem tuam erant et creata
sunt.

Et vidi in dextera sedentis super
thronum librum scriptum intus et foris signatum sigillis VII. et vidi angelum fortem predicantem
voce magna. Quis est dignus aperire librum et solvere signacula

super

eius. Et nemo poterat in celo neq; in
terra neq; subtus terram aperire librum
neq; respicere illum. Et ego flebam mul
tum quia nemo dignus inuentus
est aperire librum nec videre illum.
Et unus de seniorib; dixit mihi.
Ne fleas. Ecce vicit leo de tribu iu
da radix dauid aperire librum et solue
re septem signacula eius. Et vidi et ecce in
medio throni quatuor animalium et in me
dio seniorum stantem agnum tanq;
occisum habentem cornua vii et oculos
vii qui sunt septem spiritus dei missi in omem
terram. Et venit et accepit de dextera
sedentis in throno librum. Et cum
cepisset aperire librum quatuor animalia et xxiiii.
seniores ceciderunt coram agno
habentes singuli cytharas et phialas
aureas plenas odoramentorum quae sunt
orationes sanctorum et cantabant tanquam
nouum dicentes. Dignus es do
mine deus accipere librum et aperire signa
cula eius quia occisus es et redemisti
nos deo in sanguine tuo ex omni tri
bu et lingua et populo et natione. Et fe
cisti nos deo nostro regnum et sacerdotes et
regnabimus super terram. Et vidi. Et
audiui vocem angelorum multorum
in circuitu throni et animalium et seni
orum. Et erat numerus eorum milia milium
voce magna dicentium. Dignus est
agnus qui occisus est accipere virtutem
et diuitias et sapiam et fortitudi
nem et honorem et gloriam et benedicti
onem. Et omnem creaturam quam in celo est et quae
super terram et sub terra et quae sunt in mare
et omnia quae in eis sunt audiui dicentes. Sedenti
in throno et agno benedictio et ho
nor et gloria et potestas in secula secu
lorum. Et quatuor animalia dicebant amen. Et quatu
or seniores ceciderunt et fecerunt suas
et adorauerunt viuentem in secula
seculorum.

VI

Et vidit cum aperuisset agnus unum
de septem signaculis et audiuit unum de
quatuor animalibus dicens tanq;
vocem tonitrui. Veni et vide. Et vi
di et ecce equus albus et qui sedebat super

eum habebat arcum. Et data est ei co
rona et exiit vincens et vt vincat.
Et cum aperuisset sigillum secundum audi
ui secundum animal dicens. Veni et vide. Et ex
uit alius equus rufus et qui sedebat super eum datum est ei ut sumeret pa
cem de terra et ut inuicem se interficerent
et datus est ei gladius magnus.
Et cum aperuisset sigillum tertium audi
ui tertium animal dicens. Veni et vide. Et ecce equus niger et qui sedebat super eum
habebat stateram in manu sua. Et audiui tanquam vocem in medio quatuor
animalium dicentium. Bilibris tritici de
nario uno et tres. Bilibres ordei dena
rio uno et vinum et oleum ne lesis.
Et cum aperuisset sigillum quartum audiui vocem quarti animalis dicentis.
Veni et vide. Et ecce equus pallidus
et qui sedebat super eum nomen illi mor
s et infernus sequebatur eum. Et data est
illi potestas super iiii partem terre interfi
cere gladio fame et morte et bestiis terre. Et cum aperuisset sigillum quin
tum vidi subtus altare animas interfectorum propter verbum dei et propter testi
monium quod habebant et clamabant
voce magna dicentes. Vsq; quo domine sanctus et verus non iudicas et non vindicas sanguinem
nostrum de his qui habitant in terra. Et datae sunt illis singu
lis singulae stolae albae et dictum est illis
ut requiescerent tempus adhuc modicum
donec adimplerentur conserui eorum et fratres eorum qui interficiendi sunt
sicut et illi. Et vidi cum aperuisset sigillum
sextum et ecce terremotus factus est magnus
et sol factus est niger tanquam saccus cilicinus et luna tota facta est sicut sanguis et
stellae ceciderunt de celo super terram sicut fi
cus emittit grossos suos cum a uento
magno mouetur. Et celum recessit sicut liber inuolutus et omnis mon
tes et insulae de locis suis mote sunt
et reges terre et principes et tribu
ni et diuites et fortes et omnis seruus
et liberalis absconderunt se in speluncis et
petris montium. Et dixerunt montibus

operiens tabernaculum suum nos tabernaculum
nos a facie sedentis super thronum tabernaculum
suum super nos habitabit super nos. VII.
Post hec vidi IIII angelos stantes super
quatuor angulos terre tenentes quatuor ventos terre ne flarent super
terram neque super mare neque in ullam arborem. Et vidi alium angelum ascendentem ab ortu solis habentem signum
dei vivi. Et clamavit voce magna
IIII angelis quibus datum est nocere terre et
mari dicens. Nolite nocere terre et mari
neque arboribus quoadusque signemus
servos dei nostri in frontibus eorum. Et audivi numerum signatorum. CXLIIII milia
signati ex omni tribu filiorum israel. Ex tribu
iuda XII milia signati. Ex tribu ruben XII milia signati. Ex tribu gad XII milia
signati. Ex tribu aser XII milia signati. Ex tribu nepthalim XII milia signati.
Ex tribu manasse XII milia signati. Ex tribu
symeon XII milia signati. Ex tribu levi XII milia signati. Ex tribu issachar XII milia signati.
Ex tribu zabulon XII milia signati. Ex tribu ioseph XII milia signati. Ex tribu benyamin XII milia signati. Post hec vidi turbam magnam quam dinumerare nemo poterat ex omni
gente et tribubus et populis et linguis stantes ante thronum et conspectum agni amicti stolis albis et palme in manibus
eorum. Et clamabant voce magna dicentes. Salus deo nostro qui sedet super thronum et agno. Et omnes angeli stabant
in circuitu throni et seniorum et IIII animalium et ceciderunt in conspectu throni in faciebus suis et adoraverunt deum dicentes
amen. Benedictio et claritas et sapientia et gratiarum actio honor et virtus et fortitudo deo nostro in secula seculorum. Et respondit unus de senioribus et dixit mihi. Hii qui
amicti sunt stolis albis qui sunt et unde
venerunt. Et dixi illi. Domine mi tu nosti. Et dixit mihi. Hii sunt qui venerunt de tribulatione magna et laverunt stolas
suas in sanguine agni et dealbaverunt eas. Ideo sunt ante thronum dei et
seruiunt ei die ac nocte in templo et
qui sedet super thronum habitabit super illos.
Non esurient neque sitient amplius neque
cadet super illos sol neque ullus estus quia
agnus qui in medio throni est reget illos et deducet eos ad uitae fontes aquarum
et abstergit deus omnem lacrimam ab oculis
eorum. VIII.
Et cum aperuisset sigillum septimum factum
est silentium in celo quasi media hora
et vidi septem angelos stantes in con
spectu dei et datae sunt illis septem tube. Et
alius angelus venit et stetit ante
altare habens thuribulum aureum et data sunt ei
incensa multa ut daret de orationibus
sanctorum super altare aureum quod est ante
thronum dei. Et ascendit fumus incen
sorum de orationibus sanctorum de manu angeli
coram deo. Et accepit angelus thuribu
lum aureum et implevit illud de igne
altaris et misit in terram. Et facta sunt
tonitrua et voces et fulgura et terre
motus magnus. Et VII angeli qui habebant
septem tubas paraverunt se ut tubi
canerent. Et primus angelus tubam cecinit
et facta est grando et ignis mixta
sanguine et missum est in terram. Et
tertia pars terre combusta est et tertia pars arborum
combusta est et omne fenum uiride
combustum est. Et secundus angelus tubam cecinit et tamquam mons magnus ig
ne ardens missus est in mare et facta est
tertia pars maris sanguis et mortua est
in eo tertia pars creaturarum que habebant animas et tertia pars navium interiit. Et tertius angelus
tubam cecinit et cecidit de celo stella
magna ardens tamquam facula et cecidit in tertiam partem fluminum et in
fontes aquarum. Et nomen stellae dicitur absinthium. Et facta est tertia pars aquarum in absinthium et multi homines mortui sunt
de aquis quia amare facte sunt. Et quartus
angelus tubam cecinit et percussa est tertia pars solis
et tertia pars lune et tertia pars stellarum ut obscuraretur tertia pars
earum et diei non luceret tertia pars et nox
similiter. Et vidi et audiui unam uocem u
nius aquilae volantis per medium
celi dicentis voce magna ve ve ve.

hjtrambz in dra decem tribz trium
anglorum quorum tuba canitur.

Et quintus anglus tuba IX
cecinit. Et vidi stellam de celo cen
dentem in terram. Data est ei clavis pu
teu abysi. Et aperuit puteum. Ascen
dit fumus puteu sicut fumus fornac
is magne. Et obscuratus est sol et
aer de fumo puteu. Et de fumo puteu
exierunt locuste in terram. Data est
illis potestas sicut habent potestates scor
pjones terre. Et precepum est illis ne le
derent fenum terre neq omne viride neq
omem arborem nisi tantum homines qui non
habent signaculum dei in frontibz suis. Et da
tum est illis ne occiderent eos. sed ut cru
ciarentur eos mensibz v. Et cruciatus es
ejus ut cruciatus scorpionis cum pe
cussit hominem. Et in diebz illis quere
nt homines mortem et non inuenient eam
et desiderabunt mori et fugiet mors
ab illis. Et similitudines locustarum
similes equis paratis in prelium.
Et super capita earum quasi coronae similes au
ro. et facies earum sicut facies hominum. Et
habebant capillos sicut capillos mu
lierum et dentes earum sicut dentes leo
num erant. Et habebant loricas sicut lo
ricas ferreas. Et vox alarum earum sicut vox
curruum equorum multorum currentium
in bellum. Et habebant caudas similes
scorpionibz et aculei erant in caudis
earum et potestas earum nocere hominibz mensib
v. Et habebant super se regem angelum abysi
cui nomen hebraice abadon. graece autem
apollion. latine autem habet nomen exterminans.
Vae unum abiit. ecce venient
duo post hoc. Et sexto angelo tubante audi
vi vocem unam de quatuor cornibz altaris
aurei qui est in conspectu dei dicentem
sexto angelo qui habebat tubam. Solue
quatuor angelos qui ligati sunt super flumen
magnum eufrate. Et soluti sunt quatuor
angeli qui parati erant in horam et diem et
mensem et annum ut occidant tertiam
partem hominum. Et numerus exercitus
equitum milies decies millia audivi

X

Et vidi alium angelum fortem descen
dentem de celo amictum nube et iris in
capite eius.

Et facies eius erant ut sol et pedes
eius tanquam columpne ignis.
Et habebat in manu sua libellum aperu
tum et posuit pedem suum dexterum super
mare sinistrum autem super terram. Et cla
mavit voce magna quemadmodum cu
m leo rugit. Et cum clamasset locuta
sunt vii tonitrua voces suas. Et cum
locuta fuissent vii tonitrua voces
suas scribere eram. Et audivi
vocem de celo dicentem. Signa quecum
que locuta sunt vii tonitrua et nolite ea scribe
re. Et angelum quem vidi stantem super
mare et super terram levavit manum
suam ad celum et juravit per viuentem
in secula seculorum qui creavit celum
et terram et omnia quae in illo sunt. quia tempus
ultra non erit sed in diebz vocis septimi angeli cum cepit tubare
mysterium dei sicut evangelizavit per servos suos prophetas.
Et vocem quam audivi de celo audivi
iterum loquentem mecum et dicen

tum. unde accepit librum apocalypsim de
manu angeli stantis super mare et
super terram. et abiit ad angelum et dixit ei
ut daret mihi librum. et dixit mihi.
accipe et devora eum. et faciet amare
ventrem tuum sed erit in ore tuo dulce
sicut mel. et accepi librum de ma
nu angeli et devoravi eum. et erat in ore meo
sicut mel dulcis. et cum devorasse
eum amaricatus est venter meus et dixit
mihi. oportet te iterum prophetare populis
gentibus et linguis et regibus multis.

XI

Et datus est mihi
arundo similis virge et dicebatum mihi
surge et mensura templum dei et altare et
adorantes in eo. atrium autem quod est
extra templum eiice foras et ne metas illud quia
datum est gentibus. et civitatem sanctam
conculcabunt menses quadraginta duobus. et
dabo duobus testibus meis prophetabunt
diebus mille ducentis sexaginta indutis sacco
super dei conspectu dei erit stantes. et quicumque
voluerit nocere eis ignis egredietur de ore ipsorum
et devorabit inimicos eorum. et si quis
voluerit eos laedere sic oportet eum
occidi. hi habent potestatem claudere
celum ne pluat diebus prophetiae ipso
rum. et potestatem habent super aquas convertere
eas in sanguinem et percutere terram
omni plaga quotiescumque voluerint
et cum finierint testimonium suum
bestia quae ascendit de abysso faciet
adversus illos bellum et vincet illos et
occidet illos. et corpora eorum iacebunt
in platea civitatis magnae quae vocatur spiritualiter sodoma et egypt
us ubi et dominus eorum crucifixus est. et
videbunt de populis et tribubus et lin
guis et gentibus corpora eorum per tres
dies et semidium et corpora eorum non
sinent poni in monumentum. et habi
tantes terram gaudebunt super illis et
iucundabuntur et munera mittent
invicem quia hi duo prophetae cruciaverunt
eos qui habitant super terram. et
post tres dies et semidium spiritus
a deo intravit in eos et steterunt super pe
des suos et timor magnus cecidit super
eos qui videbant eos. et audierunt vocem
magnam de celo dicentem illis. ascen
dite huc. et ascenderunt in celum in
nube. viderunt illos inimici eorum. et
in illa hora factus est terremotus magnus
et decima pars civitatis cecidit. et occi
sa sunt in terremotu nomina hominum mil
lia septem. et reliqui in timore erant et dederunt
gloriam deo celi. vae duo abiit et ecce venit iterum vae. et septimus
angelus tubam cecinit et facti sunt voces
magnae in celo dicentes. facta est regnum
huius mundi domini nostri iesu christi et regnabit in secula seculorum. et
seniores qui in aspectu dei sedent super
sedibus suis ceciderunt in facies suas et
adoraverunt dicentes. gratias agimus tibi
domine deus omnipotens. qui es. et qui erat
et qui venturus es quia accepisti virtutem
tuam magnam et regnasti. et irati sunt
gentes et advenit ira tua et tempus mortuorum
iudicari et reddere mercedem servis
tuis prophetis et sanctis et timentibus nomen
tuum pusillis et magnis et exterminandi
eos qui corrumpunt terram.

XII

Et apparuit templum dei in celo
et visa est arca testamenti eius
in templo eius. et facti sunt fulgura
et voces et terremotus et grando mag
na. et signum magnum apparuit in
celo. mulier amicta sole et luna sub
pedibus eius et in capite eius corona
stellarum duodecim. et in utero habens clama
bat parturiens et torquebatur ut pa
riat. et visum est aliud signum in ce
lo. et ecce draco magnus rufus
habens capita septem et cornua decem et
in capitibus suis septem diademata
et cauda eius trahebat tertiam
partem stellarum celi et misit eas in
terram. et draco stetit ante mulierem
quae erat paritura ut cum peperisset filium
eius devoraret. et peperit filium masculum
qui recturus erat omnes gentes
in virga ferrea. et ereptus est filius
eius ad deum et ad thronum eius. et mu
lier fugit in solitudinem ubi habet locum

paratum a deo ut ibi pascat illam
diebus mille ccxl. Et factum est prelium
magnum in celo michael et angeli eius
pliabantur cum dracone. Et dracho
pugnabat et angeli eius et non valuerunt
neque locus inventus est amplius
eorum in celo. Et proiectus est dracho ille
magnus serpens antiquus qui vocatur
diabolus et satanas qui seducit
universum orbem. et proiectus est in
terram et angeli eius cum illo missi
sunt. Et audivi vocem magnam in
celo dicentem. Nunc facta est salus virtus
et regnum dei nostri et potestas xpi
eius. quia proiectus est accusator fratrum
nostrorum qui accusabat illos ante conspectum
dei nostri die ac nocte. Et ipsi vicerunt illum
per sanguinem agni. et
per verbum testimonii sui et non di
lexerunt animas suas usque ad mortem
propter hoc letamini celi et qui habitatis
in eis. Vae terre et mari quia descendit di
abolus ad vos habens iram magnam
sciens quod modicum tempus habet. Et postquam
vidit dracho quia proiectus est in terram
persecutus est mulierem que peperit masculum.
Et date sunt mulieri alie due ala
e magne ut volaret in desertum in
locum suum ubi alitur per tempus et tempora
et dimidium temporis a facie serpentis. Et
misit dracho ex ore suo post mulie
rem aquam tamquam flumen ut eam fa
ceret trahi a flumine. Et adiuvit terra
mulierem et aperuit terra os suum et ab
sorbuit flumen quod misit dracho de ore
suo. Et iratus est dracho super mulierem
et abiit facere prelium cum reliquis de
semine eius qui custodiunt man
data dei et habent testimonium ihu xpi.
Et stetit super harenam maris. XIII

Et vidi de mari bestiam ascendentem
habentem capita vii et cornua
x et in cornibus eius x diademata et in
capitibus eius nomina blasphemie. Et bestia
quam vidi similis erat pardo et
pedes eius sicut pedes ursi et os eius sicut
os leonis. Et dedit illi dracho virtu
tem suam et potestatem magnam. Et vi

dimidium temporis et non sinit corpora eorum
mitti in monumentum. Et plaga mortis eius sana
ta est et admirata est universa terra
post bestiam et adoraverunt dracho
quia dedit potestatem bestie et adoraverunt
bestiam dicentes. Quis similis bestie
et quis poterit pugnare cum ea.
Et datum est ei os loquens magna et blas
phemias. Et data est illi potestas facere
menses xl duobus. Et aperuit os suum in
blasphemias ad dominum blasphemare
nomen eius et tabernaculum eius et eos qui
in celo habitant. Et datum est illi bellum
facere cum sanctis et vincere illos. Et data
est ei potestas super omnem tribum et populum
et linguam et gentem. Et adorabunt eum
omnes qui habitant super terram quorum non
scripta sunt nomina in libro vite agni qui
occisus est ab origine mundi. Si quis
habet aures audiat. Qui in captivitatem
vadit in captivitatem abibit. Qui
in gladio occiderit oportet eum gla
dio occidi. Hic est patientia et fides sanctorum.
Et vidi alia bestiam ascendentem
de terra et habebat cornua duo similia
agni et loquebatur sicut dracho. Et po
testatem primi bestie omnem facit
in conspectu eius. Et facit terram et
habitantes in ea adorare bestiam
primam cuius curata est plaga mor
tis. Et fecit signa magna ut et ignem
faciat de celo descendere in terram in conspectu
hominum. et seducit habitantes super
terram propter signa quae data sunt illi coram bestia
dicens habitantibus super terram ut faciant
imaginem bestie que habet plagam gla
dii et vixit. Et datum est illi ut det
spiritum imagini bestie ut et loquatur
imago bestie. Et faciet ut quicumque
non adoraverit imaginem bestie occidatur.
Et faciet omnes pusillos et magnos
et divites et pauperes et liberos et servos
ut det eis characterem in dextera manu
eorum aut in frontibus suis ut ne quis
possit emere aut vendere nisi qui habet
hoc signum aut nomen bestie aut nu
merum nominis eius. Hic sapientia est. Qui
habet intellectum computet numerum

Deinde sumpsit nomen eius
et uocauit eum Johannem.

XIII

Et uidi et ecce agnus stabat super
montem Syon et cum eo centum
quadraginta quatuor milia habentes
nomen eius et nomen patris
eius scriptum in frontibus suis. Et audi
ui uocem de celo tamquam uocem
aquarum multarum et tamquam uocem
tonitrui magni. Et uocem quam audi
ui sicut citharedorum citharizantium
in citharis suis. Et cantabant quasi can
ticum nouum ante sedem dei et ante quatuor
animalia et seniores. Et nemo poterat dicere
canticum nisi illa centum quadraginta quatuor milia qui
empti sunt de terra. Hi sunt qui cum mulieribus non
sunt coinquinati. Virgines enim sunt. Hi sequuntur agnum quocumque ie
rit. Hi empti sunt ex hominibus primitiae deo
et agno et in ore ipsorum non est inuentum
mendacium. Sunt enim sine macula ante thronum
dei. Et uidi alium angelum uolantem per me
dium celum habentem euangelium eternum ut euangelizare
sedentibus super terram et super omnem gentem et tribum et linguam et
populum dicens uoce magna timete deum et date illi honorem quia uenit
hora iudicii eius. Et adorate eum qui fecit celum et terram et mare et omnes
fontes aquarum. Et alius angelus secutus est dicens cecidit cecidit babylon illa magna que potauit omnes gentes de uino
ire fornicationis sue. Et alius angelus tertius secutus est illos dicens
uoce magna. Si quis adorauerit bestiam et imaginem eius et acceperit characterem in fronte sua aut in manu sua et
hic bibet de uino ire dei quod mixtum est
in calice ire ipius et cruciabitur igne et sulphure in conspectu angelorum
sanctorum et ante conspectum agni. Et fumus tormentorum eorum ascendit in secula seculorum
et non habent requiem die ac nocte qui adorauerunt bestiam et imaginem eius et
si quis acceperit characterem nominis eius hic est patientia sanctorum qui custodiunt
mandata dei et fidem iesu. Et audi
ui uocem de celo dicentem mihi scribe. Beati mortui qui in domino moriuntur. Amodo iam dicit spiritus ut requi

aquarum multarum et tamquam uocem

escant a laboribus suis. Opera enim illorum se
quuntur illos. Et uidi et ecce nubem candi
dam et super nubem sedentem similem
filio hominis habentem in capite suo coronam
auream et in manu sua falcem acu
tam. Et alius angelus exiuit de templo
clamans uoce magna ad sedentem
super nubem. Mitte falcem tuam et me
tite quia uenit hora ut metatur quoniam ari
uit messis terre. Et demisit uir falcem suam in terram. Et an
gelus exiuit de templo qui est in celo e
tipse falcem acutam. Et alius
angelus exiuit de altari qui habet potes
tatem super ignem et clamauit
uoce magna ad eum qui habebat fal
cem acutam dicens. Mitte falcem
tuam acutam et uindemia uoritis uinee
terre quoniam maturi sunt uuae eius. Et mi
sit angelus falcem suam in terram et uinde
miauit uineam terre et misit in lacu
ire dei magnum. Et calcatus est lacus
extra ciuitatem et exiuit sanguis de
lacu usque ad frenos equorum per stadia
mille sexcenta.

XV

Et uidi aliud signum in celo magnum et mirabile angelos septem habentes
plagas septem nouissimas quoniam in ipsis
consummata est ira dei. Et uidi tan
quam mare uitreum mixtum igne et eos
qui uicerunt bestiam et imaginem eius et
numerum nominis eius stantes super
mare uitreum habentes citharas dei
et cantauerunt canticum moysi serui dei
et canticum agni dicentes. Magna
et mirabilia sunt opera tua domine deus
omnipotens iuste et uere uie tue domine rex
seculorum. Quis non timebit te domine et magnificabit nomen tuum. Quia solus pius
es quoniam omnes gentes uenient et adorabunt
te conspectui tuo quoniam iudicia tua ma
nifestata sunt. Et post hec uidi et ecce apertum est templum tabernaculi testimonii
in celo. Et exierunt septem angeli habentes
septem plagas de templo uestiti lapide
de mundo et candido et circumcincti circa
pectora zonis aureis. Et unus ex
quattuor animalibus dedit septem angelis septem
phialas aureas plenas iracundie

messis et misit ille qui sedebat super nubem
falcem suam in

dei et de uirtute eius. et impleti sunt
templum fumo a ma
iestate dei et de uirtute eius. et nemo
poterat introire templum donec con
sumarentur. vii. plagae. vii. angelorum

XVI

Et audiui uocem
magnam de templo dicentem. vii.
angelis. ite effundite uii phia
las irae dei in terram. et abiit primus
et effudit fialam suam in terram. et
factum est uulnus saeuum et pessimum
hominibus qui habebant caracterem bestiae
et in eos qui adorabant imaginem
eius. et secundus angelus effudit phia
lam suam in mare. et factus est sanguis
tamquam mortui. omnis anima
mortua de mari. et tertius angelus
effudit fialam suam super flumina et
super fontes aquarum. et factus est san
guis. et audiui angelum aquarum di
centem. iuste es iudicans. qui es et
es. et qui fuisti. quia haec iudicasti. quia sanguinem
sanctorum et prophetarum fuderunt. sanguinem
dedisti eis bibere. dignum enim sunt
et audiui alterum angelum ab altari
dicentem. etiam domine deus omnipotens. uera et
iusta iudicia tua. et quartus angelus
effudit fialam suam in solem. et da
tum est illi estuare homines igne.
et estuauerunt homines estu magno. et
blasphemauerunt nomen dei habentis po
testatem super omnes has plagas. nec
egerunt poenitentiam ut darent illi gloriam
et quintus angelus effudit phialam
suam super sedem bestiae. et factum est bestiae
regnum eius tenebrosum. et mandducauerunt
linguas suas prae dolore. et blas
phemauerunt deum caeli prae doloribus. et
uulneribus suis. et non egerunt poenitentiam
ex operibus suis. et sextus angelus effu
dit fialam suam in flumen illud magnum
euphratem. et exsiccatum est aquam eius
ut praparetur uia regibus ab ortu so
lis. et uidi de ore draconis et de
ore bestiae et de ore pseudoprophetae spiritus
tres immundos in modum ranarum
exeunt. sunt enim dimonum facientes
signa. et procedunt ad reges terrae

bestia

sp

et congregare illos in proelium
ad diem magnum dei omnipotentis. ecce uenio sicut fur. beatus qui
uigilat et custodit uestimenta sua ne nudus ambulet. et uideant
turpitudinem eius. et congregauit
illos in locum qui uocatur hebraice
armagedon. et septimus an
gelus effudit fialam suam in aerem
et exiuit uox magna de templo a
throno dicens. factum est. et facti sunt
fulgura et uoces et tonitrua et ecce
motus factus est magnus quales
non fuerat ex quo homines fuerunt super terram
tales terremotus tam magnus. et factus
est ciuitas magna in tres partes et
ciuitates gentium ceciderunt. et babi
lon magna uenit in memoriam ante
deum dare ei calicem uinum indignationis
irae eius. et omnis insula fugit
et montes non sunt inuenti. et grando
magna sicut talentum descendit
de caelo super homines. et blasphemauerunt
homines deum propter plagam grandinis
quoniam magna facta est nimis.

XVII

Et uenit unus de
septem angelis qui habebant septem
phialas et locutus est mecum dicens. ueni
ostendam tibi damnationem meretricis
magnae quae sedet super aquas multas
cum qua fornicati sunt reges terae
et inebriati sunt qui habitant
terram de uino prostitutionis eius. et
abstulit me in deserto in spiritu. et
uidi mulierem sedentem super bestiam
coccineam plenam nominibus blasphe
miae habentem capita vii. et cornua
x. et mulier erat circumdata purpura
et coccino et inauratam auro et lapi
de pretioso et margaritis habens po
culum aureum in manu sua ple
num abominationum et immunditiam
fornicationis eius. et in fronte eius
nomen scriptum mysterium. babylon magna
mater fornicationum et abho
minationum terae. et uidi mulierem ebriam
de sanguine sanctorum et de sanguine
martyrum iesu. et miratus sum

cum vidissem illam admiratione
magna. Et dixit michi angelus. Quare
miraris? Ego dicam tibi sacramen
tum mulieris et bestie que portabat
illam que habet vii capita et
decem cornua. Bestia quam vidisti fuit
et non est et ascensura est de abysso et
in interitum vadit. Et mirabuntur
inhabitantes terram quorum non scripta non
sunt nomina in libro vite a constitutione mun
di videntes bestiam quia erat et non est
et erit. Hic est sensus qui habet sapientiam. Vii
capita vii montes sunt super quos mul
ier sedet et reges vii sunt. Quinque ceci
derunt unus est et alius nondum venit
et cum venerit oportet illum breve
tempus manere. Et bestia que erat et non
est et ipsa octava est et de vii est et in
interitum vadit. Et x cornua que
vidisti x reges sunt qui regnum nondum
acceperunt potestatem tamquam
reges una hora accipient post
estam. Hi unum consilium habent et
virtutem et potestatem suam bestie tra
dent. Hi cum agno pugnabit et
agnus vincet illos quia dominus do
minorum est et rex regum et qui cum
illo sunt vocati et electi et fideles. Et
dixit michi. Aquas quas vidisti ubi meretrix sedet populi sunt et gentes et lin
gue. Et x cornua que vidisti et bes
tia hii odient fornicariam et desola
tam facient eam et nudam et car
nes eius manducabunt et ipsam
igni comedent. Deus enim dedit
in corda eorum ut faciant quod
illi placuit et ut dent regnum suum
bestie donec perficiantur verba dei.
Et mulier quam vidisti est ciuitas magna que habet regnum
super reges terre.

XVIII

Et post hec vidi alium angelum
descendentem de celo habentem po
testatem magnam et terra illuminata
est a gloria eius et exclamavit in
fortitudine clamans dicens. Cecidit cecidit
babylon magna et facta est habitatio dae monum
et custodia omnis spiritus immundi et custodia omnis volu
cris immunde et odibilis quia de vino
ire fornicationis eius biberunt omnes
gentes et reges terre cum illa fornicati sunt et mercatores terre de virtute de
liciarum eius divites facti sunt. Et audivi
vocem alteram de celo dicentem.
Exite de illa populus meus ne participes
sitis delictorum eius et de plagis eius
non accipiatis quia pervenerunt peccata illius
usque ad celum et recordatus est dominus
iniquitatum eius. Reddite illi sicut
ipsa reddidit vobis et duplicate duplicia secundum opera eius. In poculo quo
miscuit miscete illi duplum. Quantum glorificavit se et deliciis fuit
tantum date illi tormentum et luctum quia
in corde suo dicit. Sedeo ut regina et
vidua non sum et luctum non videbo. Ideo
una die venient plagae mortis et luctus et fames et igni combrentur
quia fortis est dominus qui iudicabit illam.
Et flebunt et plangent se super illam
reges terre qui cum illa fornicati sunt
et deliciis vixerunt cum videbunt fu
mum incendii eius longe stantes
propter timorem tormentorum eius dicentes. Ve
ve ciuitas illa magna babylon ci
uitas illa fortis quia una hora ve
nit iudicium tuum. Et negotiatores
terre flebunt et lugebunt super illam
quia merces eorum nemo emet amplius
merces auri et argenti et lapidis pre
ciosi et margarite et bissi et purpure
et serici et coccini et omne lignum thy
mum et omne vasa eburea et omne vasa de
lapide pretioso et cinnamomum et aromata
et thymiama et myrrham et thus et
vinum et oleum et simile flo
ur et triticum et iumenta et oves et equorum et re
dum et mancipiorum et animas hominum et
poma tua desiderii anime tue discesserunt
a te et omnia pinguia et preclara
perierunt a te et amplius illa non
inuenient. Negotiatores horum qui
ditati sunt ab ea longe stabunt
propter timorem tormentorum eius.
flentes et lugentes. ac dicentes.

quia iudic
a est a
uicit
i

Ve ve ciuitas illa magna et amicta
erat bysso purpura et croco et deau
rata auro et lapide pretioso et mar
garitis quia una hora destructe sun
tantte diuitie. Et omis gubernator et
omis qui in classibus nauigant et nau
te et qui in mari operantur longe ste
rerunt et clamauerunt uidentes locum
incendii eius dicentes. Que similis ci
uitati huic magne. Et miserunt
pulueres super capita sua et clamaue
runt flentes et ululantes et dicentes. Ve
ve ciuitas illa magna in qua di
uites fuerunt omis qui habent naues in
mari de pretiis eius quia una hora
desolata est. Exultet super eam celum
et sancti apostoli et prophete quia uindicauit deus
uiduitatem uestram de illa. Et sustulit
unus angelus fortis lapidem quasi
molarem magnum et misit in mare
dicens. Hoc impetu mittetur babi
lon illa magna ciuitas et ultra non
inuenietur. Et uox citharedorum et musicorum et tibicinum
et tuba non audietur in te amplius
et omis artifex omis artis non
inuenietur in te amplius. Et uox
molendini non audietur in te amplius
et lux lucerne non lucebit in te amplius
et uox sponsi et sponse non audietur
adhuc in te amplius quia negotiatores
tui erant principes terre quia in ueneficiis tuis errauerunt omis gentes. Et in
ea sanguis prophetarum et sanctorum inuentus est et omnium qui interfecti sunt in terra.

XIX

Post hec audiui uocem
magnam turbarum multarum in celo
dicentium alleluia. Laus et gloria et uirtus
deo nostro. Quia uera et iusta iudicia eius
Et quia iudicauit de meretrice magna
que corrupit terram in fornicatione sua
et uindicauit sanguinem seruorum suorum
de manibus eius. Et iterum dixerunt
alleluia. Et fumus eius ascendit in
secula seculorum. Et ceciderunt
seniores et quattuor animalia et adorauerunt deum sedentem super thronum dicentes. Amen. Alleluia.
Et uox de throno exiuit dicens. Laudem dicite deo nostro omis serui eius
et qui timetis eum pusilli et magni. Et audiui uocem quasi uim magne et sicut uocem aquarum multarum et
sicut uocem tonitruorum multorum dicentium. Alleluia. Quia regnauit dominus deus noster omipotens. Gaudeamus et exultemus et demus gloriam quia uenerunt nuptie agni et uxor eius preparauit se. Et datum est illi ut cooperiat se
byssinum splendens candidum. Byssinum enim iustificationes sanctorum sunt. Et dicit mihi. Scribe. Beati qui ad cenam nuptiarum agni uocati sunt. Et dicit mihi. Hec uera dei dicta sunt. Et cecidi ante pedes eius ut adorarem eum. Et dixit mihi. Uide ne feceris. Conseruus tuus sum et fratrum tuorum habentium testimonium iesu. Deum adora. Testimonium enim iesu est spiritus prophetie. Et uidi celum apertum. Et ecce equus albus et qui sedebat super eum uocabatur fidelis et uerax et cum iustitia iudicat et pugnat. Oculi autem eius sicut flamma ignis et in capite eius diademata multa habens nomen scriptum quod nemo nouit nisi ipse. Et uestitus erat uestimento aspersum sanguine et uocabatur nomen eius uerbum dei. Et exercitus qui sunt in celis sequebantur eum in equis albis uestiti bysso candido et mundo. Et de ore eius procedebat gladius ex utraque parte acutus ut in eo percutiat gentes. Et ipse reget eas in uirga ferrea et ipse calcat torcular uini furoris ire dei omipotentis. Et habet in uestimento et in femore suo scriptum. Rex regum et dominus dominantium. Et uidi unum angelum stantem in sole et clamauit uoce magna dicens omibus auibus qui uolabant per medium celum. Venite et congregamini ad cenam magnam dei ut manducetis carnes regum et carnes militum et carnes equorum et sedentium in eis et carnes liberorum omis

arsenorum et pusillorum et magnorum et mu
lierum ac reges terre et exercitus eorum con
gregatos ad faciendum prelium cum il
lo qui sedebat in equo et cum exercitu eius.
Et apprehensa est bestia cum illa pseu
dophetia que fecerat signa coram ipsa quibus
seduxerat eos qui acceperunt characterem
bestie et qui adorabant imaginem eius.
Viui missi sunt hi duo in stagnum ig
nis ardentis sulphure et ceteri occisi sunt
in gladio sedentis super equum qui pro
cedit de ore ipsius et omnes aues satura
te sunt carnibus eorum.

Et vidi angelum descendentem de ce
lo habentem clavem abissi et catenam
magnam in manu sua et apprehendit
draconem serpentem antiquum qui
est diabolus et satanas et ligavit eum
per annos mille et misit eum in a
bissum et clausit et signavit super illum
ne iam seduceret amplius gentes donec
perficiantur mille annorum et post hec oportet
illum solui modico tempore et vidi se
des et sederunt super eas et iudicium datum
est illis animas decollatorum propter testimoni
um Iesu et propter verbum dei et qui non ado
rauerunt bestiam neque imaginem eius
nec acceperunt characterem eius super
frontes suas aut in manus suas et vixerunt et
regnauerunt cum Xpo mille an
nis. Hec est resurrectio prima. Iuris
sedet mors. Beatus et sanctus qui habet partem
in resurrectione prima. In his secun
da mors non habet potestatem sed erunt sacer
dotes dei et Xpi et regnabunt cum illo
mille annis. Et cum consumati fuerint
mille anni soluetur satanas de car
cere suo et exibit et seducet gentes que
super sunt in angulis terre Gog et Magog
congregabit eos in prelium quorum
numerus est sicut harena maris. Et ascende
runt super latitudinem terre et circuierunt
castra sanctorum et ciuitatem dilectam et de
scendit ignis a deo de celo et devora
uit eos. Et diabolus qui seducebat
eos missus est in stagnum ignis et
sulphuris ubi et bestia et pseudopro
phete cruciabuntur die ac nocte in

secula seculorum. Et vidi thronum mag
num et candidum et sedentem super
eum. A cuius aspectu fugit terra et
celum et locus non est inuentus ab eis.
Et vidi mortuos magnos et pusillos
stantes in conspectu throni. Et libri ape
rti sunt. Et alius liber apertus est qui est
vite. Et iudicati sunt mortui ex his
que scripta sunt in libris secundum opera
ipsorum. Et dedit mare mortuos qui in
eo erant. Mors et infernus dederunt
mortuos qui in ipsis erant. Et iudicatum
est de singulis secundum opera ipsorum. Et
infernus et mors missi sunt in stagnum
ignis. Hec est mors secunda. Et qui
non est inuentus in libro vite scripto
missus est in stagnum ignis.

Et vidi celum nouum et terram no
uam. Primum celum et prima
terra abiit et mare iam non est. Et ego
Ioes vidi ciuitatem sanctam Ierusalem
nouam descendentem de celo a deo par
atam sicut sponsam ornatam viro suo
Et audiui vocem magnam de celo dicen
tem. Ecce tabernaculum dei cum hominibus et
habitabit cum eis. Et ipsi populus eius erit
et ipse deus cum eis erit eorum deus. Et absterget
deus omnem lacrimam ab oculis eorum
Et mors ultra non erit neque luctus neque
clamor neque dolor erit ultra quia prima
abierunt. Et dixit qui sedebat in throno
no. Ecce nouo facio omnia. Et dixit mi
hi scribe quia hec verba fidelissima sunt et
vera. Et dixit mihi fiat. Ego sum
alpha et o. principium et finis. Ego sitienti
dabo de fonte aquae vite gratis.
Qui vicerit possidebit hec et erit illi
deus et ipse erit mihi filius. Timidis
autem et incredulis et execratis et homici
dis et fornicatoribus et veneficis et idolo
latris et omnibus mendacibus pars illorum
erit in stagno ardenti igne et sulphu
re quod est mors secunda. Et venit ad me
unus de septem angelis habentibus phialas
plenas septem plagis nouissimis et
locutus est mecum dicens. Veni et o
stendam tibi sponsam vxorem agni
Et sustulit me in spiritu in monte

magnum et altum et ostendit michi
ciuitatem sanctam hierusalem descendentem
de celo a deo habentem claritatem dei. lu
men eius simile lapidi iaspidis sic
cristallum. Et habebat murum magnum
et altum habentem portas .xii. et in
portis angelos .xii. et nomina scripta que
sunt nomina .xii. tribuum filiorum israel.
Ab oriente porte tres ab aquilone por
te tres. ab austro porte tres. ab occasu
porte tres. Et murus ciuitatis habens
fundamenta .xii. nomina .xii. apostolorum agni. Et
loquebatur mecum habebat mensuram
harundineam auream ut mensuret
ciuitatem et portas eius et murum.
Et ciuitas quadro posita. longitudo
eius tanta est quanta et latitudo. Et
mensus est ciuitatem de arundine
aurea per stadia .xii. milia. longitu
do et latitudo et altitudo eius equalia
sunt. Et mensus est murum eius .c.
.xl. iiii. cubitorum mensura hominis
que est angeli. Et erat structura mu
ri eius ex lapide iaspide. ciuitas aurum
mundum simile uitro mundo. funda
menta muri ciuitatis omni lapide
pretioso ornata. fundamentum pri
mum iaspis secundum saphirus. tertium
calcedonius. quartum smaragdus
quintum sardonis. sextum sardius
. septimum crisolitus. octauum
berillus. nonum topazius. decimum
crisopassus. xi. iacinctus. xii. amethi
stus. Et .xii. porte .xii. margarite sin
pe singulas. Et singule porte erant
ex singulis margaritis. Et platee
ciuitatis aurum mundum tam
quam uitrum perlucidum. Et templi
um non uidi in ea. Dominus omnipotens
omnipotens templum illius est et agnus.
Et ciuitas non eget sole neque lunam ut
luceant in ea. nam claritas dei il
luminauit eam et lucerna eius est
agnus. Et ambulabunt gentes in
lumine eius. et reges terre afferent
gloriam suam et honorem in illam.
Et porte eius non cludentur per noc

tem. Nox enim erit illic. Et afferent gloriam
et honorem gentium in illa.
Non intrabit in illam aliquid co
inquinatum faciens abhominatio
nem et mendacium nisi qui scripti
sunt in libro uite agni.

Et ostendit michi fluuium aque
uite splendidum tamquam cri
stallum procedentem de sede dei et
agni. in medio platee eius. Et ex
utraque parte fluuminis lignum ui
te afferens fructus .xii. per menses
singulos reddens fructum suum et
folia ligni ad sanitatem gentium. Et
omne maledictum non erit amplius. et
sedes dei et agni in illa erunt. Et ser
ui eius seruient ei et uidebunt faci
em eius et nomen eius in frontibus eorum.
Et nox ultra non erit et non egebunt
lumine lucerne neque lumine solis
quia dominus deus illuminabit illos et
regnabunt in secula seculorum. Et dixit
michi. Hec iuba fidelissima sunt et
uera. Et dominus omnipotens spiritum
prophetarum misit angelum suum ostendere seruis
suis que oportet fieri cito et ecce uen
io uelocitter. Beatus qui custodit uer
ba prophetie libri huius. Et ego iohannes
qui audiui et uidi hec. Et postquam
audissem et uidissem cecidi ut ado
rarem ante pedes angeli qui michi h
ostendebat. Et dixit michi. Uide ne
feceris. Conseruus tuus sum et
fratrum tuorum prophetarum et eorum qui seruant
uerba prophetie libri huius. Deum ado
ra. Et dixit michi. Ne signaueris ut
uerba prophetie libri huius. Tempus enim
est. Qui nocet nocetur adhuc. Et qui
in sordibus est sordescat adhuc. Et qui
iustus est iustificetur adhuc et qui
sanctificatur sanctificetur adhuc. Ecce uenio cito. et
merces mea mecum est reddere unicuique
secundum opera sua. Ego sum alpha et o.
primus et nouissimus principium
et finis. Beati qui lauant stolas
suas in sanguine agni ut sit po
testas eorum in ligno uite et per por
tam intrent in ciuitatem. Foris

vel sublimis seu vestis vigilans aut
servus sustentator vel magnificus. Adu
nisis matris descensio vel ho spiritus
vel mp̄. Adara grex eius vel magnifi
ca vel pallium eius. Adarsa vestificas
tolem vel servus illuminator. Adassa
nova vel novitas seu vestis factum
aut servitus plasmatoris. Adisser
servus fortis vel vestis angustiatus
seu servitens pc̄. aut vestificans sa
guinolentus. Adgim p̄ sordis
vestis sordidus. Admata vel servus
donator vel vestificans sumatorem.
Adrach stola vel dorsus seu medium
eum aut medium. Adrach acutum
vel molle vel venenum. Adram mundis
pessimos vel mundatio pessimorum.
Adramelech stola regis vel decor regni
seu rex medium aut regnator decor.
Adenabech servus appropians vel vestifi
cator appropinquans. Adar grex effusus vel ma
ns gregis seu vestis vigilans aut
servus sustentans. Adesa vestis frui
vel servus plasmator sive servitus
nouitatis aut vestificatio sanctorum.
Adema servus dni vel vestificans dnm.
Adichel greges dei vel vortes divine seu
decorus dni aut iudicio dei. Adiemme
lech id. q. adramelech. Adiemmon
vestis vel sublimis vel servus eius. Adie
zer stola fortis vel decor separatus seu
decorum auxilium aut medimentum
sanctificationis. Adli servus mis vel testi
monium mei vel violentus vel robustus.
Adiada servitens vestibus vel fortitudo ve
stificantium. Adiid violentus vel aeris
Adiel servus dei vel vestificans dnm
vel vigilum dei vel apparentes dei. Adim
servitens caule vel vestis iudicii vel repo
tancia vel delitiosus vel apparentis. Adi
na servitens tale eius vel vestis iudicii
eius. Adino venellus vel delicatus seu
fortis iudex aut fortis centum. Adiol
tin servitus duplex vel vestificans du
ce. Adrias servens mala vel locus ma
lor seu decor fruit aut medium plas
mationis. Adriel id. q. adiehel. Ado ser
vus vel vestis seu servitus eius aut for
titudo eius. Adoam vigilans servus
vel fortis sustentator. Adoch servus vestes
vestificationis apprehensio. Adollam con
gregans eos vel congregatio eorum seu ves
timentum aut vestificatio in aqua.
Adollamini id. e. Adollamites gregans
eos vel vestiens altique vel comitans
eos vel congregator atque vel vestificator eius.
Adom servitens eis vel fortitudo eorum vel
humus. Adominum ruba vel casus
vestis visionum iste et locus ille. vestien
tis. quo detinent homo q. verum des
cendit iericho et incidit in latrones.
Adon servus metens vel vestis mu
tans seu fortis miquus aut for
titudo minus vel ad medicam vel decima
no vel apparentis. Adonay dns vel dnator.
Adonaja dns dnans vel dm dnato.
Adonajas dnator e dns vel dm est do
minatio. Adonibezech dns mis
vel dns fulgurans seu dns dnator
egestatis aut dns dnator vana con
tempnens. Adonia dns calliditus
vel dnator calliditatis. Adoniram
dns mis exaltatus vel dnator mis sub
limis. Adonisedech dns pacis vel dna
tor iustitie vel dns mis iustus. Adop
sidie id est vis vel gaudium. Ador ser
vus genans vel vestificatio gene
rationis. Adsedech aetatum vel lon
gitudo vel vestibulum. Adulartes
monii eius vel lassitudo eius. Ad
ulam testimonii puus vel servitus
eminens. Adurum decor excelsi vel ge
neratio excelsa seu decor excelsus.
aut fluvius exaltatus seu ruina ex
altata aut fluvius exaltatus. Ad
rumetana divisio sublimis vel di
videns sublimitet. Aegla id. q. d.

Aegla idem. q. d. est egla. Aegyp
tus tenebre vel angustia sive
tribulatio coangustans aut tribu
lationis coangustatio. Aegyptus te
nebre aut angustiantes seu tribu
lantes angustiatos aut tribulato
res coangustatorum. Aegion ut
venetia vel vacca eor seu vacca me
tens aut vel eor multis. Aelam

ae

uestibulum · l · ñ fores seu postes
aut sēlimnare · H elamitre uesti
bula · l · aut fores · seu postes · aut
sēliminaria · H elam apposita · l
obiecta · siue despicaens · aut com
parata · H elamitē apposite seu des
picentes · aut cōparatē · H emoth
rabne · l · officine · seu tabne me
ns · aut officine mortuorū · H ema
fons · l · biuium · seu fons eius · aut
oculus eius · H endor fons gemens · l
oculus generationis · l · oculus natural.
H neas pauper · l · miser · seu respon
dens aut ethos · H engannim fōs
ortū · l · oculus elatorū · H enrom fons
eorū · l · oculus eorū · H enremmon fons
sublimitatis · l · oculus malt punita.
H enlames · id · q · enlames · l · H erm
acium lapidum · l · aceratū lapides
H eloselon auxilium meorum · l · mia
dolentium · H elimon ira deserta · l ·
ira in ultra seu ira merens · aut ve
ra humilis · H elhem ualida · l · ann
qua · seu alendens · aut formido.
H elhi obstupefaciens · l · gerens · seu
ira · pās mei · aut obstupefaciens
pr mis · H elhospia tenebre · l · caligo ·
seu tenebrans · l · caligans · H elhoque
tenebrosi · l · caliginosi · siue tenebrā
tes aut caligantes · H elhonodosar
ua inferior · l · uiantes inferius ·

af

H fatm

H humus eorū · l · uolatus eorū seu
libans eos · aut securitas eorū · H fam
id · c · H fam humus uolatus · seu libe
rans pedes · aut securitas gē · H fa
ni humus mea · l · uolatus mis · uel
libans pedes meos · aut securitas
gē mea · H far ira · l · pius siue humi
l · fodiens · H far pulus sustentans · uel
humus ungue seu libans ungues ·
aut securitas sustentationis · H fara ira
eius · l · pulus eius seu humus ei ·
aut fodiens ei · H fara pulus sus
tentans ei · l · humus ungue eius · seu
libans ungulentes ei · aut securitas
sustentationis eius · H fara mundus · l · hu
milis · siue pulus eius aut fodi
ens eum · H farazim fodiens hu
mum · l · pulus mundi · H farazim
pulus sustentans eos · l · humus
ungue eorū seu libans ungulen
tes eis · aut securitas sustentationū
eorū · H farin fossio · H farin ira eos
affamum · H farsa ira digna · l · fo
diens elevatorem · seu libaltras fo
dis · aut libans illuminatos · H far
sara ira digna · l · fodientes elevatos · seu libi solis · aut libantes il
luminatos · uel aspicientes pratū.
H farsual rilus saluata · l · ira sa
lutis · seu pulus sustentans salu
tem aut humus ungulens salua
tori · H farsarin securitas · l · libera
seu libum germ · aut securitas re
surrectionis · H facas iudicans ad
mirans · l · iudicii dni · H fer armatus
aut armenia · seu armentum · aut
furor nouus · H fer armeb · uel
apprehendere · seu armens aut ap
prehensio · H fera armeb eum · l ·
apprehendere eū sū armenta ei
aut apprehensio eius · H fer furor
alienus · l · uiradei dissipata seu
uiam dissipans · aut uiae dis
sipio · H ferlehi mirabilis · l · ad mi
randus · seu uiuificans aut excelsus
dens · H ferunitas humus · l · fodi
ens · siue pulus · aut humilis ·
H fer homis · m · furmitas · H fere
zer separatū · l · abscis muro seu fodi
entes oliuam · aut uiuificat forman
tes · H fes infinity · l · mentem · l ·
armenta sanguinū · H fesdomi
infinity · uel in ceremo
nis · atensionis multor · H fes li
bere egredientes · l · securitas egres
sionis · H fia libaltis eius · libertas
eius · l · suffans · l · libras · l · an
nata eius · H fire eius ferent ·
l · augmentū · H firem ferentes · l ·
augmentū · H firia colligens re
re · l · congregant · visionem · seu li
ber egressus · aut secunda egressio
H firh securis · l · liber · siue sentu
tas · aut libertas · H fon uol

mque · l uolatus meroris · seu lu
ere murmurans aut securitas in
uitis · Aforiar mque uolantes
uel uolando merentes · seu secur in
uitiuer · aut ube murmurantes ·
Afis uolans asilio · l uolatus asi
ij ube asilens · l securus festina
tor · l millesimus · l pfectus · l frigi
dus · l doctrina eris · l doctis · Afu
detus meditatum · l eius declina
ne · Afrigiet eius meditata · l eius
declinationes ·

ag Aga festina · l sollempnis · Aga
loqns · l meditans · siue medi
tatio aut loquela · Agab uiuens ·
Agaba loquela · l festum uenens ·
Agaba festiuus pr · l sollempnitas
pris · Agabz nimetus habitans · l
habitacionis · animatus · Agab
plandus egypti · l plandus egyptiau
seu secundus festiua · aut sollempnis
admonitio locus ille prius dicebat
ad hoc qrens · Agag domus · l rectum
seu festiue sollempnis aut festiua
sollempnitas · Agagaue domata · l
recta seu sollempnes festiue · aut sec
uia sollempnitet · Aggai questio
l festiuitas siue loquens michi ·
aut meditatio mea · Agallim o
culus uiuuli · l fons uiuuli · Agar
aduena · l qirens · l causa seu festiu
sulcatans · aut sollempnitas iu
gile · Agarem aduene · l causa · seu
festa sulcantes · aut sollempni
tates iugiter · Aggarai aduena
uiuuli · l causa oculorum · seu fes
tiuus magni mis · aut sollempni
tas magni mei · l aduena meus ·
causa questio · Agge questio · l sol
lempnis · siue festiuitas · l sollem
nitas · Age questio · l sollempnis · l
meditatio · aut loquela · l meditans
l loquens · Ageba sollempnis pr
l festiuitas pris · Aggeagad acceme
tis · l annuncians predo seu festi
ua · secretis predonis · aut sollem
ne admonitum admonitionis ·
Agbelom sollempnis amator · l

annuncia mquitatem meam · Aggre
us festiuus · l sollempnis · siue q
rens asilum · aut locus festiuitatis ·
Aggeri questio · l sollempnis siue
faciens me aut festiuitas mea ·
Aggia qrens dnm · l sollempni
tas dni · l desideratum · Agia sollemp
nis dno · l festiuitas dni · Aguem ·
mmon fons sublimis eae · fons co
gregatus · aut fons malor gratia
rum aggregat congregans subito · l
congregatio subita · Agrch ad ue
na mis · aut molo mis · Agrch ad
qd aga · Agre festum · l sollempnes
seu meditantes aut loqntes ·

Ahab fr pris · l pintatus
fratres · Ahaion campi · l atilo
es · seu ualles grandes · aut ualles ca
pestres · Ahalach mons ascendens · uel
mons lenis · l limpidus seu lubri
cus · Ahamoni sapia · l sapientissi
mus · Ahsam frs odor · l odoris fr ·
Ahaschel post exercitum · l loqns eius
tum dei · qpe est oblat cognatus mos
ti · qui ziecto · Ahaires resta · l sol
licite facientes · aut arrectatus · Ahad · l
alacri · mestus · l glorius · l laus · l
laudatio · l hirtus · l asperor · l acuo ·
Ahaz prius · l prehelis · siue fons ·
aut apprehendens · l dei qd adhad · Ahu
zias prius dns · l prehelis dno · seu
apprehendens dnm · aut fortitudo dni ·
Ahebrim hebreon · l transeuntiu
seu transitus · aut transitores eor ·
Ahaci uiuacium · l misericordius ·
Ahazer declinans · l declinatio · Ahae
sani uoluntas · l affilitum · seu uo
luntas aut asilio ego · Ahi uiuer
l uiuit · siue uita uiuiu · aut qsio
uite · Ahii fratres · l ubi hec seu ual
lis aut questio · Ahia fr eius · l ubi
hec ei · seu uita eius · l uiuit ei · Ahi
a qrens eum · l uallis eius · seu u
ta uallium eius · aut qsio uite ei ·
Ahialm cerui · l ciuon lapides ·
siue uallis fermenti · aut questio
malitie · Ahialon nom auratus ·
l uiuens · admirans · l admiratio

Ahi

seu uita meus aut uallis inquisitionis. Vniuersus modo. Vel fortis mis fortitudo. Vel campus. Haec uita plasmatio. Vel uita factura. Sive fortis altus. Vel fortis sustollens. aut fratris plasmatio.

Hiach adempnatio. Hiecam fortis surgens. Vel fratris mei resurrectio.

Hiead uniuersi gloria. Vel uita gloriosa. Sive fortis mis glorians. aut fratris mei gloriatio.

Hie siluarum. Vel obumbratio. seu fortis obumbrans. aut fratris obumbratio.

Hiel de filius nebiu deserti dei. Hiel debethel uiuens domino. Vel uidens dominum seu uita uallium dei. aut iste uiuit deum.

Hiem fortis mis. Hiere uallis amica. Vel uita amica. seu fortis amicus. aut fratris mei amicitia.

Hiezer fortis mis fortis. Vel fortis mis auxiliator. seu uita uallium septuor. aut iste uiuit sacrificationis.

Hila dolens. Vel parturiens. Vel ulmus. Vel mansio eius.

Hilam dolens. Vel parturiens. seu ad fores. aut ad uestibulum.

Hiloth fortis uiuens. Vel fortis ligatus. seu uallis declinans aut uiuit declinatio.

Hiliud uallis in celum. Vel iste nobis seu fortis meritus. aut fortitudo nobis uiuitas. Vel homo uiuus mentium habet potestatem.

Himan uita quia. Vel iste dicit quis. aut fortitudo quis. Vel sic adhinnans.

Himelech uita regis. Vel uallis regia. seu fortis rex. aut fratris mei regium.

Him fons. Vel ceius. Vel iste.

Imadab fortis sponte. Vel fortis spontaneus. Sive uita uallium spontanea. aut iste uiuit spontanee.

Him fortis meus. Vel fortis inquisitus seu uita uallium doloneum. aut iste uiuit mutilis.

Hio spinosus. Vel uiuit.

Hion fratris mei fons. Vel fratris mei desiderio. Vel fo uiuens eos.

Hiua fratris mei sublimitas. Vel fratris mei amicus.

Hiuam uallis excelsa. Vel uita exaltata. seu fortis mis sublimis. aut fortis mei exaltatio.

Hiuam sculptor. Vel sculpens.

Hiuamim sculptores. Vel sculpentes.

Hiuch sculpti. Vel sculptum. Vel uitreus. Vel uilla.

Hirta mea fortis mei fulcitura. Vel fratris mei erectio. Sive fortis meus adiuuans. aut fratris mei roborans.

Hiear fortis mis princeps. Vel fratris mei iuramentum. seu uita uallium principis. aut iste uiuit angustiatus.

Hiab fortis mis bonus. Vel fratris mei bonitas. seu uita uallium deserentium. aut iste uiuit deserte.

Hoi spina. Vel compunctio fortitudinis dei.

Hores spinosus. Vel compungens. ab homine dei nomen. a loco.

Hotiam spina sapientie. Vel compunctio intelligentis.

Hprim anprubatus. Vel probatio. Vel pungens quis. Vel spina quid. Sagittam dicit iemam. Vel probans.

Him mutile. Vel inquietus. Vel id quod ahin.

Hi uultus. Vel deuotatio.

Hia uultus eius. Vel deuotans eum.

Hah uultus. Vel condempnatus. Sive uultus declinans. aut deuotatio pauperum.

Hicham fortis mis surgens. Vel fratris mei resurrectio. Sed hic uolentes quia ait sed magis sentit uultum quin fratem.

Hicham uultus calliditus aut deuotatio calliditatis.

Hiel uultus dei. Vel deuotatio dei.

Hiach dolens. Vel puruens seu uultus uiuentis. aut deuotatio declinans.

Hion uallis admirans. Sive ubi erant uisi aut ubi uisi fortis.

Hiud uultus uiuentium uallis. Vel deuotatio uiuentium declinatio.

Hiul ubi erant uisi. Vel ubi uisi fortis.

Him idolatria. Vel mutilis.

Himan idolum gratum. Vel mutilis donatio. Sive uultus quis. aut deuotatio quid.

Himad quid ahin.

Hiam uultus deuotus. Vel deuotans pulcritudinis.

Hiagalem oculus uitulus. Vel fortis inundans. Sive ocle reuelatus. aut fons manifestationis.

Himanigreiemon manus gens eius. Vel pulsus. Sive pulsi restis. aut pulsum restificans.

Himad pulsum restificans. Vel pulsum restificatio.

Hiad pulsus adhuc. Vel pulsus seruiens. Vel pulsus restis. Vel pulsus testimonium.

Hiadaiah pulsus seruiens domino. Vel pulsus restificans tempore. Vel fidelis meus

Mador ppls restes generans. vel ppls sem
ens generationem. Amal gens comix
ta vel ppls ascendens. siue ppls infirmus
aut ppli despecto. vel fluens sangui
nem. vel sequulimur. Amalasar dux
gemaeps. vel dem principis seu gens co
mpta tarteri. aut ppls desperde tarte
rorum. Amalech gens lutta. vel ppls
lubricus. Amaleci ppli in allegmu
michi. vel ppli deelmans michi. Ama
lechite gentes lutte. vel ppli lambens
Amonuitur meteris. vel tenet in m
quitis seu deuoratus minuitur aut
deuoratio in malis. Amiti ciuitas. vel op
pidum. Amiames ciuitas lot. vel op
pidum illuminati. Amimoth de
serto. vel adductio mortis. Amih condep
nans. vel adempnatio. Amih multi
plicit. vel deuorans gloria.

Ma commixto. vel ascendens.
Sii infirmus aut infirmitas
vlae. Amavlacha vel dulcedo. Mach
lubricum. vel ps mea. Macarnasei
fermenti concidens duces. vel com
mixto diuidens principes. Mat la
mas. vel salamis. sii leuitas. aut lam
mido. Mala lamas eius. vel leuitas
eius. sii salsitas eius. aut lamido
eius. Mam infirmans eos. vel commix
to eos. vel detidi. Mamarh despiciens
mare. vel adempnans indignatione. Ma
mon despecto. vel desii multitudi
ne. seu infirmans eos dolor. aut con
miscens eos inquietat. Mat commix
to. vel fermenti. Matam replicin
vestitatem. sii commiscens ppli. Ma
aut fermentato ppli. Mbrallon idem
qd abrallon. Mbarch sculpit. vel pon
to. Mba nom tuti electatus. vel sup
ei. vel sii eam. Mba nom urbis
electata. Mchimus fermenti ua
m aliij. siue commiscens calliidam
festinationem. Me ascendo. vel commis
cens sii infirmus. aut infirmitas.
Mcph multor doctrina remptio
nis. Mcphsimigus. vel ignetis sii
doctrina mandati. aut multa rep
rationis. Mcgorta mistrii. vel si

multitudo alieni grum est. et qn ppso
na significat ppsonam ut dr. vpin
gotias diaboli. Mel uias. vel laudat
io. Melmia laudate dnm. vel laudato
dni. Mexander alleuiatus tenebs.
vel auferens angustias tenebrarum.
Mexandria idem est. vel alexandria. Mex
andrum tenebras alleuiantes. vel tene
brar angustias auferentes. Mphal
chi bitumen. vel aque bitumines.
Mphetis id qd aphus. vel afris. Mian
contempnens domi. vel despecto gre.
Mian electus. vel electio. Mimis nec
tabulis. vel fe immutatis. Imach ut
vel dignatio. vel custodia. vel iugo. vel
fe mouti. Imachan contempto
dons. vel despiciens donationem. Imo
contemptus. vel despiciens. Imon de
bilitatim contempt palatum. vel despic
ens opprobria. Imoch ure. vel dig
natio. Moes laudans fratrum. vel
laudatio plasmatores. Mon laud
dolors. vel laus meroris. seu laudatio
mq tuus. vel laudatio inutilis. Mo
phite alienigene. vel phisiset qui et
palestini. ab ifrl separati. eorum accliu
im filio meerani. Mma. vel alta tres hr
sillabis despiciens. vel contemptus. sii
contempnens. aut despecto. vel altat
vel erectus. Mmam contempnens eos
vel despiciens eos. siue contemptus eis.
vel despecto eorum. vel labor eorum. vel me
mor. vel inquietatis eorum. tres hr sil
labas. Mtri id qd alal. Mtus fermi
tum. vel commixto. vel contempnens assum
vel despectus festinatus. vel labores. vel ar
bores.

Mngens. vel ppls. Mnma gens
mea. vel ppls mis. siue ppli restis
aut ppli restificans. Mnamarigtes
eius. vel ppls. siue ppli restis. aut ppli
restificans. Mnad ppli restificans
vel ppli restificatio. Mnad ppls adhuc
vel ppls seruiens. vel ppls restis. vel ppli
testimonii. Mnadarh ppls serui
ens pcd. vel ppls restificans tempore
vel fidelis meus. Mnador ppls restes
generans. vel ppls seruiens genera

tionem. ¶ mal gens contra ꝓ
plis ascendens. siue ꝓlis infirmi
aut ꝓli despecto. ꝗ fluens sangui
ne. ꝗ sectquilinii. ¶ malasar dir
princeps. ꝗ dem principis. seu gens
contra arci aut ꝓls despecte ear
cerans. ¶ malech gens lingua. uel
ꝓls lambens. ꝗ lingens. ꝗ ꝓls lu
bricus. ¶ malechi ꝓlin alligans
michi ꝗ ꝓlin declinans mihi. ¶ ma
lechiae gentes lingue. ꝗ ꝓli lambe
tes. ¶ man iniquus. ꝗ iniquitas
ꝗ contribulans siue cōprimēs me aut
cōtribulatio mea. ¶ manna iniqui
et ꝗ contribulans eum. seu comp
mens eum. aut cōtribulatio eius
ꝗ iniquitas. ꝗ tribulantis. ¶ ma
na ꝓls donatus. ꝗ ꝓli gratificatio
¶ manaim castra. ꝗ consolatio. uel
requies. ꝗ ꝓls mis. ¶ mantie ꝓlō
donati ꝗ ꝓli gratificantes. ¶ mamā
cubitus. ꝗ mensura seu ꝓls quis.
aut gens quis. ¶ mmantie cubita
ti. ꝗ mensurati seu gentes q. aut
ꝓli quis. ¶ manslama cubitus
fulgens. ꝗ mensura erectionis seu
ꝓli dono adiutus. aut ꝓls gratia
ficatione firmatus. ¶ maraphel
deo cadens. ꝗ dyn ito cadet. seu ꝓls
curatus deo aut ꝓls medicamen
tum dei. ¶ mara vendentis. ꝗ vi
bicatus sordidus. sine ꝓls lauda
tus tristis. aut ꝓls acerbatus fur
mentis. ¶ maras dicentes dno. ꝗ ui
bis dni. seu gens suscitans dnm.
aut ꝓls dno vigilans. ¶ mantie
dicentes dno. ꝗ ulta dni. ꝗ ꝓli dnm
suscitantes. aut ꝓli dno vigilan
tes. ¶ mas furor. ꝗ indignatio. seu
ꝓlin volens. aut ꝓls plasma
tionis. ¶ masa furor eius. ꝗ indign
ans ei. siu suscitans gente. aut
ꝓlaris plasmatio. ¶ masa furor
eius mis. ꝗ indignatio eius in seu
gente suscitans michi. aut ꝓli
plasmatio mea ꝓlaris. ¶ masi
furor mis. ꝗ indignatio mea. seu
ꝓlin volens mi. aut ꝓli plasma

tio mea. ¶ masia indignans dni
ꝗ furor dni. seu gente suscitans do
mino. aut ꝓli plasmator dnis.
ꝗ furia dni. ꝗ clarus ꝓls. ꝗ ꝓlin
volens. ¶ masias id e. ¶ mach ira
ꝗ indignatio. seu ꝓls donatus.
aut ꝓls consummatus. ꝗ iudicis. ¶ in
ach iras ꝗ indignatio. ꝗ vis. siue
ꝓls pcm. aut ꝓls cpnal. ¶ marha
iracundus. iras eius. ꝗ indignatio
eius. ꝗ vis eius. siue ꝓls declinans
eum. aut ꝓls peccans et. ¶ ma
theus ꝓls peccans. ꝗ indignatio
vigilis. ¶ machi iras mea. uel
indignatio vis mea. seu ꝓls pe
cans michi. aut ꝓls declinans. ꝗ
fidelis mis. iste amach e ꝓpha sa
cerdotione iudae filius que mise
rauit helias mano postea di
cens ad eum. nc i isto cognoui q
uia det es tu. tubum dni ueri e
in ore tuo. ¶ mathia iras mea
dno. ꝗ fidelitas mea dni. siue po
ꝓls peccans dno. aut ꝓls decli
nans dno. ¶ machim iras
indignatio vis eorum. siue ꝓls
peccans. aut ꝓls declinans eos.
¶ mathithis iras iuri. ꝗ indig
natio vis assumptio. seu ꝓls pec
cans iuro. aut ꝓls declinans as
sumptionem. ¶ matum ꝓlin obti
ens. ꝗ ꝓli abiectio. ¶ mans ꝓls
abiectus. ꝗ ꝓli abiectio iste fuit so
cius elcophe qui uenit in emaus
ut q̃ dicit amb. ¶ matum. ꝗ am
dan concipiens. ꝗ concipiscibi
lis. seu ꝓls iudicans eos. aut
ꝓls iudex eorum. ¶ men tio. ꝗ iu
ris. siue fiat. ꝗ fidelitas. ¶ mes
indignatio. ꝗ furor. ꝗ obtusa. uel
obtusus. ¶ mesia ꝓlin volens
ꝗ ꝓli ablatio. ¶ mesia ꝓlin le
uans dni. ꝗ ꝓli sublevatio dno.
¶ messech ꝓls amens. ꝗ ꝓls pro
longatus. seu ꝓli gemen. aut po
ꝓli restauratio. ¶ mmecha iuri
ꝗ indignatio. seu ꝓli dni. aut
ꝓli pcto. ¶ mechen ꝓls asen

ans · l ppl fortitudo · Mochi lu
tus mis · l indignatio mea · sive
pls meum · aut pls obstrepens
Amphibol pls ore meus · l pls
ex carnem · Immagens mea · l ppl
mis Mia pls dñi · l ppl dñatio ·
Mel pls mis dei · l ppl mis dñi · Im
nadab pls mis sponte · l pls mis
spontaneus sive ppl mei vota · l
pls mis volantis · Mmiod pls
mis melitus · l pls mis gloriosus · vel
ppl mei gloria · l ppl mei confes
sio · Misadai pls mis sufficiens
l ppl mei sufficientia · Muchal
calefacio vos · l calefactio vobis · sive
pls mis vivificans · aut ppl mei
vivificans · l calefacio sol · Mmid de
qd dimod · Muv pls mis ignis
l pls mis lum · Mizadab · ppl
mei fluentes vobis · l ppl o meo vo
bis fluentio · Mnes robustus
l fortis · seu pls fugiens · aut ppl
mei temptatio · Mnob patiens
l sustinens · seu pls dilectio · l
ppl amplectatio · Mochi primi
tiens · l ppl apprehensio · Im
molum flos farinae · l deflorata
farina · Mon filius loth · l a
mantes filium ppl mei · l filius
gentis mei · l pls complimens
l pls meoris · l pls parcens · l
pls nubilus · Mon · l melius
amonon filius dd · fortis mili
l vorax magr · l opifex · l donat
l donatio · l nutricius · Mon pri
ofic fidelis · l nutricius · l donat
dñs · Mon princeps cultoris fa
mae onus · l onera · l nutricius
l nutritus · Mon auditus · iusto
l calliclinus · l calefactio vio sive
di · amochdor · Mmona compri
mens eu · l coangustatio eius ·
Mmona pls patrens ei · l ppl
meoris eius · seu filius generis
aut filius ppl eius · Mmonit
comprimens me · l coangusta
tio mea · Mmoni pls parcens
mi · l pls meoris mei · seu filius

gentis mei aut filius ppl mei · Mo
nite comprimentes me · l angus
tantes me · Mmontre ppl parcen
tes michi · l ppl dolorum meorum seu fi
lii gentis mei · aut filii pls oris meoris
Mora ppl illuminatio · l pls
eius · Morvens locis · l amantis
sive pls sanus · l ppl illuminatio
l amantis · l sanorius · Morcet
amant · l locutes · seu ppl eius · aut
ppl illuminant · l amant · l sano
sit · Mos ppha ppln auxiliens · l
ppl auxilio · l pls a tutissus · vel
pls durus · l pls gratus · l ppln
emolliens · l vereundus · Mos
de gente nachmi · mos pi isaro
fortis · l potens sive onerans · aut
robustus · Mosa fortis · l potes
et seu honerans eum · aut fortitu
do eius · Mosa vir robustus · et
l honatur eum · sive ppln auxi
liens · et · aut auxilio ppl eius · l
ppl auxiliatio · l ppl auxiliens ·
Mochi calefaciens · l calefactio ·
Mordor calefactio generationis · l
calefaciens generationem · Mmphi
polis idem qd amphibolis · Im
pliatus ppl mallens · l pls mal
leator · seu pls ore malleans · aut
pls ore arrendens · Mmraphel ide
qd amraphel · Mram pls ex
celsus · aut ppl resurrido · sive pls
coadunans · aut ppl coadunatio · l la
na mea · Mmamire ppl excelsus
l ppl coadunatio · Mnur amantes
vivificans · seu pls magr · aut
ppl magrum · l amana · Mnsi
pls indigens · l ppl dominatio
l vis mea · Mmihar pls patiens ·
l pls abigens · seu pls explanator
assentionis · l ppl deprecatio · Mm
uel calefacio deo · l pls eu qui o dñs ·
Mnul pls dolens · l pls parturi
ens · Mnula pls dolens ei · l pls
parturiens eu · Mnulire ppl dole
res · l ppl parturientes · Mmuchal
ide qd amuchall ·

Mna pro hoie donatus · l gratia eius ·

an

seu donū. aut gratificatio. vel una. vel
humilis in gene fem. p̄ aliquam. ¶ ni
na grā. vel videns sive donās. aut do
natio. ¶ nabma. vel humilitas seu
donū. pīs eius aut gratia patientias.
¶ nabatma eius. vel humilitas eius
sive donum pīs eius aut gratia et
patientias. ¶ nachamhimul. vel ex
urgens seu donū collis. vel gratifi
cata cathedras. ¶ nacch cognationū
vel cognominatio. ¶ nachim nō est in
nocens. vel humilitas venientes. seu
monile collo sublimi. aut humili
tatis venientes. aut humilitas ma
na. vel humiles venit. vel vbi venia. vel
humiles assurgentes. ¶ nae nūq̄d
cōmotus es. vel nūq̄d cōmotus. ¶ una
phalim cadentes. vel violenta. sive gi
gantes aut grām declinantes. ¶ na
he nūnq̄d cōmotus est ipse. vel nū
quid cōmotus est ista seu donatis
sive. aut gratificatis suscepti one.
¶ nidam nubes. vel obumbratio seu do
nū pīs. aut gratificatio eorū. ¶ ma
lech donum regis. vel vbi regis. seu do
nans regnator. aut gratificatio regis
na. vel grā regis. ¶ nemin videntes
aqueas. vel gratificationes aquarū. ¶ nā
donū grē. vel donata gratificatio. vel pie
tas. vel mīa. vel nubes. ¶ nancel gratia
deo. vel vbi dei. sive cui donant ds. ali
quis. vel donans deo. vel gra dei. ¶ name
el idem. ¶ nenteth dono mittens. vel
grā peruelis. ¶ nant donatus mi. vel
gratificatio mea. vel pietas mea. ¶ na
ni videns mi. vel gratificatio mea. ¶ na
nias donum gre dni. vel donata grati
ficatio dnō. ¶ nania videns gre dni
vel gratificans grate dnī. ¶ nanias
mdinele. vel obia grā dni. vel mīa
dni. ¶ nenias aut lapis. vel grā dni
separa. ¶ nanias de damasco grā do
nans. vel pius. sed aug. ¶ nanim ide
q̄ ananim. ¶ nas donans. vel donate
vel grām volens. aut videns plasma
tionis. ¶ nach grā vel videns. seu gre
pacans. aut vbi ipse. ¶ narha vel
pondens. et vel gratificans eis. sive

gre pacans eius aut vbi ipse
eius. ¶ nachema separatus. vel ma
ledictus. ¶ nathema mara na
tha condempnatus cum dnīs ve
nerit. vel donec dnīs veniat. vel in
adventu dni. ¶ nachim videns
ces. vel gratificans eos seu gre pacā
eorū. aut vbi ipse eorū. ¶ nachim
idem q̄d anachim. ¶ nathorh ci
tatis vbi. vel obedientia. seu videns
signo. aut gratificatio designan
tis. ¶ nathorh. homo. obediens. vel
videns signo. ¶ nathorhia vbi
dni. vel obediens dno. sive videns
signo dni aut gratificans designa
tionem dni. ¶ nathorhim vi
dens. vel obedientes. seu videntes
signo. aut gratificantes designa
tionem. ¶ nam ingen desiderabilis.
vel concupiscabilis. m. v. pal. v. edi
amatam. v. vem lenitis. ¶ ndreas
videns pulchro. vel decorus in statione
seu decus. aut sedm greccam etymo
logiam apotypandros. id
est. v. aut virilis. ¶ ndionteus
videns pulchro. vel decorus astrand
seu cogitans passionem. aut vbi
passionis. ¶ nelgalia sollicitatio vel
humiliatio. seu sollicitans valles
aut humilians valles. ¶ nim gra
tificans eos. vel pauperas eos. vel gigas
vel pauper. ¶ nengeth idem q̄ aneth.
¶ nnegeb aliter ut nudies seu
australis. aut meridianus. ¶ ner
nūnq̄d cōmotus est nedi. vel nū
quid cōmoto mea. ¶ nel ab donū
dei pīs vel gratificans dni pīs.
¶ nem corule. vel corone. seu premes
aut premendo. ¶ nemanth muse
rator. vel dolor eorū. ¶ nem miseras re
pondens. vel gigas. ¶ nem donū me
um vel gratificatio mea. vel gratio
sus. ¶ nepsam verificatio voluis.
¶ ner homo luceria. vel et lucerne. lu
cerna lucerna. vel lumen. vel vbi. ¶ ner
miseras. vel lumen. ¶ ner lumen
vel illuminatio. seu dono ungulans
aut gratificatione assurgens. ¶ n

donum purpurum · & gracificatio pauper.
Angli gce · malabothi chnarce num
aus latine · Anhad gra · & pro · seu
redens retribuo · aut gratificatio seru
tus · An pauper & egenus seu do
num meum · & gratificatio mea · Ania
domu chm · & gratificans chm · Ania
domu plin · & gra cor · & gra mea po
pularis · Anethel donatis deo · & gra
ficans dm · Anim gracificans eos ·
& partyras cor · & gigas · & pauper
Ano donans eis · & gratificans eos ·
seu dolor cor · aut labor cor · Anob
tuno seruiens · & gracificatio seruien
tis · & egenus · & letrans · & humiliras ·
Anon donans meuens · & gratus mi
quus seu gre mutalis · aut gratica
tioni murmurans · & dolor cor · An
ngo xpo arcarius · Anmpias · das
mansuum · & damnas mansuo · An
chus pauper silens · & pauperis si
lentium · & silens pauperem · Ano
chia pauperis silens · & pauperis si
lentium · Anochem pauperum si
lentia · & pauperis silentes · Anpi
dens laudem · & damnis laudatio ·
Anpidem donis laudatum · & dam
ns laudatorem · Anula dolens · & par
turiens · Anis donis meis · & gratu
latio semperna ·

Acem nuclus · & uberulum · Ao
nelitus · & glosus · Ahi idem q
alor · Ahires idem qd alotres ·
Ahire idem plu · Ahiban idem q
aholum · Ahiman idem qd alor
man · Ach nobilitas · & gloriano ·
Apham hinnus
Aon · & violentus cor · Apham
ub onag · & amens timorem · Appa
mia libras plcdin · & amens po
plin dm · & hinnus · Appelles cong
gans eos · & congregatio eos · Appa
liba · & libras · seu amens · aut con
nenna · Ap forum liba · & fortis
libras · Apocalip sis revelatio ·
Apollion exterminator · & perdens
sy melitus solitarius · Apollo mi
rabilis · & admirandus · & congre

gans eos · Apollophanes · mirandus
facie · & mirabilis exemplator · & mi
rabilis adurendo · Appoloma disci
plina · & synagoga cor · Appollon
is miracli · & admirabilis in con
gregans eos · Appollos idem qd ap
pelles · Apporta flavio · & diminuto ·
& similitudo · & ictus · & plagi · vel pa
upertas · Apls missus · & legimo ·
Apses lilie egredientes · & continen
tia egressionis · Apsilia continens
rectitudine · & libris gracisationis ·

Aquila dolens ·
Aut parturiens · seu dolor aut
paturiens

Arsuscitatio · & vigilia · suscitu
gilans · & aditatrix · vel assur
gens · Ara electus · & electio · seu su
gilens et aut suscitans eum · Av
ab insidie · vel calliditas · suscitu
gilens pri · aut suscitans prem ·
& occidentalis · Araba insidie eius · &
calliditas seu suscitans prem suci
aut vigilia pris eius · Araba mul
ta · & vespa seu occidens · aut inhi
bitis · Araba plana · & campestris · &
deserta · aut occidentalis · Arabath
deserta vertex · & plantatio pdin · seu
suscitans prem pci · aut vigilans
pri decimam · Arabethne deserti rpi
& plantatio pdin · seu suscitantes pa
rem pri · aut vigilantes pri decima
ri · Arbethane hinnulus robur · vel
deserti fortitudo · seu suscitans
prem robustum · aut vigilans
pri fortificatus · Arabia calliida
& insidiatrix · aut occidentalis · vel
humil · & campestris · & fidelis · Av
ab gene · idem masculino · Ara
bes idem plu · Arabah plana · & hu
milia · seu campestria · aut equita ·
Arach longitudo · & longanimi
tas sive suscitans prem · aut vi
gilia fris · & imbrectulum · & ob
renato · & possessio · & elongatio · vel
fulgurans · Aratheus longitudo
aduens · & longanimitas · seu
nens · seu vigilans fri conalis

aut suscitans stem festinantem
vel currentem me vel fuga mea.
Rachi longitudo mea vel longan
mitas mea seu ingulans stem meo
vel suscitans stem meum. Rachi
vos longius vel longanimis seu in
gulans sit eius. aut suscitans sim
pem exercitui. Rad descendit vel des
censio seu suscitatio descendens
aut suscitatio descensionem. Rad
descendens vel descensio seu suscitatio
seniorem vel ingulans testimonio.
vel idem qd arach. i. Rada descen
dens ei vel descensio eius seu ingu
lans seniorem aut suscitans
testimonium. Rada miraculum
vel ad miratus vel obstupuit vel admi
ratus est. Radit deponentes vel de
positiones seu ingulans seniorem
meo aut suscitans testimonium
meum. Radius deponens consi
lium vel descendens sententiam seu in
gulans seniorem sententiam aut
suscitans restitutionem consilii.
Radius admirans vel stupes
cens seu intendentes meus suf
ficiens aut intendentes mei
sufficientia. Rado miraculum vel
depositio seu suscitatis seniorem.
aut ingulans restitutionis. Ra
pha suscitans eum vel ingulans
fidelis vel certus mea vel despecta vel
mortua. Raphae suscitantes vel
ut ingulans fidelis mei. Rar
loch negotiator vel negotiatio seu in
gulans ure aut suscitans patere.
Rar malis vel amens vel negotiatus
vel stultus. Rara eligens dum vel eleo
as dum seu ingulans dno aut sus
citans dni. Ral suscitans mise
ri vel ingulans contendens seu sus
citans contemnentes aut ingulans
despectionis vel post exitum ipse est o
bab. Ram regio sublimis vel excel
sa. Ram cuius res cum archa
vel res ei capta vel indignatio vel sus
citans excelsum vel ingulans exercitu
ou. Ram filius seu sublimis

vel excelsus. Ram filius dilecto
decus vel decor. Ram filius iemme
li suscitans eor. Ram fe abrahe
maledictus vel altus. Ram pi a
minadab. electus vel vulnus eor vel
lux eor vel excelsus. Ramel excel
sa vel vel ascens seu decorans eum.
aut decorio eius. Ramia suscitans
ei gente vel ingulia ppli eius vel de
excelsus. Ramath aut descens est
vel decorio eius seu decore patuens
aut excelse aliimans. Ramelech
suscitans gente regi vel ingulia ppli
regni. Ramelech excelsum reg
ni vel electus vel sue decor regni.
aut inclinatio regis. Ram ace
uus mea vel laus fremitus seu sus
citans domi. aut ingulans gre.
Ramon laus fremitus vel acinus ui
ridis seu suscitans domi inquiu
aut ingulans gre multi. Ra
mach mons vulnus vel mons vulni
cus sue suscitans alterutro
nem descendentem. aut ingulis
testimonio descendentis. Ipse est a
mens. Ram mons vel sublimis
mus seu ingulans ingulis meo. aut
suscitans suscitatione mea. Ram
monium vel sublimes seu ingula
res ingulis meo aut suscitatione
suscitationis mei. Ramelaio vel fe
bia suscitans suscitationem vel ingu
lans plasmationi. Ramath aut
fex vel vaticinium. Ramath testimo
nium descendens vel superiorio deste
rionis sue suscitans patin. aut
ingulans templi vel testimonii
descensionis. Rubeth bruchus vel lo
custa sue bruchus pedis aut locusta
pedis. Rubethes locusta locustis.
Rubethe locuste vel bruchus seu bru
chus pedantes aut locuste repentes.
Rubethis locusta mei vel bruchus
assumptus seu hamus patuit.
aut humiliatus sitor. Rebee qua
ta vel quartus. Rebella vel suscitans
vel suscitans vel suscitantem aut vel
ingulia sue affusionis vel in

gilia meus. Arbi locusta vel uermis hamus meus aut humilitas mea. Arbo hamus usq; ut hic. siue humilis aut humilitas eius. Arboch humilis vel campestris seu hamus tenens aut humi tenens siue humilitas. Arbona locusta mea vel bruchus mutil. siue humilitas meus eum aut tenuis aloes eius. Arbhab muscie ut musciens. Arbhad musciator seruus vel musciens testimonio. Arbel ans agnoscens leo vel agnus leonis vel principatui tenens. Arbhi adhaerosch mea mone vel longitudo mone. Arbhippus musciens vel longitudo oris seu muscie dilatatio aut muscia dilatatio. Arbhi synagogus princeps synagoge archisynagogus princeps uel hostium vel princeps uel uinitis. vel domus ibi erant tres ordines lectum ad discumbendum sed quotidie est gynum nomen. Arbhier male aut ro. Ardons suscitans iudices. ut ungilia iudicando. Arbedeinde. Arbea hospes. vel uiator. vel prandens. Arbea eligens eum vel electio eius seu suscitans descendentes aut ungilia descensionis. Arbea plana campestris seu deserta aut inhitabilis. Arbia humil duo. vel tertio duo. Arbia musciens vel musciator. Arebna humil pulcher. vel musciatus pulcritudo. vel cogitatus vel mutilat. Arech longitudo. vel longanimitas. Arechon longanimitas meretrix vel longitudo miqua seu admiratio possionis aut descensio negotiationis. vel dedinans meretrix. Arebo descendens. aut descensio seu ac ensus monetae vel ascensus latitudinis. Arebh suscitator insuae. vel ungilia dissolutionis. Arebi declinans me vel declinatio mea vel suscitans omnem. aut ungilia declinationis. vel mirabilis. Arebito declinatio in. vel declinantes meo sitio suscitantes dim mei aut ungulantes domo. Arem acerui lapidum. vel pides aetiam vel destructio vel amarita. Aren filius meus. vel filius mea seu suscitans fontem. aut ungilia oculi. Ares electus vel electio seu suscitans faciem. ut sol. aut ungilia plasmationis vel aetatis vel accensus vel uiduitatis. Arech stupor vel ascensio seu suscitans patiorem. aut ungilia uire vel fons vel mora. Arechi stupor eius vel descendens et vel suscitans patiorem et vel ungilia uire eius. vel hospes vel uiator vel prandens. Arechi hospes mis. Arema archa vel repositio vel illuminatus. Arphaka suscitans tentorium vel ungilia ministrationis. Arphaser suscitatores uiso mei vel ungilia ministrationis. Arphaw sanans vel saluans seu sanitas aut saluatio. Arphaew sanans vel saluans deplacidem. Argaimentura vel mentiuntur. Argob meleditens excelsum vel maledicta sublimitas. Ardett suscitans dilectum mei vel ungilia amabilis mei. Ardarha leo donatus vel leonis domus suscitans. Arehel leo dei vel leo dei vel uiro mea dei. Arihel leo dei mei vel leo dei mis. Arph ungilia gemitus floridi vel suscitatio uisionis bruchelle vel leo. Arim acerius lapidum vel lapides aeriea vel pfectus. Armarheas altitudo eius vel uiro qui altitus est. Armarhia suscitans domum dei. vel ungilia donationis domini. Arhoch elucens vel ebrius vel ad solitudinem redigens. Aro pagus primitiae sollempnitatis vel primitiae sollempnitatis vel nulla margis. Aropagrata primitiae sollempnis vel primitiae sollempnitas. Aropages primitiae sollempnitas vel primitiae sollempnitatis. vel hoc uolent eii adsenentis eius non sit. quia matre nomen accipit. Arisat leo temporum vel leonis temporum. Arisaretes

suscitans coronam. Vel mons fructus sus
flus. Histo bolus suscitans dolo
rem. Vel suscitatio gemmis. Hinna
sublimis. Vel surgens. seu sublimi
tas. Vel securecho armagedon mo
lestrinem. Vel mons globosus. seu
seu securecho rectr aut securecho m
pioa. Hmathum idem qd rama
thaim. Hmema mons nulsus
Vel mons uellicatus seu montis a
nullo. aut montis uellicatio. Vel ma
ledal. Vel malus rumor. Hmenu mo
tes uulsi. Vel montes uellicati. Vel mon
tui uulsiones. aut montui uellica
tones. Hmons anathema mons.
Vel ymago rusticae. Vel maledictio cor
Vel lum cor. Hmon domus. Vel cella
rum seu illuminans. aut ana
thema. Hmon anatha mons
mei. Vel ymago rusticae mea. Hmo
ni domus mea. Vel cellarii meum
seu illuminans me. aut anatha
mei. Hmapher uigilia siuentis
Vel suscitatio ebrionis. Hman uigi
lia doni. Vel suscitatio gre seu archa
metous. Vel maledictio cor. Hmon
archa mons Vel maledictio. seu lu
men cor. aut maledictio cor. ut
acerrimus rusticae. Hmaboth cata
ractae. Hmoth maledo sufficiens. Vel
maledicta sufficiens. Vel supor. Vel
nutritio. Hmoth maledictus suf
ficiens. Vel maledictio sufficiens ni
Vel pullus. Vel onager. Hmelire ma
ledicti sufficiens. Vel maledictionum
sufficientia. Hmoth uindemia
tor sufficiens. Vel uindemie sufficie
ntia. Hmoth suffosio uigilis. ut
uacuefactio uigilis. Hmoth mur
ce. Vel surgens. Vel sublevans. aut suf
fossa. Hmoth uacuefactiones u
giles. Vel suffossiones uigilian. Hmo
ette murice. Vel sublevantes. sive
suffossi. Vel exurgentes. Hmon neq
Vel ut pellis. Hmon ach neqm rpe
Vel ut pellis pedis. Hmon mons. ut
sublimitas. Hmontes sublimis
Vel montanus. Hmoleth neqm sem

ut mus. poio seu uuglans gmen
aut suscitatio resurrectionis.
Hsa solcius. Vel illuminatio. uel
magr. Vel carpentarius. Hsa cos
solus diuina. Vel illuminatio nomen
Hsemel silens arrumado. ut si
lentium arrumationis. sive suscitans
nomen dei. aut uuglans audition di
uine. Hmy mora. Vel immorans. Hr
chaba mora pris. Vel immorans pem
sit aut risitua rium motion. Hr
chxerles lum silentio temptans.
Vel lumine silentes temptatus. Hr
chemen anathematizantem. Vel mula
rem eos eos. Hrhemis. i. diana con
uitians. Vel anathematizans sive
suscitans erogationes. aut erogat
onu suscitatio. Hrehemo di uelu
natus. Hrieens arrodens me. Vel
arrumosio mea. Hrimas illumi
nans. Vel illuminatio. Hrim eleus
rma. Vel lens fermur. Vel exaltatus
ipe est uerbo. Hrim suscita e ns
igne. Vel uuglia lumius. Vel scintas
Vel nigrescens. Hris mesa. Vel arrea
seu uuglans ansilio. aut suscitans
festinationem. Vel eleuus. Vel negotiatio
Hsa rollens. Vel ferita.
Hsive suscollens. aut plasma
tio. Vel dolens. aut medicinis. Hsaba
eius capuitas. Vel eius sitio. seu
suscollens piem. aut plasmatio
pris. Hsabias colligens dnm. Vel
gregans dno. sive suscollens pie
dnm. aut plasmatio pris dni.
Hsabia. Vel asabias capuius. Vel rei
ens. Hsach ferita pectipra. Vel pla
mationis umbraculum. seu suscol
lens. Vel ferita. Vel ex. Vel arrollens
fermate. Hsademoth aura. ut
sub uiuana. Hsadias ferras fer
mens reformonu dni. Hsafel
suscollens dni. Vel plasmatio dei
Vel ferita dei. Hsara fecit dns. ut
fuiente dno seu suscollens dnm
aut plasmatio dni. Hsaras id
est. Hsaph colligens. Vel congregas
seu collectio. Vel congregatio. Vel unes

ultimagoga. Iam delicium. uel
fumus seu sustollens plm. aut
plasmatio eorum. Iama delicium
eius. vel fumigans eum seu sustol
lens plm. aut plasmatio eorum
Iamoth. aut iuum mortis. Ian
tollens domū. vel plasmatio gre.
ia tollens domū ei. vel plasmatio g
ei eius. Iar sare. vel aureatus seu
feram sustrans. aut sustollens
vigilantes. Iaradan uincens. vel
cracens. seu sustollens vigiles
iudices. aut plasmatorem sustrās
iudicio. vel uinelm uelici. Iavel
aut dei. vel aureatus deo. seu frūta
sustrans dm. aut sustollens vi
giles dm. Iaiela frūta sustrans
maledicti. vel plasmationis. Iaron
dicitur benedo palme. vel beatitudo
commutans. seu arcum aureatu
dinis. uel uestibulū commutatois
vel palme cunctus ut urbs palma
rum. vel sic alaloth dicitur. Iavsu
alim diuites uulpes. vel arcum
uulpis. seu frūtas sustrans salu
tem. aut plasmatio vigilans sal
uationi. Iarsulim diuites obu
nens. vel dicit uerens. seu frūta
sustrans equum. aut plasma
tio vigilans uerisionis. Iasolim
mar urbs palmar. vel os amarti. vel
silentium commutati. seu frūta fa
cens iniquitatem commutationis.
aut plasmatio tollens dolorem
matutinis. Iar diluculum
vel mane diluculo. seu frūtam el
cimans aut plasmationis excel
cimano. Iaradon uidor. vel era
cuus. seu frūta sustrans seruo
iniquos. aut plasmatio vigilāt
testimonio iuenum. Iasalyel
beatus deus. vel benedo dei. seu frūta
vigilans deo. aut plasmatio sus
trans dm. Iaramel sustollēs
excelsum deum. vel plasmatio excel
si dei. Iabeal plasmans uirum. vel
tollens uetustatem. Iabel capitum
vel cinerum uetustis. vel ignis uet.

Iabel captiuus dei. vel frūta uetus
ta. Iabelsalon apensa. vel pondata. vel
in famis. vel ignis ignobilitis. vel ig
nis hominum. Iabelsalonte idem
pitis. Iacenez tollens possessionem
contemptabilis. vel sustollens contemp
tibilem possōem. vel ruina. Iabeniez
ignis aspero. vel ignis aspitus. vel odi
osus. vel medium. Iabod dissolutio
vel efficitio. sive mendens. aut mo
dicum. tpe est azotus. Iac tollens
vel frūta sustollens aut plasmatio.
Iabeam sustollens semper excel
sum. vel plasmans semper excelsa. vel
de excelsis. Iabias sustollens do
minus. vel plasmatio dni. vel minar
deo. vel cogitatus dei. Iabin frūte
stratio. vel plasmatio stationis. Iab
bonias tollens pollicem dni. vel frū
ta in medio dni. Iabch frū
ta pietatis. vel plasmationis im
maculatum seu sustollens frem.
aut tollens fructarem. Iabdeh
resta. vel sol sive aureatus. aut sum
ras ardens. Iabedelm sustrans ar
cus. aut subtilis eorum. Iabedemo
ch arua. vel sub urbana. Iabdeh
plasgan abscisio. vel os delicti. seu
tollens abscisum. aut plasmatio
onis dolatio. vel dissolutio. vel efficio
vel mendui abscisi. Iabdeh plasga
dolatio fetur uiridis. vel facens
pabulum abscisionis. Iabdeh
frūta pabuli. vel plasmatio uiri
diuitis. Iaph arcum. vel uestibu
lum. seu colligens. aut congregatio
vel sanitas. vel cogitatio. Iacl uiuma
vel excelse. Iel fumi umbram uer
tens. Iacin sustollens eos. vel plas
mator eorum. vel notarius semelem
sustollens eos. vel plasmator eorum
vel notarius. Iacmel silentium ex
cimationis. Iacmon uelociter
muneta. Iacmona festinans.
vel os eius ab esse non ab ore. Iacen
sustollens fontem aut plasma
tio oculi. Iacna ignis aspitus. vel
ignis aspero. sive sustollens fon

rem aut plasmatio oculi eius · l fu
mus eius · Semarima · l pra
ptatio · Semarima eius · uel
palpitans eius · l os dactili · l mor
talitas · l merlitatio · Semaph
ar uiens ouiger · l precipitans
festinat · l aristotilis · l odiens tatu
l ostis aspectus · Senech uiuus · l
paytrans · seu fruram delicans · l
plasmatione edificans · Senne
ut leuami me · l sublenatio mea ·
Senech uiens · l paytrans · sue
ignis aspectus aut ignis aspec
ter filius iacob bigaudo · l leuius
l diuitias hyis · Ser filius chore
sue abiasaph uinctus · l in cate
tarti · Sev cuitas arcium · l bi
ritudo · Ser arcium · l diuitie seu
biritudo · Senir arca · l diuitie ·
seu biritudines · aut bi eiuno ·
Sevar arcium multarum · l diui
ne deuoratus · Sevar biritudo mea
l beatus eius michi · seu arcui mei
aut diuitie mee · Serdan exacu
tus · l uinculum eius · seu beatu
uectatum · aut diuitie uiducante ·
Sergadar arcium acumeionis ·
eor · Serim arcium · l uestibulu
seu diuitie aut biritudo eor · Ser
machmar biritudo domi · l eq e ba
donatio · Sevmoth arcui mor
ti · l diuitie mortales · Seneh a
rcui angustie · l diuitie tempa
les · l arcui biritudinis · l domus p
fecta · l offensio · Sevoth arca
l tesibula · seu uille aut biritudi
nes mortales · Serina biritudo
loquitur · l arcum uulpium · Sev
sual ba salus · l diuitie salutis
l biritudo pusilla · Serluar effun
dens phtalem · Serlula arcu
um gaudij · l biritudo letitie · Se
sem notatus · l faciens nom seu
sustollens audium · aut plas
mato sumo se auctoritatis ipe e
ldsen · n · ix · xviii · o · Sseina os ab
asse no ab ore · l sustollens nomen
aut faciens sumo sam audino

nem · Sfen facitura dentium · l
plasmatio sui uulnus seu uoluent
nosti aut sustollens amphoram
temptationis · Sfeermoth sub
urbana · l sub urbis seu arcum
malignationis rigide · aut biriudo
formidationis eor · Sergadar a
rcum aurati uulnuris · l diui
ne temptationis deuoratus · S
phi uolens subdito · l facitura e
ructans · Sphanat equos domi
tor · l facitura aita fortitu · Sphi
nes equos domitor · l fortitudo aut
tione apprehendens · Sphar uolen
magnum · l plasmatio fortitudinis
Sid sustollens dnm · l plasmatio
dni · l salutis dni · Sia gradiens
l eleuans · sine auferens aut ele
uatio · Siam frire dni · l sustol
lens dnm · Siam elatu uel aufe
rens · seu gradientes · l elatus · S
as sustollens dnm · l plasmatio
dni · Sida mulnus · l hoestus seu
fortitudo dilecta · l plasmatio ama
bilis · Sfiden id pli · Siel sustol
lens dm · l plasmatio dei · Silhel g
diens deo · l eleuatio dei · l solium
dei · l uoluntas dei · l fortitudo ·
Selui locutus e sine pena · l sui
mmor · Sim sustollens eos · uel
plasmatio eor · Sima sustsstol
lens eos · l plasmatio eor eius ·
l deum · Sinnitus dirigens · l iu
ribulum · l directio iuribili ·
Sfineus lenans me · Sfongab
ingua mea · l dolatio hois seu fa
cens mentes alles sublimes ·
aut sustollens dolorem alleui ·
sublimiti · l solui mistiae · l for
tare · l iuuenilis · l uoluntas · uel
operatio fortis · Sir uinculi · l uin
culatus · l fortitudo uigilans · l sustol
lens uigilias · l libitus · Ipe sella
thiel quia facta pi zorobabel · i ·
pa · iij · d · Sfyria diligens fortitu
uigilans dno · l sustollens uigi
lias dno · Sfyna diligens · l dilec
tus dirigens · l directio · Sfyri fci

Fundação Calouste Gulbenkian
Biblioteca-Museu

re uigilantes dño · l suscollentes ui
gilias dñi · Illius directi l dirigen
tes siue dilecti l diligentes aut ar
gentes l deprimentes · l aureen
tes · l · l spectabiles · ut aurum me
um · Alia scriptura laborans l studi
ens laborantes · l elemento · Almo
nentissimo eius · l scriptura pruriens ·
Aliquoties scripture medicum · l plas
mato uelicanus · Aliquoties festi
ans l celeriter mutans · Aliquoties
lens serpentem · l plasmato volu
bra l oritosa · Aliquoties collecto · l uesti
bulum siue festinans · l festinato
Aliquoties lilens · l os ab ore nō abosse
festinans · l ollens sedm ieu · Aliquo
ties ostium ab ore nō ab ore ut
silentium ure · aut festinato pa
rens · Aliquoties scriptura pupillo · l plas
mato uarinea · l idem q aliquoties
aurum l sagitta luminis · siue vol
lens foramen · l plasmato tracendie
Aliquoties uiator · l exactus seu aut
um seru iniqui aut ollens fora
men testimoni mimis · Aliquoties
aurum excelsum l sagitta luminis
exaltata siue ollens foramen excelsum
aut plasmato tracendie exaltate
Aliquoties suscollens signum l plasma
to templis · Aliquoties ollentes sig
na · l scripture temples · Ira dimi
nutus · l diminutus · seu ollens ma
gnum · aut plasmato magistri · Ita
ualet diminutus deo · l suscollens
magisterium dei · l beatus deus · Sua
lectum faciens · l beata commoto seu
diminutus spe aut diminutionem
gens · Aliquoties beatus deo · l beatitu
do dei · siue suscollens magnum dm ·
aut plasmato magistri dei ·
idem · Aliquoties beatitudo · l bea
ficantes deum seu suscollentes
magnum dm aut plasmato magis
tro dei · Aliquoties ignis gementium · ut
ignis purientium · Aliquoties aula
mea · l presepe meum · Aliquoties
meum · l cubicum meum · siue aurum
meum · aut scriptura exploratoris me

Aliquoties oculus · ut scriptura exploratoris
Aliquoties aurea · l cubiculum · siue
calice aut presepia · Aliquoties aut
la ut aurum siue presepe · aut cubicu
lum · Aliquoties scriptura suspicata · ut
sistitutas plasmatoris sistitutis
Aliquoties uelumnis festitalis omni
tum festitatis · Aliquoties scriptura incen
dit · l plasmato aditionis · l appetit
Aliquoties tollens scribro · l scriptura ere
tans · l discooperta · Aliquoties uiridis et
l aurum eius puna · s · stribi sicut
asset · Aliquoties scriptura concea · l ollens
pupillam eorum · l aures · l festinans ·
Aliquoties os eorum l stimugans os · Aliquoties
filius sem beatitudo · l gressus · ut
fris mei sublimitas · Aliquoties
l beatus · seu figura luminis aut
tollens mendum · Aliquoties aurum
l aureum mei · siue scriptura luminis
mei aut suscollens mendum me
um · Aliquoties aurum dilue eorum · l bitudo eo
rum · l scriptura illuminans eos · aut
tollens mendum eorum · Aliquoties tollens
robustum · l tollens acrituatem · l
ens suis magnus · l liceras · ut m
grescens · Aliquoties suscollens mu
rum · l tollens angustiam · siue
scriptura arrens · aut plasmato
directionis · Aliquoties negotiator · ut
negans · siue nemus · aut ignis
illuminato · Aliquoties recentiuc
dirigens · l diligens · siue beatus
aut gaudiens · l sedm horam · aula · ut
elatus · l deprimens · Aliquoties suc
tollens mutum eis · l tollens ad
biratum · Aliquoties filius adam
nemus · l negamus · Aliquoties fac
ens robustos eos · l plasmato el
tata eis siue tollens angustias
eorum · aut suscollens armentum
eorum · Aliquoties nemora · l signifi
cationes · siue negotiatores
aut negationes · Aliquoties diri
gentes · l diligentes · seu ui aut g
dientes ·

Aliquoties tempus · l patrim · seu deli
quens · aut temperat · Aliquoties

aut

pœn humilis · uel pœ ueneno seu
delinqns fœ · aut uenpal fœ · Arhad
tamnus · l ueshmonii · l dissipator
l dispatio · locus ꝗ ꝗ transiordanē
ubi egypti planxerunt mirifica
ob · Inde postea dictus est agadon
· ꝗ · Arhsara pœnas dñi · l uenpal dñi ·
Arhaulla capiscenia · l desiderium ·
Arhalia tempus dñi · l tempus ei ·
seu pœnas dñi aut dei mata dñi ·
Arhsanael ꝓ meū dei · l pœnā meū
deo · Arhsmai ꝓ fluctuans · l pœnor
cōmotus · seu corona donata mei · aut
exploratio gratificationis mee · Ar
char pœnor fulcrans · l uenpal urgu
lia · l deprecatio · Arhsam pœnā sus
tinens ei · l uenpal urgilia eius · Ar
tharam explorator · l exploratio · Ar
tharoth corone · l circuli · Arhsarch
pœnā tempus · l ꝓ pœnis · Arhse
ne eclipse uel dissipate · l humili
tas · l exploratio · l laxatio · Arhsen
ses dissipata · l eclipsi gentes · l explo
rantes · l respondentes · l laxati uel
humiles · Arhsenobius pœnā lamis
l uenpal laxatio · Arhser ꝓ con
surgens · l pœ effusio · l ministet · uel
ministratus · l custodia · Arhserlata
ꝓ eclipsigens arcatus · l pœnor effu
dens ad usa · l exploratio · l laxatio
ponis · l speculationē mittens · ꝗ ꝗ
est ueneratus · Arhson tempus me
dii · l pœnis denuciatio seu ꝓ co
gregare miquitatis · aut pœnā co
gregationis mutilis · Arhsplaꝓ
subtratum · l pœnā eructans · Arhsu
pœ gemen · l ꝓ mutians · l capesse ·
Arhsrai ꝓ dicens · l deleri silentiū ·
Arhsius ꝓ eclipsi · l pœ compato ·
Arhsmel uidens deo · l ꝓ eius dei · l
uenpalis do · l uelit ei · ds · Arhsplꝓ
tempus subtratū · l pœ mutatis · uel
angli pœ · Arhsus ꝓ eclipsi · l pœnor
festinans · l pœ uenientes · l steinte
tatis

Au

Arta miquitas · l miquitas · Ata
fons · l motus seu motiens aut
subtisto cor · Atti fetor · l fetoris sit

miquitatis · aut miquitas mea ·
Atil insipiens · l stultitia · Atum ac
tus lapidum · l miquitas eor ·
Atusa columnas mea mea · l mi
quitatis mee sallitatio · Atuch si
qua · l miquitas · Atoch sedes l cō
moratio · seu uels · l mamabula ·
Atuch ura · l gla · l ulle · l cuiura
tes · Atochiar uel ingilens · uel
sedes ingilie seu cōmotio illumi
nans · aut mamabula illumi
nationis · Atuchiar gla lumi
nis · l ura illuminans se ulle
ingilamii · aut oppida illumi
nationis pnuntiand' ē ꝗ q̄ uor sil
labas ꝗ componitur · Atcatoch
q̄d mēpretatur ulle · l oppida · ē
exiatur q̄ est nomē hominis qui
ea edificauit · Atfon con frugi
fera · l pulierulenta seu ubes ·
aut decime uenientes · l fiuor · l spe
culum · l requiem uidens · l ꝗ ꝗ
uidens sōm ueri · Atufarchonte ·
frugifera · l pulierulen seu ubes ·
aut decime uenientes · Atufaconi
tes id singulari uio · Atugiuit
sollempniter frans · l sollempnitas
adeuntes · Atlon uallis gradiens · l
uallis campestris · Atlonem ce
dula resonans in organo · Atim
mutilis · l dotis · uel volum · Atma
meor eor · l labores eor · Atmam ē
ē uel inutile · Atmam mutandis · l
mutandis · Atum mastens · l tracti
dia · Atustedis ediliū uel cōsiliū · ce
ra fiuor · l fiuchunda
l clarificans · l fiura
l pocis · Atam clarificans · l trac
cens · Atach melitma · l medica
mentū
Ata uidens · l robustus seu fo
ris dñi aut fortitudo eius · Ata
ba uelitem · Zabed adeuntes · Zabi
as uidens pœn dñi · l fortitudo
pœ dñi · Zacl uidens dñi · l for
titudo dei · l fluens sanguinem ·
l sanguinis · Zam uidens eos
uel fortitudo eor · Zanoe fortitudo

commotionis · vel ira rejectionis · Ira
ira dei · vel ira · vel ad iuvan
tum meum ds · Zaria auxilium dni · vel
adiutorie dns · vel auxilium dni · Zar
as iudex · Zaram adiuvans ppl
sanctum ppli · seu dorsum convertens
capido con · Zaram adiuvans
surgens · Zas medium · Zan
tudens · Zar commens · vel apprehen
dens seu tudens fortitudo · vel fo
rtis · Zaras armens dnm vel appre
hendens dnm · seu tudens fortes dnm
aut robusta iudex dni · Zebur tu
dentes necta · vel robusta ventilatrix ·
Zebi usqui mea · Zebech tudens
vehemente · vel tudens mugitus seu
fortis ventilatio · aut fortitudo lugen
tium · vel tus tacita · Zebed tudens
mare · vel fortitudo maris · Zebath
tudens dolentem · vel tudens apponen
tem · vel fortis ds molaris aut fortitu
do prie · Zeb pgens vel abiens
sive vallis demorans · aut vallis
inpacientis · Zeca fortitudo · vel dec
pula · seu robusta · aut clausa pol
sulo · vel clamor · Zeraxelui · vel ci
ficatio · seu fortis elucegens aut tu
dens vigilas · Zgad fortis tempt
tio · vel tudens accinctum lateri
culum · vel fortis grex · vel forte gaudi
um · Zi fortis mens · vel tusio mea
vel apprehensio mea · Zia tudens ·
Ziam tudens ppli · vel fortitudo con
cutit fortitudo dei · vel dnatio dei · Zi
as tudens dnm · vel fortitudo dni vel
apprehendens dnm · Ziel pgens vel
abiens · sive tudens dni · aut fortitu
do dei · Zim fortis tusio · vel tudens
visione · Zir fortitudo vigilans · vel
tudens vigilias · vel portus · vel vicinus
Zita fortis site · vel tusio ista · Zim
ah tudens mortem · vel fortis mortis ·
Zemaueh tudens mortem · vel for
tis mortuus · Zenoch fortis mor
tis · vel apprehendens mortem · Zenoch for
tis inclusio · vel apprehendens decrem
Zer homo · adiutus · vel auxiliatus
sive tudens lumen · aut fortitudo

iracundus · Zer locus · sagitta lu
minis · Zeria mendens dno · vel m
dium dni · Zerus mendicum · vel
mendens sive ignis patriae · aut
ignis pni mei · vel ignis generationis
vel ignis uberum · Zeru mendi
tes · vel mendicia · seu ignes pulcres ·
aut ignes pni mei · Zerude mendi
cum · vel ignis pni · Zetahel ad
iuvans dm · vel fortitudo dei · Zuba
relicta · vel deserta · vel relicto · aut deser
to · Zur adiutor lucidus · vel aur
um ignis · sive tudens lumen · aut
robustum mendicum · Incipiunt
Ballhana interpretationes p ordinem
uentur studens · vel uentur stulto
Ball homo · vel stolidum · vel
vel ventilatas · sive hns aut
deteriorem · vel stol Ball ventilas
tas · vel ventilatas · Balla uentur her · vel
hns eam · sive uter eius aut deteri
orans eum Ballaman uentur hoc
domi · vel hns eam gnam · seu uter gna
tus · vel aut deteriorem gratificatio
nis · vel domus mie Ballaser uentil
tas deteriorans arcum · vel uter hns
sagittam luminis · vel ventilatis al
iens foramen · aut uter plasmator
iracundie Ballach uiva ascendens
vel hns ascensione sive ventilatas
ppis aut deteriorem pedis · vel tota
vel funis · Ballecech hns pacu
vel ventilatas deteriorans fedus · Ball
phanfim uiros deteriores diui
dens · vel hns ventilatam diui
sio · vel diuisio aqrum · Ballphoor
idem qd beelphegor · Ballgad uter
fortunatus · vel hns temptationem si
ve uiva accinctus lateribus · aut
uiv deteriorem ventilatis · vel pueri
Ballecemon hns avanardi · me
tens · Ballia memoria uter hns do
minii · vel ventilatas deteriorans dnam
one · Ball sinaw · vel · hebraice uter
ns lacrime · vel uter · Jer · mosee ·
Ballim ascendentes · vel seriores · vel
uter hns res · vel seriores · vel deteriores
Ball ventilatas uter · vel hns assip

uonem siue deuorans uirum aut
uerustatis assumptio. B Allim
uri. V hymnes. siue misericordiae aut
deuorantes. B Allamaon descen
dens humilis uel descendens hu
militatis seu uir humilis hymnus
domini. V dominus ille. uel
uirtus deuorans hymnaculum. B a
lim eon idem. B Almesar hymnus
cam. V uir exprimatur siue uer
tus eius aut deuoratio principis
B Alloth ascendentes. V mansiones
omnis siue uir hymnus rpe. aut uer
tus deuorans passionem. B Allsalula
hymnus uiuulam exinanitam siue ue
rustas deuorans uiuum. V hymnus uiui
lam resimalem. B Alchamar
hymnus palma. V hymnus amaritudinem
siue uerustas deuorans commuta
tos aut uerustas deuorans com
mutationem. B Anna uenit donat
V uenit gratificatus. B Anna filii
eius. V ueniens ei siue uenit uoces
aut uenit uocio eius. B Anni ue
nit gratificatio eius mea. B An
ni uenientes mi. V filius mis seu ue
nit uocio mea. V edificator mis. B a
ua uenit videns. V uenit uocio.
B Aui uenit videns in. V uenit uo
cio mea. B Aui fontes. V puteus siue
mutuum aut mutuando. B a
uias uenit uidens dis. V uenit
iter eius dis. B Ala uenit volens
V uenientes fauia. V uenientes ad fa
uendum. V in egistum. V uela iniquitatis ue
pingitudo. B alacha translatus rpi
V efficis pcor siue translatio tem
poralis. aut efficio pcoris. B abel
efundens. V efficio siue transferens
aut translatus. V male cognatio
nis. B abilon idem. B abelonij co
fili. V transferentes seu efundentes
res. aut translat. B achal uigilum.
B achar in stagnatione. V in gressus
est agnus. B achiachar uerustas
in stagnatione. V uigens in gressus
est agnus. B achenor uigens iu
uenis. V in gressus est agnus iu

ne. B achi uetus. V uiuens siue
siue uigens aut in uomitu. B a
chides uidus fortis uerustas in u
mitu. B adach aut uenit commytin
gi. V uenit tumultus. V uenit in
V uenit turbatio. B adad magnus
V excellentissimus siue uenit uelis
aut uenit sufficiens. B adach in
ximus mihi. V excellentissimus
mis. siue robur meum. aut sufficia
entia mea. V in ratio V in decore. uel
in uolant. V solus. V perpetuus. B a
datas perpetuus dno. V iudicio do
mini siue uenit dns. aut uenit
dnator. V iudex dei. B adal perpetuus
V sublimis siue uenit ascendens
aut uenit in firmitas. B adam
solus. V in iudicio seu uenit pls
aut ad uenimus eos. B adem per
petuus. V in iudicio. seu uenit dni
aut uenit gratificatio. B adazer
magnum auxilium. V excellentissi
mus sufficiens seu uenit fortis.
aut uenit separatio. B ad saba fi
lia uiuentium. siue uenit elsqns.
aut uenit auxilio. B ad suba filia
aspectionis. V lacticinis siue ue
nit aspiens. aut uenit mendu
sta est betsabee mr salomonis.
B achiu locus uite mee. V locus
suscipiens mihi. B aen iniquus
oculus. V iniquitas fontis siue
uenit fons. aut uenit oculus.
B aen e. V baldem dr emanuum
colli exercitus aut uetus. B agad
uenit accinctus. V uenit in forti
na. siue uenit lacrimoculus. aut
uenit temptatio. B agalonius V
uiguii siue uenit aetatis. aut
uenit multitudo. B agatha excel
sus rpi. V sublimitas pcoris. B a
gathan uenit uadus ridentis. V
uenit risus rangentium. B aga
zim mercedo exemptus. V ue
nit formido. B aggaoam sublu
mitas deuorans eos. V uigilum. V
uuis eor. B ahem locus V meis
sen uenit locus aut locus eor.

Bala filius mis. Vt veniens mich
Bala cuiuus. quo ego absor
ui. Vt mutetur seu absolvens. Vt m
ueans. Vt percutiens. Vt deteriorans. V
turbata. Vt deleta. Balatha cui
tas mutatio symeo his tam. V
uiuens. Vt venter hec. Bala anti
la rachel mutata. Vt comedo. Ba
la absolvens eum. Vt mutetur eo
eius. Balach deteriorans. Vt percipi
ens seu absolvens fratrem aut m
ueans fratrem. Balammaro
las. tantus populus. Vt populo seu
meis aut percipiens eos. Vt solvi
ta. Balam cuius in. v. pa. vi
. c. turbans genem. Vt deteriorans po
pulum seu absolvens eos. Vt absq; sla
ua. Vt turbatio populi. quia est. Vt abla
am iu. 70 sue. Balam turbans
domum. Vt deteriorans domum seu absol
vens gremios. aut mutatio gre
Balaman his gremium. Vt mutet
ens stationem seu absolvens do
mum aut percipiens gre. Bala
chlingens. Vt videns sue mutol
ens. aut clausio. Vt sanans. Vt desi
ens. aut percipiens. Vt deteriorans
Balada absolvens testes. Vt mutet
ans fratrem sue veniens ca
uiuate. aut percipiens testimo
nia. Baladad veritas sola. Vt
deteriorans testimonium seu absol
vens precipuos aut percipiens pul
cis. Baladan venit sublimet uidi
ans. Vt tantus prosemet ipso seu
absolvens iudices. aut mutatio
iudicis. Balagad absolvens latri
nos. Vt percipiens temptationem
Balagad intra accidus. Vt habitu
accidum seu aut fortunatus
aut aut pirata. Balal veritas
Vt natus. Balam turbatio. Vt pec
cati. Balaman turbatio populi. Vt
percipiens eos. Balaman tur
bans domum. Vt percipiens gremi
Balasor ascendens aurum. Vt his sa
gittam luminis sue absolvens
fores. aut mutatio angustie.

Balach absolvens prem. Vt mutetur
tis pri. Balach idem q; balach. Ba
lach hirtus. Vt hinder. no hirtus. Vt cultu
nestis. Balatha idem gene fem. Vt
principio. s. hira in ubum impatu
uit. Baldad veritas sola. Vt deteri
ris solitus. Baldan idem q; ba
ladan. Bale percipiens. Vt deteriorans
Vt mutetur. Vt percipiens. Vt
gluvio. Vt comedo. Baleric deteriorans
res. Vt percipiens eos. Bales absol
vens. Vt percipiens. seu absolvens
aut percipiens. Baliadi mar
tos cognovit. Vt martyr cognitio.
sue absolvens testimonium. aut m
mutatio servitutis. quia est ciuitas
filius dauid. sz pp crucifixi & sione
do. mutatur nomen eius. in. v. pa.
xiii. v. ut che resp. Balach ascen
dentis. Vt ascensionibz sue absol
vens. aut mutatio signe. Vt ide
q; balloth. Balsalisa id q; ball
salisa. Balthasar capillus capitis
Vt absolvens aurum. Bastus hinc
luctum. Vt hinc primus. Bama in q
Vt quis seu in quibz aut semper eo
celsa. Bamoth in morte Vt excelsa
seu mors adveniens. aut mortis
adventus. Bamoth baal excelsa m
morte uiri hinc Vt mors adveni
ens veritatem deteriorans. Bma id
q; bama. Bamat id q; bama. Ba
mai id q; bami. Banahel edifica
no vel. Bmatas edificans domo. Vt
cementarius dni. sue videns domo
aut visio dni. Bameda filius vi
dens. Vt fortunatus filius. Bmea
idem q; bamea. Bameas venit visi
tollens. Vt venit plasmationis ten
sio. Bamebarach venit videns ful
mini. Vt venit videns fulgor seu
venit videns fulguranti. Vt venit
videns pruinam. Vt filius fulgoris
Vt filius fulminis. Bameiadan
filius stridoris. Vt filij necitudinis.
seu venter fumitus aut venter
pparatio. Bamni filius mis. Vt ve
niens in. m. i. pa. xi. c. dimbaut.

Bamni poller mis vel melio mei.
Bamnini filius mis unicus vel fi
lius meus semp̃iternus. Baon i in
quietate vel i inquietudo. Baonue
nit dolor vel uenit inquietus sive ue
nit murmurans. aut uenit mu
lus. Baompelle vel impellit. Baor
uenit unum vel uenit forem sive ue
nit pellis. aut uenit tractinda. Ba
filius vel filiatio sinum e nō hebreū.
Bani lectus vel creatum seu filius ei
aut mnalina. Baralbas p una. v.
et duplicem. b. filius pris. Barra
bas p duplicem. r. et simplicem. b.
filius magi. vnumq; sinum est
hebreum. et hoc plus est multi. Ba
rach fulmen. vel fulgor vel fulgurans
aut percutiens. Barachel fulgur dei
vel fulmen dei sive fulgurans deo aut
percutio dei vel benedicis dei. Barachem
min tribuli vel creatura uiridor.
Barachias benedicis domino vel benedicis do
mini vel benedico domino. Barachias ful
gor domini vel fulminans dominus. sive ful
gurans domino aut percussio domini. Bara
chiel idem qd barachel. Barachiel
fulgur dei mei vel fulmen dei mei seu
fulgurans deo meo aut percussio
dei mei. Baradi filius decorus vel
filius decimus. sive filij tertius aut
filius testimonij. Barahel benedic
dm vel benedicto dei. sive electus deo.
aut creatura dei. Barala harrcen
tes vel megestate. sive uenens ad fa
cend. aut filius sustollens plasma
tione. Barach grando vel tempestas fu
filius pai. aut filius tempestis. Ba
raza filius uidens vel filius fortitu
dinis. Barch grando vel tempestas
seu filius uiuax. aut filius pauid.
Bareiunt fugit eum qui spna.
vel copiam fuga eius. Baria i mal
vel filius dni sive melancole eius.
aut in cōmunicatione ipsius. Barien
filius in malo vel filius malefici et
et ipm in nulli bare seu corrupte
nominant. Barieu filius ipe. vel
filius pcis. sive filius dmor

aut filius faciens vel malefitius.
Barona filius columbe. aut fi
lius simplicitatis. sinum est p
ter hebreum. Bar quippe sicut
predictum est syriace filius. ro
na columba uero sermone di.
Barrha phitonissa vel subtra
nea. seu os abysi aut os pfundi.
Barnalbas filius deliciens vel fili
ape. sive filius uenientis. aut
filius. aq; desolationis. Barne fi
lius monitus vel filius mutati
onis. Barnee electa cōmotio vel
vel filius electi mutationis. Barsa
bas filius veniens. vel filius quie
ris. sic syro et hebreo sermone com
positum sive filius uiuentis. aut
filius desolationis. Barsemia fili
ens vel filius ceteris. sim corrup
te quidam barrmeu legunt. Ba
thimeus filius pinguedinis vel
filius tumultuantis vel filius hono
rifice vel filius floridi vel filius ap
periens. Bartholomeus filius
suspendentis me vel suspendentis
aquas. sinum non hebreum. Ba
ruch benedic vel benedicto. Barzaph
filius olim eius vel filius forma
tionis eor. sic est uir ille qui
attulit panes helyseo. iiii. xx. viii.
Basan bruchus vel pinguedo sive
fertilitas aut efficio. Basat infan
tia vel angustia sive infans. aut
angustiatus. Basma infans et vel
infantia eius aut angustians eum
vel angustia eius. Baschama con
fusio auditus vel angustia auditus
eius. Bscath adeps vel deficiens
vel deficiens. Baschath id. Base
mar deposita vel delinquis sive uen
ens aut derelictio. Basmath id.
Basenoch uenens vel delinquis
sive mollis vel mollis. Basias
adeps dni vel deficiens dno. Batha
nea hirta vel hinda. Bethanim dom
uenientium vel domus humiliatus
eor. vel domus auxilie. vel domus mona
um vel domus ascensus humilit

Bahiel dei uel eleoz siue uirtus
aut robustus. Vel ergo dei. Vel mens
mea uel mea desiderio. Bauantes
fortes. Vel electi siue uirtuosi. Vel robus
tus. Bauim eli. Vel iuuenes. Vel ro
bustus. Baris est ministra. Iuxtu
dis sicut ephi mandis cibus mu
tatus. Bazatha contemptuens ipse
Vel despectus pro. Bazotha contemp
tuens eum. Vel despecto eius. Bazo
tha contemptuens dominum. Vel despecto
dni.

Bcad miquus testis. Vel edificator
peiprius. Bcam miquus gtie
iniquitatis donationis. Belai os
ultionis. Vel filio detorationis. uel
umbraculi. Vel amor. Vel deuersus
Bchechias meliorus dni. Vel primo
genitus dni. Becher meliorus. Vel p
mogenitus. Vel magnatus. Bc
dexte melior. Vel primogenitus. Be
don primogenitus. Vel unigenitus
Vel egressus est agnus. Bechon p
mogenitus mis. Vel unigenitus mi
chi. Bechorech primogenitus fo
tis. Vel unigenitus tumidus. Bech
uch meliorus gratis. Vel primoge
nitus tempnatio. Bechus ua
rius. Vel iracundus. Bcd filia. Vel men
sura. Bedad mistaurario. Vel mista
uratus siue misum diuitiarum aut
filia uoluptuosa. Bedan filius
ulam. Vel pa. vii. c. solus. Vel iudex
iudicio. Bedem qui. Vel sanson
iud. xii. id. Beder mistaurario.
Bechsalbee filia. vii. Vel filia testa
mentum siue ministra seruitutis
aut filia sacrarius. Ipsa est uxor
mea. Bedsen filia aura. Vel men
sura iniqua. siue filia iniqui
tatis. aut ipse iniquitatis. Bedel
lion. Vel bedellium. sicut est mentu
lapis est. Vel arbuscules sed. xerx
sed alios arbor e aromatica m
gni coloris cuius gutta gustu a
mara. sed odoris boni. tamo pfusa
fit odoratior. Bcel uerustus ds. Vel
uir deuorator. Vel dns uerustus. uel
hns uerustatem. Beelphegor uir
hns hyatum. Vel uerustus ds hyas
Vel uerustatis dns hyatus. aut uer
tas deuorans os pellis suus. Ipse e
puteus. Vel simulacrum ignominie
Beelmeon id qd bealmeon. Beel
sephon uir hns arcana. Vel dns a
quilonis. siue uerustus dns hns
speculum. Vel uir uerustus deuora
tionis speculi. Beelzebub uir
muscarum. Vel princeps muscarum. siue
ds uerustus ds hns muscas. aut
uerustas deuorans muscas. Beem
oth aial. Vel aialis. siue uestralis. aut
uestrel. aut aduersus mortis. Bee
na fons eius. Vel puteus eius. siue
lumen aut puteus eius. Beemm
puteus aterrimus. Been fons
mis. Vel puteus mis. Vel in lumine aut
puteus mei. Bega sublimis. Vel excel
sa. siue sublimitas aut celsitudo.
Begyai uagum uultuus. Vel sub
limitas deuoratoris. Begiuai ex
celsus mis. Vel sublimitas mea. siue
fabrica uultuus. aut fabrica de
uoratoris. Vel uiuens. Vel febris. Vel in dor
sis meis. Begiur excelsus mis. Vel
sublimitas mea. Begiurim
fabrica cementarii. Vel fabrica cemenla
tor. Bcelmen uerustus ds hiera
eli. Vel dns hns domini uerustatis.
Bel uerustas. Vel absq. Vel uia loqhs. Vel
plage ostimationis absq uerbis.
Bela hiris. Vel mediatrum siue
uerustas eius. Vel absq eo. Vel amor. Vel
fortitudo. Belach hns. Vel hyrus ab ha
bendo nō ab hiru. Belach uerustus
pcti. Vel absq ipo. Belathala hns. Vel
hita gene femmino ab hndo pri
cipis. e nō ubum imperatrum. Be
lathera hirum apprehendens. Vel
mediatrum uoluntis. Bellecta
uerustas primogenita dni. Vel absq
nobilitato dns. Belga absq mo
ri. Vel uerustas cōmoro. Vis mea.
Belge id est. Belgai absq uallis
Vel absq precipio. siue uerustas no
tagnis. aut uerustas deuoratio

nis · ⁊ palpebre ⁊ tamie · ¶ Elia ue
rustus dñs · ⁊ absq; dño ¶ Elia pu
teus eius · ⁊ in clamore eius sine
malis · aut in commutatione spiritus
⁊ ober · ¶ Elial absq; iugo · ⁊ absq; do
mino · ⁊ cera angustia · ⁊ cerui lumi
⁊ filius prevaricationis · ⁊ filius a
postate · ¶ Eliav cerui lumi · aut ce
ca angustia · seu uetustas oculorum
⁊ absq; amentia · ⁊ pretius di beli
al · ¶ Elimelech ds rex ⁊ uetustas ·
mea regnans · ¶ Elma hns deli di
um · ⁊ absq; do amicilio · ⁊ hstratio
eius · ¶ Elmerula hns comitatum ⁊
absq; mihi tacet · ¶ Elsam uetus
tas dum · ⁊ spiritus uetustatis in
quitas · ¶ Elsav absq; pinape · ⁊
absq; carbone · seu uetustatis ue
lamen · aut uetustatis angusti
a ⁊ mlingua potens ⁊ eloquens ·
¶ Elsathim absq; gemine ⁊ absq;
potione · sine uetustas spinay · uel
uetustas resurrectionis eorum · uel
hns spinas · ⁊ uiduus spiritum
¶ En filius · ⁊ filiamor · ¶ Ena filius
eius · ¶ Enabinadab filius pris
mei uotiuus · ⁊ filius pris mei spō
taneus · ¶ Enadeb filius uotiuus
⁊ filius spontaneus · ⁊ filius deco
rus · ¶ Enaghel edificatus deo · ⁊ edi
ficatio dei sine filius eius deo aut
filius eius dei · ¶ Enail filius to
bustus · ¶ Enau filius dolorus · ⁊
filius pretiosus · ¶ Endegat
eum lum · ⁊ filius prevaricā
tionis · ⁊ filius agnationis · ⁊ fili
agnus · ¶ Enebarach filius ful
minis · ⁊ filius fulgoris · seu fi
lius fulgurans · aut filio ueni
sio · ¶ Enacham filius calliditas
⁊ filius surgens · sine filius n
nātus · aut filius nequitatis · ¶ E
nemiam filius meus · ⁊ filius m
medio eius · ¶ Enmon filii eius fe
⁊ filij eius hic sunt · ¶ Enmon fi
li enmon subaudiatur · uallis de
enmon quere missa · ¶ Enetheem
filij contritij · q; corrupte loquū

tes uisus obmutuit · ¶ Eneseō fi
lius mutuens · ⁊ filius estima
tionis · ⁊ filius compunctionis ·
¶ Engaber filius uiri fortis · ⁊ fi
lius uuuens uirilis · ¶ Enhur
filius luras · ⁊ filius igneus · uel
filius mordens · ⁊ filius lucid ·
¶ Enit filius mis · ⁊ filiamo mea
⁊ edificatio mis · ¶ Enmi id · ¶ Enim
filius requiescens · ⁊ filius requie
tionis · ¶ Enmin id · ¶ Enamin
filius dexterum · ⁊ filius uirtutis
sine filius amaritudinis · ⁊ fili
amarus · ¶ Enamin filius dex
tere · ⁊ filius uiuentis · sine filius
alimonis · aut filius alimonia ·
¶ Eniav cerui lumi · ⁊ cera angus
tia · sine filius deficiens · aut fi
lius prevaricationis · ¶ Enoi fili
cōmotus · ⁊ filius requiei · ⁊ m
manshoneet pulcritudine · ¶ E
non filius mirens · ⁊ filius do
lor · sine filius murmuratio
aut filius murmur · ¶ Enom fi
lius mirens me · ⁊ filius mur
mur mei · sine filius dolor meus
aut filius iniquitatis mea ·
¶ Enna filius mis · ⁊ filiamo mea
¶ Ennun filius requiescens · uel
filius requietionis · ¶ Ennuin
filius fortis · ⁊ filius pisces · sui
filius uiuens · aut filius sen
pternus · ¶ Enur id q; benhur ·
¶ Enzoheth filius huius pun
di · ⁊ filius huius uinea · ¶ Eon
poller · ⁊ in medio sine iniquus
murmurans · aut iniquitate
dolens · ¶ Eor impelle · ⁊ impul
sio · sine iniquus limmis · aut
iniquitas mundie · ⁊ ignomi
nia · ¶ Er fons ⁊ pretius · ¶ Era
fons eius · ⁊ pretium eius · ⁊ lucid
⁊ lectus · ⁊ in medio · ¶ Era
meth fons exaltatus sine · ⁊ pu
teus alti patroris · ¶ Erhos fon
tis calix · ⁊ puteus potus · ¶ Erdi
pretius iudicans · ⁊ fons iudi
ci · ¶ Erea pretius eius · ⁊ filia

vetus hebreum et pro aqua humanum.
Beer puteus mis. vel puteus plenus. Beria
id est belia. Berech fedus vel pactum
Bernice puteus innocens. vel filia
elegantia commota. Beromite roem
et interpretatur hoc nomen ex hebreo sanc
to compositum est. Beroca puteus
eius. vel filia eius. Bero ensis filii
eius. vel puteus eius. Beronim filia q
puteus quius. vel fugit enim quisqui
am. et hec vera nota ex hebreo pro
sancto composita sunt. Beroth fon
tes. vel puteus. siue fons videns. aut
puteus visionis. Berotha fontes et
vel puteus eius. siue fons videns ei.
aut puteus tempans eum. Berothai fontes mei. vel puteus mei siue
fontes iniquitatum. aut puteus dete
rentes. Berothi fontes mei. vel
puteus mei. siue fons videns in
aut puteus tempans me. Berothite fontales. vel puteales. siue fon
tes videntes michi. aut puteus temp
antes me. Berola mangustia estimans. vel puteus sedens. vel fons iuu
men. Berolabee fons septimus. vel
fons iniquitatis. siue puteus sacratus
aut puteus satiatus nomen loci
in mris salomonis in quidam pu
tam. Berosch caput. vel capitulum. v
genesis qui et caput omnium librorum posi
ta. Bertham fons altus. vel puteus altissimus. Berzellai fortitudo
mea. vel fortitudo mea. Besai pin
guedo mea. vel ignominiosus in
tentus. vel pulius. Besaia pingui
vel ignominiosus dni. Basanath
derelinquens. vel derelictio siue pingue
dinis. aut afflito donatoris. Besea
ch adeps vel defectio. Besee pingui
vel ignominiosus. Besellem obum
brans eos. vel obumbratilis eorum.
Beselei umbra dei. vel umbraclin
dnm. Besedia angustia mea siue
dni. vel tribulans mea iustum dnica.
vel mos spectu dei. vel infundens eo.
Besloch pinguis ligatus. vel igno
minie deliniatus. Besor rubrilemo

vel in angustia siue carnale. aut pel
licens. Bethi domus vel israelim. vel
confusio. vel filia. et pro filia hes
sonat bethi. Betha requies. vel requie
no siue domus eius. aut israelis
eius. Bethaarem domus silvis
vel domus eruditionis vestiae. vel
domus iunces. Bethapheleth dom
salutis. vel domus miserabilis siue
domus iniquitatis. aut domus co
dudens. Bethaphe domus errans vel
domus mali in amalitia habitatio
re intelligens. Bethaphe domus ar
vel domus discipline vel domus laqui vel
domus discipline. Bethaphua do
mus inducens eos vel domus detri
nens os eorum siue requies labien
tis aut requiem inductionis eor
Bethagan domus arti vel domus cla
tionis. Bethagla domus iniuste vel
domus festinantis eius vel domus
defectionis. aut domus plangentium
Bethagalim domus planctus. vel do
mus festinantes eorum. Betharam do
mus idoli vel domus idolatrie vel do
mus deuorans eos. aut domus iniu
stus eorum. Bethasimoth domus
deserta. vel domus adiuuans mortem.
Bethaloth domus campestris. vel do
mus in campestribus siue requies ua
cans. aut requiem delinans. Be
thamar hns palmam. Bethamoth
domus mentis vel domus mortalium. si
ue requies mortis. aut requiescens
mortuus. Bethanan domus
parcens vel domus amantium. siue
requies amantis. aut requiem
pauli. Bethanan domus dom vel dom
gri siue requies donantis. aut re
quiem gratificationis. Bethanath
domus vestitus vel domus humiliatis
seu domus ubi est videns dns. aut com
ubi est gtia dei. Bethania domus ele
dientie vel domus afflictionis eius
siue domus dom dni. aut domus
gratificata dno. Bethanim ciuita
vel domus fabri vel domus contrarii.
Bethanim ipse est mlis octo vel. Be

chamor domus grē. vel domus vel domi-
sive domus premens. aut domus
premenati. Bethara domus aque vel
domus puteī. Bethara domus cleōil
vel domus electa. sive domus substantiae
eū. aut domus vigilian eius. Be
thaban domus montium vel dom
sublimitatis cor. seu domus sus
tinens gentē. aut domus vigilans
ppls. Betharaba domus substantiae
prēs. vel domus vigilans pūb. Be
thanala domus grandis. vel domus
multa. sive domus humilis. aut
domus vesperina. vel domus heremi vel
domus locōr in hīrachim. Bethara
pha domus sanans. vel domus medi
cine. sive requies media. aut requi
es sanitatis. Betharam domus ire
vel domus sublimitū. sive montium.
Betharam domus vera. vel domus
electa. sive domus salutans gente.
aut domus vigilans ppls. Betha
ran domus vigilans dno. vel dom
substantia gratificationem. Betharon
domus ire. vel domus arche. seu dom
montū. aut domus ascensus hu
militū. vel domus libratus. Bethasi
domus firmi. vel domus velici. seu do
mus volens domū. aut domus pl
asmata grē. vel domus immuta. Be
thasan domus deponens. vel domus
deposita. sive domus deponens domi
aut domus depositi grē. Bethauc
domus idolatria. vel domus fratris
vel domus mali. Bethata domus
fontis eius. vel domus puteī eius.
Bethata domus aque. vel domus
puteī. Bethlami domus pitterma
vel domus in lumine mei. Bethelve
thias vanitas dno. vel tractatus dni.
Bethbesse domus ostia. vel domus
pingedinis. Bethachon domus
sculpti. vel domus sculpture. Bethch
ar domus agni. vel domus agnitio
nis. Bethchiar domus frigida. vel la
pis adiutorii. Bethdagan domus
frumenti. vel domus fruma. vel domus
nūtrantis. Bethdagon domus pis

cis tristis. vel domus piscium tristi
tie. Bethe domus eius. vel hīratelim vel
requies. Bethel domus dei vel hīrathim
dei. Bethemech domus vallis. vel do
mus profunditatis. seu vidēs fili
aut venens substentacīo. Bethen
uenter. vel uterus. sive domus fon
tis. aut domus oculi. Bethesmoth
id est bethasmoth. Bethphage do
mus oris. vel domus bruce. seu dom
oris vellium aut domus mul
lax sirum et ñ hebreum. Bethpha
leth domus saluans. vel domus ex
cludens. sive domus vivificans.
aut domus admirabilis. vel domus
salutis. vel domus miraculorum. Beth
phele domus transcendens. vel dom
transitōis. vel domus floreus. vel dom
oris floreus. Bethphegor domus
hians. vel domus. vel domus hiatus.
sive domus hiantis pellicij. aut
domus oris pellicij. Bethphele id
est bethphale. Bethgader domus
muri. vel domus materie. vel domus
fons. Bethgamul domus rem
brens. vel domus rembitionis. vel do
mus pomus. Bethdelemoth dom
desiderij dulcis. vel domus desidere
dulcedinis. Bethin domibus
vel domus pīe. Bethia domus dni
vel domus illuminationis. vel filia
dni. Bethlabaoth domus vene
ratū. vel domus in gerlitenatū. vel do
mus vinearū. Bethlem domus
panis. vel domus refectionis. vel dom
pinguū. vel domus prandiorū. Beth
leemite domus panū. vel domus refec
tionū. Bethlemaboth domus vene
ratū. vel domus edificantū. Beth
macha vel bethmacha domus mol
vel domus obstacla. sive domus prua
ens. aut domus ingemiscens. vel do
mus humil. vel domus tribu. vel
domus tribulationis. vel domus hu
milis fori. Bethmaon domus hī
tali. vel domus inhitatōis. Bethm
archaboth domus cuturū. vel domus
quadrigatū. Bethm archaboth dom

qdrugant. vel domus qdrugantium.
Bethmorex domus avehan. vel domus
alii. sive domus avehanon. aut
domus alii. Bethmenta id qd
bethanania. Bethzaba. id q be
thania. Bethzio domus aut vel domus
magni. Bethzion id q bethzaron.
Bethzlach domus cocanea. vel do
mus immaculata. Bethzob dom
plantarum. vel domus latrandis. Be
thsabee domus septima. vel domus
iuramenti. sive domus habundan
tie. aut domus saturitatis. Beth
sabee ipsa est ure sedm ieron. alii heb
melius dicunt. Bethsalia. vel bad
salia. vel bethsulia. qm interpretatur
filia septem. vel filia sanctitatis. vel fi
lia iuramenti. aut dicit sanctus qm sunt sen
filius. ma bethsonar filia. nunc
prima sallalia corruptum qm ei
ibi positus in heb. Si vero pluralitas
ista litera beth. temp domus mip
pmur. Quida autem maledicunt
bersabee. p bethsabee mre salomo
nis. qm bersabee nomen loci ubi a
brahem fecitis iuramentum ei abimele
ch. Bethsarhach domus cuiusdam
nii. vel domus singlorum. Bethsaida
domus frugum. vel domus pruid.
sive domus pruida. aut domus
venatorum. Bethsames domus sol
illuminationis. vel domus illu
minans. Bethsamite domus sol
pli. vel domus illuminate. Bethsa
p templo dagon domus dormien
tis. p cuiusdam domus habundan
tie. aut domus egritudinis. vel domus
sanctitatis. aut die ieron. Bethse
mes id q bethsames. Bethsymon
domus obedientis. vel domus obedie
sive domus auditus mortem. aut
domus deponens tristitiam. Beth
thanith domus loci. vel domus locus
sive domus mortificans. aut do
mus mortificationis. Bethsur
domus alia. vel domus angustie si
ue domus armens. aut domus
fortitudinis. vel domus robusti.

Bethsur domus fortis. vel domus ci
tharistae domus mundus aut do
mus armentis. Bethsum do
mus eius. vel domus eiusdem eii.
Bethsum domus tabula ei. vel dom
angustie eius. seu domus armes
eii. aut domus fortitudinis eius.
Bethsum domus mur eius. vel do
mus dirigens eum. Bethsum
domus dirigens eos vel domus mu
ri eorum. Bethsuram domus robusti
pli. vel domus angustiam pplm si
ue domus armens eos. aut domus
abitans eos. Bethula virgo vel
castra. sive domus dolens ei. vel dom
pruriens eum. Bethulia virgo
dni. vel castra dni. sive domus dolen
dno. aut domus pruriens dnm vel
manens in deo. Bethurlarma do
mus ignis sublimis. vel domus m
tendit exurgentis. vel domus gran
dis. vel domus anathematis. Be
thsadam domus memorie. vel
domus memoratus. Betzeth ful
gur vel egestas. sive micans. aut
exemptus uanus. Bezecha mu
cans ei. vel egestas eius. sive fulgu
rans ei. aut exempnens uanitatem
eius.

Biblij libraria. vel liuata. Bilha
lassum filios commiscens. vel fi
lios commixto. id est qui bibitum ma
re. vel gentilis maritum. vel melius
dicunt filiuos commiscens. vel filio
rum commixto. Bilhea filia dni
vel filia dicens ipsi. phaonis qd ad
optauit moysen. qd melius dicit be
thia. Bilhmea filia mutatis.
aut filia speciosa. vel filia virgin
tula. vel filia latus. vel his luctum
Bire solutus
vel modicus. Bireze solutus vel
modicus.

Boanerges filij tonitrus. vel filij
tonitrij. Boanerges id est boan
nistis. vel nati. Bocchi lugens vel
luctus sive uomens. vel mutomitus.
Bocchim luctus dni. vel lugens do

minii e. sive uomitus dñi est.
aut inuomitu dñi e qtuor he
sitas. Bochor id q bechor. Bochora
ch inderiuit pcō. l primogenitus
ppe. Bochor dilectus mi. l primoge
nitus mis. Bochur dilectus meus
non ppium nomi. h id e qd primo
genitus. Bodra firma. l munita
ipa e ierim furnissimis olim mu
nita. vt dicit. ieni sr ysaiam ubi
multa pio errore lapsi putant.
bostra. l bosor carne dñi intelligi
qd ibum sicarne significant sic
leuetur p mediam lrtam. sm. sle
aiiv scribitur. p. d. bodra. Boem pol
lex eor. l in medio eor. Bom pol
lex. l in medio. Bom pollex pis. l
in medio mei. Bomni id q bēni.
Bom digitus l in medio. Boor i
qno volunt. in qno turris sive i
ipo fortitudo. aut ipe in fortitudi
ne. Bozch id q berich. Boses ab
salus. l absalio. seu ipe florens.
aut ipe floruit o fortium angustia
a succrescens. l tribulatio fetta
ta. vel bosson mare qi bone fina
tum. l bos lorans. Bosor id q beser
Bosra tribulans eum. l. mangus
tia eius. sive cav eius. l animia
ans ei. Bosor caro. l animi ato.
tive tribulans me. aut in angus
tia mea. Bosra mangustia. l tri
bulatione.

b Bulbastus os exprimens. l labi
um exprimentis. l declinatio
humilii. l labii exprimenti. ui
ens exprimentum. Buel predi. Bu
geus excelsus. l sublimitatis. l g
men. l germinans. l spado. Bul
germen. l gminans. ipe est insis
ebob ledm ieri. Buma uenit ppes
l uenit ipse. l edificator eius. Bu
nos uenit videns. l coll ipsorum.
Bula consilio. l ignominia. ipa est
balam. Buz despiciens. l exemplnes
l despectus. Buzi exemplnens. l des
pectus. sive despectu me. l exemplabil
mich. Buzites despectus. l exemplabile

Calarcha. l napuit in pmo
uices. l uelocis. nos p. d. uice
sub audiuit uenere. pan
l cera uenit. l ecce adueniens. Cath
pnia. l pacientia. l affirmatus. l co
firmatio. Cath dolens. l dolans si
ue componens. aut dentes mola
res. Cathite penitentes. l pacien
tes. Cathite dolentes. l dolentes
sive componentes. aut dentes mola
res. Cabalam ceps. l percipiens
seu percipiet. aut percipiatur.
Cabaroth memoria. l sepulchri.
Cabaroth memoria mea. l sepul
chri mei. aut sepulchra. aut me
more plurali numero. Cabaroth
amara memore desiderij. l sepul
chra amplectente. Cabalam con
gens eos. l cera eor. Cabadeia qi
grauis. l qi electum. Cabus genu
mensure sic. l bacus. Cad mare
l principii. Cademoth mare ma
tui. l principii mortis. l cinna
quitas. Cadas mansueta. l fon
uidet. Cades sta. l mutata sive
mare volens. aut principii pla
nationis. l sancti commutata. il
sanctas mirabilis. Cadesa mant
ferens eam. l fonuidien eius.
Cadesa leonti. l sancti eius sive
mutata et. aut principii planta
tionis eius. Cadesarie sanctas mo
nons. l sanctas electe mutationis
l sanctas mirabilis. l commutatis. l
electus. l notabilis. Cadesim com
mutati. l effeminati. Cadumim
mate ribum. l mate antiquum
pp antiqua q fra se in eq minuen
la. l resurrectio mutis. Cadrens
caligo. l renebre q nos plurim q.
z. u. dicimus q dzante. Caph ieur
uans. l in eruatio. Caph uola
l palma sive manus. Caphar
naum ager pinguedinis. l uil
la solatio. l uilla pulcherrima.
Caphavlamala manus sive
tans uestimentum. Caphcheta
manus. l operatio p fectionis. l opa

tio vigilans verbi ministrii · vel vulla
famulis · Caphira expiatio · vel
manus dissipata · vel carulus eius
Caphsal sagax · vel investigator
siue iomens ore · aut nomen eius
Cajin possessio · vel augmentatio sui
acquisitor · aut acquisitio · vel am
tio Caiman possidens ppm · vel au
mentatio ppli · seu acquirens eos
vel ministrio eor · vel manifestio eor
vel ministrio · vel natura dei · Caiman
possidens domi · vel ministrio gte · seu
acquirens gtam · aut acquisitio
donationis · Caleb canis · vel qi ui
de · siue qi cor · aut qi omne cor
Caleph idem e · Calica qi uiui
dis ms · seu qi cor omne · Calisse
nes ms sua humilitii · vel estimatio
sionis · Calitaria lamii e re
lectis ubi dampnati capite trun
cabantur · Caliui canis ms · vel
qi uiridis ms seu qi cor meii · vel qi
ome cor meii · ipe e Caleb qui zelu
lus · Clauelius spes tranquilla ·
vel spes tranquillitatis · Clauelia
idem · Clauihomon locus flentis
vel locus flentii · Camua statio · re
surrectio · Camuel stans deo · vel re
surrectio dei · Camuelite stantes
deo · vel resurrectiones dei · Camon
statio mq · vel resurrectio matris ·
Canna fundi · vel calamus seu ppa
rans · vel ppatio · sloriand · tacpe qd
nom latinii canna de hebrea lin
gua sumpsit e · Canach emula
tio · vel zelotypia · Candaces cōmit
tans · vel cōmutatio · vel cōmutata · sic
e nom regine ethiopii · hi mutata
sed mathi est nom eunuchi qui
philippus baptizauit · Canden
clangor · vel recursus · seu tonitrus
aut tonitrio · Capadoca manii
festus · vel manus exploratoris si
ue manus dni vestimentum · aut
manus redempta dno · Capado
ces manui vestii · vel manus ve
stis · vel manus exploratoris siue ma
nu redempti dno · vel manus ve

dnites dno · Cappans manus
redempta · vel manus redemptio sui
manus vestris · aut manus explo
ratoris · Caplepheccā · vel congrega
tio · Caplehel congregans deo uel
ecclā dei · Cappador cappadox · vel cappa
docia · siue manus vestris · aut
manus exploratoris · Capuum
id q cappadoces · Carice forma uel
ymago · vel effigies · vel fictum quo
more pecudes pecudile murmurant
gtem est · Carianus urbs arrectalis
vel uiuens congregatio · Cariehmei
uias gte · vel oppid donationis · Car
chav investigatio · vel investigan
tes seu oppid vigilans · Carecal
tus · vel calutus · siue ardens ig
nis · vel ardens ignis · Carcim de
caluans eos · vel decaluatio eor · Ca
riach urbs mutata · vel ciuitas · uel
oppidum · aut vulla · Cariathai
nim pfectio vocata · vel pfecta vocatio ·
siue vulla eor · aut oppid eor · vel ci
uitas aquarum · vel vulla maris · Ca
riachamulla eor · vel ciuitas ppiosa ·
Cariatharbe vulla ifirior · uel
ciuitas · iiij · qui ibi sepulti sunt
i · adam · i eua · abraham · i sara
iacob · i lya · ysaac · i rebecca · Ca
riathiaal urbs uiroii · vel ciuitas
hmis · siue vulla deuorans · aut
oppid recuperii · vel urbs mustea ·
Cariathdemna vulla silens ·
vel vulla silencii · Cariathiari e
vulla defaens · vel oppid defectionis
v · sillas hr · Cariathiarim vulla
silua · vel ciuitas saltuii · siue vul
la deficiens eis · aut vulla defectio
nis eor · v · sillas hr · Cariathmai
uias maris · vel oppid marmorum
Cariathsepher vulla pulcritudi
nis · vel ciuitas literii · Cariathsen
na ciuitas hira · vel ciuitas hiro ·
Carcaa ciuitas prio · vel oppid pace
siue vulla dolentii · aut ciuitas
dolorum · Carce calutus · vel caluitii
siue ardens ignis · aut ardens sig
ignens · Cariach ardens sig

Ciuitas mu
tata · vel oppida
ciuitas · Chariaim
ius idem e ·

nū. Vocurlus igneus. siue calidus
ardens. aut caluram ꝓprie. Vocatio
ꝓsta. Vacuitates. Carech aut
rens signū. Vocurlus igneus. V
diuisio. Vocatio. Carmelus mol
V renellus. siue cognoscens circum
cisionē. aut sca circumcisionis. Vcen
tido. Vmolliens. Carmel uel mol
les. uel renelli. siue scientes circū
cisionē. aut cognita circūcidentib⁹.
Carmi uel mea. mea. Vcognitio
mea. siue aqm cognoscens. aut cog
nito aque. Carmire uel mee
V cognitu mei siue cognoscentes. aqs
aut cognitōes aqr. Carnam or
nata. V splendores. V defensiones. sui
gedens. fluchū. aut eluuio omnio
nis. Carnio omnia. V defensio. Car
non omnium quū. V defensio m
uralis. aut gadens rnentes. aut di
uisio murmurantū. Carmel id
q carmelus. Carmel id q car
melus. Carpium scientē clare. V cog
noscentem spiritu. Carchago ser
uatio. V sublimatio. siue uebe me
dians. aut ciuitas sollempnis.
Carchagmenses seruantes. V con
summatio. siue ciues sollempnes. aut
urbane mediantes. Carcham ꝓsta
uocatio. V uocatōem ꝓferens. siue uebe
ꝓli. aut ciuitas ꝓlō sa. ꝓsta. Car
archam. Carcis ꝓsta uocatus. V
ꝓsta uocatio. V plangens fletus. qd
ap nos melius esset per. q. litera
tu dicatur ꝓcus. Casa sūmus
dns. V principū dnī. Con dure
fortes. V dura fortitudine. siue sum
mitas mundi. aut principū mun
dationis. Casphia sūmitas li
bans dnm. V principū libaminū
dnī. V coperta. V cupiditas. Casphor
sūmitas libens nomen. V principi
um libatis. uacuendo. Casta id
q casata. Calam sūmitas. V princi
pū. siue sūmitas. V principium sui
sūmitat eor. aut principū eor.
Calar mellis. V mitis. siue sūme ur
gilans. aut principū rugitus. Ca

sis sūmitas uiri. V principū al
sumptionis. V uallis actionis.
Carhelilinus. diluuium. Car
rach fenestre. Carhab mors
pū. V egregius ꝓ. Carhech mo
rens uiram. V congregans pauide
Carda clamor uel tristis. V pate
ra fontis. V recurlus. V retentio
ue pnia. V patientia. siue clamor
ube. V clangens buccina. Ex ho
hebreo uidetur uadum uim la
tinum.

Cedar meor. V tenebrosus me
rens. aut tenebrosus. V obscu
rus. V nigredo. Cedemoth antecedens
V prius. seu orientalis. aut orient
Ceden oriens. V orientalis. Cedes
dem q cades. V antecedens. V orien
talis. Celma tristicia uel antiq
V antecedens. seu orientalis. aut
oriens. Cedmonet antecedentes
V antiqua tristicia. siue priores.
aut orientales. Cedmihel ori
deo. V antecessio dei. V siue dm.
Cedron tristis meor. V mutatio
dolor. V immutatio. Celatha ad
gregatio. V erra uentu. Cephas
petrus. V caput. V capital. V firmi
tas. Symon ñ hebreum. Cephata
exploratio. V manus dissipata. V lo
na. V fortissima. Cephata explo
rans uigilem uius. V manū dis
sipatam suscitans. Cela ad sim
dam. uacua. V suscitans eam sui
tollens sibimet. aut sublollēs
semetipsam. Cela uor dnī. sui
tollens sibimet dnm. V spice ū
fracture. V lenuras dnī. Cela e.
spice mee. Celastrham uallis
gigantum. V humilitas foeni
Celeab uindicans pcem. V uin
dicatio pis. V nequaqm absolu
dans. Celeia uallis dnī. V con
gregatio dno. siue uindicans
dnm. aut uindicatio dnī. Ce
leon uindicans dolorem. V uin
dicatio miquitatis. V capitula do
lore. V capitatis doloris. Celesti

na uindicans aram · vel uindicatio
sublimitatis · Celer cadentes
vel ruinamates · Celeuma amare
dens · vel ventrale · Celia est uuidul
vel ara uenens · Celmo uallis
abundans · vel congregatio formidis ·
Clemens ecclesiastes · vel concionator ·
Cleophas zeone ramicendens ·
sentes · vel increpans eze · Cleopia
egregias angnitos · vel eorum dissol
uens · Celimilsel idem qd cedmiel ·
Cenna zelotes · vel zelotypus · Ce
neris possidens sectatores · vel possi
sectatorum · Cendelcis zelotes
sufficiens ad intellectum · vel zelo
typus habundanter intelligens ·
Cene zelotypia · vel possio · Cenereth
signum cychare · vel quasi lucna ·
Cenetoth qui luterne · vel signa cy
thara · Cenez vel cenezeus zelotu
pius · vel zelotes sive possessor aeper
aut possio aemprabit · Cenezi id
est · Cen es meum · vel cantus mis
ceu mdus nis aut possio mea · Cep
lam ecca · vel agregatio · Ceplan con
gregans eos · vnatores · Cerastes ser
pens cornutus · Ceras cedens ·
fenam · vel terminator plasmatis
nis · Cereth id q celeth · Cetiens
tenebrosus · vel tenebrascens · Cetra
uocata · vel uocans · vel aliumatur inter
pretum · Cheberim interpretatur e · Cuas
uocat · vel alium ad uocationem · Ci
tenses id e · Celar possidens prin
cipes · vel possessor principatus · Ce
sarea possio principis · vel possio prin
cipatus · Celeuthera possessa prin
cipi lucis · vel possio luminis adue
nientis · Celion durus formidi
ne · vel diuina formidinis · Celie
us fratis · vel abscissus · seu aeriedi
aut mentis excessio · Celim fra
vel abscissi · sive aeriedi · aut metue
credentes · Celim homo aeriedi
aut insanies · vel formidans · vel men
te excedens · Celim ita greges · vel
aeriedi · vel insanientes · vel formidant
vel mare agelascens · Celimoth

figens tempus · vel abscedens visio
ne · vel extracta aeriedi aut insania
nis · vel pius · vel ventralis · Cerronte
nebre · vel thimiama · Cerronu tene
bras eos · vel thimiama eorum · Cerhyn
ta uincta · vel copulata · sive thymia
ma offerens aut mite credens lu
minis · vel fimus · s · mensis

Cilicia certus · vel lucius
sive assumpto · aut nominis
cens · vel sanctificatio · vel lamentabilis · Cma
lugens · vel luctus · sive possidens · aut
possessio · Cmam lugens eos · vel pos
sidens eos · sive luctus eorum · aut
possio eorum · Cmi vel cenetus luctus · vel
possio · Cmei lugentes · vel possidentes ·
Cmoth lamentatio · vel lamentationes
nes · sive lugens tempore · aut pos
sidens visione · Cmeus luctus vel
possio qd ap nos melius efferur
per · q · litera uidicatur quum ·
Cpius meum · vel tristitia · Cpuul
merens vel tristis · Cpiarches ·
merens princeps · vel tristitia princi
pis · unde greci et hebreum interpre
est · Curus heredtrans · vel heredita
tor · vel heres · Cunus heres · vel heredi
tans qd ap nos melius efferur
per · q · uidam uidicatur quum ·
Cuenei heredtas · vel heredtatio ·
Cuenei heredes · vel heredtantes · vel
heredtarij · Cuenenses heredtates
vel heredtantes · Cuspus sciens · vel
cognitio · Cusius sciens gremel
stas hebraice · vnetus latine · q
· cognitio scribitur ap nos qi lu
teris latinis qo enim sunt greci
que uocantur · thy vo · sunna et
ponitur tantum qui uocantur ·
cethilo prosubuentur · Cusur
nomens · vel durus · Cuson durus
inquius · vel uir nomens dolore ·
Cuson terificans eos · vel uicta eorum
sive impegerunt meos · aut no
minis interpretationis · vel cecita
eorum · Cthyn amentes · vel stupen
tes · sive mirantes · aut admirando
Cthyz aeriedi · vel plage aeriedi

co

onis.

Cochitus latus & infernal
er moperantur luctus mur
mur. Coph uocatio. Vel ultio
sive auis aut exultio. Coathi
mordentes. Vel agregat sive mor
sus. aut agregationes. Chilam
uetans. Vel mutetatio. Chilam
mutans plm. Vel mutetatio ppli.
Colo exultio. Vel prestolatio sive
prestolans. aut exultans. Colaua
ui voluas. Vel ultas. uor fea. Vel uocat
fed. sive uor dni. aut uor dmi
nica. Colaza uor uiventis. Vel uor
fortitudinis. Colonia uor eor. Vel
revelatio eor. Colontenses uo
ces eor. Vel revelationes eor. Colo
quintida agrestis. uinitrix. Co
lolis uoci fre obediens. Vel uocis
fre obedientia. Colozai uor for
nicaria. Vel factio deuotionis. uel
ppmans omia. Coloes omnes. Vel
reclusio. sive mirestigantes. aut
estimatio. Vel folles. Vel plura. Con
dimentis cyphus. Vel aphalia. Cor
bem domum. Vel oblatio. Colbe
na domi eius. Vel oblatio eius. Cor
bana domi grec. Vel oblatio gra
tificationis. Vel gazophilacium.
Comelius intelligens animam
sionem. Vel intellectus animaliu
ris. Cosam diuinans. Vel diuina
tio. sive diuinans eis. aut diui
natio eor.

cu

Cur gelu. Vel frigus. Cus id q̃ ab
Cuthi habitum. Vel duplica
tis. Cuthei duplices. Vel infinito.
Cuba canis. Vel latrator. Cubat
canis nis. Vel latrans mihi. ipse
caleb. Chi ceuloy per simplicem
c. cutam. i. sine aspiratione lecta
sunt principia nominum. Que
sequuntur aspiratione adecta. i. per
chi. greciam legenda sunt. quand
qm est q̃ hebreus sermo nō chi. ite
tam. q̃ nosa que ap̃ nos plxime le
guntur ap̃ eos scribuntur. p̃ hebr
que duplica aspiratione p̃ferē

chab qi gmen. Vel qi gmundus.
Chabon qi intelligens. Vel qi cū
intelligentia. Chabonū liba. Vel
exultula. sive qi intelligens eos
aut qi intelligentia eor. Chabo
nim manus spmam. Vel accipitus
spmam. sive ppantes. aut ppa
rationes. Chabor aiunges uel
incantator. seu aiunctio. aut
incantatio. Chabrib. displica
tum. Vel indignatio. Vel qi gmen.
Chabrecha electio. Chabu qi
gutturas. Vel qi electio. Chacon seu
pens. Vel structura. Chaiscuy form
uiu vigilans. Vel robusta uiri sue
tudo. Chalal recta regio com
mixtionis. Vel recto regionis fir
mentum. Vel mixtura. Vel corona.
Chalachal pascens. Vel nutriens
seu pabulum. aut nutrimen
tum. Vel gubernator aut ministra
tor. Chalada pascens matri
tum. aut estimatio testimoniu
Chalamach omnē fortitudinē
hns. Vel omnis fortitudinis hi
tudo. Chalamar omne amari
Vel omnis amaritudo. Chalama
ch mensus est. Vel estimaut seu
estimatus. aut estimatio. Cha
lamo omnes. Vel omnis. sive os
tios. aut estimatio firmata. uel
firmata. Chalchal idem q̃ chala
chaldea qi fera. Vel qi ferras seu
qi demonū. aut qi mamilla.
Chaldei qi fere. Vel qi feroces. sui
qi demones. aut qi mamille. Vel
impij. Vel apiritantes. Chale cō
recta regio. Vel recto regionis. Vel
qi iuuenis. Vel maturus. Chaleb id
q̃ calleb. Chaleph id est. Cha
leselom aregens regio. Vel aredta
regio eor. Chalphi aregens re
gionem eiusmodi. Vel aredto regio
nis illaqeate. Cham calidus
Vel calliduus. sive calor. aut ca
liditas. Cham surgens. Vel re
surrectio. sive necessitas aut ne
cessitus. Vel in. Vel iniquitū. Vel mur

vir vel vidus mis. vel potio. Chamal fidelis commixto. vel similitudo aspectionis. Chamaam fidel vel fidelitas seu fidelis ppio. aut fidelitas ppii. Chamaan similis vel fidel dono. aut similitudo gti sitatois. vel inspirans. Chamoel fidelis ppio. vel similitudo eorum. Chamon surgens dolor. vel calliditas meor sive callida iniquitas aut nativitas murmurationis. Chamos aggigans. vel aggiatus sive qui amicitiam. aut qui amicitia. Chamuel calens deo. vel calidus dei seu dei nativitas. aut dei resurrectio. vel statio dei. Chamuelite calens deo. vel calliditi dei. sive deo nati aut deo resurgentes. Chamuel alectos eos. vel calectio eoris. Chamuelis surgens dolor. vel mente pavitrens. sive calens dolor. aut pavitrentis calidtras. vel miseriordi. Chana zelus. vel emulatio. vel zelotypia. sive possedit eos. aut possio eor. Chanaan sublimans. vel mor eor. seu humil. aut negotiator. Chanaam zelus ppii. vel emulans ppiin. sive possidens ppios aut possessio ppion. Chanaam possidens omii. vel emulator gte. vel mirabilis. Chanaam erubescens. vel erisus est sive qui nonnoventes. aut qui videns. Chanan pauperculus. vel negotiator. sive possidens domum aut emulator gte eius. Chananeus possidens. vel possio. Chananeus emulator vel zelotes sui ppa patris. aut negotiator vel humilitas. Chananei possidentes. vel possessiones. Chananei zelote. vel emulatores. sive ppatam aut negotiatores. Chananitis emulans. vel zelans. Chanaividem qui chana. Chanen humilitas. vel ne pauperculus sive mirabilis

Chanem pauperculus mis. vel negotians mihi. sive possidens domum meum. aut emulator gte mee. Chaneme humiles. vel possidentes. sive zelotypi. aut emulatores. Chay seel congregatio dei. vel ecclesia dei. Characha ira furens. vel foramen masculie. Charada exercitus. vel calcitra filioruf. Charalla mirras laudis. vel oppidum laudationis. Charran ira. vel foramen sive furebili dis aut masculitis. Charratam fodiens eos. vel effossio eor. Charrai lura. vel ira sive furor aut foramina. vel archa investigans. vel investigatio ipius. Charrah dimisio. vel confusio. sive cognitus. vel cognitio. Charmanos agnus congratus vel agnitio qui armenti. Charmi id qd carmi. Charsena furor habundans. vel occursus angustie. Charcha pficia vocatio. vel pficiv vocationem. Charchan pficia vocatio domi. vel pfectio vocationem gte. Charsalod) ligues eor. vel qui ppiantes vel stulti lignii. Charbi calix mensius. vel immolatio in sive calice mis. vel immolatio mea. Charbon calix meoris. vel immolatio iniquitatis. sive calix murmurans. aut imolatio minis. Chared qui copulantes. vel qui ppiantes sui ino ipi. Charda mittatio noie. Charelem p qui ior sul'as. vel charlem p res sul'as sues eius vel spans in eil ipe eius. vel spans in eum ple e mensis se december. Charelon fortis diuricia. vel fortitudine dirus. vel trisicia scelerata. vel qi pretio. Charech mel sor. vel messio. vel dire fortis. aut eluvius fortitudine. Charphim immolans eos. vel calix mittens. Charlo im estimatio. vel omnis dolor. sive mendens eos. aut mendiui eor. vel ira regio eor. Charlon scelus. vel iniqua. vel scelerata iniqua. sive pretius aut pretio. Charbi mendatium vel iniquitatis. vel calix mensis vel imola in. Charp fidio. vel mandatu

che

Chebron eructui
vel meditatio vel uidens sempiterne
vel uisio sempiterna vel preparatio tristi
ne vel fortitudinis vel angustiae sempi
terni vel mendicatio Chedel signum
partis vel sedes tabulae Chelbon
lacter vel albentes Cheleia ps dni vel
praeses dominus Cheleian ps dni
est vel praeses dns est uiii hr sillabas.
Chelian mendui dni e. vel estima
tio dni est uiii hr sillabas Chelion
mendui vel mendens vel estimatio vel
abundantia vel omis dolor vel revelatio
eorum Chelmath ps dni vel donatio
vel donum pecca vel omnis fortitudo Chelō
idem qd chelion Chelud signum in
delmans vel sedes ultis Cheme qui
cytharam vel qui uiuens vel ps dni est Che
neteth vel hymneteth id qd generetur
Chenetoth vel hymnetoth id qd gene
ratur Chenmor tantum vel cytharam si
ue agnum unum aut angustia in
minus Cheuloch uulto signi vel ui
dicta signum Cherethim disponites
eos vel dispones eos Cherehoro cogni
te aut inferens aut cognita obla
tio Chermel molle vel tenerum sive
agnus tener aut agnus circumcisio
nis Chevos gladies vel soltitudo che
rub seda multiplicata vel sede plen
tudo Cherub in similitudinem pie
tatis vel seda multiplicata seu sede
plenitudo aut qui pites sede et mel
leatis Cherub in idem e. Chef
lon idem qd chaslon Chellum id
qd chaslomim Cherh yeuiens vel p
cuiens petitio Cherh heamrh sig
num sanie vel fortitudo inquietu
dis Cherh vel gentis generatio vel pri
ens generationem Cherhim signa
ri meum sive formidantes aut in
sementes.

che

Chidon sentum vel elipeus Chiphat
ta capiens vel expiatio sive tam
lusentis aut manus dissipata qd
aut dyrinus callidum leonem sig
nificat qm gra dyrinon vocant
Chilab id qd celeab Chil robus

vel fortitudo Chilloch sculti signum
vel sculptae designatio Chilum ui
dicans eos vel uiuificatio eorum lmg
hyna id est mastix.

Choa cata vel congregatio vel mor
tus Chondad matrimum vel pa
tiri Chobal ademptiens vel adep
natio Chobar gratulando vel tura
clam vel gruentras Chodchod car
thago vel carthaginensis e. aut spes
mutum pecto tam qm sermo nr
exprimit Chodomadar tapiens
plasma unum vel captura unu
plasmatis Chodomagomer ge
neratio manipuli vel qui hns ma
nipulum Chodomaomor idem e.
Choeleth ecclesiastes geo concionatrix
latine Chomatim eclipsis vel ui
ntores Chomor lacessiens vel p
uocans sive lacessiones aut pro
cationes Chonenas pusillus dni
vel pusilli dni vel preparatus a dno.
Chonas preparatus sub audituu
petitioni ut dicit ieru Chonopeu
rede quo nubes avehuntur ab hy
braico qd est cons vel nubes vel a cono
qd est latinum vel di canopeum a ca
nopo vel egypto ubi fiebat hunc
modi rete de lino subtilissimo.
Choral de saluans prem vel salua
ma pris Chore clamans vel cal
uus sive glacies aut calucium.
Choreb ardor siccitas sive uastitas
aut soltitudo vel dissipans vel dispe
vel suam solutio Choreb nensa vel
massa sive tempians aut tempt
atio Choreus mundus vel lilie
albedo sive farmatus aut
de foramine vel cludens vel appre
hendens Chorcet idem est hui
ss chyrogrelite Chorechyh disper
dens vel dispsio sive dissipans
aut dissipatio Chor rabulus
mis vel clamans mihi sive cal
uum mei aut glacies mea.
Chorre glatiosi mei aut cla
mantes mihi vel calluum mei aut
calluum mea Chorter farina

l fauimatus · siue post me aut
fo amina mea · Chamithus ur
banitis · l ornatus · siue exercitatio
nes aut administratio rei pub
lice · Chorumthim · cives l administ
rantes sibi · siue decurriones eo
rum aut publica administrationes.
Chorographia regiones descripcio
l regionum descriptio · Chorozai
hoc secretum · l hoc mysterium · l
cellularia hoc · Chorozaim idem
Chorus mensura · xx · mediorum ·
Chorus latinum ponitur pro
chora · l proterro · l promitto · m
ministro · Chos calix · l potamo ·
Chosi calix mis · l potamo · mea ·
Chosem calix vinarius · l potamo
gratificationis · l eluuiones · Co
um congregans eos · l congregatio
eorum · l exercitus · l conclusio · l postu
lat · Chozbi idem qd chazbi · Cho
zaleth mequa domus · l fundus
hizaelin ·

Chub gutturas · l adepnatio · l co
mus spinar · l altius spina
tus · l melius spaciones · Chum
pyriens · l pyrulio · Chus ethiopi
a · l ethiops · l tenebrosus · Chusai
niger · l tenebrosus · siue uulturius
deteriorans · Chusam tenebrans eos
l nigredo eorum · Chusem tenebrans
domus · l nigredo gratificationis ·
Chusem tabernaculum tenebrosi
mequtias · l nigredo mysteriis ·
Chusi niger michi · l tenebrans
me · iste est chusi nimirus roab
Chusi secretum · l silentium · siue
archanum · aut primitias · iste est
aliquantus dd · Chuza diuina ista
tenebrosus iste · l ethiops · ma
Dala filius pulchrificentio
l pelitum · l nos p · d · lucr
pauper · Dalai filius
ms · l poculum meum · Dalach fi
lius · l pelitum meum · Dalach
oratio · l eloquia · Dalereth · ora
tum · l locutus · l uitorum ·
Dalzeramin parallipomenon

gce ibia dicerum latine · Dabir lo
quens · l locula siue loquens deo aut
oraculum dei · Dabira locus · et l
eloquia eius · siue loquuntur · et ds
aut tuitas · l tuta · si hoc melius
d · dedabir · secum · l tuta timor
l uisum timens · Dabir loquens
l locutio · siue oratio · aut eloqui
a · Dachar compungens · l com
punctio · siue compungentes · aut
compunctiones · Dadam eligens
pulp · Dadam medicans · l iudicium
l filius hominis · l amicus dei · l era
cuens · siue solitarius · aut fauoris
eis eorum · l grande iudicium · Dea
foris malicia · l iudicium maledicti ·
Deer foris maligne · l iudices
maledici · Dapheca adhesio · l ve
millio · siue adherens · aut pulla
tio · Daphnen pulsans oculus
l adhesio foris · Daphnun lignum
optimum · l lignum optimum · Dagan tum
ulum · l fermentum · siue piscis domus
aut piscis gratificatus · Dagon
piscis meorum · l piscis tristitie · si
ue piscis mequitis · aut piscis mu
tilus · Daias foris chio · l pauper
tulus chio · Dalaias · habitans do
mino · aut pauperculus chio · l si
cula chio · Dalaian habitans
habitans chio · e · aut pauperculus
chio · e · v · fillas · hc · Dalemegens
pup · l egena pauperas · Dalila si
cula · l pauperula · Dalimma gran
dis egestas · l magnitudo egestatis · Dalmetha idem · Dalmatu
ri stulta quo pauper · l pauperas
requiescens · siuus · l pauperis me
mentum · Damain sanguis · l san
guines · seu sanguinum · aut san
guineus · Damaris silens · silens
cap · l silentium captus · Damascus
sanguis secti · l sanguineus sec
tus · Damascus sanguine bibens
l sanguine appetens · siue san
guinis potus · aut sanguinis o
culum · Damascum sanguinum
secti · l sanguinum oculi · Damasce

in sanguinē bibentes · ꝑ sangui
nē ꝓpiantes · siue sanguinum
potatores · aut sanguine potantes
nes · Damna cā · ꝑ iudicium · si
ue silens · aut silentii · Dari cā
ꝑ iudicātū · ꝑ iudicans · ꝑ iudicatum
Dana cā eius · ꝑ iudicātū eius ·
Dani iudices · ꝑ cantores · Dam
el cā dei · ꝑ iudicātū dei · siue iudi
cans deo aut iudicantes me ds
Dauem australis · ꝑ affectam ·
Dardahe generatio cognita · ꝑ ge
neratio cognitionis · Dardan
simulus · ꝑ manens · ꝑ mensu
Darius fertilis · ꝑ augmentatus ·
Darom affrica · ꝑ plaga australis ·
Daroma id est Datem frenū ꝑ ve
naculū · Darhan domū eor · ꝑ
domū suficiens · Darheman do
nū formidolosum · ꝑ domū suffi
cientiam accipiens · Darid ma
nu fortis · ꝑ iudex desiderabilis · ꝑ
miserior · ꝑ amicus ·

De debilem · ꝑ debilitatem · ꝑ de
bilitatem · ꝑ debelitatem de
lectans sed · ꝑ voluptas delatis · ꝑ
palatiche · ꝑ opprobria · ꝑ palatiche e
eor · ꝑ opprobria eor · ꝑ latentes · ꝑ mes
se fiorum qs venentes ꝑ modum la
terum mr̄ palas · ꝑ tabu comprim
gunt · qs hebra debelatch gra pala
tias amplant · Debelech apes de
ferans · ꝑ eloquentia defectam · ꝑ pies
ꝑ mitis · ꝑ eluitus · Debiatha pa
latum · ꝑ opprobrium gre aut iotus ri
uus ds · Deberia idem qd dabir
z dabria · Debetch idem est · ebur
id qd dabir · Debon sufficiens ad
intellectum · ꝑ habundans intelli
gens · ꝑ filius eor · ꝑ sufficiens do
lor · Debongad sufficiens ad intel
lectū temptationis · ꝑ habundan
tes intelligens accinctū laterum
eius · ꝑ fortitudo intellecta tempta
tio · ꝑ blasphemia · ꝑ dolor · Debora
apis · ꝑ loquax siue eloquens · aut
eloquium · Dēela adherens · ꝑ pul
sans siue remittens · aut remit

sio · ꝑ plantata · ꝑ palmata siue sū
ultitas · aut plantatio · ꝑ dactilus ·
Decurio aurale officiū · ꝑ ami
nistrans aure · ꝑ homo hnis sū
se decem milites sic centurio cē
tum latinū est · Dedan id qd dadan ·
Dedam generatio eius · ꝑ gene
ratio eorū · Dephca idem qd daphne
cā · Degla idem qd derla · Delatel
hauriens dnm · ꝑ pauperculus do
mini aut sanguineus dni · De
lean egens · ꝑ egestas · Deleam ·
egens · ꝑ egestas eor · Deleth tabu
le ꝑ tabulam seu pauper aut in
nia · Delphon pauper fuit ꝑ egē
tius exemplator · Delo tenuia · ꝑ
pauperes · ꝑ electa · Deleth pauper
egenus · ꝑ pauperatus egestas · De
mas silens · ꝑ terrenus seu silen
tiū aut sanguineus · Demeni
us plenus · ꝑ uehementer inter
rens siue fortis aut plenus id est au
robustus uinga deiecte · Demma
id qd damm · Demophon silen
tii subita metus · ꝑ sanguine
crucians · Demon sanguineus
meror · ꝑ sufficiens iniquitas ·
aut saeuus uelde calliditas · De
monii sanguineus meror eis
ꝑ sufficiens iniquitas eor · Dena
ba iudicii ferens · ꝑ iudicii affe
rens · Dennaba idem est · Denar
ba aula pris · ꝑ silentium finitus ·
Derben loquens filius · ꝑ generan
tis filius · Derbens loquax · ꝑ
generatus · ꝑ speciosus · Derbon
loquela patiens · ꝑ generatio pau
litionis · ꝑ liberalitas · Deran fo
ris elephantus · ꝑ fortitudo elepha
tis · Deran fortis dignitas · ꝑ pi
guedo elevationis · Deseth mu
rus · ꝑ unctio siue pares aut
calcatio · Deson fortis papilla · ꝑ
calcatus eos ipso sermone hebra
ice aut pingtudo mr̄ pretentus
ꝑ ignis · i · fauilla holocaustorū ·
Deuhel agnoscens dm · ꝑ ag
nosatus ds ·

Diabolus defluens · vel deorsum
fluens · sive aut de terminator
vel dansus mergastulo · Diaphanes illuminans · vel diluens · Diana
egritudines sustinens · vel egrotatio
nem sustentans · Ipsa est luna qui
luna · Diapsalma psalmatio · vel
ipse sci cessatio · sive cum · aut fiat
greco sermone interpretatur vocum
distinctio · Dibon id est bonum · Di
longad id est delongad · Dimis · vel
geminus · Dragma moneta
dinas dragmas · i · drachmam unam ap
pendens · Dmaon sufficat eis do
lor · vel sufficat eis metor · sive suf
ficientia minorationis eorum
aut sufficientia miquitatis eorum
Dmon id · Dmona sublimitas
vel altis nuntians · Dma ea hec · vel
videtur vitro · Dmei vel dimaetu
dines hic vel candidatus · Dmeser
dorum · vel vestibulum · Dionius di
videns · vel ushemmer fugiens · vel di
videntes · Diosehor puteo ad re
gendum · vel pulchre virgines · sive
gemini altiores · Dischoris pul
chre exregentes · vel pulchre ad regendum
aut mensis unius · Dispo vel ab
nuens · vel abnegatio · vel nuntius
Dio crespes speciosus vel stultus · vel de
ornamentum · Dipondius duo mi
nuta ponens · Disan id est desan
Dison id est deson · Dissentia · vel ora
tio testimonii · Disine ad occidentem
vel occidentale · Dix quercus vel ex
Doch admonitus · sive sollicitus
aut sollicitudo · Dodinii prin
cipis · vel quide iudicati · Dodiu principis
dico e · vel principi dicit e · tres hic filias
Dhoc mons · vel montanus · sive sol
licitus · aut sollicitudo · vel malum
agens · Domi tuba · vel ascendens ru
for · vel sufficiens dolor · Domma id
est demma · Don id est dan · Dona
tuitas · vel generatio · Dua genera
tio eius · Dcam genans pro · vel
generatio pro · Dorchas capra
vel dimula · vel videns · Dorda natu

ritas · vel genitio desiderabilis · ut
stimulus · vel manens miserere · Dou
mim genitus exercise · vel genitio ex
altera · Dorx gentius furor · vel fu
ror generationis mele · amici · Dor
nim generationes excelse · vel genera
tionum exaltatio · Dorchapheth na
tivitas adventus humilis · aut
genitio pauli venientis · Dostrei
tis exaltatio stupidi · vel unctione for
midans · Dcham parvuli · vel iu
vide cor sive sufficiens defectio
nis.

Dou

Dudi solitarius · vel tumultus · Dou
dem deus · vel pulchritudo · Du
a deorum dni · vel pulchritudo det
orma · tacens · vel silentium · sive
gravitas · vel certa · Dumch loquar
vel locutio · sive loquens fratur locu
tio fris · Dumam pulchritudo · vel lo
qla · sive loquens ppid · aut pulcher
tudo eor · vel utriusque · vel melius ·
Dnisila generis pulsus · vel gene
ris purifi · Dua pau mepreca

Dua

Dual vallis nes · p · extirpatum
ventis · vel ventus vorago · sive
vallis defractus · aut aer
vitis lapidum · Eiona transiens
vel transitio · sive transcendens · aut
transgressio · Eion id est chebron
Eion transiens mecum · vel transi
tio mea · sive transcendens me
aut transgressio mea · Eionemi
mantarum mis · vel mantatio mea
sive exercitum meum · aut vitio se
prima · Eionte transeuntes me
sive transitus mei · aut transi
gressiones mee · Eionte mea
tores mei · vel mantationes mee
sive exercitus mecum · aut videntes
semp me · Ejubur foras · vel tacens
ipse mensis septemb ·

ed

Edada ornata · vel voluptuosa ·
Edema voluptas eius · vel de
liciose ornata · Edemin voluptua
tes deliciose · vel ornata diuitiose ·
Eden voluptas · vel ornatus sive
diuitie · aut delitie · Edemina vo

uiriis pulchra · vel uirtute pulchre
sive ornatus pulcher · aut eluitate
pulchritudinis · vel ornatus ei · et ver
voluptas uigilie · vel ornatus pul
cher · sive eluitate effuse · aut de
liciose resurgens · et des · delicias
vollens · vel voluptuosa plasmatio
· et dicta delicata mulier · vel volup
tuosa assumptio · vel mia · et dua vo
luptuosa pulchra · vel ornamentum
pulchritudinis · vel decimatio · vel appa
ratus · et dnas ornamentum vollens
vel diuitiosa plasmatio · sive delica
tus serpens · aut voluptuosus co
luber · et dos iactus nis · et dom ru
fus · vel fulvus · sive renis · aut sa
guineus · et doma rufa · vel renal
sive rubens · aut sanguinea · et ar
mundatio pascit me · vel mundatio
pastus mei · vel descensio pastorum ·
et dam mundatio malorum · vel na
tivitas pessimorum · sive pastorum de
scensio · aut mundatio pabulorum
eorum · et fluam crescens · vel auctus
sive augmentum · aut fertilitas · et
fluemite augentes · vel auctus sive
sive fertiles · aut crescentes · et fluata
idem qd auffferen · et fluen auctus
vel crescens · sive fertilis · aut secund
· et fera adapte · vel adapertis sis · et
fran · vel effron pituitis meorum · uel
pituitis mitatis · sive pituitis eorum
aut iusto miquitatis · sonn est ho
minis · urbis sichem qd · et salem
dea · et · plia paleph dissolutus · vel
resolutus · vel mensura · vel id effundes
vel obscuritas · vel estus · vel estuatio · et
ha pam ferrigatio · vel uallis eorum · et
hai mistura mea · vel defectio mea · su
effundens me · aut dissolutus m ·
et phaarth dissolutio umbraculi · vel
effusio uisionis estimant · et fera
idem est qd effuta · et fluent fertiles
vel frugifer sive uidentes · aut pyl
uerulenta · et fluentes id singlari
ter · et phebra pstibulum pruiron
greci est · et phenetus effundens
decor · et dissolutens ymagines · vel

sic mediatus · vel sic induamentum ·
et hev mistura consurgens · vel effusus
uigilis sive solutus pellicens ad
solutio · vel in facie eorum pulvis · vel fo
uea · vel ignominia · vel papium · et
herre effusi uigilis · vel mistre con
surgentes · sive dissolum pellicet ·
aut resolventes · a surrectionem ·
et phermesta mistura effundens
tantum · vel a surrectio effundens uan
entem · et phestus estuum meum · vel aia
mea in ea · sive finis eorum aut uolu
tas mea mea · et phestis voluntas
mea in eis · vel aia mea in eis sive fi
nes eorum · aut effluentes mei · et phe
re feminatras · vel augmentatio · vel fu
tor alienus · vel uita dissipata · id est
assa · et phi mistura tui meorum
res medis mistum · et phod super
induamentum vel hymelle · et phila
mistura rectitudinis · vel voluntas
mea in ea ·

Et gbarhan sollempne mandat
hymnile · vel leta domus visionis
et gbarhanis sollempne mandat
hymnis aut · vel leta domus visionis
assumpte · et gets id qd aggeris · et
hyrus id qd aggiperis · et gyrnis
tenelnosis · vel angustiatus · sive em
bulatione uenguistis · aut com
gustatione tribulatis · et gla uitu
la · vel uinea · sive sollempnis · aut vel
festuitas · ipa e mi chol uiro dauid
qd genuit ei gethaam cuius pri
occubitus · et glam uitule · vel uite
tule · sive sollempnes eis · aut festi
tates eorum · et glon uitulus meorum
vel iuuenculus miquitatis · sive sol
lempne murmur aut festuitas
mirtilis · vel id qd aeglon

et la maledea · vel ipi sive rebinus
aut arbuscula · vel uiminis · et la
ted ad solum · vel ad solitarii · sive
ad imi · aut maledeo pri · et la ad
dei seruitis · vel dei testimonii · sive
maledeo fortis · aut rebinus de
sidabilis · et lada ad sciam · vel ad al
censum · sive laus seruitutis · aut

dei seruti. scia. sp̃o aut sermone nr̃
pnat sf hanc. Iade ascensio. vel
ascensum. siue dei seruus aut ma
ledictio testimonij. Iam ebris v
sci. siue potus aut sfiminare.
Iam restibilis. aut comparatio. sin
despiciens. aut compositio dei pls.
Iamelech ad regem. Iamite cõ
pm. v opposita. v restibila. v despi
cientes. v sf aqm. v ala. v consopiti
Ias maledcs ipe. v faciens opera
onē. Iaka opmo. v ad faciend. sit
laude faciens aut laudabilis pla
matio. Ualsa opatio. v ad faciend
siue dm suffollens. aut dei plasma
tio. Ualsat hanc separans. v hce sepa
ro. siue dm declinans. aut dei decli
natio. Ualsat laudans attenuati
siue laus ewollentiū tuglantes.
aut laudans plasmatoēm suffoll
ros. Iech unū. v unitas. siue sol
itur. uis. aut solitudo. Iech alu
loq. v deb mus. siue deo peccans.
aut maledcs ipe pcor. Ilaite ap
plicans. v pscutio. siue applicabi
tur. aut prosectur. Ibon deo fo
ras. v vobiscus fortitudine. v dei for
titudo. Icham ps eor. v testimoni
um eor. siue deo surgens aut dei
nctius. Ichan ps eor. v testimo
nii eor. siue dei portio. aut dei pos
sessio. Ichech porro. v porrectiu
la pauis. siue porro pris. aut por
rectiula pauis. Ichese ad uoca
to. v ad uocato. Ichesens ad uocās
v adtocatus. Ithesi adtocatus.
mis. uel ad uocato mea. Idat ad
sam. v de scia. Ileale ascendito. v
ad ascensionē. Ieaman dei mei
dcus. v dei mei pulcritudo. Ieaa
man dei mei domum. v deo meo do
ramto. v dei mei gtia quia reg. lam
netuo nose compositio di addoa
tus. Ieazar ds mis adiutor. v dei
mei adiutorium. Ieazarus deus
mis adiutor consulit. v ds mis ad
uocans festinauit. Ieb ds pat
v dei pmitas. Iech porro. v porri

tuncula. tributum. v testimonium
eor. Ichetre porcium ele. v porcio
nes. Ielete ascendentis. v ascensio
ns seu ascendens. aut ascensio gre
cum est. zpsum in canoica. iolsi
Ied tuguio strepitus. Ilel. uel hal
les laus. v hymnus. v laudens. uel
laudatio. Ilem sompnium. v postes
v sela. seu restibilium. aut sf lu
minare eor. Ilema postis eius. v
selm eius. siue deo calens. aut dm
accipiens. Illenon scia dei. v ad
ascensionē. Illenon grci. v grecum
Ileon diuinitas. v ad laborantes
zpe est mons oliuet de quo dis cu
tam discipulis ascendit in celum.
Ilesa ad misticē. v ad faciend. siue
suffollens dm aut dei plasmatio. v
declinatio dei. Ieuelyerus seu or
nans. v eternum cohitaram. Iiab
ds mis pi. v dei mei pmitas. Iiaba
tuma absconsio. v neq tacm absco
ditus seu ds mis pi eius. aut dei mei
pmitas ei. Iiehim ds mis velut
mabit. v dei mei resurrectio. v ds mis
fr eor. Iiadi ds mis cognoui. v
ds mis audiet. v dei mei seruus. aut
dei mei testimonium. Iiadam ds
mis uenit. v dei mei ita. Iiadem
ds mis agnouit eos. v ds mis au
diet eos. v ds mis seruiens eis. aut
ds mis restificatio eor. Iiade ide
qd eliadi. Iiam ds mis ppls. v dei
mei ppls. siue ds mis mirabilis eor.
Iiaeb ad dm rediens. Iiaeb
ds mis fratram mendens. v ds mis
plasmatoēm aperiens. Iiaeha
ds mis ui. v ds mis uenit. siue deo mo
petens. aut dei mei tpe. Iichia ds
mis hic adubiū loci. v sanidens. v
extraneus hic. Iicham deo meo ca
lens. v dei mei calitidus siue deo
meo surgens. aut dei mei nctius.
Iicz uestibula. v maledcs siue
postes. aut sf luminaria. Iia
da ds mis nouit aut scia dei mei.
Iidad dei mei pmitis. v ds meus
pulcelis. Iidaelye ds mis. sett ipm

ed. Ds mis scrip̃m uide sunt ds
mis nouit suscepios aut ds mis
nouit suscipiendos. Eudelach d
tuus emulus g̃minis actuam
sunt ds mis scr portem aut ds mis
nouit per uelam. Eliezer ds mis
fortis. Ds mis adiutor seu dentor
separat. aut dei mei suscitatio. Eli
phal ds mis mutabit. Dei mei mu
tacio. Elephaleth ds mis diuider
Dei mei auxilio sunt ds mis muta
bilis saluans mutentes. aut ds
mis mutabilis uiuans paruulos. E li
phaz dei mei aurum. Ds mis dis
per. Delpyeth Dei mei exercitus.
Eulyam id q̃ etiam. Eliyam
id q̃ eleuan. Eliuas transgre
dit faciens Dimissionem ingredi
ens. Dei mei mensura. Dimagus.
Eimelech ad regem. Ad primpe
sunt dei mei regni. aut ds mis re
gnator. Eliyon excelsus. Dilili
mitas sunt dei dolor. aut deus mu
lis. Eionai sublimis mutatur.
aut excelsus deuorator. Eioreb
dei mei hyems. aut dei mei tem
pestas. Eisa ad insulam. Dei mi
saluator. Dei mei destinatio. Eisa
be. Deisabeth dei mei septima. ui
ds mis cognouit. Dei mei saturi
sunt dei mei uiuentis. aut dei mi
seruans. Dei mei habundantia.
Eisaph dei mei speculum. Ds mis
speculator sunt ds mis abscondens.
aut dei mei abscondito. Eisaph
dei mei labii. Dei mei uiuentis
sunt dei mei speculi. aut dei mei
angustia. Eisaphan dei mei le
pus. Dei mei herciscens sunt dei
mei speculator. aut dei mei uiuen
tium iudex. Eisaph ath dei mei
iudicauit. Eisahe dei mei salus. D
ds mis defendit me. Eisama ds
mis audiuit. Dei mei audito.
Eisame ds mis audiuit. Ds mis
exaudiuit. Eisay dei mei princeps
Dei mei Velamen sunt pr mis for
tis aut pr mis congratulans. Ei

se dei mei saltus. Dei mei pretio
Ds mis fortis. Eisech dei mei sa
lus. Deus mis hic est sunt ds mis
saluans uma. aut ds saluans pa
uidos. Eiseia id q̃ elise. Eisue
id est. Eisuey deo meo mutus
Deo meo mutus exercens. sunt
pr mis fortis. aut pr mis coangustans
me. Eisur ds mis fortis. Ds mis ad
uum. Eiuid ds mis dns. Ds mis
iste. Eizer id q̃ eliezer. Eima
dei dei mi mensura. Dei mei entra
tio. Eimarham dei mensura. Ei
melech dei regni. Ds regnator.
Eimodab dei generatio. Dei natiui
tas. Eimodad ad dei mensura. Ad mu
ri eius papilam. Eimon contem
pens. Ds exemptus. Eimondblata
im id q̃ almondeblata im. Eimo
ni locus. Ille sunt hic aut exemp
tus me. Eimarham addens. Ad
iecto. seu addictus. aut dei dona
to. Eimathan dei donatio. Dei oda
tus. Eio. dei. Dei tas sunt exercitus
eius aut exercitus eor. Eiocipatri
arme mutati. Dei pes eor. Eior
ds mis. Dei tas mea. Eiom deus
es. Dei tas eor. Eiom exercitum
fortitudinis. Dei exercitus fortitu
dine. Eion quietus. Dei roboretis
sunt regio campestris. aut exer
citus fortitudo. Id q̃ atilon. Eioth aue
ratio. Dei mens signum sunt dos gin
dens. aut dos pial. Eiathba ua
na absconsio. Dei neq̃m absconditus
Eithacuamus uomitus. D
neq̃m uomens. Eithecepse
rens. Dei plantio. Eitheem puteu
eos. Dei plantio eor. Eitheen pro se
rens fontem. Dei proletus petit.
Eiuoleth natiuitas. Ad natiui
tatem. Eiuin exercitus. Dei ual
datio. Eiud glabundus. Dei cupi
ens gladium. Eiul det dolens ui
dn̄ pruriens. q̃ pe septem.

Emach uallis uel
Epstuelteis. Emachmu ual
les. Dei plantatores. Emach uel

uallis diuina · vel fundatus dei · Eman
an caliditas · vel accipiens sive calor
eorum · aut formido eorum · Emanuel filii
lochem accipiens · vel filius · Emanuel
cantor dei formido eorum · vel calor eorum
pigritis · autem · Emach formi
dans eos · vel accipio eorum sive meli
gnans rigide · aut meligneworum
gladius · vel uter sanguinis · vel uene
nii · vel uta · vel accipiens · vel mutata
ta · vel antiochia · Emathis formido
eorum · vel accipiens eos · sive meligna
rigide · aut meligniatio rigidi ·
Emans mi festinans · vel desiderium
filii · vel pplis abiectus · Emuna mi vel
desiderium · Emina mi eorum · vel desi
rans eos · Emmanuel nobiscum dis
vel nobiscum diuinitas · Emech uall
Emechilis uallis assidens · vel uall
is aufonis · Emmer ibi · vel ser
mo · sive sermonans · vel sermo
ne · vel mittis · vel agnus · Emi
gis vel pplis sive honorem · aut habui
les · vel utui · Emmin id est · Emo
na calor eius · vel accipiens eum ·
Emoradsinus · vel asinus sive lo
quax aut amarcans · Emoram
alum · vel asinus sive locutus aut a
marcentes · Emorech mi · uiue ma
vel desidans desiderium ·

Enon fons uel oculus · Ena esse h sitis
vel esse oculus sive fons et aut oculus
eius · Enach fortis vel potens uiteg
gas aut ebrius · aut hymnus · vel iugis
vel hymnus · aut retro · Enachum id
est vel quasi anachim · Enadda fons
actuus · vel oculus exactus · sive fons
sufficiens · aut oculus testimonii ·
Emnadda id est · Enabal fons spon
taneus · vel oculus voluntarius · Nad
dam oculus uiducus · vel fons uiduci
Enagallim fons tristitie · vel oculus
ululatus · Enat fons mis vel oculus mis ·
Enaami esse h sit · vel esse sit oculus seu
fons eorum · vel oculi eorum · vel nubes · Ena
idem · Emnaarah esse sup ut esse
accipias · Emnacham id dolor · vel do
lentes · sive fons dolens eis · aut o

culus donatis eorum · Emachan das
gratiam · vel dantes gratiam · sive fons datus
ut quis aut oculus datus vel iorit ·
Enoenia renouatio aut dedicatio · uel
renouamina dedicationis · Enad
dad fons solitarius · vel oculus sol
litis · Endor idem · qui aqudor · Endor
mundatio palat me · Eneas idem
qui aeneas · Enecam esse ubi · vel esse
hic sit · Engaddi fons hedi · vel oculus
remunerationis · vel fons gaudii · Engal
lim fons inundantis · vel oculus mant
migrationis · sive fons revelationis · vel oculus manifestationis
vel oculus mundi · Engannim fons orti
vel oculus eleuatis · Engannim id est
qui aengannim · Enigma qio figu
rata · vel obscura gratia · Enichal
gratia mea deus · vel gratia mea dei · Enoch
dedicatus · vel dedicans · sive edificans
vel gratia · aut cum deo ambulans · Eno
dim sive dedicantes · vel dedicatum · sive
edificantes · aut cum deo ambulan
tes · Enom esse h sit · vel esse h sit sive fons
volutatus · aut oculi formidinis ·
Enon aurius meorum · vel oculus me
rorum sive fons roseus · aut oculus
murmurationis · Enon id est nol
lumo · vel deficientes sive murmurans ·
aut uisiones · vel infirmatus · Enon
remnon fons aggens · vel oculus solu
tus · Enoames fons solus · vel oculus
mandans humiliatus ·

Epastus erectus · vel aut gens · sive
strigilis · aut equide uidens ·
Epastodium ferule · vel strigilum
sive fertilitans · aut fertilitas ·
Epastorius strigilis · vel fertilis
sive fertilis · aut fertilitas · Epi
tima sup iudii · vel iugemia · uel
festa pmisera · Epitima secretum
vel supra cuiantes · Epiphanes no
bis · vel sit apparens gratia · Epi sit
mentans gratia · Epistola sup
milia gratia · Epiphenetion id est qui
eplymenis

Eram uiatie fecit · vel uiatie fac
ta · vel uiatiublimus · Eiastus

ep

cr

fē mīs indens · ⁊ fēis met uitio · ⁊ iu
gulans fenis absurde uocab ⁊ ulum
figuratum · rech iugul uita · ⁊ es
tritus pauore · ⁊ iugab lapis · ⁊ lapi
dens · ⁊ iugul mens · rech ebri
⁊ ebrietas · ⁊ ad solitudinē dirigens ·
rech amatha meroris · ⁊ amatha
tristitie · ⁊ mestitie dolors · ⁊ ama
matha eius · ⁊ meror eius · ⁊ ri
nan differens · ⁊ ablatio · siue ama
tha nom · aut amatha grē · ⁊ rinen
⁊ ernon amatha tristitie · ⁊ amatha
tzans meroē · ⁊ desertio · ⁊ dampna
tus · ⁊ id qd ernon · ⁊ wlion dolor
⁊ dolor · siue mestitie cor · aut mesta
tie dolorum ·

19 ⁊ sem affirmans · ⁊ mentens
siue studens gnōm · aut plas
mato donationis · ⁊ saban ignis
meo · ⁊ ignis ceis · ⁊ sahem siue
mutor · aut mutans · aut affir
matus · ⁊ sahan uoluntas me
roris · ⁊ uoluntas fornicationis · ⁊
ar mentum · ⁊ insule libatio · ⁊
ar id qd iscat · ⁊ sacas id qd iscatas ·
⁊ sacon uoluntas meroris · ⁊ con
silium tristitie · ⁊ sammar mutatis
m · ⁊ affirmatio mea · ⁊ saongab
id qd aliongaber · ⁊ sar facens ⁊
frēna · ⁊ sar tangens · ⁊ frustra · si
ue rubens · aut ratus lapidum
⁊ sorti · ⁊ ꝓ fos · ⁊ sbal ignis mater ·
⁊ ignea in eruatio · ⁊ sbal id · ⁊ s
lem ignis meo · ⁊ ignis ceis · ⁊ calor
eor · ⁊ sban id · ⁊ sbel nemus · ut
flatus · siue ignis uentus · aut ig
nis uentis · ⁊ sbon flatus meroris ·
aut sanguinis restitue · ⁊ sehia grēp
nens · ⁊ hetedrans desperationē · ⁊
shaloch · ve glie · ⁊ cecidit glia seu
ve gibsa · aut glanio hic oratium · ⁊
uanitatis ē gla · ⁊ sehan grēpnen
tes · ⁊ hedrantes desperationē · ⁊ sho
lotus · ⁊ ignis omis siue totus ig
nis · aut totus igneus · ⁊ sar miser
cors · ⁊ miserabilis · ⁊ sod id qd aliod ·
⁊ sodh incendit · ⁊ incendentes · sh
ignis puteus · aut ignis puteus met

⁊ soras adiutor · ⁊ auxilium · siue mia
dni aut mia metuens · ⁊ sore
lon mia chij dei · ⁊ mia mea ds mi
⁊ sorm adiuuans mentes · ⁊ intel
ligens mirquarily · ⁊ sion tinghin
tristitie · ⁊ aegritudo meroris · ⁊ mia
tus · ⁊ seluenius · ⁊ memoras · ⁊ si
lentium mis · ⁊ uiuentis mea ·
⁊ selias separatus a deo · ⁊ seliamme
dnm ē ⁊ a dno appropinqns ē · ⁊ quon
ht sillas · ⁊ semel gēma · ⁊ electri
⁊ serplasma · ⁊ electro · ⁊ fictile · ut
aurum · ⁊ sphata firmam apiens
⁊ plasmatio regionis · ⁊ sit uiuentis
mis · ⁊ uiuentes mea · siue fruiti la
borans · aut plasmatio laboriosa
⁊ aduiuia me · ⁊ smona festinans
⁊ festinatio · ⁊ ignis · aut elisetus ·
⁊ sna ignis · ⁊ sadens · siue a sodo
mimo · edisserens · aut edisserens
⁊ sua meligenas ⁊ orientalis · ut
aerii mei · ⁊ ⁊ sopus mis · ⁊ sriel
auxilium dei ⁊ auxiliatus a deo · ⁊
beatus ds · ⁊ sram sagittam in
dens ⁊ sagitta uisionis · ⁊ uiscoes
aut sorti iacitio gri · ⁊ aerii mis
tiae · ⁊ aerii tristitie · ⁊ sorti · ⁊ decio
· ⁊ decuria · ⁊ nobil · ꝓ ē ⁊ ⁊ sonne
⁊ sram aerii eius · ⁊ aerii con
aerii tristitie · aut aerii uiciis
tis · ⁊ sromite aeria eius · ⁊ aeria es
tis · siue aeria tristitie · aut aeria
uiciamus uitia · ⁊ sha ignis
⁊ cogitatio · ⁊ shama ignis ma
nens · ⁊ cogitatio doloris · ⁊ mia di
⁊ ignis demolliens · ignis deiol
uens · ⁊ shamo id ē · ⁊ shamo
ha ignis manens et ⁊ cogitatio
doloris eius · ⁊ shaolidem qd aut
shaol · ⁊ shaolite ignes gentes
⁊ ignes parturientes · ⁊ shaon
cogitans dolorem · ⁊ cogitatio dolo
ris · ⁊ shaulid qd est shaol · ⁊ sha
ma cogitans · ⁊ cogitatio · ⁊ cogi
nans · ⁊ cōgitatio · ⁊ shemo id ē
qd est shamo · ⁊ shemolie femina
uiuentis · ⁊ uiuentes mulieris · ⁊ s
hon ignis meroris · ⁊ cogitatio ⁊

gnitans.

Ethan robustus mis vel fecto mā
vel sufficiens in Ethana fortis do
minus vel fecto dni. Ethalon ter
nabula meorum vel repositio tristi
cie Ethan homo robustus vel sti
matus vel suscipiens nauigatio
nem. Ethan de erat robustus vel
ascendens vel fortis ab leonibus vel fi
lius mirabilis vel fortis domo vel ro
bustus gre. vel ascensio. Etham pe
nallis ab sonetra vel cōsilii ab
sonetrii vel anus vel volatile vel bos
ab sonibus vel filius mirabilis.
Ethan cuncta sana fortitudo
vel sana profectio. Ethanim robus
tus robustorum sive fortes domo. aut
fortes gre. Ethebel robustus deo vel
fecto dei vel mei ds Ethama
meorum vel ingens sive metra aut
ludens. Ether formido vel mea abu
tum vel deprecatio Etheus stupens
vel formidans sive stupidus aut
formido Ethi mei vel mirabilis
sive stupor aut obstupuerunt.
Ethimvfecto vel fortitudo sive for
tis ens aut vfecto eorum vel accipiens
glam. Ethiopia id qd aethiopia.
Ethiopes id. qd aethiopes. Ethio
pissa id singlr. Ethmas decima
no vel apparatus. Ethnica pagani vel
gentiles. Ethniel robustus deo vel
fortitudo dei

Eua. vel iura seu calamitas.
Eauin mi iuuenis. Euboli
bonitas obscuro vel bonitas eius.
Euchoelia apprehendens dnm vel apprehen
sio dni Eud accipiens glam. Euch
e vel desidet sive desidens. aut desi
derii Euergetes torquilar pesti
mi vel fera oppilio Eueus ferus vel
pessimus sive feror aut lapides
colligens vel desidens Euel de id pl
Euforia id qd auditorum Eufortes
crescens vel frugifer sive humus.
aut pulverulentus Eufraxeus
id e Eui ve mi vel calamitas mea
vel bestiarum vel inequus vel ferox vel

desidens Euih fratales vel fratres
seu desidant aut desidentii meum
Eul stultus vel insipiens Eula do
lens vel pruriens sive stolidus.
aut a principio vel societas vel fasci
culus vel intuicans Eulach id e.
Eul merodach stulte amaris vel
insipiens vel amaricans vel amara
arrogantia vel amara continentia.
Eum iniqui vel iniquitas sive
ve eis aut allamitas eorum Eume
nis omnis ministerium vel commissū
er ipsis assumptū Eunice omnis
vel omnium Eupator omnis sepās
vel commissens sequens vel bonus pī Eu
tychites id. qd euthites Eupolemi
omnis ore amisos vel miscens ora
maledicto Eurielion dicens in
ferius vel commiscens densum qui
e eurus ventus Euthices amens
vel insulsus. greciter di formatus
Euthicus id. Euangelin boni
nuntii.

Ezbachanus idem qd egbarha er
nus. Ezaiste adiuuantes.
Ezhalis iuue credens vel iuuis ec
cesio.

Ezala ysopus vel humilitas Ezaia 5
Eliat ysopus mea vel humilitas
mea Ezabo videns vel visio Ezaion
videns surdum vel videns inferiorib.
Ezead videns seruitute vel fortis e
reditatis vel fortis grec. Ezechia aut
xilii vel confortatio Ezechias aut
lii dni vel confortauit me dns vel
fortitudo dni vel mu lii dni vel dns
aforio eius. Ezechiel auxilium
dei vel aforiauit me ds vel fortis dei vel
apprehendens dm Ezel videns dm
vel fortitudo dei Ezer pī oza auxilii
vel fortitudo sive separatis aut sātica
tus Ezer lapis adiuuens vel pugnans.
Ezia videns dnm vel fortitudo dni vel
adyutus dno Eziel videns dm vel for
titudo dei vel fortitudo mea ds Ezion
videns dolorem vel videns iniquitā
vel abilitum meorum vel visio meorum.
Ezir sātificans vigilem vel fortitu

do uigilie. Ezrael sem dei. Vatrui
dei seu auxilium dei. aut auxiliator
ado. Ezra auxilium. Vel sem. Vatrui
Ezrabat id q̃ ezabat. Ezrai semi
nans in. Vatrui mei. Vel indigena
Vel oriundus. Ezrates sem mei.
Vel semmatutinus. Ezras auxilium.
Vel natus. Vel disciplinans. Ipse est iose
dech. qui et malachias. Ezrel sem
dei. Vel auxiliator ds. Ezri sem mei
Vel auxiliator mis. Ezricham mei
surgens. Vel auxiliator mis noctis.
Ezriel sem mei deo. Vel auxiliator
mis ds. Ezro sem eius. Vel auxilium ei
siue auxilians est. aut auxiliator
eo.

Incipit ipse liber p. f. l. mei

Hacc o sapiens. Vel os assumptio.
Hacce idem. Hacela os
ayiens dno. Vel os assumens
dni. Hacelas id est. Hacce aperiente do
mino. Vel assumens ei. Hacid uisi
tans Vel uisitatio. Hada redemptus
Vel redemptio. Hadai redemptus mis
Vel redemptio mea. Hadana redemp
tus dno. Vel redemptio dni. Hadaf
sur uallatus. Vel redemptio fortis sui
redimens angustiatos. aut re
demptio abbreuiatus. Hadassurre
uallatus. Vel redemptio fortitudinis. Vel re
dimens angustias. Vel redemptores
abbreuiati. Hadath redimens spe
Vel redemptio proximi. Hadias re
demptus a dno. Vel redemptio do
mini. Hado redimens est. Vel redemp
tio eius. Hadon redimens men
tes Vel redemptio mequitarum. Hagi
el occursio dei Vel occurrit michi ds.
Hagoldoros. i. maledicta comme
dentes. Hagur hiatus. Vel os pelli
cum. siue occurrens lumini. aut
occurrens meridie. Hahed eun
tens retro. Vel operatus uiue. Ha
latth saluator mis. Vel saluatio
mea. Halala cadens dno. Vel oca
sus dni. Vel mirabilis ds. Vel aperu
ra dei. Halel gloria. m. i. pa. xi.
C. Si. floreat filius exaltat. Ha
lange ap macedones legiones.
ap hispanos cadit. ap gallas
continent sex milia sexcentos
sexagintta sex armatos. Hala
lay cadens princeps Vel ocasus
arborum. Haldeas cadens gme
Vel ruina patriarcha. Vel excludes
frenum. Vel excidio vernaculi. Ha
leam cadens pplis. Vel ocasus cor.
Halech diuidens. Vel diuulsus. siue
diuisit me. aut diuisio mea.
Halel cadens deo. Vel ocasus dei.
Halelay cadente principe. Vel oca
sus saluonis. Haleth saluat
Vel saluatio. siue ocasus uite.
aut cadens patrore. Halech sal
uans me. Vel saluatio mea. siue oca
sus uite mee. aut cadens pa
tore mei. Halthalay cadens pri
ceps. Vel ocasus mutilis. Halone
dens meore Vel casus mequitatum.
Hallonites cadens murmurans
Vel casus mutilis. Halch euasit
Vel liberatus. Vel saluator mis. Vel salus
mea. Vel saluatio mea. Ipse est
plorat pinquis lood. et cum
ta siue saleh non impositus.
Halchi filius lais tde. Ipse est sal
chiel. maritus michol. Halchi
as euadens p dnm. aut liber
dni. seu saluat me dnis. aut
salus mea dns. Halchiel eua
dens a deo. Vel liberatus dei. siue sal
uat me ds. aut salus mea
deo. Ipse est salchi maritus mi
chol. Hallu mirabilis. Vel admi
ratio. Vel uidete. Hallure mira
biles. Vel admirantes. Hamuel con
templans dni. Vel facies dei. Ha
ni locutus. a fanno. Vel fauido dic
tus. Vel agreco fame. q̃ est nox.
Hamalma uisio tiana. Hara
feroz. Vel ferus. siue onager. aut
feroctas. Vel agricola. Haraf
glutto. Vel insatiabilis. siue ona
ger mis. aut feroctas mea. Ha
tan ferus. Vel onager. siue frugi
fer. aut feroctas eorum. Haraio
uiuidatur uiuum. Vel dissipatio

eum siue denegans uerū aut
discooperiens eum. Vregnans. H a
rao nehao dentibus perissos. V
dissipans sparatus. siue tenegēs
perissionē aut discooperiens sparatos
rem. Harres auferens. V siue crescens
siue diuidens aut diuisio. H ara
sim siue crescens eis. Vartigrinum
cop siue diuidens eos. aut aut
sio eos. Harach hiatus. V hia
tus siue hiante me. aut hiatio
mea. H aram hiatus inquitus
vadulans. V siue hiante me. aut hiatio
mea. H aram hiatus inquitus
vadulans tristitie. vadulans
tristitia. H aramionites aduolan
es tristis. H arenach dissecto mā
vitellus sagineatus. V siue excellio.
H ares diuidens. V diuisus. V diui
sio seu dissipans. V uiolentus. V e
quus. V fortis. V uiolentia. H arfar
alpa. V fortiens. V dissipans. H a
telite dissecti. V diuidentes. siue uio
lenti. aut dissipantes. H arser is
pse. H arsarach id q̄ sarenach.
H aros id q̄ sares. H arsandarchu
onager habundans omis. V fer
tas egressa sufficiens. H arsarh
onager amarus. V ferocitas pta
tionis. H arsecin onagri ami
ci. V fori pticipantes. H arsim
seymormans. V seymormatio.
H atrida ferocitas uidicis. V oscul
sio uidicantis. V redemptus. H ar
tie ferocitas. V gaudio. V lagtuela
V singulet. H artum fortes. V osul
si. H alee transeundens. V transe
censio. siue transgrediens. aut
transgressis. H ale transcensio. V
transitus. siue transgrediens pro
ipso phase uel pascha legitur. H a
sea transiens eum. V transcensio
eius. V claudus. V aptus. H alech
transgressus. V transgressor. siu
transgrediens augustus. aut tra
gressio augustus. H aleida trans
gressus ingl. V transgrediens cel
situdo. H aleton transiens mō
tes meoris. V transcensio uiaī
die mique. H alpha. aperiens sub

bito. V donatio assumptionis. H al
ga dolentis. V exultus. siue alti
tio. aut os deleti. V os mutū ab ore.
H alor transiens montes. V trans
censio uacuitatis. H alsa transli
uentens. V transcensio uenuenes.
H assur pator uiedrix. V sapiens a
cultrectat. H ach. clima. V plaga
uelut cum dicimus septimato
nalis plaga. V mediana regio.
H achuia clima dni. V plaga do
mi. siue capiens dns. aut aptio
dni. H achiel etradens. a deo. V la
tratio dei. siue capiens ds aut ap
tio dei. H achmoal. apiens ex pe
gentibus. aut aptio de pie gentio
rum. H achiel id q̄ fachiel. H a
thures decepti calcanis. V calcan de
decepto. siue uiuellam efirmata
aut uiuella efirmata. V panus
conuellentis. H au nech. V subito
V erudiantes. V erudiationes eius
tas est adez regis edom. si impal
di fuit. V erudiens ut dicit. ieu.

H e disciplina
V os ab oriendo ab osse. siue ex
tor aut decepta. V laqueus. H elen
ne edificans. V discipline filia.
H adahel redemptus deo. V redep to
dei. H egor hiatus V ons pellis.
siue os pellicum. aut ors hiatus
V prapius similitudinis. H el
dis. idem q̄ faldis. H e
lech trina. V decretio. V ab saltus.
V dolentis. V os in uiri. V os deleti. uel
os uiuentis. H eleta dni diuisio. V
mutacula dni. V saluatus dno. V
uiuificatus dni. H eleita precica
tio dni. H elech erudiens. V mita
bilis siue uiuificans. aut saluata
tio. H elechie erudiens eum. V mi
rabilis ei. H elech saluans me. V
mirabilis in. V erudiens me. H e
lechia saluatus dno. V uiuificatus
dni. siue erudiens dnm. aut mi
rabilis dns. H elechie erudiens
V saluatus. siue mirabiles. aut ui
uificati. siue erudientes. aut ui

uficantes. Hiur excludentes uel
saluatus. siue mirabil. aut uiui
ficatus. Helicem ruinam frite
timorem eius nō est latinū. sed
hebreum. Helmon almon ille
l iste locus. siue nescio aut nes
cio quis. Hellon cadens meroe. l
casus miquitatis. Hellontes id
q fallontes. Helonem faciem dei
l faciem mea. Helchi id q falchi
Helchias idem q falchias. Ele
gonta diuidens l diuulsio. siue
dilescens aut dilectio. Henach
nitis l inuitens. Hennadon co
ūsa generatio. l qusio generationis
Henenna qusa l qusio. Hennas
nitis l inuitet. Henidii disci
plina ascendentiū l disciplina
ascensionis eor. Heor os uarum d.
l disciplina luminis l erroris fo
rāmī. aut disciplina meretrium.
Herezeus separatio l dissemination.
se siue separans. aut dissemination
l fructificans l abs mutio. Here
zeidem pl. Heros id q fatos. He
sur uiolenta angustie l dissipa
cōbratus. Hese transiens l tran
sgrediens. siue os aut odor florens.
Hesse idem. Helga id qd falga
Helor os nigrum l error fetiue lu
lagus fortis. l disciplina angustie l
disciplina angustie. Helius ore
mutor l os multitudinis hoc
latinū nomen uiolenter hebraice
figuratū. Helsur abum l lagū
ius angustie. siue erans robust
aut disciplina directionis l pan
ni serici l id q fallur. Hethapi
ens l apto. Heta apt l apto siue
apiens eum l apto eius. Heretic
diuidens l discoopiens. siue os m
dmans aut libicus uiculus. qpe
e fortifat dnūs ioseph. Hetheta apt
ens dnūm l apto eius. Hethmoab
id q fathmoab. Hethora os uiui
ris l ore explorans. siue uiscella
luminis. aut luminis. aut oris
explorantis. Hethos dissoluens

insuram l dissoluto insure. He
thosim dissoluens insuram d
l dissoluto insure eor. Hethul
id qd fatuel. Hethulim apiens
eis l latitudo eor l minuens
panem. Hezrel os meū dei l os
meū ds siue os meū gimnans
dei l oculus dei l os discipline
dei. Hezrelite ora mea dei l ora
mea ds. seu ora gimnasma dei.
aut ora disciplinam dei.

Hiahiroth eor nobilitū.
l os nobilitū l eor nobilitans
l os uiri. l os uiri. Hiehol os omē
l os omnū ab ore. Hiemion ore uiue
tio l ori eor siue eiunctio l os al
ligatum. Hiadelphia saluans
lerentē dno l saluans adhesionē
dni. Hiarphes declinans prin
pem l declinatio principis. Higer
ius os principis l os principum
l occurrens l erratus. Hielmon
mire donatus l mita donatio. siu
os panis eor. aut panis ous eor.
Hieteus declinans l declinatio si
ur os meū. aut cibo mea. Hilp
pus os lampadis l os manuum.
Hilppis os manuū l os lampa
dum. Hilppenses ora manuū l
ora lampadum. Hilstea cecidit. uel
cadens potatione. siue cuma du
plex aut cuma poculi cuiusis est
que nē di aschalon. Hiuium ca
dentes l cadentes potatione seu cu
ma duplex. aut cuma poculi hui
sē palestini. Hilogolius ore pecq
pitus l os meū et in ortum. Hi
lechor cadens turga l calcus lectu
li. Hineos ore petis l ori patrens
siue os requirens. aut ori peper.
Hineos os nunciū l os silens. uel
os augurans. aut oris augurij
Hinon os meū mutile l os meū
nepotum. ab ore non ab esse l ous
psonia sōm orig. Hisedia
os sonans l oris sonitus. siue
cognoscens dnūm. aut cognitio
dei. Hison ebria quia deum flu

tio con. Gerhara tangens. vel ides.
Gerhdelch torcular vgenii op
pressio pauperum. Gerhepher tor
cular separans. vel oppressio diffemi
natoris. Gerhsi opprimentes. vel to
cularia. Gerhna torcular frem
gens. vel oppressio congregationis
Gerher murale. vel leges. sive mu
ros aut circumdatio. vel is. vel explo
rator. vel torcular videns. vel aqua
exploracionis. vel dans. Gerhens
idem est. qd filius gerher. Gerh
res idem. Gerhera murus eius
vel circumdans eum. Gerhemon
torcular excelsi. vel oppressio subli
mitatis. vel opprimens sublimes vel
mortar malii puniet. Gerhsema
ni mali pinguis. vel pinguedinis
sive opprimens nomen humile. aut
torcular famosae auditionis.
Gerhson opprimens pupillam
vel torcular doloris. Gezabel est re
vel est fluxus sanguinis. vel cohita
tio vel fluxus mentis. vel fluens
sanguine. vel sinquilmiti. Gezem
mentis plantatio vel opp. in
anis palpitatione. Gezer idem qd
gazer. Gezbe vel vortiens lacte
ris. vel fortitudo disciplinae. Gezon
fluxus doloris. vel cohitatio mutu
lis. Gezonites fluens more vel
cohitatio miquitatis.

Gadiroth sepes. vel macia. Gid
deroth iam sepes dicor. vel ma
cie bine. vel macia saltuum. vel cin
dezi vallis visio. vel pervertum
videns. Gigal redemptio. vel re
demptus. Gilo transmigratio.
Gilon idem qd gelon. Gilonites
idem qd gelonites. Gimel plen
tudo. vel retributio. vel desolatio. Gi
neth ortus iure. vel principii pa
tris. vel ortus nuis. vel arrogantia
mea. Gimzaiti locus ubi lucrato
res multi exercebantur. vel oppidum
femmeae vel scola. vel domus bal
neor. Gio luctatio. vel luctatio.
Gion locus ubi inclinis est sallo

mon. lucta. vel declinatio. vel vallis
pretatis. vel harena. vel locus luctae.
Gion fluvius paradisi. idem qd ge
on. Giv dimissio. vel pressio. Gessa
sacrificans. vel sacrificii. Gierea
minuta harena. vel gravella qd
fluvius secum vehit. Giuditi
inflatio. vel mentio. vel mensio. vel
ascensio. vel mentis. vel mentis erect
sus insula. Gerra aspiam.

Gotthia gens peccatrix. vel
qui pedor. Goblatus. vel loca
sta. vel precatio ordinata. vel fovea.
Godolias magnificans dnm. vel
magnificus eius. Godoliachima
gnificentia pedimet. vel magnifice
in pre meo. Gog tectum vel tec
tum. Gohel propinquus vel deo. vel re
demptio dei. Gohim gs vel pri.
Gola alienus. vel revelatio. Gola
transmigrans eos. vel voluptatio
eor. vel voluptatis eor. Golgatha lo
cus calvi. vel locus calvariae. sive
est nomen hebreum. Golias transmi
grans. vel transmigratio. sive revela
tus eos. aut robustus eor. Golia
thi idem. Golim acus. vel loca pa
lustria. Gomi fovea. vel decipiens
sive laqueus. aut decipula. Gomer
assumptio. vel perfectio. sive con
sumatus. aut assumatio. Gomer
perfectio. vel consolatio. vel perficiens. vel re
munerator. vel mutemutatio men
dax. vel mutua. et antiquor. aut men
sura est decima ps. ephi. s. qnde
rum modior. Gomorra secretus
vel secretio sive videns pp sin. aut
timor pplatis. z sacend qd hoc v
nomen mhebreo. nō hō. G. luctum
h servitutis pocellem am. z dō
agnoura. Gomorrei vinulti. vel
secretosi. Gonathi ortus pedi. vel
vegantia temporalis. Goneabi
thi furium filie. vel furium filia.
Gon ortus mis. vel arrogantia
mea. vel inundatum meii. vel furtum
meii. vel fovea. Gorgias dividens
luctam. vel precisio luctantium.

dormiam precedens dona ⁊ diui
dens castra eor. Golem applicans
eos ⁊ appmquans plantationi eo
rum ⁊ pluuiosus. Golem appli
cans ⁊ applicatio siue appmquans
palpatione aut appmquans pla
tatio. Golnam applicata ⁊ unita
eam siue applicans aut applica
tio Golon idem qd golem. Gotho
uel voualar videns deo ⁊ oppressio
applicans sua Gogesthev idem
q gesher. Gozan idem qd gazan.

Gulhel idem
q golhel Gulhelite redempti
oni ⁊ appmquii deo. Gulias appm
quans dño ⁊ redemptio dñi. Guni
idem q goni Gunite idem pti
Guubal diuidens uiros ⁊ preci
pitio uetustatis ꝓ ē generata ubi
habitauit abraham. mēpuānos p.h
Habel filio ⁊ impuni
tio. Habel princeps ⁊ par
ticipatio siue cōmisit aut
certam misit. Habel ite partici
pes ⁊ participatōes siue commisit
aut transmiserunt. Habi pīs
⁊ fōmis uite. Habil a pīs deus
⁊ fē mis dñs. Habor idem q abor
Hachan necessitas ⁊ necessitū. Ha
dyatan turba ⁊ turbatio. Hachi
nemens cos ⁊ recentio eor. Ha
chor excelsum ⁊ sublimitas.
Hadada testis ⁊ usq ad testimo
nium. Hadrahym inuidens pes
simos ⁊ mundatio pessimor.
Hadriel greges dei ⁊ aggeni deo.
Hadim vestis mistite ⁊ mundas
mistitatio ⁊ apparatus. Haferā
ra ⁊ pulus siue humus aut
fodiens. Hafara tumulus ⁊ tumu
lus siue pulus aut effodiens
⁊ maris effossio. Hagalocim ⁊
medianus siue locutio aut me
diatio. Hagegach animans
⁊ amicitia siue acrimonus ⁊ la
tratus. Hagerihel ad uena
mis ⁊ mola dei. Halon uita
uallium q ventui ⁊ q sno uite

robore. Hailistre delens ⁊ uita
parturiens. Hai uita uallui
⁊ quesio uite ⁊ festuitas ⁊ de
serium palme ⁊ dies. Haia
uita uallium eius ⁊ q sno uite
eius ⁊ umbraculum ⁊ fōmis ⁊
spinosus ⁊ uiburn. Haiam uita
uallium eor ⁊ q sno uite eor.
Haiath adempnatio. Haicha
idem q aicham Haiam uiui
uus ⁊ dolens. Haiion ubi erat
uisi ⁊ ubi uisi fē. Haiman uita
uallium mirandarum ⁊ q sno
uite mirabilis. Haim idem qd
ahin ⁊ ain. Haio idem q haia
Haiu ultimmans ⁊ claritas ⁊
oculus. Haisar fōmis princeps.
Haiud fōis mei vbiū. Haiui
fōmitas ⁊ pratum. Hala liga
ta ⁊ amra ⁊ clamitū. Halaa fōm
tum eius ⁊ eternans eum. Ha
lac portio ⁊ ps mea siue lubi
tum aut impeditio. Halasa
terplex ⁊ ordinata siue dimens
aut ordinatio. Halda deprecans
dñm ⁊ deprecatio dñi. Halus
fermentum ⁊ q sno uitio. Hama
ta idem q amata. Hamas in
dignans ⁊ furens siue furor
aut indignatio. Hamiel ppl's o
mis ds ⁊ ppl's mis dei. Hamor li
mor ⁊ uiuinus. Hamora ppls ca
rus ⁊ ppls illuminans. Hamuel
illuminans celestis vos ⁊ celes
tis voris siue ppls dolens par
turiens. Hamuite celesti vores
⁊ calefactiones mamitū siue po
pli dolentes aut ppli pnitentes.
Haman addens ppio ⁊ vsio ppli
Haman redens domi ⁊ vsio gre
Hanaht reddens ⁊ respondens
siue reddidit. Hanelgaba solli
citans ⁊ humilians siue solli
citatio aut humiliatio aut imi
nuisti eor ⁊ dolor eor. Hanihel
pauper dei ⁊ videns deo. Hanon
videns incertum ⁊ videns inique
tatem siue reddens dolorem aut

psio mutilis. haoz idem qd alpi.
haores q alores. hphon idem
qd effron. ham idem q am. zpa e
tages cuttras medon. harada mu
tuitum. kadmuratio. harim filii
ms. v filiatio mea. hares testatio
mea. v testmonii mei gtis. harim
tractatio. v tractatus. v pfectus. h
sarmoch. atteti moris. v attti an
guste. haseroch idem qd aseroch.
halon festinatio. v festinantes. ⁊
hatad id q adiad. hatharoch arcan
ti. v corone. hadjonel id q adjonel.
hanna. ipa miquitas. v suscepto.
miquor. haran fons v motio. uv
subitens dos. aut subito con. h a
nul structura. v insipientia. sine sti
tis aut insipiens. haroch idem q
aroch. haran claudus. v insiens
sine claudicans aut claudicatio.
harach medicus medicus. v medi
camentum. harcia ardens. v pruito.
hazaz sementia. v apprehensio.
hazbi mendacii. v miquitas. ha
zeb. p gens. v alytens. sine profectio
aut pkusens. hazuba deletum. v
relicta sine deletio. aut deliccio.

De eo v uide. he

Dipa. v ista. sine suscipiens aut
suscepto. hbal idem q ebal. heber
uector. v transiens. sine transitus
aut transitorius. hebrcus uncaes
v transitor. v transiens. sine transi
tortis. helron pauperulus. v pauper
sensu. hbri uncetor ms. v transi
tio temptina. helron idem q ele
bron. helronite id pte. hecechan.
ante cecidens. v iste suscipiens hu
miliate. hedri ornatus m. v tu
multuosus ms. v pm ms. v acumen
meum. hedar transitus. v separio. v
socius. v additio. heder grex v mag
nifica. v pallium. hedo parvulus ser
vus. v restificatio uite. heber id
q d eber. zpe e heliam filius achi
tophel pi vechsabee uxoris uire.
hete qui e. v qui existit. helanda
tus qrus. v maledictio. v maledica

hela. v allis qrus mee. v maledica
m. helann abiecto. v sublimina
re. helam oppositu. v compositu. v
sclare aut sempiternu. helas lat.
helen deo gratias. v deo donatus.
suze v allis qrus aut robustus
gra. helbad. dei filius. v ds excelsus.
helral pruila. v portio. helchana
dei zelus. v dei possio. helchera ps
chni. v uendicatus chno. helcese id
q elchese. helcesetus idem q el
chesetus. locu est loci nominis
vsu sui natum. helchi pritus m
v uindicatio mea. helchias ps
chni. v uendicatus chno. v restitu
tio chni. helchiau ps chni est. v
uendicatus chno e. quartus lib
fillas. heldan acumen eius. uv
exaltans eum. heldad acum v
exaltans. v ds ms pitet. v ds ms
pitus. heldau acum meu. v acum
tio mea. heleamen id q eleam.
heled acceptio glie. v accipiens
glam. helem q elem. heleleta
id q halasa. helles exens. v exito
l. v pa xi. 3 m. ti. xxiii. dz helas.
helemoch grece exulus latine ex
tus. helech accipiens uiam. v suc
cepto patiens. helphaal deo excelsi
v dei miraculu. v ds mirabilis. heli
foras. v ascendens. hli ds ms. v dei
tag mea. v exaltatus. v ascendens.
helaud ds chni. v dei chnatus. helad
idem q elad. heliam id q elim.
helias ds chni. v dei chnatus. sine
ascendens chni. v uolutus chlator.
heliasphan dei mei factens. v dei
mei exitio. helidetha deo meo pec
cans. v deo meo tpallis. heliazi dm
mea iudens. v dei mei iudio. sine dei
mei auxiliu. aut dei mei fortudo. he
liehel deo meo pruitus. v dei me pruit
la. heliel ds ms ds. v dei mei dettas
v deserum dei. zpe e lyeiu ipma
pro regu. helipsal dei mei eas. v
deus cadens. helipsalech idem q
elipsalech. helipsau ds ms mi
rabilis. v dei mi minutim. helyhe

lech) deus meus ruina. vel deus meus detectio
vel ds mis eruadens. vel ds mis saluans
Helichel ds mis mis lucens. vel deus mis
ds. Helim deficiens. vel fortis con-
sumens aureos. vel robusti. Helimai
elis deus meus exaltatio. vel deus meus
infirmus sufficiens. Helimech idem
elimelech. Heliodoris deo meo ge
nerans. vel deus meus generatio. vel sedim
grecam ethymologiam solarius
generatio helios. .i. sol dr. Helice
nat deus meus fons mis. vel deus meus ocis
mis. vel ad dm oculi mei. Heliopol
sol ciuitis. vel sol ciuitas. Heliozeb
deus meus munus. vel deus meus dator. vel
deus meus remunerator. Helisa ds salutis
vel ds. mis saluator. vel oculus dei
vel iur. Helisabet idem. qd elisabet. He
liseus. ds mis saluator. vel deus meus
saluans. Helisua idem qd elisua.
Helisu ds dns. vel ds dnator. siue ds
mis iste. aut ds mis ipse. Helizer
deus meus auxilium. vel deus meus fortitu
do. Helmodad idem qd elmodad. El
modam deo natus. vel deus natiuitas.
Henalem deo fidei. vel deus requietio.
Helmatham id qd elnatham. Helo
vel helon id qd elon. Helom somnolus
fortis. vel exercitus fortitudinis vel
campus. vel expeditio. vel in mutule-
Helon exercitus fortitudo. vel exercitus
fortitudinis. vel robustus. vel iuuen
aries. vel fetus con. vel exercitus. He
lonite exercitus fortitudinis. vel ex
ercitus fortitudinis. Helsaphan
deo umbratus. vel deus umbraculum siue dm
speculans. aut speculator dei. Hel
theche pferens. vel platio. Helthedeen
idem est. Heltholach. accipiens coaccu
um. vel acum vulnoris. Heman p
turbans. vel turbatio siue suscipi
ens aut formido con. vel fortitudo
con. Hemon id. mirentus. Hem
el) uallis. vel abyssus suscipiens
aut profundus. Hen ere fonte
vel ere oculi. Henech idem qd e
nach. Henachim idem plur. He
non id qd enon. Hennon uallis

uallis mistice. vel uallis infectio
nis. Her uigilans. aut pellice
us. siue exurgens. aut confusio
vel latus. vel solus. vel resurrectio. He
ram idem qd eram. Heramite ua
ne fri. vel uane facientes. siue
uane fecerit. aut uane factoes
Herasius uigilans. vel effusus. si
ue mis uidens. aut fris mei uisio
o Hercules gloriosus. siue. Herehu
za. exurgens mandatum. vel uigi
lia fictionis. Herehuzer. exur
gentes mandato. vel uigilantes fic
tionib. Hered uigil iura. vel con
surgens pastore. Hereliue uigi
lantes iure. vel exurgentes pasto
ribz. Heren uigilans eis. vel re
surrectio eorz. Her uigilans in
vel resurrectio mea. vel uigilie do
lorz. Herias uigilans chio. vel re
surrectio dni. Herie effusi. vel u
giles. siue pellices. aut exurgen
tes. Herithopheth uane facies
os predium. vel uanefactio oris
protegentis. Herma idem qd er
ma. Hermagedon exurgens ten
tatio. vel uigilia in hirationis. Her
mam anathamerozis corruel
anathamizatio resistite corz. Her
mes idem qd ermer. Hermogene
mons seruitutis. vel uomens eos
mutalle. Hermon id qd ermon.
Hermonitim idem qd hermon.
Herodes pellis glans. vel pellicen
gloriosus. vel pellis gloria. Herodiam
pellis glantes. vel pellices gloriosi.
Herodias pellis glans. vel pellicea
gloria. vel formido. vel mergens. He
rodion formido. vel pastor. Heloze
ron mia dei. vel auxilium meum deus
mis. Helu uiuentis mis. vel uia
uiuens mea. Helron aurui. vel am
pliatio. Heleer abscondita. vel ab
scondens. siue eleuata. vel ipsis
aut ipsamantur. Hetch limam
uiua. vel uiuentes. vel pentor. Hel
homo. vel locus formido. vel stupor
vel pascens. Hethat idem qd ethat.

Hechan fons · vel cenulus · siue pauo
dono · aut uiuens gra · Hechan · anim
mata · vel animatus · siue anus eos · ait
suscipiens naurigationem · Hethanim
idem qd ethanim · ipse est · misis o eds
ber · Hether formido mea · vel stupor mis
Hethetis uiuax · vel pauidus · vel form
dans · aut stupidus · vel qui mitta
re ñ sciat · Hethnas pauor columbe · vel
uirga serpentis · Hethi uirga mea · vel
pauor mis · Hen gra · Hetheus idem
qd eteus

Hia sublimis · vel exaltatus · Hia
Hire sublimiles · vel exaltati · Hic
mam iudicamo ppli · in · ps · vi
f · 9 · m · 10 · scribitur · Jethmam iu
dicat · ieiu · Hiarihel · ipse est dnus
deo · vel ipse est spiritus mdm · Hielon ipse
est patrens · vel ipse est faciens · siue
ipse est cõmouens fortiter · aut ipse
est exaltatus fortitudine · vel despici
ens · Hiemla pcus maledicto · vel
cõmouens accipientem · vel plenitu
do · vel cõtumelio · Hiercion ipsa possi
vel vigilancia negociationis · vel iuui
go · vel demolitio · Hielana ipse facies
dona · vel ipse patrens gratificatio · Hi
eri · ipse vel est · Hieri patrens · vel facies
siue cõmotus · aut cõmotio · Hieris
commotus · vel commotio · siue ipse est pens ·
aut ipse est faciens · Hiezer ipse est fo
tus · vel ipse est auxiliator · siue ipse sepa
ratus · aut ipse est sãctificatus · vel altipe
mans · Hiezerie idem qd · Higal
actiuus exaltatus · vel exaltationis in
uolutio · Hiel faciens deo · vel cõmotio
dei · Hila exaltatus · vel exaltatio ·
Hilat exaltatus in · vel exaltatio mea ·
Himeneus ipse mutans festina
tes · vel suscipiens · aut impletorem
consilij · vel commutans · Hymnus ·
laus cantum · vel lege composita · vel
cantatio laudis · vel laus dei cantatio ·
Hin mistura · vel mistratio · s · liquido
ris · siue fur aut erra · Hirnigilas
vel vigilantis ei · vel fenestra · Hira fe
rus · vel vigilans · Hiram iecur in
libro regum vigilans ppto · vel vi

gilie ppli · siue uiuus excelsus · aut
uiuus excelse · Hiras · frem meus
vel fras mei uisio · siue vigi
lantem suspicientes · aut vigilas
plasmationi · Hirhanus · aut iu
gens possio · vel vigilia emulationis ·
Hisrael ipse uir videns · vel ipse uir
deiorator · vel ignis dei · vel uir dei
vel ignis maximus · Hismael ipse no
minatus deus · vel ipse possidens a deo ·
Hismaeth ipse mortem adducens
vel ipse mortis adductio · Hismael
audito dei · vel sibi obediens · vel uir
audiens deo · vel audiens audito
ne dei · Hismaelite uiri auditi deo ·
vel sibi obedientes · vel audiuntes exau
dientes dei · Hispania aromatio · vel
expeditio · Hispanientes aromati
vel expediti · Hethai cõmouens vel ma
ledicens dicto · Hizahad ipse fluens
fortis · vel ipsa fortis fluentis · Hiziel ipse
fortis ds · vel ipsa fortitudo dei ·

Hoba mcantator · vel mcantatio ·
vel dilectus · vel amplexatio · Hol
da desiderans · vel desiderans · siue dile
cto · aut dilectus · Holdai desiderãs
me · vel desiderans in · vel dilectus in
meus aut desiderio mea · vel desiderio
dei · vel mustela · vel occultatio · Holo
fernes infirmitas discessionis · vel
infirmans uiuentium sagittarum · vel pro
rectio uiuentium sagittarum · vel rabiatus sõ
cordio · vel ipsa uiuentium sagittarum · Hom
mar ipsum amaricans · vel ipsum a
maricatio · Homer crispans · vel ma
nipulus · Hon labor · vel dolor · siue
laborans · vel metor · vel laboriosus ·
Horium · vel montanus · vel illumi
natus · Horeb id qd eremus · Horeis
id qd eremitis · Horet id qd silua · Hora ·
dolor · vel ira · vel excelso · vel uiuentium
die · Hor farina · vel farinatus · sui
post me aut foramen meum · Horim
fortes · vel excelsi · siue gigantes · aut
robusti · Horma anathema · Horeli ·
maledicto sufficiens · vel maledic
sufficiens · Horthosiada redemti
gens testimonio · vel iuum positum

hu

Redificationem. Hola spes. Vel salua
tio.

Huchac sculpens. Vel sculpsit.
siue sculptor. Vel sculptura. Hu
pham. Vel huphim penetral. Vel ha
lamus. Hima festinans sibi. Vel
manipulus eius. Vel alimator.
Hur dolens. Vel urens. Huram.
vel vel Impal. ds excelsus. Vel meus
ds huram. Huzai. Vel huzi foramen. Vel
claritas. Vel longitudo mea. Vel illu
minator mis. Vel festuca mea.
Hus pro homine festinans. Vel con
siliator. Vel signifi. Vel adiutor. Vel consi
lator. Hus pro pro ira idem in gve
nere femin. Hulam festinans po
pli. Vel aliator pli. Vel festinans eis
Vel aliui eor. Husathi festinante
me. Vel festinatio mea. Vel festinans me
Vel aliui meis. Hui festinans in. Vel
aliator mis. Hulam idem qd tilam.
a dominus [illegible]
Vel dnator. Hallelui. Vel laudem
magnens laudare dm. Vel expectatio
laudis dei. Allon ilex. Vel quercus.
Hamena ceremonia. Vel ceremonias. Vel
cena cenarum. Vel electio. Ham. idem
Vel ardor. siue aestum aut aestus. Ha
re saltans. Vel saltat. Has fur. Vel dimi
dium siue dimidians. aut dimidi
um. Hasel dimidium ds. Vel dimi
datio dei. Hasha uitio dei. Hath
expectans tempus. Vel expectatio pau
ris. Hatroth auxilium. Vel auxilia ab
uis. Hazeran auxilium dni. Vel auxili
ab ira dnis. Vel fulgida hie. Habiho
ratio. Vel intelligentia. Habes aut
ras dolor. Vel dolens. siue tristitia. aut
tristitia. Vel sensus. Habes homo existi
mans. Vel dolens. Habim sapiens. Vel
sapientia. siue intelligens. Vel intel
ligentia. Habit mutus. Vel dume. Vel
quietus. Vel paratio. Vel surgens
iustus. Vel iustitia. Habor pulius. Vel
luna. siue lucians. aut lucidus
Vel iaren pulius. Vel mirabile. Ab
ma sapiens dno. Vel intelligentia
dni. Hchabech. gld dni. Vel ubi est

gla tua. Vel gius. aut gaudium. Ha
chala fons eius. Vel exortans eum.
Hechalia fons dns. Vel fortitudo
dni. Hachamrabulatio. Vel tribula
tus. Vel tribulator. Hchan idem. Hache
men parans firmitatem. Vel para
tio firmitatis. Hachim pro hoie
parans. Vel paratio. siue paratus
aut paratio. Zpezata filius sy
meon impal. Hachimp columpna
firmus. Vel firmitas. Vel pater
Vel iaireas. Hachin idem. Hchini
re firmitates. Vel firmi. Hacob supplan
tator. Vel supplantatio. Vel iuda
tor. Hacoba supplantatio. Vel supplan
tatio eius. Vel supplantans eum.
Hacobz supplantans festinante
Vel pli uenientis. Vel supplantator
aliij. Hacon parans. Vel paratio.
Hachoma pli iuro. Vel pli in ul
ciscetur. siue parans dno. aut
paratio dni. Hadah scens. Vel scia
siue cognoscens. aut cognitio. Ha
dai scens me. Vel cognitio mea. Hadi
ra scens dnm. Vel cognitio dni. Ha
dasan scens egstum. Vel cognoscens
habundantia. Hdias cognitus
dno. Vel scia dni. Hadiel scens dm
Vel cognitus deo. angeli dei. Hdel
edo scens testimonium. Vel expec
tatio testimonii. Hadon scens do
lorem. Vel cognitio miquitatis. Vel
iudex. Vel iactor. Hadius sapiens.
Hafie expectans laqueum. Vel expec
tatio disciplinae. Hphe eligens
Vel electio. siue ostendens. aut illu
minans. Hapherh latitudo. Vel di
latio. Vel pulcritudo. Hphia. Vel a
phie ostendens. Vel ostensio. siue
melius per diras dictiones osten
dens. Vel os uentis. Vel apto oris. Vel
apto oris. Vel sciens. Vel aperiens os
Vel illuminatio. Vel os ab ore non
abosse. Hagabhalp inquitas. Vel
appinquitas. Hagur detrena. Vel co
lonus. Habel homo adductus. Vel con
uentus. Vel preteritus. siue. Vel de
fluens. Vel mirabilis. Hbel mul

expectans dm. Y expectatio dei. Sue
mapiens. aut ira Y ira dei
iuu. Y requies dei. Y ascensio dei. Ia
heleth expectantes dm. Y expectan
tes dm. Y expectationes dei. Sue im
pientes a cita. aut a cita alta con
tugia. Iaheleth ascendentes. Y as
censiones. Sue ascendentes deo. Y
ascensiones dei. Iahel iuuens
deo. Y expectatio dei. Sue postulas
dm. aut postulans dei. Y melius
psolans dm. aut psolano dei
Iahel pr galaon iuda dei. Y exor
dium dei. aut postulans dm. Y psi
tolatio dei. Y requiescens in deo.
Iahel cantor dei. Iaiu
illuminans. Y elapsus. Y diuidi
cans. Y ulcescens. Y ingulans. Ia
ius illuminans. Y illuminatio
sue ingulis. aut ingulantis. Y ela
psus. Ialam expectans humilia
Y expectatio petitionis. Y idem q
iallem. Ialel expectans dm. Y ex
pectatio dei. Ialeth expectans pa
tiens. Y expectatio iuus. Ialon ex
pectans dolorem. Y expectatio inqui
tus. Iam mare Y dies. Iamir
mare lacrimans. Y dies amaricans
Y iste exaebans. Iamim dies pla
ie nutrio. Y mata sue amantes
dines. aut amaricationes. Iami
uus. Y dexta sue ascnus aut a
sinistris. Y dexterius. Iamnon
dexte Y uuuus. Y dexta. Y asinis
Iamna mare eius. Y dexta eius
sue marinus. aut ubi Y lignum
Iamne idem Y. Iamues mari
nus. Y ubi Y lignum. Iamnia dexta
dni. Y ubi Y lignum. Y dexta uulta
Iamnuo uuuus dni. Y inquiti
Y lignum. Iamnon amaricans
uuuus. Y dexta iracundie. Iamn
mare cor pellicum. Y mare cor ca
pre. Iamres cor mare pellicum
Y mare mapie. Iamsuph ma
re rubrum. Y dies rubens. Iamu
el dies eius ds. Y dies eius dei. Y no
uus. Y mirabilis. Y mare dei.

Iamuelire dies cor ds. Y dies cor
dei. Iamat gubnator ms. Y gubna
tio mea. Iamut pparator ms. Y
pparatio mea. Iance expectans,
commorabim. Y expectatio mea requ
ctionis. Y requiescens. Y dormiens
Iano gubnator. Y gubnatio. Ia
noche gubnacln. Y gubnator. Ia
non dormiens mecum. Y gubna
tor dolens. Iantis requies. Y requ
ctio. Y idem Y iance. Ianum dormi
tans. Y dormitatio. Iaod afficiens. Y
gliciens. Sue cuius e fr. aut cui
e fratres. Iace fratra fris. Y fr chu
sue ubi est fr. aut ubi e fratres.
Iara deficiens. Y lima. Y defec
tio. Iarahel diminuit ds. Iarara
mens dmin. Y minor dni. Sue defi
ciens dno. aut deficiens dris. Ia
ramoth mens mortis. Y defectio
mortis. Y altitudo mortis. Iarerd
Y iam. Iare idem Y. Iared volo
tans. Y voluntatis. Sue descendens
aut generatio. Iareth tulita. Y tal
tus. Iares mare pellicum. Y ma
re in capre. Iarden descensio cor
Y iusio iudicii. Iarphahel dimi
nuit ds. Y diminutio dei. Iarphel ide.
Iarab uulto. Y diuidicans. Sue ul
ciscens. aut diuidicatio. Y ingu
ue Y odad. Y gref. de filiis hymeon.
Iarm saltus. Y tuan. Y mons
saltus. aut mons sultan. Y ama
ria. Y iniquitus. Iarth idem. Ias
dris. Y dnator. Iasa fecit manda
ta. Y fecit in mandato. Sue fecit
mandata. Y mhfatio eius. Iasa
dimidiu. Y dimidiatio. Sue
fecit mandata. Y fecit in mandato.
Iasphahrator. Y hfatio. Sue
sedens aut quidem. Iatahel di
midiu dei. Y dimidiatio ds. Ia
ten domitor. Y domatio. Y uenus. Y
domitor secm ieri. Iate exitus
Y desiderium. Y fratre mee. Y ad
uuuria mea. Iatihel equalis deo
Y desiderium dei. Iato fratra mein
dete. Y fecit in mandato. Ialon de

fidens. vel qui mandatum fecit. Asu
ritens. vel vitio. Asud vetitens. v
vitio sive vetocans. aut vetoca
to. vel vetitus. Abre vetitens. uel
vetiti sive vetocantes. aut vetoca
ti. Achaha peccantes mea aut
pecin mets. Atham dni pfes. uel
dno estimatus. sive dni pfecto
aut dni estimatio. Atham dns
humilis. vel dni tu. sive expectans
humiliatem. aut expectatio. tu sio
nis. vel tribulatus. Achanael ex
pectans humilem dni. vel videns
humilitatem dei. Amadiach colu
la defluens spi. vel columbarum defi
cens pcis. Aitam e nomen eius vel colu
la vel turturum. Sivum e nomen hebreum
Amathi columba uel e. sivum e
nomen hebreum. Aut expectans in te
dum. vel expectatio luminis. Aut
expectans eum. vel expectatio fetu
nantis. Azaba peccantes mea.
Azar. auxilium vel fortitudo. Azer
idem. Azarie fortes. vel auxilia vel
Azerie idem. Azi adiuvans. uel
adiuvamen sive auxilians. aut au
xiliatus. Azias audiens dnm
vel auscultatio dni. vel audi
tus. Azel audiens dm. vel aud
itio dei. vel audit deus.
Chaar mons fortis. vel sublata
vel appropinquans. Chabochid q est ca
boch. Chamiam vel requiescens. v
translata e requiem. Chama
an clarum habitaculum vel solatio in
habitantis. Chonii diua vel voca
tus. sive ubi est thalamus. aut p
paratio oblationis. Chuziel spes
dei. vel spans mdm.
Dilia dilcs dni. vel amabilis dno. uel
vel dni vel notus dni. Dalas idem e
Drda dilcs dni pp dnm. vel amabi
lis dno. pp dnm. ipse e salomon
qui dilcs dni pp dnm. et pp suam
s. miam gratia. qua eum dilige
dignatus e. cum utique mia. tdile
tione indignus esset. qm est abe
manzeren. et. tqm reprehendit et

iuma scriptum pro pcis idolatrie
et in ms detito amore mulierum.
Dida dilectio dni. vel amabilis eas
eius. qia e mis iosie regis. Disce
simplices imperiti. Dolentia ser
uitus diuina indolis impensa.
Dolum loetis dolor cultui delit.
Dolorum res idolis affectat. Do
lum ab idos q est forma q e hu
mana effigie formatum. Dilchit
saltens. transiliens eos. vel conti
nens. vel gaudens. Doveliles uoluti
tate. vel amabilis uolentia. Dul
uasa fo aquea. ab idos q e aqua
greci e. Doopsis morbus sub
ditaneus de uitio uesice natus
ab idos q e acq deis. cum inflatio
ne turgente. et hanelitu fetido
et corrupta aqua hymonis ha
bitinder sit mortis. vel doropicus
pcuris faltiatus uiticui ab
ipos q e faltum et ytos q e au
rum. Dumea rufa vel rubea sive
rubea aut sanguinea. Dumea
rufi vel rubei sive rubei aut san
guinei.
Salarum lapides transeuntes. uel
aut lapidum transeuntes. Sa
bar mons fortis. vel electio sublata
ta. Sabar electo. vel appropinquans. Sa
bamas sapiens dno. vel intelligen
ta dni. Sebee pseptum vel exclusa
to. Sebor minimus fortem. vel ex
pectatio puta. Sebethon uallis
mestitie. vel collis meerentis. Seb
gar eligens vel electio. Sblam
absorbet. vel absorto. sive absorbes
ppm. aut ppm despiciens. uel m
meratio ppli. vel ppls despiciens.
Sebnahel edificans deo. vel edifica
to dei. Sebuchel id e. Sboch idem
q saboch. Sebus pseptus vel calcatus
sive con. Seans. aut contulta
to. Sebuser pseptus meum vel co
ctatio mea. Sbuseus collectus
vel conculcans. vel preseptus eos. Sebu
ser idem plus. Scha concilat. uel
oppressio sive opprimens. aut op

prella. ¶ ethel torcular eius vel oppri
mens eum. ¶ ethel iudans et iu
venem eius vel sensus vel prudentia vel
sapiens vel intelligens. ¶ ethsda ma
gnificus vel magnificentia. ¶ eth
dom meditans ppls. vel incubatio po
pli. ¶ ethelam magnificus dño
et magnificentia dñi e. v. hy
rellas. ¶ ethelia torcular laboris
vel oppressio laboriosa vel fortitudo do
mini vel potentia dñi vel mensura do
mini. ¶ ethelia idem e. ¶ ethemas
paratus dño vel paratus dñi. ¶ eth
mam possedit ppm vel possō ppli.
¶ ethmam iudicans ppm vel
iudicatus ppli. ¶ ethmam acqrens
ppm vel acqisitio ppli. ¶ ethmam
possidens ppm vel iudicatio ppli.
¶ ethmam possidens ppm vel para
tio ppli. ¶ ethomas sic fes vel paratus
dñi vel paratus a dño vel dissimula
tio vel paratus dño vel edificium dñi vel
apparatus dñi vel intelligens ppm.
¶ ethsam extensio vel indumentum sui
mes aut mamonum vel prudens
vitulus qm accepit pro hominibus
¶ ethel ceius dei vel auxilians deo vel
dilectus dei. ¶ ethse iudicium vel
opprimens impi. ¶ edala manus
maledicta vel manus maledictionis.
¶ edelos manus maledicta vel vita
vel manus maledictionis angustia
tus. ¶ edela sciens dñm vel cognito
ppli. ¶ edeltas magnificus dñi. e
di sciens me vel cognitio mea. ¶ edel
sciens dñi vel magnificus deo. ¶ ed
laph manus mollens vel manus ad
os sive manus lubricans aut ma
nus lubricatio. ¶ eddea sciens eum
aut cognitio eius. ¶ ethan ppulus
vel immsatio. ¶ edis audens vel ap
pliceans sive accessus aut applica
tio. ¶ edeu aundas vel redemptio vel
iactus mis. ¶ edua redemptus eum
vel accessio eius vel sapiens. ¶ edula
idem qd gedala. ¶ epidata mirans
dñi vel aprs dño. ¶ ephehel aprs dei
aut aprs deus. ¶ ephlach exercitio

pcti vel aprio detectionis. ¶ ephlech ex
durens pcm meum vel aprio detectio
nis mea sive dñs mirabilis aut do
minus mirificator. ¶ ephomnu
ris vel minuens vel ersio vel expectatio
vel minutio vel mangulo. ¶ egal ppo
pmquis vel redimens sive ppm
quis aut redemptio. ¶ egagal ppm
quis mi vel redemptio mea. ¶ eglam
despiciens vel despectus aut exempt.
¶ ethel audiens deo vel postulatio dei
sive mirantis deo aut expectatio
dei. ¶ ethel audiens deo meo vel postu
latio dei mei sive mirantis deo
meo aut expectatio dei mei. ¶ ethch
gaudens mente. ¶ ehil iura vel eccl
dñi sive requies aut postulatio vel
fes nis. ¶ ehiel idem qd iahel pi ga
laon. ¶ elada cognoscens dñm vel
cognitio dei. ¶ eleph idem qd iedleph.
¶ emmanas suffultus a deo. ¶ emma
mare eius vel dextera eius. ¶ emdal
plenitudo vel circumcisio. ¶ emerdies
nis vel vbur mei. ¶ emias mirabilis do
minus vel mirabilis dño. ¶ emmi ro
bur meum vel dextera mea vel dextratus
mei. ¶ emmeus idem. ¶ emla idem
qd hiemla. ¶ emlech nis iuro vel ama
tudine principis. ¶ emmamare vel
amari sive mirabilis aut mirabi
lis vel dextera eius. ¶ emmare maria vel
amari sive mirabiles aut mari
ri. ¶ emuel idem qd iamuel. qui est
filius symeon. ¶ impal do namuel.
¶ epsen aprum nomen vel apta auditio.
¶ epsia aprens vel aprio vel aprum
vel aprus. ¶ epthae idem. ¶ epther de.
¶ ephel aprens deo vel aprio dei. ¶ ep
hon aprens dolorem. ¶ era rimens
vel mors sive misericors aut mia.
¶ era rimens eum vel mia eius. ¶ e
rechon vel rechon auriga vel demoli
tio. ¶ eramahel rimens dñi vel mia
dei. ¶ eramehel idem. ¶ eramehel ri
mens dñi mei vel mia dei mei.
¶ eramuehel idem e. qd ieramahel
¶ eramuel id qd ieramuel. ¶ era
on rimores vel timentes sive ti

mens miquitatē aut misericors
meretur. Et apud iudicium sū
tus. Et memor misericors ciuitas. Et
ecce iam amicus ppli. Et demolietur
ppli. Et ecce iudicii dei. Et diffi
dicens sibi. Eremias excelsus do
mino. Et sublimitas dni. Eremi
as excelsus dno. Et sublimitas
dni. Et dnq; sillas hi. Eremiel
excelsus deo. Et sublimitas dei. Et
as timens dnm. Et timor dni. Et
an timens mutile. Et timor dni. Et
quior hi sillas. Et ut odor. Et uma
Et ecce odor unguentis. Et defectio de
uoratoris. Et ecce uma. Et odor eius
Et candor. Et ciniuis muris. Et mun
di ambitus. Et ecce homini odoran
tes eum. Et deficientes et. Et ecce hel ti
mens dm. Et timor dei. Et mach
timens matrem. Et metuens ali
quid me matris. Et dolor matris. Et
timuit idem. Et ecce uirgui
signi. Et iudicij designatio. Et ior
Et uiuens. Et ecce dns excelsus
Et dni celsitudo. Et ecce requies
dei. Et edificatio dei. Et ecce edifi
catio mea. Et ecce timens ppli
Et iudicia ppli. Et pietas. Et miseri
cors. Et ecce ecce uirgui hns. Et iu
dicii ecce. Et ecce uiuentis hnis. Et
uirgui sions. Et ecce ecce mon
ta. Et ecce uenulatus. Et ecce mes
hitem. Et ecce timens dei ordinem
Et ecce iam ad ppli. Et ecce discernes
ppli. Et ecce uenus. Et ecce iudicans. Et
equalitas. Et iudicio. Et mora. Et ecce
ioseph iudicans ignominiam. Et
iudicans abusione. Et ecce iu
ca. Et pegrinatio. Et ecce iudicis. Et ecce
pegrinus. Et ecce iuuenis pulchrum
dnus iusto. Et iudicans iocitas
tes. Et ecce iosolima pacifica. Et iusto
pacis. Et ecce pfectus. Et ecce
pfecto. Et ecce heredinis. Et ecce iosolimite
pacifica. Et pacem iudicates. Et ecce
adiuena dni. Et alienus dni. Et
ecce iubel collis dei. Et uallis benedic
tionis. Et ecce ecce dei. Et uallis

bīdōnis. Et ecce ruinas. Et ru
minatio. Et ecce mollenis. Et ecce
pegrinatio. Et ecce iosolima. Et ecce iosolima
Et ecce uenustas. Et
plantaes. Et ecce saltatio. Et ecce des
deriū meū. Et ecce media. Et ecce. Et
ecce iud. Et ecce mendicus. Et ecce sacrifi
cū. Et ecce mutule sacrificū. Et ecce
mutule holocaustū. Et ecce mon
diū iniquitans. Et holocaustū uigi
lia. Et ecce ecce mensa iniquita
te. Et holocaustum uigilie. Et ecce
mensui meū. Et sacrificū meū.
Et ecce insule sacrificū. Et ecce mutule
holocaustum. Et ecce uenustas
amara. Et desiderij amaritudo.
Et ecce uenustas. Et pretians. Et ecce
ecce uenustas eius. Et mutetians eū.
Et ecce figmentū. Et tribulatio. Et ecce
mutule sacrificū. Et ecce mutule ob
latio. Et ecce meridies. Et ecce
mea sunt meridianus. Et ecce me
taphora oleum. Et ecce ecce
laudans ppli. Et ecce laudatio ppli
Et sedens in ppto. Et ecce dñ ut dicit
ieū. Et ecce ecce laudans. Et ecce laud
datio. Et ecce ecce laudans
simū. Et ecce laudatio principij. Et
ecce ecce me. Et ecce ecce mich. Et
ecce ecce me spontaneus. Et ecce
ecce in spontaneus. Et ecce ecce
q; ter sit hic dictiones. Et ecce q;
ecce multas fuit de qua erat ite
ieh. Et ecce qui uiegum. Et ecce per
ecce detred. Et ecce ecce eius. Et ecce
eius. Et dimissis. Et ecce ecce
eius. Et uiuetio eius. Et ecce ecce est sanar
uxor abrahami. Et ecce id q; ecce
Et ecce ecce salus desiderij. Et ecce salua
no requiescentis. Et ecce finiui. Et
plasmatur. Et ecce ecce fidio. Et ecce pla
mato. Et ecce ecce fidores. Et ecce pla
matoris. Et ecce ecce equalis saltia
tor. Et ecce desiderij saltationis. Et ecce
desiderij. Et ecce desiderant. Et ecce equis
mis. Et ecce equitas mea. Et ecce
uiuetio. Et ecce ecce manuelis. Et ecce
id est. Et ecce ecce equitas. Et ecce ecce

Helii incendium in. V sacrificium meum.
Helias christus domino. V salutaris dni
Helielel incensus domino. V sacrificia
um dei. V dimidium ds. Helielel
re incensi deo. V sacrificia dei. Eli
mich desiderii dulce. V desiderata
dulcedo. V adeluctus morte. Elma
dyras ucundas peccatis dnm. V sig
menti petitionis dni. Elmatas
salus desiderantis dnm. V salutaris
requisitionis dni. Ezrahel hon
eitas dei. Ezrel sacrificans deo. uel
libatio dei. Eluia planctus. V est de
siderium me. V salus. V salutator. E
iuge saltratio. V desiderium. V saluta
tor. V salutatus. V salutantis. V sal
V salutaris. Eliu christus michi. uel
equalitas mea. Eliu desiderant. V de
siderium. Eliure desiderantes. V desiden
a. Eliur dolor. V de dolore iure tal
iumnis. V christus ignea. Eliu
salus doloris mei. V saltratio
dolore meo. iure salus illuminas
me. aut equalitas mea dni. Eliu
id qd iehue. Echa extensio. V mole
statio. iure fluens aut influitio.
V rotulae. Echam defluens ppli
V deliquiscens ppls. V influus ppli.
aut influitus ppli. iure melinas
ppli. aut extensio eorum. Echaba
bonitas. V delinatio. Echabacha
bonitas. V bonitates. iure delinatio
uit uentur. aut delinatio pretenta
onis. Echan mercies. V misericordia
nii iure melinans eos. aut ex
tensio eorum. Echela id qd iechaba.
Echelbacha id qd iechalbacha. Eche
lech bona domus. V delinatio ue
nientis. Echela melinatio fle
xus. V extensio inquinantis. Echev
molicum residui. V molica resi
duum. V id qd gedher. Echech do
nans. V donatio. V tangens iuste. V
frangens. V clamor. Echnain
possidens ppli. V possessio ppli. V
acquisitio ppli. Echa influens. V
honorabilis. V molicum residu
um. V reliquo. V melinatus. Echa
am honor ppli. V influus ppis. V tur
bator. Echnam influus eis. V resi
duum eorum. Echnahel honor dei. uel
fluus deo. V honestas dei. Echnan
honor nis. V influens in. V residu
um mei. Echnam honorans eos
V influus eorum. Echnan honor do
ui. V influens gre. Echn influus
V honorabiles. Echnehes influus
V honorabilis. Echw influus. uel
honorabilis. Echula plenitudo
V extremitas. Echtur iustus. V odo
rifer ordinatus aut ordinatio. E
thus extensio. V sublimitas. Echy
rotulae lupi. Eu pens. V commo
tio. iure maleficus. aut malefici
V adiuntor. Eus id e. Eusa ipe
pens ei. V ipa commotio eius. Eu
hel ipe pens ds. V ipa commotio dei.
Eram durus. V durities. Ezabel
id qd gezabel. Ezaia iudens domino.
Ezamas idem qd iazias. Ezan
the idem qd iazanie. Ezecl idem
qd ezechiel. Ezechias idem qd eze
chias. Ezechiel idem qd ezechiel.
Ezenia eleuatus domino. Ezer id
qd iazer. Ezerie idem qd iazerie.
Ezrel id qd iaziel. Ezira fortis
labor. V adiutorium laborantis. E
zomias idem qd iazamias. Ezra
tem. V seminator. Ezrates semi
nans. V seminator. Ezrahel sem
ter. V seminans ds. Ezraelite se
minantes deo. V seminatores dei.
Estrata sem dni. V seminans do
mino.

Gal redempti. V redimens. V ipi
quitus. V abiciens. V iur revelatio
nis. In. ij. ti. xviii. G. di filius na
than. peccatione. pa. vi. G. di io
hel. ti nathan qd iohel. i nathan
i ionadab stes sunt filii samai
stis dd. Gal idem. Gat acinus
V mutatio. sive ñ hebrei. Gat
sedicha acinus testimonii. V mu
tatio testimonii. sivum est.
Glorchanis sollempne mandi
tum humile. V iera domus stato

nis. Urucum aduena vel emi-
gratio sed uius aut sed exilio.
Idi nutus diluuii vel concessiones
illuminationum. India nutus diluu
dius vel exilio illuminans ab modo
flumine. Infamie nutus vel mur
mur mutens aut exilio. Insig
ne castrum vel aliq militare uexil
lum. Si sed greccos melius dicit sig
ne castrum vel signum eius geminum
.g. castoris et pollucis.

Jo

Oa retinens vel retentio. Oaa retinens
eu vel retentio eius. Oaz retinens
fortitudinem vel ubi est retinere mur
dum uidens aut dni fortitudo. O
ab munitus vel munitio mur et pi
aut et pinnas. Oachaz fortis vel ro
bustus sive dno fortis aut dni
fortitudo vel a deo retentus. Oachi
dni resurrectio vel dno resurgente vel
qui est exurgens a dno electus
Oachim paratus a dno vel paratio
dni vel cuius et paratio dni vel perpe
tratio. Oada dni seruus vel dni testi
monium. Oada q est tenella vel q est
delicata sive dno dilecta aut dni
dilectio. Oadem dns vestis oculi vel
dns vestificans fontem vel id q roa
da. Oalhaz id q ros. Oalhe ipse
cognoscens vel dni cognitio sive cog
noscens sciam aut cognoscens
principium vel ubi est vel scuta fris.
Oamam dei dentis vel dni pulcitu
do. Oarib dns infatuans montes vel do
minus uigilans fortitudinem. Oare
dno exaltatus vel dni exaltatio. Oa
spans vel exaltans sive dnm suspol
lens aut robur dni vel dni plasma
tio. Oarham pfec vel pfectio sit con
sumatus aut consumatio. Oachi
pfecte suspolles vel ordinatio plasm
atio. Oaz dominudens vel dni fortitu
do sive ubi est retinere eum aut
ubi est apprehensio eius vel exaltatio do
mini. Ob dolor vel oculus sive u
rulans aut doleo vel magnus vel m
agnus. Locutus. Obab ymago
pris vel magno pie vel magnus pr

vel dolens pi vel dolor pris vel mumurat
locus vel pratum vel splendens vel ful
gens. Obal delatus vel delatio
sive diminuens aut diminutio. O
bel id sed qd sugitur animu vel ele
uat qm helyel dicitur obel
nia magus donatus dno vel dolor
gre dni. Obel magi dei vel dolens do.
Obalbed dni gmen vel dni pparatio
sive dni liberi aut dni intelligen
tia vel regula vel gratus vel dni gla
Ochanem posito ppli vel possidens po
plm. Ochel gmen diminui vel pa
ratio dei. Ochelam comprimens eo
vel oppressio eorum. Od seta vel principi
seu dnator aut dnatio. Odachi
re cognoscens vel dni cognitio sive
cognoscens sciam aut cognoscens
principium. Oed dno seruiens vel dni
restituens. Oezer dni fons aut
dno separatus. Ophe dni os vel dni elu
cipima sive dns elegit aut dns il
luminauit. Ogli exemptus vel de
piciens vel redimens me vel appinq uu
nidi. Oha dno reddens vel dni ruio
sive dns et aut dnatio eius. Oha
ma dni donu vel dni gra. Ohanna
dns misericors vel dni mia sive do
mino gratus aut dns gra eius.
Ohanna dns gratus eis vel dns
mia eius eorum. Ohanan enim do
nans vel dni donu. Ohanan cui
est gra donu vel cuius est gra. Oham
nem dno donatus vel dno gratifi
catus. Ohanes dni gra vel iniquo
est gra sive eu donatu est aut est
donatio a dno fta est. Ohel diuite
rens vel mutatus sive defluens
aut metiens. Ohel fiat dei vel
metiente deo sive est os aut do
minus os vel mutatus vel defluens
Ochim id q roachim. Oradi
dns cognoscens vel dni cognitio
vel manus dei vel amicus dei vel
restituens vel iustitia dei. Ora
dahe dni cognitio vel ipse dno cog
noscentes. Oraden dns cognos
cens fonte vel dns cognoscens

dñi. ¶ Oradid natus in gaudio. ¶ O
zarib dñi ubro. Vel dñi iudicii. Vel con
fessus. ¶ Oramus dñm exaltamus. Vel
dñm exaltamus. Vel dñs saluum. ¶ Om
na mare eius. Vel dexta eius. ¶ Ona co
lumba. Vel dolens. Siue ubi est donat
aut ubi est donatio. ¶ Onadab dño
obediens. Vel dñi spontaneus. ¶ Ona
dab columba precipua. Vel donatio pa
tricii. ¶ Onas dolens. Vel donatus. Siue
ubi est donatio. aut qui donatus est do
o. Vel columba. ¶ Onachim dñi domus. Vel
dño donatus. ¶ Onathas columba
nemens. Vel columbe domus. Siue colu
ba dans. aut dñi donatio. ¶ Onu colu
ba mea. Vel donans mi. Siue domus mea
aut donatio mea. ¶ Oppepulcra. Vel pul
cruudo. ¶ Oppre pulcri. Vel decor. ¶ Or
rentes. Vel fluentes. ¶ Oramentes eius
Vel fluentes eius. Siue manus sublimis
mus. aut dñi celsitudo. Vel leues. ¶ Ora
bech domus excelsa. Vel domus sublimis
mus. ¶ Oraci viuus spiraui. Vel flumi
nis pariciones. Vel hospes. ¶ Oramqui
excelsus est. Vel ubi est excelsus. aut dñi
sublimitas. Vel leues. ¶ Oramrituus do
mi. Vel fluentes. ¶ Ordanis rituus iudi
ci. Vel fluentes iudicantes. Siue delec
tio eorum. aut apprehensio eorum. ¶ Oren
tes excelsus. Vel fluentes exaltatio. ¶ O
rim rituus eorum. Vel fluentes eorum. Siue
excelsus rituus. aut fluentes exal
tatus. ¶ Osa frata mandata. Vel dñi ab
uando. ¶ Osaba dñi sanctitas. Vel dñi
saluatio. ¶ Osaba dñi sanctitas. Vel
dñi iusiurandi. ¶ Osabech dñi requies.
Vel dñi principatus. ¶ Osabeech ubi est
sanctitas gaudii. Vel ubi est sacietas
resurrectionis. ¶ Osabech idem ad osa
ba. ¶ Osabra ubi est mensis dñi. Vel qui
est iuramentum. Vel sanctitas dñi. ¶ Osaph
dñi speciem. Vel dño uiculatus. Siue
dñi labrum. aut dño angustatus. ¶ O
saphat ipse iudicans. Vel ipse iudicat.
Siue dñi iudicium. aut dñs iudicabit
¶ Osaph augmentum. Vel apposito. Siue
ius. Vel ampliatus. ¶ Osephus augmen
tum. Vel apponens fetinardem

¶ Osepch dñi iustus. Vel dño iustificatus. Iste est fr simonis. Iude. qui in
matrina fuit electus. ¶ Osedech fuit
¶ Osphia aura a deo. ¶ Osphias ipse
liber dño. Vel ipsa libera dñi. ¶ Ossias
ubi est incensum dñi. Vel in quo est
sacrificium. Vel salus dñi. Vel eleuatio dñi.
¶ Osophonias dño abscondimus. Vel do
mini speculum. ¶ Osoias ubi est salus
dñi. Vel in quo est saluator dñs. ¶ Ostre
idem qui restitue. ¶ Ordi scia. Vel primupti
tuae creatio aut creatio. Vel confes
sio. Vel desolatio. ¶ Othia expectatus. Vel
expectio. Siue est dñi pres. aut est dñi
pectio. ¶ Ordiam dñi pectio. aut do
mini consumatio. Siue expectio eor
aut consumatio eor. ¶ Ordiam scia do
ni. Vel primupti gre. ¶ Otus mimi
hic. Vel dñs ille. ¶ Ozolend dño dorat
Vel dñi dorato. ¶ Ozabad dñs dorat
fluens torrus. Vel dño torrus fluentio.
¶ Ozabar dño dorator. Vel qui est dora
tus a dño. ¶ Osabech dñi dos. Vel qui
est dorata a dño. ¶ Ozachar dñi ul
tio. Vel dñi iudicium. Vel dñi memoria.
¶ Ozaded dñi torrus seruus. Vel dñm
torrem vestificans. ¶ Ozaiud dñi
iuro. Vel dñi diiudicatio. ¶ Oziam
dño ducto est. Vel dñi oliua est. quo
hi sillas.

Ad ciuitas descendens. Vel iuuenis
detensio. Siue uigilans seruus.
aut inserens rem monti. Vel lon
gaeuo. ¶ Iam ciuitas eor. ¶ Ias ide
hinis. ¶ Ir uigil. Vigilans.
g. aut vel assumptus. ¶ Ista mulier. Vel
assumptio. ¶ Iaec rius. Vel gaudii.
¶ Iadir uir uigilas. Vel uir iusiurandi
¶ Iaeuir uir uigilantes. Vel uir iusi
uirantes. ¶ Iachar qui est memo. ut
dñm memorans. Seu uir in medio
aut est in mes mea. Vel mandatum ad im
plendo. Vel in medio. Vel uir amantis. ¶ Ia
chaire qui sit memores. Vel dñm. Sii
uir in medium. aut sit in medio mee
memorantes. ¶ Iai salus mea. uel
dñi saluare. Siue uir detinator.
aut uir assumens. ¶ Iaias dñi sa

lus · V dñi salutaris · Sar uir par
uulus · V minoratus · sive uir iu
gians · aut uir salutaris · Sari e
uir pauulus in · V uir minoratus
me · V uir iustitiam me · aut uir
iniquitatem meam · Shell idem · qd
hiskiel · Sheam uir deuorans po
pli · V assumptus mi fortitudine
ipsi · Sho lech uir abusionis · V as
sumpta confusio · Scharoth uir
memorie · V e merens eius · seu me
moria mortis · aut memoriale do
mini · Simuch uir deleuans · V as
sumens dissipationem · Smalchel q
hismalchel · Smacheliee idem qd
hismaelite · Israel directus deus · V
fortis cum deo · V princeps cum deo · V uir
uidens dm · Sela mis uidens dm
sui · V princeps cum deo suo · sive est
uide dm eius · aut fortis directio di
sui · Selice uir uidentes dm · V
assumpta princeps cum deo · Sche
mo cogitatio · Sir uir pauulus
V uir immutatus · sive uir sallens
aut assumptio salutaris · V sine
tio · V mutatus · Siu uir loquens · V as
sumptio salutis · V equalis mis
aut e m dolore · Skob uir bonus
V assumptio bonitatis.

Jo

Shai iudicans · V acum
men · Shalia mite ercedens · V
mitis ercessio · V spialis deo · Schal
cai id · Shalicinum ercessus · V
sine ercedentes · Shamar mistule
pauua · V mistule amantando · sive
ubi amatus · V ubi cum monte · V
hur id qd rechur · Shuria mon
tana · V sublimis syrum e ñ heb ·
Shuri montani · V sublimes · V
ordinati · Shus mons ercelsus ·
V mons sublimitatis.

Jo

Sbal idem q sobal.
Sibeleus annus · V annus remis
sus · V annus remissionis · Sich
al potentia · V fortitudo · V potens · V
fortis · Sichadam potestas oppri
mentes eos · V fortis oppressio eor
Sichar potens · V robustus · Sid

laudatio · Sidria confitens dñm
V glificatio dñi · Sidaismus laus
V confessio · V mos iudeorum · Sidate
afferentes · V glificantes · V laudan
tes · Sidais afferens · V glificans · V
laudans · Sidea affectus · V glifica
tio · V laudatio · Sider laudantes ·
V glificantes · V laudantes · Sidi
laudans · V confitens · V glificans
V fortis · Sidich confitens · V glifi
cans · Silius mapiens · V principi
um · Silia idem · Simins · Sim
a idem sonant · Siprer mimic
sepans · V dñs separor · Sithus ela
tus · V elatio · sive pens · aut pe al
tenatus · Sith principii · V initio ·

Salladon idem mapuñ sipe
q alladon · Salbin mansione
deusti · V inflammantes · p
sive deustio · aut inflammatio · Sl
ada flamma uidui · deustio uidua
tis · Saldon pens · V inficiens ·
Salmas iniquitas · V ad iniquita
tem · Salbadon idem qd alladon ·
Salban album · V albedo · sive candi
dus · aut candidatio · Salbana de
albans eum · V candidato eius ·
Salbanach candor puñelis · Salbi
ith uenientes · V egredientes · Sal
berh acceptans · V acceptabilis · Sa
lem candor · V candidu · sive ar
ego · aut ar filio meo · Salbim id
qd lealbin · Salbo ingressus · V ingre
diens ingressio · sive uenientes ·
aut ingredientes · Salboch idem id
e · Sarcedemonia assurgens silen
cii · V assurrectio sanguinea · Sac
demones · assurgentes silentio · V
assurgentes sanguine · Sachrs id
e · V submer uir · V fletus · V deam
bulatio · V planctus · Sachorh assur
gens · V assurrectio · V rer con · Sachu
assurrectio · V ad assurgendi · Sacd
pemer submer uir · V pemer
uir suus · Saphidach lampas · V
qi os cultri ab ore no ab ofte · Sa
lel mdeo · V in deum · Salias leo · V
filius leonis · sive pe submer uir

aut deambulans. vel pedes eius sunt
Iasa leena. vel salutes sive filia
leonis. aut filia leene. Almacha
ra signifi. vel edicto. sive ad signifi.
aut edictum. Amazalbarhami
ui quid dereliquisti me. vel quid
dereliquisti me. Amazarhami id
est. Amech qui est nomen sive fulcura
vel adiutorium sive effectio. aut for
mamentum. Amech doctrina vel dis
ciplina cordis. sive cor seminens. aut
conseruans. Amech qui est nomen
hominis pauens. vel pauilus. sive
humilis. aut humiliatus. Amu
ci cum quo est ds. vel quo est bonitas
o. ape salomon. Adelina sive in
nomitu. vel naturas expectata. sive
vel amata a dno. aut rubus a
mabilis dni. Adolescentes sive iuue
nes. vel naturates expectate
sive vel amate a dno. aut rubus
amabiles dni. Aommin vel
mues. sive phylarcha multarum ur
bium. aut multorum principes.
Apates genus pulmi. Apido
di fulgor. vel fulgur sive fulgurans
aut fulgurans. vel id est lasidech.
Arma sublimitas. vel confusio
tio. Asa salus vel saluans. sive em
saltare. aut mesaltauerin. Asab
spauit in me. vel in dno spes eius.
Astens salus donare. vel salua
re a dno. Athysim salui. vel mal
leatores. vel eris frigi morsilla en
dentes. Alarus. adiutus dni. vel
auxiliatus a dno.

Lebana albedo. vel candidatio. Le
len candidum. vel edificatio.
Lebeus cordatum. vel qui cor dimi
nuit. a corde. ape ta thaddeus q
iudas fr iabobi apli. Lebna la
tes. vel centum. vel candor. Lebni la
tes. vel centum. Lebnim lateres. vel cen
tum. Lebona albedo. vel candidatio
vel alba. vel candida. vel lac. vel regula. Le
cha gena eius. vel maxilla eius. Le
chi gena mea. vel maxilla mea.
Lechis gena mea. vel maxilla al

sumpta. Lechum assurgens. vel con
surrectio. Lelihel flamma mediis
deo. vel surgens medium dei. Le
dan flamma medicans. vel surgens
medium. Leemas idem qd lemas.
Leech flamma mea. vel exercitio pau
ris. Legbetha ignis. vel mendatium
Legio latinum est alegendo. i. eligen
do dicta sex milia sescentos sexa
ginta sex milites hns. Lem pani
vel refectio. ipa est bethleem. Le
mites pascens. vel reficiens. Lemaza
lethazani idem qd lamazalba
thani. ela idem qd iasa. Elem
ad nomen. vel ad auditorem. Elendi
ad nomen meum. vel ad audiendum me
dicamus. Eualod venientes. vel eli
ciantes. Euadelitus. vel apposui
sive assumptus. vel applicatus. vel
firmator societatis. Euae adeli
vel apposita sive assumpta. aut ap
plicata. Euites adiecto. vel appo
sito sive applicatio. aut placatio. Eu
chan placens eos. vel adeli transitum
eos.

Ira laborans. vel laborosa. Fbe
nus albus. vel candidus. sive cam
dor aut candidatio. gre. thus. Fi
tuni fetida pales. vel fatentes paleas
ap antiquos dicebantur libri. de
libris nam. sunt aut libris dr ad
alio posteriis. Fibra uenens. vel
mirabilis. Feonia sustinens. vel
sustinentio. sive ad sustinendum. vel ad
sustinendum. Fiaonij sustinentes
vel ad sustinendum. Fia assurgens. vel la
crimas fundens. Fida lacrimas
fundens. vel assurgens eius. Fiaus
assurgens. vel sustinens. vel lacrimas
fundens. aut lacrimans eius. vel
Fiaij idem qd. Fiona idem qd
ficiona. Fiomenses sustinentes
vel sustinentes. Fidores apparitores
di genti. vel edificati. Fidra natu
ra. vel edificatio eius. vel defecatio. i. pu
rificata. Fidda iul. vel edificata. vel
humiliatus. vel multus. Finus ti
brem. vel candidatus. Fisanna na

ra temptatio · Vel nativitas temptationis. Lilias genans · Vel genatus · papias dicit qd pulmonem corruptum. Lismacus genetans percussione · Vel percussionis genatio. Listra gens decor · Vel genans decorem. Listris vel vitis angustie · Vel vitis tribulatio. Lvostratos sublimitas · Vel diuitiis sive genans latitudinem · aut utilitas seruituis · Vel diuostratam ex gro · Latino compositum · s · patrimentum · ex lapillis · i · cellis sive lumilitos enim gre lapis dr · Tunc pratum iudicium · Vel iudiciale.

Lo

Lobna idem qd lebna · Vel lebona. Lobem idem qd labem. Lobum albus · Vel candidus sive albor · aut candidatio. Lobunia · albi · Vel candidi sive albidines · aut candidatores. Lobon idem qd labem. Lod iuncitis · Vel declinatio. Lodabar pri iubum · Vel pri sermonatio. Lodadid pri seruitus · Vel pri restificatio. Lodadan pri cā · Vel pri iudicium. Lode consecutio multitudinis · Vel que consecuta est multitudinem. Lomma lates candidum · Vel latum candidatio. Lommim idem qd lamin. Loch nacans · Vel declinans sive iudicius · aut pe eluctis. Lo rhjam pe concludens eos · uel pe iudicium eorum. Lothem iumentum · Vel eluctio sive declinans tonitu aut iuuans gre. Lothe iumentum eius · Vel pe eluctio · Vel declinatio.

Lu

Lucas pe electans · Vel pe eluctigens. Lucus idem qd iudicius · Vel declinans sive iumentum iuuans · aut iumentum iuuis · Vel genans · Vel pascens. Ludim iumentum · uel declinantes sive fortiter pscinantes · aut iumentum proficientes · Vel natus · Vel fortis. Lych gene · Vel maxille. Lucida nix · Vel amigdalum · Vel torques · i · hora

Ma

Malbehel congregatio dei · Vel congregatio dei. Mecha homo mollicies · Vel iniquo

uel mollitus · Vel afractus · Vel commenosus. Mecha mulier idem gen. feminea. Mecha fracta est in · Vel fracti sit in sive iumentum · aut iumentis percussio · Vel subactus michi · Vel mollities mea. Mdelinsuta serui mei · Vel cum sufficiens testimonium meum · lapsus ms.

Mi congregatus in · Vel agregatio mea · Vel iumentum mei. Mila chorus · s · insuta · Vel plenitudo · Vel infirmitas. Malph de mille · Vel doctrina. Malch chorus pcoy · Vel infirmitas temporalis · Vel percussio · Vel celeritas.

Mlleel laudans dm · Vel laudatio dei. Mlmeon de hiratione · Vel habuerunt hiratione. Mlon de senectute · Vel a principio sui sumantur · aut seruitus. Mma congregatus pplis et · Vel congregatio pplium. Mmire congregati pplis et · Vel congregationes pplorum. Mmad desiderium · Vel desiderabilis. Mmach requirens · Vel requirens. Mra amara concepto · Vel amara assumptio. Mra amata · Vel domus mea sive crucifixione · aut et uisione. Mrach fortes · Vel speciosus. Mrhas onus dni · Vel assumptio dni · Vel sarcina dni · Vel opus dni. Mrh desiderium · Vel desiderabilis · Vel malignans · uel dolens · Vel fortis. Mbar mirificus · Vel iustitiam · Vel minimum uigilie · uel de electis. Mbelihel mirificus deo · Vel mirificio dei · Vel granditas deo deo · Vel dilectio dei · Vel promissio dei. Mbl dilectio mirificus deo · Vel mirificiones dei. Mbsan mirificus · Vel pregens sive mirificus · aut precio · Vel de locundiratis · Vel pigmentarius. Mbsar mirificus · Vel mirificio · Vel astrii. Mcha ingenuus · Vel pressio. Mcha idem est. Mcha beteis pregens · Vel precio sive percutiens · aut ingenuitas · Vel bella mulier. Mcha idem plus. Mcha quis hic adiuvi loci · Vel quis domus abrauit. Mcha idem est

merchari ¶ acedia crustio vel oren
talis sive prius aut in ancessum.
¶ acoden crustens vel crustio sive cu
rens aut antecedens. ¶ acedo idem.
¶ acedonia combusta vel combustio
sive ancedens aut orientalis. ¶ a
redones combustentes vel combusti
sive antecedentes aut orientales
¶ acelorch cetus vel cur sive congre
gati aut congregationes vel bati
lus vel principatus ¶ acellorch idem
est ¶ acema crustens dns vel oren
talis sim ¶ acos finis vel definitio
¶ acorch oculus nota vel ancedens
¶ achi quid est vel qp est sive rex ms
aut regnum meum. ¶ achiel rex ms
ds vel regnum meum dei ¶ achima
rch quid est donum vel quid est donatio
vel spelunca ¶ achir uenundabit
vel restituet sue uidens aut dein
firmitate vel pretium ¶ achire
uenundabit vel restituent sui
uidentes aut deinfirmitate ds.
¶ achimas humilitas vel ancer
tatio vel angens vel arredata uidi
ao vel tale tribunum vel ultimis tri
butor vel sigillum vel sigillatum.
¶ achmarath humil vel arredata
sive angens aut ultimus tri
butor. ¶ achoa concupiscentia vel
concupiscabile ¶ ada manum vel sin
sufficiens ¶ adabas tm sunum suf
ficientem sublollens vel sufficiens
e uenientis plasmatio ¶ adabe
na ascalar eius vel a nemorentis si
ue sacrus eorum aut nemus eorum.
¶ adar manum mea vel sin sufficie
ns vel mich vel uestis vel pmutatio.
¶ adaziel turris mea ds vel defensio
mea ds ¶ adam maledicto vel hsitan
tum sive emsma dni aut sufficie
ns gre vel mereens vel uadens ¶ adua
res hemus vel solitudo ¶ adia me
sura dni vel sufficiens dno ¶ adi
am dera vel deradicto vel meam vel m
uidicti vel stupis vel exilio vel mi
tas vel maledicto vel uso ¶ adiame
ns edens vel diminuens sive emu

quus aut maledicto ¶ adem pe
dentes vel diminuentes sive mi
aut maledicentes ¶ adiantre id
est ¶ aliud turris vestum vel mensu
ra seruitutis ¶ adim iudicium
vel diminutio ¶ adm ena mensu
ra uiscerum vel qm sufficiens gr ipse
¶ adon maledicto vel hsitatio sin
mhsitatio aut mhsitantes ¶ e
pha speculator vel speculatio seu
despectio aut despectulanes ¶ ig
al transmigrans eum vel coloma
eius vel emptans ¶ agalim co
lonie vel transmigrationes ¶ ag
lena defendens filium sibi vel defen
sio filij eius ¶ agdal magnitudo
vel turris suscipiens aut pre
munitio ¶ agdaliel turris mea
ds vel magnificatur me ds ¶ ag
dalum magnitudo vel turris sive
defendens eos aut premunitio
eorum vel turris eorum ¶ agdalene
magnifica vel premunita sive tur
rentis aut defensibilis ¶ agdeiel
turris dei vel magnificans dm seu
munitio accepta deo aut magni
ficatur me ds ¶ agdalgad turris
pirate vel defendens a meli latro
cinium ¶ agdol idem qd magdal
¶ agdala turris eius vel magnifi
cans eum ¶ agodola quis gmin
ilis vel que turris sive est mag
nitudo aut que magnificentia
¶ aggredi mutans vel mutu
ans ¶ agedm fructus domi mu
tantio gre ¶ aggredo tempt
tatio vel detemptatione sive pomo
rum eius aut fructi arbor eius.
¶ aggredam temptans vel tempta
to sive tentatio aut mhsitatio vel
eluctatio mpuna vel mons glo
rosus ¶ aggedon idem est ¶ ag
ged vena pantoris vel temptatio u
re ¶ agmas idem qd mathmas.
¶ agog doma vel rectum sive dere
cto aut de domate vel transpostito
vel derecto vel derecto ¶ agro gutturi
vel de sitire ¶ agron gutturi meum.

vel fauce mitiantis. Magus sa
piens vel maleficus. Mahan domi
tationis vel amaritudo mea. Ma
helchram ex dei pre vel eruta ex
cella. Mahuriahel ex ira dei vel
quis est dnis deus vel quis est hic dnis
dei. Maadi contradictio vel mensura e
sufficiens. Mamam delidatus et
ut desiderium eorum. Malach an
gelus vel nuntius. Malachi ange
lus mis vel annuntiatio mea. Mala
chias angelus dni vel annuntians
dnm. Malachim iii vel regum. Ma
lachim nuntians eis vel angelis
eorum. Malachoth iii vel regnorum. Ma
lachot angelis eius vel annuntians ei
sionem. Malal laudator mis vel la
udatio dei vel vlulamica. Malalehel
laudans dm vel laudatio dei vel
mytus dei vel nuntiatus dei.
Malahoth angeli vel annuntia
tores. Malalai laudator prima
pis vel despector angustiam vel ipse
princeps. Malathites parturies
vel parens vel adolescens vel ad ultus.
Malathia ultus vel de ultione sui
despiciens aut despectione. Mal
ela regina vel regnatrix sive reg
num aut principatus. Malchiew
mis vel principans mihi. Malch
a regnator dnis vel principatus do
mini. Malchon vel mestice ut
princeps mitiantis. Malchus
rex olim vel princeps festinator vel
annuntians declinationem. Ma
lech nuntius vel regnator vel reg
nans vel rex vel princeps. Malechoth
angeli nuntius vel annuntians
declinationem. Malcolenou
elli palmites. Maloth princeps vel
annuntator. Malohoth idem ad
malalhoth. Malothe plenitudines
vel adimplet. Mambre dirudens
vel diruto sive claritudo aut spi
ritus vel ruto. Mabres mare m
capre vel mare pellicum. Mano
azer de longe vel longanus sive
alienatus aut alienatio. Man

mon lucri pecunie vel cupidi
tas divitiarum. Mammona divi
tie vel cupiditates vtrumque hoc
nomen syrum est pro hebreum ma
mam utrumque. Mamucha elon
gans cellorem vel alienatio pec
colationis an quid vel quo. Man
na quid hoc est vel quo est istud.
Mana donans vel requiescens. Ma
nah nuntius vel consolatio sive
sacrificii aut holocaustum vel
requies. Manahi nuntia vel consolo
lationes seu nuntians vitam
aut patrius complete. Man
sepulchrum vel monum seu re
quies aut solatio aut consola
Manaem castrum vel tabernaculi
vel consolans aut consolatio. Ma
nahi idem quod manaad. Manaim
castra vel tabernacula requiemo
nes aut consolationes. Manas
ses neciras vel obstupescens sui
obliuiosus aut qui oblitus est.
Mane nuntius vel nuntiatio sui
completum aut completio. Ma
neh nuntius ure vel nuntians ui
tam aut patrius complete vel
eternii vel requies. Manhuide
quod manna. Manzamatoch
videntes vel simul sive com
plens patrem. Manius quid
laboras vel quo laboriosus es. Ma
nue requiescens vel requiescit.
Maoch cuiratus vel curato ad e
effeminatus. Maoldem quod mala.
Maon habitacula vel habitatio.
fortis vel robustus. Maozim mhi
tationes videns vel habitacula fortu
nitatis eorum. Mapsa id quod mapsa.
Mapsam nuntiens eos vel predo
eorum. Mara amaricans vel amar
tudo. Maradah amara certitudo vel
amata vel amata sive amare
gerens aut amatus arrogant
vel amari pactus vel amaritudi
ne vel mirans. Marai amaricam
me vel amaritudo mea. Marah
amata sua vel amaritudo dni dei.

Marala amara concessio · Vel concessio · Vel amaricare concedens · Amara
maria in dñi nri adventu · Vel qn
dñs nr adveniet sym eñ he
brium · Arach amarū rpe · Vel am
aritudo pri · Arhabech quadri
ge · Vel quadrigemines · Arehus ne
cessitus · Vel limatus · Vel excelsus ma
tuto · Vel defricatus · Vel amarus · Vel ter
tus · Ardach · idem qd' maradach
Ardechar · amare ceteris multu
rem · Vel amara contritio deteratio
ris · Ardechenus amare ceteris im
prudenter · Vel amara contritio imprude
ntie · Vel mutta mundi · Ares ama
re tollens · Vel amara plasmatio ·
Areca · a capite · Vel principio · vel
heres · Vel effundens phialas · Vel
dictas sed iere · Arach amara vita
Vel amaritudo patroris · Vel spelunce ·
Aria · amare mare · Vel illumina
ta · Vel illuminatus · Vel altitudo · vel
stella rei · Vel stella maris · vt dicit
valentus · Syro autem sermone dicta
mōptatur · mutte stella maris ·
Arthoch lites · Vel iurgia · sive disse
tiones · aut contradictiones · Ar
mach iurgans · Vel contradicens · sive
amara mors · aut amaritudo mor
tis · Arsa idem qd' mares · Vel mare
sa · Arma · amare onus · Vel amara
rerum · Ardach idem · qd' mario
th · Arom sublimis · Vel excelsus · a
ron amare tristis · Vel amara tribu
lata · Arach amaritudinis · Arsa
na amare hiundans · Vel amara cgi
tio · Archa pruinans · Vel irritans spi
ro aut sermone dicens · Arues
testes · Asa onus · Vel assumptio · Da
sar onans eis · Vel assumptio eius ·
Assa pondus · Vel alleviatio · Vel as
sumptio · Asada terrens · Vel iqui
tes · sive assumens servitute · Vel one
rans testimonii · Asaphor vel
intendentia · Vel terribilitatione vel
tror · Asar onus mei · Vel assump
tio mea · Vel in me · Asela onus
dñi · Vel assumptio dñi · Vel ius dñi

Vel oneratio dñi · Vel fenura dñi · Asal
parabola · Vel proverbium · Asam locum
detractus · Vel de locum detractus · sive onus
doni · Vel assumptio gre · Asech pni
cia · Vel primatus · Asepha speculator
Vel speculatio · Vel intentio · Vel exemplar
Vel speculatione · Vel de exemplatione ·
Vel iudicii · Asephach acq; imperitus
Vel exemplans tempus · Vel speculatio
pei · Vel idem qd' masepha · Asfeta · id
qd' masfata · Asena · pena · Vel sedes seu
sedas aut sermdatio · Asera erudi
tio · Vel disciplina · Aseraer erudit · Vel
disciplinatus · Aserech a libens · vel
attribuens · sive libens · aut inclinal
uam · Asereph or speculans se in
luminam · Vel exemplatur · se humiliat
Vel incendia · Aserech speculo · Vel re
fugia · sive mutationes · aut gnere
tiones · Asphardein qd' masepha ·
Asphath idem · qd' masephat · Asp
he · idem qd' masepha · Asta idem
qd' mastas · Asloth proverbia · Vel pa
rabole · Asma audiens · Vel audi
tio · Asmana auditor doni · vel
exaudiens gram · Asob onus ·
serui · Vel assumptio seruitutis · A
sohia speculans dñi · Vel assumptio
dñi · Asrech idem · qd' maserech a ·
Astepoth id' qd' maserophot · Ast
rela onus mpii · Vel assumptio in
quinis · Atha donans · Vel donatio ·
sive tributi · aut humile for · Al
tha alam alumnans eos · Vel profectio
eor · Athanis manus · Vel donatio ·
Athan donans · Vel donatus · sive do
nator doni · aut donatio gre · Atha
na donans ei · Vel donatio eius · Ad
thanat doni eius in · Vel donatio eius
mea · Athanias donans dño · vel
donans dñi · Athanam donatus
dñs eis · Vel donatio dñi eor · Atha
nire donatores · Vel donati · sive dona
tores donor · aut donatores gram ·
Atharis complitus · Vel complin
tio · sive complitus · aut complu
to me · Athach donans pcm · vel
donatio tpis · Athacha donans

pen̄ et. V donatio tp̄is eius. Mathias donatus a domino. V
domū dñi. alieñ. Mathasha dul
cis saturitas. V dulcedo saturita
tis. Mathetha donans et. V dona
tio eius. Matheus donator. qui
V domū festinationis. Mathram
a donator gr̄e dñi. V donans dona
tionē dñi. Mathias donatus dñi
. V donatio dñi. pruda. s. in cuius
loco postus est. V pusillus dñi.
Mathinuy domū dñi est. V donat
dñi. cum q̄tuor lr̄is sillab. Mathi
lam idem. q̄ mathalim. Matha
rith p̄ secutio. V turga descendens.
Mathred ꝑnomius. V dispensa
tor. V p̄secutio. V turga descendens
V preceps. V pluuia descendens.
Mathias dono m̄ digens. V dona
tor dominans. Mathusalam mor
tem missa. V mortis emissio. siue
mortuus mēdgator. aut mortū
est. et mēdgauit. V mortuus gla
dio. Mathusale idem. Mattalhel
idem. q̄ mattalhel mēpretatio.
huius nois ostendit quō debet
p̄nunciari. sic in multis alis. q̄
man. V malhu sonat quis e. ja
hel. dñs ds. et e sensus quis e sicut
dñs ds. Sic mēponitur adorna
tum. aut man quis e de longe. V
ex uita alienatus. Mazaerhoc. V
exulis. siue uirgans. Mazaroth
zodiacum. i. signa horoscopi. p̄ xii
horas. Mazaroth zodiacon. q̄
matheematici. xii. signa appellant.
Mazaerhoc dñs. V ex isto dñato
V uis dñi. Mazaan erhoc dñs est
V existo dñato e q̄tuor lr̄ sillas
Mazoth erhoc tp̄e. V exilis wis.
Mazuroth uincula. V disciplinae
siue successiones. V excludentes.

Prudem ab exercitio
V ira orientem. Mechia pusil
lus dñi. V pusillo dñi. Mechma
idem. q̄ machmas. Mechno la
sis quiescens. V renuntiatus ō
motionis. V uoluntas mea. uel

pauper. Mechonoth future. uel
suppositōes. siue basos aut sul
ventacula. Mechoroth uenum
datus. V uendatio. Mechonan ue
nundatus in. V uenundatio me
a. Methuuarh idem q̄ mecho
rath. Mechuuarh ite uenū dati
V uenundatores. Medab fames
antiqua. V fames antiquor. V
fames aquar. Medaba fames
amq̄ et. V fames amicqtor eius
V ex falsa V aq̄ eminentes. V fame
aq̄ eius. Medabena omnis. uel
ponda. siue de one. aut de pondi
bus. Medad m̄sus e. V aq̄ metiens. siu
e mentiens. aut m̄sura. Me
dala aq̄ sublimes. V m̄sura miq̄.
Medam mentiens. V uidens siue
mandati. aut uisio. Medema.
aq̄ eminentes. V aqueq̄ emine
tia. Mederm̄sura. V aq̄ eminen
tes. Medemena. m̄sura miseri
cors. V aque eminentes ex ipis. V
sellis. Medema aq̄ sublimes. V
aq̄ sublimitas. V m̄sura. V mē
suratio. Mesha m̄sura. V a decimo
Mesha. V m̄suratores. V m̄
suratio. V mensentes. Mesim mē
suratus eam. V a decimo iudicij.
Medon m̄suratus dolorem. V de
cimus inuiuuationem. V aque e
ou. Medro m̄suratus. V m̄suratio.
Meber de ira. uel uiterior. Me
chabel benigna dei. V benignitas
dei. V qm̄ bonus ds. V de bonitate
dei. V iebatus a deo. Mezabel id.
Mephaat impetus aq̄. V impet
aquar. Mephath speculum. uel
speculatio. Mepheer speculum ui
re. V speculatio patris. Megrid des
piciens. V despectio. Megrbis despi
ciens aflusione. V despectio igno
minie. V delectio mala. V angus
tians. V iniquitans. Medida ira
diuitio. V m̄sura sufficiens. uel
p̄minutio. Merzabel idem q̄d
mezabel. Mela malus saturus.
V uallis falsa. Melcha idem q̄

Mere

malchia. Melchaam regens eos. Vel rex
eorum. Vel principens eis. Melchi rex
mis. Vel regnans michi. Melchia despi
ciens. Vel despectio. Melchias rex elis
Vel regnum elis. Melchiel rex mis dis. Vel
regnum meum dei. Melchielitre reges
mea deo. Vel regna mea deo. Melchizedech
rex meus excelsus. Melchisedech rex iu
Vel rex justitiae. Sed rex pacis aut rex iu
stitie. Melchisue rex salutis. Vel rex
salutis. Vel rex meus salus. Melchisue
sa rex iusticie. Vel regnum iustitiae sui
rex meus quamvis aut rex meus
pdiao. Melchom idem qui est melchan
Melchon rex meorum. Vel princeps inimi
corum. Melchonoch. Sulcra. Vel regna si
ne reges inaum aut regum exhibi
ia. Melea nullus salsa. Vel exercitus. Vel
latus eius. Melech. Vel homine reg
num. Vel regnator. Vel rex. Melech pro
fenima. Chorum. Vel a principio. Chor
semper pro mentira accipiendus
est in illo loco. Melechi. Chorus me
Vel a principio meo. Melechias. Chor
dno. Vel a principio dni. Melchene
infirmitas. Vel de infirmitate seu
mandatum humile. aut man
datum humilitatis. Mello plen
Vel plenitudo. Sed adimplentur aut
impleto. Melloch. Plenu. Vel adimple
ti. Sine plenitudines. aut adimple
tiones. Melochi plenitudo mea. Vel
plenitudines mte. Mella vita. Vel in
fernus. Mellach. Nall falsa ignis
modicum. Vel nall fal dolorem pt
ranetis. Vel consilium. Vel regnans. Mella
charem nall falsa mordentium lapides
Vel nalles ignea lapid a certamen. Mel
luchaiem id est. Melluch. Plenitudine
Vel impleto meo. Mem. aquis. Vel ex ipis.
Membrana apta. Vel manifesta sine
aperto aut manifestatio. Memphit
os. Vel ab me. Sine os eius aut os ex ipis
Vel mihi. Memphibosech confusum
vos confusionis. Sine os ignominie
aut de ore ignominia. Memphon os
meum. Vel de me miquitatis. Menu
ut ex quo quid. Vel ex ipis ute. Menum

aq meel. Viscera mea exripis. Em
nich exquo decus. Vel uicera omnio
nis. Men uicera. Vel exripis. Menua
uicera mea. Vel exripis mumis meis
Vel eventum. Vel requiescens. Menelaus
uicera maledicta. Vel exripis maledicis. Vel
lima ppti. Lima ppiaris. Menapr
Vel manifestus. Sine illuminans.
aut illuminatio. Meral multitu
do. Vel de multitudine sui manifes
tans pcem aut illuminatio pcis.
Meraioth exaltatus. Vel eminens. Me
ram amaricant. Vel amaritudo sui
apiens uigilias aut illuminas
sensationes. Merarie amaritu
dines. Vel amaricatu sui apiens vi
gilias aut illuminans sensatio
nes. Merrimuth parabolus de la
pidum agies in cacumine mone
um. Merrimus sermonem xpi qui
medius inter hoies currens. Vel quasi
vicarius xpi. Vel dni qui inter uen
dentes et ementes sermo fit. Sive a
multam pretii aurum temporibz
mosi nepos iii achlamai et ma
ia filia. Vel interpretatur apiens eum
ratibz. Vel illuminans oculum sig
nifiere aptus. Vel manifestus sensuiq
minans cum aut illuminatio et
Mered rebell. Vel apto sine illumi
nans aut manifestatio xpi mop
tes. Merepheth fovens. Vel in cubas
sive incubabat aut efoveba. Me
remoth apiens mortem. Vel illumi
nans mortuos. Meri manifest
Vel apti. Vel illuminans. Merbeal
iungens eum matro. Vel iungens
cum altissimo sine iungens ima
ginum aut iungens eum altissi
mum. Merimuth id qui metemuth.
Merob multitudo. Vel de multitudi
ne. Merodach id qui marodach. Me
rom aque. Vel profundatus. Meron
illuminans merentes. Vel mani
festans iniquos. Meronach illu
minans merentes xpi. Vel man
festans iniquitatem peccati
Meronaites idem est. Meroz. Vel

periens ulionem l illuminatio
fortitudinis. ¶ eroz ebullens l co
lutum. sive archanum aut aque
lavamentum. ¶ es hospes l hostis.
sive mensurans. aut mensuratio
l iniquitas. ¶ ela venatio l aqua
rara l vomitus l elatus ¶ ela hos
pes eius l hostes eius. sive men
surans eum. aut mensuratio
eius. ¶ essa hospes saluans. uel
visitatio salutis. ¶ essa aqua
rara l appinatio sui dani potum
aut appinatio. ¶ esach appinans
l potum dans. sive hospes fur. s.
aut hostis furiatus. ¶ esaphsach
aque impetus. ¶ essai uenumda
bit l restituet l interrogatio. ¶ es
salem hostis mitius l reddens
retributionem sive instituens pacem
aut hospes instituit. ¶ esaloth. e
uaginans uinculum l aque ca
re destinatio. ¶ esamelech poti
dans chorio l mistura l appinans a
principio l reddens l redditura.
¶ esech amens l trahens. sive
comprehensus. aut comprehen
sio. ¶ esachim id est. ¶ esech defi
ciens l prolongans seu deferens. aut
prolongatio. ¶ esepha id q. mase
pha. ¶ esellemia capiens eos
vno l palpatio eorum dni. ¶ e
seroth id q. malituoth. ¶ esesabel
benignitas dei l misericordia dei l
liberatus a deo. ¶ esphar speculator
rem sulcatans l exemplatio
nis vigilia l retractatio. ¶ esphar
reth hospites hyaens uel hostis hy
aenis. ¶ esphe hospitalis aqus uel
hostis disciplinae. ¶ essias crisma
l unctio sive xpo aut unctus. ¶ e
solam hospes seculi l mistura con
minutus. ¶ esollam capiens eos
l palpatio eorum l pacificus l red
ditus. ¶ esoporanna elevata
uoce eadem uel elevatio cantica
uoationis l sed greccam etymo
logiam ambitus a duobus flumi
nibus tygri et euphratis. ¶ etiam

hospitans eos l hostis eorum l furor o
dium l mentura eorum l helneon uel
tribulans uel pseqns l meus.
emulatio. ¶ ipa est egyptus dicta a
mestraim filio cham. ¶ eschnaan
us l uaricens. ¶ essilam mensu
ra dolens l hostis anterior l pacifi
cus dni. ¶ echa dulcis dni uel
dulcedo. ¶ echa turga uel lectulus
¶ echabal benignus aut hyns uel
qm bona deuocatio nutritus.
¶ echabel qm bonus ds l qm bo
na diuinitas. ¶ echalchel idem
est ¶ etreta mensura liquidorum a
metro greco q est mensura. ¶ e
thu dulcedo uidens l dulcis uisio
¶ eulem saluans eos l arreda
tio eorum. Sciendum ito q in primo pal
mus l quidam male hnt. sicut
simi ito genuit achrchol. quia
hebreus ipse me propositione de
ulum aut nom e ipsis latinis de
qua ipse genuit achrchol. vii legem
dium est ibi de ulum id est ut patet l
ventu. ¶ eza et hoc l exito l turga
¶ eazab aurea l filia auribus
¶ ezab elevata l super eam sive
aqua fluens l aqua dum. aut
aqua fluuius

¶ Iamin quis miles fecit l ceu
domatus l numeratus l der
matus. ¶ ebiaur electus l electio
sive de electis. aut de electione.
¶ ebona edificii l edificatio. ¶ e
bonai edificans mihi l edifi
catio mea. ¶ echa quis hic adiuvii
loci l quis iste l humilitas. uel
quis dominabitur. ¶ echael qs
ut ds l quis sicut deus. ¶ echa
ia quis ut dni l quis est iste do
minator l pauper dni. ¶ echa
tob quis hic dilatans l q e hec
latitudo. ¶ echas id q. mucha.
¶ echeas idem. ¶ echol aq omis l
aqua ex omibus. ¶ echo mensura
l mensuratio. ¶ ephach aque
impetus l aquam impletio. ¶
phalsall os deuorans l os uenti

tatis. Philosech idem q̃ menp
hibosech. Michael domus dei. vel do
mus eterna. Melchene generatio
castra. l generatio domancium l id
q̃ melchene. Milcom generans l
generatio. siue generare aut quis e
ius. Milco regnum l regnator.
Manum id q̃ manum. Mita amas
l amantans. siue amatrix. aut
dilit amatrix. Mirial idem q̃d
meriual. Misal machut do l quis in
dagauit dm. Misam malens pl̃m
l mdogatio eor. Misach quis ut in
sus. l quis ut sit. siue quis minus aut
quis de gaudio. Misahel pl̃s dei. l
pl̃s dei. l quis erit saluans ds. l tac
tus dei. Misia que mdigentia l que
dominatio. l palpatio. Misor humi
litas l tribulatio siue dehumilita
te aut de tribulatione. Misor pla
na l attrita. siue humil aut cam
pestris. Misline transmigrans l
declinans. siue declinatio. aut mis
migratio. Misadies declinans
domum sufficiens l transmigra
to domi sufficiens. l seruiens le
gem. l potestatius. Mab quis
ut obtinuit. l quis est sic auxiliatus
illimi.

Mab. de pie l er pie. l ex lex. i. su
ne lege. Moabite de pie gent
l er pie generatio. Moadia men
sura dni l sufficiens dni. Moa
fortis l robustus. siue robur aut
fortitudo. Moziau de adiutorio do
mini. l dni auxiliatus est. v. sala
hin. Molonna idem q̃ mulonnat.
Mochebor. mucrans piem l uis
l pine uacundie. Mochona stipo
sito. l sustentaculum. Mecbon ue
nundatus mis. l uenundatio mea
Machoth plage. l uulnera. Mecho
tha plage eius. l uulnerans eu.
Modin natiuitas. l generatio.
Modala nascens pri. l generatio
eius. Modin iudicii. l diiudica
tio. Modim iudicans. l iudicii
eorum. Modollam generationem

restituens l generationis restitutio.
Mocelach dolens. l putrens. siue
adolens. aut aputrens. Mocela
thi dolor mis. l putrens michi.
Mophim de ore eius. Moiset palpatus
l attrectatio. Moiseta palpans eu
l attrectatio eius. Moyses aquati
cus. l assumptus de aqua. Moyses
urgens. l linens. siue attractans
aut palpans. Molada princeps
piscium. l dolor putrentis. l nati
uitas. Molach regnans. l principa.
siue dolens aut putrens. Mola
thi rex meus. l princeps mis. siue
dolor mis aut putrido mea. Mo
lathire regnantes. l principantes. siu
dolentes aut putrientes. l adulti
l adolescentes. Molchom regens eos
l princeps eor. Molid infirmitas. l
a principio. Molech id q̃ malech.
Mol infirmitas. l de infirmitate
siue chor. l mistura. aut a principio.
Mola chorus eius. l mistura. l al
mucio eius. siue infirmans eu.
aut infirmitas eius. l dolor eius.
Molt infirmitas mea. l de firmi
tate mea siue chorus meus. l me
stura. aut a principio meo. l dolor
meus. Molti chorus laboris. l mi
stura. l a principio laboriosio. siue
infirmus laborans. aut de infir
mitate laboriosa. Molite chorus mei
. l mensure. l a principio meo. siue
infirmantes me aut de infirmi
tate mis. Mos infirmitas. uel
hiraulia. Mosa infirmans eum
l hiraulii eius. Moosia infirmi
dni. l hiraelm dni. Moach heres
l hereditas mea. Moadhi heres
meus iste. l hereditas mea ista.
Moadam heres eor iste. l hereditas
eor ista. Moadhite heredes
mei isti. l isti sit hereditates mee.
Moia. iusto. l iustionis. siue illu
minans aut quasi diuinitus. ipse
est locus in quo albale dem est
uade in etam iustionis ubi fecit
salomon templi materia cedrum

rebuzet. Oreuch id q; moaldh. O
rome sublimitas. V celsitudo. Ro
ron idem q; maron. Osa salus. V
erudito. V amedans. V palpans. V lem
ens. Osalhe saluator. V saluificans
V a saluatore. V a saluificatore. Osel
lamoth capiens eos mora. V palpa
tio meus eorz. Osera erudito. uel
disciplina. Oseroth id q; mazuroth
Osepherham sortes. V uicinie sue
totaum. aut uicinaz. Osir palpatio
V amicitiator. Osloch captura. V capi
ens. sii capientes. aut capitis. V de
fecto. V cypressus. V prolongatio gen
geh dies. Osollom capientes
eos. V palpatio eorz. Osollamia ca
piens eos dño. V palpatio eorz dñs. O
sollamoth id q; me sollamoth. O
sollam id q; me sollam. Osutra
uinclim. V disciplina. Ofzel eru
ditus deo. V disciplina dei.

Hymnum solans eos uel uiscera
eorz. Ouisa palpans. V amic
tans sive palpatio. aut amictu
tio. Ouiach palpans eum. V amic
tuo tuus. Liba archa iq; ponebant
eleemosine regum. Ouiteroth id
q; mastuoth. Ouiu id q; uiuia.
Ouiure id plu. in capite interpretatio

Pa pulcra. V pulchritudo. de ps.
Pnall abscondritus. V requie
scens. Pnalu abscondritus in
V requiescens mea. Pnid pulchra
seruitus. V pulchre testimonium.
Pnal ascensio. Pnallal laudent. uel
laudabunt. sii torrens. aut laudatio.
Pnatia torrens dei. V laudans
eum. Pnallhel id est. Pnalon de
cus sanctis. V pulchritudo lacrum.
V ascensio. Pnima decora. V pulchri
ma. sive commotiens. aut commotio e
Pnimam decorus. V pulchrimus.
sive commotiens eos. aut commotio
eorz. V fidel eorz. Pnimam decoruit
michi. V pulcherrimus meus. sive
commotiens me. aut commotio mea
Pnimach motiens mortem. uel
decorus pcto. V deor pcti. Pnima

chreos id. Pnimachre motiens
mortem. V deor pcto. Pnimim id
q; mam an. Pnu puer. V infantu
lus. Pnita puer e. V infantulei.
Pnarach puerica tpis. V infa
a pcoris. uel puella. Pnari puer
michi. V infantulus meus. Pnari
as puer dño. V infantulus dñi. uel
do nii dnio. V iudgment dño. Pna
aron requiem sonans. V requies
sonans. Pnas serpens. V coluber
sive augurans. aut augurius. Pna
ason coluber murmurans. V serpens
murmur. V serpentinus. sii augurius
dolorem. aut augurii inquirens
V consolatio. Pnch deor tempori
V pulcritudo pti. seu abscondens
pcm. V ascensio. V requiescens tpi.
Pnazab. cruciapha. V pphaui
re. sive pulchrii apellium. aut let
tionis mutum. Pnaiara uolun
tas dñi. Pnaiar spiritus. V req
iescens. V diuidens. V tiba mea. Pna
laroth sedens. V excludens. sive
requiescens tpi. aut spiritus ex
tione. V pphans. Pnial stultus. V
insipiens. Pnial pphia. V uenen
tes. Pnialoth id q; mabaroth. Pna
lach scandalum. uel scandalizans
aut insipiens. V insipia. Pnialach
insipientes. V scandalizantes. uel
spiritu. Pnian uenens. V mi
dens. sive uenenus. aut mon
clusione. Pnabdel iurius dei. V ser
uiens deo. Pnabchoth pphans. V p
phia. Pnablach organum. V laudi
torum. Pnablion psalterium gre
ce. laudatorium latine. Pnablum
organum. V laudatorium. Pnalo ses
sio. uel pphia. sive conclusio. aut
suspiciens. V diuinatio. Pnaloe
pheta. V pphia. Pnaloth id q; malo.
Pnalan exercitata. Pnalu idem q;
nalan. Pnalugodonotor sedens
in angustia agnita. V sessio in
agnitione angustie. sive pphi
zans istiusmodi signum. aut
pphia languinentis angustie.

Habuisabant calcans pe. vel calcatio
pis. Habuisarachim calcator fem
vel calcatio frmtatis. Habuchel ipse
vel phantes. Habuzardan phia-
alieni uidicet vel phatio pileas. ut
ad. Zep. phant pilas. q. uulgo ue
ulabia dicit. vii. mense. Zere. super
nabuzardan milmcaris dicto uen
ulabi. Hachem paratus eos. vel para
to eor. Hachon paratio miquitatis
vel paratus dolorem. Hachoa requiescen
te luce vel obscuratio nouissima. siue
requies luminis aut paratio ma
ane. Had ascendent. vel ascensio.
Hadab uoluntus vel spontaneus vel cat
do. vel mdmus. i. gloriosus. Hadabias.
uolens dno. vel spontaneus dni. Ha
man fidel. vel fidelitas. siue moueni
eos. vel motus eor. Hach requiescens
vel requiescio. Haphaador displa ge
neratio. vel displicio generationis. Hap
hech marma vel marrima. Haphe
ror. aiia generatio. vel aiiio gene
rationis. Haphegmarmus. vel ma
rmmus. vel ertalis. Haphei aiian re
frigeria. vel marrmm. Haphes aia
refrigiii. Haphis id est. ipsa pur
gamii. uel. ut ossa ossuan arefa
cim amiura. vel genus formicae. Ap
pias. quo mendia minimmur.
Haggi mides. vel midianus. Ha
geb id est. Haharet. pume. vel mea
ria mea. Hahellel. hymnus. vel laus
siue laudans dni. aut laudatio dei.
Had salum. vel mare seu fluctuas
aut instabilis vel fedis mere. Ham
fluctus. vel motus. siu fluctuans aut
commotio. Harach conspectus. vel ordi
dens. vel pulcitudo. Harol torrens. vel
laudatio. Hamaiens. vel commotio.
Hamohel dormiuit deus. vel dormi
no dei. siue hii. qui sō dei. aut quos
dormito facit ds. Hamra pdus. vel
amaritudo. siue amaritudines. aut
amaricatōes. Hamrim pdi. vel po
testate siu profugi. aut mmsgssio
nes eor. Hamsi palpans. vel tan
gens. siue attrectans. aut attrec
tatio. Hamuhel loqns cum deo. vel
cum quo locu ds. vel dormitio dei. Ha
muhelim loqntes cum deo. uel cui
qmb; loquitur ds. Hanee pulcas. vel
fectus. siue gmen pulcitudinis. aut
pulcra eorum. Hanea ipsa e drama.
Harat mfanis dei. vel puer mis. vel wo
rentes. Harasus colligens. vel coller
no. siue uiena scrudens. aut ascen
sus terrae. Hardus arbor aroma
tica. Hardum ingeuemai. q. dr pu
ncii. i. fidele. siue aliius commutione
pistis. n. gre fides dr. Sr. e spicatum
q. nardus erisat in modum spica
tum. Halab exlicans. vel exsiccatio.
Halam gmen molle. vel gm tenum
siue gminans eis aut germinans
eor. Hala volulet dni. vel serpens
dnator. vel dnicus. Halib uitulus. vel
statio. Halim. dnc. vel princeps. siue
principans eis. aut principatus
eor. Halon. vel nation. solans. vel re
quiescens. siue angustans. aut an
gustii. Halor pulcitudo luminu
m. vel solans angustatum. Ha
lam donatus eis. vel donatio eor.
Hahmnech donatus regno. vel
donatio regis. Hahem donans do
mii. vel donatul gtie. Hahmari do
mii dei. vel nati eum dns. Hahmi
a dante dno. vel domii dni. Hahm
nei donantes. vel donati. vel humiles.
in obediendo. vel humiliate ser
uientes dno. vel spontanei gtie
si ministri latine. Hahsi gadmim
quos dedit iosue ad terrarum repli
Hahon donatul iniqr. vel donatio
iniquitatis. vel ama pnitia. Haia
sem. vel gmen siue laminis. aut pul
citudo. vel requies. Haiel id est an
dens princeps nauis. Haiim ger
minans. vel solatio. Haiim gmi
nans. vel solatio eor. Hazaiel flo
ui uirgulum. siue sectas aut con
sectatio. Hazarech medio. vel mim
dicta. siue custodiens. aut separa
tio. Hezaiius uirgulum. vel floui
siue custodiens. aut separatus.

Nazareus · mundus · vel · sēs · sanctus
mundus aut separatus · verum
hoc nomen ap̄ hebreos nō scribitur
per · z · littās · sed hebreum sade qui
nec · s · nec · z · litteram sonat · Na
zarei · vel nazareni · virgulta · vel
flores · sive custodientes · aut se
parati · Nazarei · vel nazareni mū
di · vel munda · seu sēta · sancta

Ne

Napolis · mirra · omo
ra · vel mira · omoro · vel nova
multitudo · ap̄a est sichem · Nebiaz la
tratus · apprehensus · vel latrantis
apprehensio · Nebalal latrans las
sus · vel latrans · lassus · latratus · su
latrantis · civitās · aut latrantis
latratio · Neballach latratus · pōs
vel insipientia · pōtus · vel mollitiens ·
Nebe latrans · vel latratus · sive psal
terium · aut mūsica · Nebel latrans
deo · vel latratus dei · sive mūsica dei
aut dei · psalterium · Nebo latrans
vel latratus · Nebut latrator · me · vel
psalterium · meum · vel loquentes · Nebzao
paratus iste · vel paratio ista · vel pruri
tio · vel mulsio · Nebzeb stans · vel
antecessio · vel exuitas · Nebzo per
tinens · vel pruritio · Nebzoa mein
dens iudicio · vel de pretium · vel pruritio
iudicii · Nechophaleth mellitudens
me · vel mellitio mea · sive relinqui
ens · aut pensionem cadens
vel patens · vel distillans · pigmen
ta · vel in ditis · Nechophathrite
id est · Nechotha · aroma · quod ro
mania · sive storax · aut · vel arom
atizans · eius · Necle scala · vel
torrens · Necelami torrens · Necla
mite scalle scale · vel torrentes · vel fla
entes aquas · turbidas · Necle cui
dam heres · vel cuiusdam heredis ·
Necelel laus · vel hymni · Necellami
te cituida · heres · vel cuiusdam here
ditates · Necelchol torrens · vel
torrentis torrentis · Necema solās
vel solatio · vel dens · vel rosa · vel rolip
tas · vel fides · vel declinatio · Cenni
as solatus a dno · vel consolatio

domini · Necema imago · Necesta
es · vel metallū · Nephael spirans deo
vel applicans eum · Nephe spirans
vel sufflans · sive spe · aut sufflatio ·
Nephee applicans eum · vel guttus
que nomen lapidis · Nephed prima
vel carbo · sive sedificans · aut sedific
atio · Nepeg idem · Nephendor mar
ma · vel marmora · Nephi purificās
vel purificatio · Nephia purificās
aggrauatū · vel purificatio aggra
uata · Nephiboa decepto · vel dissolu
tio · Nephisim · aprum nomen · vel
dissoluta audito · Negyr florens
vel florentes · Negroda idem quod nego
da · Nehiel stans deus · vel stans
deus · Nehoth stans · vel stans sive sta
tus pōtus · Nemian pulchritudo · vel
solatio · Nembra frugum · vel
apostata · sive patrius · aut amma
ricatio · Nemroth pōtus · vel apoста
ta · sive apostatantes · aut apoста
sia · vel tyrannus · vel profugus · vel
transgressus · vel temptatio descen
dens · Nemra · idem quod nembra ·
Nemrim · pōt · vel potestate sive
pardus · aut apostatam · Nemroth
idem quod nembroth · Nemsi idem quod
namsi · Nemsiu stans · vel antecessās
sive stans · aut antecessio · Nome
nia nova luna · vel nova illuminatio
Nenephthim notitiam ad fidem ·
Nepriador imago generationis
Nepriad decepto · vel dissolutus ·
Nepthali laudatio mea · vel iustio
cius · Nepthali dilectum · vel tentā
tus · sive iudicium me · aut contro
versio mea · Nepthalim hirtatio
vel comparatio · sive aitrens eos ·
aut laudatio eorum · Nepthalim
impletatio · vel iustio · sive dilata
tus me · aut dilectatio mea · Ne
phthalimite hirtatio · vel comparatio
nes · sive dilectatio mea · aut im
plicationes mee · Nepthalimites
continens eos · vel latitudines eorum ·
Nepthar idem quod nepthi · Nep
the decipiens · vel dissolutens · sive

decepto · aut dissoluto · Ephod
vel ephod decepti · vel dissoluti · siue
decepto · aut dissoluto · Ephod
im scilicet pentes · vel apertentes · siue
decipientes eos · aut dissolutos
eos · Ephod item idem · Ephod
plica decepto · siue remisse · vel dis
solutione dandidans · Ephod
sum · apertum nomen · vel dissoluta
audito · vel abhominabile · vel nausea ·
Et lucidus · vel lucerna · Et regel
luces aeternus · vel lucerne aeterna
as · vel lucerna mysticta · vel luena
aeternata · Petens luces aliquem
vel luena testantes · Et ecce qui
ra · qui luena · vel lux tuae · aut luc
na pauoris · Regal id est nengel ·
Engel idem · Erger idem · Per
lucens michi · vel luena mea · E
ria lucens domo · vel luena domi · Peli
a idem est nalia · Esto stans ut
mulus · Esto mutat mens · ut
statio mea · Et son augurans · vel
augurii · siue augur fortis · aut
augurans fortitudo · Pestrach tempt
atio tenebra · vel fugitiuus tener ·
Esteus erratus · vel metallarius ·
Pechmen id est naaman · Ech
na ymago · vel ymaginatio · Ecto
plata idem est neclo plata · Esto
pitite idem plus est.

Ha

Pichanor stans luena
de statio lucida · Ichdemus
mediens iudicio · vel efflupto tro
matus · vel metoppis · vel uidoria po
pli · Hic alto noie dr slardam · vel ue
rum quens · Ichplaus efflutens ·
vel efflupto siue stultus esse lang
uentis · aut stultitia langoris
esse · vel stultus pplis · Ichplaite es
fluentes · vel efflutiones · seu stulti
esse languentes · aut stultiae lan
guoris esse · Ichopol getm pro
tionis mee · aut prouidio germi
nis mei · Ingrasscendens · vel ascen
sio · Simplia os applicatum · vel
oris applicatio · Simile · ferra vel
speciosa · siue gemen pulcritudis ·

aut naturalis pulchra · Intut
te fen · vel spectoi · siue gratia · vel pul
chritudinis · aut naturalis pul
chre · Tam augurans gram · ut
aurii donationis · vel unga · regni
vel mabilis spe · e insis aperi ·

No

Qd mouens vel commo
vel requies · Ju gn · rlvi · de · slarma ·
Qd adua mouens seruitutem domi
vel commotus testimonio dni · Qd
ae · mouens diluendum · vel commo
illuminatus · Qd ha mouens eos vel
commotus eos · Qd ha mouens
iuniqui · vel commoto aduinationis
iusionis · Qd lacuna · Flebrantis
cuuitas · Eppo ferum · vel ysa de qua
fuit rectus · Qd be idem est · Cuuitas a
bilech sacdotis · qm oculi sacer ·
Qd ab · ue · vel mflamo · Jngn · dnc
codma · Qd requiescens · vel requie
tus · siue amoris aut amoris · Qd
em id est neema · Qd ma idem q
Qd man · pulchritudo · vel pulchre
sen alonatus · aut solatio · vel mor
eos · Qd man pulchri · vel solatt
ti solatures · vel solationes · Qd mu
pulchra · vel solata · Qd ha metal
lum · vel es eius · Qd ha metal
metallii eos · Qd phet motus ap
ris · vel commoto latitudinis · vel sus
flans · Qd ha indies · vel indiens
Qd ge id est dom dei · vel solatio
Qd ui dedicans magnum metum
vel solatio magni mei · vel puer me ·
Qd eos dedicans aureum dom magni
tudi · vel solatio summum magni · Qd
mulna monetu · vel genus denarii
a noie · vel ymagine principis dei ·
Qd ram requiescens excelse · vel
amoris exaltat.

Ha

Qd ach pulchet · vel pulchritudo ·
Qd um pascens eos · vel pascita
eos · Qd in ferus · vel piscis · siue mi
cis · aut simplicitas · Qd mmenu
dequit · vel fidelis · Qd mmrit · vel denar
rii · anima rege romanorum qui
eos ap latinos litris · vel ymagini
bus decorauit.

oa Incipiunt mistationes p. Olim

Oad dignitas vel landatio rei
e iacob filius symeon in
parab. Oall tabernaculum
vel istratio vel papilio vel tentorium.
Oali tabernaculum meum vel istratio
mea. Oim. ne ppto vel insanient.
Oal spant vel amplexans sui dilect
aut dilecto vel sponsa. Oadia seruus
dni vel seruiens dno. Oadh magis
phitonissa siue incantatrix aut in
cantatio. Oadam seruus antiqui
vel seruus affinitatis. Oidias seruus
ens dno vel seruitus dni. Oed seruus
tus aut seruitor. Oededom seruus
eius iuio vel seruiens filio siue
seruiens tibi aut seruus sanguinis
meus. Oedia id qd obdia. Oedr
el seruus dei vel seruiens deo. Oe
dra idem qd obadia. Oedh phito
nes vel magi siue lagene gnides vel
aut lagenarum gnidias. Oher.
diligens vel pscrutans siue dilectio
aut pscrutatio. Oehol nomen hi
tudem vel apphens tabernaculum vel pa
pilio vel tentorium. Oehoza tenes
magrum vel retentio magri. Oho
zadh retentio vel apphensio vel tenes
Oehozias id qd achazias quem dns
ezechias. Oehan nomen vel apphen
tens siue retentio aut apphensio vel
turbans eos.

od Odmensus vel pulcritudo. Oddo
aduri. Odarcha mensurans
vel mensuratio. Odenta seruus do
mini vel ministrans dni vel magni
ficentia vel affectio dni vel decoratus
dni. Odia idem. Odoia id. Odol
lam idem qd adollam. Odollami
tes idem qd adollamites. Odor con
restans generatorem vel restificatio
generatoris. Odoiua id qd odeuia.
Odsinus meus vel insura mea.
Odmel idem qd odenta. Odiuia me
sura magni vel restificans magni
tudem.

oe Oem aurum mea. Oephi id qd
ephia. Oephi idem qd ephi
orth idem qd ochozeth. Ophia id qd
ephia. Ocphal nebula vel obscura
tio siue obscuratus aut nebulosus
vel nequitia. Ophanuel halamus
eos vel martyrium eos. Ophat vo
lant vel volatus siue volantes
aut volationes. Ophaz aurum
obrizum vel aurum purissimum.
Ophaz idem. Ophet idem qd
ophal. Ophet ignominia vel ig
nominiosus vel pulsus vel funus
vel plumbum vel ferrum. Ophi instru
ignominiosus. Ophim tabernaculum mea vel istratores.
Ophim tabernaculum mea vel istratores
mee vel halam. Ophir infir
mans vel infirmitas siue infirmus
aut herbosum. Ophni discalce
atus vel insana commissio vel excel
sus. Ophra volant vel halamus
vel frugifer. Og congregans vel con
cretus seu absconditus vel con
tectus vel sed ovis mediusio. Oga
nobilis vel gloriosus siue absconden
cum aut macerans ei. Ora pe
cognoscit vel cognoscit dni. Ora
da tpe cognoscit seruientem vel
cognoscit dni testimonium.

01 Ola infirmans est vel infir
mitas eius. Olam infir
mans eos vel infirmitas eos. Olam
selm vel eternitas seu amus tube
leuit vel annus remissionis. Olda
id qd holda. Oldaa idem qd holdai.
Oldan discernens domum vel diuan
tum gre. Oli infirmitas vel pec
cto. Oliab infirmans pcem vel
pactio pris. Olimpia dolens vel
patiens. Olimpiadis dolor
restis vel patiens seruitute.
Olimpias festiuitas gemitus
quinquennalis olimpo monte.
Olimpias mulier patiens vel
halamus vel patiens halamus.
Olimpus vocat ab olimpo
monte altissimo ubi ubiquet
in arme volebatur. Oliueti
mons absolutus vocatur sy
gnum. Ahob. de eleon de quo sup.

FLG
Fundación
Lázaro Galdiano

FLG
Fundación
Lázaro Galdiano

FLG
Fundación
Lázaro Galdiano

FLG
Fundación
Lázaro Galdiano

FLG

Fundación
Lázaro Galdiano

FLG
Fundación
Lázaro Galdiano

FLG
Fundación
Lázaro Galdiano

FLG

Fundación
Lázaro Galdiano